DÜNYADA ŞEHİR SAVAŞLARI DENEYİMLERİ

DERLEYEN
ZERYAN DENİZ

ŞEHİT ÇİYAGER AKADEMİSİ YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

A DÜNYADA ŞEHİR SAVAŞLARI DENEYİMLERİ
1) İNGİLİZ DEVRİMİ……3
2) AMERİKAN DEVRİMİ……4
3) FRANSIZ DEVRİMİ (1789-1794)……7
4) PARİS KOMÜNÜ……10
5) İSPANYA İÇ SAVAŞI……16
6) ETA (BASK YURDU VE ÖZGÜRLÜK HAREKETİ)……20
7) IRA (İRLANDA HALK KURTULUŞ ORDUSU)……25
8) 17 KASIM ÖRGÜTÜ / YUNANİSTAN……39
9) PORTEKİZ ……40
B ASYA KITASINDA YAŞANAN DEVRİMLERİ
1) RUS DEVRİMİ……48
2) STALİNGRAD KUŞATMASI……63
3) ÇİN DEVRİMİ ve MAO……68
4) VİETNAM SAVAŞI……78
5) ÇEÇENİSTAN SOKAK SAVAŞLARI……85
6) TAMİL KAPLANLARI / SRİ LANKA……90
7) NEPAL HALK SAVAŞI- GÜNEY ASYA……101
8) KUZEY KORE……109
9) DOĞU TİMOR (OSTTİMOR)- XANANA GUSMAO……112
10) - JRA HÜCRE ÖRGÜTLENMESİ / JAPONYA……115
11) FİLİPİNLER GERİLLA SAVAŞI……116
C LATİN AMERİKA ÜLKELERİNDE YAŞANAN DEVRİMLERİ
1) ZAPATİSTALAR……116
2) KÜBA DEVRİMİ (1956-59)……125
3) KOLOMBİYA DEVRİM……129
4) EL SALVADOR HAREKETİ……136
5) MRTA (Tupac Amaru Devrimci Hareketi) / PERU……142
6) SANDİNİST GERİLLALARI / NİKARAGUA……144
D ORTADOĞU'DA YAŞANAN DENEYİMLER……
1) HİZBULLAH ÖRGÜTÜ/ LÜBNAN……151
2) TALİBAN / AFGANİSTAN……157
3) FİLİSTİN MÜCADELESİ……164
4) CEZAYİR DEVRİMİ ……174
E BALKANLARDA YAŞANAN DEVRİMLERİ
1) BULGARİSTAN……178

DÜNYADA ŞEHİR SAVAŞLARI DENEYİMLERİ

Bu dersteki amacımız dünya deneyimlerinde yaşanan tecrübeleri açığa çıkarmak, ortaya çıkan derslerden yararlanmaktır. Dünyadaki devrimci hareketlerin kendi savaş süreçlerinde yaptıklarını Kürdistan gerçekliğinde yapabilir miyiz ve Kürdistan gerçekliğine nasıl uyarlayabiliriz, bu pratiklerden ne gibi sonuçlar çıkarabiliriz? Bunları ele alıp tartışmak ve bu deneyimlerden sonuçlar çıkarmak istiyoruz.

Dünya devrim deneyimlerinde sehir savaşları olarak birçok örnek vardır. Tarihten günümüze kadar halkların işgalci sisteme karşı her daim bir başkaldırı hali olmuştur, çoğu zaman da örgütlü mücadelelere dönüşmüşlerdir. Bu çerçevede tarihten başlayıp günümüze kadar direnişe damgasını vuran, mücadeleleriyle tarih yaratıp önemli tecrübeler bırakan halk devrimlerini sırasıyla ele alacağız.
İlk önce burjuva devrimi olarak tanımlanan fakat halkların direnişiyle gerçekleşmiş ama küçük burjuvanın kendi çıkarına göre ele alıp dönüştürdüğü devrim gerçekliğini ele alacağız. Kaynağında halkların zulme karşı direnişi, baskı ve sömürüyü kabullenmemesi, ayaklanması vardır. Ama yaşanan şey devrimin sonunda sahiplenen burjuva olmuştur. Bundan kaynaklı kısa da olsa İngiliz devrimini, Amerikan devrimini yine Alman devrimini ele alacağız. Aslında Almanlar Rus devriminden etkilenmişlerdir, bu çerçevede ele alıp açmayı düşünüyoruz. Sonrasında da diğer ülkelerde yaşanan deneyimleri ele alacağız. Fransız devrimi, Paris Komünü, Çin, Rusya, Vietnam, IRA, ETA, Latin Amerika ülkelerinde yaşanan direniş ve devrimler ile Ortadoğu'da yaşanan devrim deneyimlerine sırasıyla değineceğiz.

A- AVRUPA'DA YAŞANAN DEVRİMLER

1-İNGİLİZ DEVRİMİ

1599-1658 yılları arasında bu devrim gerçekleşmiştir. O dönemde monarşi sistemle yönetme esastır. Krallık-imparatorluk sistemi vardır, buna karşı bir çıkış söz konusudur. 15.-16. yüzyıllarda halkın bilinçlenmesinde, gelişmesinde, yeni fikirlerin açığa çıkmasında önemli adımlar atılır. Ama gerçekleşen gelişmeleri sonradan burjuva kendisi için kullanır. O döneme kadar kilisenin etkisinde ya da imparatorluk-krallığın etkisinde yaşama mevcuttur. Buna karşı insan haklarını geliştirmek istiyorlar. Özgürlük, eşitlik gibi kavramlar gelişir ve bu doğrultuda birçok yerde ayaklanmalar olur. Bu ayaklanmalar sonradan dönüşerek burjuva devrimleri olarak adlandırılır.
İngiltere'de kraliyet sistemi vardır. Kraliyete bağlı bir parlamento da oluşturulmuştur. Parlamentonun ismi 'Uzun Parlamento'dur. Kral istediği zaman bu parlamentoyu toplantıya çağırmakta ve dağıtabilmektedir. Bu parlamentoda yer alanlar bir yerden sonra kraliyete karşı gelip haklarını talep ederler. Kendi kurumlaşmalarını oluşturmak istiyorlar. Hak ve

yetkilenmede farklı talepleri gelişir. Bu durum parlamento ve krallığın karşı karşıya gelmesine neden olur, çelişki oluşur. Şöyle bir durum açığa çıkar. Bir kesim parlamentoyu bir kesimde krallığı destekler. Parlamentoyu destekleyen daha çok tüccar sınıftır ve kendi çıkarları için bu desteği vermişlerdir, krallığı da soylular destekler. Bu şekilde İngiltere parlamento ile kralcılar arasında ikiye bölünmüş olur. Bazı kentler parlamentonun bazıları da krallığın kontrolü altına girer. İngiliz devriminin asıl üssü İngiltere, kralcıların üssü ise Wales toprakları olur. O tarihte İskoçya ve İrlanda İngiliz birliğine dahil değildirler.
1642'de iki taraf arasında bir iç savaş gerçekleşir. Bu savaş 1648'e kadar devam eder. Cromwell öncülüğünde savaşı parlamenter sistem yanlıları kazanır. Kral İskoçya'ya sığınır, daha sonra parlamentoya teslim edilir, ölüm kararı alınır ve onaylanır. Bundan sonra İngiltere'de cumhuriyet ilan edilir. Diyebiliriz ki cumhuriyetle yönetimin başlangıcı İngiltere'dir. 1653'te uzun parlamento dağıtılır. Özel mülkiyet yasayla güvence altına alınırken söz ve düşünce özgürlüğü esas alınır. Yine kişisel özgürlükler ve haklarına önem verilir. Şu anda kapitalist burjuva özellikleri olarak tanımladığımız özellikler talep edilmiştir. Toplumsallıktan ziyade kişisel haklar, kişi, düşünce özgürlüğü öne çıkarılmaktadır. Mutlakıyetin yerine kuvvetler ayrılığı ilkesi benimsenip, kabul edilir. Farklı partiler oluşur ve partiler gerçekliğine dayanan bir sistem örgütlenir. Seçimle kimin ülkeyi yöneteceği belirlenir. Daha sonra İngiltere, İskoçya ve İrlanda parlamentoları birleşerek Büyük Britanya ismini alır ve birleşik krallık oluşturulur. Şunu söyleyebiliriz; halkın bir rahatsızlığı, karşı çıkışı vardır ama krallığa karşı çıkarak bu sistemi kuran küçük bir kesimdir ve bunda da çıkarlarını esas almışlardır. Bu sistemle beraber değişiklik ve yenilikler olmuştur. Halkın içinde bir nefes alma durumu oluşmuştur ama sonuçta gerçekleşenle sistem farklı bir biçimiyle devam etmiştir. Aristokrasi sınıfı yerine burjuva sınıfı geçmiştir. Şimdiye kadar da parlamento ve kraliyet sistemi beraber yürütülmektedir. Kraliyet sembolik olarak kalır, esas olan ise cumhuriyettir. İskoçya ve İrlanda şimdi İngiltere'den ayrılmıştır bunu daha sonra ele alıp değerlendireceğiz. Görüyoruz ki halk tarafından her zaman var olan sistemlere karşı çıkışlar olmuştur ama ne kadar alternatif oluşturmuşlardır bu tartışma konusu olabilir. Daha fazla sisteme karşı kalkanlar işçiler olmuştur. Ve daha çok ayaklanma, miting ve grev tarzıyla sonuç almak istemişlerdir. Bu devrim için kraliyeti devirerek başarıya ulaştıklarını söyleyebiliriz. İşçiler sendika sistemlerini oluşturarak birliklerini oluşturmuş ve direnişleriyle rejimi değiştirmişlerdir.

2- AMERİKAN DEVRİMİ

İki başlık altında ele alacağız.
1-Amerikan Bağımsızlık Savaşı (1775-1783)
2-Amerikan İç Savaşı (1861-1865)

1-Amerikan Bağımsızlık Savaşı (1775-1783)

Amerika devleti başka topraklar işgal edilerek oluşturulan bir devlettir. Amerika'nın keşfinden sonra Amerika kıtası İngiltere, İspanya, Portekiz ve başka ülkeler tarafından işgal saldırılarına maruz kalmıştır. Her devlet bu topraklara gelip yerleşerek kolonilerini kurmuştur. Sonradan sürekli ve etkili olan İngiltere'nin kolonileri olmuştur. 13 İngiliz kolonisi mevcuttur. Yerli halk (Indianalar) ile var olan koloniler arasında yine İngiltere imparatorluğu ile Amerika'daki kolonileri arasında çatışma, anlaşmazlıklar ve çelişkiler meydana gelir. Bu durum daha sonra sömürge yönetimine karşı bağımsızlık savaşına dönüşür. Amerika devleti de İngiliz kolonilerinin İngiltere imparatorluğuna karşı verdiği bağımsızlık savaşı başlatması sonucu

oluşmuştur. Bu topraklardaki maddi zenginliği kendi ülkelerine götürmek amacıyla koloniler kurularak bu toprakları işgale başlamışlardır ve yerli halkı soykırımdan geçirmişlerdir. Bundan kaynaklı bu topraklarda yerli halk ile koloniler arasında sürekli bir savaş durumu olmuştur ve daha sonra Amerika bu topraklarda bağımsızlığı elde ederek devlet kurmak istemiştir. Bunun üzerine koloniler ile İngiltere devleti arasında savaş başlar ve Amerika kıtasındaki İngiliz kolonileri İngiltere devletine karşı bağımsızlık savaşını kazanarak Amerikan devletini kurarlar. Bu savaş 18. yy' da gerçekleşir. İngiltere Amerika'nın bağımsızlığını tanımak zorunda kalır. Daha sonra Amerika devleti kendi sistemini kurar. Bu yeni kurulan devletin halkı yerli halkın yanında İngiltere, İspanya ve başka devletteki halkların toplamından oluşmaktadır. Böylece Amerika'da yeni bir ulus doğar. Şimdiye kadar da ırk, renk ayrımına dayalı çatışma, anlaşmazlıklar ve çelişkiler siyahi ve beyazlar adı altında devam etmektedir. Tarih içinde siyahilerin sürekli bir direnişi olmuştur. İşgalciler bu toprakları kendilerinin olarak kabul ederek kendilerine göre yeni sitemi kurarlar. Buna göre Anayasa oluşturulur ve eyalete dayalı federal bir yönetim biçimi benimsenir. Seçimle başa gelme esastır. Partiler sistemi vardır. Kongre, senato, temsilciler meclisi oluşturulur. Şimdiye kadar da bu sistem geçerlidir. Bu süreçte İnsan Hakları Bildirgesi yayınlanır. Kendi halkları için yani beyazları esas alan bir hak sistemine dayalı insan haklarını geliştirmeyi esas alırlar. Amerika devletinde 100 yıl sonra iç savaş başlar. Bu döneme kadar burada kölelik sistemi vardır. Yerli halk köle olarak çalıştırılır. Bunun yanında Afrika'daki yerli halk kaçırılıp bu topraklara getirilerek köleleştirilir. Bu sisteme karşı çıkışlar olsa da sistem bu döneme kadar devam etmiştir.

2- Amerikan İç Savaşı (1861-1865)

Savaşın iki nedeni kölelik ve birlik sorunlarıdır. Bu savaş kuzey- güney savaşı olarak da bilinir. Kuzey Amerika köleliği ortadan kaldırmak isterken güney Amerika bunu kabul etmez. Zaten kölelik sistemi ilk önce kuzeyde ortadan kaldırılır. Bu iç savaşta savaşı Kuzey Amerika kazanır, burada kölelik sistemi ortadan kaldırıldıktan sonra güneyde de ortadan kaldırılır. Kölelik sistemi kaldırılır ama vatandaş olarak kabul edilmezler. Bunun için de bir yüzyıl geçmesi gerekmektedir. Bu savaşta esas alacağımız şey yerli halkın mücadelesidir.
O dönemler Amerikan topraklarında çiftlikler yaygındır. Çiftliklere bağlı büyük ve geniş toprak arazileri mevcuttur, yerliler burada köle olarak çalıştırılmaktadır. Bu toprakları işleten, ürünü üreten yerli halktır. Ama bu ürünü sahiplenen, tüketen sonradan gelip bu toprakları işgal eden kesim olan beyazlardır. Beyaz ırk olarak kendilerini üstün görme psikolojisi hakimdir. Her şeyde haklı olan onlardır, insan gibi onlar yaşayabilirler, ayrıcalıklı halk da yine onlardır. Eğer siyahiyse ancak köle olabilir, hizmet edebilir. Tek hakları sadece beyaz insanlara hizmet etmektir, nasıl ki şimdi Türkler Kürtler için Kürtlerin hakkı sadece Türklere hizmettir deyip yaklaşımını buna göre belirliyorsa Amerika'daki yerli halka da bu zihniyetle yaklaşım olmuştur.
Bundan kaynaklı var olan sisteme karşı siyahilerin ayaklanması gerçekleşir. Bu ayaklanma birçok yere yayılır. Bu ayaklanmalara karşı acımasız bir yaklaşım gösterilir. Asılmalar, katliamlar gerçekleşir farklı işkence türleri uygulanır. Yine de direnişi bırakmazlar. Sistemlerini tam kuramamış olsalar da görülüyor ki var olan sistemi kabullenmeme ve buna karşı bir çıkış, mücadele vardır. Bu mücadele sayesinde Amerika devleti kölelik sistemini ortadan kaldırmak zorunda kalır. Amerika'da temel bir sorun olarak siyahi sorunu yaşanmaya devam etmekte ve şimdiye kadar da buna karşı mücadele verilmektedir. Burada yaşayan yerli halkın üzerine bir sistem dayatılmaktadır ve dayatılan bu sistem beyazların oluşturduğu sistemdir. İlk başlarda yerli halk işgalciler topraklarına geldiğinde işgalcilerin sistemlerini yine kapitalist yaşam tarzını çok bilmemektedirler. Kendi kültür ve insanlık değerlerine göre yaklaşırlar. İşgalcilerin elindeki

teknik yerli halkın elinde yoktur. Ve tekniğe yabancı olduklarından nasıl karşı çıkacaklarını da ilk önce bilememişlerdir ama yine de sonuna kadar direnip mücadele etmişlerdir. Kabul etmemişlerdir fakat var olan sistem içinde köle olmaya da mecbur bırakılmışlardır. Köleleştirilmiş olmalarına rağmen her zaman bu durumdan razı olmama ve zamanı geldiğinde de buna karşı başkaldırı, direnme yaşanmıştır. Bazı dönemler vardır ki bu tür zor koşullarda yaşamak zorunda kalırsın; sebepleri eksiklikler, zayıflıklar, örgütlenmeme vb. olabilir ama bu durum şu anlama gelmiyor; o halk her şeyi kabul edip sinmiş ve razı olmuştur. Ve bu sistem de hep böyle devam edecektir. Halk kendi mücadelesini yaşamıyla, direnişiyle, hırsıyla, intikamıyla vermektedir aslında kültürüne bağlılıkla zaman içinde sisteme karşı başkaldırıyı, devrim enerjisini, direniş özünü oluşturmaktadır. Eğer birlik oluşur ve en üst düzeyde karşı çıkışlar meydana gelirse hangi sistem olursa olsun karşı çıktığı, kabullenmediği şeyi kabullenmek zorunda kalır. Halkın doğrusunu esas almaya mecbur olur. Halkların verdiği mücadele bu sistemi kaldırmaya mecbur bırakır. Bununla beraber yerli halkın yanında yerli halkın haklarını savunan, destek veren, hatta savaşan hâkim halktan da kesimler olmuştur. Bunu her yerde ve direnişte görmek mümkündür. Amerika'da da bunu görebiliyoruz.

Amerika'da yerli halk Kızılderililerin yanında Afrika'dan kaçırılarak getirilip köleleştirilen Afrikalı halk da vardır ve köleliğe karşı mücadele ve direnişte önemli etkileri olmuştur.

Amerika uygarlığı Kızılderililerin, İnka, Aztek ve Mayaların yeridir. Zengin uygarlıklardır ve güçlüdürler. Ama Amerika kıtası 16. yüzyılda Avrupalılar tarafından keşif edilerek işgal edilir. İspanya, Portekiz ülkeleri tarafından deniz yoluyla bu keşif yapılır. Avrupa'nın arayışı yeni kıtalar, yeni topraklar bulmaktır. Avrupa ülkeleri fakirdir ve zengin olma, dünyayı ele geçirme hırsları vardır. Bundan önce Afrika, Hindistan kıtalarını keşfederler. Afrika'yı köleleştirirler. Amerika keşfedildiğinde kölelik sistemi zaten vardır. Avrupalılar Afrika kıtasını işgal edip, Afrikalıları Avrupa'ya getirerek köleleştirmişlerdir. Yine İngiltere, Fransa, İspanya, Portekiz, Hollanda Afrika kıtasını işgal edip köleleştirmiştir. Hindistan yine aynı şekildedir. Amerika kıtasına yeni kıta, yeni dünya deniliyor. Buranın zaten yerli halkı vardır, bu topraklarda yaşıyorlar. Aztek, İnka, Maya halkıdır ve zengin, güçlüdürler. Kabile tarzında yaşamaktadırlar. Amerika kıtası hem hayvan, bitki çeşitliliği hem de maden çeşitliliği açısından çok zengin bir kıtadır. Ve oldukça geniş bir kıtadır. Yerli halk bu topraklarda çok iyi bir şekilde yaşamaktadır. Avrupalılar ise açgözlüdürler ve amaçları işgaldir, buranın zenginliklerine el koymaktır, yerli halkı köleleştirmektir. Siyahileri Avrupa'ya götürüp köleleştirirler. O dönemde Osmanlı devleti var orada da kölelik sistemi vardır. Siyahiler Osmanlı, Avrupa'da her yerde köledirler. O dönemde Avrupalılar gidip Kızılderili, İnka, Aztek, Mayaların yaşam yeri olan Amerika kıtasını keşif ederler. Daha sonra bu toprakları işgal ederek koloni kurarlar. Kolonizm nedir? Koloniler, devlet adına da aristokrasi adına da kurulabilmektedir. Avrupa'da derebeyleri, lordlar dönemidir. Bu derebeyleri ve lordların askerleri ve köleleri vardır. Yeni kıtaya gidip burayı işgal etmek isterler. Kendilerine yandaş bularak bu toprakların zenginliklerine el koymak için işgal etmek hedefleridir. Böylece bir grubu toplayıp silahlandırarak gidip bu topraklara yerleşirler. Yani Kolonyalizm ekonomik yayılmacılıktır diyebiliriz. Ekonomik amaçlı, zenginliklere el koymak amacıyla gidip bir yeri işgal etmektir. Bu ülkenin zenginliklerini kendi ülkelerine getirirler. Zaten bu amaç üzerinden giderler. Kolonyalizmin anlamı zor-şiddet yoluyla bir yerin zenginliklerine el koyarak işgal etmektir. Böyle onlarca koloni oluşur. Amerika Birleşik Devletleri ismi de buradan gelmektedir. Yani kolonilerin birleşmesiyle oluşur. Her koloni bir federe olur. İspanya, Portekiz, İngiltere, Fransa, Hollanda burada koloniler oluşturmuştur. Amerika kıtası geniştir. Her biri bir yere yerleşir, ABD bunların birleşmesidir.

İlk önce Kızılderililere karşı savaşırlar. Aynı zamanda bu kolonilerin hepsi birer soykırımcıdır. Bu toprakların zenginliklerine el koymak için yerli halkı katleder, soykırımdan geçirirler. Afrikalı

köleleri de yanlarında götürürler. İlan vererek topladıkları kişilerle beraber gidip geniş topraklara yerleşip geri dönmezler. İlk önce zenginliklere el oymak için giderler sonra kalıcı kalıp yerleşirler. Böylece yeni bir dünya oluştururlar. Sadece bir halk değil farklı halklardan oluşurlar. Dünyanın her yerinden, inancından insanlar gidip yerleşir. Her ülkenin kolonisi vardır ama daha çok İngiltere'nin ağırlığı vardır ve diğer koloniler İngiliz kolonilerine bağlıdırlar. İngiltere tüm zenginlikleri kendi ülkesine getirmek ister. Bu razı olmamayı doğurur ve böylece bağımsızlık savaşı başlar. Bu savaşın sonucunda şehir savaşlarıyla ayaklanma gerçekleştirip, bağımsızlıklarını ilan ederler. O zamana kadar geniş topraklarda çiftlik sistemiyle siyahiler köle olarak çalıştırılmaktadır. Siyahilere karşı zenci kelimesi bilinçli olarak geliştirilmiştir, siyahileri küçük düşürmek için kullanırlar.
18.yy. İngiltere imparatorluğuna karşı bağımsızlık savaşının verildiği yüzyıldır. 19. yy' da siyahilerin köleliğe karşı savaş açtığı yüzyıldır. Amerika bu savaşla iç savaş yerine dönüşür. Demokrasi savaşı olur. Siyahiler kendini örgütler. Emekleri yenmekte köleleştirilmektedirler, buna isyan ederler. Ağır ve zorlu bir mücadeleye girişirler ve kazanırlar. Sokak savaşları, isyan, Serhildan şekliyle kendilerini örgütlerler. Amerika köle sorununda iki parça olur; amerikanın yarısı olan kuzey kesimi köleliğin kaldırılmasını ister, demokrasiyi talep eder, insan haklarını savunur. Çünkü Avrupa'da epey gelişmeler olmuştur, Fransa devrimi gelişmiştir, insan haklarını savunma dalgası her yere yayılmıştır. Verilen mücadele sonucunda Kuzey Amerika'da kölelik kaldırılır. 19.yy. iç savaşla köleliği kaldırma savaşının yüzyılı olur. Öncülüğü siyahiler yapar ama beyazlarda destek olup mücadelede yer alırlar. Şimdi Kuzey Kürdistan'daki savaşımızda Türk halkının demokrat, devrimci kesimin mücadelemize destek vermesi gibi destek verip yer alırlar. Amerika'da da bir kesim beyaz olan halk böyledir. Bu savaşta da zafer kazanılır. Böylece iki savaşta da zafer kazanılmış olur. İlki bağımsızlık savaşıyla İngiltere'den kopuş ve sistemlerini kurmadır. İkincisi de iç savaşla köleliği kaldırıp yeni bir sistem kurmayla köle isyanları başarı kazanır. Amerika'da şimdi de tam demokrasi yoktur. Irkçılık anlayışı mevcuttur, beyazların hakimiyeti esastır. Ama resmi bir köle sistemi yoktur. Buna göre bir anayasa oluşturulmuştur.

3-FRANSIZ DEVRİMİ (1789-1794)

1789'dan önce Fransa monarşi sistemiyle yürütülmektedir. Halkın çoğunluğu köylü kesimdir ve bir tarım ülkesidir. Büyük şehirler ve bu şehirlerde yoğun nüfus yaşamı yoktur. Kentler yeni doğmuş ve yeni yeni bir kent sınıfı oluşmaya başlamıştır. Devrim de kendini şehirlerde örgütlemiştir ve buna göre gelişmeler yaşanmaya başlar. Burjuva devriminin de esas kaynağı ve üssü bu kentler olmuştur.
18. yy'de devrimden önce aydınlanma adı verilen düşünsel bir devrim dönemi yaşanmış, birçok fikir gelişerek kentlerde devrimin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Kentlerde iki sınıf öne çıkar; işçiler ve işverenler. İnsan hakları, kişi hakları, düşünce özgürlüğü gibi talepler öne çıkar. Bu yıllarda işçiler üzerinde çok büyük baskılar vardır. İşçiler şimdi 8 saat çalışmaktadır, ama o zaman günde 18 saate kadar çalışma durumları vardı. Uzun saatler çalışıyorlar, günün kalan saatleri de yine farklı işlerle geçmektedir. Denilebilir ki işçiler için çok zor ve zahmetli koşullarda çalışma ve yaşama mevcuttur. Tüm bunlardan kaynaklı devrimin zemini kentlerde oluşur. Çünkü işçiler kentlerde varlar ve burada ortaya çıkıyorlar. Şehirlerde var olan sisteme karşı haklarını istemek için başkaldırı gelişiyor. Aydınlanma döneminde en çok düşünce ve fikir yönünde gelişme sağlanıyor. Farklı fikirleri dile getirmede güçlü bir zemin oluşuyor. Bu döneme kadar okuma-yazma bir kesimle sınırlıdır. Bu yönden de gelişmeler gerçekleşiyor. Bu geçeklikler sayesinde halk içinde bir bilinçlenme, duyarlılık durumu yaşanıyor. Kendini eğitme,

bilinçlenme durumu halkın sistem üzerindeki değişim dayatmalarını da artırır. Fransa devriminde üç şey öne çıkar; özgürlük, eşitlik, kardeşlik, bunlar temel slogan haline gelir. Bunun zemini aydınlanma döneminde atılmıştır. Fransa'da aydınlanma döneminin önde gelen düşünürleri; Jan Jak Rousseau, Montesque, Voltaire idiler. Jan Jack Rousseau toplumsal sözleşmeyi yazar. Amerika bağımsızlık savaşında haklar bildirgesi yayımlanmıştır. Fransa Devrimi bundan etkilenerek İnsan Hakları Deklarasyonunu yayınlar. İlk kez insan hakları kavramı Fransız devriminde kullanılmış ve öne çıkmıştır. Fransa devriminin sembolü haline gelir. Devrimlerini bu kavram üzerinden şekillendirirler. Demokrasi anlayışını doğuran Fransız devrimi olmuştur.

Devrim 14 Temmuz 1789'da başlar. Fransız tarihinde buna birinci devrim denilmektedir. Yani aşama aşama gelişen bir süreç vardır. Reformlarla değişim esas alınır. Zaten devrimin öncülüğünü yapanlar da reform yanlıları olmuştur. Monarşi sistemi kaldırılarak ulusal meclis ilan edilir (17 Haziran 1789). Bu tarih devrimin başlangıcı sayılır. Bu meclis burjuva sınıfının eliyle gerçekleştirilir. İnsan ve Vatandaş Hakları Deklarasyonu yayınlanır. Yeni anayasayla beraber kuvvetler ayrılığı benimsenir. Oy hakkı tanınır ama küçük bir kesimle sınırlandırılır. Yani genel bir oy hakkı tanınmaz. Diyebiliriz ki bu hakka sahip olanlar her şeyi elinde bulunduran zengin, hâkim olan sınıftır. Farklı partiler gelişir. Bunların arasında üç parti öne çıkar; Jakobenler/Radikaller (Robespierre, Danton), Jirondenler ve Anayasacılar. Bu partiler arasında çelişki ve savaşlar yaşanır, daha sonra bunlara değineceğiz. Önce anayasacılar egemendirler sonra Jirondenler, Jirondenler egemenliği de yerini Jakobenlere bırakır. Bu şekilde birbirlerine devrederler. Var olan kanunlara göre hükümeti yönetirler.

1791'de kurucu meclis yerini yasama meclisine bırakır. 1791-92 arası yıllarda Fransa'da devrimci hükümet Jirondenler'in elindedir. Jirondenler kentlerin özerkliğini ve bir tür federal birliği savunuyorlardı. Jirondenler ve Jakobenler arasındaki fark; Jirondenler halkı esas almazlar, üstten-merkezi bir sistem kurmak istiyorlar. Jakobenler ise halka onların deyimiyle aşağıdakilere dayanarak bir sistem oluşturmak istiyorlar. Bundan kaynaklı aralarında çelişki de oluşuyor. Jirondenler hiçbir zaman halk arasında bir ayaklanma olması yanlısı değiller, yine kendilerine karşı bir girişimde bulunulmasını istemezler. Ondan hep halkı susturmaya çalışırlar ve halkın ayaklanmasının önünde engel oluşturacak bir siyaset izliyorlar. Jakobenler ise tam tersine merkezlerine halkı ve halkın taleplerini alıyorlar. Bundan kaynaklı da çelişkiler yaşanıyor. Jakobenler kendilerini devrimci olarak görüyor, kendilerini halkın ve işçilerin temsilcileri olarak tanıtıyorlar. Jirondenler de burjuvanın-orta sınıfın temsilcileri olarak kendilerini görüyorlar. Sloganları aynı, parlamenter sistemi esas alıyorlar. Günümüz koşullarına göre Jakobenlere sosyalist diyemeyiz ama Jirondenler'e göre bu gerçekliği temsil ediyorlar. Ama Jakobenler de hükümete gelince birçok zulüm gerçekleştiriyorlar.

İlkin üç parti var olan sisteme karşı çıkar, ama sonra onların arasında da çelişki yaşanıyor.

Dediğimiz gibi kraliyet sistemine karşı çıkılmıştır ve kral devrilmiştir. Yasama meclisindeki sol kanat Jirondenler ve Jakobenlerden oluşuyordu. Devrik Fransız kralı karşı devrim girişiminde bulunur ve Prusya ve Avusturya gibi Avrupa monarşilerinden yardım talep eder. Bunların yardımıyla kendi ülkesine savaş ilan eder. Cumhuriyetin gelişim zemini Fransa'dır. Fransızlar Cumhuriyet sistemini tüm Avrupa'ya yaymak istiyorlar. O dönem Avrupa'da monarşi sistemi hakimdir. Ondan Fransa'ya karşı kabullenmemeler ve farklı ittifaklar gelişir. Bu ittifaklar tarafından Fransa'ya dönük savaşlar da gerçekleşiyor. Kral devrilmiştir bir kabullenmeme vardır, kendi içinde çelişki zaten yaşanmaktadır. Devletlerin de çelişkileri ve itirazları vardır. Çünkü burada oluşacak cumhuriyetin tüm Avrupa'yı etkileyeceğini görüyorlar. Bunun sonucunda devrik kral Prusya ve Avusturya'yla ittifak kurarak Fransa'ya karşı savaş tehdidinde bulunur. Bu savaşla cumhuriyeti düşürüp tekrar monarşi sistemini kurmak istiyorlar. Kral hain

olarak ilan edilir ve idam kararı alınır. Jirondenler kralın asılmasına karşı çıkarlar. Ama Jakobenler bu kararı alırlar. Jirondenler dışarıya karşı savaşı esas alırlar hatta bundan kaynaklı Fransız meclisi Avusturya'ya savaş açar ve bu savaşı kaybeder. Jakobenler ise dışarıda savaşa girmeden önce içerden aristokrasiyi imha etmeyi önerirler. Aristokrasiye karşı kazanmadan dışardan dönük gelen saldırılara karşı da bir başarı kazanamayız derler. Savaşın yenilgiyle sonuçlanması da Jakobenleri haklı çıkarır. Bu durumdan kaynaklı da kendi aralarında bir çelişki yaşarlar. Bunun öncülüğünü yapan Robespierre'dir, daha çok Jakobenler arasında o öne çıkar. Jakobenler hükümete geldikten sonra Robespierre Jirondenler'e karşı katliamlar gerçekleştirir, giyotinden geçirir, idam eder ve farklı işkencelerden geçirerek bastırmaya çalışır. Bu sırada Avrupa monarşilerinin birleşik orduları Fransa'ya girerler. Yasama meclisi vatan tehlikede çağrısı yapar. Jirondenler de halk ayaklanmasından korkarak hain olarak suçladıkları kral ve soylularla uzlaşma girişimlerinde bulunurlar. Bununla halkın ayaklanmasının önünü alarak engellemek isterler.

Jirondenler'in korktuğu başlarına gelir. 10 Ağustos 1792'de ikinci devrim adı verilen bir halk ayaklanması patlak verir. Halk var olan çelişkilere karşı ayaklanır. Kral ülkeyi dış devletlere teslim etmiştir, üst düzeyde fakirlik-zulüm yaşanmaktadır. Tüm bunlar halk arasında kabullenmemeleri doğurur. Halk gerçekleştirdiği ayaklanmayla düşman işgali altındaki topraklarını kurtarmak ister. Bundan sonra kendi haklarına karşı da talepleri gelişir. Daha önce demiştik oy hakkı sadece bir kesime aittir bu mücadeleyle halk da oy hakkını elde eder. Madem monarşiyi kaldırdık halk olarak da kendimiz bizi yönetecek kişiyi seçmeliyiz derler. Bu hak anayasa haline de getirilir. Kral da daha sonra asılır. Jirondenler kralı desteklediklerı ve halk ayaklanmasına karşı çıktıklarından bu gelişmelerden sonra ülkeyi terk etmek zorunda kalırlar. Bu süreçten sonra Jakobenler öne çıkar. Kalan Jirondenler de tutuklanır, bir kısmı idam edilir, giyotine gönderilir. İlk zamanlar Robespierre birçok kesimden destek alır, kabul edilir ama zamanla ona karşı aslında jakoben partisine karşı itirazlar gelişir. Aslında çıkışlarında sosyalisttirler demokrasiyi ve halkı esas alırlar, halkın çıkarlarını desteklerler ama hükümette yönetim oldukları zaman diktatörlük öne çıkar. Kendini esas alma gelişir, kendi gibi olmayanları ortadan kaldırmayla diyebiliriz ki hükümeti yönetme biçiminde diktatörlük öne çıkar. Bu da zamanla jakoben partisine ve öncüsü olduğundan Robespierre'e karşı kabullenmezliklerin ortaya çıkmasına sebep olur. Halkın desteğini kaybederler. Çünkü halkın istekleri ve talepleri farklıdır, Jakobenlerin uyguladıkları farklıdır. Kendi içlerinde çelişki ve anlaşmazlıklar yaşarlar. Farklı partilerin çelişkileri, itirazları oluşur ve jakoben parti üyeleri ve Robespierre'nin tutuklanması kararı alınır. Aslında bundan öncede farklı şahıs ve partiler tarafından Jakobenleri düşürme girişimleri olmuştur. Bunlardan biri de Danton'dur. Robespierre tarafından fark edilir. Danton ve çevresindekiler tutuklanarak idam edilir. Kısa bir süre sonra da aynı şey kendi başına gelir. Böylece 1789'da başlayan devrim yaklaşık beş yıl sonra 1794'te Robespierre ve yoldaşlarının giyotinde öldürülmesiyle biter. Şu gerçekliği söyleyebiliriz. Halk her zaman baskılara karşı ayaklanmalar, serhildanlar gerçekleştiriyor, monarşiye karşı çıkıyor. Yeni hükümet oluştuğunda çelişkilerin olduğunu fark ettiğinde yine istekleri doğrultusunda yönetimin yürütülmediğini gördüğünde tekrardan ayaklanmakta ve kabullenmeyişini göstermektedir. Görüyoruz ki halkların sürekli bir ayaklanışı olmakta ama siyaseti ele geçirenler bu gerçeği kendi lehlerine çevirip kendilerine göre bir sistem yürütmektedirler. Yani halkın gerçekliğini göz önünde bulundurma, çıkarlarını esas olma yoktur. Halkta bu gerçekliği fark ettiğinde tekrar karşı çıkışlar olmaktadır.

Robespierre'den sonra tekrar monarşi sistemi getirilir. Karşı-devrimci girişimler esas alınıp politik partiler, devrimci mahkemeler yasaklanır (1794). Fransa devrimine kadar Fransa'da da

kölelik sistemi vardır. Jakobenler bu sistemi kaldırır. Ama Jakobenlerin devrilmesinden sonra bu sistem tekrar getirilir. Yine eski sisteme dönüş olur, bunu oluşturmak isterler. 1795'te Paris halkı tekrar ayaklanır. Bu isyanlarda bir parti örgütü yoktur. Paris Komünü oluşturulur. Şunu diyebiliriz ki Paris Komünü oluşturulmadan önce bir zemin oluşur ve Paris Komünü bu zemin üzerinden kendini örgütleyip geliştirir. Halk arasında var olan sisteme karşı bir bilinçlenme, duyarlılık, haklarını talep etme, istemenin olduğu süreçlerde bir zemin oluşur. Süren çelişkiler ve sorunlardan kaynaklı yönetimde, hükümeti yürütme şeklinde değişimler de olur ama tam cevap olamazlar. Tüm bunlar yani oluşan bilinçlenme, duyarlılık halkın tüm sistemi ele geçirmek istemesine neden olur. Yani kendi gerçekliklerine göre bir sistem oluşturmak isterler. Diyebiliriz ki Jakobenlerden sonra tekrardan monarşinin getirilmek istenmesiyle halk tekrardan örgütlülüğüyle, bilgisiyle ayaklanma gerçekleştirir. Bu ayaklanmayı 1971 yılında gerçekleştirir.
Paris komününe geçmeden önce biraz Napolyon'a değinmek gerekiyor.
1796'da Babeuf yeni hükümeti devirmek için bir komploya başvurur ama başarısız kalır. Böylece artık halk politik sistemden dışlanmıştı. Babeuf'un komplosundan sonra hükümet (Directory), anti-jakoben bir baskı kampanyası yürütür ve daha da sağa kayar. Birinci Directory (1795-97) altında halkı dışlayan çok sınırlı bir cumhuriyet yürütülür. Bu dönemde dışardaki savaşlarda 1796-97'deki başarılarıyla özellikle fetihçi general Napolyon Bonaparte prestij kazanır, giderek bağımsız bir güce dönüşür. Daha önce değinmiştik, Fransa'daki cumhuriyet sistemine karşı ittifaklar kurulmuştu. Napolyon bu savaşlarda yer alır ve savaştaki taktik ve tarzıyla öne çıkar. Hem bu durum hem de var olan çelişkili krizli ortamda Napolyon başkan seçilir. Napolyon seçildiğinde sistem cumhuriyettir. Ama Napolyon'un amacı cumhuriyetten önce Fransa'nın elinde olan toprakları ele geçirerek yeni bir imparatorluk kurmaktır. Bu sefer de Napolyon yeni bir imparatorluk kurmak için savaşı başlatır. Sonra da imparatorluğunu kurar ve kendini da imparator ilan eder. Almanya'ya, İngiltere'ye karşı savaş başlatır. Sonunda Britanya savaşında yenilir ve esir düşer. Esir düştüğü yerde de hayatını kaybeder.

4-PARİS KOMÜNÜ

Paris komünü başladığında yönetim olarak ikinci cumhuriyet yürürlüktedir (1848-52)
1852-1870 dönemi Fransız tarihinde İkinci İmparatorluk olarak adlandırılır. 1848-52 arasındaki İkinci Cumhuriyet döneminde seçimle işbaşına gelerek devlet başkanlığı yapan Louis Bonaparte, 1852-70 arasında da imparator sıfatıyla ülkeyi yönetir.
İkinci Bonaparte, amcasının dönemi olan birinci imparatorluğun (1804-14) tüm topraklarını geri almak, eski sınırları yeniden kurmak için işgalci ve yayılmacı bir dış politika izler. Kendini ikinci imparator olarak ilan eder. (1852-1870)
Bonaparte 19 Temmuz 1870'te Almanya'ya savaş açar. Bu savaş 2 Eylül'de Sedan'da Fransa'nın yenilgisiyle sonuçlanır. Bu yenilgi ikinci imparatorluğun çöküşüne ve 4 Eylül 1870 Paris devrimine götürür.
Napolyon'un Almanya'ya yenilmesi zamanla imparatorluğun yenilgisini de beraberinde getirir. 2 Eylül'de savaş kaybedilir, 4 Eylül 1970'te Paris'te de halk ayaklanması gerçekleşir. Ve üçüncü cumhuriyet ilan edilir (1871-1940). Avrupa ülkeleri bu cumhuriyeti tanır. O zaman Thiers hükümeti yönetimdedir. Aslında bu ayaklanmada ayağa kalkan, direnen halktır. Fakat Thiers cumhuriyetin ilanından sonra buna dayanarak kendi hükümetini kurar. Hükümeti kurarken de halkın çıkarına, devrim gerçekliğine göre bu hükümeti yöneteceğinin sözünü verir. Ama bu sözün tersinden hareket eder ve kendi doğrularını esas alır. Yani tüm sözleri ve davranışları bir aldatmacadır. Almanya yine Paris'e saldırır. Thiers hükümeti burjuvazi adına 'Ulusal Savunma

Hükümeti'ni ilan eder. Aslında gasp hükümetidir. Halk bu durumu kabul etmez, ama dışardan saldırı olduğundan razı olur, ulusal savunma amacıyla savaş bitene kadar bu hükümeti tanıyacağını söyler. Savaş için çağrı yapılır, halk silahlanır. Ulusal muhafız örgütü kurulur ve buna eli silah tutan herkes katılır. Yine işçiler de ayaklanıp savaşa katılır. İşçilerin de bu savaşta yer alması gerektiği belirtilir. İşçiler katılmadan bu savaş kazanılmaz denilir. Böylece işçiler de silahlanmış olurlar. Amaç ülkelerini yabancı saldırılardan korumaktır. Bundan kaynaklı bir iç savaştan ziyade birliği oluşturup bu gerçekliğe karşı savaşmayı esas alırlar. Bir süre sonra hükümetle silahlı proletarya arasında çelişkiler baş gösterir. Bu durum bir iç savaşın çıkmasına sebep olur. Dış savaşla beraber iç savaş da başlar. İşçi taburları oluşturulur. Devlete bağlı kurumları basarlar ve bazı hükümet üyelerini de tutuklarlar. Ama yabancı bir ordu tarafından kuşatma altında olunduğundan, iç savaşa yol açmamak için bu tutukluları serbest bırakırlar ve aynı hükümetin iş başında kalmasını kabullenirler. Halbuki isteseler hükümeti düşürebilirler. 22 Ocak 1871'de Blanki'nin girişimiyle Ulusal Muhafız ve Paris işçi sınıfı ulusal savunma hükümetinin çekilmesini ve komün kurulmasını isteyen bir gösteri yaparlar. Temel sloganları da 'Yaşasın Komün' dür. Burjuva hükümeti gösteriyi terörle bastırır. Bu ayaklanmayı bastırmak için çok sert müdahale eder. Bu sırada Prusya ordusu Paris'in bir bölümünü işgal etmişti, ama Paris'e ulusal muhafız silah bırakmamış olduğundan giremez. Hükümet Ulusal Muhafız'a silahlarını bırakma çağrısı yapar, ama silahlarını bırakmazlar, Paris'i terk etmezler. (Bütün imparatorluk birlikleri çoktan esir edilmiş, silahlarını teslim etmişlerdi.) Prusya ordusu Paris'i tam 131 gündür kuşatma altında tutuyordu. Hükümet her ne kadar halkın çıkarlarını gözeterek yöneteceğini söylemiş olsa da zamanla görüldü ki öyle değildir aslında daha başında yani cumhuriyeti ilan ettiği gün (4 Eylül 1970) ülkeyi Almanlara teslim etme durumu vardır. Hükümet Bakanları aracılığıyla 28 Ocak 1971 de Almanya'yla anlaşma yapar, bu anlaşmayla Paris'i ve tüm Fransa'yı Almanlara teslim eder. Almanların yardımıyla da direnenlere, mücadele edenlere, halkı esas alarak yeni bir sistem kurmak isteyenlere karşı, ülkeyi savunmak isteyenlere karşı saldırı başlatır aslında cumhuriyete karşı iç savaş başlatmış olur. Hükümet böylece var olan ayaklanmayı bastırmak ister. Burada insan şunu söyleyebilir; tekrardan açığa çıkan devletin gerçekliğidir, halkın ayaklanmasını bastırmak için bir hükümet başka bir hükümetle halkına karşı iş birliği yapabilmektedir. Amaçları sadece ayaklanmayı yenilgiye uğratmaktır. Burada ülkeyi, halkın çıkarlarını düşünme yoktur sadece kendi çıkarlarını esas alma ve ona göre hareket etme vardır. Çok rahat kendi çıkarları için halka karşı savaş açabiliyorlar. Görüyoruz ki amaçları devlet sistemini yürütebilmektedir, bundan kaynaklı devletler halklara karşı bir olabilmektedir. Paris her taraftan kuşatılmasına rağmen hükümet tarafından sürekli silahları bırakma çağrısı yapılır ama bırakmazlar, direnirler, ülkelerini savunurlar. 18 Mart 1871'de Paris kendini savunmak için ayaklanır ve her yerde 'Yaşasın Komün' sloganları atılır. Ulusal Savunma Hükümeti Versaillese kaçar. Yine burada şunu söyleyebiliriz; kuşatma vardır, ayaklanmayı ezme, sindirip bastırmak için her şey yapılmaktadır. Ama mücadelede ısrar edilince halkların mücadeleyi kazanması gerçekleşiyor ve halk var olan hükümetin kaçmasını sağlıyor. İlk önce yabancı işgale karşı direniş, sonrasında da direnişte sınıf niteliği öne çıkar. Her iki direnişte de başarıyı yakalarlar. İşçi sınıfı egemenlik kurar. En çok öncülük edip rolünü oynayan işçi sınıfıdır. Blankicilerin etkinliğindeki merkez komite geçici hükümeti kurar. Hükümette çoğunluk Blankicilerdir. Komünün önderleri Blanki ve izleyicileri idiler. Ama Blanki hükümetin elinde tutukludur. Fransa'da biri Versaillese diğeri Paris'te olmak üzere iki hükümet oluşmuştu. İki başkent, iki hükümet vardı. Biri burjuva diğeri işçi olan ikili iktidar mevcuttur. İkisi arasında savaş başlar. Thiers Paris işçi devriminin (komün) önderi Blanki ve diğer işçi önderleri hakkında ölüm kararı aldırır. 22 Mart 1871'de Versaillese hükümet yandaşları Ulusal Muhafız'ın merkezini baskınla ele geçirmeye çalışırlar ama başaramazlar. 26

martta Paris'te genel oyla komün seçilir ve 28 martta da ilan edilir. Komüne seçilen Blanki tutsaktı. Komün üyeleri arasında çoğunlukta olanlar Blankicilerdir. Aynı zamanda birinci enternasyonal üyelerinden birleşen bir azınlık ve Prodoncu sosyalistler vardır. Komün 12 mayıs1871 de Paris'e giren Versay birliklerine karşı 8 günlük kahramanca bir direnişin akabinde 28 Mayıs 1871'de yenik düştü. Direniş 70 gün sürdü. Direnişin öncesini, oluşma zeminleriyle beraber ele alırsak 6 ay sürdüğünü söyleyebiliriz.

- Komünün Aldığı Kararlar

- Düzenli ordunun kaldırılması
- Memurları sorumlu ve her an görevden geri alınabilir kılınması
- Tüm yurttaşların katılacağı ulusal muhafızı tek silahlı güç ilan edilmesi
- Komün üye ve görevlerinin en yüksek maaşının yılda altı bin frankı geçmemesi
- Kilise ile devletin ayrılması, din işleri bütçesinin kaldırılması, kilisenin tüm mülklerine el konulması
- Dini imge, simge, dua ve dogmaların okuldan uzaklaştırılması
- Giyotinin yakılarak ortadan kaldırılması
- Fabrikaların yönetiminin işçilere verilmesi kararları alınır.

Eğer bir halk isterse ayaklanmayla ya da ülkelerinin koşullarına göre farklı tarzlarla başkaldırıyı gerçekleştirip sistemlerini kurabilirler. Sistem güçlü kurulup savunulursa çok rahat yürütülebilinir de. Paris komünü bu gerçekliğin ilk adımı, denemesidir diyebiliriz. Bu deneme özelde Marks olmak üzere tüm devrimci ve sosyalist direnişler için güçlü bir zemin oluşturur. Devrimciler için ilham kaynağı olur. Belki zafere ulaşmamıştır ama bir umutsuzluk yaratmaz. Devrimciler Paris Komünü'nü bir deneyim-tecrübe olarak ele alırlar. Var olan gerçeklikler değerlendirilip-analiz edilir. Çıkan sonuçları kendileri için umut olarak ele alırlar. Ezilen halklar için yeni bir sistem kurma esas alınır. Her adım diğer adım için zemin oluşturmuştur. Paris komünü de yeni bir sistem için, ezilenler, devrimci ve sosyalistler adına güçlü bir zemin oluyor. Marks en çok Paris komünü üzerinde durur, analiz eder ve esas alır. Eğer Paris yaptıysa her yerde yapılabilinir der. Paris Komünü'nde zafer olmasa da halkların direnişine kazandırdığı birçok şey vardır. Birçok şey de oluşturmuştur.

Şehir savaşlarında Paris Komünü önemli bir yer tutar. Halk sadece kendi hükümetini düşürmez aynı zamanda işbirlikçi hükümeti de yener. Çünkü Fransa, Paris Komünü'ne karşı Almanya'yı savaş için davet eder, Almanya işbirlikçi bir devlettir. Bunun yanında komünal yaşamı kurarak eşitlik esası üzerinden beraber yaşamayı esas alırlar. Kobani'de yaşandığı gibi ilanından iki ay sonra üzerlerine saldırılar olur. Bu süreç toplamda 6 ay sürer. Kalıcı olmaz, ama orada bir şey açığa çıkar. Paris Komünü'nde kazanım açığa çıkar. Marksizm'e ilham kaynağı olur, komünist manifesto bunun üzerinden geliştirilir. Bu da tüm devrimlere zemin oluşturur, yine komünizmin zemini olur. Paris komününün anlamı nedir? Komünizm kavramı nerden gelir? Yani eşitlik üzerine beraber yaşamdır. Sonuçta Paris Komün'ü kendisiyle nasıl bir yaşam getirdi, Paris Komün'ü nasıl bir ilham kaynağıdır? Bundan kaynaklı aldıkları kararlar komünün ölçülerini ifade eder.

Eşit işe eşit ücreti esas alırlar. Yine kurdukları Ulusal Muhafız'ı öz savunma gibi ele alabiliriz. Kilise Türkiye'deki diyanet işleri gibidir. Halkın tüm yaşamına müdahale etmektedir. Kilisenin elindeki arazilerin kamulaştırılıp halka verilmesi kararını alırlar. Bunların Rojava'yla karşılaştırılması gerekir. Biz de Rojava'da bir devrim yaptık, bu şekilde bir sistemi ne kadar kurabildik? Sovyet'teki sosyalizm direnişinin zemini burasıdır. Sovyet'in kavram olarak anlamı komün demektir. Yani Sovyetler Birliği demek Komünler Birliği demektir. Herkesin okuyabileceği koşullar oluşturulmuştur. Paris Komünü'nde kadınlar ve gençler çok aktiftir.

Kadın ve gençlerin müfrezesi vardır. Fedai tarzları, çok sert bir saldırı ve direniş gerçeklikleri vardır. Halkın her kesimi beraber savaşır. Çok yoğun sokak savaşları yürütülür.
Barikat sistemi Paris'te gelişir ve yayılır. Sisteme karşı taktik belirlenir. Neye karşı kalktıklarını belirleme var, neyi yıkmak istediklerini belirleme var, neyi oluşturmak istediklerini de belirlemişler.
Özel mülkiyet, bireylere aitlik olgusu ortadan kaldırılır. Ortak bir yaşam esas alınır. Çalışma biçimi de komünaldir. Şimdi tüm dünyada direnişlerde taktik olarak kullanılan barikatların kaynağı Paris komünüdür. Günümüzde işçilerin direnişinde öne çıkan daha çok miting, gösteri, yürüyüş ve grev tarzı şeklindeki eylemlerken Paris komününde işçiler kurtuluş için silahlanmaya inanıyorlar ve bunu ihtiyaç olarak görüyorlar. Ve bu esas üzerinden silahlanıyorlar da. Öz savunmalarını da oluşturuyorlar. Hem kendi hükümetine karşı hem işbirlikçi hükümete karşı mücadele ve başarıyı yakalama, yine alternatif sistemi kurma, örgütleme sıradan görülmemelidir. Çok büyük bir kuşatma var. Var olan saldırıları kırmışlardır, bu gerçeklik görülmelidir. Hem kendi hükümetlerinin hem de Almanya devletinin saldırısı var. Buna karşı nasıl direniyorlar? Genç, yaşlı, çocuk, kadın, hasta toplumun her kesimiyle direnme gerçekleşir yani topyekûn bir direnme söz konusudur. Su, yemek sorunu var ama direnişleri için bu durum engel oluşturmaz. Dayanışma, paylaşma kültürüyle direnişi güçlendirirler. Özel mülkiyeti ortadan kaldırıyorlar. Her şeyi birbiriyle paylaşmayı esas alıyorlar. Bundan kaynaklı kuşatma direnişlerini olumsuz etkilemez, kaybetmeye neden olmaz. Ambargoyu, kuşatmayı başarılı karşılıyorlar. Bu durum umutsuzluğa değil birbirine bağlanıp güç olmaya vesile oluyor. Rojava'da da bir devrim yaptık. Şimdi bahsettiğimiz Paris Komün'ü bu gerçeklikten uzak değildir. Görüyoruz ki aynı değerler savunulmaktadır. Paris Komünü'nde nasıl yaşandığını ifade ettik. Peki biz Rojava'da kurmak istediğimiz sistemi ne kadar oluşturduk? 12 yıl devrimin üzerinden geçmiş sistemi ne kadar oluşturabildik, kurumsallaşabildik? Paris komünü 6 aylık bir süreçtir. Ona rağmen bu kadar oluşturulan değer ve bir sistem vardır. Rojava'da da birçok şey oluşturuldu fakat ne kadar başarabildik? Marks Paris Komünü'nden etkilenerek ezilenler adına sistem geliştiriyor, bizde ilk çıkışımızda Marks'tan etkilendik. Eleştirdiğimiz noktalar var ama çıkışımızda etkilendiğimiz boyutlar vardır. Buradan mücadelemizin etkilenme durumunu Paris Komünü'ne kadar götürebiliriz.
Topyekûn bir direnme açığa çıkıyor. Halkın her kesimi savaşa katılıyor. Barikatın dışında da savaşma var. Rojava'da Halep'le kısmi kıyaslayabiliriz. Halep'i halk terk etmedi, sonuna kadar savaşta kaldı. Arkadaşlarla beraber düşmana karşı direndiler. Ağırlık olarak direnen kesim oranın halkıydı. Paris Komün'ün ruhunu Halep'te görebiliriz. Sadece Paris Komünü'nde değil Halep'te de direnen ruhun kazandığını görüyoruz. Halep'teki savaş çok ağırdı ama kaybetmedi. Neden? Terk etmeme ruhu, dayanışma, kendine güvenme, öncüye güvenme, ortaklaşma, kendini örgütleme vardı. Herkes direnişte yer alıyor ve paylaşıyor. Halep'teki savaşta da büyük bir kuşatma var şimdiye kadar da devam etmektedir. Ama bu ruh kazandırıyor. Hatta tecrübesiyle Kobani savaşının kazanılmasına vesile oldu. Özellikle şehir savaşı tarzını açığa çıkardı diyebiliriz. Rojava'da şimdiye kadar da özel mülkiyet kalkmamıştır. Maaş sistemi hala devam ediyor. Komün sistemi var, ama işleyişinde sorun vardır. Komün gaz, ekmek, mazot dağıtma yeri haline gelmiştir. Araziler birleştirilip ekim alanlarına dönüştürülüp ekim gerçekleştirilmiyor. Ortak üretim açığa çıkmıyor. Halbuki hiç toprağı olmayanlar kalmamalı, beraber eşitçe çalışma açığa çıkmalıdır. Fabrika bir komün olabilir. Fabrika orada çalışanların tümünün olmalı, yani ortak bir üretime dönüşmelidir. Bizde anlayış sosyal demokrasi, komünalizmdir, ama pratik yarı kapitalizm, yarı sosyalizm tarzıdır, ikisinin birlikte yürümesi yaşanmaktadır. Rojava'da sokaklarda temizlik yapanların çoğunluğu bedevilerdir, tarlalarda çalışanlar da bu şekildedir. Bundan dolayı sosyal adalet tartışma konusudur. Bu devrime karşı

kullanılıp örgütlendirile bilinecek bir konudur. Eşitlik, özgürlük herkes için geçerli değildir diyebilirler, yine Kürtlerin hakimiyeti esastır denile bilinir. Siyasi olarak eşitlik var ama sosyal olarak yoktur. Sosyal olarak, ekonomik olarak emekte eşitlik yoksa buna sosyalizm diyebilir miyiz? Boşluklar vardır. Paris Komünü'nde düzenli orduyu dağıtıp öz savunmayı kuruyorlar ki halkın hakimiyeti olsun. Ve bu savunma sistemi işgalciyi kovmaya yetti. YPJ, YPG savunma sistemi de düşmanı yenmeye yetti farklı güçlere ne gerek vardır. Farklı güçler oluşturulduktan sonra Efrin, Serikaniye, Grispi'yi kaybettik. Fransa'da bir ordu var ama ülkeyi korumuyor bunu görüyorlar. Bu ordu halkın çıkarı için ülkenin kurtuluşu için hareket etmiyor. Bundan kaynaklı bu orduyu kaldırıp öz savunma birliklerini esas alıyorlar. Onlar buna müfreze diyorlar. Bununla Fransa ve Almanya'ya karşı savaşıp kazandılar onları yenilgiye uğrattılar. Şimdi Rojava'da bu öz savunma tarzını esas almama vardır. Düzenli orduya geçilmiş. Efrin'i bu tarzdan kaynaklı koruyamadık. Nasıl ki Fransa ordusu Almanlara karşı Fransa'yı koruyamadı bizde de ordu Efrin'i koruyamadı. Ki Efrin'in imkanları daha fazlaydı ama ruh buna yetmedi. Ama birliklerimiz savaşta kazanmaya yeterli olmuştu. Ordunun yapamadığını öz savunma birlikleri yaptı. Fransa'da da öyle, bizde de durum böyledir. Demek ki öne çıkan kendini savunma ruhu ve kültürüdür. Bir toplum ancak kendisi kendisini savunabilir. Öz savunmaya inanç çok önemli bir konudur, bu konu tartışılmalıdır. Düzenli ordular şimdiki savaş tarzında başarılı olamaz. Yani gayri nizami savaşla, gerilla ile, düzensiz savaş tarzı ile başarabiliriz. Hegemonik sistem bizi Rojava'da düzenli ordu haline getirmek istiyor, parti de komünal ruhu oluşturmak için direniyor. Sosyalizmi oluşturmayı esas alıyor. Sosyal adalet, yine tüm konularda eşitlik öne çıkarılmak isteniyor. Ama ilgilerini çeken özel mülkiyettir. Bu kapitalizm mantığıdır. Sistem kapitalizmi hâkim ederek demokratik sosyalizmin önüne geçmek istiyor. Bu şekilde bir savaş, parti ve var olan sistem arasında Rojava'da yaşanmaktadır. Paris Komün'ü 250 yıl önce bu gerçekliği görüp düzenli orduya karşı öz savunmayı geliştiriyor. Beraber yaşamaya, komünalizme inanıyorlar. Bundan dolayı fabrikaları komün haline getiriyorlar. Ortak üretim, emeği geliştiriyorlar. Bu şekilde kazanıyorlar. Bu yönleriyle Paris Komün'ü tüm halklara ilham kaynağı oluyor.

Biz öz savunmayı ne kadar oluşturabildik, buna ne kadar inanıyoruz? Şimdi Rojava'da hem öz savunma sistemi hem de paralı asker sistemi vardır. Sadece öz savunmaya dayandığımız süreçlerde hep kazanmışız ama paralı asker sisteminden sonra kaybetmeye başladık. Paris Komünü'nde açığa çıkan öz savunmayla kazanmaya inançtır. Kendi tarihimizde de açığa çıkan hep öz savunmaya inanarak savaşı kazanma esastır. Hiçbir zaman orduyla kazanacağımızı söylememişiz. Devrimci halk savaşına inanç, bu tarzla kazanmayı esas alma vardır. Halkın ayaklanmasıyla, öz savunmayla kazanabiliriz. İlk süreçlerden şimdiye kadar savunduğumuz çizgi, kendimize esas aldığımız şey budur. Orduya karşı ordu kurarak değil orduya karşı öz savunmayla, halkın gücünü oluşturarak kazanabiliriz. Halk için zaferi, başarıyı yakalayabiliriz dedik ve savaş tarzımızı bun a göre belirledik. Orduya karşı ordunun zaferi halkın zaferi, devrimi olmaz. Şimdiye kadar gördüğümüz gerçeklikte isimler, biçimler değişebilir ama sistemde bir değişiklik olmaz, sistem aynen devam eder.

Öz savunmayı tartışırken Bakur'u da ele alabiliriz. Neden Rojava diyoruz çünkü Rojava'da yaşanan bir pratik var. Yine orduya dayanarak savaşmaktan kaynaklı orduyla kaybetme gerçekliği vardır. Tarihte görüyoruz ki her daim başarı öz savunma direnişiyle olmuştur. Paris Komün'ü bunu somut ifade ediyor bizde de bu durum somuttur. Halk gerçekliği, şehir savaşları doğrultusunda Paris Komünü'nü ele almalıyız. Çıkaracağımız sonuçlar nelerdir, yansımaları nedir? Kendimiz ne kadar inanıp, ikna olmuşuz. Öz savunmayla büyük orduları yeneceğimize ne kadar inanıyoruz bu konuda kendimizi ne kadar ikna etmişiz? Halka bu boyutuyla ne kadar

inanıyoruz? Paralı sistemle ordu kurma ihtiyaç mıdır? Bunlara yoğunlaşmalı ve tartışıp değerlendirmeliyiz.

Rojava'da yılların mücadelesi ve kazanımları var. Oluşturulan şeyler fikirlerimize denk geliyor mu? Yaptıklarımız mücadelemizi ifade ediyor mu etmiyor mu? Çünkü yaşananlar bu gerçekliği ne kadar ifade ettiğinin somutudur. Rojava alanı bizim hakimiyetimizde olan, hareketle beraber yürüyen bir alandır. Tüm boyutlarda fikrimiz nedir bilinmektedir ve pratikleştirmede, yaşamsallaştırmada bunun yorumlanması var. Çok yakından da takip edilen bir alandır. Dünyanın gözü Rojava'nın üzerindedir ve tüm dünyada incelenen bir pratiktir.
Bu mücadelenin iki yönü vardır; birincisi kurtuluş için sürdürülen mücadeledir, ikincisi ise yeni paradigmaya göre eşitçe ve özgürce bir yaşamı örgütlemek için yürütülen bir mücadele vardır. Bu yaşam doğru ve kalıcı bir şekilde oluşturulmalıdır aynı zamanda bir savunma gücü oluşturulmalı yani savunma sistemi olmalıdır ve bu da kalıcı hale getirilmelidir. Bu önemli bir konudur ve aynı zamanda yaşamsaldır. Şimdi somut olarak belirgin bir şekilde mücadeleyi yürüten biziz ve bu her yerden takip ediliyor. Sadece Kürdistan için umut oluşturmuyoruz hem dünyada hem Ortadoğu'da umut haline geliyoruz hem de tarihte önemli bir dönemi oluşturan güç oluyoruz. Bunun sosyolojik çözümlemesi de yapılıyor. Toplumumuzun bir yandan köklü bir komünal tarihi vardır. Diğer yandan ise devletli sistemin saldırılarıyla parçalı bir mantık oluşturulmuştur. Hem coğrafi, fiziki olarak hem de toplumsal olarak bir parçalanma vardır ve bu durum zorla(dıjwar) topluma uygulanmıştır. Toplumsal tarihinden yola çıkarak çok zorlu saldırıların gerçekleştiğini görüyoruz amaç var olan bu gerçekliği ortadan kaldırmaktır. Her devlet kendine göre farklı politikalar yürütmüştür. Gittikçe saldırılarını yoğunlaştırmıştır. Zihinsel değişim ve dönüşümü esas almışlardır. Devriminle beraber bu gerçekliğin esas alınması gerekiyor. Devrimle zihinsel değişim ve dönüşümü toplumda gerçekleştirmeliyiz. Bundan kaynaklı eğitimi gündemleştirmek gerekiyor. Burada öncünün rolü önemlidir, biz ne oluşturmak istiyoruz bu önemlidir. Biz ne kadar zihinsel olarak buna hazırız, ne kadar yapabiliriz bunun sorgulanması lazımdır. Toplumların ve sistemin gerçekliği tahlil ediliyor. Özel savaş saldırılarına karşı, sistem ve devlet gerçekliğini bilme durumu azdır, bununla beraber istihbarat ağını oluşturma ve hakimiyet kurma zayıftır. Bunlar zayıflık olarak yaşansa da bir sistem oluşturursan o sistem yine yürüyebilir bir yere kadar gelişebilir. Yani fiziki bir devrim gerçekleşmiştir. Rojava devrimini sitem kabul etmiyor bundan kaynaklı devrime karşı büyük saldırılar yapılıyor. Bunu hem fiziki olarak saldırılarla hem de özel savaş yöntemiyle devrimi çürütme üzerinden yapıyor. Keskinlik olmayınca, kaygılar gelişince, öz savunma gerçekliğinden uzaklaşma yaşanınca doğru tahlil etmeme, güç getirememeyle beraber gerçekleşen saldırılar karşısında somutta emek vermeme gelişiyor kendisiyle beraber öz savunmada muğlaklık açığa çıkarıp uzaklaşmayı açığa çıkarmaktadır. Toplumun geleneksel karakterinde paylaşım vardır ama devletin empoze ettiği biçimi kırmak için daha çok emek vermek, doğru politika ve siyaset yürütmek gerekiyor. Halk içinde geleneğiyle hareket etmeye meyil vardır. Halk karmaşık bir yapıdır ama çekirdek kısmında refleksler güçlüdür. Toplumdaki maddi yaklaşımı kabul etmezler. Halkın içinde mahallemizi savunmada yer alırız ama paralı sistemde yer almayız diyen güçlü bir kesim vardır. Halkın çekirdek kısmında öze bağlılık vardır ve buna her daim açık olma durumları vardır. Zihniyette değişimin oluşması gerekiyor, bundan kaynaklı çoğu zaman sorunlu yaklaşımlar açığa çıkabiliyor. Halkın ihtiyaçlarına güç getirip halka yön verebilmeliyiz. Halkın içinde gündemleri biz oluşturmalıyız. Fakat bazen olumsuz gündemleri oluşturan pozisyona girebiliyoruz. Sistemin inşa boyutlarını örgütlemede öncülük nasıl olmalıdır, düşüncede yaşamda öncü nasıl olmalıdır? İnşada en önemli boyut da öz savunmadır. Savunmanın esas nüvesi de öz savunmadır. Tarihte de bunu görebiliyoruz. Ordunun mantığı

halkın gücünü zayıflatmaktır, onun savunması için değildir. Önemli olan halktaki öz savunmayı açığa çıkarmaktır. Halk kendi kendini savunmalıdır. Yoksa öz savunma savunmasını birilerine emanet etmesi anlamına gelmiyor. Bugünkü savaş gerçekliğine göre taktik belirleme, profesyonelleşme olmalıdır ama savunma kendini öz savunmaya dayandırmalıdır. Böyle olmazsa sonuç aynı olur. Orduların donanımı ne olursa olsun örgütlü halk, öz savunma bilincine sahip halk karşısında duramaz. Bu mümkün değildir. Mücadelemizde esas şey üçüncü çizgiyle kendine dayanmak, kendini esas almaktır. Sistem bunu kendisi için tehlikeli görüyor. Hiçbir zaman kendimizi öz savunmadan koparmamalıyız. Halk gücü esas güç olmalı öz savunma sistemini bunun üzerinden kurup örgütlenmelidir.

Tüm zaferlerin temeli öz savunmadır. Rojava'daki savaşta esas olan öz savunmaydı sonradan değişim meydana geldi ve bu halkı da soğuttu. Halkı savaştan uzaklaştıran bu gerçekliktir. Maddiyatın öne geçtiği yerde maneviyat olmaz. Peşmergeye benzeme gerçekleşiyor. Bundan kaynaklı savaştan kaçma vardır. Halkı savaşta savaşın dışına çıkarmak yanlıştır. Devrimci halk savaşı diyorsak savaşta halkın savaşın içinde yer alması gerekiyor yoksa niye böyle bir adlandırmaya gidelim. Ama biz halkı savaşın içinden çıkarıyoruz, eksikliğimiz buradadır.

Rojava'da ilk süreçlerde halkın komple devrime katılımı vardır, zaferi de bu getiriyor. Ve Rojava devrimi şimdi dünyanın modeli haline gelmiş durumdadır. Değişimler neden oldu, buna ne sebep oldu? Eksiklikler var, ikna etmeme durumu var yoksa çizgi nettir, planlama bellidir. Halkı da buna inandırmak lazım ve bu öncünün görevidir. Kadro bu anlayıştan kaynaklı savaşta yalnız kalıyor. Bunu aşmamız lazım. Coğrafi ve toplumsal koşullara dayalı biçimler farklı olabilir ama esas olan halkı örgütleyip savaşa katmaktır. Tarihten de görüyoruz sistem askeri olarak karşısında duramadığı devrime ortak olarak devrimi özünden uzaklaştırmaya çalışmıştır. Böylece gerçekliğinden uzaklaştırıp çürüterek amacı saptırmak ister. Özel savaşı devreye sokar. Bundan kaynaklı halkların kendi öz sistemini güçlendirip, savunmasını etkili yerine getirmesi gerekiyor. Halkı bu yönlü eğitip bilinçlendirmek lazım. Öz savunma hem devrimi yapmak hem de devrimi koruyup devam ettirmek için her zaman gereklidir.

5- İSPANYA İÇ SAVAŞI

İspanya iç savaşı 1936'dan 1939'a kadar devam ediyor.

20. yüzyılın başından itibaren İngiliz, Alman, Amerikan, Fransız ve Belçika sermayelerinin İspanya'ya girmesi İspanya'nın sanayileşmesinde büyük rol oynamış, bunun sonucunda işçi kitlesi 2-3 milyona ulaşmıştı. İşçi sınıfı genişliyordu ama yaşam standartları hiç de iyiye gitmiyor, tersine kötüleşiyordu. Büyük şehirlerde 1931 yılının başlarında, 1900'lü yılların başlarına oranla çok daha güçlü ve yaygın grevler örgütlenir. Harekete geçen sadece sanayi işçileri değildi; yarı proleter konumda olan tarım işçileri ve köylüler de ayaklanır, toprakları işgal ederler.

1931 de seçimler oluyor. Nisan 1931'de yapılan seçimler sonucunda ülkenin büyük bir bölümünde cumhuriyet yanlısı partiler zafer kazanır. Ancak sosyalistlerin yeterince örgütlenemediği ve kraliyetin baskısını üzerinde keskin bir kılıç gibi hisseden kırsal kesimde monarşistler üstünlük sağlar. Bunun tek sebebi kuşkusuz kraliyetin baskısı değildir, kırsal kesimde ağırlıkta bulunan egemen güçler var olan sistemin değişmesinden yana değildir. Diğer taraftan kentlerdeki egemenliklerini kaybetme korkuları ve ülkede esen genel anti monarşizm rüzgârı kraliyet mensuplarını derinden etkiler. Sonlarının yakınlaşmasının verdiği korku ile İspanya kralı İspanya topraklarını terk eder. Kral bunu ülkenin yararı için yaptığını söyler. Toplumsal devrimci yükseliş dönemlerinde ülkenin başında bulunanların ülke topraklarını terk etmeleri ve bunu ülke yararına yaptıklarını söylemelerine hiç de yabancı değiliz. Gerek

burjuvazi gerekse monarşi devrimci durum karşısında aciz kaldıkları anda kendilerini kurtarma telâşına düşerler.
Seçimlerden sonra var olan monarşi sistem yıkılır ve İkinci Cumhuriyet ilan edilir. Bunları silaha bile başvurmadan yaparlar. Cumhuriyet kuruluyor ama bir kesimle sınırlı kalır yani burjuvayla sınırlıdır. Kurulan cumhuriyet halka cevap olmuyor. Diğer devrimlerde de bu gerçekliği gördük İspanya'da da durum böyledir. Beklediği sosyal iyileştirmeler gerçekleşmeyen işçi sınıfı yoğun bir grev dalgası başlatır. Köylüler toprakları işgal ederler. Böylece hükümetin başaramadığı toprak reformunu köylüler hayata geçirmeye başlarlar. Bu süreçte kır burjuvazisi ellerindeki toprakları ektirmeyerek köylülere ve hükümete mesaj vermek ister. Ama bu mesaja karşı köylülerin ve tarım işçilerinin tepkisi durmaz, tersine artar. Burjuvazinin fütursuzluğu, işçi sınıfının yükselen tepkisi, köylülerin toprak işgalleri, İspanya'da günlük yaşamın normal seyri haline gelir.
Bundan kaynaklı 1934'te halk ayaklanması İspanya'da olur. Bu ayaklanmayı hükümet kanlı bir şekilde bastırır. İspanya'nın her yerinde işçi grevleri yükselir. İspanya'nın tüm bölgelerinde silahlı ayaklanmalar meydana gelir. Bu süreçte işçiler adına hareket ettiğini söyleyen sosyalist parti de işçi sınıfından ziyade burjuva sınıfının çıkarlarını savunur. Rusya'da 1917'de Menşevik ve sol devrimcilerin yaptığı gibi, İspanyol sosyalistleri de işçi ve köylülüğün birleşerek iktidara tek başına gelmelerini engellemek için burjuva ile ittifak yapmıştır. 1936'da Halk Cephesi kurulur, bu cephede; komünistler, cumhuriyetçilerin bir kısmı, sosyalistler, sendikalistler koalisyonu yer alır. Bu koalisyon iktidar olur. Franko buna karşı savaş açar, ordusunu ayaklandırır. Temmuz 1936'da Franko ve ordunun ayaklanması olur. Yine sivil faşistlerin ayaklanması gerçekleşir. Böylece iç savaş meydana gelir. Franko da hitler gibi bir faşisttir. Franko İspanya'da militarist, faşist bir sistem kurmak istiyor. Bundan kaynaklı devrim yapmak isteyen komünist sosyalistlerle Franko arasında savaş olur. Orduyla bu devrimin üzerine gitmek ister. Bu şekilde bu savaş üç yıl devam eder. Bu savaşta da yarım milyon insan ölür. Savaşı faşistler kazanır. İspanya savaşı enternasyonal bir savaş olarak tanınır. Bu direnişe her yerden, ülkeden gönüllüler gelip katılır. Kobani savaşı da böyledir. Birçok enternasyonal Kobani savaşına katıldı. Aslında PKK tarihinde bu gerçeklik var. Şimdiye kadar PKK'ye farklı halklardan katılımlar olmuştur. Partinin oluşumunda bu gerçeklik görülüyor. Heval Haki ve Kemalle enternasyonal yön açığa çıkıyor. Günümüze kadar da Çerkez, Türk, Arap olmak üzere hem Ortadoğu hem de Avrupa'dan katılımlar oluyor. Kobani'yle bu genişliyor. İspanya'da da böyledir. Gelip İspanya savaşına katılanlar İspanya'da kazanılacak savaşın tüm halklar için olduğunu görüyorlar ve öyle geliyorlar. Burada kazanılacak savaşın tüm halklar için bir sonucu ve anlamı olacaktır. Franko'nun yenilgisi tüm ülkeleri etkileyecektir. Ondan her yerden akış oluyor. Fakat Mussolini ve hitlerin silahlı mücadelesinden dolayı iç savaş faşistlerin zaferiyle sonuçlanır.
3 yıllık savaşın sonucunda Franko kazanıyor ama savaş burada bitmiyor. 1939'dan 1951'e kadar gerilla savaşı dağlarda devam ediyor. Daha iç savaş sona ermeden Franko cephesi gerisinde güçlü bir gerilla hareketi kurma olanağı vardır. Arka cephede geniş bir gerilla gücü ve yurtsever vardır. Dağlara yerleşmişler. Halk da yurtseverdir. Kendiliğinden örgütlenen gerilla birlikleri birçok bölgede çatışmaya başlar. Enternasyonaller de yer alırlar ve Franko hükümetine karşı direniş ve eylemler hep devam etmiştir. Ama tam olarak örgütlenmelerini kurmada, birliği oluşturmada zayıflık ve zorluklar yaşarlar. Çok büyük bir katılım var, sonuna kadar savaşacak ruh da var ki savaşıyorlar da. Eylemlerden hiç vazgeçmiyorlar sabotaj taktiği İspanya savaşında çok kullanılıyor. Yine halkın kendisi dağa yerleşip mağaralarda yaşıyor. Halk da aktif savaşa katılıyor. Dediğimiz gibi sabotaj taktiği çok kullanıldığından Franko haberleşme hatlarını, cephane yerlerini, fabrikalarını korumak amacıyla büyük bir ordu gücünü

görevlendirir. Çünkü en çok bu yerlere bu taktik uygulanır. 1939'da cumhuriyet yenildikten sonra var olan gücün hepsi dağa çekilir. O zamana kadar şehirdelerdir. Büyük zorluklar dağda yaşıyorlar çünkü bir yandan lojistik, cephane ihtiyacı var bunu gidermeleri gerekiyor diğer yandan savaşa hazırlanmaları ve savaşı aralıksız sürdürmeleri gerekiyor. Bundan Cumhuriyetin yenilgiye uğramasından sonra bir süre gerçek bir gerilla savaşı olmaz. Bir süre zorlanmalar olup zayıflıklar yaşasalar da kendilerini toparlıyorlar. Bunun öncülüğünü de komünistler yapıyor. Güçlerini tekrar topluyorlar ve gerilla ile Franko arasında uzun süreli bir savaş başlıyor.
Hedef aldıkları yerler; asker kışlaları, levazım depoları, lojistik depoları (asker için alt yapı olarak lojistik savaşta önemli bir unsurdur), haberleşme merkezleri, asker trenlerini hedefliyorlar çünkü asker takviyesi tren üzerinden gerçekleşiyor. Trenlere baskın tarzı uygulanıyor. Dağa dayanmalarına rağmen şehirde eylem yapmaya devam ederler. Bunun karşısında Franko askeri ve tekniki gücüyle gerillayı yenmek ister. Bundan kaynaklı tüm gücünü bu savaş için kullanır. Tüm faşist devletler gibi hitler de bunu yaptı. Şimdi Erdoğan böyle yapıyor. Hitler kaybettikten sonra ABD Franko'ya destek verir.
1945-48'de gerilla her yönden kendini örgütlüyor. Gerilla hareketi hem askeri hem örgütsel hem de siyasal bilinç olarak her yönden kendisini örgütler bu da direnişin gelişmesine vesile oluyor. Halkın içinde de çalışma yürütülür. Üye toplamak, lojistik ihtiyaçlarını karşılamak için halkı örgütlüyorlar. İşçi ve köylüleri örgütlüyorlar. Halk arasındaki çalışmalarını parti çalışması olarak adlandırıyorlar ve bu şekilde çalışmalarını yürütürler. Hem eylemle dağı esas alma hem de şehirde çalışma ve halkı örgütleme vardır. Bunun karşısında Franko hükümeti birçok yerde katliam gerçekleştiriyor. Gerilla halk desteğinden yoksun kalsın diye köylüler sürgün edilir. Şehirlerde gerilla birlikleri kuruluyor. Bu birlikler daha çok eylem yapıyor. Bunu genişletmek yaygınlaştırmak da istiyorlar. Ama tam istedikleri gibi olmuyor, çünkü faşist baskı çok yoğundur. Aslında şimdi bizim şehirde yapmak istediklerimizi onlar o dönemde yapıyorlar. Farklı eylemlerle gerillayı şehre sokmaya çalışıyor ve bu şekilde başarı elde etmek istiyorlar. Yaşadıkları yerler engebeli, zahmetli ve soğuk yerlerdir. Hem deniz yoluyla hem karadan lojistik ve cephane desteği geliyor. Gerillalar 30 -35 kilo yükü sırtında soğuğun altında kilometrelerce taşıyorlar. Sonuna kadar iradeyle savaşı burada da görüyorsun. Bu yük taşıma sırasında düşmanla da savaşıyorlar. Yolda kayıp da veriyorlar ama bunu göze alıyorlar. Hem lojistik hem cephane için gizli depolar yaparlar. Yine radyoyu hem propaganda için hem de şifre sistemi olarak kullanılıyorlar. Gerillaya şifreli talimatlar radyodan duyuruluyor. Aynı zamanda bilgilendirme için kullanılıyor. Yine ulak dedikleri habercileri düşman içine yollayıp planlamaları hakkında önceden bilgi alıyorlar. Buna göre tedbir alıyorlar. Yani sızma taktiğini kullanıyorlar. Propagandaya çok önem verirler. Şehir savaşlarında çok büyük bir direniş sergiliyorlar. Bundan kaynaklı şehir savaşlarında birçok yönden örnek alabiliriz. Sadece gerilla birlikleriyle, partiyle rejimi yenemeyiz diyorlar. Rejimi yıkmak için halkın gücünü arkana vermen lazımdır. Yürüttükleri savaşın sonucunda çıkardıkları tecrübeye dayanarak bunu dile getiriyorlar. 1944-50'ye kadar faşist yönetim tarafından sıkı bir denetim vardır, askeri gücü artırma yayma bunun yanında silah bulma zorluğu yaşarlar. Direnme kurulları kuruluyor. 1939 yılında yenilgi, artan baskılar atılımlarda sonuç vermiyor. Bundan kaynaklı bu kadar zorlu bir savaşta birlik sorunları da olur. Taktik ve yöntemlerini değiştirirler. 1948 Ekim ayında İspanya Komünist Partisi ile Katalan Birleşik Sosyalist Partisi, bazı siyasetçiler, bazı gerilla önderleriyle beraber bir toplantı yapar. Son yılların deneyleri, geleceğin görünüşü nasıldır gibi konular değerlendirilir. Bu toplantının amacı bu ülkelerin deneyimlerini ortaklaştırmaktır. Bu ülkelerde de devrimci savaşlar yürütülmüştür, bunlardan tecrübe çıkarıp yeni taktikler geliştirmek isterler. Bu toplantıda taktik değiştirme kararı alırlar ve daha sonra da taktik değişikliğine giderler. Tartışmalara konu olup bir kesim de kabul görmese de gerilla savaşına son verilir ve gerilla

dağıtılır. Yer altı örgütlenmeleri, sistemleri vardır. Gizli çalışıyorlar bundan sonra legalleşip resmi olurlar. Sendikalaşmaya ağırlık verirler. İllegal işçi sendikaları yerine resmi işçi sendikaları içinde çalışmaların yürütülmesini esas alırlar. Gerillanın durdurulup farklı örgütlerin halkın içinde kurulmasını planlarlar. Var olan siyasi koşullardan kaynaklı bu şekilde hareket ettiklerini söylerler. İspanya deneyimi için şunu söyleyebiliriz; hem dağda silahlı savaş yürütürler hem de şehirlerde farklı yöntemlerle savaşlarını yürütüp yaygın bir mücadele verirler. Sonucundan ziyade bu savaşı yürütme tarzlarını esas ve örnek alabiliriz. Biz de şimdi hem dağda hem de şehirde iki yönlü savaş yürütüyoruz.
Bir yandan devrimci kitle mücadelesine, bir yandan da şehirlerde silahlı eylemlere yönelmedikçe bir gerilla savaşını uzun süre yürütmek mümkün değildir. Başka bir deyimle, savaşın başarılı olması için silahlı mücadelenin bütün bir ulusu kapsaması gerekir.
Bu savaş olurken Almanya'da hitler öne çıkıyordu. Hitler bu savaşta milliyetçilere yardım edeceğini duyurur. 1936 kasımında ispanyada 6500 alman subay ve teknisyen vardır. Bunlar falanjların eğitimini üstlenmişlerdir. Almanlar bu yardımları sayesinde madenler üzerinde imtiyazlar ve yılda 500 milyon mark elde ediyordu.

İtalya'da iktidarını pekiştiren Mussolini ise zaten açıktan Franko'ya destek veriyordu, hem de küçümsenemeyecek bir destek veriyordu. Yaklaşık 30 bin asker iç savaşta faşistlere destek amacıyla görevlendirilmişti. Bu sayı savaşın şiddetini arttırdığı dönemlerde 70 bine kadar çıkar. Askeri destek dışında bombardıman uçakları, denizaltılar, tank ve otomatik silahlar da yardım olarak İspanya'ya ulaşıyordu. İtalya'dan gönderilen uçaklar sayesinde faşistlerin elinde bulunan hava kuvvetlerinde açık bir üstünlük kuruldu.
Sovyet hükümeti ise İspanya'da Sosyalistlerin iktidara gelmesini istemiyordu, ama faşistlerin iktidara gelmesi de işine gelmiyordu. Bu durumda yapılabilecek olan tek şey vardı: İspanyol devrimini kontrol altında tutabilmekti. Sovyetler Birliği'nin gönderdiği yardım İspanya'yı bitkisel hayata sokmaktan başka bir işe yaramıyordu: savaşı kaybetmeyecek ama işçi sınıfının iktidarı almasını da engelleyecek kadarlık bir yardımdır. Her şey bununla da bitmez, Sovyet hükümeti iç savaşın en kritik anında, Mart 1937'de yardımı keser. Tarafsızlık aslında bir tarafı tutmaktır ve Stalinist Sovyet hükümeti İspanya'da işçi sınıfına bir kez daha ihanet ederek burjuvazinin tarafını tutmuştur.
Dünya dönmeye devam ederken İspanya'da neler oldu? 1936 yılının 30 Temmuz'unda İtalyan birlikleri İspanyol Fas'ına ulaştılar. Halk Cephesinin iktidarda olduğu Fransa yardım etmeyeceğini açıklar ve ardından yaptığı malzeme yardımını keser. Fas'tan kalkan deneyimli, faşistlere bağlı ordu birlikleri Sevilla'dan Madrid'e doğru harekete geçerler. 9-14 Ağustos'ta faşistler İbiza, Merida ve Estramadura'nın başkenti Badajoz'u aldılar. Bu süreç sonunda yaklaşık 2000 sosyalist, işçi ve anarşist idam edilir.
Bunlar olurken, 1936 Kasımından başlayarak, dünyanın 53 ülkesinden 25 bini aşkın anti-faşist ve devrimci, Uluslararası Tugaylara katılmış ve İspanyol devrimini savunmak üzere İspanya'ya gitmiştir. Bu tugaylar 1938 sonuna dek var güçleriyle savaşmışlardı. Uluslararası Tugaylara katılan bu yabancılar arasında, Mussolini ve Hitler faşizmi yüzünden ülkelerinden ayrılmak zorunda kalan İtalyan ve Almanların yanı sıra Fransızlar başı çekiyordu. Bunlarla birlikte İngiltere'den, Amerika'dan, Kanada'dan, Macaristan'dan, Bulgaristan'dan, çeşitli Asya ve Afrika ülkelerinden vb. gelen gönüllüler Fransa'da toplanıyor ve Pireneler üzerinden İspanya'ya gönderiliyorlardı. Sınırı genel denetim ve geçirme görevi Fransız Komünist Partisindeydi.
Aylarca, sıcak, kar demeden en elverişsiz koşullardaki cephelerde, açlık içinde savaşan bu gönüllü devrimciler, yaşamlarını feda etmeyi göze alarak dünyanın bambaşka bir

coğrafyasındaki sınıf kardeşlerinin yardımına koşmuşlar ve proletarya enternasyonalizminin en güzel örneğini sergilemişlerdir. Çatışmalarda binlercesi yaşamını yitirmiştir. Onların verdiği moral güçle İspanyol proletaryası mücadele azminin ve gücünün sınırlarını zorlayabilmiştir.

6- ETA (BASK YURDU VE ÖZGÜRLÜK HAREKETİ)

ETA'nın kökleri, genç Bask milliyetçilerinin Bilbao'daki Deusto Üniversitesi'nde kurduğu bir tartışma grubuna uzanıyor. 1953 yılında oluşturulan bu grubun orijinal adı ise, Bask dilinde "harekete geçmek" anlamına gelen Ekin'dir. Bu grup Bask mücadelesinin Franko rejimine karşı değil, İspanya'ya karşı olduğu düşüncesiyle, partinin İspanyol cumhuriyetçileri ve solcularıyla yaptığı ittifakları eleştirmiştir. 1959 yılında ise Ekin içinde daha radikal bir grup, ulusal bağımsızlık için silahlı mücadeleden başka yol olmadığı iddiasıyla Ekin'den ayrılarak ETA örgütünü kurmuştur.

İspanya'nın Bask bölgesinin bağımsızlığı için mücadele etmiştir. Bask bölgesi, Fransa ve İspanya arasında siyasi olarak bölüşülmüştür. ETA, faşist Franko diktatörlüğü döneminde bir direniş hareketi olarak gelişmiştir. Çeşitli toplumsal ve sosyal dönüşüm hedefleri olsa da asıl olarak ulusal bağımsızlıkçı bir harekettir.

Sosyalizmden esinlenen ETA, kurulduğu andan itibaren, söylemini Milliyetçi Parti'den belirgin şekilde ayırmıştır. Milliyetçi Parti'nin, "şiddet eylemlerini reddeden" politikasını kabul etmeyen ETA, 1960'ların başından itibaren "doğrudan eylem" temeline dayanan bir Bask direniş hareketi başlatır.1965 yılında Marksist-Leninist bir eğilime yönelen ETA'nın "doğrudan eylem" politikası 1968 yılında silahlı mücadeleye dönüşür. Silahlı mücadele kararı ardından Madrid Üniversitesi'nde, hepsi solcu olan öğrenciler tarafından gerilla üniteleri oluşturulmuştur. Bu üniteler ortalama olarak her biri 200'er öğrenciden oluşmuştur. Vur-kaç taktiği uygulayıp polislerle çatışmalara girmiştir. Bu eylemlerin ardında ise; Franko rejimini devirip yerine Marksist-Leninist doğrultuda solcu bir rejimi kurmak, Bask bölgesini İspanya'dan ayırıp, bağımsız bir devlet oluşturmak ve doğrudan Avrupa Federasyonu'na entegre edilmesi amacı yatmaktadır. Sosyalist bir devlet tezini savunmuştur.

1978 yılında ETA'nın siyasi kanadı Herri Batasuna kurulur. Ancak Madrid hükümetlerinin ETA'ya karşı katı tutumu, müzakereye yanaşmayan tavrı şiddetin artmasına neden olur. ETA şiddet içerikli eylemlerini artırır. Silahlı çatışmalar, bombalamalar, adam kaçırmalar ve patlayıcı yüklü otomobillerle ETA eylemlerinde artış olur. 1980'li ve 90'lı yıllarda İspanyol Hükümeti ise ETA'nın eylemlerine, gizli ölüm timleri olan Anti-terörist Kurtuluş Grupları (GAL) ile yanıt verir.

GAL 1983'te ETA'ya karşı kurulan bir örgüttür. Faaliyetlerini İspanyol ve Fransız Bask bölgelerinde sürdürmüştür. GAL'in Bask bölgesindeki güvenlik güçlerinden istihbarat aldığı biliniyordu. 1996 yılında İspanyol basınında GAL elemanlarının ETA üyelerine karşı yargısız infaz eylemlerine giriştiği, mafya ile ilişkiler içinde olduğu konusunda suçlamalar yayınlanır. Ayrıca GAL'in İspanyol istihbarat örgütü CESİD bünyesinde kurulduğu ve tehlikeli olduğu belirlenen ETA üyelerine karşı yargısız infazlarda bulunduğu da biliniyordu. 1983-87 yılları arasında ETA liderleri de dahil olmak üzere 27 kişi GAL tarafından öldürülmüştür. Nitekim bu iddialar nedeniyle iki İspanyol polis İçişleri bakanlığının örtülü ödenekten GAL'in faaliyetlerini desteklediğini ve 1989-1991 yılları arasında bakanlığın örgüt faaliyetleri için 1,5 milyon dolar ödediğine dair açıklamalarda bulunur. Zamanın başbakanı Gonzales bu durumdan haberdar olmadığını açıklarken Bask bölgesi Sosyalist Partisi lideri Ricardo Garcia Damborenea, Gonzales'in bu oluşumdan haberdar olduğunu iddia etmiştir. Bu öldürmeler nedeniyle

Gonzales'in sağ kolu İçişleri Bakanı Rafael Vera Şubat 1995'te istifasının ardından gözaltına alınmıştır.
ETA'nın yapmış olduğu şiddet olayları karşısında İspanya Hükümeti Olağanüstü hâl ilan etmiş ve askeri mahkemelerde, yakaladığı eylemcileri ağır cezalara mahkûm etmiştir.
ETA, savaşında şehir gerillacılığı yöntemlerini kullanmıştır. Özellikle bombalı sabotaj eylemleri, öne çıkan eylem tarzıdır. Eylemleriyle İspanya ezilenleri arasında da sempati toplamıştır. Sivil kayıplarına karşı önlem olarak eylemleri telefonla ihbar etme yöntemini kullanmıştır. Bu özgün tarz kitlelerin sempatisini topluyordu. ETA'nın, legal alanda faaliyet yürüten ve önemli bir kitle desteğine sahip yasal bir partisi de mevcuttur. Parti tabanının ağırlıklı kısmını Bask halkı oluşturmasına rağmen İspanyalı ve daha birçok kesim tarafından da desteklenmektedir. Bu kitle desteği sayesinde şehir gerillacılığının hayata geçirilmesi daha kolaylaşmıştır. Kitle tabanı şehirler de kamufle olabilme, geniş bir istihbarat edinme olanakları sağlamıştır. Asker ya da polisle doğrudan silahlı çatışmalara girmemiştir.
Olanakların kullanılması konusunda sınırları olmamıştır. Fransa'da bulunan Bask bölgesi bir geri cephe misyonu oynamıştır. Avrupa ve Ortadoğu gibi ülkelerdeki devrimci örgüt-partilerle dayanışmaya girerek birçok olanağı mücadelenin hizmetine koyabilmişlerdir. Militanlarının eğitilmesinden cephane teminine kadar önemli bir ilişki ağı kurulmuştur. ETA militanlarının önemli bir kesiminin eğitimli olduğu söylenebilir. Militanlarının çoğu öğrencilikten gelmedir. Bu da militanlarının birçok yönden daha nitelikli olmasını sağlıyordu. Fakat askeri örgüt yapısı, işleyişi ve çalışma tarzı konusunda bir bilgi yoktur.
1980'lerin ortalarında, ETA strateji değişikliği içine girmiştir. Bask ülkesinin kendi kaderini tayin hakkı sorununu, tüm İspanya'da demokratik devrimle ilişkilendiren ETA, daha sonraları mücadelenin gelebildiği sınırlarla kendini bu süreçten ayırıp daha gerçekleştirilebilir bulduğu salt ulusal mücadeleye evrilmiştir.
Uzun mücadeleler sonrasında İspanya sömürgeciliği geri adım atmak zorunda kalmıştır. Bask bölgesi otonom bir yapı haline gelmiştir. Bask Meclisi kurulur. Fransız bölümünde kalan kısmında ise halk kendi dilini ve kültürü üzerinde mevcut haklarını korumuştur.
Avrupa çapında kurulan anti-terör ve El Kaide'nin Madrid tren istasyonunda gerçekleştirdiği saldırılarının ardından yürütülen anti propaganda, ETA'nın kitle desteğini kırmanın bir fırsatına çevrilmeye çalışılmıştır. Bask'ta yaşanan otonom örgütlenmesinin, kazanımının kitleler üzerinde yarattığı etki nedeniyle ETA'nın ortaya çıkışında etkili olan ideolojisini ve silahlı şiddet eylemlerini de etkilemiştir. Bu yaşananlardan sonra ETA, şiddet eylemlerini durdurduğunu açıklamıştır. ETA 25 Mart 2006 tarihinden itibaren kalıcı ateşkes ilan etmiştir.

-Hedefleri ve Yöntemleri

Siyasal hedefleri doğrultusunda askeri eylemler örgütlemiştir. Başta İspanyol askeri ve polis güçleri olmak üzere, politikacı, bürokrat, hukukçuların, önemli İspanyol şirketlerinin yer aldığı bir dizi kişi ve devlet kurumunu hedeflemiştir. Yine ölümlerle sonuçlanan cezalandırma eylemleri yapmıştır. Ayrıca yüklü meblağlardaki kamulaştırma eylemleri faaliyetleri arasında önemli bir yer tutmuştur. En önemli eylemlerinden bir tanesi Franko'nun generali Blanco'nun öldürülmesi eylemi olmuştur. Adliye, polis ve askeri binalara yönelik tahrip edici yüklü miktarlarda bombalama eylemleri gerçekleştirmiştir. Avrupa emperyalistleri tarafından kurulan karşı devrimci ittifaka paralel olarak Fransa, ETA militanlarını sınır dışı etmiştir. Buna misilleme olarak Fransız kuruluşları da ETA'nın hedefleri arasına girmiştir. Bazı gerçekleştirdikleri eylemler arasında;
- 6 Mayıs 2001'de Aragon bölge başkanı ve senatör Manuel Gımenezin öldürülmesi
- 6 Kasım 2001'de Madrid'de patlayıcı yüklü bir aracın patlaması

- 7 Kasım 2001'de bir yargıcın öldürülmesi eylemleri vardır.

Suikast taktiği ile savcı, hâkim, senatör ve bu tür kişileri hedef almıştır. Şehirlerde daha çok faaliyet yürütmüş ve aktifler olmuştur. Üniversiteyi esas alma vardır, öğrencileri örgütleyerek çok sayıyla gerilla birlikleri kurmuştur. Çeşit çeşit eylemler yapmıştır; şehirlerde sabotaj, bombalama, suikastın yanında halkı örgütleme çalışmaları da yürütmüştür. Yine halk içinde örgütleme çalışmalarıyla beraber mitingler, gösteriler düzenlemiştir.

Kullandığı şiddetin hedefi ister askeri ister mali olsun insanlara dönük olmadığını göstermekte hep ısrar etmiştir. Bombayı güvenlik güçlerine haber verme gibi bir yöntemleri olmuştur. Bu eylem tarzıyla istediğimiz her yere ulaşabiliriz mesajı vermek istemiştir. Her şey yapabiliriz ama yapmıyoruz demektedir. ETA bu yolla hükümeti masaya çekmek istemiştir.

Amaçları Franko rejimini devirmek, Bask bölgesini İspanya'dan koparmaktır. Bunun karşısında İspanya hükümeti olağanüstü hâl ilan eder. Her türlü şiddet ve baskı uygulamaya başlar. Her devlette bu yöntemi görmekteyiz. Devrimci güçlere karşı aynı yöntemleri kullanarak başkaldırıyı ortadan kaldırmak isterler. Aynı zamanda direnişlerin sonucu da hükümetleri masaya getirmektedir. Bir hükümet kendine karşı bir savaş olduğu zaman kendi isteğiyle devrimcilerle görüşme gerçekleştirmez. Fırsat bulduğunda devrimcileri yenmek için her şeyi yapar. Masaya gelip devrimcilerle oturmasını sağlayan devrimcilerin verdiği direnişle alakalıdır. Masaya oturduklarında da yine ortadan kaldırıp yenmenin hesaplarını yaparlar.

ETA devletten İspanya için doğru bir demokrasinin uygulanmasını talep etmiştir. İspanya Bask, Katalan, Galiçya, Castilla bölgelerinden oluşmaktadır. Bu bölgelerde devlet gücü aynı düzeyde paylaşılmalıdır. Siyasi tutukluların bırakılması talebi vardır ve bunun için farklı eylemler yapmıştır.

İspanya'da ulusal birlik resmi olarak 15.yy'da II. Ferdinand'ın Navare krallığını ele geçirmesiyle tesis edilmiştir. O günden bu yana Galiçya, Katalan ve Bask gibi farklı milliyetler bir arada olmuştur. Üç Bask eyaleti kendi rızasıyla Castilla krallığı altında birleşmiştir.

1978 Anayasası İspanya'yı otonom bölgelerden oluşan bir devlet haline getirmiş, Bask ve Katalonya bölgelerine verilen otonomi statüsü 25 Ekim 1979'da bir referandumla kabul edilmiştir. Özerklik statüsü yüzde doksan oyla kabul edilmiştir. Bask ülkesi ve Katalonya için özerklik diğer eyaletlerden çok daha fazla imkanlara sahiptir. Üstelik Euscadi'ye yani Bask'a verilen haklar her yıl biraz daha artmıştır. Böylece bu iki sanayi bölgesine yerel parlamentolarını oluşturma, vergi, polis, eğitim ve radyo-televizyon yayını konusunda kontrol yetkisi verilmişti. Şu an Bask ülkesinin para, ordu ve sosyal güvenlik konuları dışında Madrid'deki merkezi hükümetle hiçbir ilişkileri bulunmuyor. Özellikle Euscadi parlamentosu ve hükümeti ülkenin kamu sağlığı, eğitim ve güvenliği konusunda tek yasama ve yürütme organıdır. Euscadi (Bask Bölgesinin Baskçadaki adı) kendi vergisini de kendisi topluyor, bu verginin bir bölümünü aldığı hizmetlere karşılık merkezi hükümete veriyor. Madrid'deki merkezi hükümet daha sonra bir adım daha atarak, kendisinin topladığı KDV, akaryakıt ve sigara vergisinin de kontrolünü Euscadi'ye bırakmıştır.

Siyasi partilere izin verilmesi, özerklik statüsünün kabulü, Bask parlamentosunun ve Ertzaintza'nın (Euskadi'nın polis gücü) varlığı, silahlı mücadelenin ve ETA'nın bitmesi gerektiğine karar vermek için yeterli olmuştur. Toplum o noktada özerkliğin derecesini ve yapısını demokratik yollarla kararlaştıracak şartlara sahipti. Fakat ETA ve Herri Batasuna tüm bunlara rağmen tam bağımsızlıktan taviz verilmeyeceğini açıklar. ETA, 1980 yılının eylül-ekim-kasım aylarında eylemlerini artırmıştır. Bu sırada İspanyol polisinin ETA üyelerine karşı öldürme eylemlerinin yanı sıra sağcı İspanyol örgütleri de ETA üyelerine karşı şiddet eylemlerine başlamıştır. Otonomi verilmesi kararına direnen neo-faşist "İspanyol Silahlı

Grupları” adlı örgüt Bask bölgesindeki Bilbao şehrinde silahlı saldırılarını artırmıştır. ETA ile ittifak halinde bulunan örgüt veya partilerin üyelerine saldırılar düzenlenmiştir.
ETA 40 yıldır mücadele eden bir harekettir. İspanya ETA’ya silahları bırakma çağrısı yapar. Ancak ETA Bask halkının hakları kabul edilene kadar silahları bırakmayacakları açıklamasında bulunur. 1988 yılındaki 60 günlük ilk ateşkes ilanından sonra ETA, birçok kez eylemlerini askıya almış veya sınırlandırmıştır. Özellikle 1989'da Alger'de ve 1999'da Zürich’te İspanya Hükümeti ile gerçekleşen görüşmeler sırasında ateşkes ilanında bulunmuştur. ETA'nın en uzun ateşkesi 1989 yılında 'sınırsız' olarak ilan ettiği ateşkes olmuştur. Ateşkes bir sonraki yılın Kasım ayına kadar sürmüştür.
İspanya hükümeti her zaman ETA’yı terörist ilan etmiştir. Bask diye bir sorunun olmadığını söylemiştir. Halbuki Basklılar dilini dahi bilmeyen bir halktır. 1876’da eski kanunların kaldırılmasıyla Bask bağımsızlığını yitirmiştir. Yani Bask sorunu 150 yıllık bir sorundur.
İspanya’da 2 milyondan fazla ve Fransa’da yaklaşık 750.000 Basklı yaşamaktadır. Gerçekte yedi bölgesi olan Bask’ın dört bölgesi İspanya’nın, üç bölgesi ise Fransa’nın denetimindedir. Yani Bask ülkesi bu iki ülke arasında bölünmüştür. İspanya’dakiler özerk bir yapıya sahipken, Fransa’dakiler için aynı durum geçerli değildir. İspanya’da Bask dili resmi bir yere sahipken Fransa’da kültürel anlamda bir serbestliğe sahiptir.
ETA Kuzey İrlanda’da faaliyet sürdüren IRA ile ilişki halindedir. Nisan 1972’de Fransa’da BRETON kurtuluş cephesinin de katılımı ile siyasi bir anlaşma imzalıyorlar. Bu anlaşma bölgesel hareketli 3 örgütün politik görüşlerini belirlemek amacı ile yapılmıştır. IRA’nın siyasi kanadı Sinn fein ETA’nın politik kanadı (EH) ile IRA’nın askeri kanadı ise ETA’nın askeri kanadı ile iş birliğini sürdürür. Her zaman bir paylaşım, ilişkilenme içinde olmuşlardır.
Soğuk savaş döneminde eğitimi esas almıştır. ETA Güney Yemen, Filistin, Cezayir, Libya, Lübnan ve Nikaragua gibi ülkelerden eğitim desteği almıştır. Bu ülkeler devrim tecrübesi olan ülkelerdir. Bu ülkelerin tecrübelerini kendilerine esas almıştır. IRA, İtalya’daki Kızıl Tugaylar ve Filistinli gruplar ile yakın ilişki içerisinde olmuştur. Ancak, ETA’ya en büyük desteği Fransa’da yaşayan Basklar vermiştir.
ETA Suriye ile bağlantı geliştirip destek arayışı içerisinde olmuştur. Bu amaçla Temmuz 2000’de Suriye’nin başkenti Şama geçen bazı ETA mensupları Suriye yetkilileri ile görüşmelerde bulunmuşlardır.
Sert bir ayrım şehir ve dağ gerillacılığı arasına koymamıştır. İspanya hem dağda hem şehirde savaşmıştır. ETA da savaşta kır ve şehri beraber kullanmıştır. Ancak ETA şehirlerde en aktif örgüttür. Sabotaj ve suikastta hem etkili hem inisiyatifli olmuştur. Bask bölgesinin sorunu şu ana kadar da çözülmemiştir hala da gündemdedir. İspanya gerillayı geliştirmede gerilla savaşının gelişmesinde katkısı çok olan bir ülkedir. Gerillanın geliştirilmesinde öncü bir alandır. Bizde de bir dönem öğrenci çalışmaları çok aktifti. ETA’da da görüyoruz öğrencileri örgütleyip gerilla birlikleri oluşturmuşlar. Bir eylem gücü olarak ele alıyorlar ve birçok eylem gerçekleştirmiştir. Hareket olarak öğrencileri nasıl örgütleyebiliriz konusunda bir deneyimimiz vardır. Ama şu anda bu konuda sorunlar yaşanmaktadır. Şimdi niye yapamıyoruz. Halbuki üniversiteliler en aktif güçtür ve üniversitede güçlü bir zemin de vardır.
İspanya Franko döneminde en zorlu(dijwar) faşizm dönemini yaşıyor. Yüzlerce insan öldürülüyor, katlediliyor, kaybediliyor. İspanya Franko rejimine karşı çok zorlu bir savaş yürütmüştür. Rejim faşisttir, çok sert(dijwar) bir faşizmdir. Çok zor koşullarda savaşmışlar şimdiye kadar da savaşıyorlar. Kendi aralarında parçalanma da yaşamıştır. Ama halkın kurtuluş cephesi ETA öne çıkar ve uzun süreli bir savaş yürütür. Bazen inisiyatif alıp öne çıkarak çok etkili bir güç olmuştur. Bazen büyük kayıplar vermiştir, taktik olarak geri çekilmiştir. Bu süreçlerde sessiz kalmıştır ama tekrar kendilerini toparlamıştır. Aralıksız bir mücadele şimdiye

kadar da devam etmektedir. Faşizm koşulları çok ağırdır. Savaşta dağ ve şehirleri aktif kullanmıştır. Şehir savaşlarında tecrübeleri çoktur. Onlar da bizim mücadelemizden tecrübe alıyorlar. ETA, IRA, Avrupa'da ETK PKK hareketinden tecrübe alan örgütlerdir.
İlk gerilla mücadelesi yürütenler bu iki hareket ETA ile IRA olmuştur. Avrupa hareketlerinin içinde sabotajda çok güçlüler tabii suikastta de aynı şekildedirler. Sansasyonel eylemlerle ses getirmek istiyorlar. Yaptıkları eylem üzerinden uzun bir süre siyaset yapmayı hedeflemişlerdir. Rejimi zorlayarak siyasi yönü öne çıkarmak istemişlerdir. Bazen hamlesel eylemler yapıp daha sonra onun üzerinden siyaset yapıyorlar. Bazen de hamlesel olmasa da etkili eylem yapıyorlar. Yani bu taktikleri iyi kullanıyorlar. Gençlik örgütlenmeleri sadece katılım örgütü değildir. Sadece sempatizan oluşturmak, duyarlılığı geliştirmek için örgütleme çalışmaları yürütmemiştir. Profesyonel tarzda örgütleme çalışması yürütmüştür. Gençlik örgütlemesi eylem örgütüdür. Buna göre gençleri eğitmiştir. Bizde YCK (Kürdistan Gençleri Birliği) dönemindeki gençlik örgütü de böyledir. Sadece katılım değil eylem örgütüdür. Etkili eylemlerde yapmıştır.1990-99 arasında gençliğin durumu böyledir. Bu esas üzerinde eğitim gördüler şimdi ise bu konuda sorun var legalize olma durumu yaşanmaktadır. Gençlik hareketini eylem örgütü olarak ele alma, profesyonel yaklaşım devam etmemiştir. Yoksa YCK kültürü günümüze kadar devam etmiş olurdu. ETA'da da gençlik hareketi eylem örgütüdür. Gençlik her yerdedir ve gençliğin bu durumunu aktif kullanıyor ve bundan sonuç almıştır. YDG-H'da da bunu yapmaya çalıştık ama perspektif devam etmedi legalleşme yaşandı. YDG-H'la yeni bir tarz oluşturulmak istendi ama olmadı. Zaten örgüt müdahale etti iki ordu şehirde olmaz denildi. Bu güç YPS'ye kaydırıldı. 2015-16 savaşında gençlik tüm gücünü kullandı şimdi de kendini toparlayamıyor. Şimdi bu durum örgütü zayıflatmış durumdadır. Hem eylem örgütü olarak hem katılım örgütü olarak bizi etkilemektedir. Şimdi her iki konuda da sorun yaşıyoruz. YPS olarak sadece dağdan şehre gidip eylem yapma yeterli değildir ve bu doğru da değildir. Bu şekilde yapmak zordur ve koşulları zahmetlidir. Devrimimizde de böyle olmamıştır durum tam tersidir. Şehirde örgütleme çalışması, eylem deşifre olunca dağa gelme yaşanmaktadır. Şehirde gereken şey yürümediğinden yük dağa kalıyor. Düşmanda buna müdahale ediyor. O zaman da şehir savaşımız, eylemimiz zayıflamış oluyor. ETA sonuna kadar bunda ısrar ediyor gençlik eylem örgütüdür diyor. Legalleşmeye karşı çıkmıştır. Bizim gençlik örgütümüzde legalleşme hatta siyasete fazla bulaşma (milletvekili olma istemi gibi) gerçekleşmiştir. Orta sınıftan etkilenme çok olmuştur. Özellikle tasfiyeci süreçle beraber bu durum açığa çıkmıştır. Dağdan gençliğin bu durumuna müdahale edilmek istendi o da deşifrasyona sebep olmuştur. Bu müdahale tarzıyla da olmamıştır. Gençlik şehir de örgütlenmesini güçlendirip eylem haline gelmelidir. Gençlik kesimi toplumun her yerindedir. Okul, sokak, fabrika…tam bir düzeltme durumu olmasa da üzerinde durma vardır. Gençliğin bu durumu şehir savaşlarını da dağa katılımı da diğer çalışmaları da etkilemekte, zayıflatmaktadır. YPS yerel birliğini gençlik üzerinden örgütleyecektir. Gençliğe ulaşmak zorlaşmış burada sorun vardır. Yoksa ihtiyarlarla birlik kurulmayacaktır. Her yerde birlikler olmalıdır. Ama gençlik örgütü zayıf ve örgütlü olmadığından gelişmemiştir. Eylem örgütü olmaması profesyonel olmadığı anlamına gelir.

ETA'nın Tarihçesi
1959- ETA kuruldu.
1968- ETA ilk ölümcül eylemini gerçekleştirdi.
1973- Franko rejiminin güçlü simalarından Amiral Carrero Blanco öldürüldü.
1974- ETA biri silahlı mücadele, diğeri siyasi-askeri kanat olmak üzere ikiye bölündü.

1978- ETA'nın siyasi kanadı Herri Batasuna kuruldu.
1979- İspanya, Bask Bölgesi'nin özerk statüsünü onayladı.
1987- Barselona'da ETA saldırısında 21 kişi öldü.
1997- Belediye meclisi üyesi Miguel Angel Blanco Garrido kaçırılıp öldürüldü.
1998- ETA tek taraflı ateşkes ilan etti.
1999- ETA hükümetle görüşmelerin kesilmesinin ardından ateşkesi bozduklarını açıkladı.
24 Mart 2006- ETA süresiz ve kalıcı ateşkes ilan etti.

7- IRA (İRLANDA HALK KURTULUŞ ORDUSU)

IRA hareketi mücadelesini İngiltere sömürgeciliği altında olan Kuzey İrlanda da yürütmüştür.
IRA mücadelesini iyi anlamak açısından ilk önce İngiltere-İrlanda tarihini ele alalım. 12.yüzyılda Anglo-Normanların İrlanda'ya gitmesiyle ilişkilenmeleri gelişmiştir. İngiltere'nin çoğunluğu Hristiyan dininin Protestan mezhebindendir. İrlanda'nın ise bir kesimi Katolik bir kesimi de Protestan'dır. Bu inanç şekli yaklaşımlarını etkilemiştir. İrlanda'daki Protestanlar kendilerini İngiliz olarak görürler. Bundan dolayı İngilizlerden kopmak da istemezler. Fakat Katolik olan İrlandalılar kendilerini İrlandalı olarak tanımlayıp birleşik İrlanda'yı savunurlar. İrlanda halkı kendi arasında bu konularda çelişki yaşamıştır. Aslen İrlandalı olup İngiltere'de yaşayan büyük bir kesim de vardır. IRA'nın mücadelesinin amacı da Güney İrlanda ile Kuzey İrlanda'yı birleştirmektir.
19.yüzyılda İrlanda için sınırlı özerklik baskıları kuzeydeki Protestanların direnişi ile karşılaşmıştır.
1916 yılında bir ayaklanma olmuştur. IRA'nın temeli de 1916 yılındaki bu ayaklanmaya kadar gitmektedir. Ama asıl mücadele 1970 yılında başlamıştır. IRA'nın örgütlü mücadelesinden önce de İrlanda'da İngiltere'ye karşı bir mücadele olmuştur. Çıkışında bunu kendisine esas almıştır. Bu esas üzerinden de faaliyetlerini sürdürmüştür. 1945 yılında darbe yemiş, mücadelelerinde zayıflık olmuştur. Bundan kaynaklı taktik yönden değişikliğe gitmiştir. 1970 yılında yeni taktik değişikliğine göre aktif bir mücadeleye başlamıştır. IRA mücadeleye kendini her yönden hazırlayarak başladığından büyük bir psikolojik üstünlük elde etmiştir.
1916 yılındaki ayaklanmadan sonra 1918 yılında seçimler olmuştur. İngiltere parlamentosunda İrlandalılar için koltuk sayısı belirlenmiştir. Bu dönemde yapılan seçimlerde çoğunlukla milliyetçi olanlar seçilmiştir. İrlanda'da Milliyetçiler ve sendikacılar olarak iki parti vardır. Bir kısmı İngiltere yanında yer alırken bir kısmı da İngiltere'den kopmak istemiştir. Çelişkiler o dönemden başlamıştır. Kendi aralarındaki anlaşmazlıktan kaynaklı iki parlamento oluşmuştur. Bunun üzerine parlamentonun biri Dublin'de biri de Belfast'ta yer almıştır. Bu yasayı da İngiltere hükümeti çıkartmıştır. Bu yasayı Kuzey İrlanda için uygularlar ancak, IRA'nın tam bağımsızlık için mücadelesini sürdürdüğü güneyde bunu uygulayamazlar. 1921 yılında İngiltere ile İrlanda arasında müzakereler başlamıştır. Bu müzakereler sonucunda İngiltere ile İrlanda arasında anlaşma olmuştur. Bu anlaşmaya göre İrlanda Bağımsız Devleti kurulmuştur. Buna göre 1925 yılında Kuzey İrlanda'nın sınırı belirlenmiştir. 1949 yılında Kuzey İrlanda Güney İrlanda'dan ayrılarak cumhuriyet sistemine geçmiştir. Daha sonrasında mücadele devam etmiştir. Kuzey İrlanda'nın bir merkezi Belfast'tır bir merkezi de Starmont'dur. İki yerde hükümet kurulmuştur. 1973 yılında bir referandum olmuştur. Bu referandumda İrlanda halkının çoğunluğu İngiltere'ye bağlı yaşamak istemiştir. İngiltere ile İrlanda arasında şöyle bir

anlaşma vardır; İrlanda halkı kendisi bağımsızlığını isteyene kadar İngiltere'ye bağlı yaşayacaktır. Eğer halkın kendisi İrlanda'yla birleşmek isterse hem İrlanda hem de İngiltere hükümeti buna göre hareket edip yasa çıkarmak zorundadır. Halkın kararı ne olursa ona göre hareket edeceklerdir.
1970 sürecinden sonra IRA 30 yıl mücadele etmiştir. İçlerinde cumhuriyetçiler yine Katolikler adına mücadele yürütenler vardır. Cumhuriyetçiler İngiltere'ye bağlı yaşamayı kabul etmezler, bundan kaynaklı mücadelelerini de İngiltere'nin İrlanda'da varlığına karşı çıkarak yürütmüşlerdir. Mücadelenin devam ettiği yıllarda birçok kere müzakere ortamı oluşmuş fakat sonuçsuz kalmıştır. Müzakereler sonlandırıldıktan sonra her ülkede olduğu gibi burada da uygulanan yöntem yoğun saldırı, baskı ve şiddet olmuştur. Mücadeleyi ortadan kaldırmak için her türlü baskı yapılmıştır. Bobby Sands'i hepimiz duymuşuzdur. 1981 yılında zindanlarda IRA açlık grevi başlatmıştır. Geniş bir grevdir. Bobby Sands IRA'nın öncülerindendir. Zindanlardaki greve de öncülük yapmıştır. Örgütü grevi durdurmak istese de bunu kabul etmemiştir. Zindanlarda tek tip elbise, kurallara uyma vb. dayatmalar vardır. Siyasi tutuklu olarak bu tür dayatmaları kabul etmemişlerdir. Bizim tarihimiz de de böyle bir gerçeklik vardır. Zindanlarda bu tür dayatmalara karşı mücadele yürütülmüş, bedel verilmiştir. IRA'da da zindanlarda böyle bir mücadele yürütülmüştür. Örgütü grevin bırakılmasını istediğinde ilk önce kabul etse de sonra bu durumu hazmetmediğinden tekrardan grevin başlamasına öncülük etmiştir. Zaten açlık grevinde yaşamını yitirmiştir. Bobby Sands zindandayken parlamenter olarak da seçilmiştir. Siyasi partileri olan Sein Fein'den parlamenter seçimlerine girmiştir. En fazla önde olan isim Bobby Sands'tir. Parlamenter olarak seçildiğinde açlık grevindedir zaten sonra da yaşamını yitirmiştir. Bu durum hem halk hem de IRA'nın mücadelesi üzerinde büyük bir etki yaratmıştır. IRA o süreçte hem silahlı hem de siyasi mücadeleyi beraber yürütme kararına gider. Stratejisini bu şekilde belirlemiştir. 1980'li yıllar çoğunlukla silahlı mücadeleyle geçmiştir. 1990'lı yıllarda hükümet gizlice IRA ile görüşmeler başlatmıştır. Bizdeki Oslo süreci ile benzerdir. Bizde de aynı aşamalar yaşanmıştır. IRA'daki bu müzakereler sonuç almayarak yarıda kalmıştır. 1994 yılında yine ateşkes ilan edilmiş, yine bozulmuştur. Silahlı mücadeleyi kendilerine esas almışlar fakat bu sorunun masa üstünde siyasi yönden çözülmesini de her daim benimsemişlerdir. Bundan kaynaklı hükümetle hep diyaloga geçme durumu olmuş, müzakere zeminini yaratmışlardır. Fakat bu durum hep geçici olmuş, sonuç almamıştır. 1999 yılında İngiltere ile İrlanda arasında bir anlaşma olmuştur. Bu anlaşmadan sonra siyasi partileri olan Sein Fein seçimlere girmiştir. Bu seçimlerde büyük bir oy da almıştır. Bugüne kadar Sein Fein'in sandıktaki desteği giderek artmıştır ama sorun hep gündemde kalmaya devam etmiştir. 2005 yılında IRA üzerinde şiddeti tamamen bırakması yönünden siyasi baskılar artmıştır. Kuzey İrlanda için şöyle bir karar alınır; barış olmuştur ama IRA silah bırakmayacaktır. Sein Fein partisinin Kuzey İrlanda'da IRA'nın silah bırakması için çalışmalarını yürütmesi gerektiğini söylerler. İngiltere hükümetinin bu şekilde bir yaklaşımı ortaya çıkmıştır. Ortak bir parlamento kurarlar. Hem IRA hem İngiltere hükümeti içinde yer alır. Sein Fein'e de IRA'ya silah bırakması için hep dayatmada bulunurlar ama IRA bunu hiçbir zaman kabul etmemiştir. IRA önüne koydukları hedefler gerçekleşmeyene kadar silahları bırakmayacağını söylemiştir. IRA önce politik taleplerin yerine getirilmesini sonra silahsızlanmanın gerçekleştirilmesini savunmuştur. Bu esas üzerinden mücadelelerini devam ettirmişlerdir. 2005 yılına kadar da IRA silah bırakmamıştır. Sein Fein lideri Garry Adams da IRA'ya silah bırakma çağrısı yapar. Birçok yerden silah bırakması için baskı uygulanır. Süreç uzadığından halk tarafından da rahatsızlıklar oluşmuştur. IRA'nın İrlanda dışında Amerika'da çok güçlü bir lobisi vardır. Bu lobi hem politik olarak hem de mali olarak çok büyük destek IRA'ya vermektedir. Tüm bunların baskısı silahları

bırakmasına neden olmuştur. Diyebiliriz ki sonuna kadar da amansız bir savaş İngiltere hükümetine karşı yürütmüşlerdir.
IRA üç yerde mücadelesini yürütmüştür. Güney İrlanda; IRA için arka cephe konumundadır. Kendilerini dayadıkları üslenme yeri, ihtiyaçlarını karşıladıkları, örgütlenmelerini geliştirdikleri güçlü bir zemindir. Kuzey İrlanda; zaten işgal altında olan yerdir. Bundan kaynaklı mücadelenin merkezi burası olmuştur. Bunun yanında İngiltere'de de mücadelesini yürütmüştür. Sızma yoluyla düşmanın gücüne, kurumlarına karşı farklı eylemler gerçekleştirmiştir. IRA üç yerde de kendisini örgütleyip, eylem geliştirmiştir. Mücadelelerini pire savaşı olarak tanımlamışlardır. Tanımlamalarına göre yürüttükleri savaş pirenin file karşı savaşıdır. Çok az bir sayı ve güçle büyük bir sayı ve güce karşı bir savaş yürütülmüştür. Eylemleriyle amaçları sadece fiziki tahribat yaratıp öldürmekten ziyade savaş azmini kırmak, sistemi çalışamaz duruma getirmek, kayıp verdirmek ve böylelikle düşman kamuoyunun ilgisini çekerek kuvvetlerin mücadeleyi bırakması yönünde talebin ortaya çıkmasını sağlayarak hükümeti müzakere masasına getirtmek olmuştur. Bundan kaynaklı rastgele eylem yapılmamıştır. Eylemlerinin hepsi bir plan dahilinde, etki yaratacak tarzda yapılmıştır. Yapacakları eylemin sonuçlarını düşünerek eylem kararı alırlar. Hiçbir zaman rastgele hedef belirlememiş, kamuoyunda büyük ses çıkarıp, yankı uyandıracak hedefler seçmiştir. Kamuoyunda gündem yaratarak devleti müzakereye zorlayacak eylemleri hedefine koymuştur. Eylemlerini bu esaslar üzerinden belirleyip geliştirmiştir. Hareket olarak bizim de IRA ile görüşmelerimiz olmuştur. Özellikle müzakerede yerini alan, barış müzakeresini imzalayan kişilerle görüşme yapılmıştır. Bu görüşmelerde stratejilerinin beş esas üzerinden geliştiğini söylemişlerdir. İlki düşman gücüne karşı eylem geliştirmek ve bu eylemlerde tahribatla kayıp verdirmek bu şekilde düşman kamuoyunda etki yaratarak kendi devletlerini müzakereye zorlamadır. Diğeri ekonomik kurumları hedefleme, bu hedeflerle hükümetin ülkeyi yönetemeyecek duruma getirmektir. Yaşamı onlara cehennem haline getirmek istemişlerdir. Sonuna kadar savaş yürüterek savaşımlarıyla hem kendi halkları arasında hem de uluslararasında propaganda yürütmeyi amaçlamışlardır. Bununla kendilerine destek oluşturmak isterler. Özgürlük mücadelelerinin devam etmesi için suçluları, muhbirleri kendilerine hedef olarak belirlemişlerdir. Bu yönlü güçlü eylemler de yapmışlardır. Özellikle sabotaj alanında çok güçlü ve hakimdirler. Bu esaslar üzerinden mücadelelerini yürütmüş ve hükümeti bir düzeye kadar da zorlamışlardır. IRA çoğunlukla şehirlerde mücadelesini yürütmüştür. Kendilerine esas aldıkları yerde devleti yenerek yıkmak istemişlerdir. Savaşlarıyla devleti kendini yaşatamaz düzeye getirmek istemişlerdir. Bu şekilde müzakere yoluyla istediklerini gerçekleştirebilmeyi amaçlamışlardır.
Yönetim şekilleri yukarıdan aşağıya doğrudur. Bazı kanunları çok serttir. Sistem olarak askeri konseyleri var, yedi kişiden oluşmaktadır. Bu yedi kişi IRA'nın tüm taktik ve stratejisini belirleyen kesimdir. Tüm kararları bu yedi kişi almaktadır. Aldıkları kararları şehirdeki temsilcileri aracılığıyla üyeleriyle paylaşmışlardır. Yine siyasi alan ve sendikalardan sorumlu kişiler de bu konseyde yerini almıştır. Bu konseyin altında 'genel merkez personeli' kurumu vardır. Bu merkez konseyle alt birimler arasındaki ilişkileri sağlamıştır. Bu merkez köprü gibidir. Bu merkeze bağlı birçok birim vardır. En çok önem verdikleri bir birim de istihbarat olmuştur. IRA bu çalışmaya çok önem vermiş ve baş çalışma olarak görmüştür. İstihbarat çalışmalarını iki yönlü yürütmüştür. Biri içerden, diğeri de dışardan yürütülen çalışmadır. İçerdeki istihbarat çalışmalarının amacı kendi içteki durumlarını takip edebilmek içindir. Diğeri de düşmana karşı yürütülen çalışmadır. İstihbarat çalışmalarında gençlerini askere gönderme tarzları vardır. Bu sızdırma yoluyla düşman taktiğini öğrenme, düşman içinden bilgi almak istemiştir. IRA'nın şöyle bir sloganı vardır; düşmandan bilgi almanın mutlaka bir yolu vardır. Buna inanarak çalışmalarını yürütmüşlerdir. Önemli olan bu yoğunlaşmayı sağlayabilmektir. Bu yönlü istem

olursa yöntem de imkân da çoktur. Bu yönlü IRA istihbarat çalışmalarında çok güçlü olmuştur. Bunun yanında maliye, cephane, eğitim, mühendis (eylem malzemelerini tedarik edenler), operasyon birimleri vardır. Her birim kendi çalışmasıyla uğraşmıştır.

IRA'da en çok ele alıp değerlendirebileceğimiz konulardan biri gizliliktir. IRA'da gizlilik çok önemlidir. Kendilerine esas aldıkları şey hiçbir şekilde kendini tanıtmamaktır. Ne ailesinin ne arkadaş, akraba ortamının ne de yakın çevresinin IRA üyesi olduğunu bilmemesi gerekir. IRA üyesi tutuklandığı zaman kimliğinin açığa çıkmaması gerekir, bunu suç olarak kabul etmişlerdir. Zaten IRA üyeleri çabuk deşifre olmamıştır. Gizliliğe verdikleri öneme göre bir yaklaşım ve hareket şekli açığa çıkmıştır. Deşifrasyona çok dikkat etmişlerdir. Şehirlerde çalışma yürütüp deşifre olanları harekete katmamışlardır. Gizliliğe bu derece dikkat etmeleri sayesinde şehirlerde başarılı olmuşlardır.

IRA üyelerinin eylem için konseyden izin almaları gerekir. Eylem tarzları şu şekildedir; eylem yapacak birim farklı, eylem malzemesini temin edecek birim farklı bunu ulaştıracak ve alacak birim farklıdır. Bu birimlerin hiçbiri birbirini tanımamıştır. IRA'nın çok fazla katılım yapmadığı söylenir. Amaçları sayılarını çoğaltmak olmamıştır. Var olan sayıyı nitelikli hale getirmeyi, az bir sayıyla düşman karşısında başarılı olmayı amaçlamışlardır. Belfast'ta eylem yaptıkları zaman İngilizlerin asker sayısının 30 bin, IRA'nın sayısının sadece 50 olduğu söylenmektedir. 50 kişiyle 30 bin kişilik orduya karşı savaşmıştır. Yine IRA barış yaptığında sayılarının 400 kişi olduğu söyleniyor.

Sistemleri hücre tarzıdır. Hücre üzerinden kendilerini örgütlemişlerdir. Hücreleri de çoğunlukla bir kişiden oluşmuştur. Eylemlerini genellikle bir kişilik yapmışlardır. Çok sayıyla değil de az sayıyla nitelik açığa çıkararak düşmana karşı başarı yakalamak istemişlerdir. IRA'nın önemli vurucu güçleri iki şekilde örgütlenmiştir. İlki yarı otonom askeri birimdir; bu birim en az 2 en fazla 5 kişiden oluşmaktadır. Tim gibi hareket ettiklerini söyleyebiliriz. Bu birimin görevi hareketin stratejisi ve taktiğine göre eylem geliştirmek olmuştur. İkinci birim de uykuda olan gizli birim olarak adlandırılmıştır. Sadece eylem anında aktiflerdir. Bu birimde yer alan kişinin başka bir işi de vardır. Normal yaşama katılmış ve bu şekilde tanınmıştır. Sadece eylem zamanında aktif hale gelmiştir. En etkili ve önemli eylemleri bu birim yapmıştır. Normal insanlar gibi sivil yaşamışlardır. Bu birimdekiler konseye bağlıdır. Başka kimseyle ilişkilenmemişlerdir.

IRA'da yazılı notlar hiçbir zaman saklanmamıştır, direkt yakılmıştır. Yine telefon kullanmamışlardır. Kullandıkları zaman da telefon evleri vardır ve telefonu kullanacakları saatleri bellidir. Kim kiminle ne şekilde konuşacak hepsi belirlenmiştir. Bunu da sınırlı bir şekilde uygulamışlardır. Üzerlerinde telefon taşımak da kesinlikle yasaklanmıştır. Deşifre olan üyeler sistem dışında kalan alanlarda çalışma yürütmüşlerdir. Değindiğimiz gibi çoğunlukla da IRA üyeleri deşifre olmamıştır. Deşifre olmamayı kendilerine esas almışlardır. IRA üyesi kim olursa olsun kimse tarafından tanınmamalıdır, kendini tanıtmamalıdır, IRA üyesi olduğunu söylememelidir. Az konuş yaşamı kurtar sloganlarıdır. Örgüt için herkesi üyeliğe kabul etmemişlerdir. Kişinin üyelik için bazı aşamalardan geçmesi gerekmektedir. Üye olmak isteyenlerden rapor istemiş, bir süre durdurup takip etmişlerdir. Daha sonra bazı eğitimlerden geçirmişlerdir. Tüm bunlardan sonra uygun gördüklerinde üyeliğe kabul etmişlerdir. Her gelen IRA üyesi olamamış, seçerek almışlardır. Bundan sonra çalışmalara katmışlardır. Bir IRA üyesi tutuklandığında gözaltında konuşması yasaklanmıştır. Konuşanı ihanetçi olarak ele almışlardır. Bir IRA üyesi sonuna kadar konuşmamalıdır. Bunun için soğukkanlı, sakin olması gerekmektedir. Bu özellikleri kendinde oluşturursa sorguda zorlanmayacağını belirtmişlerdir. Konuşmamayı bir ilke olarak ele almışlardır. İlk düşmanları olarak ihmalkarlığı ele almışlardır. Bu şekilde yaklaşanları da infaz etmişlerdir. IRA bazı yönlerden çok sert yaklaşımlara sahip bir

örgüt olmuştur. Üyeleri belirledikleri ilkelere göre yaklaşmayınca bunu suç olarak kabul etmişler ve cezaları da ağır olmuştur, infaz edilmişlerdir. IRA ikinci düşmanları olarak kendi eksikliklerini görmüşlerdir. Üçüncü düşmanları da İngiliz sömürge devletidir. Şehirlerde hücre üzerinden kendilerini örgütlemişlerdir. Bizim de şu anda şehirlerde yapmak istediğimiz budur, hücre sistemini oluşturmak istiyoruz. Bu konuda IRA'yı kendimize örnek alabiliriz. Tüm çalışmalarını bu esaslar üzerinden yürüttüklerini söyleyebiliriz. Tüm eylemlerini de bu gizli hücreler yapmıştır. Hücre üyeleri ilk önce kendilerine bir hedef belirlemektedir. Hedeflerine göre istihbarat toplayıp, topladıkları istihbaratın analizini yapmışlardır. Daha sonra yapılan analize göre eylem planlaması çıkartmışlardır. Planlamalarında geri çekilmenin nasıl olması gerektiği de yer almıştır. Eylemden sonra yetiştiği yerde ne yapması gerektiği de belirlenmiştir. IRA'da en önemli şey ise eylemlerinin propagandasını yapmaktır. Bir IRA militanı niye eylem yaptığını bilmeli ve eylemin propagandasını iyi yapmalıdır, yani eylemin sonuçlarını her yere dağıtmalıdır. Eğer bunları yapmayacaksa eylemi de yapmaması gerektiği söylenir. Her IRA üyesi eylem yaptığında eyleminin propagandasını yapması için bir bilince sahip olmalıdır. Yaptıkları eylemin gündem yaratacak şekilde olması gerekmektedir. Bu tür yerleri hedef almışlardır. Propagandası olmayan eylemleri esas almamışlardır. İngiltere'nin tüm kurumlarını hedef almışlardır; askeri, ekonomik, hükümete bağlı yerlerin tümü hedeflenmiştir.

IRA üyeleri hiçbir şekilde mitinglere, yürüyüş ve gösterilere katılmamışlardır. Hareket olarak biz tüm çalışmalarımızı çoğunlukla yurtsever halk üzerinden yürütüyoruz. Ama IRA üyeleri hiçbir şekilde yurtseverlerle ilişkilenmemişler, evlerine gitmemişler, çalışmalarını onlar üzerinden yürütmemişlerdir. Deşifre olmamak için yurtseverlerden, sosyalistlerden hatta sempatizanlardan bile uzak durmuşlardır. Çoğunlukla yalnız olarak bir evde yaşarlar. Düşman saldırısında büyük bir kayba neden olmamak için bu şekilde yaşamışlardır. Böylece kendi savunmalarını kendileri yaparak etrafa büyük bir zarar vermemiş olurlar. Halka zarar vermeme konusunda çok duyarlı olmuşlardır. Eylemlerinde yaygın olarak sabotaj ve suikast tarzını kullanmışlardır.

Hedefleri arasında; polis üyeleri, memurlar, askeri yerler ve ordu, hükümet kurumları ve çalışanları, politikacılar, bürokratlar, faşist siviller yer almıştır. İlişkilerimizin olduğu bir örgüttür ve mücadeleleri tanınan bir harekettir. Arkadaşlar bunlarla görüşme yaptığında bazıları barışı kendi yararlarına görmezler, bunu başarı olarak ele almazlar. Ama bir kısmı da başarı olarak ele almıştır. Hala bazıları radikal devrimci olarak yaşamlarını sürdürürler, böyle bir duruşları vardır. Bazıları da bu sistem içinde parlamenter, diplomat olarak yaşarlar. Şu anda siyaset içinde çalışma yürütmekteler. IRA konseyinde yer alanlar şu anda ya Sein Fein partisinde ya da başka çalışmalarda önemli yerlerde yer almaktadır. Bizim mücadelemizi de yakından takip etmekteler, mücadelemize karşı bir ilgileri vardır. Barışı yararlı görmeyen kesim Kürt hareketi yürüttüğümüz müzakere sürecini ve sonuçlarını yakından takip etmelidir derler.

Hücre oluşumu üzerine tartışma yürütebiliriz. Şimdi şehir çalışmalarında bizim için esas olan çalışma hücre oluşturmaktır. IRA bunun için iyi bir örnektir. Deşifre olmamışlar, gizliliği esas almışlardır. Bunun sayesinde az bir sayıyla başarıyı yakalamıştır. Biz niye erken deşifre oluyoruz? Deşifre olmamak için onların yöntemi neydi? Onlar nasıl başardı, biz niye başaramıyoruz? Bunlar üzerine tartışmanın olması iyi olur. IRA'dan diğer bir örnek alacağımız yön de budur. Eyleme hazırlık süreçleri bizim için de geçerlidir. Yani bizden uzak değildir. Tüm hazırlıkları eylemi yapanın kendisi yapmıştır. Halkın arasında kendilerini gizlemeyi başarıyorlar, bu yönden de kendimize esas alabiliriz ve bu konu üzerinden de tartışma olabilir. Yaptıkları eylemlerin etki yaratmasına, gündem oluşturmasına, herkesin üzerine konuşmasına önem verirler. Yaptıkları eylemin düşmana adım attırması gerekir. Bunu esas alarak hedefi

seçmişlerdir. Sırf eylem yapmak için eylem yapmamışlardır. Diğer üzerinde duracağımız bir konuda bu olmalıdır.
Çok ağır bir savaşın yürütüldüğü yerlerden biri de İrlanda'dır. Hücrelerinin eğitimi sadece bir kitap üzerine olmuştur. Kitaplarının ismi de Yeşil Kitap'tır. İçinde eğitim görecekleri şeyler, düşmanı tanıma vb. madde madde yer alıyor. Üyeleri arasında bu kitabı okumayıp da sorun yaşayan olursa kitabı vermeyen sorumlu kişi cezalandırılmıştır. Kitabı okuduğu halde sorun yaşarsa özellikle disiplin noktasında o kişinin kendisi cezalandırılmış yani infaz edilmiştir. Küçük sayıyla düşmanı yeneceklerine inanmışlardır. İlk başlarda onlar da darbe yemiş, yenilmişler, çok ölüleri de olmuş ama hep mücadeleye devam etmişlerdir. Eylemlerini iyi planlayan bir harekettir. Önemli bir yönleri de çabuk adapte olmalarıdır. Biz bu konuda şehirlerde zorlanıyoruz, kendimizi çabuk ele veriyoruz. IRAlılar hedeflerine kilitlenmişlerdir. Bundan kaynaklı da kendilerini iyi kamuflaj edebilmişleridir. Şehir yaşamında kendilerini gizlemede yetenekli bir örgüttür. İki yaşamları vardır; IRA yaşamı ile sivil yaşamdır. Eylemlerinden sonra eski yaşamlarına yani sivil yaşama tekrar dönerler. Adaptasyon konusunda da eğitim almışlardır. Disipline, kurallara uymaya önem vermişlerdir. Bundan dolayı kolay deşifre olmamış ve hedeflerini kolay bırakmamışlardır. Hedef ve amaçlarına bağlılar, bunda ısrarcı olmuşlardır. Biz bu konuda sorun yaşayabiliyoruz; önümüzdeki çalışmada bir sorun çıktığında bizde manevra kabiliyeti azdır. Profesyonel bölümleri de otonom olan bölümleri de vardır. Diğer bir yönleri de birbirlerini tanımamalarıdır. Bu konuda her şeyin hesabını yaparak hareket etmişlerdir. Tutuklama olduğunda sadece tutuklananla sınırlı kalması, çok zarar vermemesi için hareket tarzlarını bu şekilde belirlemişlerdir. Bizde bu konuda zayıflıklar vardır. Onlar tedbirlerini aldıklarından bir deşifre durumu olsa da diğer birimleri etkilememiştir.
IRA hareketinin örgütleme tarzı, sistemi fazla bilinmiyor. Bunları çok fazla paylaşmıyorlar. Biz sadece paylaşılan kısımları biliyoruz. Bizim için de bir örnektir, incelemesi yapılıyor. Esas çizgileri üzerine çok tartışılıyor. İlk ilkeleri gizliliktir, kendileri hakkında fazla şey paylaşmıyorlar. Sistemleri hakkında bazı şeyleri paylaşmışlar ama detayda fazla bilgi yoktur. Tarz olarak gizliliği esas almışlardır. Tamamıyla şehirlerde mücadele etmişlerdir. Hem başarmak hem de tutunmak için bunların hepsi programlanmıştır. Toplumun içinde kendini deşifre etmemeye ihtiyaç vardır. Ancak bu şekilde başaracaklarını bilmektedirler. Bundan kaynaklı sivil bir yaşam sürdürmüş, tamamıyla gri sivil insan olmuşlardır. Aynı zamanda IRA üyesi sivil yaşamın yanında profesyonel militandır. İki yaşamı iç içe yaşamışlardır. Bu durumu iyi yürütmüşlerdir, bu konuda iyi bir örnektir IRA. Tüm örgütlemeleri bu esas üzerine olmuştur. Hücre örgütlemesini esas almışlardır. Üçüncü olarak da üye sayılarını bilerek az tutmuşlardır, yoksa kitle sayıları çok fazladır. Niteliğe önem verip profesyonelliği esas almışlardır. Tabii gerçek sayılarını hiçbir zaman açıklamamışlardır. Hiçbir örgüt hiçbir zaman gerçek sayısını açıklamamıştır. Oluşturdukları sistemi güçlü bir disiplinle yıllarca yürütmüşlerdir. Bu çalışma sisteminde kimse birbirini tanımamıştır. Yine hiçbir şekilde kendilerini ele vermemiş, gözaltında hiç konuşmamayı esas almışlardır. Gizliliğe verdikleri önemden dolayı kolay kolay deşifre olmamışlardır. Bizde ise bir eylem olduğu zaman arkasında zincirleme tutuklama oluyor. IRA'da eylem olunca eylem yapan dahi tutuklanmıyor bir deşifrasyon olsa bile bu diğerini etkilemiyor. Deşifrasyon durumunda zaten bir IRA üyesi yaptığı eylemi hiçbir zaman üstlenmemiştir. Nasıl başardılar, disiplini bu kadar ciddi bir şekilde nasıl uygulayabildiler? Önemli bir konudur tartışılması gerekir. Biz de kendini deşifre etme çok çabuk gerçekleşmektedir. Biz de bu bir kişilik sorunudur, bu konu her zaman tartışma konusu da olmuştur. Herkes daha kişi şehre gitmeden dağda her şeyi öğreniyor. Eskiden böyle değildi. Kimseye ismi sorulmaz, asla not tutulmazdı. Bu son zamanlarda bu durum açığa çıkmıştır. Bundan kaynaklı şimdi herkes her şeyi bilmektedir. Her şeyi merak edip sorma var, buna

karşılık da herkes çok kolay tüm sicilini paylaşmaktadır. Bundan dolayı IRA'nın kadro gizliliğine verdiği önemi ele almalıyız. Gizliliği yaşam tarzı haline getirilmelidir, kural olarak ele alınmamalıdır. Buna göre yaşam disipline edilmelidir. Gizlilik yaşam tarzı olur zihniyet haline gelirse bu tüm çalışma tarzını, çalışmanın yürütülme yöntemini, arkadaşlığı bir bütünen her şeyi etkiler. Sadece kural olarak ele alırsak zihniyet yaşam tarzı haline getirmezsek bir yere kadar dikkat etme gerçekleşse de daha sonra yine uygulanmaz. Çalışmalarda kaybettiğimiz noktadır, başarmamızı engelleyen bir konudur. Şehir çalışmalarında gizlilik en önemli konu olmaktadır. Bu çalışmaları yürüten kişi bu konuyu tam özümsemediğinden kaynaklı çalışmanın detaylarına hâkim olarak örgütleme yapmamakta, var olan koşullarda bazı şeyleri yapma mecburiyetini kendine hak görmekte var olan disipline göre hareket etmemektedir. Bir şey olmaz anlayışı vardır. Bunun yanında çalışmada tam hakimiyet kurmada gelişmiyor. Hem planlama, istihbarat toplama hem hedef belirlemede tüm yönleriyle hakimiyet olmadığından profesyonellik gelişmemekte, sonuç almada başarı tam yakalanmamaktadır. Örgütleyen kişi tam somut anlamadığından örgütlediği hücreyi eğitirken de tam anlatamıyor, yön verip kavratamıyor. IRA kendi eğitimlerinde kadrolarının özelliklerini iyi tanımışlardır. Çok eğitim görmemişlerdir. Bir kitapları vardır sadece onun üzerinden eğitim görmüşlerdir. Buna göre hareket etmeyen de infaz edilmiştir. Örneğin biz çok eğitim görüyoruz ama onlar öyle değildir. Hümanizm bizde çok gelişmiştir. Kuralları ihlal edenleri bırak ihanet edenleri bile cezalandırmıyoruz. İhaneti normal gördüğümüz durumlar oluyor. Bilmem zorlanmış, nasıl yaklaşımlar olmuş vb. şeyleri ileri sürerek ihaneti meşrulaştırıyoruz. Bu konuda çok fazla liberal durum yaşanmaktadır. Hatta arkadaşlar ortamı liberalize etmek için mücadele yürütüyorlar. Bir arkadaş biraz eleştiriyorsa, tavır sahibiyse onu da liberal yapmak için o arkadaşın etrafı kuşatılıp teşhir ediliyor. Liberalizm bizi felç etmiş, teslim almış durumdadır. PKK böyle bir hareket değildir. Önderlik en çok liberalizme karşı mücadele etmiştir. Tasfiyeciler şahsında da bu konu mahkûm edilmiştir. Şimdi bizde bu konu çok ciddi bir sorundur. Disiplinsizlik bizde yaşam tarzı olarak gelişiyor. İrade, özgürlük adına bunlar yapılıyor. IRA böyle değildir. Biz ihaneti bile eleştiri öz eleştiri yöntemiyle çözmeye çalışıyoruz. IRA da bu olmamıştır. IRA'nın kuralları ve uymayanlara karşı ceza sistemi vardır. Her şeyi eleştiri- öz eleştiri konusu haline getiremeyiz. Bazı şeyler bunu geçmektedir. Bu konuda bizde muğlaklık çok fazla gelişmiştir. IRA başından sonuna kadar katılığıyla bunları savunabilmiştir. IRA'da düşmanın elinde konuşmak suç, ihanettir, cezası da ölümdür. Kural ihlali yapıldığında, bir birim deşifre edildiğinde eden kişi infaz edilmiştir. Böyle katı bir disiplinin uygulandığı yerde kimse kuralsızlık yapamaz. Örgüt içinde arkadaşlar göreve gittiğinde döndükten sonra tekmilini yönetimine vermesi gerekiyor. Ama yönetimine tekmil verene kadar 10 kişiyle görevin detaylarını paylaşmıştır. Aramızda böyle bir tarz gelişmiştir. Biri ihanet edince daha sonra birçok ilişki yakalanıyor. Yakalanan kişi hiç alakası olmayan kişilerin ismini, bilgisini düşmana veriyor. Nereden bildiği sorulunca, arkadaşların konuşmalarından, sohbetlerinden öğrendiği fark ediliyor. Tutuklandığı zaman da bunları düşmana bilgi olarak veriyor. Bu şekilde herkes her şeyi bilir duruma geliyor. Böyle bir tarz hareketimize kaybettiriyor. PKK böyle bir hareket değildir. Tasfiyecilerin etkisiyle liberalizm saldırıları sonucunda, ahbap çavuşluk, yerelcilik gelişerek bunlar aramızda yayılmıştır. Bu durumda disipline etmek zorlaşmaktadır. Bundan kaynaklı düşman çalışmalarımız üzerinde denetim kurabilmektedir. Bir şehirde düşman bir takip sonucu her şeyi öğrenmektedir. Bu durumda çalışmanın başarılı olması mümkün değildir.

IRA YPS olarak bizi çok ilgilendirmektedir. Geçen yıl bir kişi Cudi'ye gidip ihanet etmiş, bu ihanetiyle tüm bölgeyi tasfiye etmiştir. Aynı zamanda Mardin'i de etkilemiştir çünkü her şeyi bilmektedir. Bu kişi göreve gönderilmek üzere yol üzerindedir ama soruşturma komisyonuna alınmıştır. Bu kişi bu yolla her şeyi öğrenmiştir. Bu çalışma tarzıyla gizlilik korunamamıştır. Sıcak

bilgiye sahip biri göreve gönderilmemeli ya da önüne bu tür görevler konulmamalıdır. Çalışma tarzı olarak bir yönetim sorunudur. Sadece YPS çalışması değil parti olarak bir bütünen illegaliteye dikkat etmek gerekmektedir. Özel kuvvet üyesi olan biri bir göreve gidince herkes nereye, ne göreve gittiğini bilmektedir. Bunun üzerine biri ihanet edince deşifre olmakta kendisiyle beraber zincirleme tutuklanma yaşanmaktadır. Yönetim tarzı, çalışma tarzı, yaklaşım bu şekilde olduğundan bilgiler paylaşılmaktadır. İlişkilenme tarzı bir bütünen yaşam bu hale gelmiştir. Bu durumda gizlilik gelişmemekte, düşman her şeyi öğrenmektedir. Şimdi IRA örneğini tartışıyoruz sanki PKK bunları hiç yaşamamış sanki diğer örgütler çok disiplinliyken PKK disiplini hiç oturtamamış gibi bir yaklaşım açığa çıkmaktadır ama asıl gerçeklik böyle değildir. Böyle olsaydı PKK 50 yıl ayakta kalıp şu ana kadar mücadele yürütemezdi. Onlarca kez PKK tasfiye olmuş olurdu. Ama şu anda öyle bir hale gelinmiş ki bir çalışma yürütülemiyor. Aramızda illegalite, disiplin ihlal ediliyor. Tarz olarak, zihniyet olarak bir çalışma yürütülemiyor. Çünkü herkes her şeyi bilmektedir. Her şeyi bilen bir kişi çok sıcak bilgilerle tutuklama ihtimalinin olduğu alanlara gidebilmektedir. IRA'nın başarmasını sağlayan illegalitedir, yani gizliliktir, disiplindir, diğer şeyler hepsi buna bağlıdır. Şimdi içinde olduğumuz halimizle gizlilik kültürü ciddi bir sorundur. Gizlilikte, illegalitede zayıflama kültürü hakimdir. Genel pratiğimizde; yönetim tarzında, göreve gitmede, kadro duruşunda, kadro ilişkisinde, yerelcilik, ahbap çavuşluk çok fazla öndedir. Amatör bir duruştur, bu duruşta hiçbir profesyonel yön yoktur. Bu zihniyet, mantık, duruş faşizme karşı savaşamamaktadır. Düşmana sahip bir köylünün disiplini bizimkinden fazladır. Düşmanına kendisi hakkında bilgi vermemek, darbe yememek için çok duyarlıdır. Faşist, vahşi, kendini her yönden örgütlemiş bir düşman gerçekliğimiz vardır. Neden disiplin, gizlilik dışında hareket ediyoruz? Neden tüm çalışmalarda herkes her şeyi biliyor? Yönetim tarzı böyledir, kadro duruşu böyledir, her şeyde böyledir. Düşman bilincimiz ne düzeydedir? İnsanda duyarlılık yaratan düşman bilincidir. Bilinç ne kadar derin olursa o kadar duyarlılık durumu gelişmektedir. Duyarlılık gizliliği oluşturur, disipline eder. Bu konuda da liberalizm vardır. Düşmanı normal görme vardır, düşman bilinci derin olmadığından kaynaklı duyarlılığın, reflekslerin zayıf olmasına neden oluyor. Dolayısıyla da disiplinde sorunlar çıkıyor. Kişiyi disipline eden şey düşman bilincidir. Bu da duyarlılık, refleks oluşturmaktadır. Düşman bilincinde liberalizmin başlamasıyla problemler başlamıştır. Refleksler körelmiş, duyarlılıklar zayıflatmıştır. Açık hareket etme tarzını kendisiyle beraber getirmiştir. Ne zaman bizde düşman bilinci körelmiştir? Bunların hepsini kendimizde tespit etmeliyiz. Acaba tasfiyecilik sürecinden sonra mı ya da geri çekilmeden sonra mı, çözüm sürecinin araya girmesiyle mi, orta sınıf çıkmasıyla mı düşman bilinci köreldi? Bunlar tartışılmalıdır. IRA'da düşman bilinci güçlüdür. Düşman bilinci güçlü olmazsa bu kadar katı olamazlardı. Ya da tutuklandığında konuşmayı ihanet olarak ele alırlar mıydı? Cezası da infazdır derler miydi? Eğer düşman bilinci olmazsa böyle bir yaklaşım olur muydu? Düşmanını tam düşman olarak görmezse, düşman bilinci güçlü olmazsa böyle yaklaşır mıydı? Bu bizde ciddi bir sorundur. Kendini ölüme yatıran, düşmanın insafına bırakan bir tarz ondan açığa çıkmaktadır. Açığa çıkan sonuç da bu oluyor. Her şey birbirine bağlıdır. Parti içinde insanı ne liberal eder? Düşman bilinci eğer zayıfsa liberalizm gelişir. Kin, nefret düşmana karşı zayıfsa yaşanacak şey liberalizmdir. Eğer kapitalist moderniteye, düşmana karşı kin, nefret zayıfsa bu insanı liberal eder. Normal görme gelişir, her şeye bir şey olmaz anlayışıyla yaklaşım gelişir. Böyle bir tarz ortaya çıkmaktadır. Düşman bilincinin gelişmesi, onu yenme sözünün oluşması düşmanı yenmeye götürür ve IRA düşmanını yenmiştir. Bundan kaynaklı ihanete tenezzül etmemişlerdir. Biz de gittikçe düşman bilincinde körelme oluşup, liberalizm geliştiğinden ihanet de meşrulaşmıştır. Yine disiplinsizlik meşru olmuştur. Gizlilik sorgulanır hale gelmiştir. Biraz eleştiren bir arkadaş ortamdan dışlanmaktadır. Hem pratiğimi hem de tarzımızı somut

bir şekilde tartışmalıyız. Eğer PKK olarak 50 yıl ayakta kalmışsak güçlü bir zemin olduğundandır. Peki niye bu hale gelindi? Bizi zayıflatan bu kültürü tartışmalıyız. IRA nasıl başardı? IRA ideolojik olarak, Önderlik olarak PKK kadar güçlü değildir. IRA halkında mezhebini kimliğine tercih eden bir gerçeklik vardır, yani halk olarak da bizim durumumuzda değillerdir. Ama başarılı oldular. Ciddiyetle, disiplinle, gizlilikle başarıyı yakalamışlardır. Bizde Önderlik var, ideoloji, halk, yurtseverlik, ordu vardır ama disiplin, gizlilik, iş ciddiyeti eksiktir. Bunlar örgütün zayıflamasına sebep olmaktadır, bu şekilde şahsında örgütü boşa çıkarma yaşanmaktadır. Dolayısıyla bunu tartışmalıyız. Hiçbir yerde kendiliğinden bir şey olmamıştır. IRA'da da kendiliğinden disiplin oluşmamış, katı kurallarla disiplini oluşturmuşlardır. Kurallar belli olmalı, ihlali bu kadar rahat olmamalıdır. IRA da böyle olsaydı başaramazlardı.

Biz düşmanı tanıyoruz ama kendimizi tanımıyoruz. Düşman hangi tarzla çalışıyor, nasıl üzerimize geliyor, nasıl istihbarat alıyor, işkencede hangi yöntemleri kullanıyor bunları biliyoruz. Önemli olan kendimizi tanımama durumudur. Bunlar karşısında gücüm nedir, nasıl tedbir alabilirim, hareket edebilirim konularında büyük sorunlar yaşıyoruz. Tabii düşman bilinci sadece düşmanın ne yaptığını bilmek değildir. Düşman bilinci düşmana karşı olan kin, öfkedir; ihanete, teslimiyete tenezzül etmeme, sonuna kadar düşmanı yenme isteğidir. Burada sorgulanması gereken yapının eline verdiğimiz bilgilerdir. Öyle bir sistem olmalı ki aşağıdan yukarı yukardan aşağı kişi istese de bilgi veremesin ya da alamasın. Bu konuda askeri sistem oturmalıdır. Herkesin elinde her imkân olmamalıdır. Herkes her şeyi bilmemelidir.

Kural herkesin gerektiği kadar şeyi bilmesidir. Herkesin her bilgiye ulaşma imkânı olmamalıdır. Kişi kuralı ihlal etmek istediğinde de karşısında sistemi görmelidir yani kural sistemin kendisidir. Bu sistem içinde herkes yerini bilmeli, ona göre hareket etmelidir. Yönetim olduğundan dolayı herkese her şeyi söyleme hakkı olmamalıdır ya da kişi kendine böyle bir hak vermemelidir. Çalışma tarzına dikkat edilmelidir. Sıcak bilgilerle göreve gönderme olmamalıdır. Amaçsız hareket olmamalıdır, ziyaretler amaç dahilinde olmazsa direkt tutuklanma olmalıdır. Sıkılma, ziyaret, zaman geçirme adı altında her yeri herkesi ziyaret etme, boş boş gezme vardır. İster istemez bu tarzla bilgi toplanılmaktadır.

Nasıl ideolojide, felsefede, orduda gelişmişsek disiplin konusunda da klasik gerçekliğimizi aşabiliriz. Yeni Kürdü, Apocu Kürdü Önderlik gerçekliğinde başarıyı yakalayacak bir disipline ulaştırabiliriz. Düşmanın en büyük korkusu bizim hakkımızda bir şey bilmemesidir; kim ne yapıyor nerededir bunu bilmemesi, bize nasıl ulaşacağını bilmemesi, kim hangi çalışma yürütüyor bunu bilmemesi bu düşmanı korkutmaktadır. YPS olarak kendimizi bu düzeye ulaştırmalıyız. Böyle olmazsa YPS çalışma yürütemez. Bunu tartışmalıyız.

Şehir çalışmalarını nasıl ele alalım, nasıl yürütelim konularında bir düzeye kadar yoğunlaşma oluşmuştur. Dikkat etmemiz gereken hususlar nedir, başaramamamızın nedenleri nelerdir, niye doğru bir tarzla hayata geçiremiyoruz? Dünya devrim deneyimlerini görmek, nasıl başardıklarını analiz etmek bir yoğunlaşma yaratıyor. Birçok noktada çözümleme etme, tecrübe alma gerçekleşiyor. Biz de gelişen bir sistem vardır. Alt-üst ilişkileri olsa da doğal bir sistem tarzımız vardır. Örgütsel bir sistem var, bu sistemle herkes özüne dönmelidir. Diğer örgütlerde kurallar katı ve serttir. Katılan da mecburen uygulamak zorundadır.

Bizim Önderlik sorunumuz, halkımızın yurtseverlik sorunu yine bir mücadele tarihi sorunumuz yoktur. IRA ile aramızdaki fark çalışma disiplinidir. Birçok konuda bize göre dezavantajlıdır ama disiplini vardır. Yoksa İngiltere güçlü bir düşmandır.

Önderlik'te düşman bilini çok güçlüdür. Bundan kaynaklı düşmanın adımlarını boşa çıkarmaktadır. Birçok noktada düşmanı boşa çıkartmıştır. Duruşuyla, iş ciddiyetiyle, disipliniyle, gizliliğiyle, düşman bilinciyle bunları yapmıştır. Bu adım, duruş olmasaydı PKK diye bir şey de olmazdı. Şimdiye kadar da temel sorunumuz iş ciddiyeti, disiplinidir. Dünya tarihini

bilmek iyidir ama asıl hazine bizim yanımızdadır. Önderlik merkezinde eğitim görüyoruz, ama biz Önderlik gerçeğinde zayıf olma durumunu yaşıyoruz. Önderliğin disiplin tarzı kazandırmaktadır. Düşman hiçbir zaman Önderliğin tarzını, hareket tarzını ve ne yaptığını öğrenememiştir. Eylem tarzında, taktiğinde şehirlerde zayıflıklar yaşanmaktadır. İmkân yaratma, kendimizi örgütlemede zayıflıklar yaşanmaktadır. IRA cephane getirmeyi, istihbarat toplamayı vb. her şeyi ayarlamıştır. IRA'da eylem aşamaları iyi örgütlenmiştir. Biz de cephane gönderme o kadar deşifre olmuş ki artık herkes kendisi cephanesini ayarlasın denmektedir. Bundan kaynaklı kişinin birçok şeye hâkim olması gerekmektedir. Sabotaja hâkim olmalıdır, kullanacağı malzemeye nasıl ulaşacağına vb. hâkim olmalıdır çünkü deşifreden kaynaklı kendisinin ayarlaması gerekmektedir. Tabii bu da zaman kaybına neden olmaktadır. Aynı zamanda profesyonel eylem tarzını açığa çıkartmamaktadır. Cephane gönderilerek eylem yapılması farklıdır, kişinin kendisinin ayarladıklarıyla eylem yapması farklıdır, bu tarzda eylemin niteliği düşmektedir. Bu tarz daha amatörce olmaktadır. Düşman örneğin bir arkadaşımızı nasıl takibe alıyor? 3 gün aynı elbiseyle, şapkayla aynı yerden geçince kendini ele veriyor. Bu profesyonel bir tarz değildir. Ruh da sorun yoktur ama tarz profesyonel, sonuç alıcı değildir. Eylem, örgütleme için gittiğimiz ortamı iyi tanımalıyız, toplumu iyi çözümlemeliyiz. Sosyal olarak ele almalıyız. Biz milislerimizi yurtseverlerden seçmeliyiz diyorduk, IRA'da görüyoruz ki onlar kendilerini hiçbir şekilde yurtseverlere yaklaştırmamışlardır. Fark nedir bunu tartışmalıyız. IRA'nın yerel birlikleri kendi halkından, kendi tabanından oluşmuştur. Ama deşifre olmuş yurtseverlerin evine gitmemişlerdir. Bu IRA'da bir kural olmuştur. Yurtsever bir eve yaklaşmak demek otomatikman denetime girmek demektir. Bir eylemcinin ya da hücrenin kendini yurtsever ailelere yaklaştırmaması bir kuraldır çünkü bu deşifre olmasına neden olmaktadır. Heval Derviş eylemini yapana kadar hiç alakamızın olmadığı Kürt olmayan bir yere gidip yerleşerek muhafazakâr bir ortamda yaşamıştı. Kimse onun gerçek kimliğini tanımamıştı. Eyleminden sonra onu tanıyanlar böyle bir eylem yapabileceğine inanmıyordu. Çok iyi, olumlu efendi bir insan olarak bahsediyorlardı. Doğa Hevalin de böyle olduğu söyleniyor. Böyle arkadaşlar var ama tarz haline gelmemiştir. Bizde değil yurtsever ailelere gitme şehre gittiği gibi ailesini arama gerçekleşiyor. Arkadaşlar eyleme gitmeden önce uzun bir süre yoğunlaşmada da kalıyorlar. Ayrıntılara hâkim olma, detayları birbirinden çıkarmak için yine nasıl hareket etmesi, uyum sağlaması gerekiyor üzerinden bir hazırlık aşamasıdır. Ama eylem sahasında olaylar farklı gelişmektedir. Artık unutkanlıktan mı kaynaklı farklı bir şeyden mi kaynaklı çalışmaya ciddi yaklaşımda sorun vardır. Dikkat edilmesi gereken yerlerde kendimizi ele veriyoruz. Tekniği nasıl kullanmalıyız? Bizde telefon kullanımı hastalık haline gelmiştir. Telefon üzerinden her şey konuşulmakta örgütsel olan her şeyi, sorunlarımızı, kızgınlıklarımızı paylaşmaktayız. Örgüt kim telefon kullanırsa ajandır demiştir. Ölümden beter ağır bir tanımlamadır ama buna rağmen kullanmaktadır. Yönetim de bu durumu takip etmemektedir. IRA kural demiştir üyesi de bunu yapmamıştır, orada bu durum uygulanmıştır. Biz de böyle değildir. Öz disiplin sorunu vardır. Herkes ne yapılması gerektiğini bilmekte fakat uygulanmamaktadır. Şehir örgütlemesi olarak kurallarımız katı, somut olmazsa çalışmayı düşman denetiminden kurtaramayız. IRA'nın disiplini, çalışma ciddiyeti, gizliliği, kuralları, kural ihlali yönünden yaptıkları bizi hangi yönden zorlayabilir, bizim için hangi yönden olamaz. Şehir çalışmalarına giden biri kural, disiplin yönünden zayıflık yaşarsa öz eleştiriyle sorun geçirilmemelidir. Daha fazla disiplinli, kurallı, katı olmamız için bize ne engeldir? Disiplinde katı olmalıyız. Kural ve ölçülerimiz belli olmalı ona göre de çalışmamıza kimleri alacağımızı belirlemeliyiz. Çalışmaya göre insanlar seçilmelidir. Her şey sadece istekle olmamakta, istek fazla olsa da bazı özellikler şehir çalışmaları için uygun değildir. Şimdi arkadaşlar bu çalışmaya düzenlenince ilk önce karargâhta belli bir süre eğitim, yoğunlaşma ortamında kalınıyor,

gözlemlenip, takip ediliyor. Bu çalışmaya olur mu olmaz mı, olursa hangi özelliğiyle, yeteneğiyle nerede nasıl katılabilir bunlar belirlenmektedir. Hangi özelliğinden kaynaklı YPS'de çalışabilir, bunları somutlaştırılmalıdır. Bazı arkadaşlar bu durumdan rahatsız oluyor. Örgüt bizi yollamış niye hemen çalışma alanlarına gönderilmiyoruz diye şikayetlerini dile getirmektedirler. Dikkat edin IRA herkesi kabul etmemiştir. Herkes katılmak istemiştir fakat IRA herkesi kabul etmemiştir. Çünkü bu çalışma için bazı özellikler lazımdır. Örgüt de şehir çalışması için bazı özellikler belirlemiştir. Belirtilen özelliklerin bir tanesi de yoksa YPS'de yapamaz. IRA seçicidir çünkü herkes olmaz. Mesele iyi niyet değildir. İyi, güzel arkadaşlar olabilir fakat bu çalışma riskli bir çalışmadır. Hem kendine hem de örgüte çok büyük zarar verme ihtimali de vardır. Bu çalışma iyi niyet, birbirinin gönlünü güzel etme çalışması değildir. Düşmanın içinde, şehirde savaşacaktır, biz şehir gerillacılığından bahsediyoruz. Şehirde düşman her yönüyle kendini örgütlemiştir, bundan kaynaklı kişinin kendine yetmesi gerekmektedir. Bizim arkadaşlarımıza 10 kere rojbaş çekildiği halde kalmıyorlar. Kendi kendine uyanamıyor. Dağda onu uyandıracak birileri olur. Ama şehirde böyle değildir. Düşman gelip etrafını kuşattığında kendisi uyanmazsa, 24 saat uyanık, duyarlı olmazsa kim uyandıracaktır. İmha olsun diye mi şehre gönderilecektir. Bir insan her konuda kendine yetmezse, her şeyde tıkanırsa dağda olsa yönetimi, bir arkadaşı ona yardımcı olur, ne yapacağını söyler. Ama şehirde tek başınadır. Kendisi çözüm gücü olmazsa yapamaz. Bir insan statik olursa, önüne ne konmuşsa onu yapan olursa çalışma yürütemez. Yaşam öyle statik değildir, esnektir. Kişinin her zaman A, b seçenekleri olmalıdır. Farklı bir durum çıktığında başka bir şey yapabilmelidir. Statik, dogma, katı olursa sadece denileni yapar. Denilmeyen şeyi yapmaz. Önümüze farklı şeyler çıkabilir, buna göre karar almak lazımdır. Dağda dediğimiz gibi olmadı o gün çalışmadık diğer gün yapabiliriz. Ama şehirde ne yapacağız. Kıvrak zekâ olmazsa, esneklik olmazsa, her daim yaşamda a, b, c planı olmazsa nasıl yapacaktır? Bundan kaynaklı başarmak için seçici olunmalıdır. Bundan kaynaklı niteliği tartışmaktayız. Sadece IRA değil birçok örgüt böyledir seçici yaklaşmışlardır. Yığınları çoktur ama kadro seçiminde seçiciler ve niteliğe önem vermişlerdir. PKK olarak HPG olarak geniş bir hareketiz, ama şimdi şehir gerillasını tartışıyoruz. Şehir gerillası çok zahmetli bir alanda gerillacılık yapmak demektir. Ya tutarsa diye arkadaşlar gönderilmemektedir. Belki yapar denilemez. Hem kişi kendisinde ikna olmalı hem örgüt onda ikna olmalıdır ki gidip başarabilsin. Karşısına ne sorun çıkarsa da çözüm gücü olabilmesi, inisiyatifli olabilmesi için ikna olması gerekmektedir. Kısaca amatör değil profesyonel olmalıdır. IRA bundan kaynaklı seçicilik demiş niteliğe önem vermiştir. Şehirde kazandıracak olan niteliktir.

Eğitim verilirken çalışma tarzımızı deşifre edecek şeyler verilmemelidir. Mekânda öyle deşifre edilmeyecek tarzda olmalıdır. Hangi eğitimler görülmüş, nerde görülmüş, kim eğitim vermiş bilinmemelidir. Gizlilikte keskinlik olmalıdır. İntikam alacak birimler olmalıdır. Hesap sorduğumuz bilinmeli ve insanlar buna göre yaklaşmalıdır. Öz disiplin olmalıdır. Aile hiçbir şekilde çalışmanın içinde olduğunu bilmemelidir. IRA'da nasıl aile bilmiyorsa bizde de bu şekilde olmalıdır. IRA bunu oluşturmuştur. Çok bir arada olduğumuzdan gizliliği oluşturamıyoruz. IRA'nın iki yaşamı vardır. Aile hiçbir şekilde bunu bilmemiştir. Hem IRA hem aile yaşamı var ama karıştırmamıştır. Bizde burada karargahız ama aslında YPS'yiz. Dışardan birileri gelirse biz gerillayız. Dağdayız sevk idare olarak buradayız, böyle bir formasyon aramızda yapabiliriz. YPS çalışmasında olduğumuz bilinmemelidir. Bunu yapamaz mıyız? Biz zaten çalışmalarımızı HPG, YJA-STAR olarak YPS, YPS-JIN çalışmalarımızı geliştiriyoruz. İkisini bir arada idare edemez miyiz? IRA'nın hem aile hem IRA yaşamını beraber idare ettiği gibi yapamaz mıyız? Karargâhtan başlayalım. Bir yere gittiğimizde de hemen kim olduğumuzu deşifre etmemeliyiz. Şehirde olsun bir alanda olsun nerede olunursa olunsun YPSli olarak

tanıtma olmamalıdır. Örgütlenenler de bu adla yapılmalıdır, böyle bir şey gerekmemektedir. Kendimizi YPS olarak tanıtmaya ve bu adla örgütlemeye gerek yoktur. Önce örgütlenen kişi tanınmalı, deneme-sınama yapılmalı, örgütlendirilmelidir ama bu süreç içinde YPS ismi hiç kullanılmamalıdır. Daha örgütleme yapılmadan YPS'den bahsedilmektedir. Ama IRA disiplinini nasıl oluşturmuş? YPS çalışmaları yürütecek olanlar önce sınanmalıdır, önüne görev verilmelidir. Zorlanabileceği çalışmalarda tutularak netleştirilmelidir. Alan dışında belli bir süre bir görev önüne konarak takibi yapılmalıdır. 5-6 ay sadece istihkam çalışması yürütebilir miyiz? Halbuki en çok tünel çalışması, sığınak yapımı şehir gerillası için lazımdır. Çünkü şehirde yer altı sistemi olmazsa kesinlikle bir şey yapılamaz. Kişi cephane kaldırmak için, kendini saklamak için, eylem tarzı için de sığınak yapmalıdır. Amed'de arkadaşlar tünel tarzıyla eylem yaptılar. Zindanda yine gizliliği koruyarak dışarı çıkabilmek için tünel kazılabilir. Şehir gerillası yer altı sisteminde, tünel, sığınak yapımında yöntem tarz bilmeli, bunda ikna olma olmalıdır. Şehre gitme teknik, araba, imkân algısı bizde yaratmaktadır. Kendine sivil olarak yaklaşmaktadır. Kendini şehir gerillası olarak görme zayıftır. Bu şekilde görme olsaydı yer altı sistemine önem verilirdi. Öncelikle gizliliği düşünme olurdu. Kendini şehir gerillası olarak düşünmek direkt gizliliği akla getirir. Her yerde düşman var, kendisini örgütlemiştir. Şehre savaşmak için gidiliyor. Bundan kaynaklı kendisini şehir gerillası olarak düşünürse gizliliğe, yer altı sistemine, yöntemine dikkat eder. Amed eyleminde kaç asker ölmesinden ziyade, en çok eylem tarzı tartışıldı. İstikam çalışması bizim içimizde sorundur. Bu çalışmada bireysel hastalıklar öne çıkmaktadır. Çalışmada seçicilik olmamalıdır. Şehirde çalışabilmek için çalışmada ayrım olmamalıdır. Heval Zinar da eylemine gitmeden önce kervancıydı. Şehre giderek büyük bir eylem yapmıştır. Burada şehir çalışmalarına yoğunlaşılıyor ama keyfiyet, rahatsızlıklar öne çıkabilmektedir. Şehir gerillacılığı, dağ gerillacılığından daha da zordur. Dağda gizlilik sorunu yaşandığımda örgüt bizi eleştirip düzeltmeye çalışmaktadır. Ama şehirde bu eksiklik büyük zararlara yol açmaktadır. IRA'da da çoğunlukla sığınaklarda kalma vardır. Katolik oldukları için kilise mahzenlerinde kalma durumu da vardır. Her yerde yer altı sistemleri vardır, silahlarının yeri gizlidir. Çünkü gerilladırlar. Sivil yaşamları var ama İRA yaşamı kesinlikle gizlidir. İRA sadece bir kitap üzerinden kendini eğitmektedir. Bizde birçok materyal var, bu yönlü eksikliklerimizi gidermek için kendimizi eğitmemiz lazımdır. Keyfiyet durumu varsa şehre gönderilmemesi gerekir. Örgüt bu konuda kişileri sınamalıdır. Hastalığını sorun yapan biri şehre gitmemelidir. 2002'den sonra hasta arkadaşları şehre gönderme tarzı gelişmiştir. Önderliğin tarzı böyle değildir ve bizim bu tarzımızı da çok eleştirmektedir. Önderlik dağda en iyi yapabilen arkadaşları gönderiyordu. Önemli olan hasta olup olmaması değildir, hasta bir arkadaşta gidebilir. Önemli olan kendisine nasıl yaklaştığıdır. Bir arkadaş dağa fiziği yetmiyor, ama yoğunlaşmaları olan, disiplinli bir arkadaştır. Örgüt bu yaklaşımla onu şehre gönderebilir. Bu farklı bir konudur. Önemli olan dediğimiz gibi kişinin kendisini nasıl ele aldığıdır.

Bilgiyi fark etmeden veriliyor, ne zaman verdiği de aklına gelmiyor. Bazen dolaylı yollardan ya da farklı bir şeyden bahsederken kendimizi ele verdiğimiz çok oluyor. Mesele arkadaşına güvenme meselesi değildir. Tedbir almak lazımdır. IRA çok konuş ama bir şey söyleme diyor. Yani bilgi verme, IRA olarak konuşma demektedir. Gizlilik, disiplin eskiden beri olan şeylerdir ama uygulamada sorunlar vardır.

Geniş bir hareket olduk, her kesimden katılım oldu. Profesyonel kadro örgütü pozisyonunda kalmadık. Az olalım ama profesyonel olalım pozisyonunda kalmadık. Hareketin binlerce kadrosu oluştu. Örgüt bu kadrolar arasında bazılarına seçici yaklaşmak istedi. Kadro fazla fakat her kadro her çalışma için olmamaktadır. Bunun için özel kuvvet çalışması oluşturuldu, profesyonelleşme geliştirildi. Sonra bunun da yeterli olmadığı anlaşıldı. Tüm gerilla gücünün profesyonel olması gerekiyordu. Çünkü savaş bu düzeye gelmeyi gerektiriyordu. Bunun için de

şehir gerillasını tartışıyoruz. En profesyonel olması gereken şehir gerillasıdır. Çünkü düşmanın en çok örgütlü olduğu yere gidip savaşmaktadır. Bundan kaynaklı YPS'de ölçüyü diğerlerine göre yükseltmeliyiz. Pratikte olan şey; dağda, diğer yerlerde yapamayan YPS'de yapabilir anlayışıdır, bu anlayış yanlıştır. Ama örgütün anlayışı böyle değildir. Önderlik hep bunun tersini esas aldı. Ama pratik olarak bu duruma gelmiş bulunuyoruz. IRA'nın sert, katı kuralları var diyoruz aslında bizim hareketimizde de böyledir. Önderlik halka karşı yapılan suçları, ihanetleri asla affetmemiştir. Örgüt hep böyle yaklaşmıştır. Daha sonradan yaklaşımda değişiklikler olmuştur. Yani tasfiyecilik sürecinden sonra bu durum yaşanmaya başlanmıştır. O süreçte 2000'e yakın insan hareketten kopmuştur. Yoksa daha öncesinde ihanetçiler infaz ediliyordu. İhanete karşı tavır netti. 2002-2004 sürecinde parti azınlık haldeyken tasfiyeciler fazlaydı. Önderliğin müdahalesi, parti içinde partide ısrar eden bir kısım arkadaş olmasaydı durum çok ciddiydi. Çok fazla bir sayıda hem eski olan hem komuta düzeyinde 2000'e yakın kişi tasfiyecilik çerçevesinde örgütten koptular. Bundan sonra tasfiyeciler karşısında liberalleşme gelişti, örgüt içinde bu tasfiyecilerin ele başlarını cezalandırma tartışması çok yapılır. Kani Yılmaz, Kemale sor, Sipan Rojhılat cezalandırılır. Ama ihanet edenlerin sayısı çok fazladır, bundan sonra bu süreçler gelişmiştir. Özel kuvvet kendi içinde, YPS kendi içinde direkt cezalandırırsa tekrardan tavır belli olur. İhanet hiçbir şekilde cezasız kalmamalıdır. Hiçbir şey ihanetten kötü, lanetli olamaz. İhanete tavır gösterilmeyince çürüme meydan gelmektedir. İhanet düşmanın elini güçlendirmektedir. İhanet edenler düşmana bilgi vererek birçok tepenin düşmesine neden olmuşlardır. Buna karşı tavırsız kalınmamalıdır. Örgüt tavırsız kalınsın dememiştir, sorun bizdedir. Pratikleştirmede sorun yaşanmaktadır. Bazen hareket tarzımızla düşmana bilgi veriyoruz. Bu da ihanete giriyor. Örgütün kaderiyle oynuyoruz. Ajan ifade veren, ihanet edendir. Bunlara karşı örgütün yaklaşımı aslında çok serttir. Pratikte bizim sorunumuz vardır. Arkadaş teslim oluyor ifadesinde de sadece ben kuryeyim dediğini belirtiyor. Zaten kuryeyim demek her şeyi biliyorum demektir anlamına gelmektedir. Daha sonra da bu arkadaş öz eleştirisini verip örgütün her cezasına hazır olduğunu söylüyor. Neyden sonra artık ihanet pozisyonundadır. Göreve giderken yol güzergahında bir sürü kural ihlali yaşanmıştır, iki arkadaş şehit düşmüş, yerlerine yetişmemişlerdir. Bu sonuç zaten ihanettir, somut olarak teslim olmuştur. Liberalizm o kadar içimizde gelişmiş ki ihanet meşrulaştırılmakta, bu durum da örgüte kabul ettirilmek isteniyor. Öz eleştiri adı altında ihaneti meşrulaştırıp, normalleştirmektedir. Bir kişi mücadeleden kopup eve gitmek istiyordu, eski katılımlı bir kişiydi. Sivil yaşama katılmak istiyordu. Yönetimdeki arkadaş bu kişiye ihanetini bana mı kabul ettirmek istiyorsun dedi. Ona ihaneti meşrulaştırmak istiyorsun dedi. O arkadaş böyle tavır göstermeseydi netlik oluşmazdı. Bazıları konuşarak ikna etmeye çalışıyordu. İhanet hiçbir zaman yumuşatılmamalı, ihanetin bilincinde olunmalıdır. İhanetin tanımı iyi yapılmalıdır, her hareketini buna göre hesaplamalıdır. Ölçüler düşürülmüştür, ölçülerini biz kendimiz düşürmekteyiz. Düşman aramızda bunu yapamaz. Düşman sadece bu durumdan yararlanır. Ölçüler net, açıktır, biz muğlaklık yaratıyoruz. Öndeliğin tarzı nasıldır? Çözümlemeleri iyi okumalıyız, özellikle Önderliğin telsiz konuşmalarını okumalıyız. En yoğun savaşta o kadar şahadet olmasına rağmen Önderlik eksiklikleri çok ağır eleştirmiştir. Birinci zindan konferansında bile arkadaşları (o kadar zindan direnişinden bahsediyoruz) Önderlik çok ağır eleştirmiştir. Koşullar zor adı altında birbirinin üstüne gitmeme, eleştirmeme, değerlendirmeme, eksikliklere karşı tavır almama hepsi liberalizmin sonuçlarıdır. Önderliğin tarzı bu değildir. En ağır savaşın ortasında anlayışları ağır bir şekilde değerlendirmiştir. Partiyi bu şekilde ayakta tutmuştur. Bu şekilde müdahale etmiş, düzeltip doğrultu vermiştir. Ağır savaşın içinde görevden almalar olmuştur. Şimdi bu ağır savaşta arkadaşlar böyle davranıyor fakat bu tarz Önderliğin tarzı değildir. Arkadaşlar kendini bu şekilde gerekçelendirmektedir.

Yaşanan sorunları da örgüte bununla izah ediyor. Sorunların üstünü örtme vardır. Bu çalışmada en küçük bir liberalizmin sonucu tutuklanma, ihanettir. Bu çalışmada gittiğin yerde düşmanın içinde yaşıyorsun. Düşmanın sisteminin en güçlü olduğu yerde çalışma yürütülecektir. Birebir şehre gitmeden ziyade bir birimde de çalışma yürütüyor olabilir. Ama bu şekilde çalışırsa düşmanın denetimine girer. Bu birimlerin çalışma tarzından kaynaklı sadece o birim değil o birimle beraber karargâh çalışmaları da denetime giriyor. Bu şekilde sadece YPS karargâh çalışmalarını değil, sevk idare hatta merkez karargâh çalışmalarını da düşman denetim altına almak istemiştir. Birim çalışmasında ya yozlaşma olmuştur ya düşmüş ajan olmuştur daha sonra düşman o ajanla bir alanı denetim altına almıştır. Daha sonra da diğer alan ve çalışmaları denetim altına almıştır. Bunların hepsi bizim pratiğimizdir. Neden o birimde liberalizm, yozlaşma yaşanıyor, neden düşmüştür? Aslında örgütsel biri duruma baksa yozlaşma olduğunu görür. Ama yanındaki kişi idare ediyor, bundan kaynaklı liberalizm bu kişinin durumunun netleşmemesine neden olmuştur. Bir kişi netleştirmek zahmet midir, hayır değildir. Ne kadar inançlı olup olmadığı günlük yaşamına bakılarak anlaşılabilir. Yaşamına, disiplinine, yoldaşlığına bakılarak netleştirilebilir. Bu insan bizimle yaşıyor mu yoksa yaşamıyor mu? Eskiden yurtsever aileler örnek veriyordu. Bu aileler arkadaşların yaşamını takip ediyorlar. Sonra biri için yönetimdeki arkadaşa bu kişiye dikkat edin ajan olabilir diyorlar. Arkadaş nereden anladınız diye sorunca tüm elmalar arasında en büyük elmayı seçip yediğini bir PKK gerillasının bunu yapmayacağını söylüyorlar. Ölçüler bu kadar nettir. Bir insanın yaşamına bakınca ki 24 saat parti gözüyle bakmak lazım bizimle yaşıyor mu yaşamıyor mu anlaşılır; eğer parti yaşamında hakimse, parti aklı, gözüyle bakmada hakimse kararsız mı değil mi, inançsız mı değil mi, düşkün mü değil mi militan mı değil mi bunların hepsini birbirinden çıkarabilir. Eğer hakimiyet olmazsa düşman bir birim yoluyla tüm çalışmayı denetimine alabilir bu kadar tehlikeli bir durum vardır. Eğer parti çizgisinde olmazsa, denetim olmazsa bu derece tehlikelidir. Çünkü düşmanın arasındadır, kendi başınadır. Hakimiyet, denetim olmazsa bir birimin illaki şehirde olmasına gerek yoktur, ifade edilen şeyler yakın birimlerde de meydana gelmiştir. Telefon, teknik, araba kullanılıyor, yine toplum arasında farklı imkanlar vardır tüm bunlar yozlaşmanın yaşanmasına neden oluyor. Düşman da takip altına alarak zaaflarını tespit ediyor, bu zaafları ona karşı kullanarak yöneliyor ve ajan durumuna getiriyor. Örgüt içinde örgüte karşı bir ajan olarak kullanıyor. Çünkü içinde olduğumuz zeminde düşman bizden daha fazla avantajlıdır. Dolayısıyla orada partileşme, netlik olmazsa, parti hakimiyeti olmazsa çok tehlikelidir. Sadece çalışmanın yürütülmemesi ya da düşman eline girerek zarar verme durumu yaşanmaz aynı zamanda düşman bunu örgüte karşı kullanabilir. Bizde merak etme çok fazla gelişmiştir. Herkes her şeyi bilmek istiyor. İçimizde bazı sorular hiç sorulmamalı, normal görülmemelidir. Eskiden fazla bilgi yüktür diyorduk. Çünkü düşmanın arasında çalışıldığından ele düşme ihtimali vardır. Bundan kaynaklı ne kadar az bilgi bilinirse o kadar rahat olunur, sırtındaki yük az olmuş olur. Bu anlayış disiplinin oluşmasına sebep oluyordu. Örgütsel bilginin hepsini bilmemize gerek yoktur. Genel bilgiyi merak etme olmuyor ama örgütsel olunca ilgi merak oluşuyor. Aslında IRA da sormama bir kültürdür. Cephaneyi götüren de alan da eylemi yapan da sormuyor, sormadığından bilmiyor. Bu şekilde zincirleme tutuklamalar gerçekleşmiyor. Halka koptuğu yerle sınırlı kalmıştır. Sohbetlerimizle, paylaştıklarımızla birçok kimseye birçok bilgi veriyoruz. Düşman ajanlara, samimiyet oluşturarak herkesin konuşabileceği bir ortamı yaratmasını bu şekilde zaafları belirlemesini söylüyor. Bu şekilde düşürme oluyor. Kim dağda zorlanıyorsa, sorunsa YPS çalışmalarına gönderme vardı. Son dönemlerde bu durumun üzerinde duruldu şu anda değişim vardır. Çalışmanın önemine göre yaklaşım açığa çıkıyor. Eğitim görmemizin amacı kendimizi yetkinleştirmektir, somut tartışmayla kişinin tanınarak değerlendirilmesi ve çalışmanın belirlenmesidir. Eğitim görmeden

şehir gerillasının pratiğine hâkimiyet gelişmez. Sorun yaşayan arkadaşları düzenlemeyle içinden çıkma anlayışı vardır. Sorunu belirleyip çözme anlayışı gelişmiyor. YPS yeniden yapılanma sürecindedir. Bu çalışmaya nasıl bir temel atılırsa o şekilde de devam eder. Güçlü adımlar atılırsa gerisi de güçlü olur. Somut bir perspektif açığa çıkmıştır, bu bir fırsattır.

8-17 KASIM ÖRGÜTÜ / YUNANİSTAN

Bu örgüt ilk kez 1975 yılında bir suikast eylemiyle adını duyurmuştur. Bu eylemde bir CIA şefi öldürülmüştür. Bu örgüt 1973 yılında 1967 yılından beri iktidarda olan askeri cuntanın aşırı sol görüşü benimseyen Atina'daki Politeknik okulu öğrencilerinin 17 kasımda yönetime karşı gerçekleştirdiği gösterilerin şiddet kullanılarak bastırılması ve olaylarda 20 kişinin hayatını kaybetmesine atfen kurulmuştur. İsmini de bugüne atfen belirlemiştir. Cuntaya karşı olan bir grup öğrenci tarafından kurulmuştur.

17 Kasım örgütü Marksist-Leninist bir örgüttür. Anti-emperyalist, anti-sömürgeci, anti-Amerikan ve anti-NATO bir görüşü benimseyip fanatik Türk düşmanıdırlar.

Eylemlerini çoğunlukla Atina'da gerçekleştiren örgüt ABD ve NATO temsilcilikleri ile tesislerini, Türk temsilciliklerini ve Yunanlıları hedef almışlardır. Bu örgüt birçok Türk elçiliğine ve diplomatına suikast saldırılarında bulunmuştur. Eylemlerini çoğunlukla suikast tarzında, bombalı saldırı şeklinde gerçekleştirmişlerdir.

Örgüt hakkında çok fazla bilgi bilinmemektedir. Eylem olanakları nedir, kendilerini tam olarak nasıl örgütlemektedirler? Bu konular hakkında çok az şey bilinmektedir. Çekirdek kadrosunun yirmi kişiden oluştuğu tahmin edilmektedir. İçlerinde öğretmen, gazeteci, profesör, doktor gibi aydın kesime mensup kişilerin bulunduğu tahmin edilmektedir. 2004 yılına kadar hiçbir örgüt üyesi yakalanmamıştır. 17 Kasım örgütü hiçbir üyesinin yakalanamayışı, örgütün yapısı, üyeleri, destekçileri ya da bağlantıları hakkında herhangi bir bilgi edinilemeyişiyle öne çıkan bir örgüttür. Çok disiplinli ve kapalı bir tarzda örgütlenmişlerdir. Gizliliğe çok önem vermişler ve bu konuda çok başarılı olmuşlardır. Üst düzeyde hem ABD, NATO hem Türk ve Yunan yetkilisine suikast ve bombalı saldırı (özellikle arabaya yerleştirme şeklinde) düzenlemelerine rağmen hiçbir üyeleri yakalanmamıştır.

17 Kasım örgütü; suikast eylemlerini benimseyen, sıkı bir yapılanma biçimi olan hücre sistemini uygulayan, çok az sayıda üyesi olan, büyüme ve sempatizan kazandırma gibi bir maksadı olmayan, devletin çeşitli kademelerindeki üst düzey yöneticilerle muhtemelen çok gizli ilişkileri olan, üst düzey elemanlarının avukatlık, gazetecilik, öğretmenlik gibi mesleklerle meşgul olan ve eylem emirlerini yerine getiren bir alt katmandan oluşan bir yapıya sahip olduğu bilinmektedir.

Örgütün amacı; Yunanistan'daki mevcut rejimin devrilmesi, yerine sosyalizme dayalı bir politik sistem ve hükümetin kurulması, Yunanistan'ın NATO'dan çıkarılması, Yunanistan'da bulunan ABD üslerinin kapatılması, Kıbrıs'taki Türk işgaline son verilmesi, Yunanistan'ın, NATO ve Avrupa birliği ile ilişkilerin koparılması yer almıştır.

Hedefleri arasında; Türk diplomatlar, Yunanistan'da ikamet eden Amerikan ordu mensupları, Yunan polis görevlileri, savcılar, iş adamları, yabancı kuruluşlar ile mülkleri ve Yunanistan'daki NATO üsleri olarak öne çıkmıştır.

Örgüt eylemlerini genellikle silahlı saldırı, otomobillere bomba yerleştirilmesi ve binalara bombalı veya roketli saldırı şeklinde yapmakta ve bu eylemler sırasında çoğunlukla askeri malzemeler kullanmışlardır. Yine eylemlerinde uzaktan kumandalı patlayıcılar ve roketler kullanmışlardır. Eylemlerini iki ya da üç kişilik gruplarla motosiklet veya çalıntı arabalarla gerçekleştirdikleri, eylem sırasında çok rahat ve güven içerisinde hareket ettikleri, olay yerinden kolaylıkla ve hiçbir engelleme ile karşılamaksızın uzaklaştıkları belirtilmiştir. Ve görgü tanıkları ifade vermekten kaçınmıştır. Bu durum göstermektedir ki toplum içinde bir sempati kazandıkları ve bir etkilemenin var olduğudur. Ve işlerini profesyonelce yapan bir örgüt olmuştur. Amatörlüğe hiç yer vermeyerek yıllarca gizli bir şekilde deşifre olmadan eylemlerini gerçekleştirmişlerdir.

9- PORTEKİZ

25 Nisan 1974'te Portekiz'de gerçekleşen Karanfil Devrimi, dünyanın en eski sömürgeci devletlerinden birinin ve aynı zamanda Avrupa'da en uzun süre ayakta kalan Slazar faşizminin yıkılışına neden olmuş bir devrimdir.
15. yüzyılda keşiflerin, dolayısıyla da sömürgeciliğin başlangıç noktası Portekiz olmuştu. 1488'de Bartolomeu Dias'ın Ümit Burnu'nu dönmesi, 1500'de Pedro Alvares'in Brezilya'ya ulaşarak burayı Portekiz topraklarına katması ve 1548'de Vasco de Gama'nın deniz yoluyla Hindistan'a gitmesi, Portekiz'in Asya, Afrika ve Amerika'ya değin uzanan topraklara sahip bir sömürgeci ülke olmasını sağlamıştı. Öyle ki bugün nasıl Türk burjuvazisi toplumdaki şoven ve ırkçı dalgayı yükseltmek için sık sık "Adriyatik'ten Çin Seddi'ne" vurgu yapıyorsa; Salazar faşizmi de sömürgelerinden birçoğunu kaybettiği ve gücünü iyice yitirdiği 1960'lı yıllarda Portekiz halkına, "Portekiz'in eski toprakları yan yana konduğunda Brest'ten (Fransa'daki Brest) Moskova'ya dek tüm Avrupa'yı kapladığını" propaganda etmiştir.
1578'de İspanya ile girdiği savaşı kaybeden ve 1640'a değin İspanya'nın egemenliği altında kalan Portekiz'de, 1820'ye gelindiğinde Fransız Devrimi'nin etkisiyle burjuva cumhuriyeti kurulmuştur. Geçmişin güçlü ve görkemli Portekiz'ini yeniden kurma planlarının yapıldığı bu dönem, esas olarak çeşitli burjuva kesimlerin birbirleri üzerinde egemenlik kurmak için başlattıkları iç savaşlarla geçmiştir. 1910 yılında Fransa ve İsviçre'den sonra Avrupa'nın üçüncü cumhuriyeti Portekiz'de kurulmuştur.
Fakat cumhuriyet, burjuvazinin "ilerici" olduğu çağda değil, onun her alanda gericileştiği bir çağda kurulduğu için, diğer Avrupa ülkelerinden daha farklı ve sorunlu olmuştur. Bunun dışında, sanayinin gelişmemiş olması, ücretlerin düşüklüğü, çalışma saatlerinin uzunluğu vb. nedenlerden dolayı daha kuruluşundan itibaren istikrarsız ve bunalımlı bir süreç izlemiştir. Bu süreçte işçi-emekçilerin mücadelelerini yükseltmeleri sonucu General Costa 28 Mayıs 1926'da faşist bir darbe gerçekleştirmiştir. Böylece, 25 Nisan'a 1974'teki Karanfil Devrimi'ne kadar Avrupa'nın en eski ve en uzun süre ayakta kalan, tarihe Salazar diktatörlüğü olarak geçen faşist diktatörlüğün temeli atılmış olur.
Darbeden sonra cunta bir "Milli Hükümet" kurulmuştur. Bu hükümetin Maliye Bakanlığı'na, o sırada üniversitede iktisat profesörü olan Antonio SALAZAR getirilmiştir. Önce mali konularda tam yetki isteyen Salazar, bu yetkiyi alamayınca istifa etmiştir. Ancak ekonomik sıkıntıları aşamayacağını anlayan cunta, Salazar'ın uzun vadeli çözümüne olumlu bakarak ona tam yetki

vermiş ve yeniden Maliye Bakanlığı'na getirmiştir. Salazar, cunta döneminde askeri güce dayanarak işçi sınıfının azgınca sömürülmesini sağlamış, ücretleri düşürmüş ve bu sayede Portekiz'in dış borçlarını ödemeye başlamıştır. Bu "başarılarından" dolayı cuntanın güvenilir adamlarından biri haline gelmiştir. 1930'da "Milli İttifak" adlı örgütü kurmuş ve devrime kadar Portekiz'in tek yasal-siyasal gücü bu örgüt olmuştur. Yine aynı yıl Başbakan olan Salazar, Mussolini'ye özenerek yeni bir anayasa hazırlamıştır. 1936'da savaş ve dışişleri bakanlıklarını da üstlenen Salazar, kendi şahsında somutlanan faşizmi Portekiz'de kurumlaştırmaya başlamıştır. Aynı süreçte Mussolini ve Franco'yla dayanışma içerisine girmiştir. İspanya iç savaşında, 20 bin Portekiz askeri faşist Franco'ya destek olarak gönderilmiştir. Cumhuriyetçilerin yenilgisinden sonra ise Portekiz'e sığınmak isteyen cumhuriyetçiler geri çevrilerek faşist Franco birliklerine teslim edilmiştir.

Salazar faşizmi II. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında kişiliksiz ve ikiyüzlü bir politika izlemiştir. "Tarafsızlık" maskesi altında faşist devletleri destekleyen Portekiz burjuvazisi, Sovyetler Birliği'nin belirleyici etkisiyle savaşın seyrinin müttefik devletler lehine değişmesinden sonra, hiçbir şey olmamış gibi büyük bir ikiyüzlülükle hemen taraf değiştirerek Azor adalarındaki askeri üslerini, başını ABD emperyalizminin çektiği müttefiklerin kullanımına açmıştır.

Türkler de o dönem aynı politikayı izlemiştir. Aynı süreçte Türk egemenleri de faşist Nazi Almanyasına örtülü bir destek vermiş, ancak daha sonra savaşın seyrinin değişmesiyle birlikte Salazar faşizmi gibi hemen taraf değiştirerek müttefik devletlerini desteklemeye başlamıştır. TC'nin bu iki yüzlü politikası emperyalist devletleri bile rahatsız etmiş ve Türk devletini "güvenilmez unsur" olarak değerlendirmişlerdir.

Emperyalizmle geliştirdiği ilişkiler sonucunda Portekiz, 1949'da NATO'ya, birkaç yıl sonra da BM'ye üye yapılmıştır. 30'lu yılların başından itibaren adı Portekiz'de ve sömürgelerde baskı, katliam, işkence ile anılan, Avrupa'da en uzun süre ayakta kalan faşist diktatörlüğe adını veren Salazar 1970'te ölmüştür. Ama onun kurumlaştırdığı Portekiz faşizmi, 1974'te Karanfil Devrimi'yle yıkılana kadar ayakta kalmıştır. Portekiz, Avrupa'nın her bakımdan en geri kalmış ülkesidir. Karanfil Devrimi'ne kadar sanayi alanında da tarım alanında da dengesiz bir dağılım vardır. Küçük bir kesim tüm sermayeyi ve üretimi elinde bulundururken diğer büyük kesim ise çok azla yetinmek zorunda kalmıştır. Daha başka birçok sektörde de durum aynıdır. Bu tablonun sonucunda, Portekiz'deki imalat, sanayi, tarım, ticaret, bankacılık vb. alanlar birbirleriyle akrabalık bağları da bulunan 200 ailenin elinde toplanmıştır. Elbette, sermayenin bu derece merkezileşmesi ve tekelciliğin artması, işçi sınıfı, emekçi halk ve sömürge halklarının azgınca sömürülmesi, soyulması sayesinde gerçekleşmiştir. Bu soygunu gerçekleştirebilmek için 1910'da kurulan ve küçük burjuvazinin iktidarı olan cumhuriyet, 1926'daki faşist darbeyle yıkılmıştır. Faşist terör politikasıyla kitleler ve sömürge halkları azgınca sömürülmüştür. Böylece burjuvazi güçlendirilmişti, tekelleşme oluşmaya başlamıştı ve sermayenin merkezileşmesi sağlanmıştı.

48 yıl süren faşist diktatörlük boyunca işçi sınıfı ve emekçi halklar da faşizme karşı sürekli mücadele etmişlerdir. Faşist terör altında sendika kurma, örgütlenme, toplanma vb. tüm hakları ellerinden alınan ve vahşice sömürülen işçi-emekçiler birçok eylem biçimini kullanarak faşizme karşı mücadeleyi kesintiye uğratmamışlardır.

Portekiz'de faşizmin iktidara gelmesinden önceki dönemde işçi sınıfı içerisinde anarko-sendikalist mücadele çizgisi hakimdir. 1921'de kurulan, fakat baskılar, takipler, polis darbeleri ve faşist terör altında illegal şartlar nedeniyle ancak 1940-41 yıllarında güçlü bir çıkış yapabilen Portekiz Komünist Partisi (PKP)'nin mücadeleye ağırlığını koymasıyla birlikte, bu anarko-sendikalist hareket etkisini yitirmiştir ama tümden ortadan kalkmamıştır.

PKP'nin güçlendiği ve II. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın sürdüğü 40'lı yılların başlarında, savaşın işçi-emekçilere getirdiği ağır yükler ve açlığın giderek yayılması, tarım proletaryası ile işçi sınıfının hareketlenmesine yol açmıştır.

Grevler, gösteriler artmaya başlamıştır. Savaş sonunda Hitler faşizminin yenilmesi üzerine yüzbinlerce Portekizli sokaklara dökülerek sevinç gösterilerinde bulunmuştur. Elbette bu sıralar faşist devlet de boş durmamıştır. Baskılar, işkenceler, saldırılar, komünistlere karşı polis operasyonları artırılmıştır. Bu operasyonlar sırasında PKP Genel Sekreteri Alvora Cunhal da tutuklanmış ve ancak 1962 yılında firar ederek özgürlüğüne yeniden kavuşabilmiştir. Faşist devletin tüm baskı, tutuklama ve işkencelerine rağmen işçi ve emekçilerin mücadelesi çeşitli biçimler altında sürmüştür. Mücadele, bazen NATO'ya ve Portekiz'in NATO'ya girmesine karşı gösteriler, eylemler biçiminde, bazen de ücretlerin artırılması ve 8 saatlik işgünü için eylemler biçiminde hep sürmüştür. Mücadele yükseldikçe de faşist baskılar ve polisiye tedbirler artmaya başlamıştır. 1962-1969 yılları arasında işçi sınıfının eylemleri artmıştır. Bu eylemler daha çok demiryolları işçileri, balıkçılar, banka ve üniversite memurları tarafından yapılmıştır. Yine bu yıllarda faşist iktidarı rahatsız eden farklı bir gelişme de orduda olmuştur. Sömürge savaşlarına karşı çıkan, savaştan bıkan askerler ve subayların ordudan firarları dalga dalga yayılmaya ve kitlesel bir hareket halini almaya başlamıştır.

Salazar işbaşına geldikten sonra ilk iş olarak, işçi sınıfının o güne kadar mücadele ederek kurduğu sendikaları kapattırmıştır. Yerine "Korporatif" denilen faşist sendikalar kurulmuş ve işçiler zorla bunlara üye yapılmışlardır. Fakat işçiler yasal olarak bu sendikalara bağlı olmalarına rağmen, hiçbir zaman bu sendikaları kendi örgütleri olarak görmemişler ve bunları kaldırıp eski sendikaları geri getirmek için sürekli mücadele etmişlerdir. Portekiz işçilerinin sendikalardaki bu mücadelesi şu şekilde gerçekleşmiştir: Öncelikle öncü devrimci işçiler kendi aralarında, "illegal sendikalar"ı kurmuşlardır. Bu "illegal sendikacılık" aracılığıyla faşist baskılara karşı direnmeye, hakları için mücadele etmeye başlamışlardır. Bu arada devletin kurduğu faşist sendikalarda da çalışmaya devam etmişlerdir. Hem oradaki geri bilinçli işçileri geliştirmek, devrimcileştirmek ve "illegal sendikalar"a katmak için, hem de iş koşullarının düzeltilmesi ve ücretlerin artırılması için mücadele vermişlerdir. "İllegal sendikacılık"ın güçlenmesi ve büyümesi sonucu, II. Emperyalist Paylaşım Savaşı yıllarında "Birlik Komiteleri" kurulmuştur. Bu "Birlik Komiteleri" Karanfil Devrimi'nden sonra yönetime ağırlığını koyan "işçi komisyonları"nın ilk hali, nüvesidir. Devrimden sonra işçiler hem ekonomik talepleri için hem de diğer sorunları için bu "işçi komisyonları" ve "mahalle komisyonları" örgütlenmeleriyle sürece müdahale etmişlerdir.

Portekiz'in bu dönemi bize, faşizmin ağır baskı koşullarında, komünist hareketin ve sınıf bilinçli öncü işçilerin mücadelede ve örgütlenmede yaratıcı faaliyetlerinin bir örneğini veriyor. Bir yandan en geri sendikalarda çalışırken, öte yandan gelecekte ayaklanma ve iktidar organlarına dönüşecek olan komite, konsey, komisyon gibi örgütlenmelere gitmek, bu faaliyetin en önemli yönüdür.

Portekiz komünistleri bu örnek çalışmalarıyla, kendilerini hiçbir zaman faaliyetin tek biçimiyle sınırlamadıklarını ve işçi sınıfını devrimci çizgiye çekecek örgüt ve mücadele biçimlerinin arayışı içinde olduklarını göstermişlerdir. İşçi sınıfını sendikal bilinçle devrime hazırlamak mümkün değildir. Sendikalar, ekonomik mücadele organları olarak doğmuşlardır ancak bunlar sınıf mücadelesinin her aşamasının ihtiyaçlarını karşılayamazlar. Sınıf mücadelesinin sertleştiği ve koşulların devrimcileştiği dönemlerde işçi sınıfının mücadelesi daha ileri gidebilmek için artık yeni araçlara, yeni örgüt biçimlerine ihtiyaç duymuştur. Komite, konsey, milis tipi örgütlenmeler bu ihtiyacın ürünü olarak karşımıza çıkarlar. Sınıf mücadelesinin daha ileriye götürülmesinin ve sürdürülmesinin örgütlü biçimleri olarak karşımıza çıkan komite, konsey,

milis, meclis gibi örgütler öncelikle, birer savaş organları olarak doğarlar, ayaklanma zamanında ayaklanma organlarına ve devrim sonrasında ise devrim organlarına dönüşmüşlerdir. Bu, bugüne kadar gerçekleşmiş pek çok devrimin ortak çizgisidir.

Devrimin somut bir olgu olarak ortaya çıktığı tüm ülkelerde, burjuvazi devrimci dalgayı etkisizleştirebilmek için çeşitli manevralara girişmiştir ve devrim güçlerine çeşitli tuzaklar kurmuştur. Bu, bugüne kadar hemen hemen tüm devrimlerde ortaya çıkmış, yaşanmış bir olgudur. Sınıf mücadeleleri tarihi bize defalarca göstermiştir ki; egemen güçlerin egemenlikleri sarsıldığı zaman veya egemenliklerini yitireceklerini anladıkları anda vermeyecekleri söz, vaat ve taviz kalmaz. Hatta, esas olanı (ekonomik egemenliği) elde tutmak kaydıyla, politik egemenliğin biçimini bile değiştirebilir.

Portekiz'de de 1969 yılında Salazar'ın yerine geçen halefi Caetano, yükselişte olan devrim dalgasının etkisiyle, işbaşına gelir gelmez manevralara girişmiştir. İlk iş olarak, adı baskı, işkence ve katliamla anılan ve bundan dolayı halkın nefret ettiği PIDE (Policia İnternacionale de Defesa de Estado-Devlet ve Dış İstihbarat Polisi)'nin feshedilmesini gündeme getirirken, tüm dünya burjuvazisi gibi Portekiz burjuvazisi de dikkatleri gelişen devrim mücadelesinden uzaklaştırmak, kendisini PIDE'yi kaldırmak gibi bir manevraya zorlayanın yaklaşan devrim olduğunu gizlemek için, "uygar dünyayı yakalamak, onun bir parçası olabilmek" gibi nedenleri ileri sürüyor, bunları öne çıkarıyordu.

Sonuçta PIDE kaldırıldı, ancak yerine aynı işlevleri gören DGS (Direcçao Geral de Segurança – Güvenlik İçin Merkez Yönetim) getirildi. Faşizmin bu manevrası kısa süreliğine de olsa Portekiz devrim güçlerinin yalpalamasını, bazı kesimlerin bu tür tuzaklara düşmesini sağladıysa da devrimci yükseliş durdurulamamıştır.

Portekiz dünyanın en eski sömürgeci devletlerinden biridir. Sömürgelerin, askeri olarak işgal edilmesi, sömürge halklarının boyunduruk altına alınması, köle olarak kullanılması ve sömürgelerin yer altı ve yerüstü kaynaklarının sömürgeci ülke tarafından talan edilmesi olarak tanımlayabileceğimiz klasik sömürge döneminde altın çağını yaşayan Portekiz, bu dönemde köle ticaretini kendisi için bir kaynak olarak kullanmıştır. Kapitalizmin eşitsiz gelişim yasası sonucu, geçmişte sömürge elde edecek gücü olmayan ama daha sonra güçlenen Avrupa'nın birçok ülkesi de bu pazarlardan pay istemeye başlayınca, önce Portekiz'in 'büyümesi' durmuş, ardından da gerilemeye, birçok sömürgesini kaybetmeye başlamıştır. Zambiya, Rodezya, Brezilya, Malawi gibi birçok sömürgesini kaybeden Portekiz'in elinde 1960'lı yıllarda şu sömürgeler kalmıştır: Mozambik, Angola, Gine-Bissau, Capo-Verde adaları, Sao Tome, Principe, Makao, Timor, Goa, Diu, Damao... Portekiz, dört yüzyıl boyunca bu ülkeleri vahşi bir sömürüye tabi tutmuştur. Buralarda yaşayan sömürge halkları, bu sömürüyü, işkenceleri, kötü yaşam koşullarını ortadan kaldırmak, ulusal kaderlerini tayin hakkını elde etmek ve dört yüzyıldır süren bu boyunduruğa son vermek için 1900'lü yılların başından itibaren örgütlenmeye, haklarını aramaya, sömürgecilere karşı mücadele etmeye başlamışlardır.

İlk olarak, 1910 yılında Angola halkı sömürüye ve kötü yaşam koşullarına karşı yavaş yavaş harekete geçmeye başlamıştır. Örgütsüz, dağınık ve öncüsüz olarak halkın tepkileri ancak 1950'li yılların sonunda örgütlü bir güce dönüşebilmiştir.

Angola halkının barışçıl mücadele girişimlerine faşist Portekiz devleti PIDE (Devlet ve Dış İstihbarat Polisi) aracılığıyla baskı ve şiddetle karşılık vermiştir. Kısa sürede Angola cezaevleri yurtseverlerle doldurulmuştur. Baskıya, işkenceye, vahşi sömürüye maruz kalan Angola halkı en sonunda silaha sarılmış ve MPLA (Angola'nın Kurtuluşu İçin Halk Hareketi) öncülüğünde harekete geçmiştir. 4 Şubat 1961'de Angola'nın en büyük cezaevi olan Luanda Cezaevi'ne yapılan baskınla ilk kez bir Portekiz sömürgesinde Portekiz'e karşı silahlı kurtuluş savaşı başlatılmış oluyordu. Salazar faşizminin Angola halkının bu çıkışına yanıtı çok sert olmuştur.

Luanda Cezaevine yapılan baskından sonraki iki gün içinde üç binden fazla Angolalı ya tutuklanmış ya da öldürülmüştür. Birkaç gün sonra da Cessenge Ovası'nda beş bin Angolalı vahşice katledilmiştir. Bundan sonra Angola'daki ulusal kurtuluş savaşı MPLA öncülüğünde güçlenerek sürmüştür.

Angola'da 1910'da başlayan gelişmeler Portekiz'in bir başka sömürgesi olan Mozambik'te 1920'de başlamıştır. Başlangıçta aydınların örgütlenmesiyle ve eşit haklar talebiyle başlayan hareket, 50'li yıllardan itibaren öğrencilerin, halklarının bağımsızlığı için mücadeleye atılmalarıyla birlikte yaygınlaşmaya ve gelişmeye başlamıştır. 1960 yılında, Cabo Delgado bölgesi halkı su sorunlarının kesin çözümünü isteyerek valiye dilekçe vermek için harekete geçmiştir. Sonuç tıpkı 1905 yılında Papaz Gapon öncülüğünde Çar'a dilekçe vermeye giden Rus halkı gibi katliama uğramak olmuştur. Binden fazla kişi katledilmiş, halkın temsilcileri ve yüzlerce kişi tutuklanmıştır. Mozambik'te halk faşizme karşı silahlı mücadeleden başka yol olmadığını anlayınca, 1963'te FRELİMO'yu (Mozambik Kurtuluş Cephesi) kurarak ulusal kurtuluş savaşına başlamıştır. Kısa bir ön hazırlıktan sonra silahlı mücadeleyi başlatan FRELİMO, birkaç yıl sonra sekiz bin kişilik bir gerilla ordusuna ulaşarak büyük bir gelişme göstermiştir.

Gine'de ise halk, 1920'li yıllardan itibaren dernekler, spor klüpleri ve aydın çevrelerinde örgütlenerek hak arama mücadelesi vermiştir. Hak arama mücadelesinin ve örgütlenmesinin artmasıyla birlikte faşist Portekiz devleti Gine'deki bu tür dernek ve klüpleri yasaklamıştır. Faşist baskılarla ve yasaklarla engellenmeye çalışılan Gine halkının mücadelesi bu baskı ve yasaklarla durdurulamayınca katliamlar başlamıştır. 1959'da Pidjiguiti liman işçileri greve gidince sömürgeci faşist Portekiz büyük bir katliam gerçekleştirmiştir. Bissau'da iki binden fazla kişi tutuklanmıştır. Bu ve benzeri katliamlardan sonra Gine-Bissau halkı da Angola ve Mozambik halkları gibi barışçıl yoldan kurtuluşun olamayacağını görmüş, silaha sarılmıştır. 1961'de PAIGC (Gine ve Capo-Verde Adaları için Bağımsızlık Partisi) ve onun lideri Amilcar Cabral önderliğinde savaşa atılan Gine halkı kısa sürede savaşını büyütmüş, faşist Portekiz devletine karşı ulusal kurtuluş savaşı veren diğer halklar gibi faşist Portekiz'in yıkılmasına katkıda bulunmuştur.

Sömürgelerinde ulusal kurtuluş savaşlarının başlaması, on iki yıl içinde başta ekonomi olmak üzere Portekiz'in her şeyini etkilemiştir. Portekiz sömürgeciliğine karşı silahlı ulusal kurtuluş savaşımı 4 Şubat 1961'de Angolalı devrimcilerin Luanda Cezaevine yaptıkları baskınla başlamasından sonraki on iki yılda on bini aşkın Portekiz askeri öldürülmüştür. Bunun yanında 30 bin yaralı, 20 bin sakat, ruhsal durumu bozulan ve askerden kaçan 250 bin kişi de Portekiz sömürgeciliğinin kurbanı olmuştur.

Sömürgelerdeki savaş, sadece evlatlarını kaybeden Portekizlileri etkilemekle sınırlı olmamıştır. Savaşa harcanan para Portekiz halkının sömürülmesinden elde ediliyordu. Sömürge savaşları kısa sürede Portekiz'in ekonomik durumunu bozmuştur. Enflasyon yükselmiş, temel ihtiyaç maddelerinin fiyatı artmış, halkın alım gücü düşmüştür. Portekiz bütçesinin yüzde 4'ü sağlığa ve yüzde 8'i eğitime ayrılırken, yüzde 45'i savaşa ayrılmıştır. Bu da Portekiz halkı için daha fazla sefalet, işsizlik, açlık, hastalık ve eğitimsizlik anlamına geliyordu. Faşist Portekiz devleti emperyalistlerin ve bir avuç tekelin çıkarları uğruna bu savaşı sürdürürken, Portekiz halkı, okulsuz, hastanesiz, hatta evsiz bir şekilde yaşamak zorunda kalmış, yüksek vergiler altında ezilmiş ve diğer Avrupa ülkelerine gidip, oralarda çalışmak zorunda kalmıştır.

Portekiz halkı bu şekilde yaşamak zorunda bırakılırken, savaş sayesinde daha da zenginleşen, karlarına kar katan emperyalist ve onların işbirlikçisi tekeller hem sömürgeleri kaybetmemek ve hem de savaşın devam etmesi için çabalıyorlardı. Durumun bu şekilde sürmesi her bakımdan onların çıkarınaydı. Sömürgelerin varlığı onlar için kahve, petrol, şeker, elmas,

meyve, çay, manganez, boksit, uranyum vb. hammaddelere el konması ve sömürge halklarının kölece çalıştırılarak sömürülmesi anlamına gelirken; savaşın sürmesi yine bu tekellerin işine gelmiştir. Çünkü, bu sefer de savaş sayesinde Portekiz işçi-emekçileri aşırı derecede sömürülüyor, düşük ücretle çalıştırılıyor ve bütçeden savaşa ayrılan payın önemli bir kısmı yine onların kasalarına akıyordu. Sömürgeciliğin ve sömürge savaşlarının devam etmesi sayesinde gittikçe büyüyen ve zenginleşen emperyalist ve Portekizli tekeller şunlardı: Büyük Alman, Amerikan, Belçikalı, Fransız, İngiliz ve Güney Afrikalı emperyalist tekeller ile CUF, Champalimaud grubu, Sakor ve Milli Denizaşırı Bankası, Portekiz Atlantik Bankası, Fonsecase Burnay ve Esprito Santo borsa bankaları gibi Portekizli iş birlikçi tekeller...

Portekiz sömürgelerinde başlayan ulusal kurtuluş savaşları da tıpkı değişik zamanlarda ve değişik yerlerde verilen diğer ulusal kurtuluş savaşlarında olduğu gibi sömürgeci devlet tarafından çarpıtılarak kendi halkına ve dünya halklarına aktarılıyordu. Örneğin, ulusal kurtuluş savaşları ilk başladığında sanki sömürgecilikten Portekiz işçi-emekçilerinin bir çıkarı varmış gibi 'Portekiz sömürgesiz yaşayamaz' demogojisi geliştirilerek Portekiz halkı ezilen ve sömürülen sömürge halklarına karşı kışkırtılmaya çalışılmıştır. Bu tutmayınca, 'Anavatan üzerinde tartışılmaz' diyerek şovenizmi körüklemeye çalışmış; gerek sömürge halklarına gerekse de Portekiz halkına bütün suçun, başlarına gelen her şeyin, işsizliğin, açlığın, sağlık sorunlarının, eğitimsizliğin, baskıların, işkencelerin, binlerce Portekizlin ve binlerce zencinin ölümünün nedenini bir avuç caninin silaha sarılması olarak göstermeye çalışmıştır. Hatta, savaşta ölen askerlerin ailelerinin duygularını ve çocukları askerde olan ailelerin korku ve endişelerini kullanarak şovenizmi kışkırtmış, Portekiz'de zencilere karşı bir ırkçılık havası estirmiştir. Daha bunlar gibi pek çok şey, değişik yerlerdeki ulusal kurtuluş savaşlarıyla benzerlik taşımaktadır.

Portekiz'in sömürgelerdeki savaşı uzadıkça ve birçok Portekizli yakınlarını bu savaşta kaybetmeye başlayınca, faşist devletin tüm şovenist ve ırkçı propagandalarına rağmen hoşnutsuzluklar, kıpırdanmalar ve savaş karşıtlığı alttan alta gelişmeye başlamıştır. Evlatları savaşta ölen veya henüz savaşan askerlerin ailelerinin 'Savaş daha ne kadar sürecek?' sorularını faşist Portekiz devleti 'Sömürgelerden vazgeçilemeyeceği ve gerekirse savaşın birkaç on iki yıl daha süreceği' biçiminde yanıtlamıştır. Portekiz'de işçi ve emekçiler tarafından, sömürgelerde ise sömürge halkları tarafından sıkıştırılan faşist Portekiz devleti, uluslararası alanda ve platformlarda da sıkıştırılmaya, tecrit edilmeye başlanmıştır.

Sömürgelerde ve sömürgelerdeki bu savaşta tek çıkarı olan Portekiz değildir. Portekiz ve dolayısıyla sömürgeleri, birçok emperyalist ülkeyle ekonomik-siyasal ilişki içine girmiş, onlara bağımlı hale gelmiştir. Sömürgelerdeki petrolü ABD, elması Belçika, kahveyi Fransızlar almıştır. Portekiz tekelleri ise, bankaları, limanları, çimentoyu, şekeri ve pamuğu tekellerine almışlardır. Sömürgelerdeki ulusal kurtuluş hareketlerinin büyümesi ve bu savaşta Portekiz'in yenilgiye uğrama olasılığının yükselmesi sonucu emperyalistler, yeni kurulacak bağımsız devletleri elden kaçırmamak için yavaş yavaş

Portekiz'e sırtlarını dönmeye başlamışlardır. 1970'lerin başında 'modern' devletler Portekiz'in sömürgelerinde uyguladığı katliamları, işkenceleri ve vahşeti Birleşmiş Milletler aracılığıyla 'kınamışlardır'. ABD ve 'demokratik' Avrupa artık Portekiz'in vahşetini savunamıyordu. Bu koşullarda Portekiz'in iyice sıkıştığını gören ABD, bu durumdan yararlanmak için hemen harekete geçmiştir. 1972'de Portekiz'i destekleme karşılığında Azor adalarında üs isteyen ABD, Portekiz devlet başkanı Castano'ya, içinde bulunduğu durumdan kurtulmak için bir de kurtuluş planı sunmuştur. Bu planda ABD şunları önermiştir:

"1. Kimsenin hiçbir çıkarı bulunmadığı Gine'yi bırakın. Ona özgürlük verin. Biz zaman, siz prestij kazanırsınız.

2. Angola'da baskıyı artırın, o bizimdir, sonra gereğini düşünürüz.

3. Mozambik'i Vietnam'a çevirin: kuzeyini FRELİMO'ya verin, Güney bizde kalmalıdır.

Hiçbir burjuva devlet kendi çıkarlarını böylesine zedeleyen ve sömürgelerini kaybetme aşamasının başlangıcı anlamına gelen bir planı kabul edemezdi, Portekiz de etmemiştir.
"Castano reddetmiştir, Gine'yi asla vermeyecekti, ne de Mozambik'in bir parselini, zira o zaman sömürgesizleşme hareketi başlamış demekti ve ipin ucu kendi elinden kaçardı. Gerekirse Gine'yi savaşarak yitirirdi."
İçte Portekiz işçi-emekçileri, sömürgelerde sömürge halkları ve uluslararası alanda da emperyalistler tarafından sıkıştırılan ve tecrit edilen Portekiz'e en büyük darbe, çok güvendiği ordusundan gelmiştir. Savaşmak ve ölmek istemeyen yüz bin gencin kaçtığı orduda itaatsizlikler, savaş aleyhtarlığı baş göstermeye başlamıştır. Bunun en büyük nedenlerinden biri ise, yüksek okul mezunu gazetecilerin, öğretmenlerin, doktorların geçici subay olarak askere alınıp sömürgelere gönderilmesidir. Çünkü artık özenle seçilen ve sömürgelerdeki savaşa gönderilen faşist subayların çoğu ölmüştü. Portekiz devletinin zorunlu olarak savaşa sürdüğü öğretmen, gazeteci, doktor... subaylardan komünist, anti-faşist ve ilerici olanları hemen diğer subayları ve erleri örgütlemeye başlamışlardır. Ve kısa süre sonra orduda, özellikle de sömürgelerde savaşanlar arasında direnişler yükselmeye başlamıştır. Örneğin, pilotlar Gine'nin bazı bölgelerine uçmayı reddetmiş, Angola'daki astsubaylar iş yavaşlatma eylemi yapmış, bir tümenin on dört bin askeri bayrak yemini yapmamak için direnişe geçmiştir. Orduda yaşanan bu ve benzeri gelişmeler sonucu Temmuz 1973'te MFA (Silahlı Kuvvetler Hareketi) kurulmuştur. Ordu içindeki devrimci, komünist, anti-faşist, ilerici subay ve erler tarafından kurulan MFA, programında amacını şöyle açıklamıştır:
"Portekiz halkının büyük çoğunluğunun istek ve çıkarlarını içeren barış, ilerleme ve ulusun esenliği için mevcut siyasi sistemin değişmesinin ancak içteki bir devrimle gerçekleşeceğine inanan, eylemlerinin ülkenin kurtuluşu için olduğunu, Portekiz'i kapsayan krizin çözümü için aşağıdaki tedbirleri almayı kendilerine görev bilen ve resmen ilan eden Portekiz Silahlı Kuvvetlerinin, halkımız tarafından askerlerine tüm yetkilerin devredilmesinin zorunlu olduğunu görüyoruz.''
MFA'nın kurulduğu dönemde Portekiz'de kitle hareketi faşizmi sarsmaya başlamıştı. Portekiz Komünist Partisi ve anti-faşist demokratik muhalefet bu durumu değerlendirerek, tüm Portekiz'e yayılan grev, direniş, eylem ve kitle hareketinin MFA'yı desteklemek için seferber edildiğinde faşizmin yıkılacağı sonucuna varmışlardır. Ve Portekiz'deki tüm anti-faşist güçler MFA içindeki sol kanadı desteklemeye başlamışlardır. Nitekim, MFA kurulduktan sekiz ay sonra, 25
Nisan 1974'te tanklar Lizbon sokaklarına girmiştir. Aynı gün başbakan ve bakanlar teslim alınmış, ertesi gün PIDE'nin genel merkezi ele geçirilmiştir. Yıllardır faşizmin baskısı altında yaşayan halk sokaklara dökülmüş ve faşizmin yıkılışını kutlamaya başlamıştı. Devrimin hemen ertesinde birçok demokratik önlem alınmıştır. Bunlar; gizli polisin dağıtılması, sansürün kaldırılması, siyasi tutsakların serbest bırakılması, sendikal faaliyetlerin önündeki engellerin kaldırılması, asgari ücretin kabulü, sömürge savaşlarının sona ermesi gibi önlemlerdir. Geçmişte anti-faşist mücadele içinde yer alan birçok siyasal gücün oluşturduğu bir de Geçici Hükümet kurulmuştur. Bu Geçici Hükümet'e PKP de katılmıştır. Amaçları, Geçici Hükümet'in alacağı önlemleri daha da ilerletmek, sosyalizme ulaşmak için mücadele etmektir. Geçici Hükümet içerisinde yer alan komünistler ve MFA'lı askerler ilk iş olarak hemen ordu içindeki faşist general ve subayları temizlemeye başlamışlardır. Şili'de yaşanan faşist darbe olayından ders almışlar ve benzer bir olayla karşılaşmamak için bu yolu seçmişlerdi. Haziran ve Temmuz aylarında faşist generallerin listesi hazırlanmış ve yaşanan uzun tartışmalardan sonra Eylül

ayında orduda bir tek faşist general bile kalmamıştır.
Devrimden sonra burjuvazi yine büyük bir tehlike olarak kalmaya devam etmiştir. Elinde ne devleti ne de ordusu vardı. Fakat ekonomik güç ve uluslararası ilişkileri onun Portekiz ekonomisini elinde tutmasına yetiyordu. Nitekim, Avrupa ve ABD emperyalizmi devrim sonrası seçim yapılmasını istiyor ve bunun için baskı yapıyordu. Portekiz'in sosyalist ülkelerle de ilişki geliştirmesi emperyalizmi iyice korkutmuş ve kendince önlem almaya itmişti. İngiltere, Almanya, Fransa ve ABD, o sırada Portekiz'e verilmesi gereken kredileri vermemiş, beklemeye başlamışlardı. Portekiz sosyalizme yönelirse bu abluka daha da artacaktı.
Karanfil Devrimi'nden bir yıl sonra yani 25 Nisan 1975'te yapılan seçimleri liberal, uzlaşmacı ve alınan birçok demokratik önleme emperyalizmin ürkütülmemesi için karşı çıkan Sosyalist Parti kazanmıştır. Mario Soares'in liderliğindeki Sosyalist Parti kazanmıştır. Mario Soares'in liderliğindeki
Sosyalist Parti, 1973'te, Batı Almanya'daki Sosyalist Parti'nin desteğiyle kurulmuştur. Seçimlerden sonra MFA'da görüş ayrılıkları ortaya çıkmış ve bölünme yaşanmıştır. Artık MFA'nın bir bölümü ılımlı, uzlaşmacı; diğer bölümü de radikal ve devrimin sürdürülmesinden yanadır. Ilımlı kanat Sosyalist Parti'yi, devrimci kanat ise Komünist Parti'yi desteklemiştir. Sosyalist Parti seçimlerden birinci parti olarak çıktığında kamulaştırılmaların durdurulmasını, PKP'nin ve sendikaların etkinliklerinin kısıtlanmasını, emperyalizmin daha fazla korkutulmamasını ve böylece bekletilen kredilerin alınmasını savunmaya başlamıştır. Seçimlerde birinci parti olan SP'nin bunları savunması ve MFA'nın da bölünmüş olması, ekonomik olarak ve uluslararası ilişkiler bakımından halen güçlü olan burjuvaziye cesaret vermiştir. Portekiz'in kuzeyinde Komünist Parti'nin ve sendikaların büroları yakılıp yıkılmış, talan edilmiştir. Gericiler ve SP, Başbakan Gonçalvez'in istifa etmesi için baskı yapmaya başlamışlar ve çoğunluğunu Komünistlerin oluşturduğu hükümet Eylül 1975'te çekilmek zorunda kalmıştır. Yerine yeni bir Geçici Hükümet kurulmuştur. Bu hükümette ise çoğunluğu sosyal-demokratlar ve liberaller oluşturmuştur. Bu hükümet ilk iş olarak işçi sınıfının kazanımlarını ve sosyal haklarını geri almaya başlamıştır. Emperyalist devletlerin beklettiği kredileri alabilmek için de onlara çekici gelecek koşulları hazırlamaya girişmiştir. Burjuvazi, komünistlere ve MFA'nın devrimci kanadına son darbeyi vurmak için beklediği fırsatı da sonunda yakalamış; 25 Kasım 1975'te MFA'nın devrimci kanadını destekleyen bazı paraşütçü birlikleri ayaklanmıştır. Hükümet bu ayaklanmayı kısa sürede bastırmış ve hemen ardından MFA'nın devrimci kanat lideri Carvalho ile diğer önderleri ev hapsine alınmışlar, birçok komünist yedeğe ayrılmış, bazıları yurt dışına kaçmış, bazıları da tutuklanmıştır.
Bir yıl sonra, Nisan 1976'da yeniden seçimler yapıldığında, yine Sosyalist Parti kazanmıştır. Artık kazanılan haklara daha rahat saldırmışlardır. Anayasa'daki reformların tümü kaldırılmış, tarım alanında oluşturulan kolektif işletmelere verilen krediler kaldırılmıştır. Kamulaştırılan ve işçi denetimine verilen sanayi işletmelerine devlet tarafından sağlanan kaynaklar kesilmiş, devlet işletmelerinde işçi denetimi kaldırılmıştır. Tüm bu saldırı ve hak gasplarına karşı Portekiz işçi ve emekçileri ise tarihsel bir hata işleyerek ses çıkarmamışlar, pasif davranmışlardır. Tek tepkileri, Haziran 1976'da yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerine katılmamak olmuştur.
Sonuç olarak; ordunun bölünüp-parçalandığı, faşist polis örgütü ve PIDE'nin dağıtıldığı, bin iki yüz işletmeyi devletin denetimine alan, temel sektörleri ulusallaştıran, büyük tekellerin bir kısmına el koyan, büyük toprakları, büyük mülkleri ve kooperatifleri emekçilerin denetimine veren Karanfil Devrimi yenilgiye uğramıştır. Buradan çıkarılacak en önemli derslerden biri şudur:
Devrim, şiddetli, sert ve acımasız bir iç savaştır. Dış savaşlarda olduğu gibi iç savaşlarda da savaşan taraflar için yenilgi ihtimali sürekli vardır. Ancak, dış savaşlardan farklı olarak, iç

savaşların sonucu birdenbire belli olmaz. Bu anlamıyla burjuva iktidarın yıkılması iç savaşın kesin sonucuna bağlıdır. Sınıflar savaşı sadece burjuva egemenlik koşullarında değil, devrim anında ve devrimden sonra da devam eder. İktidar proletaryanın elinde olsa da sınıf mücadelesi devam eder ve burjuvazi eskisinden yüz kat daha şiddetli bir şekilde savaşı sürdürmeye çalışır, çünkü yenildi miydi, bir daha ortaya çıkmamak üzere tarihin çöplüğüne gideceğini çok iyi bilir. Ona bu savaşında yardım eden deneyimleri, tecrübeleri, uluslararası ilişkileri vardır.
Portekiz Karanfil Devrimi, gerçekleştirdiği tüm demokratik önlemlere rağmen, işte böylesi bir iç savaş sonucu yenilgiye uğramıştır. Türkiye ve Kürdistan devrimcileri de yaşanan bu deneyimden gerekli dersleri çıkarmalı ve proletaryanın büyük ustası Engels'in şu öğretisine bir kez daha kulak vermelidir:
"Devrim, kuşkusuz, dünyanın en otoriter şeyidir; devrim, halkın bir bölümünün kendi iradesini, halkın öteki bölümlerine, top, tüfek, süngüyle, otoriter araç olarak ne varsa hepsiyle, zorla kabul ettirdiği bir eylemdir; ve zafer kazanan yan, boş yere savaşmış olmak istemiyorsa, iktidarını, silahlarının gericilere saldığı korku ile elde tutmalıdır".

B- ASYA KITASINDA YAŞANAN DEVRİMLER

1- RUS DEVRİMİ

Rusya'nın büyük bölümü Avrupa kıtasına dahil olsa ve yine Rusya bir Avrupa ülkesi sayılsa da biz Asya devrimleri içinde ele almayı uygun bulduk zira Asya'daki etkisi çok daha fazladır ve büyük oranda da Asya topraklarına dahildir. İlk başta ezilen halkların bir programı yoktur. Ezilen halkların ideolojisi oluşuna kadar başkaldırısı, ayaklanışı programsızdır ve stratejisi oluşturulmamıştır. Sadece bir başkaldırı hali vardır. Kapitalist modernitenin gelişmesiyle beraber burjuva oluşuyor ve proletarya gelişiyor. Bu durum proletaryanın birlikte bir ortam yaratma, örgütlenme zeminini de oluşturuyor. Öncesinde köylülerde bu durum çok gelişmiyor, çünkü köylüler az sayıyla bir arada yaşıyor ve birbirlerine ulaşıp birlik kurma, güçlü bir örgütlenme zemini kurma şansları pek yok ya da belli aralıklarla belli koşullara göre gelişiyor. Yani bir çizgi haline gelmiyor. Ama işçilerin oluşmasıyla beraber fabrikalarda yüzlerce, binlerce işçi bir araya geliyor ve komünal bir yaşam kuruyorlar. Zamanla arayışları gelişiyor. İlk başta işçiler de nasıl bir tarzla savaşacaklarını pek bilmiyorlar. Tam bir programları oluşmamıştır, rastgele bir savaş tarzı gelişiyor. Ama daha sonra Marks ve Engels öncülüğünde işçi sınıfının ideolojisi geliştiriliyor. Böylece işçiler ideoloji ve program sahibi oluyorlar.
İşçi sınıfı burjuvaya karşı nasıl hareket etmeli, programı nasıl olmalıdır ve nasıl mücadele etmelidir? Bu konular gündemleşiyor.

Dediğimiz gibi Paris Komün'ü ezilen halklar için bir sistem kurma ve kendi programını oluşturmada bir zemin oluşturmuştu ve ilham kaynağını açığa çıkarmıştı. Marks ve Engels'in kendilerini dayandırdıkları yer Paris Komünü'dür ve ezilen halklar adına bunun öncülüğünü yaparlar. Kapitalist moderniteye karşı proletaryanın ideolojisini, örgütlemesini oluşturup geliştirirler. Aynı zamanda ezilen halklar adına bir program oluştururlar. Kendilerine neyi esas alacaklar, nasıl savaşacaklar bu şekilde bunun zeminini oluşturuyorlar.
Üzerinde en çok durduğumuz devrimlerden biri de Rus devrimidir. Eleştirilecek yönleri, eksik kalan boyutları var ama ezilen halklara da umut kaynağı olmuştur. Bu devrimle beraber halkların kurtuluşları için silahlanıp savaşma durumları açığa çıktığı gibi devletlere karşı

kazanmayı da beraberinde getirir. Program oluşturulup strateji belirlendikten sonra daha sistemli ve güçlü bir mücadele de yürütülmeye başlanıyor.
İlk başta Avrupa alanlarında işçi hareketlerinin var olan sisteme karşı ayağa kalkışı gerçekleşiyor. 1805'den 1905'e kadarki süreçte başta Almanya, Fransa, İngiltere'de ve diğer Avrupa ülkelerinde işçi hareketleri birçok defa günlerce, aylarca savaşmışlardır. Grev, ayaklanma gelişiyor. O dönemler taktik olarak barikat taktiği öndedir, bu taktikle mücadele etme durumu yaşanır.
Barikat nedir? Caddelerin önünün kesilmesidir. Bunu farklı araçlarla yapmaktadırlar. Bu yol kesme yöntemiyle direnirler. Bu bir başkaldırıdır yani ayaklanmadır. İlk başta ayaklanma biçimi gelişmiştir. Şehirlerde Barikat oluşturup, direnmeyi hedefleyerek sonuca gitmek isterler. Çoğu kez şehirlerde haftalarca, aylarca barikat kurup savaşıyorlar. Bu şekilde ya anlaşıyorlardı ya da eziliyorlardı.
Önce merkez Avrupa'dır ama sonra işçi hareketinin merkezi Rusya'ya doğru kayıyor. Rusya Avrupa'ya göre geriden takip ediyor. Ama geç de olsa Rusya'da işçi hareketinde partileşme gelişiyor. Diyebiliriz ki işçi hareketinin kendini örgütleyip yayıldığı yer Rusya'dır. İlk önce Avrupa'da gelişmiş olsa da güçlü bir zemin oluşturduğu, örgütleyip kurumlaştığı yer Rusya'dır. Bundan kaynaklı Rusya örnek model, tecrübe olarak önemlidir. Dediğimiz gibi barikat tarzını esas alıyorlar. Biz de devrimimizde bu barikat tarzını kullanmışız. Barikatın yanında halkın ayaklanması da diğer bir taktiktir. Bu iki taktik var olan sisteme karşı başarı elde etmek için kullanılmıştır. Rus devriminin başarıya ulaşmasını da sağlayan Raperindir yani ayaklanmadır. Raperin diğer devrimler için de örnek olur. Amaç şehirlerde barikat kurarak halk ayaklanmalarını geliştirip zaferi yakalamaktır, bu şekilde sonuca gitmek isterler.
Avrupa'da bir iki şehirde ayaklanma yapılırken Rusya da genel bir ayaklanma gerçekleştirilir. Rus devrimi de başarıya ulaşana kadar belli aşmalardan geçmiştir.
1898'de Sosyal Demokrat Parti oluşturuluyor. Bu şekilde çalışmalara başlarlar. Bundan öncekiler grup şeklindedir, bu dönemde parti oluşuyor. Parti oluştuktan 2-3 yıl sonra 1901'de iç sorunlar baş gösteriyor ve kriz yaşanıyor. Kendi aralarında çelişkiler yaşanıyor. Öncülük sorunları meydana geliyor. Lenin o dönemde Ne Yapmalı kitabını yazıyor, burada ne yapabiliriz'i açığa çıkarmak istiyor. Çözüm için tartışma ortamı yaratıyor. Lenin o dönem partide yer alır ama öncü değildir. O dönem otorite Karl Kautsky'dir. Kautsky Marks ve Engels'in öğrencisidir ve onların takipçisidir. Onlarla kalıp çalışma imkânı oluyor. Bundan onların birinci takipçisi olarak kabul ediliyordu. Marks ve Engels'ten sonra otorite olarak Kautsky kabul ediliyordu. Lenin ilk başta Kautsky otorite olarak kabul edildiğinden Kautsky'nin birçok şeyine karşı çıkamıyor, ama onun bazı görüşlerini, ele alış şeklini beğenmemektedir. Lenin'de Kautsk'ye karşı bir rahatsızlık vardır. İlk başta bazı durumları sadece eleştirir, sert bir çıkışı olmaz.
Daha sonra Rus Sosyal Demokrat Partisinde ikililik oluşuyor. Julius Martov Rus Menşevik partisinin başkanıdır. Bu kişi daha çok Kautsky'i takip ediyor. Partide partileşme üzerine tartışmalar olur ve en büyük çelişki de burada baş gösterir. Tartışma ilk önce parti üyeliği nasıl olmalıdır üzerinedir. Martov; parti programını kabul eden ve aylığını veren herkes parti üyesi olabilir diyor. Lenin; bunu kabul etmez. Bu şekilde olursa o parti öncü ve mücadeleci bir parti olmaz der. Bir profesör de programı kabul edip aylığını verir ve okulunda öğretmenliğini yapmaya devam eder. Ama böyle olmaz. Bu şekilde devrim yapamayız. Üye olacak kişi programı kabul etmeli, aylık vermeli ve örgütsel çalışmalara katılmalıdır. Ya da bir komitenin üyesi olmalıdır, çalışmalıdır, der. Lenin halkın örgütlemesini oluşturmak istiyor. Devrimin içinde de halkın öncüsünü ölçüler-ilkeler üzerinden güçlü oluşturmak istiyor. Partinin kadrosunu oluşturmayana, ölçülerini belli etmeyene, inanç ve iradeyi oluşturmayana kadar ve

halkı örgütlemeyene kadar bu parti devrimi başaramaz. Bundan partileşmenin ölçülerini belirler ve Kautsky buna karşı çıkar. Parti olarak bizim de en çok üzerinde durup tartıştığımız bir konudur. Tüm toplantılarımızın, tartışmalarımızın konusu olduğu gibi günlük olarak da üzerinde durduğumuz bir boyuttur. Partileşme olmadan kazanılamaz. Rusya'da da görüyoruz ki başarıya götüren bu konudur. Önderlik de en çok partileşme ve örgütlülük üzerinde durmaktadır. Bu konu hem öncülüğü belirleme, ölçüleri netleştirme, hem de halkı örgütleme ve tarzını belirleme konularını kapsar. Bu konu üzerine tartışmalar yürütülür. Bu konuda anlaşamadıklarından iki parça olurlar. Partileşmenin önemini ve partide öncülüğü anlama açısından bu konu üzerinde durmak önemlidir. Lenin; partinin üyesi öncü, militan olmalıdır. Bundan sadece programı kabul etmek yetmez. Direkt çalışmaların içinde yer almalıdır, bir komitede yer almalıdır, der. Martov da bunlar olmadan olabilir demektedir. Lenin böyle bir partinin sağcı, oportünist, olacağını söyler. Ya da bilen ve söyleyen ama yapmayan bir parti gerçekliğini yaşar. Bu tartışmalar sonucunda Rus Sosyal Demokrat Partisi'nden ayrılmalar yaşanır ve bir kısmı Bolşevik bir kısmı da Menşevik olur.

Menşevik parti Martov'un düşüncelerini benimser. Bolşevik parti de Lenin'in görüşlerini benimser. İki parça olurlar, ama tam dağılmazlar. İki koldan oluşan bir parti şeklini alır. Menşevik kolu kendilerini Bolşeviklerde kendilerini örgütlerler. İki tarafın da iddiası sosyalizmdir. Bazı ortak yönleri de vardır, ama çalışma biçiminde ve parti üyeliğinde farklılıklar yaşanır. Yine bazı yönlerden aynı düşüncededirler ama partiyi ele alış tarzında, savaş tarzında, halka yaklaşımda farklılıklar yaşarlar.

Bunların dışında da sol partiler vardır. Biri de Narodnik partisidir. Suikastçılar ve radikaldirler. Lenin'in kardeşi de bu partide yer almaktadır. Yine bu dönemde farklı hareketler oluşur. Bu şekilde 1905 yılında ayaklanma başlatırlar. Bu ayaklanma eskisi gibi yani Avrupa'da ortaya çıkan bir-iki şehri tutarak gelişmez. Ayaklanma ülke genelinde olur. Bu süre iki yıl devam eder. Bir sonuç alınmaz. Mücadele olur, büyük çatışmalar yaşanır, birçok yerde grevler gelişir. Lokavt tarzı eylemler de olur. İşçilerin fabrikalarda kalkışları olur. İşçiler işten atılır, barikatlar kurulur, şehirler tutulur. Yani birçok eylem tarzı iç içe her yerde eş zamanlı yapılır. Ama başarı yakalanmaz.

1904'te Rus-Japon savaşı vardır. Yani devrim Ocak 1904'te başlayan Rus-Japon savaşı hala sürerken meydana gelir. Bu savaş sırasında Troçki ve Menşevikler yurt savunmasından söz ederken Lenin ve Bolşevikler devrimin güçlenmesi için çarlığın yenilgisini isterler. Ancak bu şekilde devrim yapabiliriz derler. Burada da yine aralarındaki görüş ayrılığını görüyoruz. Hem içerde hem de dışarda bir savaş durumu vardır.

Devrim 1905 yılının başında (Putilov Fabrikası'nda işçilerin atılmasını protesto eden ve hızla bir genel greve dönüşen bir grevle) başladı ve sonuna dek sürdü (Ocak'tan Aralık'a).

1904'te sahte bir işçi örgütü kurmuş olan Papaz Gapon adında bir provokatör, Rusya'nın en büyük sanayi kenti Petersburg'un en büyük fabrikası olan Putilov' da grevin başladığı 9 Ocak 1905 günü kendi örgütü aracılığıyla taleplerini Çar'a duyurmak üzere ellerinde Çar'ın resimleri ve Kilise'nin bayrakları ile 140 bin kadar işçiyi Kışlık Saray'a sessiz bir yürüyüş yapmaya ikna eder. Provokasyonu fark eden Bolşeviklerin uyarısı para etmeyince onlar da işçilerle birlikte yürümek zorunda kaldılar. Üzerlerine ateş açıldı ve binden çok işçi öldü. 9 Ocak 1905'teki bu işçi katliamı "Kanlı pazar" diye bilindi ve her yıl anıldı.

1905 Devrimini başlatan işte bu katliam oldu.

Olay duyulunca Petersburg'un her yanında politik grev ve gösteriler başladı. İşçi semtlerinde barikatlar kuruldu, böylece işçi mücadelesi politik bir nitelik kazanır. İşçiler birçok yerde askerlere karşı silahlı direnişe geçerler. Devrim ilerleyen aylarda da sürer ve Bolşeviklerin

ayaklanma ve iktidar organları olarak, devrimci iktidarın bir çekirdeği olarak görecekleri ilk işçi Sovyetleri bu dönemde oluşur.
Devlet öncesinde Japonya'yla savaşırken daha sonra Japonlara karşı verilen savaşı durdurur ki içerdeki ayaklanmayı bastırabilsin. Düşmanın saldırısından ziyade halkın ayaklanması önemli hale gelir. Halk ayaklanmasını kendi sistemi için tehlikeli gördüğünden dışardaki savaşı durdurup ayaklanmayı düşürmek için yeni bir hareketlilik başlatır. Ekim'de Moskova'dan başlayıp tüm Rusya'ya yayılarak bir genel greve dönüşen demiryolu işçileri grevine toplam bir milyon kadar işçi katılır. Çar, bir yandan yeni ödünler sözü verirken öte yandan devrimi bastırmak için polis yönetiminde Kara Yüzler diye bilinen lümpen unsurlardan kurulu sivil çeteleri de kullanarak her türlü zoru bu ayaklanmalara karşı kullanır. Kara Yüzler adı altında polise bağlı çete, lümpen, sivil faşistlerden bir çete grup kurarlar. Türkiye'deki Jitem tarzı bir örgütlenmedir. Halka, devrimcilere karşı farklı eylem yöntemleriyle saldırırlar; şiddet, suikast, işkence, öldürme vb. yöntemlerle bu saldırılarını gerçekleştirirler. Devletlerin yöntem olarak ne kadar birbirlerine benzediği görülüyor. Her zaman ayaklanmaları bastırmak için halklara karşı benzer yöntemler kullanılmıştır. Her yönden saldırı olmasına, partiler arasında çelişki olmasına rağmen var olan sisteme karşı barikat, grev, silah kaldırma tarzıyla iki yıl direniyorlar. (1905-1907). Tüm devrimlerde görüyoruz ki başlangıçta barikat, grev, miting tarzı eylemlerle başlama olsa da zamanla direnişte başarı elde etmek için silah kaldırma mecburi hale gelir, aslında bu bir ihtiyaç olur. Çünkü direnenlerin karşında direnişlerini kırmak için çok sert, keskin, acımasız ve her türlü tekniki imkânın seferber edildiği bir saldırı, savaş tarzı var. Bundan kaynaklı kendini savunabilmek, sistemini oluşturabilmek için sadece bazı eylemler yapmak yetmez silahlı ayaklanma ihtiyaç, mecburiyet haline gelir.
Çoğunlukla kendiliğinden oluşturulmuş olan sovyetler (komünler) bir hükümet gibi davranıyorlardı. 1905 Devrimi'nin daha devam ettiği Kasım ayında Lenin Rusya'ya döner. Aralık'ta Moskova'da silahlı ayaklanma başlar ve Bolşevikler bu ayaklanmayı yönetmeye çalıştılar. İçerde ayaklanmayı ezmek için Çar 1905 Devrimi boyunca süren dış savaşı durdurmak isteyerek Japonya ile barış imzaladı. Bolşevikler Moskova'da silahlı ayaklanmayı örgütlemeye çalışıyordu. Ama Petersburg sovyetinden yeterli destek gelmedi, ayaklanma tüm ülkeye yayılamadı, Moskova'da Aralık'ta yapılan ayaklanma bastırıldı ve bu yenilgiyi takiben devrimci kabarış durdu, dalga giderek geri çekilmeye başladı. Menşevikler silahlı ayaklanmaya taraf olmamışlardı. 1905 devrimi böylece yenilgiye uğrar ve 1907 yılında ayaklanma kırılır. Çar kazanır ve her yerde kontrolü ele geçirir. Birçok insan tutuklanıp katledilir. Büyük bir baskı uygulanır. Diğer devrimlerden de kendi devrim tarihimizden de biliyoruz ki başarı öyle hemen elde edilemiyor. Zorlu ve zahmetlidir. Tecrübe eksikliğinden yine farklı sorunlardan kaynaklı kırılma, yenilgi olabiliyor. Önemli olan isteğinde yani amacında ısrar etmektir, eksiklikler nedir bunlar görülüp tahlil edilerek yeni biçimlerle, taktiklerle yeniden başlama esas alınmalıdır. Rusya'da da bunu görebiliyorsun. Yenilgiler, düşmeler oluyor ama mücadeleyi bırakmıyorlar. Aslında devrim, ayaklanma adına bir şey kalmaz. Kurtulanlar geri çekilir, devrim dağıldıktan sonra bazıları dışarıya çıkar bazıları tutuklanır. Lenin de bu süreçte İsviçre'ye gider. Geri kalanlar da kendini saklar. Düşman devrimde bozgunculuk yaratmak için yöntem olarak devrimcileri ajana, ihanetçiye çevirir. Bazıları tamamen devrimden kopar. Bilinip-tanınan devrimcilerden bir kısmı bu sefer ajan olurlar, bir kısmı dinci, bir kısmı da lümpen olur. Devrimin içinde birçok bozulma ve parçalanmalar olur. Ancak Lenin mücadeleyi bırakmaz. Bolşevik partisi Lenin'in çabasıyla yavaş yavaş kendini toplamaya başlar. Lenin bu süreçte İsviçre'den makale yazıları yoluyla kendini partiye ulaştırırdı. Tekrardan devrimin zemini oluşturmaya çalışır. Toplum arasında tekrardan gücü, umudu açığa çıkarır. Bu toplama süreci beş yıl sürer. 1912'ye kadar çok zayıflar, fakat kendilerini toplarlar ve tekrardan çalışmalara

başlarlar. Daha sonra bu süreç örgütleme çalışmalarıyla 1917 yılına kadar devem eder. İlk başta çalışmalarını illegal yürütürler. Halkı örgütlerler. Ayaklanma için uygun zamanı beklerler ve ayaklanma için uygun zaman oluşunca başlarlar. Bazı dönemler vardır ki tarihi çıkışları içinde barındırır. Bu süreçlere hazır olmak ve bu süreçleri değerlendirmek gerekir. Lenin bunu yapıyor. Bu süreçte Bolşevik ve Menşevik arasında tam kopuş olur.

1912'den itibaren grev hareketi yeniden canlanır. 1914'e dek yükselerek devam eden bu politik grevlerde ana talepler demokratik cumhuriyet, 8 saatlik işgünü ve topraklara el konulmasıdır. 1912'den itibaren gelişen durum 1905 devriminin başlangıcını andırır. Köylülerin (ağalara karşı) ve askerlerin (orduda) de isyanları yer alır. Rusya'da bir ikinci devrim bu şekilde yaklaşıyordu.

1917 şubatında Bolşevikler tekrar çarlık Rusya'ya başkaldırır. O dönemde birinci dünya savaşı vardır. Rusya da İngiltere, Fransa ve İtalya'yla beraber Almanya'ya karşı ittifak içindedir. Almanya'da Osmanlı ve Avusturya'yla ittifak halindedir. Bu şekilde birinci dünya savaşı yürütülür. Bolşevikler Rusya'ya karşı ayaklanır ancak Rusya'nın kendisi de savaşın içindedir.

O döneme kadar proletarya ya da enternasyonaller savaşa karşıdırlar. Yapılan savaşların işgal ve sömürü amaçlı olduklarını, emperyalizm için gerçekleştirildiklerini söylerler. Lenin o dönemde 'Emperyalizm' kitabını yazar, burada emperyalizmin tanımını yapar. Lenin'in görüşü tüm dünya işçilerinin bir olmasıdır. Tüm dünya işçileri kardeştir, dünya cephesinde hepsi birdir. İşçiler karşısında burjuva vardır. Ve işçilerin köylülerle ittifak yapması gerektiğini savunur. İşçi-köylü ittifakında işçi öncülüğüyle devrim hedeftir. Ancak savaş olduğunda birbirine karşı savaş başlar.

Bu dönemde Kautsy'in durumunu ele alırsak; bir Alman proleter olarak savaşın karşısında durması gerekirdi, ama birebir proleterlere savaşa katılın demese de öyle bir ortam yaratır ki herkes kendi devletine destek verir. Ne katılır nede karşı çıkar bu şekilde bir pozisyonu benimser. Her devlet işçilerini savaşa dahil ediyordu ama Kautsky buna karşı çıkmaz aslında duruşuyla buna destek olur. Lenin, Kautsky otorite olmasına rağmen ona ve bu duruma karşı çıkar ve eleştirir. Bu tavrın yanlış olduğunu, işçilerin savaş karşıtı olmaları gerektiğini savunur. Bu savaş haksız, geri ve burjuva bir savaştır. Emperyalistlerim amaçlarını gerçekleştirmek için yapılmaktadır. İşçiler kendi devletlerine karşı gelmelidirler yoksa diğer halklara karşı devletlerini desteklememelidirler, der. Fakat işçiler birbirlerine karşı savaş pozisyonuna girerler, birlikleri dağılır. Böylece 2. Enternasyonal işlevsiz kaldı. Birinci dünya savaşında binlerce insan yaşamını kaybeder.

Ama Rus işçileri Rusya devletine karşı mücadelelerini birinci dünya savaşında sürdürdüler. 1917'de Rus ordusu her yerde savaş içindeydi. Almanlara karşı çetin ve tarihi bir savaş da yürütürler. Bunun tarihi örnekleri vardır; Stalingrad, Leningrad gibi direnişleriyle tarihe mal olurlar. Bu faşizme karşı halkların savaşıdır ve bu savaşlarda tarih yazarlar. Ruslar o zaman Kürdistan'a kadar gelmiştir. Rus devrimi gerçekleşmeseydi Rusların Kürdistan'ın bir bölgesini alma ihtimali vardı. (Erzurum, Kars, Erzincan).

Bu süreçte şubat devrimi başladı. Şubat devrimi geliştirilen ayaklanmalarla kazanılır. Devrimi yapan işçilerdi ve ayaklanmanın daha ilk günlerinde 1905'teki gibi Sovyetler kurmuşlardı. Ama Petersburg, Moskova ve birçok diğer kentin Sovyetlerinde çoğunlukta olan ve onları yöneten Menşevikler ile sosyalist-devrimciler (kerensky bu partidendi) idiler. Bu iki parti ayaklanma başarıya ulaştıktan sonra Bolşevikleri dışlayarak bir geçici hükümet kurdular. Liberal ve diğer burjuva partilerin de hükümette temsilcileri bulunuyordu. Menşeviklerin öncülüğünde hükümet kurulur. Hükümet başbakanı Kerensky bir Menşevik'tir. Sonra başbakan olur. Farklı sol partiler de vardır. Hükümet koalisyon şeklinde oluşur. Ama Bolşevikler hükümette yer almazlar. Zaten Menşevikler de hükümette yer almasını istemezler. Bolşevikler bu sürece

kadar illegal çalışıyorlardı. Ancak bu dönemde Bolşevikler açıktan çalışmaya başlarlar. Bu durum ancak beş ay sürer (şubat-mart) sonradan tekrar illegal çalışmalara geçmek zorunda kalırlar. Lenin bu devrimi proletaryanın, halkın devrimi olarak görmez. Burjuva devrimi olarak tanımlar. Bundan kaynaklı da devrim için hazırlıklar yapar. Bu şekilde örgütleme çalışmalarına ağırlık verirler.

Daha sonra genel seçimler olur. Bolşevikler de bu seçime katılır ve oyların %13'ünü alırlar. Bu oy oranını alınca Lenin devrim zamanı gelmiştir der. Halk hazırdır, çizgimiz bellidir, ne istediğimizi biliyoruz, halk bunun farkında ve devrime hazırız ve artık devrime başlayabiliriz, der. Devrim ekim ayında yine bir ayaklanmayla başlar. Lenin'in ilk baştaki şubat devrimini burjuva devrimi olarak ele aldığını belirtmiştik. Bu devrimdeki Menşevikleri küçük burjuva olarak tanımlar. Hakikatleri görüyorlar, ama yapmıyorlar, söylüyorlar ama kendilerini işe vermiyorlar. Mücadelede sağcılar ve hakikatte oportünistlerdir. Artık proletarya devrimi olmalıdır der. Bunun üzerine Lenin nisan ayında 'Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi' kitabını yazar. Bu kitabında devrimin gerekliliğini ele alır. Menşeviklerin öncülüğünde olan devrimin burjuva devrimi olduğunu asıl kendi devrimimizi yapmamız gerekir der.

Bolşevikler de kendilerini hazırlayarak ekim ayında Moskova'da ayaklanırlar. Ve Moskova'yla Petersburg'u ele geçirerek iktidarı da ele geçirmiş olurlar. Bu şekilde iç savaş başlar. Var olan hükümet bu süreçte kaçar. 1905 ve 1907 şubat devrimleri kendiliğinden devrimler iken ekim devrimi bir parti tarafından planlanıp örgütlenen bir devrim niteliğini taşır.

O dönem en önde gelen emperyalist devletler İngiltere ve Fransa'dır. Bunlar Çar ordusuna el atarlar. Çar ordusunda ordunun komutanları dağılır ancak orduda büyük komutanlar hatta dünyada tanınmış olanlar, birinci dünya savaşında rol oynamış olan komutanlar vardır. Örneğin; General Kornilov, General Anton İvanoviç Denıkin gibi dünyaca tanınan generaller vardır. İngiltere ve Fransa bunları desteklerler. Bu komutanların her birinin emrinde yüzlerce asker var. Burjuva sınıfı, devrime karşı olan herkes ve çar askerleri İngiltere ve Fransa'nın desteğiyle devrimin üzerine giderler. Çok çetin(dıjwar) savaşlar olur, devrime karşı tüm güçler bir olur ve saldırı geliştirirler. Bolşevikler tüm saldırılara karşı direnir. Halkı hazırlamışlar ve öncüleri güçlüdür. Bu konuda başarılı bir pratiğin sahibidirler. 1912-14 hazırlık dönemidir. 1914'te birinci dünya savaşı başlar. Devrimin içinde Kızıl Ordu oluşturulur. Bir yandan devrimin öncüleri orduya katılım ve örgütleme için halka çağrı yaparken diğer yandan da savaşırlar. Bu iç savaş 1917'den 1920'ye kadar üç yıl devam eder. Bolşevikler nicelik olarak azdırlar. Ordularının sayısı fazla değildir. Çar ordusundaki bazı sol görüşlü olup örgütlendirilenler var, bunlar devrime katılmışlardır. Karşı gücün sayısı çok daha fazladır. Köylü ve işçiler devrime katılır ve devrimi sahiplenirler. Fakat Bolşevik kadroları istenilen şekilde öncülük yaparlar. Bir yandan kendilerini örgütlerler, bir yandan savaşırlar. Herkes devrimin etrafında toplanır. Bu şekilde büyük olan güce karşı direnişi geliştirirler.

Burjuva, sanayiciler, toprak sahibi burjuvalar toplanıp, devrime karşı savaşırlar. Sadece devlet işgalci güçler devrime karşı savaşmaz. Bazı sol güçler, küçük burjuva ve oportünistler Menşevik, sol sosyalistler ya da çok sayıdaki sol örgütler Bolşeviklere karşı çıkıyorlar. Devrimi kendileri için tehlikeli görenler, istediklerini yapamayacaklarından karşı çıkarlar. Birçok sol örgüt arasında öne çıkıp devrim yapan Bolşeviklerdir, yine birçok sol örgüt Menşeviklerin öncülüğünde şubat ayından ekim ayına kadar hükümette ortak hükümettirler, ama Bolşevikler hükümette yer almazlar bu süreci örgütlemeye verirler ve devrimin zeminini oluşturarak devrime başlarlar. Devrim aynı zamanda Menşevik ve ortaklarının iktidarını yıktığından bu Bolşeviklere karşı çıkışları güçlendirir ve saldırıya geçerler. Tüm bu saldırılara karşı Bolşevikler yalnızdır, ancak devrimin savunması için halka çağrı yapılır. Bu kritik süreçte Stalin ve Troçki gibiler öne çıkarlar. Savaşta önemli bir rol oynarlar. Troçki daha çok ajiteyle uğraşır, yani halkı

etkiler ve Kızıl Ordu'nun örgütlemesinde önemli bir rol oynar. Bu isimler birçok önemli çalışma yaparlar. Belki sonradan bazı yönlerden bozulma olmuş olsa da bu gerçekliği görmek lazımdır. Kızıl Ordu 1920'de savaşı kazanır ve zaferi elde eder. Tüm saldırganlar tasfiye edilir, boşa çıkarılır ve böylece zafere ulaşırlar. Sovyet'in temeli böyle atılır. Bundan sonra Rusya'da 1920'den sonra Sovyetler birliği gelişir. Bu ezilen sınıflar için bir zaferdir.

Bir basın toplantısında Lenin'e bu başarının sırrı nedir? Nasıl başardınız size bu kadar karşıtlık varken? diye sorarlar. Lenin;

Bu savaşta sırlarımız şunlardı: bir disiplin; iki yine disiplin; üç yine disiplin. Yani sırrımız disiplindir. Bolşeviklerin demirden disiplini kazanmanın temeli oldu. Disiplin konusu bizim de kendi içimizde en çok konuştuğumuz bir konudur. İnsan disiplini esas alırsa sonuçları çok olumlu oluyor, Lenin de devrimin zaferi için disiplini gösteriyor. Her Bolşevik üyesi nerdeyse aldığı görev ve talimatı yerine getirmiştir. Öncülük yapmıştır, halkı örgütlemiştir, orduyu oluşturmuştur, direnmiştir ve kazanmıştır.

Ve şimdi daha iyi anlaşılıyor ki Lenin neden bu kadar partileşmede ısrar etmiştir. Partinin bir militan partisi olmasını istiyordu, her üyesi çalışanı partili olmalıdır diyerek bunda ısrar eder. Zemini güçlü kurulan böyle bir parti olmasaydı bu savaş da gerçekleşmezdi. Bir partinin temeli sağlamsa zaferde etkilidir. Rus devrimi eğer öncü güçlü olursa birçok şeyi başarabilir'i kanıtlayan bir devrimdir.

Ekim devriminde önemli olan unsurlar; öncünün misyonu, disiplin ve kendilerine esas aldıkları ilke ve ölçülerdir. Yani partileşmedir. Bu değerlerle devrimde kazanıyorlar. Halkı örgütlemeye önem verirler ve bunu illegal bir şekilde yaparlar.

Ekim devrimi büyük bir devrimdir. Dünya genelinde her şeyi kendisiyle değiştiren bir devrimdir. İlk kez kapitalizme karşı bir parti sosyalizm alternatifiyle kazanıp iktidar oluyor. Kuşatılmasına, her yerden saldırıya maruz kalmasına rağmen, tüm bu saldırılara karşı direnir ve kendini savunur. Çin'e, Vietnam'a ve birçok yere örnek olurlar. Sosyalizm çizgisini sonuna kadar savunurlar ve bunda başarılı da olurlar. Sosyalizmin yönteminde ve uygulanmasında yanlışlıklar ve eksiklikler yaşandı bu ayrı bir konudur, ama sosyalizm adına savaş yürütüldü ve kazanıldı. Önderlik de uzun uzun bu konuyu değerlendiriyor. Önderlik; Rusya'da yenilen sosyalizm değildir, Sovyet'le sosyalizmin devletle gerçekleşemeyeceği kanıtlandı der. Bu açığa çıkmıştır. Yine sisteme karşı halkı ayaklandıracak, örgütleyecek alternatif sistem sosyalizmdir. Sovyet devrimi gösterdi ki devletle sosyalizm olmaz. Önderlik; kullandığımız araçlar da devlet araçları olmamalı, farklı olmalıdır. Yoksa sonuç aynı yere çıkar. Rusya devletin araçlarıyla sosyalizmi kurmak istedi ve kendine devleti esas aldı. Burada şunu görüyoruz; halkların sisteme karşı ayaklanması oluyor, büyük bedeller veriliyor, bu mücadelelerde büyük umutlar yaratılıyor ama yöntem doğru olmadığından sonu kayıp oluyor. Yoksa büyük bir inançla savaşa katılım, ikna olup devrime katılım vardır yine kadınlar devrime çok güçlü katılıyorlar. Ama devrimden sonra kadının durumu vahimdir öncülük pozisyonundan nataşa durumuna düşürüyorlar.

Burada savaş yönünden başarının stratejisi neydi? Raperin yani ayaklanmaydı. Ayaklanma bu şekilde sonuç alır. Paris Komünü'nde başarılan şey altı ay sürdü. Bu sefer Moskova'da proletarya yine iktidara el koydu. Yine Paris Komünü'nde olduğu gibi proletaryanın elinden iktidarı almak için gelirler ama bu sefer yapamazlar. Bu kendisiyle beraber yeni bir çağ açtı. Ezilen sınıfların mücadelesi açısından örnek oldular, tıpkı Çin'de olduğu gibi. Halklar için perspektif oluşturdu. İktidara karşı ayaklanma biçimiyle başarı kazanıla bilineceği anlaşıldı. Rusya bu şekilde sosyalizm çizgisine girdi, ama sosyalist olmadı. Bu konuda bazı hususlara değinebiliriz, çünkü sonradan bu anlayıştan kaynaklı yanlışlıklar yapıldı.

Devrimin henüz gerçekleştiği zaman özellikle 1920'de iç savaş bittiğinde, yeni bir sistemin kurulması, sosyalizm sisteminin geliştirilmesi gerekiyordu. Lenin çok akıllıca bir şekilde doğrudan sosyalizm ölçülerini uygulamadı. Bundan önce yapılması gerekenler var der ve NEP projesini (yeni ekonomik politika) önerir. NEP toplumu sosyalizme hazırlamak ve ülkenin ekonomisi için ilk aşamadır. Hala da özel mülkiyet var ama yavaş yavaş özel mülkiyeti kaldırılıp sosyalizme doğru gitmek, her şeyin komün olması için hedefler belirler. Ancak Lenin'in ölümünden sonra bu gerçekleşmez. Yaşasaydı durum daha farklı olabilirdi. Ancak 1924 yılında sol sosyalist parti tarafından suikasta uğrar. Hemen ölmez ama ağır yaralanır ve kısa bir süre sonra hayatını kaybeder.

Lenin'in ölümünden sonra öne çıkan iki isim vardı; Stalin ve Troçki. Lenin öleceğini anlayınca mektup yazar. Mektubunda Stalin için; Stalin'in arkadaşlara karşı üslubu biraz serttir der. Bu şekilde onu eleştirir. Troçki'yi de bazı yönlerden eleştirir. Stalin o dönem Lenin'in militanı olarak iç savaşta ve daha öncesinde birçok şey yapmıştır. Okuma yönünden güçlü bir temele sahip değildir. Ortaokula kadar okuyor, ama kendini yetiştiriyor. Tutuklandığı zaman gece-gündüz hep okuyor. Kendini devrime tam kilitlemiş biridir. Devrimin içinde şekil alır ve bir militanı haline gelir. Önceleri bu kadar gelişkin değildir. Ama devrimle bunu yapıyor. Devrim yürüyüşünde güçlü öncü bir kadro olur. Lenin suikasta uğradığı zaman birçok kişiyi öldürür. Temizleme hareketini başlatarak devrime karşı olanları tasfiye eder. Daha o zamandan ne kadar sert olduğu anlaşılıyor.

Troçki; asıl olarak Bolşevik değildir. Önceden kendi grubu vardır. Sonradan Bolşeviklere katılıyor. Entelektüel ve ajitatör biridir, iç savaşta ajite rolünü çok oynar, halk toplantıları ve mitingleri gerçekleştirir. Halkı örgütleme ve ayaklandırmada çok güçlüdür. Bu yönleriyle öne çıkar. Orduyu örgütler-toplar bir süre orduyu da yönetir. Troçki de ordu içinde birçok kişiyi katleder, asar. Öne çıkan özellikleri bir Bolşevik kökenli olmaması diğeri ise her şeyi tartışma konusu yapmasıdır. Politik ve liberal-oportünist bir kişiliktir. Yine taklitçidir. Bolşevik yapısı Troçki'yi çok benimsemez.

Lenin öldüğü zaman Lenin'in mektubunu mecliste Stalin okur. Burada Lenin'in partisine el uzatanların karşısında çok sert olacağım der. Kim parti karşısındaysa ben de onun karşısındayım der. Bolşevikler Stalin'i seçer bu şekilde Stalin partinin başına geçer.

Stalin parti üzerine geldikten sonra Lenin'in çizgisini yürütmek ister ancak düz yaklaşır. Örneğin Stalin 1927 yılında NEP programını kaldırır. NEP programı adım adım sosyalizme gidiştir. Stalin kaldırarak şöyle der; insan doğrudan sosyalizme gitmelidir. Tüm halk Rusya devleti için gece ve gündüz çalıştırılır. Beş yıl içinde Rus ekonomisi dünya genelinde beşinci ülke olur. Rusya burjuva kapitalizmine karşı devlet kapitalizmini esas alır. Bu ülke artık sosyalisttir deyip genel olarak özel mülkiyeti yasaklar ve el koyar. Kim kaşı çıkarsa da tasfiye eder.

Troçki Stalin'e karşı çıkar. Stalin de Troçki'yi sürgün eder. İlk önce Azerbaycan sonra da İstanbul'a sürgün eder. Troçki bir yıl İstanbul'da kaldıktan sonra Meksika'ya gider. Stalin'e karşı burada çalışmalar yürütür. Kendine olanaklar sağlanır. Amerika, Avrupa'nın hepsi Stalin'den korktuklarından Troçki' ye imkanlar yaratıyorlardı. Troçki burada okul açar ve bu okulunda kadroları eğitir. Stalin'e karşı bir hareket oluşturur.

Sovyet Rusya'nın kurulmasından sonra Stalin Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Ukrayna'yı ele geçirerek Sovyetler birliğine katar. Troçki de iktidarı ele geçirmek için çalışır. Bunun için birçok kadro yetiştirir. Meksika Komünist Parti'si ve Sovyet istihbaratının NKWD (daha sonra KGB olur) yardımıyla Troçki' nin evine baskın yapılır. Yaşadığı evin önünde nöbetçiler ve güvenlikçiler var. Okulu da buradadır. Geniş bir saha olarak bu yer ona aittir. Bu eve silahlarla baskın yapılır. Kapının önündeki nöbetçiyi örgütleyerek içeri girerler. Troçki' nin yatak odasının kapısına kadar engelsiz giderler. Kapıyı açarak etrafı tararlar. Troçki ve eşi yatağın altına

saklanır. Çok tararlar ama isabet etmediğinden Troçki kurtulur. Meksika ilk başta Troçki'den şüphelenir kendisinin bunu örgütlemiş olabileceğini düşünür. Sonra olayın gerçek olduğunu anlarlar. Bu baskını Stalin'in örgütlemiş olabileceği söylenir.

İspanya'da savaşan eski bir militan Ramon Mercader var, İspanyol'dur ve stalinisttir. Bir gazeteci gibi Troçki'yle bağlantı kurar. Troçki hep şöyle demektedir; devrim durmamalıdır, aralıksız devrim, her yerde devrim, tüm dünyada devrim. Bu onun teorisidir. Şimdi de troçkizm bir çizgi olarak vardır. Ve teorileri aralıksız devrim her yerde devrimdir. Ala Rızgari partisi de troçkisttirler. Bu İspanyol militan da o dönemde bu gündemle bir makale yazar ve Troçki' ye göndererek tartışmak istediğini söyler. Troçki kabul eder. Randevu verir ve onunla görüşür. Tartışmada bir demirle Troçki'nin kafasına vurarak öldürür. Troçki'yi tasfiye etmek için kendini feda eder. Bu şekilde Troçki ortadan kaldırılır.

Diyebiliriz ki Stalin; ülke artık sosyalizmdir, artık sosyalizme geçiyoruz diyerek çok sert yaklaşır. Halk adına sosyalizm yerine devlet için sosyalizmi esas alır. Dogmatizmi geliştirir. Stalin'de kısa yoldan sonuca gitme vardır. Lenin adım adım, örgütleyerek bir zemin oluşturur bu şekilde sistemi oluşturmayı amaçlar ama Stalin tam tersini yapar. Halkın iradesini, demokrasiyi esas almaz. Bu yaklaşımlar Sovyet'in kuşatılmasına sebep olur. 90'lı yıllarda da Sovyet yıkılır. Bu şekilde sert(dıjwar) bir sistem kurarak hem parti içinde hem parti dışında şiddet kullanır. Her şeyi sosyalist devlet adına yapar. Zaten proletaryanın devletleşmesi ya da diktatörleşmesi yanlıştır. Çünkü diktatörlüğün, devletin olduğu yerde demokrasi olamaz. Stalin de yanlışlıklar yaptı. Lenin belki yedirerek adım adım sosyalizmi kurardı. Hitler de Almanya'da iktidara gelince direkt Sovyet sistemini hedefledi bundan sonra Stalin baskı sistemini tam esas aldı ve uyguladı. Bundan sonra dogmatizm ve kestirmecilik tam hâkim oldu. Stalin halkın iradesini ve demokrasiyi fazla esas almadı. Faşizme karşıyız adı altında sosyalizm kuşatılmış, Sovyet'i korumamız gerekiyor denilerek her şey bunun için seferber edilir. Hatta diğer ülkelerin komünist partilerini Sovyet'i savunmanın hizmetine alırlar. Troçki her ülkede devrim derken Stalin herkes devrim kalesini korumalıdır diyordu. Ya da önce Sovyet sonra devrimi korumalıdır. Kısaca yoldan çıkma böylece yaşandı.

Yaşanan sorunları ele alırsak; sistemin kendini var edip sürdürdüğü araçları kullanarak özgürlüğü geçekleştirebileceklerini sanma vardır. Tüm devrimlerde şu gerçekliği görüyoruz. İlk önce halklar adına bir kalkış, devrim gerçekleşmekte ama sonrasında sistemle bir olma, parçası haline gelme, dönüşme yaşanmaktadır. Böylece sistemin eki haline gelirler. İsa, Spartaküs, Muhammed, Bedreddin, Saint Simon, Marks, Lenin'e kadar bu böyle süregelmiştir. İsa Roma'ya karşı savaştı, katledildi; ama Roma Hıristiyanlaştı, İsa'nın dinini, ideolojisini benimsedi, devlet dini haline getirdi. Spartaküs, köleciliğe karşı çıktı, Roma'yla savaştı, yenildi, katledildi. Roma bu yengiden çıkardığı sonuçla feodalleşti, böylece devletçi sistem ömrünü uzattı. Benzer örnekler çoktur ve uzatılabilir. Devrim kendi çocuklarını yedi sözü Rusya için söylenir. O kadar bedelden sonra savaşın sonunun bu şekilde olması umutsuzluk da yaratır. Ezilenlerin isyanlarının yenilgi nedenleri; bilinç ve örgütten yoksun olmalarıdır. Zihniyet yönünden sorunlar vardır. Özgürlük ideolojisinden saptığında, büyük kahramanlıklar gerçekleştirmiş olsan da kendi yarattıklarınla seni karşı karşıya getirir. Bu şekilde umutlar kırılıyor. Emekçiliği savunurken ondan uzaklaşma, karşıtına dönüşme yaşanıyor. Yine amacından uzaklaşma yaşanıyor. Sovyet bundan kaynaklı halkın öncülüğünü, misyonunu yitirmiş ve bir devlet partisine dönüşmüştür. Örgütlenme sorunları var. Her yönden kapitalizmi tanımlayıp yorumlama ve buna karşı kendi ideolojisini oluşturma olmadığından yine devleti, iktidarı tanıma-çözümlemesi tam yapılıp değerlendirilmediğinden zihniyet sorunları açığa çıkıyor ve böyle bir sonuca götürüyor. Yeni bir toplumu oluşturmak için sadece zor-şiddet yöntemini kullanmak yeterli değildir. Fakat Stalin bu şekilde yapar. Önderlik meşru savunma

için mecbur kalmadıkça zora başvurulmayacağını söyler. Rusya bu zoru halka karşı da kullanır. Böyle olunca halkta da sahiplenme olmaz ve devrim toplumsallaşmaz. Kadın devrimi devrimdeki bir mesele gibi algılanır. Kadın devrimin içinde o kadar rol alır, öncülük yapar. Fakat kadın devrimini, öncülüğünü esas alma yoktur. Bunu ideolojik bir çizgi olarak ele alabiliriz. Devrimden sonra da kadının durumu çok kötü olur. Stalin kadını eski pozisyonuna getirmek ister. Feodal ve ailecidir, aileyi kutsal sayar. Sosyalizmi tanımlamada sorun vardır. Sosyalizmin kaynağı doğal toplumdur. Önderlik şu değerlendirmeyi de yapıyor; Marks ve Engels'in döneminde doğal toplumun analizi hala yapılmamıştır, açığa çıkmamıştır. Doğal toplum çok bilinmiyor. Arkeolojik olarak araştırmalar yapılmamıştır, bu araştırmalar daha yeni yeni başlıyor. Bundan kaynaklı bir bilme durumu yaşanmadığından hakikate göre bir yorumun çıkmamasına neden olur. Sosyalizmin kaynağı doğal toplum olmalıdır. Sosyalizm, insanlık toplumunun oluşturulmasının, yeni toplumsal insanı yaratmanın ideolojisidir, böyle olmalıdır. Bunun ideolojisi olarak ele alınmalıdır. Rusya'da ortaya çıkan devlet gibi bir ele alıştır. Bundan kaynaklı istenilen şeylerde sonuç alınmamasına yol açar. İnsanı teknik gibi ele alma var. Halbuki Sosyalizm insanı ele alır ama var olan sosyalizmde insan ortadan kalkar. Halktan kopuş yaşanır. Bunların hepsi Rusya'da bozulmayla beraber yıkılışı getirir. Yine ekonomiye yaklaşımları yanlıştır. Kapitalizm ekonomik olarak çok gelişmiş bizim de gelişmemiz gerekir derler. Ekonomilerini yükseltmek için her şeyi yaparlar. Bunların hepsi bu sonuçların yaşanmasına neden olur. Ama yine de Rus devriminde öne çıkan şey halkların ayaklanma stratejisiyle başarabileceğidir. Halkı örgütleyip inanç verirsen, umudu oluşturursan halk her yönüyle devrimi sahiplenir. Büyük bedelleri göze alır ve verir. Tüm bunları kendimize kaynak olarak alırız. Bu devrim, zihniyet ve uygulamadaki yanlış ve yetersiz yanlarına rağmen diğer halklarda olduğu gibi bizim özgürlük mücadelemizi de etkilemiştir. Parti kuruluş sürecinde bu büyük devrimden etkilenmiştir. Var olan eksiklikler eleştirilip tamamlanmaya çalışılır. Hiç olmamış gibi ele alamayız. Bu mirasın birikimiyle mücadelemizi yürütüyoruz. Kendimiz de çıkışta Marks'tan etkilendik, Marks'ı esas alma oldu. Sonradan paradigma değişti. Aslında devletle sosyalizmi gerçekleştirmekten vazgeçtik.

Biz bu konuları niye tartışıyoruz. Çünkü biz de bu dünyada yaşıyoruz. Kürt halkı olarak özgürlük mücadelesini sadece biz yürütmüyoruz. Dünyada devlet ve iktidar tarihi kadar halkların özgürlük tarihi de var. Dünyada tüm halklar kendini özgürleştirmek için sadece dağa çıkmadı. Çoğu halk şehrinde, ovasında savaşarak kısa sürede büyük devrimler yapmış ve iktidarlardan kendilerini kurtarmışlardır. Diğer yerler için de moral gücü olmuşlardır. Nasıl ki şimdiki yüzyılda Rojava devrimi kadınlara, gençlere, halklara moral oluyor o zaman da yaşanan budur. Rojava devrimi Ortadoğu'nun parçalanmışlık gerçeğinde yaşandı. Neden Ortadoğu iktidarla, erkek egemen zihniyetle, gericilikle kuşatılmıştır, çıkarılan tüm çelişkilerle paramparça olmuştur? Dincilik, mezhepçilik, ulus-devlet adına bu kadar parçalanmışlık vardır. Bu koşullarda kadınların öncülüğünde bir bölge özgürleştiriliyor. Sadece Kürtleri değil o bölgede yaşayan tüm halkları özgürleştiriyor. Demokratik biçimde birlikte bir yaşamla bölgeyi bir saldırı gücünden kurtardılar ki bu saldırı gücünün önünde kimse duramıyordu, korkuyordu ama onu yendiler. Kadınların öncülüğünde halkların özgürlüğünün gerçekleştirilmesi tüm halkları bir araya getirdi. Bir çölde yeşil bir yer, vaha gibi ortaya çıktı. Bundan kaynaklı tüm dünya bu devrimi merak etti. Hangi felsefe, ideoloji buna öncülük etti, bu halkı örgütledi ki bu kadar büyük bir zafer ortaya çıkarabildiler diye sorgulamaya başladılar. Ortadoğu gibi kadınların çoğunun siyah çarşafla kapatıldığı bir yerde ellerinde silahla öncülük eden, erkeklerle eşit bir şekilde kalkıp savaşan bu kadınlar kimdir diye merak edildi. Kim bu gücü oluşturdu, ideolojiyi yarattı? Cehennem olarak tanınan bu topraklarda bu güzelliği kim ortaya çıkardı. Farklı ulusların; Kürt, Arap, Şia, Türk, Ermeni ve farklı inançların; Süryani, Hristiyan, Yahudi, Müslümanların bir araya

gelemediği bir yerde nasıl bir felsefedir ki hem düşmanın gücünü ortadan kaldırıyor hem de birlikte yaşamı geliştiriyor. Bu şekilde bu devrime karşı merak oluştu. Bu devrim herkese ilham kaynağı oldu ve herkes bu devrimden faydalanmak, sonuçlar çıkarmak istedi. Önder APO'nun felsefesi, PKK daha önce de tanınıyordu. Ama bu gerçeklik ortaya çıkardı ki insanların fikri pratikle somut hale gelmektedir. PKK her zaman demokratik sosyalizmi esas aldığını söyledi, bu konuda Marks'ı eleştirdi, Lenin eksik kaldığı yönleri eleştirdi. Marksizm'i de Lenin'i de ret etmedi ancak eksik kaldıkları konuları ele alıp eleştirirdi, bu şekilde onları tamamlamaya çalıştı. PKK'nin kimliği demokratik sosyalizmdir. Sosyalizm için savaşıyoruz. Önderlik sosyalizm savaşı insan olmada ısrardır dedi. Önderlik kimliğini demokratik sosyalizm olarak adlandırdı. PKK tüm bunları hep dile getirdi ancak doğruluğu, kadın özgürlüğündeki gerçekçiliği, halkların beraber yaşamasını ne kadar esas aldığı ve öz savunmada ne kadar güçlü bir sistem oluşturduğu Rojava devriminde somutlaştı, ortaya çıktı. Tüm kadın hareketleri, halk hareketleri, işçilerin hareketi, akademisyenler hatta liberaller, burjuvalar Önderliğimizi tanıdılar. İngiltere'de sendikalar Önderlik adına konferanslar yaptı sadece Avrupa değil Latin Amerika, Ortadoğu bu durumdan etkilendi her yerde bu çerçevede konferanslar yapıldı. Yine yakın süreçte Lübnan'da Önderliğin görüşlerini dile getiren toplantılar yapıldı. Bu hangi fikirdir merak edildi çünkü herkesin devrime ihtiyacı var. Afganistanlı kadınlar da bu durumdan etkilendi Lübnan da etkilendi yani herkes etkilendi.

Biz tarihi ne kadar anlıyoruz? Önderliğin gücü Önderliğin tarihi anlamasından geliyor. Önderlik hiçbir şeyi sıfırdan oluşturmadı. Önderlik dünya devrimlerinin sonucundan; Marksizm'den, Lenin'den, Paris Komününden, 68 kuşağı Che Guevara'dan, Türkiye'de Mahir Çayan, Deniz Gezmiş'ten, Filistin devriminden etkilendi. Cezayir nasıl Fransa işgalinden kurtuldu, Rusya kendisini nasıl kurtardı, Vietnam kendisini nasıl kurtardı, Vietnam'da öne çıkan Giap kimdir yine Vietnam hem Japonya hem Fransa hem de Amerika karşısında nasıl savaşıp kazandı? Bu kadar küçük bir ülke; defalarca yenildi ama sonunda kazandı. Bu iradeyi nasıl gösterdi? Biz nasıl bunların hepsini Kürdistan'da pratikleştirebiliriz? Önderlik bunları araştırdı ve yoğunlaştı. Bundan kaynaklı Önderliğin gücü tarihi tanımasından, anlam vermesinden geliyor. İnsanlık tarihini, dünya tarihini anlamadan, tarihimizi tanımadan sadece günlük akılla bir şey yapamayız. Bunlar olmazsa kişi zorlandığında geri adım atar, pes eder hatta teslim olur çünkü tarih bilinci yoktur. İnsanın tarih bilinci ne kadar gelişirse diktatörleri o kadar bilir, faşizmin sonunu bilir, devrimci hareketlerin sonunu bilir. Bizim de aşamalarımız buna benzer. Şimdi meselemiz Sovyet devrimidir. Lenin'in ayaklanma tezlerini okuyunca Önderliğin, partinin şehir savaşı için dediği şeyleri ya da tartıştığımız şeyleri aynı cümle, aynı değerlendirmeler ve tespitlerle Lenin'in de yapmış olduğunu görüyorsun. Aynı sorunlar orada da yaşanmıştır. Nasıl ki biz de toplumsal alan hendeklerin, barikatların yanlış olduğunu söyledi Menşevikler de (sağcı) aynı şekildedirler. Kendi içlerinde fikir ayrılığı çıkıyor. İkiye ayrılıyorlar, liberaller Menşeviklerdir radikaller de Bolşeviklerdir. Çelişkileri nedir? Bizim şehir savaşı sürecinde yaşadıklarımızla aynıdır. Siyasi, toplumsal alan, dağda küçük bir kesim bu siyasetin yanlış olduğunu söylediler. Şehir savaşı siyaseti; hendek kurma, barikat vs. yanlıştır denildi çünkü orta sınıf zihniyetine göre düşünme vardır. Düşman da bize karşı bu siyaseti yapıyordu. Sizi hendeklerde boğacağız diyerek özel savaş yürütüyordu. Bizim içimizde de bir kesim orta sınıf olup savaşın şehirlere yayılıp rahatlarının bozulmasını istemeyenler, dağdakilerin verdiği savaşla siyasi alandakilere yaratılan imkanla kendilerini yaşatma mantığıyla yaklaştıklarından bu süreçten rahatsız oldular. Bazıları açıktan bunu dillendirdiler bazıları açıktan yapmasa da katılmadılar, boşa çıkardılar. Lenin ayaklanma tezlerini okuyunca onlarda da aynı şeyler gerçekleşmiştir; barikat indirirler, düşmanın bu barikatlara çok sert müdahalesi oluyor; halk ayaklanmasına karşı tankları çıkarıyorlar. Nasıl ki Cizre'de, Sur'da Türkler halka karşı tankları

kullanıp evleri yıktı onlar da ev ev yıkıyorlar. Rejim çok sert müdahale edince bu direnişe katılmayanlar yüksek sesle yürütülen bu siyaset, barikat, şehir savaşları yanlıştır deyip dillendirmeye başladılar. Devrimi liberal bir çizgiye çekmeye çalışıp pasifize etmek istediler. Lenin'in önemi burada ortaya çıkar. Tüm bu sağ, liberal, revizyonist görüşleri değerlendirdi ve devrim, Serhildan, ayaklanma çizgisinde, radikal mücadele çizgisinde ısrar etti. Nasıl ki bizim mücadelemizde direniş oldu ama devrime dönüşmedi onlarda da direnme oldu ama kazanmadılar, yenildiler. Bu yenilgiyle bazıları karamsar düştü ama Lenin böyle ele almadı. Bunlardan sonuç çıkarmalıyız, rejimi yıkamasak da temelden sarstık der. Yoğun bir şekilde illegal olarak halk örgütlemesine kendilerini verirler. Daha sonra 1907 ekim ayında da halkı örgütleme çerçevesinde her yerde müfreze; kadın, işçi, halk, genç müfrezeleri kuruldu. Herkes silahlandı ve radikal bir mücadele başladı. Bu sefer savaşı kazandılar. Devrimi bir kereden kazanmadılar. Devrime aşama aşama giderler. Çarlık yıkılır ama 1917'den 1920'ye kadar hem kendi içlerinde hem çarlığa karşı mücadele çok sert devam eder. Sovyet'in ilanı da 1920 yılındadır. Partinin öncülüğü, yine parti içinde çizginin netleştirilmesi önemlidir. Parti içinde bizde de olduğu gibi tasfiyeciler açığa çıkar, nasıl ki bizde sağ-liberali dayatanlar çıktı onların arasında da bu durum yaşanır. Menşevik, Bolşevik olarak ayrılırlar, farklı gruplar oluşur. Birbirlerine karşı mücadele içine girerler. Devrimlerde parti öncülük etmelidir. Devrimler içinde en çok tartıştığımız Rusya devrimidir, en çok sonuç çıkardığımız devrim de Rusya devrimidir. Lenin'in öncülüğünü neden önemli görüyoruz; çünkü Lenin devrimci radikal mücadelede ısrar etmiştir. Lenin de Marksist'tir. Marksizm'i esas aldı ancak Lenin'in önemi bazı şeyleri eklemesi, çoğaltmasıdır. Marks- Engels Paris Komünü'ndeki gelişmeleri doğru okudular oradan komünizm felsefesini çıkararak tüm ezilen dünya işçilerine armağan ettiler. Lenin ise halkların kendi kaderini tayin etme hakkının teori ve paradigmasını geliştirdi. Bunun öncülüğünü işçi sınıfı, proletarya (örgütlü işçi, sosyalizm bilinci gelişmiş olandır. Sosyalizm bilinci çerçevesinde kendini örgütlemiş, öncü olmuş radikal devrimci mücadele ile silahlı mücadele yürüten kesimdir) yaptı. Lenin parti öncülüğünü devrim çizgisinde radikal mücadeleye yani silahlı mücadele üzerine oturtmak istedi. Silahlı ayaklanmayla, Serhildanla kendilerini örgütlüyorlar. Şehir savaşı, sokak savaşı çerçevesinde kendilerini örgütleme vardır, Lenin sonuna kadar bunda ısrar eder. Şimdi birçok parti kendini sosyalist görüyor, Kürdistan'da da kendini böyle görenler vardır ama PKK'nin gerillacılığı bırakmasını söyleyip niye şehirlerde savaş var, silahın zamanı geçmiş diyorlar. Lenin'in devrimdeki farkı buradadır. Önderlik tüm bunlardan sonuç çıkarır. Lenin oportünizm, liberalizm, orta sınıf çizgisinden partiyi kurtarır. Partiyi devrimci çizgiye oturtur. Lenin'in farkı bir teorisyen olmasıdır bu fikirleri hâkim kılar, parti içinde parti öncülüğünde bunu oturtur. Diğer bir yönü ise çok güçlü bir örgütleyicidir. Çok yaygın ve hızlı bir şekilde halkı örgütler. Fabrikada, okulda, her yerde bunu yapmıştır.

Rusya çok büyük bir ülkedir. Hem Asya, Avrupa, Afrika hem Amerika'ya kadar çok büyük bir alan üzerinde bulunmaktadır. Bu büyük topraklarda Rus köylüleri topraksızdırlar. Topraksız köylüler, kulaklar denilmektedir. Çok zorlu koşullarda yaşıyorlar. Çarlık sanayileşmeyi geliştirir ama ücretler çok ucuzdur. Çok geniş olmasına rağmen bu topraklarda halk çok fakir- yoksuldur. Çünkü topraklar küçük bir kesimin elinde bulunmaktadır. Fabrikalar var ama halka ucuz iş gücü olarak yaklaşılıyor. Böyle bir yerde sistem halkın emeği üzerinden işçi, köylü üzerinden yaşamaktadır. Yani köylüler, işçiler çok zor koşullarda yaşamaktadır. Marksizm fikrini, Paris Komünü'nü yine Sosyal Demokratik Parti'yi, 1. ve 2. Enternasyonalizm fikrini kurtuluşları için güç olarak görüyorlar. Enternasyonalizm tüm dünya işçilerinin bir olmasını savunur ve işçilerin burjuva karşısında mücadele edip kendisini kurtarmasını söyler. Rusya'da da çok işçi vardır. Ve Rusya'daki işçilerde diğer yerlerdeki işçiler gibi çok zor koşullarda yaşıyorlar. Bunların hepsine

Marksizm'in fikri ve Lenin devrim görüşleri öncülük eder, Lenin çok güçlü bir ajitatördür sadece teorisyen değil aynı zaman da pratikçidir ve çok güçlü bir örgütleyicidir. Bunların hepsi neye cevap olur? Bu çalışma Rus halkının acısının dermanı olur ve bunda hayallerinin karşılığını bulur. Lenin devrimin koşullarını, halkın gerçekliğini doğru analiz eder. Çarlık çok güçlü görünür sanki hiç sarsılıp yıkılmayacakmış hep hâkim kalacakmış gibi bir görüntü yansıtır. Lenin halkın gücünü görür eğer bu güç örgütlendirilirse çarlık yıkılabilir, der. Halk da örgütlendirilebilir neden çünkü köledir, ezilendir, zor koşullarda yaşıyor, özgürlük ihtiyacı vardır. Lenin bu durumu iyi analiz eder, analiz ettikten sonra sadece teorisyen olarak kalmaz, bunun lafazanlığını yapmaz. Analiz ettiklerini nasıl pratikleştirecek, örgütleyecek buna yoğunlaşır ve çok güçlü bir örgütleyici olur. Örgütleme yaparak bu esas üzerinden bir pratiğin içine girer. 1905- 1917 arasında verilen 12 yıllık bir savaş vardır. 3 yılda iç savaş yürütülmüştür. Toplamda 15 yılda dünyanın en büyük faşist iktidarını yıkarlar. Baldırı çıplak işçilerle, ellerinde kazma, kürek açlıktan perişan olmuş köylülerden örgütlü bir halk ortaya çıkarır. Bu örgütlenmeyi mücadeleye dönüştürerek çarlık rejimini yıkar. Önderlik tüm bunlardan sonuç çıkardı. Sovyet pratiği diğer devrimlere ilham kaynağı olur. Birçok halka cesaret verir; Çin, Vietnam, Cezayir, Latin Amerika ülkeleri, Türkiye, Kuzey Kürdistan bunlara örnektir. Eğer Lenin'in fikirleri Rus toplumunu örgütledi, çarlık rejimi güçlü olmasına rağmen silahlı ayaklanma çerçevesinde halkla beraber devrim yaptırdı, proleter öncülüğünde şehir savaşları yürütüldü bizde ülkemizde aynı şeyi yapabiliriz. Bundan etkilendiler, sonuç çıkardılar. Neyi, nasıl yaptılar? Önderlik de hareketimiz de bu devrimden etkilendi. Anlamamız, üzerinde durmamız da önemlidir. Biz de tüm bunları bilmeliyiz. Bize ilham, cesaret olmalıdır. Kaç yıllık devrimimizde artık bizde bu şeyleri biliyoruz şimdi bizim devrimimiz diğer yerler için ilham kaynağı oluyor ancak yine de önemlidir. Çoğu zaman eğer insan tarihi bilmezse biraz zorlandığında, düşman biraz güçlü olduğunda artık yapamayız, gücümüz bitti diyerek inançsız düşmektedir. Zaten bizim aramızda inançsız düşüp ihanet edenler, düşmana kaçanlar, düşmanına tenezzül edenler zaaflarından etkileniyorlar ama sonuçta inançsız düşüyorlar. Rusya'da da bu durum çok yaşanıyor.

Stalin devrim döneminde eylemci biridir, eylemciliğiyle öne çıkıyor. Güçlü bir suikastçıdır. Sovyet ne zaman sapma yaşar? Devlet kapitalizmiyle sosyalizme geçmeyi esas aldığında sapma yaşamaya başlar ve bundan kaynaklı sosyalist yerine kapitalist oldular. Lenin çabuk öldü, Troçki tasfiye oldu, Stalin de yanlış uyguladı. Bu kişiler devrime yön veriyordu. Stalin iktidara geldiğinde erkek egemenlikçi, feodal, devletçi, iktidarcı bir zihniyetle yaklaştı ve bundan kaynaklı sosyalizmi oluşturamadı. Sovyet'in beş yılda ekonomisini de büyüttü, diğer yönlerden de büyüme oldu ama sosyalizmi geliştiremedi. Yoksa devrim içinde çok güçlü örgütleyici, ajitatördürler. Bundan dolayı çok kısa bir sürede örgütlendiler ve devrim yaptılar. Küçük, zayıf bir düşmana karşı değil büyük ve etkili bir düşmana karşı savaştılar. Önderlik de değerlendiriyor, peki biz ne kadar bir hücre örgütleyebiliriz? Ajitatör olmayan biri, tarih bilinci olmayan biri nasıl örgütleyebilir? Bunlar olmadan ne üzerinden örgütleyebilecek. Hitabı güçlü olmazsa, ajitatör olmazsa, radikal, heybetli, üslubu net olmazsa, söylediklerinde ikna değilse nasıl insanları örgütleyecektir? Biz insanlara cesaret verip, ikna edip örgütleyerek yerel birlik yapacağız, hücre kuracağız. Faşizme karşı silah tutup savaşta savaşacaklar. Bu basit bir şey değildir, ciddiyetle yaklaşılması gereken bir çalışmadır. Bir insan kendine güvenmezse, tarih bilinci olmazsa, cesaretli olmazsa, insanları ikna edemezse yani güçlü bir ajitatör olmazsa, nasıl insanları örgütleyecek? Bir insanın örgütleyici olabilmesi için hitap ve üslubu net olmalı, tarih bilinci olmalı, doğru analiz edebilmelidir. Kiminle ne yapabilir bunu bilmelidir, çalışmayı karşıdakine kavratmalı, cesaret aşılamalıdır. Yeni savaşçılarda yeni katılanlar 3 ay eğitildikten sonra ne kadar anladılar, örgütlendiler diye takibi yapılıyor. YPS çalışmasındaki arkadaşlar 1

saat belki 3 saat ya da en fazla yarım öğün tartışarak insanları ikna etmelidir. Yeni Şervan devresinde 3 ayda insanlar eğitilip-örgütleniyor ona rağmen tam olmuyor ama şehirlerde birkaç saat ya da yarım öğünde tartışıp ikna edip birlik yapmak gerekiyor. Bunun için iyi bir ajitatör olmak lazımdır. Ajitatörlük lafazanlık değildir, dili somut olan, hitabı etkili, tarih bilinci güçlü olan, cesaretli bir enerjiyle karşısındakini ikna edebilendir. Konuyu anlayanın dili somuttur. Konuyu anlamayan biri etrafında döner, genelleme yapar, dili somut olmaz. Yani somut olmak özü çıkarıp karşıya aktarabilmektir. Bunların hepsi çok önemlidir, çünkü çok hızlı bir şekilde devrimci halk savaşı doğrultusunda halkı örgütlemelidir. Halkı mitinge götürmek, oy kullanmak için bunları tartışmıyoruz. Bu fazla ikna istemez. Biz insanların eline silah verip faşizme karşı savaştıracağız. Yani en zahmetli, cesaret, risk isteyen bir çalışmayı insanların önüne koyuyoruz. O zaman örgütleme yeteneğimiz en üst düzeyde olmalıdır. Üslubumuz ona göre olmalıdır. İnsanlar bizde inancı, güveni, cesareti, görmelidir ve neden örgütlediğimizi bilmelidir. Bazı devrimler neden erken gerçekleşmiştir? Koşullara bağlıdır yine farklı nedenleri olsa da önemli olan öncülüktür. Önderlik diyor ben dışarda olsam AKP'nin ömrü 6 aydır. Gerçekten de böyledir. Önderlik güçlü bir ajitatördür ve Türkiye halkını tanıyor, onlara nasıl hitap edeceğini biliyor. Hitabıyla nereye dokunacağını iyi biliyor. İktidarın zayıf yönlerini, nerden nasıl üzerine gidilmesi gerektiğini birbirinden iyi çıkarıyor. Yani iş olsun diye Önderlik bunu belirtmiyor. Devrimlerin zafere ulaşmasında öncüler çok belirleyicidir. Öncüler sadece önderler değildir. YPS çalışması da örgütleme yapacak, hücre örgütleyecektir, arkadaşlar da bu işin öncüsüdür. Peki biz ne kadar bu misyona sahibiz? Bunu ne kadar yapabilirsek o kadar erken de örgütleme gerçekleştiririz. Ama bu durumda olmazsak sorundur. Lenin, Stalin yine Troçki böyle kişiliklerdir. Ekim devriminde Lenin yurt dışındadır, örgütleme yapan Troçki'dir, askeri komutandır, büyük bir ajitatör ve etkili bir kişiliktir. Sonra fikirde ayrılıklar oluyor kopuşlar gerçekleşiyor ama gerçeklik böyledir. Bazıları da Yahudi olduğundan böyle yaklaşıldığını söylüyor. Lenin'in de dedesi Yahudi'dir. Bu kişilikler büyük karakterlerdir. Hem ajitatör hem örgütleyiciler, bu özellikler sayesinde böyle bir kadro şekillenmesi gelişiyor. Farklı koşullarda etkilemişler ve 15 yılda devrim gerçekleştiriyorlar. Bizim esas sorunumuz öncülük sorunudur. Savaş komutanını arıyor. Şehir savaşlarında her yerde aynı öncülük gösterilmedi, kadroların duruşu da aynı olmadı. Bundan dolayı öncülüğe bağlı olarak her şehir aynı rolü oynamadı. Bu da sebep oldu ki zorlanmalar olsan, sonuçlar değişsin.

Devrimin yolları birbirinden farklı değildir. Diğer devrimler nasıl yollar kendilerine bulmuşlar, nasıl devrim yapmışlar, öncü nasıl rol oynamış, koşullar nasıl analiz edilmiş, değerlendirilmiş? Diye sorunca her şeyi zamanında yapma vardır, bu görülüyor. Lenin'in sözü dün erken yarın geç bugün zamanıdır. Yani fırsatları değerlendirme vardır. Bizim gerçekliğimizi de ifade ediyor, biz devrim yapamadık bu bir sonucu ifade ediyor. Biz fırsatları ne kadar değerlendirebiliyoruz. Fırsatlar oluştuğunda değerlendirmek için ne kadar hazırız? Devrimci fırsatları değerlendirendir. Bir devrimci fırsatları önce doğru okumalıdır, doğru okumazsa bugünün işini yarına yarınınkini de diğer güne bırakır. Bir saatlik işi on saatte, bir günlük işi bir ayda yaparlar. On işi bir kereden beraber yapabilecekken bir işi on kez yapacak duruma gelirler. Fırsatı değerlendirme yeteneği olmazsa sonuçlar böyle gerçekleşir. Fırsatları değerlendirme Sovyet devrimcisinin, Lenin'in öncülük ettiği ve farz ettiği devrimciliğin temel bir özelliğidir. Lenin'in önemi fırsatları görüp değerlendirmesidir. Önderlik anı değerlendirmekten bahsetti. Yıllarca bize anın devrimcisi olun dedi. Ama biz çoğu zaman o anın farkında değiliz, hayallerin içindeyizdir an gelip geçiyor, birileri hatırlatmazsa fark etmiyoruz. Gelişmelere karşı uyanık değiliz, antenlerimiz açık değildir. Savaşın zaferine odaklanma yoktur, aklımız bir sürü şeyin üzerine gitmekte; duyguda, güdüde, beyinde, arayışlarımızda, ilişkilerimizde, kaygılarımızda, kendimizi düşünecek birçok şey gelişiyor ve bu bizi parçalıyor. Hedef odaklı değiliz. Hedef

odaklı olunmazsa devrime kilitlenemeyiz, beynimiz, yüreğimiz, kulaklarımız açık hale gelmez, reflekslerimiz ona göre gelişmez. Ancak yine de örgüt ve Önderliğin bize hatırlatmasına hatta kaç kere tekrarlamasına rağmen anlamıyoruz. Yıllarca tartıştığımız bir şeyi bir arkadaşa sorduğunda cevap veremez sanki hiç partiyle yaşamamış gibi bir durumu yaşamaktadır. Örgütün demesine rağmen anlamamıştır. Bu sefer kendi kendine anlama hiç gelişmemektedir. Halbuki kendi kendine anlama öncü olan devrimcinin temel bir özelliğidir. Lenin kendisinde ve arkadaşlarında bunu gerçekleştirmiştir. Tüm yoğunlaşmaları devrim yapmak üzerine olduğundan fırsat oluştuğunda bunu değerlendirmiştir. Tarihi anı görebilmek ve o anda yapabilmek önemlidir o an yapmadığında tekrar o fırsat an eline geçmiyor. O zamanı görmek, okumak, inisiyatif kullanıp devreye girmek önemli bir özelliktir. Bu da devrimcilik ister. Devrimci; inisiyatifli, kendine güvenen, duyarlı biridir. Öncü devrimcilerde değerlendirdiğimiz temel bir özellik de fırsatları değerlendirmedir. Yani tarihin yönünü değiştirmedir. Büyük özelliklere sahip kişilikler, tarihte rol oynayanlar böyle ortaya çıkıyor. Sovyet devrimi tam da bunu ifade ediyor. Lenin şahsında tüm dünyayı etkileyen en büyük devrim tam da bunu ifade ediyor. Lenin'i Lenin yapan bu özelliklerdir. Bu özelliklerle savaş büyük devrime döndü. Sovyet'te devrim yapan özellik, kişilikler diğer yerlerde de devrim yapabilir. Önderlik hep diyor eğer on APO olsaydı dünya çok kısa bir zamanda değişirdi. Bu bir propaganda değildir ve kendisi için demiyor. Görüyoruz bir APO bu kadar dünyayı etkiliyor ve dünyaya fazla geldi. Zindanda olmasına rağmen bu kadar etkileyicidir. Düşününki on APO olsaydı neler yapardı. Bu propaganda değil gerçeklik, hakikattir. Lenin de Sovyet devrimi için aynı şeydir. Büyük kişilikler, büyük devrimciler o dönemi okumuşlar, çok çabuk örgütlemişler devreye girip inisiyatif almışlar fırsatları değerlendirerek büyük devrimler yapmışlardır. Tüm bu işler, çalışmalar her devrimci için zafer yoludur, iş geliştirme yoludur. Önderlik yıllarca bu özellik ve örnekler üzerinde yorum yaptı, partiyi eğitmeye çalıştı. Hatta Önderlik onları geçerek eksik kalan şeyleri tamamladı. Bizim de gündemimizde bunlar olmalıdırlar. Yabancılar, tarih olup gitmişler deyip böyle ele almamalıyız. Gündemimizde olmalı ve yoğunlaşmalıyız. Tarih bilincimiz hem devrimler çerçevesinde hem devrim öncülerini tanımada hep canlı olmalıdır. Bunların üzerine yoğunlaşılmalıdır. Ayaklanma tezlerini daha önce de okumuştum ama kuzeydeki savaş döneminde okuduğumda daha iyi anladım. Çünkü pratiğimiz aynıydı. Siyasal ve toplumsal alanın durumu da aynıydı. Bundan kaynaklı çok not aldım. Bizim şimdi tartıştıklarımızı yıllar önce bazıları tartışmış, analizini edip savaşını yürütmüş ve birçok şeyi tespit etmişler. Bu süreçleri nasıl geçirdikleri de ele alınıyor. Tarihi birbirinden koparmadan üzerinde yoğunlaşmalıyız. Bilmeliyiz ki Önderliğin gücü tarih bilincinden gelmektedir. Bu gücü oluşturmak için aynı şey bizim için de geçerlidir. Bu şekilde bir yaklaşım olmalıdır ve kendimizi pratiğin ve zaferin büyük bir devrimcisi yapmalıyız. Bu kişilikler büyük kişiliktirler biz de onların yolundan yürüyoruz. Hatta biz onları birçok boyutta düzelterek mücadelemizi yürütüyoruz. Sovyetlerin devrimi dünyayı sosyalizme dönüştüremedi bizim amacımız Önderliğin düşüncesiyle dünyada devrim yaparak sosyalizmi kurmaktır. Onların hayalini de bu şekilde tamamlamış oluruz. Önderlik bu hareketlerden böyle bir heyecan alıyor. Önderlik çağdaş Med hareketi dedi. Med hareketi 300 yıl devam etti. Bizim mücadelemiz 50 yıldır devam ediyor daha 250 yıl var. 250 yılda tüm dünyayı Apocu sosyalist, demokratik yapabiliriz. Ve yapacağımıza da inanıyoruz. Önderlik tüm bunların sonucudur, tamamlayanıdır. Bu esas üzerinden fikirleri tüm dünyayı etkilemektedir. Devrim bir günlük, bir yıllık iş değildir. Dünyada devrim gerçekleştirmek bir mücadele ister. Hz. İsa da 300 yılda Hristiyanlığı yaydı ve Roma'ya kabul ettirdi. Tabii bizim farklıdır. Ama kaynağı bu devrimlerdir. İmkânsız bir şey yoktur, her şey mümkündür. Dünya devrimleri de Önderliğin fikir öncülüğü de bu mirasların geleneği, tamamlayanıdır.

Dünyada yaşayan devrimleri çok yönden ele alıp değerlendirebiliriz. Ekonomik yönden, halkların durumu yönünden ele alabiliriz yine nasıl savaşmışlar, neyi esas almışlar, hangi taktikleri uygulamışlar? Bunları dile getirebiliriz. Ama önemli olan stratejidir, taktik koşullara göre değişir. Şöyle bir gerçeklik de var. O da var olan devrimlerin tersine dönmesidir. Rusya'daki sosyalizmde de bu yaşanmıştır, reel sosyalizme dönüşmüştür. İstenilen farklıdır ama sonuç farklı olmuştur. Bizim için önemli olan biz bu yaşanılanları devrim açısından nasıl değerlendiriyoruz. Bizim iyi değerlendirdiğimizi düşünüyorum. Arapların devrimi oldu bunu en çok değerlendiren biz olduk. Belki kimse Kürtlerin devrin yapmasını beklemiyordu. Fakat biz ideolojik olarak hazırdık. İdeoloji cesareti güce dönüştürüyor. Paradigmaya inanç vardı. Bunlar Rojava'da devrim yapmamızı sağladı. Niye bazı toplumlar güçlü değişimler yapamıyor? Türkiye'de bunu yapmak istedi. Rusya-Lenin Atatürk'le anlaşma yaptı hatta Kürtler bunun kurbanı oldular. Rusya Türkiye üzerinden diğer ülkelere geçmek istiyordu. Her yüzyılda bir fırsatlar doğuyor. Önderlik temelden ele aldı. Reel sosyalizmin zayıflıkları nedir, hangi düzeydeydi ve neden yenildi? Bu şekilde ele alıp analiz etmek büyük bir cesarettir, bu şekilde tez geliştirmek önemlidir. Bunun için inancının güçlü olması gerekir. Büyük kişilik ve sosyalistlerin özelliği kimsenin cesaret edemediğini yapabilmektir. Önderlik kimsenin yapamadığını yapmıştır. Reel sosyalizmi çözümlemiş ve harekete büyük adımlar attırmıştır. 50 yıllık süreç devrimler için uzun bir süre değildir. Mücadeleye başladığımız dönemde reel sosyalizm yenildi, paradigma değişti, yeni paradigma devreye girdi. Burada çelişkiler başladı, inançsızlık oluştu yenilmeler, ihanetler oldu. Çünkü paradigma savaşı yürütmek o kadar kolay değildir. Rusya'daki en çetin savaş kendi aralarında yürümüştür. Toplum devrime inanmıştır bunda sorun yok ama bu hareket nasıl yürüyecek, sistem nasıl oluşacak? Bunlar önemli konulardır. Öncü de koşullara göre bir yol belirlemezse yaptıkları kendisine döner. Rusya'da da güç oluşuyor ama dünyayı okumama durumu da var. Amerika iki plan ortaya çıkarıyor biri Marshall planı diğeri Trumvell doktrinidir. Rusya'ya karşıdır ama buna karşı bir çözüm de geliştiremezler.

Rus devriminde kadın yönünden gelişmeyi sağlayamıyorlar, kadını baskılıyorlar. Amerika bu konuda daha çekici bir durumdadır ve buna benzer çok şey yaşanıyor. Asıl sorunlar devrimle başlıyor. Bundan sonra zorlanmalar yaşanıyor. Nataşalar devrimcidir ama ahlakı bozuk olanlar olarak tanımlanmışlar, bunun önünü alamamışlardır. Tabii bu kapitalizmin de bir oyunudur. Nataşalar Rus devriminin sembolüdürler. Şimdi fuhuş yapan kadınlara nataşa ismini takmışlar. Şimdilerde Türk dizileri de Zilan ismini kullanıyor, bu şekilde en kutsal değerlerimizin içini boşaltmak istiyorlar. Bu ideolojik bir saldırıdır. Yine Türkler birçok devrimciyi devrimin yenilmesinden sonra reklamcı yapmıştır. Rus devriminde yaşananlar reel sosyalizmin de bir sorunudur. Rus devrimine herkes saygı gösteriyor ama bunun yanında çok dejenerasyon da yapılmaktadır. Bize karşı çok ölçüsüz bir savaş yürütülüyor. Bu savaşta hiç ahlak yoktur. Bu toprakların kendine özgü durumları var. Hareket olarak tarihi doğru okuma var direniş de var ama biz kendimiz mücadelemizde ikna değiliz dünya ikna ama biz göremiyoruz. Güçlü bir eğitim de var ama bunu kendimize temel yapmalıyız.

Ortaya çıkan şey; ayaklanma stratejisi Rusya'da başarı kazandırdı. Ayaklanmanın Rusya'da başarı kazandığı görülünce herkes ayaklanmayla devrim yapmak istedi. Ayaklanma stratejisinde derinlik yakalayarak sonuca ulaşmak istediler. Bundan kaynaklı 1921 yılında Çin'de köylüler ayaklandılar.

2-STALİNGRAD KUŞATMASI

Stalingrad'ı herkes duymuştur. Son olarak da en çok Kobani'deki savaşla duyduk. Kobani ile benzer yönler bulunduğundan Kobani için ikinci Stalingrad deniliyordu. Stalingrad kuşatması Sovyetler Birliğinin Güneybatısındaki Stalingrad şehrinde yapılan bir savaştır. O zaman İkinci Dünya savaşı vardır. Hitler dünyada özellikle Avrupa'da kendi faşist sistemini egemen kılarak iktidarını oluşturmak istiyor. Bunun karşısında en çok savaşan bir güç de Rusya'nın ordusu Kızıl Ordu'dur. Almanlara karşı savaşta çok büyük bir direniş de gerçekleştirirler.

Almanlar ikinci dünya savaşında Stalingrad'ı kuşatıyorlar. Stalingrad savaşı ikinci Dünya Savaşının en büyük ve belirleyici savaşlarından biridir. Kuşatma 23 Ağustos 1942 ile 2 Şubat 1943 arasında olmuştur. Dünya tarihindeki en kanlı savaşlardan biridir. Çok büyük kayıpların olduğu çetin bir savaş Stalingrad da yaşanmıştır. Bu savaşta yaklaşık iki milyon insan ölmüştür. Dünyada o zaman iki kutup vardır; bir taraf sosyalizm bir taraf da faşizmdir. Stalingrad savaşı iki taraf için de önemli bir savaştır. Kim kazanırsa hâkim güç o olacaktır. Biz nasıl ki kendi savaşımızda diyoruz kim kazanırsa dünyada etkili güç o olacaktır Stalingrad için de bu geçerlidir. Bu hem Rusya açısından hem de Almanya açısından böyledir. Almanya kazanırsa Hitler çok rahat iktidarını geçerli kılacak, kırılırsa da Almanya-Hitler için büyük bir kayıp olacaktır. Zaten bu savaştan sonra Almanya artık kendini toparlayamaz. Almanya için bu savaş bir dönüm noktası olmuştur. Stalingrad savaşından sonra Alman güçleri eski kuvvetini bir daha asla toplayamamıştır.

Almanya Stalingrad'a önce yoğun bir bombardımanla saldırır daha sonra saldırı yavaş yavaş binadan binaya savaşa dönüşür. Türkler de şimdi bize karşı bunu kullanıyor. Tüm gücüyle bombardıman yaptıktan sonra indirme yapıyor. Almanlar da şehri ele geçirmek için uçak ve toplarla her yönden yoğun bir bombardıman gerçekleştirirler. Sonra da gücünü savaştırmak için şehre yerleştirir. Almanlar tüm şehri kontrol ederek Rusları Volga nehrinin gerisine atmak istiyor. Ama Rus direnişçilerini Volga'nın gerisine atmak zordu. Ruslar sonuna kadar direnir. İlk başlarda Almanlar daha avantajlıdır. Rusların kayıpları çoktur ama Ruslar tüm bunlara rağmen direnişte ısrar ederler. Yaz 1942'de Ruslar için savaş kötü, Almanlar için iyi giden bir durumdadır. Stalingrad'a üç cepheden saldırı olur; doğu, güney ve kuzey. İlk önce doğu cephesinden saldırı gerçekleştirilir. Hitlerin bundaki amacı hem zaman kazanmak hem de buradaki hammaddeyi ele geçirmektir. Doğu cephesindeki Sovyet saldırıları Almanları Moskova'dan uzaklaştırıyordu ama Kızıl Ordu mevcudiyetinin %59'unu kaybetmişti. Bundan kaynaklı Stalingrad savaşına çok kanlı bir savaş denilmektedir. Her şeye rağmen Stalin geriye bir adım bile atılmayacak diyordu. Bundan sonra ana saldırıların merkezinin yine Moskova olacağı tahmin ediliyordu. Hitler Amerika savaşa girmeden, Rus saldırısını bitirmek istiyordu. Bundan kaynaklı çok hızlı sonuç alıp başarısını dünyaya kanıtlayarak iktidarını kurmak istiyordu. Aynı zamanda Kafkaslardaki petrol bölgeleri, Almanların işini görecekti.

Alman saldırısı ilk başlarda iyi başladı. Sovyet askerleri steplerde ufak direniş göstermeye çalıştı ve Güney'de gruplanmaya başladı. Yeniden grup olma çalışmaları Almanların onları kuşatmasıyla düştü.

Stalin mümkün olan tüm orduları Volga'nın doğusuna yolladı, halk buraya tahliye edildi. Stalin sivillerin şehir savunmasına yardım edeceğini söyleyerek daha fazla sivilin gitmesini önledi. Biz şehirlerde bir savaş durumunda ilk önce sivilleri tahliye ediyoruz. Halkta kayıplar olmasın, katliamlar gerçekleşmesin diye halkı çıkarıyoruz. Ancak Stalingrad'da halk şehirde bırakılıyor. İlk günler ölü ve yaralıların kayıtları tutuluyor ama daha sonra Sovyetler hava saldırıları sırasında ölen sivil ve askerlerin kayıtlarını tutmuyor. Sovyetler hava kuvvetleri bakımından güçlüdür. Fakat Almanlar tarafından Sovyet hava kuvvetleri yok ediliyor. Yok edildiğinden kaynaklı çok kullanamıyorlar. Çok yoğun saldırılardan kaynaklı Sovyetler ikmal malzemelerini ve destek birimleri bombardımanlar altında savaş alanına getirtiyorlar. Sovyetler kaç kez saldırı

düzenliyorlar ama her seferinde püskürtülüyorlar. Sadece savunma pozisyonunda kalmıyorlar, saldırılarda kaybetmelerine rağmen devam ediyorlar. Etrafının kuşatılmasına yine birçok yönden zayıf olmasına rağmen savunmanın yanında saldırı taktiğini kendilerine esas alıyorlar. Bu şekilde Almanları zorluyor ve darbe de vuruyorlar.

Dediğimiz gibi ilk başlarda yıkılan şehirde savaş çetin ve umutsuzdur. 27 Temmuz'da Stalin'in " Geriye bir adım bile atılmayacak " ve "Volga'nın gerisinde hiç toprak yok " emirleriyle geri çekilme yasaklanır. Stalingrad dışında elimizde toprak yok geriye gideceğiniz bir yer yok. Ya kazanırsınız ya da yok olursunuz. Gelip içinde yaşayacağınız bir toprak yok der. Almanlar Stalingrad'ın içlerine ağır kayıplarla ilerlerler. Alman savaş taktiği mühendis, asker, tank, topçu birlikleri ve hava gücünün bir arada koordineli bir biçimde kullanılmasıdır. Bu şekilde saldırı yapıyorlardı. Buna karşılık olarak Chuikov askerlerine Almanlara yaklaşabildikleri kadar yaklaşmalarını emreder. Chuikov buna " Kucaklama " diyordu. Bu Alman askerlerini tek başlarına savaşmaya zorluyordu. Alman topçu ve hava saldırısı için kendi askerini de gözden çıkarıyordu. Almanlar şehre girince de savaş binalarda olmaya başlar. Sovyet askerleri her binada, önemli caddelerde savunma yapar. Bazı binalar kaleye dönüştürülüyordu. Bunun için mayınlar, anti tank silahları, dikenli teller kurulur; nişancılar ve 5-10 kişilik makineli tüfek takımları oluşturulur. Almanlar bu savaşı "Fare savaşı" olarak adlandırmıştı. Bu savaşta birçok yer defalarca el değiştirir. Örneğin Mamayev Kurgan'da yapılan savaşlarda, tepe birçok kez el değiştirir. Yine tren yolu istasyonu 14 kez el değiştiriyor. Yani göğüs göğse bir savaş söz konusudur. Tahıl ambarında savaş çıkıyor sonra ele geçiriliyor. Sovyetler geri çekilmeden tüm tahıl ambarlarını yakıyorlar. Diyebiliriz ki Stalingrad'da varlık yokluk savaşı yürütülmüştür.

Şehrin başka bir bölgesinde, bir müfreze komutanı olan Yakov Pavlov bir binayı kaleye dönüştürür. Burası daha sonra Pavlov 'un evi olarak adlandırıldı. Askerler evin çevresini mayın tarlasına çevirir. Pencerelere makineli tüfekler yerleştirilir. Sovyetler burada iki ay direnirler. Hep bir saldırı durumu vardır, ama Ruslar farklı taktiklerle bu saldırıları boşa çıkarmak için uğraşırlar. Ev, Alman haritalarında Kale olarak işaretlenir. Yine Almanlar traktör fabrikasındaki direnişi kırmak için yoğun hava saldırısı gerçekleştirirler. Rus topçuları yok edilir, destek kuvvetlere saldırı olur yani sovyetler açısından savaş durumu çok zorludur.

Sovyetler taktik olarak mayınlamayı çok kullanıyorlar. Yine anti tank silah kullanıyorlar, çünkü almanlar tankı çok kullanıyor. Bunun yanında dikenli tellerle binaların etrafı sarılmıştır. Suikastı çok kullanıyorlar. Şehir savaşında rol oynayacak bir taktik de suikasttır, Ruslar bunu iyi kullanıyorlar. Makineli tüfek birimleri kuruyorlar. Bu taktiklerle Almanlara karşı savaşıyorlar.

Bölgeye gelen yeni Sovyet uçakları durumu değiştirir. Rus uçakları Alman uçaklarının kat kat fazlasıdır. Üç aylık yavaş ilerlemeden sonra, Almanlar sonunda şehrin yüzde 90'ını ele geçirmiş ve Volga kıyılarına ulaşmıştı. Belki de bundan kaynaklı Kobani'yi Stalingrad'a benzetiyorlar. Kobani'deki savaşta da en son bir mahalle kalıyor, gerisi hepsi DAİŞ' in eline geçmiştir. Bu mahalleden direniş büyütülüp, kuşatma kırılıyor. Stalingrad'da durum böyledir büyük bir kısmı alınmış ve yıkılmıştır. Onlar da kuşatmayı kırarak savaşı kazanırlar.

Savaşın başından beri Hitlerin amacı şehre yerleşmektir. Bundan kaynaklı çevreye çok önem vermiyor. Sovyetler bunu fark ediyor, çevrenin savunma gücünün çok güçlü olmadığını, boş bırakıldığını görüyorlar. Sovyetler bu boşluğu kendileri için kullanıyorlar. Kanatlar şehirden uzaktadır ve kiralanmış zayıf askerler buraya yerleştirilmiştir. Kuşatma sırasında Almanların kanatlarını Macarlar koruyordu. Macar'ın ikinci ordusu silah bakımından çok yetersizdir ve iyi eğitilmemişlerdi. Ama Hitler şehre odaklandığından kanatların güçlendirilmesine yönelik önerileri ve uyarıları dinlemez. Kanatlar güçlü̈ değildir ve kanatlara yapılan bir saldırı 6.orduya mal olabilirdi. Ordu'nun güneybatısını da Romenler koruyor. Yani bu nokta da zayıf bırakılmıştı. Sonbaharda Rus generalleri Georgy Zhukov ve Aleksandr Vasilevsky Almanlara yeni bir saldırı

planlarlar. Almanların Kuzey kanadı saldırı için gayet uygundur. Kanatların zayıf olduğunu Ruslar biliyordu. Moral, silah ve liderlik bakımından yetersizlerdi. Sovyetlerde bunu fırsat bilerek kuzey kanadına saldırı planladılar. Plan, Almanların şehre kıstırılmasıydı. Kanatlar Stalingrad'dan oldukça uzaktı. Bu sayede, Almanlar kanatlara destek gönderemeyecekti. İlk önce Almanlar kuşatıyor, ama Almanlar şehre geçtikten sonra Ruslar tarafından bu sefer kuşatılan onlar oluyor. Almanları şehre hapis edip şehrin etrafından kuşatmayı esas alırlar. Kuzey kanadında boşluktan yararlanarak buradan başlayıp arkadan kuşatmaya alıyorlar. Almanların saldırı yoğunluğu ise doğudandır. Bu şekilde 19 Ekim 1942'de Kızıl Ordu Uranüs operasyonunu başlatır. Nikolay Vatutin komutasındaki 3. ordu saldırıya geçer. 20 Ekim'de Sovyet saldırısı Stalingrad'ın güneyinde başladı. Romen kuvvetleri direnemeden yok edildi. Sovyet birlikleri bundan sonra şehri kuşatmaya başladı. Bin Alman, Romen ve İtalyan askeriyle beraber 40 bin civarında Almanlar için savaşan Rus askerinin etrafı kuşatılır. Almanlar için savaşan Ruslar son ana kadar Almanlara sadık kalır. Çünkü Rusların eline geçerlerse öldürüleceklerdi. 6.Ordu'nun 50 bin askeri kuşatmanın dışında kalmıştı. Yeni bir taktikle Kızıl Ordu hemen savunma durumuna geçer. Bir ordu iç tarafa doğru, diğer ordu herhangi bir saldırıya karşı dış tarafa doğru mevzi alır. Adolf Hitler, 30 Ekim 1942'de halka konuşurken Alman Ordusu'nun Stalingrad'ı asla terk etmeyeceğini söyler. Hitlerin generalleri artık direnemeyeceklerini, teslim olmaları gerektiğini söyler. Hitler buna karşı çıkar ve sonuna kadar direnmelerini emreder. Almanlara artık lojistik destek gitmez, şehirde kuşatılmış durumdadırlar, güç olarak az kalmışlar ve çok yıpranmışlardır. Havadan ikmal desteği çok az gitmektedir. Sonradan almanlar şehrin iç tarafına çekilir. İkmal için kullanılan iki hava limanı da yok edilir. Bu şekilde Almanlar hem açlık çekiyordu hem de cephaneleri bitiyordu. Almanlar yine de sonuna kadar direnirler. 30 Ocak 1943'te 6.Ordu teslim olur. 2 Şubat'ta da şehirdeki Almanlar teslim olur. Generalleri esir alınır. Ama şehirde kalıp teslim olmayan Alman güçleri de vardı. Onlar, Nasyonal sosyalizme inanıyorlardı. Ailelerine yolladıkları son mektuplarında " Führer için öldükleri için gururlu olduklarını " yazmışlardır. Ama onlar da Mart 1943'te teslim olurlar. Bu zamana kadar kanalizasyonlarda kalıyorlar.

Diyebiliriz ki Almanlar ve Kızıl Ordu şehirde iç içe geçmiş durumdadır. Bu gerçekliğe göre binalarda taktik geliştiriyorlar. Almanların amacının şehre girmek olduğunu görüyorlar izin veriyorlar ve şehirde saldırıyla beraber arkadan kuşatmayla herkesin bittiği dediği, Almanların kazandığı dediği noktada şehri kurtarmaya başlıyorlar. Kobani için de düştü düşecek diyorlardı. Ama neyi görüyoruz eğer var olan boşlukları görüp buna göre taktik geliştirirsen son an'da da çıkış vardır. Stalingrad bunu gösterdi. Tüm şehrin yıkılıp çoğunluğunun ele geçtiği anda tüm şehir tekrardan kurtarılıyor. Kobani' de de Daiş'in yürüttüğü savaş kuşatmaydı. Ve Kobani'de de en son mahalle kaldıktan sonra arkadan kuşatmayla şehrin kurtarılmasına başlanıyor. Stalingrad dünyadaki şehir savaşlarında bilinen önemli bir örnektir. Çünkü Hitler bu savaşla kaybetmeye başlıyor, bu savaş Hitlerin yenilgisinin başlangıcı oluyor. Stalingrad küçük bir şehirdir. O zamana kadar Almanlar birçok yeri işgal edip yayılmışlar ama bu küçük şehirdeki direnişe karşı yenilgileriyle bitişleri başlıyor. Almanlar her yerde geri çekilmeye başlıyor. Belki küçük bir yer olarak görüyoruz, ama atılan önemli bir adım her yeri etkilemektedir. Stalingrad için bunu diyebiliriz. Şehir savaşlarında önemli bir deneyimdir. Şehirde yürütülen taktiklerle kazanıyorlar. Bitti denilen yerden tekrardan kazanıyorlar. Tabii bedeli çok ağır oluyor, büyük kayıplar veriliyor. Almanlar da Ruslar da sonuna kadar şehirde kalmakta ısrar ediyorlar. Bundan kaynaklı çok çetin bir savaş meydana geliyor.

İkinci dünya savaşını Almanya başlatmıştır. Çünkü birinci dünya savaşının sonucunu kendisi için kabul etmiyor. Dünya paylaşımının dışında kaldığını dile getiriyor. Hitlerin hareketi DAİŞ gibi çok çabuk gelişen bir harekettir. Bu savaşla Fransa, İtalya, Doğu Avrupa hitlerin eline geçer.

Bundan sonra yönünü Rusya'ya verir. Bayrağı da DAİŞ gibi siyahtı, din adına hareket ediyordu. Savaş karşıtı olan Ruslar ve dindar olanlar da hitlerin ordusuna katılır. Hatta bu kesimin hitlerin Rusya'nın içine rahat girmesi için çabaları da olur. Bu şekilde hitlerin önü açılarak hitler Rusya'ya girer ve Stalingrad'a kadar gelir. Ama Stalingrad'da yenilir. İkinci dünya savaşı 1939'da başladı, 1943'te de hitler yenilir. Stalingrad'daki savaş önemlidir. Nasıl ki hiçbir ordu DAİŞ'e karşı duramıyordu ama Kobani direndi ve bu direnişle DAİŞ kırıldı hitler de böyleydi hiçbir ordu önünde duramıyordu. Her yer hitlere teslim olmuştu. Stalingrad direndi ve burada hitler yenildi. Bundan dolayı birbirine çok benziyor. Buradaki savaş kırılmanın başlangıcı oldu ve gittikçe Avrupa bundan cesaret alarak kendini toparladı, daha sonra Amerika da kendini dahil etti. Bu şekilde koalisyon oluşturuldu. Nasıl ki Kobani'de koalisyon oluşturuldu hitlere karşı da bu yapılmıştır. İlk kez Amerika, Rusya ve tüm Avrupa ortak koalisyon oluşturuyor. Bu şekilde hitlerin üstüne giderler ve hitler de hep geri çekilmek zorunda kalır. Hitler sonunda yenilir ve intihar eder. Daiş ile yürütülen savaş da böyledir. Daiş Kobani' de kırılmayana kadar koalisyon devreye girmedi. Kırıldıktan sonra uçaklar devreye giriyor. Yürütülen şey aynı mantıktır. Daiş'in kırılmasından sonra koalisyon somutlaşıyor, bundan kaynaklı Stalingrad ve Kobani birbirine çok benziyor. Bundan sonra daiş savunma pozisyonuna geçer. Derezor, Raqqa hamlesi vs. başlar ve daiş kalmaz. Şimdi farklı isimlerle kendini yaşatmaya çalışıyor. Kobani' de de arkadaşlar içerden savaştı, daiş hep ilerleyip kuşattı. Türkler de daişe yardım etti. Hitler de Stalingrad'a karşı kuşatma savaşı yürütmüştür. Kobani de küçük bir mahalleye sıkışırlar, daha sonra kendi aralarında tartışırlar. İçerden savunmayla olmaz, saldırıya geçmemiz gerekir dediler. İçerden de arkadan da saldırırlar. Taktik değişikliğe giderler. Bu şekilde gerilla taktiği yürüterek kazanırlar. Kobani'de de sürekli eylem vardır. Arkadaşlar da sürekli eylem yapıyorlar. Kuşatma halinde içerden savaştıklarından kaynaklı bir mahalleye sıkışıyorlar. Stalingrad'ın farkı halkın çıkmamasıdır. Kobani'de halk çıkar ve bu durum savaşı zorlar. Tabii Kobani küçük bir yerdir. Stalingrad Rusya'ya göre küçük bir yerdir. Yoksa Kobani'ye göre büyük bir yerdir. Sonuçta orada da sıkışma olur. Stalingrad'ın %10'u kalmıştır, buradan şehirden saldırıya geçiyorlar, hem de dışardan boşluklarını görüp arkadan da dönüp vuruyorlar. Aynı ruh, aynı direniş vardır, sonuna kadar yürütülen irade savaşıdır tabii içinde taktik de vardır. Zorlu bir savaştır. Kobani şahsında Stalingrad Kobani'de tekrardan anıldı daha iyi tanındı ve unutulmadı. Kobani Stalingrad'ın unutulmamasına vesile oldu. Kobani ile tekrar anlam kazandı.

Daiş'in Kobani'ye saldırmasını Türkler ister. Hitler niye Stalingrad'a saldırdı? Askeri mantıkla ele alırsak Türkiye üzerinden saldırsaydı daha iyi sonuçlar alabilirdi. Neden Stalingrad'ı seçti?

Almanlar Türklerle ittifak halindedir. Birinci Dünya savaşında beraber kaybettiler. Aralarında savaş yoktur. Türkler ikinci dünya savaşına katılmaz. Eğer hitler Türkiye üzerinden gelmiş olsaydı bu Türklerin de Almanya'nın yanında savaşa girdiği anlamına gelirdi. Bundan kaynaklı olmazdı. Bir de Rusya'nın önü boştur, şimdi de bundan dolayı Ukrayna'yı ele geçirmek istiyor. İkinci Dünya savaşında Almanların tankı o step, ovalara hep girdi. Zaten kışın Volga nehri donuyor. Tanklar gidebilir. Önünde ne dağ var ne başka bir şey vardır. Sadece Ukrayna'da dağ var eğer Ukrayna hitlerin elinde olursa ondan sonrası ovadır yani Rusya'nın pek bir savunması kalmaz. Almanlar da tank ve uçaklarına güveniyorlardı, kimse önünde duramaz diyorlardı. Zaten Avrupa'yı ele geçirmişlerdi Rusya'yı da ele geçirerek Hindistan'dan Pakistan'a kadar gitmek istiyorlardı. Böylece dünya imparatorluğu haline gelmek istiyorlardı. Birinci Dünya savaşının sonucunu kabul etmiyorlardı, haksızlık yapıldığını düşünüyorlardı. Bundan kaynaklı Rusya şimdi Ukrayna'yı ele geçirerek kendine savunma oluşturmak istiyor. Ukrayna'nın NATO'ya üye olma ihtimalini tehdit olarak gördü.

Hitler tüm dünya, insanlık için tehlikeliydi bugünkü daiş gibidir. Daiş devlet değildi erkenden kendini devlet olarak ilan etti ama Almanya önceden zaten devlettir. Bismarck döneminde

birliğini sağlamıştır. Sanayileşmiş büyük bir ülkedir. Stalingrad'daki Pavlov' un evi gibi Kobani' de de o tarzda direnen bir okul vardır. Arkadaşlar üst katta daiş alt katta bu şekilde bir savaş yürütülüyor.
Bu hakikatler gösteriyor ki tarihte çok büyük direnişler olmuştur. Sonuna kadar iradeyle savaş var. Tarihte sosyalizme karşı olan inanç görülüyor, halkın inancı da çok güçlüdür. Stalingrad bunu somutlaştırıyor. Rus halkı çok yurtsever bir halktır. Hatta milliyetçiler diyebiliriz. Topraklarına çok bağlıdırlar. Rusya'nın koşulları Kobani gibi değildir. Savaş bir yıl sürmüştür. Orada kışlar çok soğuktur. Volga nehri donuyor yani o derece soğuktur. Büyük bir kuşatma, saldırı var. Ruslar hem sosyalizme bağlılar hem de çok yurtseverdirler. Hem de Stalin'in motive ettiği gibi Stalingrad dışında başka yerleri yoktur buna inanırlar. Ülkeleri orasıdır. Rusya hiçbir zaman işgali kabul etmemiştir. Oranın halkının böyle bir özeliği vardır. Bu da irade üzerine etki ediyor. Örgütleme de var, sosyalizm inancı da var. Bunların hepsi birbirini tamamlayarak zaferi getiriyor.

3- ÇİN DEVRİMİ ve MAO

Sovyet Rusya'yı kendilerine esas alıyorlar. Sovyet Rusya'nın ayaklanma stratejisiyle başardığını görünce Çin de aynı yöntemle başarıya ulaşmak ister. Bunun için ayaklanıyorlar ama başaramıyorlar. (1921) Çünkü ayaklanmayı köylülerle yapıyorlar.
1927'de tekrar ayaklanıyorlar, tekrar başaramıyorlar. Aynı dönemlerde 1931 yılında Vietnam'da da ayaklanma olur, işçi partisi kurulur, burada da başarı elde edilmez. Rusya ayaklanma tarzıyla başarıya ulaşıyor ama onlar başaramıyorlar. O zaman diyorlar Rusya'da ayaklanma biçimiyle başarı yakalanmış olabilir ama Çin'de bu şekilde olmuyor.
Çin o zaman imparatordur, imparator sistemiyle kendini yönetmektedir. Aslında bu savaş başladığında Çin ve Japonlar arasında da bir savaş vardır. Çin'deki imparatorluk yönetimine karşı komünistler kendini örgütlediğinden bir iç savaş da yaşanmaktadır. Bu iç savaş halinde Japonlar da Çin'i istila etmek istemektedir. Japonlar istila savaşlarıyla dünya insanlığını ele geçirmek istiyorlar. Birçok yere saldırıyorlar Çin'de bunların içindedir. 1931'de Japonlar Çin'i işgal ederler. (Kuzeydoğu Çin- Mançurya bölgesi). Japonlar özellikle sanayinin geliştiği zengin bölgelerden saldırmayı esas alıyorlar. İmparator ülkesi üzerindeki saldırıdan kaynaklı düşmanla savaşması gerekirken bunun yerine iç savaşla uğraşır ve komünistleri hedef alır. 1934'e kadar direnişlerini kırmak için komünistlere karşı farklı kampanyalar başlatılır. Amaç komünistleri yenmektir. Orduları göndererek komünistleri yenemeyince bunun yerine komünistlerin bulunduğu bölgeleri çevirmek ve yavaş yavaş çemberi daraltarak sonuç almak isterler. Bu şekilde nefessiz bırakmak isterler. Komünistlerin taktik hataları ve yanlış politikalarından kaynaklı bu çevirme hareketi başarılı olur. Daha öncede dediğimiz gibi 1921-27'de ayaklanmalar olur ama başarılı olamazlar. Diyebiliriz ki tam olarak kendi coğrafyalarını tanıma ve coğrafyalarına hakimiyet azdır buna göre taktik belirlemede sorunlar açığa çıkar. İlk ayaklanmalarda halkı tanıma, halkın gerçekliğine göre hareket edip taktik belirlemede görüyoruz ki sorunlar var. Bunun yanında hükümetin karşılarında kullandığı taktiği boşa çıkarmada da eksiklikler yaşanıyor. Tüm bunların toplamı ilk ayaklanmaların başarılı olmamasına neden oluyor. Bundan kaynaklı yöntem üzerine tartışmalar yürütürler. Bu tartışmayı başlatan ve öneri geliştiren Mao'dur.
Bu arada biraz Mao'dan bahsetmek gerekir; çünkü Çin savaşında kişi olarak öne çıkan Mao'dur. Mao Zedung (Çetung); Çin devrim pratiği içinde daha 1920'lerde köylü ayaklanmasında sıradan bir militan olarak yer alır. Daha sonra 1927 yılında büyük ayaklanmada yer alır. O zaman komünist partinin merkez üyesi olarak seçilir. Başkan değildir ama yoğunlaşmaları olan biridir.

Strateji üzerine her zaman düşünmekte ve yoğunlaşmaktadır. Düşünen, düşüncelerini yazan, fikirlerini paylaşıp öneri sunan bir kişidir. Köylü ayaklanması kendini koruyamayınca ve yenilince Mao önerir ve der; ülkenin kuzeyine gidelim. Buralar dağlık alanlardır, engebelidir. Bundan dolayı mücadele için daha müsaittir. Burada devletin kontrolü azdır, bundan dolayı buraya gitmeliyiz. Burada savaşı başlatabiliriz. Yöntem tartışmalarında bizim ve Rusların coğrafyası aynı değildir. Bizim dağlarımız var. Ve halkımız şehirden ziyade daha çok dağda yaşıyor. Çoğunluk köylüdür, şehirlerde nüfus azdır. Bu çemberi kırmak için kuzeye gitmemiz gerek. Bunun üzerine komünist liderler çemberi yararak güneyden çıkıp kuzeye giderek yerleşmeyi planlarlar. Mao ancak buradan bir savaş başlatabiliriz ve savaş biçimimiz ayaklanma değil uzun süreli halk savaşı olmalıdır şeklinde düşüncelerini belirtir. Yeni bir strateji geliştirirler ve ancak bu stratejiyle başarıya ulaşabiliriz derler. Mao'ya karşı çıkanlar olur. Bazıları kabul eder bazıları etmez. Sonuçta Mao'nun önerisi kabul edilir. 1934'teki tarihi uzun yürüyüş böylece başlar. (1934-1935) Bu yürüyüşte büyük kısmı asker küçük bir bölümü de sivil halk ve komünist şeflerden oluşan 300 bin komünist çemberi yararak uzun yürüyüşe başlar. Ortalama 13 bin km yol yürürler ve yolda da hep hükümetin askerleriyle çarpışmaya girerler. Bu yürüyüş uzun sürer. Bundan dolayı yolda çoğu kez savaşa girerler. Bu yürüyüş bittiğinde açlık, kış ve bazı firarlardan kaynaklı sayıları 30 bine iner. Bu şekilde yolda büyük bir kayıp verirler. Buna rağmen bu yürüyüşü kendileri için bir zaferin belirtisi olarak görürler. Amaçlarına ulaşmayı başarı olarak ele alırlar. Kaybettiklerini düşünmezler, morallerini düşürmezler. Amaçları var bunun için bedel vermeleri gerektiğinin farkındalar buna göre de kendilerini hazırlarlar. Bundan kaynaklı bu durumu kayıp olarak değil zafer olarak görürler. Bu tarzla kendilerini kurtarırlar. Bu yürüyüşle çevrilip yok edilmekten kurtulmuş ve daha güvenli bir bölgeye yerleşmişlerdir. Bu şekilde kendilerine örgütleme zemini oluşturlar. Önemli olan amaçlarına ulaşıp başarmış olmalarıdır. Burada dağları tutarlar. Mao burada yoğunlaşır, tartışır, yazar bu yazılarını dağıtır ve sonuca ulaşır. Burada Japonlarla savaş için hazırlık yaparlar, böylece hükümetin yapamadığını yaparak birçok grubun desteğini alırlar.

Japonlar zaten her yönden savaş hazırlığını yapmışlardır. Komünistler eğitim kampanyası başlatırlar. Çinli Çinliyle değil Japonlarla savaşmalıdır görüşünü esas alırlar. Bu slogan tüm Çin'i etkiler. Dediğimiz gibi 1937 yılında Japonya tüm Çin'i istila etmeye hazırlanır. Bu süreçte İmparator Çan Kay Şek ile komünistler arasında barış yapılır ve böylece Çin devriminde Japon emperyalizmine karşı savaş başlar. Japon ordusu 7 Temmuz 1937'de kuzeyden Pekin'e saldırır. Amacı Çin'i tam bir sömürge haline getirmektir. Amerika devreye girince Japonya teslim olur. Burada diyebiliriz düzenli ordudan ziyade halka ve yeni bir stratejiye dayanan bir güç vardır, bu doğrultuda kendini hazırlar önce Japonlara karşı savaşır ve bu savaşı da kazanır. İnanç varsa bununla beraber örgütleme de olunca bu bir güç oluşturuyor. Bu güç bir araya gelince hükümeti de ikna ediyor. Hükümet ilk önce komünistlere karşı savaşıyor ama bir güç oluştuğunu görünce ve bu durum hükümetin barış yapmasını sağlıyor. Aynı zamanda bu güç halka güven ve inanç veriyor. Bu güç ve örgütleme sayesinde Japonları yeniyorlar. Gerçekleşen savaşı böyle ele almalıyız. Böylece savaş biter.

Japonların teslim olması üzerine Çin'de komünistlerin ülkeye egemen olmaması için hem ABD hem Çan Çay Şek hükümeti tarafından önlemler alınır. Japonlara komünistlere teslim olmamaları çağrısını yaparlar.

Sonuç nedir? Mao der; Rusya'da ayaklanma stratejisiyle devrim başarılı oldu, ama Rusya'da kapitalizm öndedir ve şehirleri büyüktür. İşçileri fazladır köylüleri ise azdır. Bundan kaynaklı şehre ve işçiye dayanarak devrimi başarmış olabilirler. Bu gerçeklik üzerinden Rusya'da proletarya başardı. Ama Çin'in şehirleri küçüktür, işçileri de azdır. Çin'de kapitalizm yarım kaldığından tam gelişmemiştir. Çin toplumunun sistemi yarı kapitalist yarı feodaldir. Köylüleri

çoktur. Geçimlerini topraktan sağlamaktadırlar. Şehirleri ele geçiriyorlar ama halk şehirde olmadığından devlet şehirlerin etrafını tutup barikatları kaldırıyor ve ayaklanma başarılamıyor ve bu şekilde yenilgiye uğruyor. Halk köylerde ve dağınıktır, bir araya toplanması zahmettir. Barikat sistemiyle şehirleri tutarak başarıya ulaşmak zahmettir. Bundan kaynaklı ayaklanma tarzıyla değil yeni bir biçimle savaşımızı başlatmalıyız. Bu durum Çin'de ayaklanmanın olamayacağı anlamına geliyor. Mao'nun bu görüşünü çoğu kişi kabul etmez. Bu kimdir derler, niye böyle diyerek karşı çıkarlar. Biz Sovyet'in takipçileriyiz, Sovyet gibi yapmalıyız derler. Direkt diğer ülke ne yapmışsa bu uygulamayı aynen kendi ülkesinde deneme-uygulama tartışma konusudur. Bizim de kendi içimizde tartıştığımız bir konudur. Diğer ülkelerin tecrübelerini, savaşlarını örnek alıyoruz. Ama kullandıkları yöntem ile strateji ve taktikleri ülkenin gerçekliğine göre ele alma uyarlama olmalıdır. Mao'nun yaptığı budur ve Çin devriminin farklılığını ve başarıya ulaşmasını sağlayan da budur. Kendi koşullarını yani coğrafi durumunu, halkın gerçekliğini göz önünde bulundurma ve buna göre Rusya'yı esas alma vardır. Yani Mao Rusya'nın gerçekliğini kendi gerçekliğine uygular ve bunun öncülüğünü yapar. Bunun için büyük bir mücadele verir çünkü birçok yönden kabul edilmez. Bu şekilde Çin'de uzun süreli bir savaş hükümete karşı başlar. Bu savaşın stratejisi uzun süreli gerilla savaşıdır. Önce şehirlerde savaşı değil dağa yerleşmeyi ve savunmayı esas alır. Rusya modelinde ayaklanmanın merkezi şehirlerdir. Bizde merkez şehir değil dağlar olmalıdır görüşünü savunur. Mao önce gerillayı geliştirmeyi esas alır. Amacı gerilla gücünü oluşturmak, eğitmek ve bu gücü büyütmektir. Mao dağda gerillayı geliştirir ve gerillanın temel 10 prensibini belli eder.
Bu 10 temel prensip sonra Küba'ya da ulaşır. Küba da Fidel Castro ve Che Guevara bundan çok yararlanırlar.

Prensipler

- Düşmana vur ve kaç
- Kuzeyde bağır, güneyde vur
- Hiçbir yerde sabit kalma, sürekli hareketli ol
- Düşman yerini bilmesin ama sen düşmanın yerini bil
- Düşman saldırdığında geri çekil
- Düşman savunmaya geçince saldır şeklinde ifade eder.

Şimdi bizim gerilla için dediğimizi Mao o zamanlar dile getirmiştir.
O zamanlar bu prensipler yeni bir tarzdır, yeni bir çizgidir. Mao devrimin stratejisine uzun süreli halk savaşı ve gerilla savaşı der ve ona göre zemin oluşturur.
Buna göre dağlar tutulur. Mao bunu teori haline getirerek yazar, aynı zamanda bunu uygulayandır ve bunları parti merkez komiteye sunar. Örgütü geliştirebilmek için her yönden kendini katar ve buna göre öncülük eder. Mao'nun bu teorisini merkez komiteden bazıları kabul eder, bazıları etmez. Şehirde savaşmayı esas alırlar çünkü Rusya'yı kendilerine esas almaktadırlar. Mao'nun üzerinde en çok durduğu ve geliştirdiği şey halk gerçekliğidir ve halkın örgütlendirilmesidir. Şehirde savaşmak isteyenler ancak proletaryanın savaşıp başarılı olduğunu savunan kesimdir. Marks'ı anlayacak, uygulayacak olan proletaryadır köylü değildir derler. Bu yaklaşım Mao'nun önerisine karşıtlık oluşturur ve kabul edilmemesine neden olur. Burada halkına güvenmeme ya da halkının gerçekliğini tanımama, bilmeme vardır. Ama Mao halkın gerçekliğini çok iyi analiz eder. Halkın var olan gerçekliğini görür bundan dolayı karşı çıkışlar olsa da kendi görüşünde ısrar eder. Dağda kendimizi hazırlamalıyız der ve çoğunluk şehirde değil dağdaki çizgiyi kabul eder. Mao aynı çerçevede araziyi tutarlar, düşman da dağa gelmek için kendini hazırlar. Mao düşman geldiğinde geri çekilmeliyiz der. Düşmanla cephe savaşı yürütmemeliyiz. Düşmanı içimize alarak onu parçalamalıyız. Düşman yorulduğunda biz vuralım. Düşman gelsin aramıza girsin, aramıza girdiğinde arazide dağılacaktır. Arazide

dağıldığında bizde parça parça düşmana vururuz. Şimdi cephede vurmaya kalkışırsak darbe alırız. Savaşın nasıl yürütülmesi gerektiği üzerine görüşlerini bu şekilde belirtir. Kendini çok savaşçı görenler bu savaşçılık değildir. Düşmanın gelip her şeyimizi talan etmesine, ekinlerimizi dağıtmasına, ev ve mülkümüze el koymasına, köylerimize, şehirlerimize girmesine nasıl izin veririz derler. Bunu hiçbir şekilde kabul etmezler. Girişlerde savaşarak düşmanın bölgemize-topraklarımıza girmesine izin vermeyiz derler.
Buna karşı Mao der; bu yaklaşım yanlıştır. Düşmanın imkanları bizimkinden fazladır, güçleri bizimkinden büyüktür. Ellerinde teknik, top var. Zırhlı araçları bulunmaktadır. Cephe savaşında bizi kırarlar. Mao'nun önerisi kabul görmez, görüşlerini yanlış görürler. Mao'yu görevden alırlar, pasif bir göreve verirler. Mao'nun görüşüne karşı yaklaşımları bu şekilde gelişir. Ancak savaştıklarında kırılırlar ve Mao'nun dedikleri doğru çıkar. Komünist partinin merkez komitesi bunun üzerine toplanır ve görev için Mao çağrılır. Ordunun başına geçmesi önerilir. Mao daha önce orduda bir kolun üzerindedir. Bu süreçten sonra Mao'nun perspektifleri esas alınır. Cephenin kırıldığını ve tasfiye olduklarını görünce Mao'yu devreye sokarlar. Mao ordunun üzerine gelince gerilla taktiklerini uygular. Gerilla taktikleri üzerine bölüm bölüm yazar ve dağıtır. Mao gerilla taktiği yürütme tarzını ve hareketli gerilla savaşını öne çıkarır. Alanlar nasıl korunacak; bunun teorisini oluşturur ve pratikte uygular. Mao bu şekilde düşmanı geriletir ve gittikçe geniş araziler oluşturur. Adım adım bunu gerçekleştirir ki dağlar onların eline geçsin, şehirlerde düşmanın elinde kalsın. Sonra 1 Ekim 1949 yılında Mao öncülüğünde Kızıl Ordu Çin'de devrim yapar ve bu şekilde başarırlar.
Burada şu netleşir ayaklanma stratejisi yanında yeni bir strateji ortaya çıkar. Yeni strateji nedir? Uzun süreli halk savaşıdır. Bunun teorisini Mao geliştirir. Pratikte bunu pişirir. Mao 1920'den 1949 'a kadar 29 yıl mücadele içinde yer alır. Mao'nun geliştirdiği stratejiyle Çin'de devrim başarıya ulaşır.
Yani 1947'de devrim savaşının son aşaması başlar. 1948 temmuz ayında da komünistler üstünlüğü sağlarlar. Sonbaharında da büyük saldırı başlar. Çin çekilmek zorunda kalır. 1949 şubat ayında kesin yenilgi yaşanır. 1 Ekim 1949'da da Çin Halk Cumhuriyeti kuruluyor.

-Uzun Süreli Halk Savaşının Aşamaları

Üç aşamadan oluşmaktadır.
Birinci dönem; stratejik savunma, gerilladır.
- İlk önce küçük gerilla gruplarıyla başlar.
- Bu gerilla grupları yavaş yavaş kendini büyütür, propaganda yapar, halkı örgütler ve zeminini oluşturur. Diyebiliriz ki gerillanın temeli oluşturulur.
- Gerilla hareketlidir ve sabit kalmazlar.
- Gerillanın yeri gizlidir. Düşman üzerine operasyon düzenler, onlar yerini gizler.
- Gerilla tarzı vur-kaçtır

Bu aşamaya stratejik savunma zamanı diyorlar. Stratejik savunma için diyebiliriz ki gerilla gücünün büyütülmesi ve örgütlendirilmesidir. Gerilla hareketi esasta bu dönemde öne çıkar. Halk bilinçlendirilir ve kazanılır. Gerilla hareketindeki vur-kaç biçimi düşmanda zayıflığı geliştirir. Gittikçe gerilla büyür ve daha güçlü eylemler geliştirir. Bu aşamadan sonra denge durumuna geçmesi gerekir. Bazı ülkeler denge durumuna geçemediğinden bu yerlerde devrim çok uzun süreli olmuştur. Kürdistan'da da mücadele uzun süreli olmuştur.

2) İkinci dönem; devrim için hazırlık dönemi diyebiliriz. Stratejik denge dönemidir.

- Hareketliliğin içinde kendini büyüten gerilla, yavaş yavaş gerilla alanları, bölgelerini oluşturma düzeyine ulaşır. Bu alanlara düşmanın kolay kolay girmemesi gerekir. Sonra adım adım bu alanları kurtarır. Kurtardıktan sonra bu döneme stratejik denge dönemi denilmektedir.

Stratejik aşama dönemi nedir? Gerilla dağdadır, dağı savunur; düşman da ovada ve şehirdedir. Gerilla ova ve şehre gidemez hemen düşmanın elinden alamaz, ancak düşman da gelip dağı gerillanın elinden alamaz. Belki düşman gelir dağa girer ama gerillanın elinden alamaz. Düşman geldiği zaman gerilla cephe savaşı yürütmez. Ondan stratejik denge dönemi deniliyor. Amaç tutulan alanları kurtarmaktır. Devrim için her yönden kendini hazırlama sürecidir diyebiliriz. Hem gücünü hazırlar hem tuttuğu alanlarda hazırlık yapar. Mao'nun dediği gibi düşmanı içine alır. Ancak düşman içinde kalamaz, dağı gerillanın elinden alamaz ve gerillayı çıkaramaz. Gerilla yine dağda kalır. Denge durumu budur. Bundan stratejik denge dönemi diyorlar. Ya da ordu ve gerilla arasında bir denge durumu yaşanır. Bu şekilde olunca gerilla dağda gücünü büyütür. Eğitim yerlerini oluştururlar. Artık yüzlerce, binlerce kişiyi eğitip gücünü büyütebilir. Dışardan destek ve yardım alma ihtiyacı duyarlar, çünkü gerilla gücünü büyütmüştür. Bu büyük gerilla gücü, yarı düzenli ordu olmalıdır. Artık teknik gereksinimi doğar.
O zamanlar dünya iki kutupludur. Bir taraf Sovyet, diğer taraf NATO'dur. Halk hareketleri ya da sol hareketler sırtını Sovyet'e dayandırmaktadır. Sovyet'in desteklemesi gerekir, teknik vermesi gerekir ki stratejik saldırı dönemine geçebilsinler.

3) Üçüncü aşama; stratejik saldırı dönemidir

Dağda gerilla aktif saldırır, halk arasında da ayaklanmalar gerçekleştirilir. Gerilla ve halk topyekûn bir mücadelenin içine girer. Bu şekilde tüm işgalci güçleri ülkeden çıkarmak ve sistemlerini kurmak isterler.
- Bu dönemde gerilla kendini güçlendirir, sayısını çoğaltır, dışardan tekniki yardım alır ve bu şekilde düzenli orduyu kırabilecek duruma gelir.
- Ova ve şehirlerde de halk komitelerini örgütler. Bunun yanında şehirlerin ayaklanması gerekir, gerillanın da dağda saldırı yapması gerekir ya da gerilla ve halkın bir olmasıdır. Burada halkın rolü şehirlerde ayaklanma yapması, gerillanın da dışardan saldırarak bu şekilde şehirlerin kurtarılmasıdır.
- Stratejik saldırı dönemi böyle bir dönemdir.
Stratejik savunma, stratejik denge ve stratejik saldırı olarak üç aşamadır.

Burada öne çıkan nedir? Sovyetlerde ayaklanmaydı Çin'de ayaklanma da var ama esas alınan uzun süreli halk savaşıdır. Merkez olarak dağı esas alıyorlar, dağa dayanarak gerilla gücünü büyütüyorlar, hazırlık yapıp ona göre kendilerini örgütlüyorlar. Dağda hazırlık yaparken halkın arasında da halkı örgütleyerek zemin oluşturuyorlar. Üçüncü aşamada halk ve gerilla birlikte mücadelenin içindedir önceden bunun hazırlığı her yönden yapılıyor. Halk baştan sona kadar devrimin tüm aşamalarının içinde yer alır. Gerilla büyütmede ve farklı eylemselliklerin içinde yer alır. Halkın örgütlenmesiyle bu süreçler birbirini tamamlar. Gerillanın dağda güçlenmesiyle bu durum hem gerilla hem de halk için farklı imkanlar doğuruyor. Halk çok rahat kendini gerillaya ulaştırabiliyor. Kendini eğitme ortamı- koşulları oluşuyor. Halkın arasında çok rahat hareket ederek güçlerini büyütme imkânı yakalarlar. Şehirde rahat hareket edebilmeleri, eylem gerçekleştirebilmeleri için dağda kendilerini güçlendirmeleri gerekiyor. Merkez olarak dağı esas alıyorlar.
Yine Çin devriminin farkı için şunu diyebiliriz devrime dogmatik yaklaşmazlar, Çin'in somut koşullarına göre uygulamayı esas alırlar. Taklitten ziyade deneyimlerden öğrenme vardır. Zaten önce taklit eder sonra kendi deneyimlerinden de öğrenerek pratikten dersler çıkarırlar, bu şekilde doğru olanı bulurlar. Durumu doğru tahlil ederler, kendi gerçekliğini, halkın, düşmanın gerçekliğini fark ederler buna göre kendini örgütler ve devrimlerini başarıya ulaştırırlar.

Halkın %90'ı okuma-yazma bilmiyor, çoğunluk köylerde yaşamaktadır. Çin halkı aynı zamanda farklı mistik düşüncelere inanan, bunlarla kandırılan, cahil bırakılan bir halktır. Fakir bir halktır, örgütsüz bırakılmıştır. Mao'nun ve Çinli devrimcilerinin farkı bu yoksul köylüleri örgütleme ve kadrolaştırmadaki ustalıklarıdır. Kimse bu halkın devrim yapacağına inanmaz. Marksizm'den anlamadığını, teoriden anlamadığını söyleyip devrim yapamaz derler. Mao tam tersini iddia eder. Mao bu halkı örgütlemeyene devrime katmayana kadar zaferi kazanamayız der. Mao'nun kendine esas aldığı halktır ve zafere ulaşmasını sağlayan halka yaklaşımıdır. Bunun için ne gerekiyorsa yapmıştır ve kendisi de dahil olmuş bunun teorisini geliştirmiştir. Uygulamasını, yöntemini de geliştirmiştir. Kendisi de özellikle bu çalışmanın içinde yer almıştır. Mao; hem politika ve taktiği belirleyen hem de hayata geçiren, uygulayan ve örgütleyendir. İlk köylü ayaklanmalarının başarıya ulaşmamasının yenilgi ve katliamla sonuçlanmasının sebebi halka güvenmemeleridir. Yine kırı-köyleri, halkı örgütlememeleri şehirle sınırlı kalmalarıdır. Bu yenilmelerine sebep oluyor. Halkı küçümsüyorlar. Mao farklı yaklaşır; köylülerin arasında köyleri-köylüleri örgütler. Mao bunu yaparken köylülerin örgütlenmeyeceğine inananlar vardır. Mao da köylüye inanmayanın köylüyü örgütlemeyenin sonuca gidemeyeceğini söyler. Proletarya devrim yapabilir köylü yapamaz anlayışı hakimdir. Mao bunu yanlış görür. Köylü de yapabilir aslında ikisinin beraber başarıya ulaşacağını söyler. Ama devrimi bu halk yapacaktı. Mao; yıkılmayan tek kale kitlelerdir, der. Bir savaş kitlelere dayanmak zorundadır. Bu konuda sonuna kadar kitleye güveniyordu. Mao halkın gerçekliğini görür eğitimsizdir, örgütsüzdür, birçok yönden bilinçsiz bırakılmıştır. Ama bu Mao'nun umudunu kırmaz, halka inançsız yaklaşmaz. Mao halk bilinçlendirilir, ideoloji öğretilip örgütlenirse halkın her şeyi yapabileceğine inanıyordu. Önemli olan halkın eğitilmesidir. Hedef kitle herkesin eğitilmesidir; kadın, çocuk, yaşlı ayrımı yapmaz. Herkesi eğitmeyi esas alır. Mao işçilere okuma-yazma öğretir. Halka güven verir, inanç verir. Tarih sizin elinizdedir tarihi siz yazacaksınız der. Halkı da bu konuda ikna eder. Eğitim belli bir kalıba göre yapılmıyor, akla gelebilecek her yöntem uyguluyor. Önemli olan halkın anlayacağı dili esas almaktır. Dogmatik kalıpçı yaklaşmaz. Eğitimde Çin'in koşullarını esas alma, soyuttan ziyade halka indirgeyerek anlatmayı esas alır. Yine eğitim üslubunda sadeleştirme ve anlaşılır bir dil kullanmayı esas alma vardır. Siyasi gerçekleri halka anlatırken halkın gelenek, görenek, kültür ve tarihinden yola çıkarak halk hikayeleri, atasözleri, mitolojik öykülerle bunları halka kavratırdı. Yani Mao halkı iyi tanıyordu, kültürünü, tarihini çok iyi biliyordu. Kadroların da Çin tarihini, Çin halkını çok iyi bilmeleri gerektiğini dile getirerek kadroların buna göre de yaklaşım belirlemeleri gerektiğini söylerdi. Mao'nun yaptığı Marksizm'in Çinlileştirilmesidir. Yine eğitimin asıl biçimi olarak pratik içerisinde, siyasi faaliyet içerisinde halkı bilinçlendirmek temel yöntemdir. Bunun somut örneği köylü birlikleridir. Bu şekilde köylüler içinde bir sistem kurulmuştur. Köylü birlikleri halkın örgütlülüğüdür. Halk kendi kendini yöneterek kendi gücünün farkına varmıştır. Mao en çok bunların üzerinde durur ve çalışır. Mao siyaset bilimi ve hukuk okulu açsaydık köylü birliklerinin verdiği bilinci veremezdi. Buradaki eğitimin oluşturduğunu açığa çıkaramazdı der. Köylülerin içinde onları eğiterek sonuca gitmeyi esas alır ve büyük bir sonuç da alırlar. Kitlelerden öğrenmeli ve öğretmeliyiz diyerek halkın deneyimlerini göz ardı etmezdi ve öğrenmeye çalışırdı. Halkın sorunlarını dinlerdi. Her yönden halkı seferber etmeliyiz. Sizle, bültenlerle, gazetelerle, kitap ve broşürlerle, tiyatro ve filmler aracılığıyla, okullar aracılığıyla, kitle örgütleri ve kadrolar aracılığıyla seferber etmeliyiz der Mao. Yani her şeyi mücadelenin bir aracı haline getirmek gerektiğini belirtiyor. Halkı ayaklandırıp savaşa katmak için her yöntemi kullanır.

Çin devrimi, yüzyıllardır horlanmış, sömürülmüş "cahil" bırakılmış ve sadece itaat etmenin öğretildiği bir halkı mücadeleye katması yanıyla çokça öğreticidir.

Nihayetinde zafer de bu halkla kazanılmıştır. Çin devrimi Marksizm-Leninizm'in bir zaferidir. Kimsenin inanmadığı-güvenmediği, moralsiz olduğu, bitti dediği yerde Mao halka inanmış ve başarmıştır. Büyük bir emek veriliyor. Halka gidildiğinde, halka güvenildiğinde, halk emek verilerek, çaba harcayarak doğru yol ve yöntemlerle eğitildiğinde, halkın bunu karşılıksız bırakmayacağının en somut kanıtı Çin devrimidir. "Köpekler ve Çinliler giremez" diye aşağılanan Çin halkı ayağa kalkmış, dünyayı sarsmış ve emperyalizmi ülkeden kovmuştur.
Mao, "Çin bir kez ayağa kalktı. Bizi artık aşağılayamayacaklar" sözüyle zaferin müjdesini vermiştir.
Her şeye rağmen halk yoksul cahil bırakılmış olmasına rağmen yine hem Japonlarla bir savaş hem imparatorluğa karşı bir savaş yürüterek başarıyorlar. Bunu Çin halkının örgütlendirilip savaşa katılmasıyla başarıyorlar.
Mao 1976'da ölüyor. Parti yönetimi oportünistlerin, revizyonistlerin eline geçerken giderek sosyalizmden uzaklaşmışlardır. Mao'nun oluşturmak istediği gerçeklikten uzaklaşırlar. Neden sapma yaşanmıştır?
Burada Kürt halkıyla kıyaslama yapabiliriz. Kürt halkının gerçekliği de Çine yakındır. Önderliğin sürekli dile getirdiği bir örnek var. Yaşlı bir adamın yanına gider onunla konuşur. Yaşlı adam Önderliğe kuru bir odun gösterir bu odun nasıl yeniden yeşil olmazsa Kürt halkının da durumu böyledir. Burada kürdün gerçekliği, kendinden ne kadar uzaklaştığı ifade ediliyor. Bu kadar kendi gerçekliğinden uzaklaştırılmış, cahil, bilinçsiz bırakılmış bir halk gerçekliğine rağmen Önderlik olmaz demedi tam tersi bu halkı örgütleyerek değiştirerek özgürlük yoluna koyarak başarabiliriz dedi. Yani baştan sona halka dayandı. Buna göre halkı örgütledi, eğitti. Önderlik hep halka inanıp güvenmiştir. Eğer halk örgütlenip eğitilirse ideoloji kazandırılırsa çok düşmüşse de ayağa tekrar kalkabilir ve haklarını ele geçirir. Kendi mücadelemizde Önderliğin yaklaşımında da bu gerçekliği görüyor insan. Önderlik kendini halkla bir yapmıştır. Kendini halktan ayrı görmez. Mao'da da bunu görebiliyorsun kimse halka inanmazken yönünü halka verir, herkes olmaz derken halkla olur der. Bu şekilde de zaferi yakalar.
Kendimize esas, örnek alacağımız çok şey var. Biz halkı ne kadar örgütlüyoruz? Ne kadar bilinçlendirip, Önderliğin fikirlerini, felsefesini kavratıyoruz? Çünkü halkı eğitme esastır.
Çin coğrafi olarak işgale müsait değildir Çin devlet olarak tarih olarak köklü bir devlettir. Devlet geleneği köklüdür. İstihbaratı da en örgütlü şekilde devlet olarak kullanan Çin'dir. Genel tarihinde de imparatorluk olarak yönetilen ve sert özelliklere sahip bir devlettir. Devlet ve devrim gerçekliği nedir? Yürütülen mücadelenin bir öncesi vardır. Devrimden önce uzun süren bir mücadele vardır. Devlet bir savaşın içinde, işgal edilme durumu vardır. Japonlar Çin'i istila etmek istiyorlar, bu ciddi bir saldırıdır. Ve ilk başta savaşı kazanıyorlar. Çin devletinin gündemi ise devrimci hareketi bastırmaktır. Ciddi bir Japon saldırısına rağmen devrimci hareketi kendisi için tehlikeli görür. Devlet ve devrimciler arasındaki anlaşma her iki taraf için de taktikseldir. Japonlara karşı beraber savaşırlar. Ve bu savaşı kazanırlar. Çin bundan sonra devrimcilere karşı anlaşmayı uygulamaz. Bir mücadele yürütülüyor. Bir devlete iktidara karşı yürütülen mücadele bizim için de esastır. Önemli bir konudur. Devrim bu şekilde yürümüştür ama devlet gerçekliğinde devrimcilerin ayaklanışı esasta önemli bir örnektir. Devlet gerçekliğinde devrim gerçekliğini iyi görmek çözümlemek gerekir. Bizde şimdi bir devlete karşı savaşıyoruz. Birlik olursa bir güç oluşuyor. Ama burada devlet devrimcileri hedef alıyor.
Çin en fazla devrimimizin benzediği, yararlandığımız bir devrimdir. Bizim mücadelemizde uzun süreli halk savaşıdır. Birçok şeyi teori olarak da strateji olarak da Çin'den almışız. Çin bizim üzerinde durduğumuz bir modeldir. Çinle Kürt halkı çok birbirine benzemez ama birbirinden çok uzak da değildir. Kürdistan'daki savaş aşamalarımız hemen hemen Çin'e benzer. Bundan kaynaklı anlaşılması önemlidir çünkü Çin devrimi kazandı. Eğer Çin kazandıysa benzer

koşullarımız var biz de kazanabiliriz. Mücadelemiz böyle başladı. Çin kazandıysa biz de kazanırız dedik. Çinin avantajları bizimkinden farklı ve fazladır. Objektif koşullar tartışma konusudur. Ama objektif koşullar iyi tahlil edilip analizi yapılmazsa bunları doğru değerlendiren bir önder ortaya çıkmazsa koşulların faydası kalmaz. Yani avantaj ve dezavantajı insan kendisi yapar. Doğru bir önder çıkıp bu koşulları doğru tahlil ederse, doğru okursa nasıl yaklaşmalıyız buna göre iyi bir analiz yapılırsa bu mücadelede avantaj olur. İsabetli bir öncü çıkmazsa koşullar dezavantaj da olabilir. Çinin avantajı Mao'dur, Kürdistan'ın ki de Önderliktir. Yani öncüler koşulları avantaj haline getirir. Ya da dezavantaj haline gelir. Bu konu çok önemlidir. Dolayısıyla kadro gerçekliği, örgütleme gerçekliğidir. Çinin eski bir tarihi var ama rahat da yaşamamıştır. En büyük set Çin seddidir ve Moğol saldırılarına karşı yapmışlardır. Yine Japonya Çin'i işgal etmiştir. Kendi içlerinde hep savaş durumu vardır. Avrupalı işgalciler çok gitmemiş ama kendi aralarında çok sorun yaşamışlar ve işgal etme durumu vardır. Tarihleri zorlu(dijwar) bir tarihtir. Hep savaşla geçmiştir. Çin devrimi uzun süren bir devrimdir. Çin toplumu için Mao'nun önemi Çin'in objektif somut koşullarını iyi analiz edip, değerlendiriyor olmasıdır. Eskiden tüm ülkelerde Marksizm fikrini uygularsan devrimi yapabilirsin tarzında bir tartışma vardı. Mao bunu değiştirdi. Lenin de öncesinde değiştirmiştir. Lenin Marksizm fikrini olduğu gibi Rusya'ya uygulamadı. Lenin'in önemi nedir? Bazı şeyleri ekledi zaten kendisi de bir teorisyen ve kuramcıdır. Rusya'nın durumunu iyi analiz ederek ne zaman harekete geçeceğini iyi tespit etmesini bildi. Ve iyi bir örgütleyicidir. Mao da Çin gerçekliğinde aynı şeyi yaptı. Marksizm-Leninizm fikrine tamam dedi ama bu fikir Rusya'da ayaklanma biçimiyle şehir savaşları çerçevesinde kazandı, ancak Çin'de mücadele biçimi bu şekilde olmaz dedi. Çinin koşulları farklıdır. Çin'in şehirleri var, büyük şehirleri de var, buralarda toplanma da olmaktadır. Ama Çin coğrafi olarak büyük bir yere sahip bir ülkedir. Bir kıtadır. Büyük bir topraktır, nüfusu da fazladır. Halk araziye dağılmış dağınıktır haldedir. Ve çoğunluğu kırsalda köyde yaşamaktadır. En fazla fakirlik yaşayan en fazla özgürlüğe ihtiyacı olan da bu toplumdur. Devrim bu toplumun örgütlendirilmesiyle olacaktır. Mao bunda ısrar eder. Devrimin iki karakteri var; hem işgalcilere hem de monarşiye karşı savaşıyorlar. Kürdistan da böyledir. Türk devleti kadar feodalizm vardır. İlk eylemlerimiz bu güçlere karşı başlar. Kürt devleti yoktur, feodaller devlet olmamışlar, iktidar değillerdir ama fakat halka büyük baskın uygularlar. Çin'de de Japon işgali var. Kürt feodalizmi Çin imparatoru gibi değil ama halk üzerinde hakimlerdir. Halk üzerinde tüm söz ve gücünü kullanmaktadırlar. Her şey ellerindedir ve her şeyi Kürdistan'da onlar belirliyordu. Kürdistan'da tam Kürt devleti yok ama feodalizm toplum üzerinde kendini örgütlemiştir. Çin'in farkı imparatorluğu da var, kendini Japonlara teslim de etmiştir. Fakat benzer özellikler var. Feodalizm Kürdistan'da kendini örgütlemişti. Mao bu iki karaktere hem feodalizm iktidarına hem dış işgale karşı devrimini örgütlüyor. Şehirlerde halkı örgütleyebilmek için ilk başlarda devrimcilerin durumu şehirlerde zayıftır. Birinci ayaklanmada yeniliyorlar. Zaten şehirde ayaklanma tarzındadır. Şehirlerde hem feodalizm kendini örgütlemiş hem işgalciler var ama kendileri zayıftır, örgütlenmelerini oluşturmamışlardır. Dolayısıyla kazanmazlar. Mao bunu durumu görür ve Mao o zaman önde olmasa da fikirleri vardır. Önce kendini oluşturması gerektiğini bilir. Kendilerini oluşturabilmek için uzun yürüyüşü gerçekleştirirler. Bu çok önemlidir bu yürüyüş devrimin zaferi içindir. Çinin güneyi ovalık kuzeyi dağlıktır. Ve yönlerini kuzeye yani dağlara verirler. Bu yürüyüş orada kendilerini örgütleyebilmek hakimiyet ve inisiyatif oluşturmak için bu mücadelenin, savaşın zemini de olur. Çin feodal imparatorluğu ve Japon işgali koşullarında şehirlerde güneyde savaşmak zahmettir. Önderlik de bunu tespit etti 12 Eylül darbesi olduğu zaman Türkiye'nin içerisinde kalırsa tasfiye olacaklardır tedbir olarak Lübnan'a kadar gider. O da uzun bir yürüyüştür. Sınırları, mayınlı tarlaları geçmek tehlikelidir. Bir arkadaş dahi olsa kurtarmak, örgütü toparlamak, eğitmek, iddialı, kararlı profesyonel öncü

güç oluşturmak için büyük bir mücadele veriyor. Önce bu konuda mücadele etmeyi daha sonra faşizm karşısında mücadele etmeyi esas alıyor. Faşizm koşullarında hemen kendini oluşturmanın olamayacağını Önderlik de tespit ediyor. Önderliğin tespiti PKK'yi kurtarır. Eğer Önderlik bu tespiti yapmasaydı Türk sol hareketleri gibi PKK de 12 Eylül koşularında biterdi. Önderlik Heval Cuma'ya Türkiye'deki diğer hareketlerle görüşüp onlarında çıkması gerektiğini söylemesini söyler. Faşizm koşullarında şehirlerde kendimizi koruyamayız. Ama Türk solu, devrimcileri Önderliğe katılmazlar. Bunu kaçış olarak ele alırlar. Mücadeleden kaçtığımızı söyleyerek töhmet altında da bırakırlar. Çünkü koşulları doğru okumuyorlar. Mao düşman saldırdığında sen geri çekil, dur diyerek burada doğruyu dile getiriyor. Düşman durduğunda sen saldır. Taktik önemlidir. Bu stratejik taktiktir, normal taktik değildir. Mücadele biçimini belirliyor. Önderlik de ilk başta tespit eder. 12 Eylül darbesi olmuş, buldozer gibi herkesi eziyor, büyük bir korku yaratıyor. Bu koşullarda sen kalırsan ki örgütün dağıtılmış, öncülerin tutuklanmış bu halde kalırsan tasfiye olursun ki Türk solu tasfiye olur. Türk solu zayıf değildi ne Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, ne de İbrahim Kaypakkayalar böyle değildir. Türkiye'de etkililerdi. Milyonları mitinglere çekiyorlardı. Şimdi Karadeniz AKP'nin elindedir. Mahir Çayan Karadeniz'de gerillacılık yapmıştır. O zamanlar Karadeniz ve halkı devrimcidir. Çok etkililerdi. Ama o kadar etkili olmalarına, Türkiye halkının bu kadar sevip sahiplenmesine rağmen yine çoğunluğu solcu, devrimci olmasına rağmen 12 Eylül darbesinden, öncesinde 12 Mart bu koşullarından kendilerini kurtaramazlar. Önderliğin farkı nedir, nasıl bir kurtuluşu esas aldı ki bununla Türkiye solunu da kurtarmış oldu? Kurtaran Önderliğin tespitleridir. Hem objektif koşulları analiz etme vardır hem o anda durum nedir, tedbiri nedir bunda inisiyatif kullanma esastır. Mao'nun önemi de budur. Devrimi kazandıranlar önemli öncülerdir. Mao, Lenin'in önemini görüyoruz yine Küba'da bunu görüyoruz. Mao görüyor ayaklanma oluyor ama Japon işgali altında işbirlikçi teslim olmuş bir iktidar vardır. Monarşinin hâkim olduğu bir Çin devleti var ki bu monarşi her taraftan onları kuşatmıştır. Monarşinin Japon işgalinden ziyade devrimcileri hedef aldığı, tehlikeli saydığı koşullarda şehirde kalmak doğru olmazdı. Halkın çoğunluğu kırsaldadır. Bundan kaynaklı öncelikle buralara gidip halkı örgütleme, kadro ve gerillayı oluşturma, eğitme bu esas üzerinden mücadeleyi geliştirme Mao'nun görüşüdür ya da stratejisidir. Tabii bu görüşünü parti içinde kabul ettirene kadar büyük zahmetler yaşar. Önderlikte de durum böyledir. Kadroyu Lübnan'a çekmesi, Lübnan'dan sonra dağda mücadeleyi başlatması o kadar kolay olmamıştır. Önderlik anlatımlarında bunları dile getiriyor. Semir provokasyonu var, Hakkâri'ye gitmek ölümdür diyenler vb. vardır. Yani bizde benzer şeyler yaşadık. Mao da bu zorluğu yaşıyor hatta bir kere görevden de alınıyor. Siverek savaşımız niye kazanmadı çünkü cephe savaşına dönüştü gerilla savaşı olmadı. Bu tarzda ısrar edenler vardı. Dağda da durum böyledir. Mao'nun teorisine karşı gelişen de aynı şeydir, gerillacılık benimsenmez. Çin ordusu çok büyüktür. Cephe savaşıyla büyük sayıdaki gerillayla olacak iş değildir. Gerilla sayı değil niteliktir. Mao bunu esas alıyor. Eğitimle alakalıdır. Cephe savaşı verirse cephane az, sayı azdır. Cephanesi olana kadar savaşır sonra cephane biterse yenilir. Diğer bir önemi de Mao'nun cephe savaşı değil gerilla savaşında ısrar etmesidir. Bundan kaynaklı kuzeye gidişi bir başarıdır. İkincisi de savaş tarzında gerillada ısrar etmesidir. Hareketli birimlerle vur-kaç taktikleriyle savaşmaktadır. Küçük bir güç büyük bir güce karşı ancak gerillacılıkla kazanabilir. Bunlarda ısrar eder. Çin'de gerillacılığı oturtur. Kırsalı yoğun örgütler diğer bir önemi de Mao'nun halka güveni ve inancının olmasıdır. Bu özelliği Önderliğe de benziyor ki önderlerin özellikleri birbirine benzer. Çin'de okuma yazma oranı düşüktür, çoğunluğu kırsalda yaşayan fakir bir halktır ama zaten böyle bir toplumun özgürlüğe, eşitliğe ihtiyacı vardır. Halk açtır ve açlığının sebebi işgaldir ya da monarşidir bu gerçekliği halka kavratabilirsin. Halkın hiçbir şeyi yoktur, tüm haklardan yoksun bırakılmış bu gerçekliği halka

kabul ettirebilirsin. Zaten örgütleme nedir; halkı kendi durumu hakkında bilinçlendirmektir. Ve halkı bu durumu değiştirebileceğine ikna edip özgür olacağına rahat yaşayacağına inandırmaktır. Mao'nun halkı değiştirme inancı ve güveni vardır. Bu Önderlik için de geçerlidir. Bizim toplumumuzda PKK'nin çıkışında %80'i kırsalda yaşayan köylü bir toplumdur. Okuma yazma oranı düşüktür. Kürt toplumu için de aynı şeyi söylüyorlardı. Kürt toplumu da Çin toplumu gibi umutsuz düşmüştü. 19.-20.yy.'larda serhildanlar olmuş ama başaramamışlardı. İşte kuru odun örneği Kürtlerin umutsuzluğunu ifade eder. Aynı Önderlik gibi Mao'nun bir farkı da halka inanmasıdır. Bizde Çin gibi şehirlerde mücadeleye başladık fakat Botana kırsala geçtiğimiz zaman kitlesel olarak büyüdük. Öncesinde de bazı şehirlerde kitle tabanı var ama kırsala geçerek Kürdistani olduk. Hem gerilla büyüdü hem serhildanlar başladı. Çin'de böyledir. Kırsal toplumun içinde, yurtseverliğin çok olduğu yerlerde örgütleme geliştiği zaman kitleselleştik. Botan da böyle bir yerdir; halkı yurtseverdir, ezilmiş özgürlük ihtiyacı var dolayısıyla bu fikirlerle bir oluyor. Bu da devrimin önünü açıyor (geş dike), büyütüyor. Halka inanma, örgütleme özelliği Kuzey'de hem halkı örgütlemenin, gerillayı geliştirmenin hem de çok yaygın eylemselliklere başlamanın önünü açtı. Uzun bir zamandan sonra kırsalın inisiyatifi bu tarzla Çin komünist partisinin eline geçti. Bunu stratejik savunmadan stratejik dengeye geçiş aşaması olarak ifade ettiler. Şehirler Japon ve monarşinin elindeyken dağ, kırsal kesim komünistlerin elindedir. Kırsalın içinde şehirlerde vardır. Böylece denge oluşur. Doğal olarak şehirler kırsal tarafından kuşatılmış oluyor. Bunun üzerine yeni bir aşamaya stratejik saldırıya geçerler. Artık şehirlerde de kendilerini örgütlemeye başlarlar. Şehirdeki halk gerillanın, Çin komünist partisinin kendisini örgütlediğini görür. Bundan moral, cesaret alır. Zaten şehirlerde öncesinde örgütlenmeleri vardır. Dolayısıyla şehirdeki toplumda açığa çıkan bu moral ve geliştirilen örgütlemeyle durumları güçlü olur. Bunun yanında dışardan şehre dönük çok yoğun saldırılar gerçekleşir. İçerden de ayaklanmalar başlar. Bizde de durum böyledir; gerilla savaşı, halk ve Serhildanın birbirini tamamlamasıyla devrime ulaşma esastır. Biz de stratejik savunma aşamasını bu şekilde adlandırıyoruz. Devrimci halk savaşı dediğimiz dördüncü hamle dönemi bunu ifade ediyor. Halk ve gerillanın beraber hareket etmesidir. Bizde daha önce şehirlerdeydik 12 eylülden sonra kırsala geçme durumu yaşandı. Ama şehirleri örgütlemeye devam edildi. Kırsalda inisiyatifi güçlendirildi. Gerilla her yere dağıldı, yaygınlaştı. Dördüncü hamle dönemi devrimci halk savaşı yani stratejik saldırı dönemidir artık devrim dönemidir. Çin de stratejik saldırı döneminde kırsalın tüm inisiyatifini eline geçirdi, şehirleri de örgütledi. Halk her yerde ayaklanır bu süreçte gerilla savaşı-halk ayaklanması yani Serhildan ikisi beraber yürür buda devrim inisiyatifine dönüşür. Bu şekilde devrim olur. 1949'da Japon işgali de biter. Monarşi Çin komünist partisiyle anlaşır. Devrimci savaş devam eder ve 1953'te Çin artık komünist olur. Bundan sonra Çin'i Çin Komünist Partisi yürütür. Bu aşamalar Kürdistan gerçekliğinde de yaşanmıştır ya da Mao'nun stratejik duruşu, öngörüsü bizim devrimimizde Önderliğin Kürdistan koşullarını okuyup ele alma tarzıyla benzerdir. Birbirinden uzak değildir. Sonuçta Çin'de büyük bir devrim olur. Çin devrimi büyük bir devrimdir, Rusya'dan az kalır yanı yoktur. Marksizm fikrinde şöyle bir tartışma vardı; öncü olan proleterdir, örgütlenebilecek olan proleterdir. Mao bunu kırdı. Toplumun özgürlüğe ihtiyacı var dolayısıyla köylü de örgütlenebilir, bilinçlendirilebilir, öncü düzeyinde savaşa katılabilirler. İşçi köylü birbirini tamamlayabilir. Mao bu gerçekliği açığa çıkardı. Dolayısıyla kapitalizmin tam girmediği böyle feodal bir toplumda da sosyalizm gelişebilir. Çünkü Marksizm'in fikrine göre bir yere kapitalizm girmeden işçi ve sınıflar oluşmadan sosyalizmin gerçekleşemeyeceğidir. Mao bunu kırdı. Sosyalizm toplumsal bir şeydir, sınıfsallıkla alakası yoktur. Özgürlük ve eşitlikle alakalıdır. Mao bu gerçekliği gösterdi bu çok önemlidir. Kürt toplumu da fabrikalarda çalışmıyor. %80'i köylerde yaşamaktadır. Fakat halk kendini bilinçlendirebilir, sosyalizmi benimseyebilir ve bu

esas üzerinden devrim yapabilir zaten devrimimizde bunu ispatladı. Belki hala Türk devleti işgalcilerini ülkemizden çıkarmamışız ama devrimimiz bir düzeye gelmiştir, bu duruma devrim diyebiliriz. 50 yıldır Kürt halkını yürüten, biçim veren esas güç PKK'dir. Kürt toplumu PKK toplumudur dolayısıyla şu anda Kürdistan'da devlet-PKK birlikte bulunmaktadır. Bazen biz bazen onlar inisiyatif kazanıyor. Tabii Çin başardı. Tümden işgalcileri ortadan kaldırdı. Biz devrimimizde böyle bir aşamaya gelecektir. Özgürlük fikri, sosyalizm çerçevesinde köylü toplumu da kendini örgütleyebilir, feodal bir toplum da sosyalist olabilir. Mao savaşıyla bu gerçekliği ispat etti. Çin ne kadar sosyalist oldu, şimdi ne kadar sosyalisttir bu ayrı bir konudur. Devrimden sonra devrime yön veren, öncülük yapan Çin Komünist Partisi Mao öldükten sonra Çin'i nasıl yönetti ne kadar sosyalist yaptı bu ayrı bir konudur. Rojava devrimi için de bunları tartışıyoruz. Önderliğin fikirleri ne kadar yaşamsallaşıyor. Çin'de oluşturulan sistem tam sosyalizm değildir bu ayrı bir konudur. Fakat Mao feodal bir toplumun da sosyalizmi benimseyebileceğini ispatladı bunun için o ülkeye kapitalizmin girmesi gerekmiyor. Düz çizgisel bir gerçeklik yoktur fakat Marksizm böyle ele alıyordu. Önce ilkel komünal dönem (doğal toplum için diyorlar) daha sonra kölecilik, feodalizm, kapitalizm, sosyalizm en son da komünalizm gelecektir diyorlardı. Böyle birbirini takip eden aşamalar vardı. Ama hakikat böyle değildir. Zaten Önderlik de paradigmasal olarak bunu değerlendirdi. Doğal toplumlar ve devletçi toplumlar vardır yani şimdi devlet-iktidar sistemi hakimdir ama tekrardan sosyalizm fikri çerçevesinde demokrasi oluşturacak toplumlar vardır. Yani demokratik uygarlık toplumudur. Mao pratiğinde bunu ispatladı. Zaten Kürdistan gerçekliğimizde de bu durum yürümektedir. Dolayısıyla önemli bir örnektir. Bizde zaten o aşamadayız ama biliyoruz ki tarihte Çin gerçekliğinde Çin toplumu bu stratejiye göre Mao öncülüğünde kendini örgütledi. Mao iki büyük düşmanı yendi. Hem Çin imparatorluğunu hem Japonya'yı yendi Amerika da daha sonra onlara yardım etti. Hem Japonları hem içteki monarşiyi yendi ve sonuçta Çin komünist partisi devrimi kazandı. Daha sonra ne kadar sosyalist oldular bu ayrı bir konudur her yerde böyle bir sorun var. Rusya'da Lenin devrim yaptı ama ne kadar sosyalizme döndü. Biz bu gerçekliği biliyoruz reel sosyalizm olarak adlandırıp yorumluyoruz. Bu tehlike bizim içinde vardır. Önderliğin fikirlerinde komünalistiz. Anca ne kadar devrimimiz sosyalizme dönüştü bu tartışma konusudur. Kadro, öncülük sorunuyla ilgilidir, kapitalist modernitenin saldırılarıyla alakalıdır. Yine bunları karşılamamayla alakalıdır. Bu da ayrı bir konudur.

4-VİETNAM SAVAŞI

Vietnam, devrim ve gerilla tarihinde önemli bir yer tutar. Vietnam devrimi yakın bir tarihte yaşanmıştır. Vietnam devriminin sonuyla bizim mücadelenin başlangıcı aynı döneme denk gelir. Bizim mücadelemiz başladığında Vietnam yaşanan canlı bir tarihtir. Bundan kaynaklı bizim için önemli bir deneyimdir. Vietnam devrimi önemli sınav ve tecrübelerle doludur.
1858'de Fransa tarafından işgal ediliyor ve bağımsızlığını yitiriyor. 1896 yılında hem ekonomik hem politik bakımdan tamamen sömürgeleştiriliyor. Sömürge düzeni 1896'dan 1916'ya kadar iyice pekişiyor. Bu şekilde 19.yy'dan 20.yy'a kadar uzun bir süre Vietnam Fransa sömürüsü altında kalıyor. Bu yönden Kürdistan'la birbirine benzemektedir. Bizde uzun bir süredir hem işgal altındayız hem de parçalanmış durumdayız. Vietnam da sonradan parçalanıyor. 1930'da Vietnam İşçi Partisi kuruluyor ve bir mücadele başlıyor. Belki bu döneme kadar bir başarı elde edilmemiş olabilir ama süregelen bir mücadele zemini var ve bu zemin oluşmuştur. Sömürge altında geçen süreçte halk sessiz kalmış hiçbir şey yapmamış diyemeyiz. Ancak o döneme kadar olan mücadele başarıya ulaşmamıştır. Fakat halkın kabullenmeyişi, razı olmayışı vardır. İşgale

karşı rahatsızlık vardır, bu bir örgütlenmenin kurulmasını çıkış yapılmasını sağlamıştır. İşçi Partisi kurulduktan sonra 1930-31'de ilk kurtarılmış bölgeler oluşuyor. Köylü birlikleri kuruluyor. Çin'deki gibi iktidarı köylü birlikleri ele geçiriyor.

Uzun süreli halk savaşı Vietnam'da da yaşanmıştır. Vietnam 1931 yılında ayaklanır, fakat yenilirler. Ama her şeye rağmen 1939'a kadar çalışmalarını sürdürüyorlar. Daha çok örgütleme, propaganda, ajitasyon yönünden kendilerini hazırlıyorlar. 1936'da Fransa'da FKP önderliğindeki halk cephesi seçimleri kazanınca bu gelişme Vietnam'ı olumlu etkilemiştir. 1936-39 arasında Vietnam'da siyasal özgürlük ortamı genişlemiş, legal propaganda, ajitasyon ve örgütleme imkânları doğmuştur. Buna karşın Fransız işgali devam ediyordu. 1939'da ikinci dünya savaşı başlayınca İşçi Partisinin MK'si Fransız emperyalizmine karşı bir birleşik cephe kurmayı ve bir ayaklanma örgütlemeyi kararlaştırır. Daha önce ayaklanma yapılmış ve başaramamışlardır. Her yenilgi bir zarardır ve yenilen güç birkaç yıl başkaldıramayacak duruma gelir çünkü kendini toparlaması için zamana ihtiyacı vardır. Hoşimin, Vietnam İşçi Partisi'nin sekreteridir. Hoşimin Mao'nun teorisini yakından takip ediyor, çok yerinde bulur ve beğenir. Taktiğini yakından takip eder ve kendi koşulları için bunu değerlendirir. Bu görüşleri yerinde bulur ve kendilerinin bu şekilde başarabileceğine inanır. Hoşimin bunun üzerine Vietnam'da gerilla tarzıyla savaşa başlamak ister. Çünkü öncesinde onlar da ayaklanmayla başarmak isterler, ama yenilirler. Hoşimin bundan kaynaklı Giap'ı çağırır. Giap o dönem Vietnam'da öğretmendir, ancak devrimcidir. Yani kadrodur, ama öğretmenlik yapıyor. Fakat Hoşimin'in elinde fazla imkân yoktur. Bizde de böyledir. Önderlik mücadeleye altı kişilik bir grupla başladıklarını belirtir ama şu anda büyük bir güç haline gelmiş bir hareketiz. Vietnam için de aynı şeyi söyleyebiliriz. Hoşimin Giap'ı çağırdığı zaman hiçbir imkân ellerinde yoktur çünkü öncesinde ayaklanma yapılmış ama yenilmişlerdir. Hoşimin Giap'a işini bırakıp gelmesini söyler. Giap bu çağrı üzerine Çin'e gelir. Çinle Vietnam'ın sınırı birdir. Giap'a Çin gibi gerilla savaşına başlamamız gerektiğini ancak bu şekilde başarabiliriz, der. Ayaklanma için ilk önce gerillanın güçlendirilmesi gerekiyor. Gerilla savaşının güçlendirilmesiyle ayaklanma yapabiliriz. Artık bu teoriye inanırlar. Bu konuda Çin'i kendilerine esas alırlar. Giap geldikten sonra gerillacılık için hazırlık yapmaya başlarlar. Tüm güçleri 34 kişidir, Giap bu 34 kişiyle Vietnam'a döner. Bu gücün hepsinin silahları yoktur. Var olan silahlar da çok sağlam değildir. Bazılarının silahı barutludur, bazıları tam silahtır, bazıları orak ve bunun gibi şeyler ellerindedir. 34 kişiyle gerilla örgütlemesine başlarlar. Kendilerini büyüterek ayaklanmayı başlatmak isterler. 34 kişi Vietnam'a giderek gerilla tarzıyla savaşa başlarlar, sonra Raperin yani ayaklanma koşulu oluşur. Gerilla hazırlığının yapıldığı dönem aynı zamanda halkı da örgütlerler. Raperin koşulları nasıl oluşmuştur?

O dönemler Fransa Vietnam'dadır. Yani Vietnam Fransa'nın elindedir. Aynı zamanda ikinci dünya savaşı vardır. İkinci dünya savaşında hitler her yeri istila eder. İstila ettiği ülkelerden biri de Fransa'dır. O zaman Fransa iktidarına bağlı sömürge ülkeler vardır bunlardan biri de Vietnam'dır. Bilindiği gibi Fransa ikinci dünya savaşında yenilir ve hitler başkent Paris'i ele geçirir. Fransa düştüğü zaman, Fransa hükümetinin yönetimi Londra'ya gider ve buradan Fransa'ya bağlı sömürge ülkelerini yönetir. Fransa düşmüştür ama Fransa'nın dışarda askerleri vardır. Bunları Londra'dan yönetir. Japonlar hitlerin Fransa'ya girdiğini görünce Vietnam'a girmek isterler. Zaten Japon ve hitler aynı cephede savaşmaktadır. Japonya bu durumdan faydalanıp Vietnam'a girer. Fransa işgal edildiğinden ve fazla imkanları olmadığından kaynaklı Japonya'ya karşı direnemez. Zaten ülkeleri ellerinden gitmiştir. Bundan kaynaklı savaşmazlar ve Fransa Vietnam'dan çıkar. Bu şekilde 1944 yılında Japonya Vietnam'a girer. 1945 yılında bilindiği gibi ikinci dünya savaşı sonuna yaklaşıldığında hitler düşer. Japonya da hitlerin tarafındadır, aynı çizgiyi temsil etmektedirler. Hitlerin kaybı aynı zamanda Japonya'nın da

kaybetmesi anlamına gelir. Japonya kendisinin de düşeceğini görünce, kendini her yönden toparlar. Giap 34 kişiyle birlikte bu süre içinde kendilerini her yönden hazırlıyorlar. Gerilla gücünü geliştirip büyütüyorlar. Halk arasında gizlice örgütlemelerini geliştirirler. İmkanları her yönden değerlendiriyorlar. Hitler düşüp Japonların durumu tehlikeye girince bunu imkân olarak ele alırlar. Tam bu zamanda Hoşimin ve Giap ayaklanma için koşulların oluştuğuna karar verirler. Japonya zayıflamış artık direnemez durumda olduğundan ülkelerini işgalden kurtarabileceklerine inanırlar. Hitler düştüğünde Sovyet de Japonlara saldırır. Tüm bunları imkân ve boşluk olarak ele alıp değerlendirirler. Bunun üzerine 15 Ağustos 1945'te Raperin yani ayaklanmaya başlarlar. Raperin'de başarılı olurlar. Japonlar çok direnemez teslim olurlar. Zaten Japonya savaşmaktan ziyade geri çekilir. Bu savaşta gerilla başarılı olur. Yani burada şunu ifade edebiliriz; var olan imkanları değerlendirerek fazla zorlanmadan devrimi gerçekleştirirler. Japonlara karşı başarı kazanmada bu durum öne çıkmaktadır. Çünkü ikinci dünya savaşı var ve bu savaşta faşizm yenilmiştir. Yine Sovyet Rusya Japonlara saldırıyor Japon bu koşullarda durumunu tehlikeli görür ve Vietnam'da tutunamayacağını fark eder ve geri çekilmeye karar verir. Vietnam tüm bu koşulları değerlendirerek 1945'te devrimi gerçekleştirir. Bu durumda Vietnam devrimi kolaylıkla başarı kazanır ve Vietnam kurtulur. Daha sonra 1945 ağustos ayında hükümeti kurarlar. 1945 eylül ayında da Vietnam Demokratik Cumhuriyet ilan edilir. Bundan sonra orduyu kurmaya başlarlar. Gerilla yerine ordu kurup gerilla gücünü orduya çevirirler. Bu dönüşümle Vietnam Kurtuluş Ordusu (1944-45) kurulur.

Sonuçta ikinci dünya savaşı biter. İkinci dünya savaşında hitler düşünce Fransa hükümeti ülkesini tekrardan kurtarır yine gelip Paris'e yerleşir. Fransa hükümeti ülkesi işgal edilmiş bundan dolayı ülkesinden çıkarılmış olmasına rağmen diğer ülkeleri işgal etmekten vazgeçmez. Zihninde işgal etme fikri hep olmuştur. Bundan kaynaklı ülkesine geri döndüğünde eskiden elinde olan ülkeleri tekrardan işgal etme kararı alır. Bu çerçevede Fransa askerleri yine Vietnam'a gelir. Vietnam bu dönemde daha yeni ülkesini Japon işgalinden kurtarmış ve yeni bir hükümet oluşturmuştur. Gücünü de gerilla yerine orduya dönüştürmüştür. Yani yeni yeni kendini kurumsallaştırıyor (saz dike). Bu koşullarda Fransa yine Vietnam'ı işgal etmek ister. Deniz yoluyla gelip Vietnam'a geçerler. Fransa askerleri Vietnam'a geçtiği zaman Hoşimin öncülüğünde Vietnam hükümeti toplanır, devlet ve düzenli ordu ile cephe tutup savaşırsak yeniliriz, başaramayız derler. Gerilla güçlerini dağıtıp yerine ordu kurmuşlar, bu koşullarda orduya karşı orduyla cephede Fransa'yla savaşırsak yeniliriz derler. Mao'nun dediği şeyi Hoşimin de söylüyor. Çünkü elimizde teknik imkân yok, top yok, tank yok ve uçak yoktur diyerek kendi gerçekliklerine göre yaklaşırlar. Ama Fransa ordusunun elinde tüm teknik imkanlar bulunmaktadır. Her yerden destek alıyorlar. Ama Vietnam hükümetini yeni kurmuştur ve ordu yönünden de yeni bir kurumdur, fazla imkanları yoktur. Bundan kaynaklı Fransa'ya karşı orduya orduyla savaş tarzında kazanamayacaklarına inanırlar. Bunun üzerine düzenli orduyu dağıtıp tekrardan gerilla gücü olmaya karar verirler. Ülkeyi bırakıp dağlara gitme kararı alırlar. Bu şekilde düzenli orduyu dağıtırlar.

Bu kararı almak cesaret ister. Eğer cesaretli ve kendine güvenleri olmazsa bu kararı alamazlar. Ama içinde bulundukları gerçeklik üzerine şehirleri bırakma, düzenli orduyu dağıtma kararı alırlar ve takım oluşturup dağa çıkarlar ve Fransa'ya karşı gerilla savaşına başlarlar. Fransa ile savaşmadan şehirleri terk ederler. Belki küçük bir kesim şehirlerde kalır Fransa geldiğinde onlarla savaşır ancak gücün çoğunluğu dağlara çekilir ve şehirlerde savaşmaz. Hükümet bakanları görevlerini bırakıp dağa çıkarlar. Dağa gidip var olan durumu askere de anlatıp takımlar oluştururlar. Bu bizim için önemli bir örnektir. Koşullar uygun olduğunda bakanlık görevini yapmakta ama savaş olunca da savaşa katılmaktadır. Fransa top ve konvoylarla

Vietnam'a girerek tüm Vietnam'ı alır. Kalan bazı Vietnamlılar onların önünde eylem yapar, fakat Fransalılar Vietnam'a girer. Bu şekilde Vietnam'ı çok rahat gelip aldığını düşünür.
Ülkeyi bırakıp gitmek kolay alınacak bir karar değildir. Ülkeni özgürleştirip yeni hükümet kurmuşken her şeyi bırakıp gitmeliyiz demek için büyük bir cesaret ve inanç gereklidir. Hoşimin ve Giap'ın gerillaya inancı çok fazladır. Gerilla savaşıyla başaracaklarını bildiklerinden bu kararı alırlar. Bu inanç ihtiyaç olduğunda şehirleri bırakıp gitme kararı aldırır. Gerilla savaşıyla tekrardan kazanacaklarını biliyorlar. İhtiyaç olduğunda böyle bedeller vermeyi göze alırlar. Ülkelerini bırakıp sonra tekrar alacaklarına inanırlar. Çünkü eğer kalırlarsa tamamen ülkelerini kaybedeceklerini ve bir daha ayağa kalkamayacaklarını bilmektedirler. Ancak taktiksel olarak bıraktıklarında gerilla savaşıyla geri alacaklarını biliyorlar çünkü gerilla tarzıyla savaşa sonsuz inançları vardır. Düzenli orduya inançları yoktur. Düzenli orduyla direnemeyeceklerini, Fransa ordusunu bu şekilde durduramayacaklarını biliyorlar. Bu esas üzerinden gerilla savaşı yürütürler. Vietnam'da gerilla savaşı 1945'in sonlarından 1954'e kadar yani 9 yıl devam eder. Çok zorlu bir savaştır. Şehirleri Fransa tarafından sömürgeleştirilmiş kendileri de dağa yerleşmişlerdir. Bir yandan gerillayı örgütlüyorlar diğer yandan halkı örgütlüyorlar durumları aynen Çine benziyor. Bu hazırlıkları yaparken devrim için yeni bir koşulun oluşmasını beklerler. Bunun için kendilerini her yönden hazırlıyorlar ne zaman imkân doğsa tekrar saldıracaklardır.1954 yılında 'Dien Bien Phu' zaferi olur. Dien Bien Phu zaferi çok önemli bir zaferdir. Hala da savaş tarihini takip edenler bu gerçekliği bilir. Yani bilinen bir zaferdir. Bu direnişte Fransa'ya karşı topyekûn saldırıya geçerler. Gerilla tüm gücüyle saldırırken diğer yandan halkın ayaklanması da gerçekleşir. Fransa askerleri Vietnam gerillaları Vietkong tarafından tasfiye edilirler. Canını kurtaran askerler kendilerini gemiye ulaştırırlar ve kurtulurlar; diğerlerinin hepsi denizde boğulur, kendilerini kurtaramazlar. Vietnam Fransız ordusunu bu hale düşürür. Orduyu her yönden dağıtıp yener. Fransız askerleri kendini nasıl kurtaracağını bilemez bir durumu yaşarlar. Bu zafer Vietnamlılar için çok önemlidir. Burada yine şu ispatlanır; Japonlara karşı verdikleri savaşı gerilla savaşıyla kazandılar. Yine ülkelerini ikinci kez Fransa işgalinden gerilla savaşına inançla savaşıp kurtarırlar. Bu şekilde Vietnam gerillaları Vietkonglar Fransa'ya karşı Dien Bien Phu zaferiyle başarılarını ilan ederler. Yine gerçekleşen gerilla zaferidir. Bu anlamda Vietnam gerillasının pratiği tüm dünyaya ilham kaynağı olur. Vietnam gerillası donanımlı, silahlı bir orduya karşı zaferi kazanabildiğini ispat eder. Aynı zamanda şunu ispatlar; imkanları olmayan, ellerinde teknik bulunmayan ezilen halklar tekniği güçlü her yönden donanımlı, tüm imkanları elinde bulunduran bir ordu karşısında başarabilir. Hiçbir yönden eşitlik yoktur. Bir yandan tüm teknik imkanlarla donatılmış güçlü bir ordu var ve her yönden destek alıyor diğer yandan yıllardır işgal altında olan bir ülke gerçekliğinin yanında halkı fakir, kıt imkanlara sahip ve etraftan destek almayan bir güç var. Elinde tekniki imkân yoktur. Ama gerilla savaşıyla bu tekniki güce karşı savaşıp kazanıyor, işte Vietnam bu başarının ispatıdır. O dönemde hakimiyet altındaki tüm ezilen ülkelerde gerilla savaşı esas alınır. Küba'da 1956-57 yılları arasında, Laos, Kamboçya, Angola, Afrika, Uzak Asya ve ezilen ulusların olduğu her yerde gerilla savaşı esas alınır ve artık kurtuluşun gerilla olduğunu anlarlar. Birçok yerde artık gerilla savaşına inanç gelişiyor. Gerilla stratejisiyle insan hâkim, imkân sahibi devlet ve tekniğe karşı savaşabilir anlayışı hâkim olmaya başlar. Gerilla; silahsız, imkânı olmayan, fakir bir halk için artık özgürlük silahıdır. Bununla kendilerini özgürlüğe ulaştırabileceklerine inanırlar. Gerillanın önemi Çin savaşından sonra 1954'teki Vietnam gerillaları Vietkongun Fransa'ya karşı Dien Bien Phu zaferiyle daha fazla anlaşılır ve bu zafer büyük bir ispat olur. Bu şekilde devrimlerini gerçekleştirip zaferi yakalıyorlar. Vietnam halklarda tekrardan umudun oluşması için iyi bir örnektik. Çin de dayanışma sağlayıp bu devrime büyük destek verir. Durum böyle olunca, Vietnam gerillalarının

zaferi kapitalist modernitenin çok zoruna gider. Kapitalist modernite bunu gurur meselesi yapar. İkinci dünya savaşından sonra Amerika kapitalist modernite dünyasının avukatı ve öncüsü gibi öne çıkar. Çünkü Amerika ikinci dünya savaşının dışında olduğundan ülkesi fazla zarar görmemiştir. Ekonomisi ve her şeyi ayaktadır. Fakat Rusya yerle bir olur. Hitler bitmiştir ama Sovyet her yönden bir yıkılmayı yaşar, sanayisi kalmamıştır, binlerce verilen kayıp vardır. Almanya'nın bir şeyi kalmaz. Fransa'nın durumu böyledir. Londra hitlerin bombardımanı altında karmakarışıktır, tümden yıkılmıştır. Yani Avrupa'nın sanayisi, Rusya'nın her yeri yıkılmıştır. Ama Amerika'nın sanayisi ayaktadır. Bu savaşta zarar görmeden kayıp vermeden çıkan ABD'dir. Bundan kaynaklı Amerika'nın şimdiye kadar da avantajı ve imkanları fazladır. Dünyada iki kutup vardır bir kutup burjuvaların kutbudur diğeri de sosyalistlerin kutbudur. Sovyet sosyalistlerin ABD de de burjuvaların öncülüğünü yapar. Kendini bu şekilde bir güç olarak görme ve kabul ettirme vardır.

ABD Sovyetleri kendisi için rakip olarak görür. Bundan kaynaklı gerillanın kazanmasını kendisi için tehlikeli görür. Çünkü gerilla savaşı sosyalizmin gerçekleşebilmesinin ispatı olur. Yine ezilen halklar inanırsa gerilla savaşıyla kazanabilir, bu anlayışı açığa çıkarır. Bu da sosyalizmin her yere dağılmasını sağlar. Bundan kaynaklı kendisi için tehlikeli görür. Fransa'nın Vietnam'dan kovulmasından sonra bu sefer ABD Vietnam'a girer. Aralıksız her seferinde bir devlet gelip işgal ediyor ama bunun karşısında umutsuzluk, moralsizlik oluşmaz. Tüm bu saldırılara karşı artık yapamayız demezler. Ve her seferinde farklı işgalci devletlerin saldırısına karşı gerilla savaşına inanarak mücadele ederler. Yorulduk, savaş uzadı demeden bunu yaparlar. Bu anlamda yenilgilerle dolu bir başarı tarihidir Vietnam.

Bilindiği gibi ikinci dünya savaşında Sovyet savaşı kazanır ve Doğu Avrupa tümden sosyalist olur. Bundan sonra burjuva komünist dünyadan korkmaya başlar. Amerika Sovyet karşısında kendini büyüterek tüm burjuva gücünün başı yapar. Daha sonra NATO'yu kurarlar. Dediğimiz gibi Amerika Vietnam'ın bırakılmasını hazmedemediğinden bu sefer kendisi Vietnam'a gelir. Vietnam'a gelen Amerika kendine işbirlikçi bir zemin de kurar. ABD şimdi de aynı şeyi yapmaktadır bir ülkeyi işgal etmeye gitmeden önce işbirlikçilerini oluşturur. Bu şekilde halkın içinde kendi işbirlikçilerini oluşturarak o ülkedeki devrimi ya da ayaklanmayı ortadan kaldırmak için parçalama, çürüme ortamı yaratır. Şimdiye kadar da bu yöntemi kullanmaktadır. ABD Vietnam'daki ihanetçileri korumak için Vietnam'a gelir. Şu anda ülkeleri işgal ettiği tarzla Vietnam'a gider. Ama bu sorun uluslararası hale gelir. Uluslararası alanda tartışma konusu olur ve gündemleşir. Vietnam'ı iki parçaya bölerler. Kuzey ve Güney Vietnam olarak ayırırlar. Kuzey Vietnam'ı Vietnamlılara bırakırlar. Komünizmi savunanların elindedir ve Hoşimin öncülüğünde iktidar olanlar kendilerini burada savunurlar. Güney Vietnam'ı da Amerika'nın kontrolündeki işbirlikçi Vietnamlılara verirler. Aslında Güney Vietnam ABD'nin kontrolü altındadır. Burada işbirlikçi Vietnamlılardan bir hükümet kurulur ve Amerika tarafından ordu oluşturulur. Bu şekilde 1200 kişilik bir orduyu Saygon'da kurarlar ve Saygon'u merkez haline getirirler; bu ordunun 600'ü Amerikalıdır 600'ü işbirlikçi Vietnamlılardır. Bu ordu Kuzey Vietnam'a karşı savaşır. Güney Vietnam'da da Vietnam halkına karşı her yöntemle savaş yürütür. Güneydeki de Vietnam hükümetiydi ama sömürgedir, işbirlikçidir. Bundan kaynaklı Kuzey Vietnam'da ihanet edenlerin hepsi Güney Vietnam'a geçer; güneydeki solcular, sosyalistler de Kuzey Vietnam'a taşınırlar. Mesela Kore'nin durumu da aynıdır, ikiye bölünmüştür. Kore'de de Vietnam'da uygulanan politikanın aynısı uygulanmıştır. Amerika kontrolü kaybetmemek için ülkelerin yarısını kendine bağlıyordu diğer yarısını da mecburen o ülkeye bırakıyordu. Bu şekilde bir parçalanma durumunu Vietnam halkı arasında oluştururlar. Güney Vietnam'da Vietnamlılar 1961 yılında silahlı propagandaya başlarlar. Güney Vietnam sömürge olduğundan silahlı propaganda sistemin içinde başlatılan bir mücadele oluyor. 9-10 kişiden oluşan küçük

gruplar silahlı propaganda için ihanetçi ve ajanları tutuklayıp cezalandırırlar. Halkın görüp cesaret alması ve silahlı propagandanın başlatıldığını bilsinler diye ihanetçileri cezalandırıyorlar, ajanları öldürüyorlar. Bunların gerçekliklerini teşhir ederler, bazılarını da tutuklarlar. Silahlı propaganda bu şekilde gerillaya dönüşür. Gerilla gittikçe kendini büyütür, genişletir.

Amerika silahlı propagandanın Kuzey Vietnam'ın yaptığını ve desteklediğini söyleyerek onları suçlar. Ve bu saldırıları durdurmalarını söyler. Ama Kuzey Vietnamlılar bunu kabul etmezler oradaki halkın kendi inisiyatifiyle yaptıklarını belirtirler. Bundan kaynaklı gerilla Güney Vietnam'daki işgalci güçlere ya da işbirlikçilere saldırdığında Amerika da uçaklarla Kuzey Vietnam'ı bombalıyordu. O kadar fazla bombardıman olur ki Vietnam'ın her metre karesinin uçaklarla vurulduğu söylenir, bombalanmamış bir karış toprak yoktur denir. Bu düzeyde büyük bombardımanlar yapılır. 1960'lardan sonra teknik çok gelişti ve Amerika bunları Vietnamlılara karşı kullanır. Hem kuzeyde hem de güneyde tonlarca bombayla bombardıman gerçekleştirilir. Güneyde eylem olduğunda kuzey vuruluyordu. Aynı zamanda güneydeki gerilla sahaları ya da nerede gerilla varsa orası da vuruluyordu. Zaten tüm kuzeyi önlerine vermişlerdi. Kuzey Vietnam'ın güneye gerilla savaşını bırakması için baskı yapsın diye Kuzey sanayisini tamamıyla bozguna uğratırlar. Bu şekilde kuzeyin devrimden vazgeçmesini güneyde de eylemselliklerin durdurulmasını sağlamak isterler. Bu kadar saldırıya, bombardımana rağmen de sonuna kadar direnirler. Teslim olmazlar. Sanayileri, ekonomileri tümden gider, tüm toprakları bombalanır büyük kayıplar verirler ve çok zorlu koşullarda da yaşamak zorunda kalırlar ancak yine de sonuna kadar direnip baş eğmezler.

Sonuç olarak, Kuzey Vietnam hava saldırılarına karşı direnir. Kuzey üzerinde hava saldırıları güneyde de operasyonlar vardır. Belirttiğimiz gibi Amerika'nın kontrolü altında Vietnamlılarla beraber bir milyon iki yüz asker vardı. 600 kişi işbirlikçi Vietnamlılar, 600 kişi de Amerikalılardan oluşuyordu. Vietnam gerillaları tüm bu güçlere karşı Güney Vietnam'da savaş yürütürler. Bu savaş da 1954'e kadar devam eder. Özetle 1954'te nasıl Dien Bien Phu zaferiyle Fransa askerlerini Vietnam'dan attılar, Amerika'yı da böyle atarlar. Nasıl ki Fransa'yı topraklarından kovdular Amerika'yı da aynı şekilde kovarlar. Amerika kaçmak zorunda kalır. O kadar teknik kullanmasına, elinde imkân olmasına rağmen Amerika gerilla savaşı karşısında direnemez. Mecbur kalıp kaçarlar. Gerçekleşen yine gerillanın zaferidir (1969). Halka inançla ve örgütlemeyle beraber gerilla savaşıyla yine bir işgalciyi yendiklerini ve ülkelerini kurtardıklarını tüm dünyaya ispatlarlar. Fransa'ya karşı iki kere olmak üzere Japonlara karşı Amerika'ya karşı her seferinde savaşıp kazanırlar. Büyük kayıplar verirler, büyük zorluklar yaşarlar ama tüm bunların sonu Vietnam için zaferdir. Bu gerçekliği görmek lazım. Bu bir inançtır, gerilla savaşına, halkına, kendine olan inançtır.

1974 yılı PKK'nin çıkışıdır Vietnam da o dönemde çok etkilidir, bundan kaynaklı bizim üzerimizde de etkili olur. Önderlik yakından Vietnam'ı takip eder. Çünkü Önderliğin çıkışında hala Vietnam'ın zaferi canlıydı, sürekli haberlerde söyleniyordu. Büyük bir güç olan Amerika'ya karşı elinde hiçbir şey olmayan bir ülke zafer kazanıyor bu basit değil bir şey değildir. Bundan kaynaklı Vietnam hep gündemdedir. Tabii biz de PKK hareketi olarak bu durumdan etkilendik. Gerillanın nasıl direndiği ve savaşı kazandığı sürekli gündemdir. Bu taktikleriyle birçok ülkede ezilen halkları etkilediler. Önderlik de aynı taktikten etkilenir. Hem Türkiye solu hem 1968 gençlik kuşağının çıkışı da Vietnam'dan çok etkilenir. O zaman uzun süreli halk savaşı Türkiye'de bir umut olur. Hem Kürtler hem de Türkiye halkı bu şekilde kendini kurtarabilir inancı gelişir. Mahir Çayan, Deniz Gezmiş, İbrahim Kaypakkaya bu gelişmelerin etkisinde kalırlar. Hem Çin'den hem Vietnam'dan etkilenirler ve Türkiye'de de uzun süreli halk savaşını başlatmak isterler. O dönem birçok ülke bu şekilde zaferi elde eder ve ülkelerini kurtarırlar. Bu

şekilde Türkiye'de Mahir Çayan Uzun Süreli Halk Savaşı'nı başlatmak ister. Deniz Gezmiş bunun için Filistin'e gider, burada eğitim görür ve Türkiye'ye döner. Onlar da Uzun Süreli Halk savaşını gerçekleştirmek istiyorlardı. Zaten İbrahim Kaypakkaya hem uzun süreli halk savaşı üzerine düşüncelerini yazar, hem gerilla savaşını yürütebilmek için Dersim'e gider ve burada tutuklanır. Türkiye solu Uzun Süreli Halk Savaşı'nı yani gerilla tarzını 1970'li yıllarda Türkiye'de uygulamak ister. Fakat başarılı olmazlar erkenden tasfiye olurlar.
Sonuç olarak iki strateji öne çıkar. Vietnam bu iki stratejiyi de kendine esas alır.
1-Raperin yani ayaklanmadır, bu Rusya modelidir.
2- Gerilla, uzun süreli halk savaşıdır; bu da Çin ve Vietnam modelidir.
Bu iki strateji ezilen halklar ve sınıflar için zafer stratejisi olur. Çin devrimi sınıf devrimi ya da işçi devrimidir. Vietnam devrimi de Vietnam halkı sömürge olduğundan ulusal kurtuluş hareketi devrimidir. Şu anlama gelir ki hem ezilen sınıfların hareketinin devrimi hem de ezilen halkların devrimi ulusal kurtuluş hareketi adıyla gerilla tarzıyla başarılabilir. Ayaklanma ve gerilla savaşı işgalci, diktatör, baskıcı güce karşı meşru olan iki savaş tarzı olarak ortaya çıkar. Bu şekilde ulusal mücadele ve ezilen sınıfların stratejisi iki çizgi olarak netleşir. 1970'lerden sonra meşru savunma aynı şekilde strateji ve taktik olarak gelişir.
Bu çerçevede içinde olduğumuz çağda teknik ne kadar gelişmiş olsa da bir ulus ne kadar zayıf olsa da kendi imkanlarıyla küçükten başlayıp gittikçe büyüyerek kendini özgürleştirip kurtarabilir. Bu gerçeklik bu örneklerle göz önündedir, kim bu çizgide derinleşip kendini örgütlerse irade ve güç haline gelebilir. Bu şekilde hem Raperin yani ayaklanma stratejisi hem de Uzun Süreli Halk Savaşı stratejisi ortaya çıkar.
Burada şunu görüyoruz; düzenli orduyla orduya karşı kazanamayacaklarını biliyorlar. Bu şekilde kendi durumlarını ve imkanlarını iyi analiz ediyorlar. Bundan kaynaklı ezilen halklara kazandıracak savaş gerilla savaşıdır. Yine sonuna kadar halka inanma vardır. Çünkü mücadelenin başarıya ulaşması için gerilla savaşının yanında ayaklanma olmalıdır. Ayaklanma halkın ayağa kalkmasıdır. Bu iki stratejiyle beraber devrim yapılabilir. Sonuna kadar üzerlerinde saldırı vardır, ülkeleri ellerinden gider hatta bazen kendileri bırakmak zorunda kalır ama hiçbir zaman inançlarını kaybetmezler ve ülkelerine dönme umudunu her daim yaşarlar. Ülkenin hepsi yıkılmış olsa da yeniden oluşturabileceklerine inanırlar. Önemli olan özgür oluşturabilmektir. Buna inanıp bu gerçekliğe göre hareket ederler. Bu durumu kendimiz için de ele alıp değerlendirebiliriz. Bizde de Efrin, Grispi ve Serikaniye özgürleştirildikten sonra tekrardan Türk devleti tarafından işgal edilmiştir. Bu durumun yaşanmasında kendi eksikliklerimiz de var bu ayrı bir konudur. Yani demek istediğimiz bazen şehirlerimiz düşmanın eline geçebilir, bazen onlar bazen biz buraları tutabiliriz ama önemli olan inancını, hiçbir zaman kaybetmemektir. Biz de şimdi gerilla savaşı yürütüyoruz. Bu yöntemle tekrar ele geçirip yeniden şehirlerimizi kurabiliriz. Vietnam bize bu gerçekliği gösteriyor. Sadece bir işgalciye karşı değil birkaç işgalciye karşı aralıksız üst üste savaşmış, yıllarca işgal altında yaşamışlardır. Aslında bu yönlerden birbirimize de benziyoruz.
Amaç ülkeyi kurtarmaksa inanç olduğunda insan başarabilir. Vietnam bunun en büyük örneğidir. Etkisi çok fazla olmuştur. Zafer yakalandığında herkes Vietnam devrimini biliyor ve ondan bahsediyordu. Vietnam'da savaşan halk gerçekliğini görebilirsin. Yaşamlarının hepsini savaşa göre ayarlıyorlar. Tüneller çok gelişkindir. Tüm şehir ve köylerde tünel yapıyorlar. Örneğin her aileye günde ne kadar tünel kazmaları gerektiği belirtilmiştir. Savaşın gelişmesi için bunu yapıyorlar ve herkes bu işin içine dahil ediliyor. Tünel sistemini o kadar geliştiriyorlar ki şehrin altında başka bir şehir oluşuyor. Üst kat savaş alt kat cephane yeri, halkın sığınabileceği yerlerdir. Halk tünel ve sığınaklarda yaşıyor. Bu konuda halk kendini örgütlemiştir ve devrime adıyor. Örneğin Hoşimin patikası vardır. Güneydeki gerillalara

cephane, erzak takviye edebilmek için uzun bir hatla güneye yol yapıyorlar. Savaşı büyütüp yayabilmek için bunu yapıyorlar. Yolu yapan grup ayrı yolun güvenliğini sağlayan grup ayrıdır, erzak taşıyanlar ayrıdır. Kendilerini iyi örgütlüyorlar. Vietnam devrimi ilgi çekicidir. Amerika, Fransa kamuoyu üzerinde yürütülen savaş ve mücadele de çok etkili olur. Amerika kamuoyunda Amerika çekilmeden önce büyük bir rahatsızlık bu işgale karşı oluşur. Halkın kendisi de bu savaştan etkilenir. Büyük bir ekonomik kayıp vardır ve bu halkı da etkiler. Toplum savaş gerçekliğini görür. Diğer yandan da Amerika askerlerinde Vietnam sendromu yaşanır. Nasıl ki Nusaybin, Şırnak'ta Türk askerlerinde sendrom oluştu Vietnam'a giden Amerika askerlerinde de bu yaşanır. Vietnam'a savaşa gidip psikolojileri bozulan askerler tekrar topluma döndüğü zaman toplum bu gerçekliğe şahit olur. Bu durum toplumu çok etkiliyor. Yine mücadeleleri Amerika ve Fransa toplumunu etkiler. Tüm bunlardan kaynaklı Amerika artık savaşta zorlanır yapamaz. Amerika halkının kendisi de Amerika devletinin geri çekilmesinde devleti zorlar. Hem gerilla taktiği hem tünel taktiği karşısında Amerika çaresiz kalır ve zorlanır. Vietnam'a gittiklerinde kendilerini demokrat askerler olarak tüm dünyaya gösterirler. Ama gittiklerinde asıl gerçeklikle yüz yüze kalırlar, Vietnam onlar için bataklık olur. Tünel karşısında bir çare bulamazlar. Şimdi Türklerin yaptığı gibi patlayıcılar içeri atıp patlatırlar ama çok etkili olamazlar. Vietnamlılara tünel fareleri diyorlardı. Vietnamlıların boyu kısadır. Tünelleri de kendilerine göre yapıyorlar. Amerika askerleri ise iri kiloludur bundan dolayı bu tünellere giremezler. Sonra tünellere uygun girebilecek kişileri örgütlerler. Tabii giren çıkamaz tünellerden. Yani bu da çare olmaz. Vietnam'ın arazileri, ormanları Amerikalıları çok zorlar. Amerika bir çeşit madde, gaz bu ormanların üzerine döker ağaçların tüm yaprakları dökülür. Ormanları ortadan kaldırıp savaşabilmek için bunu yaparlar. Çok fazla kimyasal kullanırlar. Ama yine de kazanamazlar. O kadar teknik kullanılır, asker sayısı fazladır ama yine yapamazlar. Vietnam için Amerika'nın uçak çöplüğü olmuş derler çünkü Vietnam gerillaları çok fazla uçaklarını düşürürler. Gerillalar askerlere karşı taktik kullanırlar darbe vururlar. Her biçimiyle savaşırlar. Önce kırsalda sonra şehirlerde büyük kanlı saldırılar gerçekleştirirler. Onları yenerler. Esir alıp öldürürler.
Vietnamlılar Fransızlarla savaşlarında 70 bin Fransız askerini esir alır. Vietnamlıların bundan daha fazla kaybı olur. 90-100 bin kadar kayıpları olur. Büyük bir savaştır ama zaferi yakalarlar. Ne kadar inandıklarını görebiliyorsun. Zaferi gördüklerinde riski göze alıyorlar. Riskten kaçmıyorlar. Giap'ın böyle bir özelliği vardır. Fazla kayıptan kaynaklı Giap'ı görevden alırlar savunma bakanı yaparlar ama yine de savaşı yürüten Giap'tır.

5- ÇEÇENİSTAN SOKAK SAVAŞLARI

Savaşları daha çok sokaklarda meydana gelmiş bu tarzla savaşmışlardır. Çeçenistan'ın savaşı Rusya ile Çeçenler arasındadır. Bir dönem Rusya federasyonuna bağlı yaşamışlardır. Ruslara verdikleri savaş Rusya'dan kopmak istediklerindendir. Baş çelişkileri din yönündendir. Çeçenler İslamiyet'e inanmaktadırlar, Rusların çoğunluğu Hristiyan'dır. Kültürel yönden de çelişki yaşamışlardır. Çeçenler Ruslara karşı uzun süreli bir savaş yürütmüşlerdir. Savaşları hala devam etmektedir. Daiş'in bel kemiği Çeçenlerdir. Çeçenler cephane ihtiyacını çoğunlukla Ortadoğu'dan karşılamaktadır, bunda dinin büyük etkisi vardır. En çok destek veren Ortadoğu ülkesi de Türkiye'dir. Savaşlarında bizim için önemli olan savaş tarzlarıdır. Ama tarihleri hakkında da biraz bilgi verebiliriz. Dediğimiz gibi Ruslarla savaşmaktadırlar. İkinci dünya savaşından beri bu savaş sürmektedir. Ruslara karşı halen mücadeleye devam eden Çeçen direnişi, 21.yüzyıla özgü şehir direnişleri için bir model teşkil eder. Savaşlarının çoğu şehirlerdedir. Daha çok şehir savaşları yürütmüşlerdir. Yürüttükleri sokak muhabereleri, taktik

ve stratejik açıdan çok önemli dersler barındırmaktadır. Dünyada askeri teknik yönünden güçlü olan bir ülke de Rusya'dır. Tüm tekniğini Çeçenlere karşı kullanmıştır. Çeçenler buna karşı nasıl bir güçtür? Ellerinde çok ağır silahlar yok. En fazla RPG-7 silahını kullanıyorlar. Fakat farklı yollarla Rusya'nın silahlarını ele geçiriyorlar. Daha çok hafif silahlar kullanmışlardır. Çeçenler küçük, dağınık ve hafif silahlı bir direniş hareketinin büyük konvansiyonel bir orduya karşı nasıl karşı konulacağının önemli bir örneğidir. Şehir gerillası için ondan model olarak ele alabiliriz. Heval cemal asimetrik savaştan bahsediyor yani gerilla savaş tarzıdır. Düzenli olmayan savaş tarzı ve devletleri en çok korkutan savaş tarzı da budur. Buna karşı duramıyorlar. Çeçenler de bu savaş tarzını yürütüyorlar. Bu savaş tarzıyla Ruslara karşı kazanımları da oluyor. Milliyetçi, dine bağlılık yönleri güçlüdür. Yine aşiretçilik vardır. Çeçenler Ruslara karşı klasik, normal bir savaşla başaramayacaklarını biliyorlar. Ondan küçük ve dağınık güçleri Ruslara karşı kullanıyorlar. Özellikle Rusların zayıf yönlerini tespit ederek zayıf yönlerinden saldırırlar. Bir yerde sabit durup savaşmak yerine şehir içinde sürekli hareket halindedirler. Sabit cephe tutmuyorlar. Çeçenlerin dağları da var. Kafkas dağlarının olduğu bölgede yaşıyorlar. Farklı etnik gruplarda bu bölgede yaşamaktadır. Siyasi, kültürel, ekonomik, dini yönden Ruslarla çelişki yaşamışlar. Bilinen iki büyük savaşları var. Başkentleri Grozni'de bu savaşlar meydana geliyor. İki savaş da kışın gerçekleşir. Biri 1994-95 yılları arasında diğeri de 1999-2000 yılları arasında meydana gelir. Her iki savaşta dikkate alacağımız şey; birinci savaşta Ruslar yenildiğinden ikinci kere Çeçenlere saldırıyorlar. İntikam almak ve güçlerini ispat etmek için tekrardan Çeçenlerin üzerine gidiyorlar. 1994 yılında bir yandan Ruslarla savaşıyorlar aynı zamanda bir iç savaş da meydana geliyor. Bir kesim hükümet yanlısıdır. Hükümet de Rusların işbirlikçisi konumundadır. Gerillalar da buna karşı savaşanlardır. Dediğimiz gibi Çeçenlerin aşiret yapılanma tarzı var. Yürüttükleri savaş da sistematik, örgütlü bir savaş değildir. Savaş zamanı savaşa gidip katılıyorlar. Kendine göre bir katılım tarzı var. Savaş olmadığı zaman da kendi aralarında çelişkileri çok fazladır. Bu sefer kendi aralarında kavga etme durumları oluyor. Bu gibi özellikler barındırmaktalar. Onları zayıflatan yönleri de bunlardır. 1994 yılında Ruslar idaresini güçlendirmek ve kendisine karşı olan başkaldırıyı durdurma için 40 bin askerini Çeçenistan'a yollar. Başkentleri Grozni modern bir şehirdir. Binaları var, endüstri gelişmiştir. Savaşları da çoğunlukla binalarda, caddelerde yürütmüşlerdir. Savaş stratejilerinde amaçları Ruslara kayıp verdirmektir. Diğer bir stratejileri savaşı uzatmaktır. Şimdi bizde nasıl Türkler savaşı uzatmadan bitirmek biz ise uzatmak istiyorsak Çeçenistan savaşında da böyle bir taktik uygulanmıştır. Çeçenler de sokak savaşlarını uzatmak istemişlerdir. Ruslar da bir kereden gidip savaşı bitirmek istiyorlar. Rus güçlerini şehre çekip şehrin içinde vuruyorlar. Ellerindeki coğrafyanın avantajlarını bu şekilde kullanıyorlar. Dağınık halde hareket ediyorlar. Timler; nişancıları farklı, pusu kuracaklar farklıdır yani herkesin görevi bellidir. Bu yöntemle şehirde savaş yürütmekteler. Şehrin tüm haritasını çıkarıyorlar, binalar, sokaklar, caddelerin hepsini belirliyorlar ve bu işlerin hepsini mühendislerle yapıyorlar. Nasıl yerleşecekler kim nerede nasıl mevzilenecek nasıl bir savaş yürütecekler bunların hepsini savaştan önce belirliyorlar. Tüm şehir üzerinde hakimiyetlerinin olması için böyle bir yöntem kullanıyorlar. Ruslara karşı bu tarz bir savaşla Rusların savaşı bırakıp gitmelerini sağlamak istiyorlar. Rusların amacı da gidip araziyi ele geçirmektir. Çeçenlerin mücadelesini ortadan kaldırmaktır. Dediğimiz gibi kısa bir sürede savaşı bitirmek istiyorlar. Çeçenler Rusları daha iyi tahlil ediyorlar, düşmanları olarak daha iyi tanıyorlar. Özellikle zayıflıklarını tespit ediyorlar. Rusların şehre girdiğinde nereden güçlü vurabilirler nerede zayıf durumda olurlar geri çekilme nasıl olur bunların hepsini önceden belirleyip tedbirini alıyorlar. Buna göre tartışıp planlama yapıyorlar. Ruslar büyük bir güç olduklarından Çeçenleri de küçük bir güç olarak görüyorlar. Bundan kaynaklı çeçenler gibi detaylı şehri tanıma, çeçenlesin savaş tarzını inceleme kendilerine karşı nasıl bir savaş

yürütebilirler bunun üzerine araştırma yapma gereği duymazlar. Kendilerini güçlü gördüklerinden gidip alırız diyorlar. Bu şekilde yaklaşmaktadırlar. Çeçenlerin sayısı az olabilir, tekniki yönden Ruslar kadar güçlü olmayabilirler ama iyi bir taktik belirliyorlar, bu yönlerden ellerini güçlendiriyorlar. İki yıla yakın şehirlerini korumak için hazırlık yapıyorlar. Bu savaşlarda kritik kavşak, cadde ve binaların hepsini kullanıyorlar. Bunun için detaylı bilgi toplayıp planlama yapıyorlar. Elektrik yerleri, telefon hatlarının geçtiği yerleri, yer altı sistemi, kullanılacak sokaklar, tehlikeli sokaklar, kullanılabilecek binalar, kontrol edilecek caddelerin hepsini belirliyorlar. Şehri böylece tamamen tanıyıp planlamalarını belirliyorlar. Buna göre de tedbirlerini önceden alıyorlar. Düşman geldiği zaman nasıl yaklaşacaklarını önceden belirliyorlar. Binalarda birinci katı kullanmıyorlar. Tüm pencerelerini kapatıyorlar. Ruslar geldiğinde ilk kata yerleşmesinler diye böyle yapıyorlar. Obüs, havan ve bombardıman için en üst katı da kullanmıyorlar. Bodrum katı kullanıyorlar. Bodrum altında da sığınak yapıyorlar. Ya da orta katları kullanıyorlar. Taktik olarak RPG-7 silahını çok kullanıyorlar. Ruslar tanklarıyla geldiği zaman konvoyun önünü ve arkasını vuruyorlar. Sonradan da hep beraber tüm konvoya saldırı düzenliyorlar. Bunun için grup çıkarıyorlar. Timleri 25 kişiden oluşmaktadır. 3 tim bir müfrezeyi oluşturuyor. 25 kişilik timler de kendi arasında 6-8 kişilik birimlere ayrılıyorlar. Bu şekilde kendilerini yerleştiriyorlar. Kim önce vuracak kim sonra vuracak, kim pusu atacak hepsini belirliyorlar. Bazıları konvoyun geldiğinin haberini veriyor. Haber gelince ilk vuracak grup kendini hazırlıyor. Sonraki vuracak grup kendini hazırlar. Bilgilendirme telsiz üzerinden yapılıyor. Küçük Motorola telsizini çok kullanıyorlar. Çeçenler de telefon kullanmamışlar. Bu yöntemleriyle düşmana büyük kayıplar da vermişler. Rusların arasında panik oluşturuyorlar, Rusların konvoylarının çoğunu ellerinde çok imkân olmamasına rağmen yok ediyorlar. İstihbaratı çok iyi kullanıyorlar. İstihbaratta en çok halkı kullanıyorlar. Halk üzerinden istihbarat bilgilerini topluyorlar. Özellikle çocuklar, kadın yoluyla bunu yaparlar. Öyle bir ağ kurmuşlar ki halktan her daim bilgi akışı oluyor. Sivil insanlar dikkat çekmiyor, bu yöntemle çok rahat düşmandan bilgi edinip tedbirlerini de alabiliyorlar. 1994 yılında Ruslar savaşı kaybedince '96 – '99 yılında tekrar gidiyorlar, amaçları kaybettiklerini tekrar ele geçirmektir. Bir önceki savaşta verdiği kayıpların intikamını almak istemektedir. Aynı zamanda Çeçenistan petrol yeridir, özellikle petrol bölgelerini kontrol altına almak için Çeçenistan'a gidiyorlar. Tüm şehri kontrolleri altına almayı hedeflerler çünkü tüm dünyaya güçlü olduklarını inandırmak istiyorlar. Böylece Rusya'yı tekrar meşru bir süper güç getirmeyi amaçlarlar. Devletlerin ellerinden bir şehir alınınca bunu kendileri için tehlikeli görüyorlar ve bu onları sarsıyor. Bunu kabul etmiyorlar.

Nişancıları var, şehir içinde çok güçlü çalışmaktalar. Bu nişancılar hem gözlemci olarak kullanılmaktadır hem de suikast yapıyorlar. 8 kişilik birimde 1 kişi suikastçı, 2 kişi bisfingci, 2 kişi makineli tüfekçi, 3 kişi de tüfek kullanıyorlar. Yani birimin hepsi branş sahibidir, profesyoneldir. Birimlerini bu şekilde oluşturup yerleştirmekteler. Dediğimiz gibi birimler 8 kişilik tim 25 kişiden oluşmaktadır. 75 kişi de yani 3 tim müfrezeyi oluşturuyor. Eylem esnasında en fazla 3 tim beraber hareket ediyor bunlar da dağınık haldedir. Havan grupları var bunlar da ayrı bir şekilde yerleşiyorlar. Çeçen kucaklaşması tarzı var. Yakından düşmana vuruyorlar ki tank ve toptan etkilenmesinler. 50 metreye kadar kendilerini düşmana yaklaştırıyorlar. Bu şekilde karşılarında kullanılan tekniği etkisiz kılmak istiyorlar. Şehrin her yerinde sığınaklar yapıyorlar. Şehir içinde suikastı iyi kullanıyorlar. Öyle bir duruma geliyor ki Ruslar bu suikastçıları bulmak için özel bir tim kuruyor. Tek işleri budur ama buna rağmen bu birim başarılı olmaz. Yani bu suikastçılar işlerinde çalışkan, başarılılar, yerlerini de belli etmiyorlar. Çeçenler büyük savaşı göze almıyorlar. Bu yönleri Rusların üzerlerine hep savaş açmalarına sebep olmuştur. Düşman bunu bir zayıflık olarak ele alıyor ve saldırıyor. Askerleri

çoğunlukla geçicidirler. Her daim şeklinde değiller. Bu şekilde bir orduları vardır. Aralarında parçalanma var. Bazıları Rusların tarafını tutuyor. Bazıları Rus işgaline karşıdır. Dediğimiz gibi aralarında dini kültürel vb. birçok çelişki var bundan kabul etmiyorlar. Aşiret kültürü de hakimdir, sorunlar çıkmasına sebep oluyor. Aşiretler arası çelişkiler meydana geliyor. Dile getireceklerimiz; şehirleri çok iyi tanıyorlar, şehir gerçekliğine göre planlama çıkarıyorlar, binaları, sokakları, caddeleri iyi kullandıklarından savaşta başarılı oluyorlar. Binaları kale, dağ gibi ele almışlar. Sonuna kadar da burada düşmana büyük kayıplar vermişler. Düşmanı takip eden, bilgi getiren, istihbarat veren, saldırı yapacak gruplarının hepsi bellidir. Bu yönden sistemli bir örgütleri de vardır. Şehir savaşında seni başarıya götürecek olan bir şeyde suikasttır, bunu iyi kullanıyorlar. Bisfingleri özellikle tanklar için iyi kullanıyorlar. Bisfingi milli silahları olarak adlandırıyorlar. Ruslara karşı çok fazla kullanmışlardır. Tüm bilgi almayı telsizle yapıyorlar. Birçok yönden taktik olarak örnek alacağımız yönleri vardır. Bizim de Rojava tecrübemiz var. Rojava'da sokak savaşları yürütülmüş, sokak savaşında da binalar kullanılmış. Hangi bina senin için tehlikeli hangi binada düşmana iyi vurursun bu şekilde bir hakimiyetin olursa o zaman savaşın gidişatı senin elinde oluyor. Bunu yapamazsan hakimiyet sende olmazsa savaşın gidişatı düşmanın eline geçer. Bundan şehri tanıma, sokaklarını tanıma sana avantaj sağlamaktadır. Çeçenler bunu iyi kullanmıştır. Özellikle Rusların zayıflığını iyi araştırıyorlar, düşmanın zayıflıklarını yakalamada da yöntem kullanıyorlar. Uzun süre Ruslara karşı savaşmışlar. Aralarındaki çelişkileri diğer devletler de onlara karşı kullanmıştır. Ortadoğu'dan destek almalarını da buna bağlayabiliriz.

Çeçenistan'ın bağımsızlığı için savaşıyorlar. Kendi dönemlerinde kısa bir sürede tanındılar. Ruslara karşı savaşlarında Ruslara karşı çok etkiliydiler. 1994-95, 1999'da da böyleydiler. Aralarında görüşme de oldu. Türk de NATO da onları Ruslara karşı destekliyor. Uluslararası destek de alıyorlar. Ruslar çoğunlukla tankla geliyorlar. Şehirlerde tanklara karşı nasıl savaşıyorlar; taktik kullanıyorlar. Savaş zamanında toplanıyorlar sonra dağılıyorlar. Sivil yaşamlarına tekrar dönüyorlar. Ama savaşçılar, eğitimlidirler. Şimdi de Daiş içinde çeçenler çoktur. Daiş'in komutanları olarak öne çıkarlar. 2000 yılında başkentleri Grozni'yi ele geçirirler. Ama aldıklarında şehrin hepsi yıkılmıştır. Çeçenlerin propagandasını en çok Türkler yapmaktadır. Türkler onları desteklemektedir ama şehir savaşlarında da Rusları yenmişler. Çeçenler Rusya'nın ortasına kadar gidip bir okulun çevresini kuşatıp okulun içine giriyorlar. Sonra çıktılar. Bazı rehinler de aldılar yakın bir süreçtir. Rusya mecburen taleplerini kabul eder. Kara dullar örgütü adında bir kadın orduları da var. Ruslar çok Çeçen öldürmüş, çok büyük bir baskı üzerlerinde var. Bu kadınlar birçok fedai eylem Rusya'da yaptılar. Rus-Çeçen savaşı eskidir. Ruslar onlardan çok öldürmüşler. Kara dullar bu eşi öldürülen kadınların kurduğu bir örgüttür. Bu şekilde intikam alıyorlar. Savaşları çok eskiye dayanıyor ve çok gündemde olan bir savaştı. Biz de yakından takip ediyorduk. Radikal İslam adına mücadele yürütenlerin kökeni Çeçenistan'dır. Kendi savaşlarında dini kimlikleri çok ön plana çıkar. Radikal islamla kendilerini örgütlemişlerdir. İki yönleri savaşlarında vardır; biri taktik yönden çok kafa yoruyorlar. Diğer yönden savaşlarında çok radikaller, korkusuzdurlar. Düşmanı da halkı da korkutmak için her yöntemi kullanırlar. Radikal islamın karakteri böyledir. Çeçenler önceden radikal İslam değillerdir. Soğuk savaş, dünyanın iki taraflı durumunda onlarda islamı öne çıkaran İslam çerçevesinde radikal yapan Amerika'dır. Rus işgaline karşı devrimci çıkışı yapanlar öğrencilerdir. Önce devrimciler ama soğuk savaş döneminde Amerika el atar, İslam kimliğini ön plana çıkarır. Bunun etrafında örgütler. Bu sefer de radikal İslam olurlar. Yoksa esasında üniversite öğrencileridirler. Dünyada savaş tarzları özel takip ediliyor. Amerika tarafında bile böyledir bunun üzerine eğitim veriyorlar. Tarzları, taktikleri üzerine, yine savaşlarını hangi biçimle yürütmüşler buna dönük özel bir inceleme vardır. Bu yüzyılda insan şehirlerde nasıl

savaşabilir, geliştirdikleri taktikleri özel inceleniyor. Çeçenler şehir savaşlarında taktik uzmanı olarak görülüyorlar. Bundan çok yakından takip ediliyorlar. Gerçekten taktik yönden güçlüler. Sansasyonel yönleri ön plandadır. Hem Çeçenistan'da hem dışarıda yaptıkları eylemler sansasyonel yönden çok etkili eylemlerdir. Kesin sonuç almalılar bu şekilde yaklaşıyorlar. Tarzları fedaicedir. Daiş içinde fedai biçimde gidenlerin çoğu çeçenlerdir. Eğitimi de onlar veriyorlar. Diğer radikal İslam örgütlerini kendi ilkeleriyle besliyorlar, geliştiriyorlar, yetme, çoğaltma gibi bir politikaları var. Savaş durumu hala devam ediyor. Ruslar Çeçen savaşına karşı ki tüm dünyada kendilerini ispatladılar psikolojik yönden de epey kırılma yaşamışlar. Ukrayna'da Vagner paralı asker ordusu Rusların yanında savaşıyorlar. Bu ordunun sorumlusu bir çeçendir. Rusların yanında yer almaktadırlar. Hükümetleri Rusların yanındadır. Bağımsızlığı savunanlar Rusya'ya karşı savaşmaktadırlar. Şimdi onları tartışıyoruz. Yoksa Çeçenistan'ın kendisi de Rusların yanındadır. Çeçenistan'da devrimcilerin şimdiye kadar başarmamalarının sebebi buna bağlıdır, parçalı olmalarıdır. Savaş esnasında bu öne çıkmıştır sonrasında da bu yaşanmıştır. Parçalı duruşları hem savaş sırasında hem genel olarak çok etkili olmuştur. Rusya federasyonunda yer alan bir ülkedir. Bağımsızlığı savunanları Amerika, NATO desteklemektedir. Bunu Rusya'ya karşı yapmaktadırlar. NATO, Türkiye yoluyla bunları desteklemektedir. Aslında orada federasyondan çıkmak isteyenler radikal dincilerdir. Hem kendi durumlarını hem halkın durumunu bildiklerinden topyekûn bir savaşla Rusya'yı yenemeyeceklerini biliyorlar bundan kaynaklı yıpratmayla mecbur kılma taktiklerini uyguluyorlar. Dışardan bir yönlendirme durumu var ama kendileri de bunu tercih ediyor. Dışarıyla ilişkilenme durumları vardır. Devrimciler Ruslara karşı Rus silahlarını kullanıyorlar. Ele geçirdikleri Rus cephanesini kullanıyorlar. Bu da öne çıkan bir konudur. Savaşlarında içerik olarak şehir savaşları için tahlil edilecek çok yön vardır. Halkın örgütlü duruşunu onlar da fark etmişler. Halk tarafından güçlü bir örgütleme, birlik olmazsa devrimci halk savaşında büyük bir zorlanma yaşanmaktadır. Şehir savaşı çerçevesinde insan üzerinde tartışabilir yoksa ideoloji, politika olarak gericidirler. Rusya federasyonu içinde yer almak kötü değildir. Savundukları radikal İslamcı bağımsız bir devlet ve Türkiye NATO'ya yakın oluşları bu görüşe götürmektedir. Şimdi Rusya'yla Türkiye ne üzerinden anlaşıyorlar; çünkü Türkiye'de eğitim görüyorlardı. Rusya'ya karşı savaşanların merkezi Türkiye'dir. Şimdi Rusya Türkiye'ye ona karşı savaşan bağımsızlıkçı Çeçenlerin savaşmalarına engel olması, kontrol altına alması karşılığında da Türklere Efrin'i verdi vb. Türklerin direktifi bunlar için geçerlidir. Rus ve Türkler yakınlaşınca Çeçenlerle Ruslarda yakınlaştı. Mesele durdu artık fazla savaşmıyorlar. Türkler onları durdurdu. Yoksa çeçenler, amaçları ve fikirleriyle gericidirler ama bizim konumuz şehir savaşlarıyla alakalıdır. Sokak savaşı taktiklerinde epey zekiler. Savaştan önce her şeyin hesabını yapıyorlar. Tüm olasılıkları hesaba katıyorlar. Şehir savaşlarında tarz-taktik olarak incelenmesi gereken bir örnektir. Baskınlarda da iyiler. Kaç kere Rusya'ya gidip baskın yaptılar rehine aldılar. İstihbarat yönünden de kendilerini hedeflerine ulaştırıyorlar. Büyük eylemler yapmışlar. Yerli halkla bir olma karakterleri var. Halkın içinde kendilerini gizliyorlar bir tabanları da var.

Güçlerini iyi örgütlüyorlar. Nerede savaşmak istiyorlarsa düşmanı oraya çekiyorlar. Vurma güçleri etkilidir bu dikkat çekicidir. Şimdi bizde şehir savaşlarını taktik olarak kullanıyoruz, stratejik esas bir yönüdür. Bir devlet gerçekliğidir; asker gücü, imkanları çok fazladır bundan tekniğiyle cephanesiyle vurma gücü çok fazladır. Heval Cemal hep diyor; arkadaşlar bir eyleme gittiğinde karşımızda bir iki mevzi var nasıl mevziyi düşüreceğiz? Heval Cemal hep şu örneği vermektedir; vurma gücümüz fazla sert olmalıdır. Bunun için yanımızda bisfing götürmeliyiz. Vurma etkili olursa mevziyi imha edebiliriz. Şimdi bunlarınki de öyledir. 8 kişilik birimde 2 bisfing var, 2 makineli tüfek var. Rus askerlerini yakaladıklarında etkili vurmak istediklerini

gösteriyor. Onu tasfiye etmeyi amaçlıyorlar. Bu büyük bir etki yaratıyor. Rus üzerlerine geldiği zaman tanklarla geliyor. Bundan kaynaklı her birimlerinde 2 bisfingci çıkarıyorlar çünkü tanka karşı anti-tank gülleri kullanılmalıdır. Roketin içindeki maddeleri de değiştirmişler. Demek istediğim kırmak için etkili vuruyorlar. İmha amaçlı eylem yapıyorlar bu da düşman üzerinde büyük etki yaratıyor. Şehirde ya da dağda da timlerimiz var, her timde, takımda bisfing, karnas olabilir ama işlevli değildir. Belki tam nasıl kullanılması gerektiğini de bilmiyordur. Şehir savaşlarında bisfingin yoksa hiç savaşa gitme. Çünkü düşman zırhlılarıyla geliyor. Şehre giden arkadaşlara kleş vermiyorduk. Ya akis çünkü, akis mermisi zırh delicidir ya da bisfing veriyorduk. Branşların ve düşmanın vurma gücünü kırma şehir savaşlarında etkilidir. Şehir savaşlarında arkadaşların silahı bisfigti, mayındı, akisti, zagrostu. Kleşle biksinin çok fazla etkisi yoktur. Düşman şehirlerde zırhlı aracın içindedir. Öyle açık gelmiyor. Ruslar da Çeçenlerin üzerine öyle geliyor bundan kaynaklı esas taktiklerini tanklara karşı geliştiriyorlar. Rus ve alman tank meselesinde birbirine benzemektedir. Tanklarla savaşmaktalar. Çünkü arazileri düzdür, ondan tanklarla savaşıyorlar. Tanklara karşı bisfing dışında da farklı bir tarzları vardı. Tankların altından paletlerini işlevsiz yapıyorlardı. Yakın mesafeden yapıyorlardı fedaice savaşçılardır. Şehir savaşlarında güçlüdürler.

6- TAMİL KAPLANLARI / SRİ LANKA

Sri Lanka'nın durumunu daha iyi anlamak açısından öncelikle tarihine değineceğiz.

Sri Lanka Hindistan'ın güneyinde yer alan bir Asya ülkesidir. Resmi adı Sri Lanka Demokratik Halk Cumhuriyetİ olan bu ülke ana ada ve etrafındaki küçük adalardan oluşmaktadır. Sri Lanka bağımsızlıktan önce Portekizlilerin, Hollandalıların ve İngilizlerin egemenliği altında yaşamıştır. 1505 yılında ada, Portekizli denizcilerin işgaline uğramış, 1657 yılında Hollandalılar adayı ele geçirmiş ve 1815'den sonra resmen İngiltere'nin sömürgesi haline gelmiştir. Sri Lanka uzun yıllar İngiliz kolonisi olarak kalmıştır. Hala da uluslararası sermayenin sömürgesi konumunu korumaktadır. Kendisi de sömürge olmasına rağmen aynen Türkiye gibi başka halkların topraklarını da sömürgeleştirmiştir. Ülke 4 Şubat 1948 yılında Hindistan ve Pakistan'la birlikte bağımsızlığını kazanmıştır. O zamanlar adı Seylan adasıdır. 1956 yılında da hükümet çoğunluğun konuştuğu dil Sinhali olduğundan bu dili resmi dil olarak kabul etmiştir. Azınlık konumunda olan Tamiller hiçe sayıldıklarından bu kararı kabul etmezler. Ve 1958 yılında Tamiller ilk kez başkaldırmıştır. Bu başkaldırıda onlarca kişi öldürülür, binlerce kişi evini terk etmek zorunda kalır. Bu şekilde Tamiller ve Sinhaliler arasındaki çatışma başlamıştır. 1976 yılında Tamil Elam Kurtuluş Kaplanları (LTTE) Velupillai Prabhakaran tarafından kurulmuştur. Daha sonra bunları genişçe aktaracağız. Ülke 1972 yılında da adını Sri Lanka olarak değiştirir ve cumhuriyeti kurar. Budizm de ana din olarak belirlenir.

Sri Lanka'nın nüfusu 21 milyondur (2007 tarihine göre). Sri Lanka nüfusunu oluşturan iki etnik gruptan söz edebiliriz. Bunlar Sinhali ve Tamillerdir. Sinhaliler nüfusun %74 nü, Tamiller ise %18'ni oluşturmaktadırlar. Bunun yanında %7sini de Moorlar oluşturuyor. Diğer azınlıklar; Vadahalar, Muruhalar, Malaviler, Bergerlerdir. Nüfusun %69,1'i Budist, %7,6'sı Müslüman, %7'si Hindu, %6,2'si Hristiyan'dır. Müslümanların %14'ü başkent Kolombo'da oturmaktadır. Tamiller genel olarak ülkenin kuzeyi ile doğusunda yaşıyorlar. Bunun yanında Hindistan'da büyük bir Tamil nüfusu bulunmaktadır. Hatta bir eyalet onların adını taşıyor ve onlar tarafından yönetiliyor: 60 milyon nüfuslu Tamil Nadu eyaletidir. Başkenti Kolombo olan Sri Lanka'da ekonomi kauçuk, çay, Hindistan cevizi ve tütün üretimiyle ve tekstilden elde edilen gelirle ayakta duruyor.

Ülkenin iki resmi dili var, bunlar Sinhalice ve Tamilce'dir. İngilizce de yaygın olarak kullanılmaktadır. Ülkenin çoğunluğunu oluşturan Sinhaliler günümüzden 2.500 yüzyıl önce

Hindistan'ın kuzeyinden buraya göç edip Sinhali Krallığı'nı kurmuşlardır. Budist dini mensubu olan Sinhaliler, 2.300 yıl boyunca Budizm'in hamileri olarak hükümranlık yapmışlardır. İki asır önce krallığın Başkenti 'Kendi' şehri İngilizlerin eline geçince krallığın sonu gelmiş olur. Krallığın yıkılan başkentinin etrafında bulunan tarihi saray, bina kalıntıları, el yazmaları, mağaralardaki resimler ve çizimler bilim adamları ve uzmanlarca Sinhalilerin eski çağlardaki büyük medeniyet ve kültürlerinin göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Sinhaliler, Budist dini mensubu olup, bu dini ve etnik mensubiyet, milli kimlikleriyle iç içe geçmiş durumdadır. Sinhaliler iki önemli koldan oluşmaktadırlar.

1.Low Country Sinhalese

2.Kandyan Sinhalese

Sinhali kültürü, inanç sistemi, yargı değerleri ve devlet anlayışı ülkenin genel siyasal gidişatına damgasını vurmuş ve devlet mekanizmasına hâkim olmuş durumdadır. Ülkedeki etnik çatışmalar sırasında aşırı milliyetçi Sinhaliler, Tamillere karşı 'Sanga Milli Konseyi' adlı harekette örgütlenmişlerdir. Etnik çatışmaların başlamasından sonra ülke her alanda büyük zararlara uğramış, ekonomik ve siyasi buhranlar meydana gelmiştir. Ülkenin en üst yönetim kademelerinde bulunan Sinhali devlet adamları Tamillerin düzenlediği siyasi suikastlarda yaşamını yitirmiştir.

Ülkenin en önemli etnik azınlığı olan Tamiller tarih boyunca Hindistan'ın güney eyaletlerinden Tamil Nado'dan göç edip adanın kuzey ve doğu bölgelerine yerleştikleri iddia edilmektedir. Sri Lanka'ya göç eden Tamiller ana vatanları sayılan Tamil Nado'yla bağlarını sıkı tutmuş, atalarından kalan örf, adet, gelenek ve göreneklerine bağlı kaldıkları söylenmektedir. Tamiller Hindu dinine bağlı olduklarından, toplumsal olarak kendilerini Sinhalilerden ayrı tutmaktadırlar. Tamiller kendilerini ülkenin asıl sahipleri olarak gördüklerini, Sinhalileri ise, Afganistan'ın kuzeyinden adaya gelmiş göçmenler olarak nitelendirmektedirler. Tamillere göre eskiden Sri Lanka'da Tamil Krallığı vardı. Onlara göre tarihi 'Pole Narava' kenti Hindu dinine mensup Tamil soyundan gelen 'Çolas' kırlarının başkentiydi. 1014 yılına kader Tamillere ait bu krallık adanın tamamına hâkimdi. Bu tarihte Sinhaliler krallığa savaş açıp, Tamilleri yendikten sonra bu krallığı yıkıp kendi hâkimiyetlerini kurmuşlardır. Tamilce yazılmış tarihi belgeler bu teoriyi doğrulamaktadır.

Sinhaliler bu konuda farklı tezler ileriye sürmektedirler. Onlara göre Tamillerin çoğunluğu 1925 yılında çay ve kahve bahçelerinde çalıştırılmak üzere İngilizlerce Hindistan'ın güneyinden adaya getirilmişlerdir. Sinhaliler bu konuyu İngilizlerin böl yönet siyasetleri, kriz ve buhran çıkarma politikaları çerçevesinde değerlendirmektedirler. Sinhalilere göre İngilizler sömürge altında tuttukları topraklarda her zaman krizlere temel oluşturacak tohumlar ektiklerini ve zamanı geldiğinde bunları filizlendirerek kullanmayı planladıkları ve bunda da başarılı oldukları tezini ileri sürmektedirler. Sinhaliler İngilizlerin bu doğrultuda on binlerce Tamil'i Hindistan'dan getirerek kendi ülkelerine yerleştirdiği tezini ileri sürmektedirler.

Sri Lanka'daki iki önemli etnik gurup arasında hiçbir zaman birliktelik sağlanmamıştır. İngilizler sömürgecilik döneminde merkezi bir hükümet oluşturdularsa da Tamillerle Sinhalileri birleşik bir yönetim altında bir araya getirmekte başarılı olamadılar veya olmak istemediler. Tamillerle Sinhaliler arasındaki ihtilafların tarihi kökleri ve temelleri vardır. Bazı uzmanlar bu anlaşmazlığın temelinde Sinhalilerin oluşturdukları devlet aygıtına Tamillerin dâhil edilmemesi ve sistemin içine alınmamalarından kaynaklandığı teorisini ileri sürmektedirler. Yüzyıllardan beri siyasal sistemin dışına itilen Tamiller, devletlerine aidiyet duygusu taşımadıkları ve benimsemedikleri durumunu ortaya çıkarmıştır. İngiltere'den bağımsızlık kazanıldıktan sonra iktidarı ele geçiren Sinhaliler, sömürgecilik döneminde İngiliz idarecilerce Tamillere tanınan

hakların geri alınması ve Tamilleri bulundukları makamlardan uzaklaştırma politikası güderek, yeni dönemdeki ayrılığın temellerini atmıştır.
Tamiller, bağımsızlıktan sonra parlamento tarafından çıkarılan yasaların Sinhalilerin lehine ve kendilerinin aleyhine olduğunu söylemektedirler. Tamiller çıkarılan yasalarda kendi azınlık haklarıyla ilgili hiçbir olumlu adımın atılmadığını, aksine Sinhalilerin milliyetçi ve ırkçı uygulamalar ve yasalarla kendilerinin doğal vatandaşlık haklarından mahrum bırakıldıkları düşüncesini taşımaktadırlar.1970 yılında çıkarılan ve Tamil gençlerinin üniversiteye girişini zorlaştıran, hatta önünü kesen yasa etnik çatışmaların fitilini ateşleyen kıvılcım olmuştur. 1971 yılında toplanan Sri Lanka Kurucu Meclisi ülkenin adını Seylan'dan Sri Lanka'ya' değiştirmesi, Budizm inancını ülkenin resmi dini olarak kabulünü kabul ederken, Tamilce'nin ülkenin resmi dillerinden bir olarak kabulünü ön gören yasayı onaylamaması üzerine ülke karışmıştır. Bu ortamda 1972 yılında Tamil teşkilat ve partileri birleşme kararı almışlardır. Uzun süren çalışmalar ve müzakereler sonucunda Mayıs 1976 yılında "Tamil Özgürlük Kaplanları Örgütü" çatısı altında bir araya gelmişlerdir. Örgüt ilk bildirisinde hedefinin, adanın kuzey doğusunda bağımsız 'Tamil Elam Devletini' oluşturmak olduğunu açıklamıştır. Bu dönemde iktidardaki milliyetçi Sinhaliler etnik ayrılığı körükleyen ve Tamil gençlerinin örgüte yönelmesini sağlayan yanlış uygulamalara imza attmışlardır. Örneğin:
1-Başkentte yaşayan Tamilleri dışlamaları ve devletin Tamil azınlığına karşın ayrımcı bir siyaset uygulaması,
2-Tamillerin çoğunluğunun geçim kaynağı olan çay ve kahve bahçelerinde çalışmalarının engellenmesi,
3-Sinhalilerin mensubu oldukları Budist dininin yaygınlaştırılmasına yönelik teşvik yasalarının çıkarılması, devletin bu yönde faaliyet göstermesi,
4-Tamil bölgelerinin ortasında Sinhali yerleşim birimlerinin yapımının teşviki,
5-Tamillere karşı silahlı saldırıların artması.

Devletin bu girişimleri sonucunda Tamiller arasındaki hoşnutsuzluk giderek artmıştır. Tamiller arasında aşırı söylemlere ve fikirlere yönelim yaygınlaşmaya başlamıştır. Tamil hareketi kısa zamanda Tamiller arasındaki örgütlenmesini tamamlamış, gençleri saflarına katarak önemli bir eylem gücüne ulaşmıştır. 25 Ocak 1975 yılında Cafna kenti belediye başkanı Alfered Doraipa Tamil Özgürlük Kaplanları Örgütü'nün militanlarınca öldürülmüştür. Bu örgütün devlete karşı ilk silahlı eylemidir. Bu suikasta karşılık devletin baskıları artınca bütün ülkede şiddetli çatışmalar meydana gelmiştir.
1976 yılında kurulan örgüt 1983 yılında binlerce Tamilinin Sinhalalar tarafından katledilmesi üzerine silahlı mücadeleye başlamıştır. Böylece iç savaş başlamış olur. 2000li yıllarda ülkenin kuzey ve doğusunda hakimiyeti eline almıştır. Tamiller yoğun olarak yaşadıkları toprakların %40-50'sinde denetim kurmaya başlamışlardır. Başta kitlelerle iç içe bir yaşam, mücadeleyi düşünmemelerine rağmen halkın gerilla bölgelerinde yoğunlaşmaları sonucunda gerilla artık toplumsal yaşamı düzenleyecek adımlar atmak zorunda kalmıştır. Tamil halkı için bu alanlar çekim merkezi olmuştur. Yargı, güvenlik, banka, askeri güç gibi küçük ve zayıf fiili bir devlet kurulmuş görüntüsü oluşur. Bu alanlar gerillanın arka cephesi gibi konumlandırılır. Zaman içinde gerilla toplumsal hayatın içinde daha yerleşik bir görünüm alır. LTTE'nin (Tamil Elam Kurtuluş Kaplanları) birçok militan ve taraftarı 2003 yılında yaşanan bir sel felaketinde hayatını kaybeder. Yine 2004 yılında yaşanan iç ihanet de örgütün Sri Lanka ordusu karşısındaki başarısını sınırlamış ve Sri Lanka'nın uluslararası güçleri de arkasına alarak daha kapsamlı saldırmasına yol açmıştı. İçlerindeki bir komutan Albay olan Karuna kendisine bağlı 6 bin savaşçıyla Tamil kaplanlarından ayrılıp Sri Lanka ile iş birliğine girmiştir. Batticaloa'da doğmuş,

aşağı kastlardan bir köylünün oğlu olan Karuna, doğu bölgesini (Batticaloa-Amparai) öne çıkaran bir çizgi izlemiştir. Kuzey'de (Wanni) üslenen LTTE liderliğine karşı bölgeci bir söylemi kullanmıştır. Örgüt liderliği tarafından atanan yöneticilerin Kuzeyli olduklarından yakınıyor, Doğu'yu kendisinin ve doğulu kadroların yönetmesi gerektiğini söylemiştir. Başından beri Jaffnalılar ile Batticcaloalılar arasında ciddi sorunlar vardır. Jaffna Tamiller'i kendilerini Batticcaloa Tamilleri'nden üstün olarak kabul eder. Karuna, askeri olarak da düzenli ordu-konvansiyonel savaşı fazlaca önemseyen ve gerilla taktiklerini küçümseyen bir çizgiye sahipti. Görüşlerini "konvansiyonel savaşta ısrar ediyoruz, kara savaşı, baskın, saldırı, sivilleri öldürmekten, bombaları kurmak gibi oyunlardan hoşlanmıyorum" diye açıklamıştır. Karuna, LTTE'nin bağımsız Tamil Elam fikrinden vazgeçtiğini, federalizmi savunduğunu, Tamil milliyetçiliğini bırakmadıklarını kendilerinin de hükümetle federalizm üzerinden görüşmeler yaptıklarını söyler. Bir devletin dış desteği olmadan bağımsız bir ülkenin kurulamayacağını savunur. LTTE kurucusu ve lideri Velupillai Prabhakaran'ın sağ kolu olan Karuna, uzun yıllar Tamil nüfusun en fazla bulunduğu Doğu bölgesinin komutanlığı yapmıştır. Karuna, LTTE hakkındaki bütün bilgisini Sri Lanka devletinin hizmetine sunmuştur. LTTE'den ayrıldığı günlerde kendisiyle yapılan bir röportajda, LTTE için artık "Bir gerilla örgütü olabilirler, ama düzenli ordu olmayı sürdüremezler. Gücün yüzde 75'ini biz verdik. Savaşçıları, teknolojiyi, taktikleri biz verdik." diyordu. LTTE insan kaynaklarının önemli bir bölümünü yitirmişti. Muralitharan, hükümet saflarına geçerken 4 bini deneyimli 6 bin savaşçıyı da yanında götürmüştür. LTTE'nin ise Karuna hakkında yolsuzluk ve suiistimal iddiaları vardır.

Karuna'nın ayrılmasının etkileri üç cephede görülmüştür: halk önünde imaj, müzakere ve uzlaşma süreci, askeri güç. Karuna'nın ihaneti ile birlikte LTTE büyük bir askeri güç kaybetmekle kalmamış, uğruna savaştığı halkın önemli bir bölümünün kontrolünü de yitirmişti. Halk nezdinde bölünmüşlük ve iç çatışma görüntüsü yaratılmış olur. Sri Lanka egemen güçleri bu bölünmenin ardından her türlü uzlaşma girişimini rafa kaldıran ve topyekûn imhaya yönelen bir çizgi izlemiştir. 2004 yılına kadar sürekli yükselen örgüt, 2006 yılından bugüne kadar süren 4. Elam Savaşı denilen bir imha savaşıyla karşı karşıya kalmıştır. LTTE artık bir yandan kendi iç savaşıyla bir yandan Sri Lanka devletiyle savaşıyordu. Karuna milislerinin aktif desteğiyle devam ettikten sonra, Tamil'ler içinde süren savaş Karuna ve arkadaşlarının Tamil Makkal Viduthalai Puligal-Tamil Halk Kurtuluş Kaplanları (TMVP) isimli bir parti kurmasıyla sonuçlanmıştır. Karuna, 2004 yılından itibaren Sri Lanka devletinin hizmetinde para-militer bir güç olarak LTTE'ye karşı savaşmıştır.

Tamil kaplanları bu şekilde binlerce kıdemli savaşçısını kaybetmiştir. 2009'da başlatılan son saldırı ile de başta efsanevi lider Velupillai Prabhakaran olmak üzere binlerce savaşçı katledilmiştir.

1995-2002 yılları arası 3. Elam Savaşı olarak bilinen süreç, LTTE'nin en büyük askeri başarılarını kazandığı dönemdir. Doğu bölgesinin tamamının LTTE tarafından kontrol altına alınmasıyla sonuçlanır. Bu süreç, Norveç'in arabuluculuğunda uluslararası gözleme tâbi bir ateşkes anlaşmasıyla sona erer. Karuna tam böyle bir dönemde (3 Mart 2004) ayrılmıştır. Aynı tarihlerde (6 Nisan 2004) sertlik yanlısı politikalarıyla bilinen Mahinda Rajapaksa başbakan olarak seçilmiştir. Bir yıl sonra da cumhurbaşkanı olmuştur.

2008 yılında yerel seçimlerinde iktidardaki Sri Lanka Özgürlük Partisi'nden milletvekili seçilen Karuna, 2009'un Mart ayında Sri Lanka Cumhurbaşkanı Mahinda Rajapaksa hükümetinin Ulusal Entegrasyon ve Uzlaşma Bakanı olmuştur.

Muralitharan, 2009 Ocak ayında yaptığı bir açıklamada şöyle demiştir, "Bazıları bunu kabul etmeyebilir, ancak gerçek bu. LTTE'den ayrıldığım zaman LTTE'nin sadık savaşçılarından yüzde 60'unu koparmayı başardığımı medyaya anlattım. Bu, hükümetin Kaplanları yenilgiye

uğratmasını sağladı ve bugün Kaplanların tamamen çöküşün kıyısına gelmesinden memnunum.” Karuna, yüz binlerce Tamil, Sri Lanka ordusu tarafından toplama kamplarında doldurulurken, 19 Mayıs’ta uçağa atlayarak Tamil Kaplanları’nın (bir zamanlar kendisinin de) lideri Velupillai Prabhakaran ve ailesinin ölmüş bedenlerini teşhis etmeye gitmiştir.
Dediğimiz gibi 2002 yılında Norveç’in arabuluculuğuyla ateşkes anlaşması imzalanmıştır. 2003 yılında ise LTTE barış görüşmelerinden çekilmiştir. 2004 yılında da Tamiller ülkenin doğusunda kontrolü ele geçirmiştir. 2005 yılında Sri Lanka’nın dış işleri bakanı Tamil gerillaları tarafından öldürülmüştür. 2006 yılında çatışmalar çok yoğunlaşmıştır.
20 milyonluk Sri Lanka’da nüfusun dörtte birinden fazlasını oluşturan Tamillerin başta Kanada, İngiltere, Almanya olmak üzere tüm dünyada güçlü bir diaspora gücü bulunuyor. 2007 yılında hükümet Tamillere ait bazı bölgeleri ele geçirir. 2008 yılında hükümet 2002 yılındaki ateşkesi sonlandırır. Aslında bir ateşkes durumu olsa da bu süreçte hükümet birçok kez gerillalara saldırmış her daim yok etme planları yapmış ve buna göre kendini hazırlamıştır. Amacı gerilla hareketini zayıflatmak, kendilerini de bu süreçte her yönüyle hazırlamaktır. Hazır olduğunda da ateşkesi sonlandırarak topyekûn saldırıya geçmiştir. Ordu birlikleri, Tamillerin kuzeydeki dört cephesine doğru ilerleyerek saldırıya başlamıştır. Bu şekilde gerilla hareketinin etrafını kuşatıp sıkıştırarak bitirmeyi hedeflemişlerdir. 2009 yılında da harekete geçerek tamamen kontrolleri altına almak isterler. Bu şekilde ordu birlikleri Tamil kaplanlarını 4 kilometrelik kıyı şeridine sıkıştırarak sivillerin de yaşadığı bölgeyi top ateşine tutarlar. Sri lanka ordusu bağımsız bir devlet kurmak için silahlı mücadele veren Tamil Elam Kurtuluş Kaplanlarına karşı kapsamlı operasyon başlatır. Hunharca üzerlerine giderek tamamen bitirmeyi hedeflerler. Öncesinde uzun bir dönem ateşkes ortamı yaratarak zayıflatmaya çalışmış daha sonra da bitirmek için saldırıya geçmişlerdir. Nasıl da Türkiye devletine benzemektedir. Zaten Türkiye devleti Tamil kaplanlarının akıbetini kendine örnek alarak PKK hareketini bitirmek için aynı yöntemleri uygulamak istemektedir. PKK’de de aynı sonucun çıkacağına kendini inandırmıştır. Bizi de ikinci bir Tamil kaplanları yapmak istiyorlar. Türkiye devleti de uzun bir süre ateşkes anlaşmasıyla Önderlikle görüşmeler yaptı. Hatta bu görüşmeler sonucunda bir müzakere metni de imzalandı. Fakat tüm bunlar kamuoyunun gözü ününde gerçekleşirken perde arkasında farklı toplantılarda alınan kararlarla PKK’yi bitirme planları yapılıyordu. PKK gittikçe güçleniyor ideolojisiyle, felsefesiyle inşa etmek istediği sistemiyle sadece Kürt toplumunda değil tüm toplumlarda kabul görüyor ve benimseniyordu. Var olan sisteme alternatif sistem yaratarak halkların umudu haline geliyordu. Yine PKK yürüttüğü savaşla insanlığı kurtarıyordu özellikle daişe karşı yapılan savaşla PKK’nin ideoloji ve amacı dünyaca tanınır olur ve dünyada meşru hale gelir. Yani PKK hem Kürt toplumunun tek kurtuluş partisi olduğunu ve halkın bunun kabullendiğini tüm dünyaya gösterdi hem Türkiye halkları bazı gerçeklikleri anlayarak mücadelenin etrafında toplanmaya başladı hem de dünyada halklar nezdinde çok büyük bir sempati kazanarak halkların umudu haline geldi. Bu düşmanı korkuttu ve bunun önünü almak istedi. Bundan kaynaklı oyalamak amaçlı bir yandan görüşmelere devam ederken diğer taraftan perde arkasında yok etme planları gerçekleştirdi. Ve sonra da kendi yaptığı bazı öldürme olaylarını da PKK’nin üzerine atarak ve bunları bahane ederek topyekûn savaşı başlatmıştır. Yaklaşık 8-9 yıldır bu çerçevede çok yoğun bir savaş yürütülmektedir. Tamil kaplanlarına yaptıklarını bize da yapmak istemektedirler. Bu konuda dikkatli ve uyanık olmamız lazımdır. PKK 8 yıldır yürüttüğü savaşla durumların onların beklediği gibi olmayacağını kanıtlamıştır. Çok büyük fedakarlıklar yapılmıştır kayıplar olmuştur. Kendisiyle birçok zorluğu da getirmiştir fakat yeni gerilla taktiğiyle de savaşta düşmanı boşa çıkarmış ve çok büyük zorlamıştır.
LTTE; hükümet topyekûn saldırıya geçince eşi benzeri görülmemiş insani kriz nedeniyle ve BM,

AB, Hindistan ve diğer ülkelerin çağrılarına karşılık olarak, LTTE tek taraflı ateşkes ilan etmiştir, açıklamasında bulunur.
Ama Sri Lanka'nın askeri birlikleri son aylarda düzenledikleri operasyonlarla Tamil gerillalarını binlerce sivilin de bulunduğu çok küçük bir alana sıkıştırırlar. Hükümet Tamillere 24 saat içinde silahlarını teslim etmesi çağrısında bulunur. Ve Tamil gerillalarının ilan ettiği ateşkesi de ciddiye almayarak şaka olarak tanımlarlar. Gerillaların ya teslim olacaklarını ya da yok olacaklarını başka seçeneklerinin olmadığını belirten hükümet onlar bizimle savaşmıyor bizden kaçıyor bundan kaynaklı ateşkese gerek yok teslim olmalılar diye açıklama yapar. Son süreçlerde yaşanan savaş durumunda çok sayıda sivil de hedef haline gelerek öldürülmüştür. Bu süreçte yani 3 aylık zaman diliminde 6 bin 500 sivil yaşamını kaybetmiştir. Sivillerin öldürülmesi konusunda her iki taraf birbirini suçlamaktadır. Hükümet Tamil gerillalarının sivilleri rehin alarak hedef haline getirdiğini hatta onların açtığı ateşle öldüklerini belirtirken Tamil kaplanları da bunun sorumlusu olarak hükümeti işaret etmektedir. Aslında burada tüm devletlerin gerçekliğinde yaşanan ikiyüzlülüğü görebiliriz. Kendi yerlerinde yurtlarında yaşayan insanları sırf hedefine ulaşmak için katleden bir devlet gerçekliği vardır. Ve bu halk kendi ülkesinde bağımsız bir şekilde özgür yaşamak isteyen bir halktır ve bundan kaynaklı da bu saldırıların hedefi haline gelmektedir.
Savaş, Mahinda Rajapaksa hükümeti döneminde, Mayıs 2009'da Sri Lanka Silahlı Kuvvetleri'nin Tamil Kaplanları'nı yenmesiyle sona ermiştir. Kurulduğu günden itibaren Tamil Kaplanları'nı yöneten Velupillai Prabhakaran da örgütün yenilmesiyle sonuçlanan çatışmalar sırasında hükümet güçleri tarafından öldürülmüştür.
Bu savaş sonucunda Tamil Kaplanları yenilmiştir. Tamil halkının 1983 yılından bu yana yirmi altı yıldır süren silahlı kurtuluş mücadelesi bu şekilde bitmiştir. Kuşkusuz birçok askeri-sosyo-politik neden bu yenilgiyi hazırlamış, ancak örgüt içinde yaşanan bölünme ve ihanetin Tamil Kaplanları'nın yenilgisinde tayin edici bir önemi vardır.
Böylece 18 Mayıs 2009 yılında hükümet güçleriyle girdiği çatışmalarda büyük zayiatlar vererek yenilmiş ve silahlı mücadeleye son verdiğini açıklamıştır.
Tamil kaplanları 1983 yılından beri bu bölgelerin bağımsızlığı için silahlı mücadele veren bir harekettir. Tamiller, Sri Lanka'da çeyrek asırdır bağımsız bir devlet kurmak için savaşan bir örgüttür. Ülkenin kuzey ve doğu kesimlerinde ayrı bir Tamil devleti kurmak isterler. Sri Lanka'daki Tamil gerillalarının ordu tarafından yok edilmesi örgütün tamamen yok edilmediği anlamına gelmiyor.
Diasporadaki Tamiller bu mirasa sahip çıkarak eylemler düzenlerler. Diasporadaki Tamiller 2009'da hükümetin başlattığı saldırıda içinde binlerce sivilin de bulunduğu insanın katledilmesini durdurmak için yine LTTE üzerindeki yasağın kalkması ve terörist olarak ele alınmaması, BM, İngiliz hükümeti ve Tamiller arasında bir görüşmenin en kısa zamanda sağlanması ve Sri Lanka'da bağımsız bir Tamil devleti için BM destekli bir referandum yapılması için diasporadaki Tamiller açlık grevine başlamışlardır.
Son olaylar hariç şimdiye kadar 70.000 kişi bu çatışmalarda hayatını kaybetmiştir. Örgüt kurulduğundan itibaren hızlı bir gelişme göstererek kısa sürede dünya kamuoyunda kendinden söz ettiren düzenli silahlı milis birlikleri, savaş gemileri, saldırı uçaklar ve önemli bir organizasyon ve mali gücü olan direniş teşkilatına dönüşmüştür. Ekim 1977 yılında güvenlik güçlerinin saldırısında binlerce Tamili sivil yaşamını yitirmiştir. Tamillerin köyleri yağmalanmış, ürünleri ateşe verilmiş, 50.000'den fazla Tamil yaşadıkları bölgeleri terk ederek kuzeye göç etmek zorunda kalmışlardır. Tamil Kaplanları Örgütü'nün kurucu lideri Velupillai Prabhakaran'ın okuma yazma bilmediği bilinen V. Prabhakaran'ın çok zeki, akıllı ve müthiş örgütlenme yeteneğine sahip olduğu bilinmektedir. Mayıs 2009 yılında Sri Lanka ordusunun

giriştiği geniş çaplı askeri operasyon, örgütün yenilgiye uğramasına ve lider kadrosunun ölümüyle sonuçlanmıştır. Gerillaların lideri V. Prabhakaran, örgütün siyasi büro şefi Balasingham Nadasan, komutanlarından Pottu Amman ve Soosai ile birlikte 200 militan bu operasyonda hayatını kaybetmiştir.

Tamil gerillaları içeride devlet güçleriyle savaşırken dünyanın her köşesinde taraftarlarını ve sempatizanlarını örgütlemiş ve önemli bir baskı gücü sağlamış bir harekettir. Tamiller Avrupa'dan, Amerika'ya, Asya'dan, Avusturya'ya kadar bulundukları her yerde örgütün gönüllü elçisi ve temsilcisi gibi kamuoyunu kendi davaları konusunda bilinçlendirmeye ve lobi oluşturmaya gayret etmişlerdir. Örgütün mali ve lojistik ihtiyaçları için kaynak yaratmışlardır. Yasadışı yollardan Avrupa ve Amerika'ya nakledilen göçmenlerden yıllık 600 milyon dolar gelir elde ettikleri söylenmektedir. Ayrıca örgüt, elinde bulundurduğu 12 adet orta tonajlı yük gemileriyle Asya, Ortadoğu ve Akdeniz sahillerinde kaçak yollardan çimento, pirinç, diğer tüketim malları hatta silah ve cephanelik ticaretinden de büyük miktarda girdi sağladığı bilinmektedir. Örgüt en az 40 ülkede yaşayan Tamillerden bağış topladığı, bu bazen zor kullanılarak kimi zamanda gönüllü olarak yaptığı söylenmektedir. Örgüt 30 yıla yakın bir dönemde elindeki mali kaynaklar, insan gücü ve tabiatın sunduğu olanakları kullanarak önemli bir askeri ve siyasi güç haline ulaşmıştır. Tamil Özgürlük Kaplanları, Başkent olarak kullandıkları Kilinoçi'de askeri organizasyonlarının (kara, deniz ve hava kuvveti) yanı sıra kamu yönetimini andıran teşkilatlanmaları, polis gücü, bankaları, mahkemeleri, hapishaneleri, hastaneleri, vergi daireleri, eğitim kurumları, kitle iletişim kurumları, yerel yönetimleri, yani herhangi bir devlette bulunması gerekli olan kurumlar mevcuttu.

Eylemlere dönecek olursak Temmuz 1983 yılında Tamil militanları ülkenin kuzey bölgelerinde 13 askeri pusuya düşürerek öldürmüştür. Bunun üzerine devletin güvenlik güçleri karşı saldırıda yüzlerce militanı öldürmüş, operasyon sırasında binlerce sivilin yaşadığı yerlerden göç etmek zorunda kalmışlardır. 1978 yılında Jaiwardneh başkanlığındaki Sri Lanka hükümeti Tamil Özgürlük Kaplanları Örgütü'nü yasadışı ilan etmiş ve bu örgütün terör saldırılarına karşılık etkin yasalar çıkarmıştır. Bu yeni yasalar, ayrılıkçı teröre karşı güvenlik güçlerinin elini güçlendirmiş ve onlara geniş çapta arama, takip ve yakalama yetkisi tanımıştır.

Bu güvenlik tedbirlerinin yanı sıra devletle örgüt arasında sürekli olarak bir diyalog ve siyasi çözüm yolu kapısı açık tutulmuştur. Çatışmaların şiddetlenmesinden ve huzursuzluğun kendi ülkelerine sirayet edeceğinden çekinen Hindistan, arabuluculuk teklifinde bulunmuştur. Sri Lanka Devleti'nin onayını alarak sağlanan ateşkesi denetlemek amacıyla 10 bin askerini adaya göndermiştir. 29 Haziran 1987 yılında Hindistan'ın arabuluculuğuyla iki taraf arasında barış anlaşması imzalanmıştır. Tamiller silahsızlanmayı kabul etmediğinden ateşkes anlaşmasından vazgeçer. Tamiller ve Hindistan arasında bu mücadele sürecinde üç yıllık savaş yaşanmıştır. Yaklaşık 1000 Hint askerinin bu savaşta öldüğü belirtilir. 1990 yılında büyük kayıplar veren Hindistan askerlerini geri çekmek zorunda kalmıştır. 1990 yılında Tamil Kaplanları kuzeydeki Cafna kentinin denetimini ele geçirerek hâkimiyet alanlarını genişletmiştir.

Sri Lanka Devlet Başkanı Ransinghe Pemadasa 1993 yılında bir suikasta kurban gidince, bütün şüpheler Tamil kaplanlarına yönelmiştir. 1998 yılında başkentteki Merkez Bankası binası militanların saldırısına uğramış, çıkan çatışmada yüzlerce kişi hayatını kaybetmiştir. Bu yıllarda örgüt saldırılarını attırmakta, güvenlik güçleri ise örgüte karşı devamlı operasyon halindedir. Örgütün en önemli silahlı vurucu gücü 'Siyah Kaplanlar' adıyla anılan seçkin birlikleridir. Söylendiğine göre eylem öncesi örgütün lideri V. Prabhakaran, motive etmek amacıyla bu militanlarla birlikte zaman geçirir, onlarla yemek yer ve fotoğraf çektirirdi. Örgütün bütün militanlarının yakalandıkları takdirde intihar etmeleri için boyunlarındaki künyede siyanür kapsülü taşımaktaydılar. Hindistan ve Sri Lanka ordu kaynakları iki sene önce örgütün 10 bin

civarında militanı olduğunu tahmin ettiklerini belirtmişlerdir. Sri Lanka hükümeti Hindistan'daki bazı grupların Tamil Kaplanları'na destek verdiklerini devamlı olarak dile getirmişlerdir. Hindistan'ın arabuluculuğuyla sağlanan barış ortamı pamuk ipliğine bağlıdır. Tamillerin kuzey ve kuzeydoğudaki hâkim oldukları bölgelerin bağımsızlığında ısrar etmeleri üzerine, barış süreci sona ermiş ve çatışmalar tekrar başlamıştır. Çatışmalar sürecinde en kapsamlı barış projesi, 1995 yılında Sri Lanka Cumhurbaşkanı bayan Çandırika Kumaratunga tarafından ilan edilen plandır. Bu plana göre:

1. Tamillere özerklik tanınacak,
2. Sri Lanka federal bir yönetime kavuşacak,
3. Kuzey ve kuzeydoğudaki 8 eyaletin yönetimi Tamillere verilecek.

Bu yasa tasarısına muhalefet partileri şiddetle karşı çıkmış ve özellikle daha sonra Başbakan olan 'Milli Birlik Partisi' başkanı Ranil Vikram Şenep'in aşırı muhalefetiyle yasallaşmamıştır. Muhalefet bu yasanın geçmesi halinde ülkenin bölüneceği tezini ileri sürmüştür.

1995 yılında güvenlik güçlerince düzenlenen karşı saldırıda Cafna kentinin denetimi tekrar hükümet güçlerine geçmiştir. Muhalefetin barış sürecine karşı takındığı kesin tavır sürerken çatışmalar şiddetlenmiş ve her iki toplumdan ölenlerin sayısı giderek fazlalaşmıştır. 11 Eylül 2001 yılında ABD'de geçekleşen terör olayından sonra, uluslararası arenada teröre ve terörist saldırılara karşı önemli bir konsensüs meydana gelmişti. Dünya kamuoyunda antiterör duyguların pekiştiği bir ortam meydana gelmişti. Uluslararası basının etkisiyle dünya genelinde teröre ve teröristlere karşı büyük bir nefret ve kin duygusu hâkim olmaya başlamıştı. Oluşan yeni ortam Sri Lanka Devleti'ni güçlü konuma getirip olumlu yönde etkilerken, Tamil militanlarını güçsüz konuma sokup olumsuz yönde etkilemiştir.

Sri Lanka Devleti ortaya çıkan yenidünya düzeninde ilgili devletler ve uluslararası kuruluşlardan Tamil Özgürlük Kaplanları Örgütü'nün terör örgütü olarak tanımlamalarını, hareket kabiliyetlerini kısıtlamalarını, örgütü yasaklayıp mal varlığına el konulmasını talep etmişti. Bu doğrultuda Kolombo hükümeti, Tamillerin en güçlü olduğu ülke olan İngiltere'den örgütün bürolarının özellikle Londra'daki örgütün uluslararası ilişkilerini yürüttüğü bürosunun kapatılmasını istemiştir. İngiltere Devleti daha önce Tamillere özerklik tanıyan planı desteklediğini açıklamıştır. ABD ve İngiltere, örgütü terörist örgütler listelerine alırlar. Örgüt uluslararası camiada ortamın kendi aleyhine dönüştüğünü fark etmiştir. Devletin uluslararası güçleri arkasına alarak başka devletlerin de ordularının desteğini alıp kendilerine karşı büyük bir operasyon düzenleyeceğinden çekinen Tamiller, eskiden taleplerinin temelini oluşturan bağımsızlık isteklerinden taviz verip, özerkliği kabul edeceklerini açıklamışlardır. Uluslararası arenada ise, terörist bir örgüt olmadıklarını ispatlamaya çalışmışlardır. Bu siyasal yaklaşım doğrultusunda 2001 yılı başında örgüt tek yanlı olarak ateşkes ilan edip sorunun müzakere ve diyalog yoluyla çözülmesinden yana olduğunu açıklamıştır.

5 Aralık 2001'de yapılan genel seçimler sırasında başbakan Ranil Vikran Singhe liderliğindeki 'Milli Birlik Partisi' ülkedeki etnik çatışmayı sona erdirmek amacıyla, sorunu görüşmeler yoluyla çözeceğine dair seçim beyannamesini yayınlamıştır. Bu parti daha önceleri örgütle her türlü görüşme ve diyaloga karşı çıkmıştı. Norveç Devleti'nin çabaları ve arabulucuğuyla 2002 yılında Başbakan R.V. Singhe süresiz ateşkes anlaşmasını imzalamıştır. Bu karar Cumhurbaşkanı Ç. Kumratunga'nın muhalefetiyle karşılaşmıştır. Kumratunga ateşkes anlaşması imzalanmadan örgütün silahsızlandırmasını istiyordu. Bu anlaşmazlık uzun zaman ülkede siyasi bir krizin çıkmasına ve kaos ortamının hâkim olmasına neden olmuştur. Sri Lanka Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı aynı zamanda silahlı kuvvetler başkomutanlığı görevini de yürüttüğünden buhran derinleşerek devam etmiştir. Başbakanla Cumhurbaşkanı arasındaki siyasi kiriz barış

ortamını da olumsuz yönde etkilemiş, Norveç liderler arasındaki anlaşmazlıktan dolayı arabuluculuk görevini askıya aldığını bildirmiştir.
Tamil kaplanları 1 Kasım 2003 yılında yayınladıkları bir deklarasyonla kalıcı barışın sağlanması için planlarını açıklamışlardır, buna göre:
1-Örgütün hâkim olduğu bölgelerde Tamiller tarafından geçici bir devlet kurulacak,
2-Geçiş döneminde Kuzeydoğu bölgelerinde Özerk bir yönetim oluşturulacak. Bu yönetimde çoğunluk Tamiller'de olacak, ama Sinhaliler ve Müslümanlar da onda yer alacak.
3-Geçiş dönemi 5 yıl sürecek, sürecin sonunda bölgede genel seçimler yapılacak.
4-Kalıcı olarak bütün ülkede azınlıkların haklarını korumak amacıyla bağımsız insan hakları komisyonu oluşturulacak.
Tamillerin bu önerisi hükümet tarafından ret edilince, çatışmalar şiddetlenerek devam etmiştir. Çatışmalar sırasında sivil yerleşim bölgeleri büyük yıkıma uğramış, kentler ve köyler yerle bir olmuştur. 2003 yılının başında tahrip olan ve yıkılan kentlerin ve köylerin yeniden imarı için Japonya'nın başkenti Tokyo'da uluslararası yardım ve ülkenin yeniden imarı toplantısı yapılmıştır. Toplantı sonunda bu iş için 4,5 milyar dolar yardım toplanmıştır. Şubat ayında Japon Dış İşleri Bakanlığı Başbakan'la Cumhurbaşkanı arasındaki sorunun çözülene kadar toplanan bu paranın Sri Lanka'ya gönderilmeyeceğini bildirmiştir. Daha önce de belirttiğimiz gibi Ocak 2005' de Tamiller arasında önemli bir fikir ayrılığı yaşanmıştır, örgüt içinde sürdürülen görüşmelerden sonuç alınmayışı sonucunda, örgütün doğu bölgesi komutanı Albay Karuna Amman komutasındaki altı bin militanıyla birlikte örgütten ayrılmıştır. Albay Karuna örgütten ayrılma nedenini fikir ayrılığı olarak beyan etse de kimi uzmanlar albayın hükümetle anlaştığı ve devletten kopardığı bazı imtiyazlar sonucunda örgütten koptuğu tezini ileri sürmüşlerdir. Bu bölünme örgütü manevi zaafa uğratması birlikte gücünün önemli bir kısmının kaybetmesi anlamına da gelmektedir.
17 Kasım 2005 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ayrılıkçı terör, kampanyanın en önemli konusunu teşkil etmektedir. Seçimlere 13 aday katılsa da yarış iki aday arasında cereyan etmektedir. 'Özgürlük Partisinin' adayı Başbakanlık görevini de sürdüren Mahinda Rajapaksa ve' Milli Birlik Partisi' başkanı eski başbakan Ranil Vikram Şenep. M. Racapakasa'nın Tamiller karşısında katı tutumu, özelleştirme karşıtı devletçi bir ekonomik sistem tarafıyken, rakip eski başbakan R.V. Şenep ise Tamillerle müzakereden ve ekonomi alanında liberal bir sistemden yanadır. Tamil Kaplanları herhangi bir adayı desteklemediklerini ve seçimi boykot edeceklerini açıklamışlardır. Seçimi sertlik yanlısı Mahinda Racapakasa kazanmıştır. İktidara gelen M. Racapakasa döneminde:
1-Daha önceki hükümetlerce Tamillere verilen ödünler geri alınarak, Tamil kaplanlarına karşı katı tutum izlenmeye başlanmıştır.
2-Yapılacak herhangi bir barış görüşmesinde, Tamillerin bağımsızlık taleplerini gündeme getirmemelerini istemiştir.
3-Sri Lanka hükümetinin ısrarlı tutumu sonucunda, Avrupa Birliği Tamil Elam Özgürlük Kaplanları'nı terörist örgütler listesine almıştır.

Seçimlerden sonra iç savaşa dönüşen çatışmalarda her iki taraftan çok sayıda insan hayatını kaybetmiştir. 12 Ağustos 2006 'da Tamil gerillaları Trinkomalik limanında bulunan devletin en önemli deniz üssüne bir saldırı düzenlemişlerdir. Saldırıda en az 5 savaş gemisi militanlarca tahrip edilip batırılmış, çok sayıda asker hayatını yitirmiştir. Aynı gün Cafna kentinde çıkan çatışmalarda 100 militan hayatını kaybetmiştir. Devletin deniz kuvvetleri bu saldırılara karşın militanların deniz gücünü yok etmek için saldırıya geçmiştir. 25 Eylül'de stratejik bir liman olan Trinkomaliye'ye 80 kilometre mesafede iki tarafın deniz güçleri arasında büyük bir çatışma

meydana gelmiştir. Bu deniz savaşında Tamillerin elinde bulunan 25 savaş gemisinden sekizi Sri Lanka donanmasınca batırılmış ve en az 70 militan hayatını kaybetmiştir. 26 Haziran'da Ordu'nun en güçlü ikinci komutanı General Yarami Kulatonga bir saldırıda ölmüştür.
Temmuz 2006 yılında İsviçre'nin Cenevre kentinde düzenlenen barış konferansı tarafların katı tutumlarından dolayı başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Ateşkes sağlanamaması üzerine 2007 yılında Sri Lanka ordusu Tamil kaplanlarına karşı kapsamlı bir askeri operasyon başlatmıştır. Tamiller bu dönemde her yönden büyük sıkıntılar yaşamaktadırlar. Örgütün Avrupa'daki temsilcisi ve barış müzakerelerindeki Tamil delegasyonunun başkanı Antovan Balasingam, Aralık 2006 yılında Londra'da kanser hastalığına yenik düşerek yaşamını yitirmiştir. Bu Tamillerin dış ilişkileri açısından önemli bir kayıptır. A. Balasingam uzun yıllardan beri bu görevleri başarıyla yerine getirmekteydi. Aynı dönemde örgütün askeri kanadı sorumlusu ve en önemli komutanı 40 yaşındaki Pitami Silvan yaşamını yitirmiştir. İletişim ve bilgi teknolojisi uzman olan P. Silvan'ın ölümü örgüt için büyük kayıptır. Son olarak örgütün istihbarat sorumlusu W. Çarılz'ın ölümü örgütü iyice zora sokmuştur. Çatışmalarda çok sayıda sivilin hayatını kaybetmesi üzerine, ülkedeki pek çok sivil toplum ve demokratik kitle hareketleri bir araya gelerek I.P.R.S. adında bir barış inisiyatifi oluşturmuşlardır. Anayasa'nın değiştirilmesi, azınlık haklarının korunması ve şiddete son verilmesi gibi talepleri olan bu hareketin girişimi aşırı milliyetçilerin baskısı sonucunda başarısızlıkla sonuçlanmıştır.
28 Nisan 2007 yılında Tamil militanları Başkent'e bir hava saldırısı düzenlemiştir. Bu saldırılarda Kaplanlar'a ait iki uçak başkentteki bir petrol rafinerisi, yakıt depolarını ve maliye bakanlığı binasını hedef alarak bombalamışlardır. Hava kuvvetleri her iki uçağı düşürdüyse de bu saldırı devletin prestijine çok zarar vermiştir. Devlet otoriteleri, 4 Şubat 2008 yılında kutlamayı planladıkları ülkenin bağımsızlığının 60. yıl dönümü törenleri öncesinde ve sırasında meydana gelen saldırılar karşısında yetersiz kalmışlardı. Örgütün militanları Başkent'in çeşitli noktalarına düzenledikleri saldırılarla törenleri sabote etmeye çalışmışlardı.
Çatışmalar bir yıl boyunca şiddetli bir şekilde devam ederken, 2 Ocak 2009 yılında, Tamiller'in uzun yıllardan beri denetimlerinde tutukları ve örgütün genel merkezinin bulunduğu Kilinochchi kentinin düştüğü ve hükümet güçlerinin kentin denetimini ele geçirdikleri haberi Tamiller için sonun başlangıcı anlamına gelmekteydi. Bu önemli yenilgiden sonra 17 Nisan'da, gerilla liderlerinin ateşkes çağrısı hükümet tarafından ret edilmiştir. 20 Nisan'da hükümet güçleri militanlara 24 saat içinde koşulsuz silah bırakma ve teslim olma çağrısında bulunmuştur. 26 Nisan'da Tamiller tek taraflı ateşkes ilan ettiklerini duyurdular, ama bu ordunun ilerlemesini durdurmaya yetmemiştir. Ordunun operasyonu şiddetlenerek devam etmiştir.
16 Mayıs 2009 yılında uzun yıllardan sonra ilk kez hükümet güçleri ülkenin bütün arazisine ve sahil şeridine hâkim olduğunu bildirmiştir. Liman kenti Molayetiyyov'dan sonra Tamillerin Başkenti de sayılan Kilinoçi, hükümet güçlerinin eline geçince 30 yıllık savaşın en azından askeri yönü son bulmuş oluyordu. Ordu karşısında hezimete uğrayan örgüt dağılma sürecini yaşarken, onların denetimindeki bölgelerde yaşayan sivil Tamiller büyük bir insanlık dramıyla karşı karşıya kalmışlardır. Yüz binlerce Tamil'in köyleri, evleri ve bahçeleri yakılıp yıkılmıştır. Hükümet güçleri militanların kaçma tehlikesi olduğunu öne sürerek uluslararası gözlemcilerin, gazetecilerin ve yardım kuruluşları elemanlarının bölgeye girmesine izin vermemiştir. Uluslararası basına sızan haberler ve fotoğraflar savaş bölgesinde ve cephe arkasında büyük bir insanlık suçu işlendiği ve insan hakları ihlalleri yaşandığını belgelemişlerdir. Sri Lanka hükümeti uluslararası kuruluşları Tamil militanlarına yardım etmekle suçlar. Bu çerçevede pek çok yabancı gazeteciyle birlikte UNİCEF' in (B.M. Çocuklara Yardım Örgütü) ülkedeki sorumlusu James Eldar sınır dışı edilmiştir. Uluslararası kuruluşlar daha öncelerde her iki tarafı insan

haklarına ve özellikle çocuk haklarına saygıya davet etmişlerdi. Örneğin Tamil Kaplanları'nın küçük yaştaki çocukları savaş meydanlarında kullanması devamlı olarak eleştiri konusu olmuştur. 2000 yılının başında UNİSEF' in temsilcisi Carol Bilami, Tamil Kaplanları'nı defalarca söz verdikleri halde, hala 17 yaştan küçük çocukları çatışmalarda asker olarak kullandıkları için kınamıştır.

Ülke dışında sağlam bir örgütlenmeye sahip Tamil diasporası, varlığının nedeni olan davalarından vazgeçecek gibi görünmüyor. Yeni yetişen Tamil gençleri kulaktan kulağa babalarının ve ağabeylerinin devlet güçleri karşısındaki kahramanlık ve efsaneleşen hikâyeleriyle büyümektedirler. Bu gençler iletişim çağının imkânlarını kullanarak kendi tarihlerini ve kendilerince meşru bir kurtuluş ve bağımsızlık savaşı olarak niteledikleri Özgürlük Kaplanları'nın mücadele tarihini benimseyeceklerdir. Bu aşamada devletin en önemli görev ve sorumluluğu, sağduyunun hâkim olduğu bir ortamda yaraları sarmak, ülkedeki bütün etnik ve dinsel azınlıkların hak ve hukukunu koruyacak ve güvence altına alacak çağdaş bir Anayasa hazırlayarak yürürlüğe koymasıdır. Dinsel, kültürel, ekonomik ve toplumsal ayrımcılığın sona ermesi, bütünleşme ve entegrasyonu sağlayacaktır. Aksi halde Tamil toplumunun, içten içe yeniden teşkilatlanıp ilk fırsatta yeni bir örgütlenmeyle ortaya çıkacağı bütün bölge uzmanlarınca dile getirilmektedir.

Tamil Kaplanları, intihar eylemcilerinin giydiği bomba yeleğini icat etmesi ve etkin olarak kullanmasıyla bilinmektedir.

Büyük gösteriler düzenlemişlerdir. Askerlere karşı saldırı eylemleri gerçekleştirmişlerdir. Tamil gerillalarının intihar saldırıları da düzenledikleri belirtilmektedir. Üst yetkilileri, devlet başkanlarını, bakanları hedef almaktadırlar. Örneğin Hindistan başbakanını, devlet başkanını, Sri Lanka dış işleri bakanını hedef alarak öldürmüşlerdir. Ve bu ölümleri gerçekleştirenlerin Tamil gerillalarının olduğu tahmin edilir ama tam tespit edemezler.

Kadınlar aktif olarak en ön cephede savaşa katılmışlardır.

Denetimin kurulduğu alanların hemen bitişiğinde oluşturulan geçici gerilla alanları vardır. Buralar düşman saldırılarına karşı önemli roller oynamıştır. Buralarda ne Sri Lanka ordusu ne de gerillalar sürekli denetim kurabilmiştir. Ama gerillalar bu bölgeleri boş bırakmamıştır.

Önemli bir Tamil nüfusu da Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde bulunuyor. Bu nüfus siyasi, diplomatik, ekonomik açılardan harekete önemli destekler sağlamıştır.

Sri Lanka işbirlikçi iktidarı ise başta İngiltere, Hindistan olmak üzere daha sonra da ABD, AB ve Çin gibi uluslararası emperyalizminin desteğini almıştır. Özellikle 2000'lerden sonra bu ittifak daha fazla güçlenmiştir. Bu ittifak Tamiller açısından en dezavantajlı durum olmuştur. Bu ittifaktan önce Tamil bölgelerine sayısız kez askeri operasyon düzenlenmiştir. Ama başarılı bir sonuç elde edilememiştir. Sömürgeci ittifak, 2009 yılında yaşanan tsunami felaketini fırsat bilerek ve mücadele içerisinde geliştirilen iç ihaneti de kullanarak Tamil özgürlük kaplanlarını askeri bir yenilgiye uğratmıştır. Tıpkı faşist Türk sömürgeciliğinin ABD desteği ile PKK'ye karşı Osman ihanetçiliğini geliştirerek onu yenilgiye uğratmak istemesi gibi olmuştur. Yöntemler ne kadar da benzemektedir. Silahlı mücadele geri çekilse de Tamil halkı mücadelesine çeşitli şekillerde devam etmektedir.

Tamillerin en önemli özelliği düşman birliklerine yönelik stratejik saldırılar gerçekleştiriyor olmalarıdır. Hedeflerinde Sri Lanka donanması, askeri hava üsleri, iktidarın bürokratları vardır. Okyanusla kıyısı olduğu için küçük bir donanma kurmuşlardır. Zayıf bir donanması vardır. Askeri malzeme ve lojistik ihtiyaçlarının önemli bir kısmı bu gemiler sayesinde sağlanmıştır. Birkaç adet Çek yapımı pervaneli Zlin-143 tipi küçük uçakları elde etmeyi başarmışlardır. Gövdesine bomba bağlanabilen bu uçaklar ülkeye parçalar halinde sokulup sonra monte edilmiştir.

‘Tamil militanları etkili intihar eylemleri düzenlemişlerdir. 91 ve 93 yıllarında gerçekleştirdikleri intihar eylemlerinde Hindistan Başbakanı Rajiv Gandi ve dış işleri bakanını öldürmüştür. Başkent Kolombo’da düzenlenen intihar saldırısında 100 kişi ölmüştür. Tamiller eylemleri resmi olarak üslenmemiştir. Sri Lanka Donanmasına ait bir gemi Tamiller tarafından batırılmıştır. Örgüt, basit uçaklarla hava saldırılarına başlamıştır. Bir hava kuvvetleri üssüne saldırmış ve 14 askeri öldürmüştür. Saldırıda 8 uçak da ağır hasar görmüştür. Toplu taşıma araçlarına yönelik saldırılar yaşamışlardır. Sri Lanka başkentinde çeşitli zamanlarda, banliyö treni gibi toplu taşıma araçları bombalanmıştır. Bu saldırılarda sivil kayıplar da olmuştur.’ Tamiller için bu tür iddialar vardır.
Hindistan’da da eylem yapabilen Tamiller ordu konvoylarına saldırılar düzenliyorlardı.
Tamillerin teknik olarak küçük uçaklar elde etmesi; ordunun önemli savaş araçlarını da devre dışı bırakmış oluyordu. Bu tarz bir teknik kullanarak düşmana zayiat verdirmek gerilla mücadelesinde ilktir. Aynı şekilde özgün bir yan olarak intihar eylemlerini kullanıyor olması da sömürgeciliğe verilmiş ideolojik bir mesajdır.
‘Tamiller; eldeki olanaklarla önemli başarılar sağlasa da uluslararası destekli işgal saldırılarını engelleyebilecek güçte değildir. Bir ada gibi kuşatılmış ve sıkıştırılmıştır. Savaş cepheleri sınırlıdır. Düşman gücünü parçalayabilecek yaygınlıkta savaş örgütlenememesi önemli bir taktik eksiklik olmuştur. En önemlisi de artık önemli bir yerleşik halk yapısı, fiili devlet yapılanması oluşunca onları da koruyabilecek bir savaş gücü, kapasitesi sınırlı idi. Coğrafik olarak da bir ada oluşu dış bağlantılarını da sınırlandırıyordu. Bölge devletleri başta olmak üzere uluslararası alanda da oldukça kuşatılmıştı. Savaş bu sınırlı alanda cereyan etmeye devam edince de kuşatma başarıya ulaştı.’ şeklinde Tamiller için değerlendirmeler yapılmıştır.

7- NEPAL HALK SAVAŞI- GÜNEY ASYA

Çin ve Hindistan arasında bulunan, Himalaya dağlarının bulunduğu ‘dünyanın tepesi’ olarak da adlandırılan Nepal 1923 yılında İngiliz sömürgesi altından çıkarak bağımsız ülke olmuştur. Krallıkla yönetilen Nepal, 1947 yılında Ulusal Meclisi’nin ilanı ile çok partili döneme geçmesine karşın, yetkilerin çoğunluğu Krallığa bağlı kalmaya devam etmiştir.

27 milyon nüfusa sahip olan ülke, sanayinin gelişmediği, toplumun çoğunluğunun tarım ve hayvancılıktan geçindiği dünyanın en fakir ülkelerinden biridir.
Güney Asya’da Hindistan ile Çin arasında tampon bölge konumundadır. Dünyanın en yüksek dağlarına sahiptir. Şehirleşme yönünden de en az şehirleşmiş ülkedir. 1981 yılında nüfusun sadece %6’lık bir kesimi şehirlerde yaşamaktadır. Okuma yazma oranının düşük olduğu ve birçok kurumsal hizmetten yararlanma imkanlarının olmadığı; telefon, elektrik ve posta gibi bir yerdir. Nepal büyük toprak sahiplerinin hâkim olduğu yoksul bir ülkedir. Ülkede birçok milliyet, din ve kast bulunmaktadır. Nepal’de birçok dine inanan insan olmasına rağmen ulusal din Hindu dinidir. Hinduizm’in karakterine uygun olarak değişik brahmanlar ve kastlar vardır. Bu kastların içerisinde de bir hiyerarşi vardır. Nepal hükümeti de Hindistan yayılmacılarının, emperyalistlerinin çıkarı doğrultusunda çalışmaktadır. Son zamanlarda bu durumlarda bir değişiklik olmuş olsa da Nepal halkı hala dünyanın yoksul halkıdır ve çelişkilerin, eşitsizliklerin çok güçlü olduğu bir ülkedir.

Nepal’de mücadelelerin tarihi 1940lı yıllara kadar uzanmaktadır. 1940ların sonunda monarşi yönetimine karşı kitlesel büyük gösteriler gerçekleştirilir. Bu eylemlerden sonra rejim düşmüştür. Bu şekilde ilk defa parlamenter hükümet kurulmuştur. Nepal Komünist Partisi’nin

(NKP) kuruluşu da bu dönem yani 1949'a denk gelir. 1960 yılında kral orduyla birlikte hükümete darbe yapıp bütün partileri yasaklar. Her yerde baskı rejimi oluşur ve komünist hareket gizli bir şeklide çalışmalarını yürütür. Sonra bu hareketler arasında tartışma ve kopuşlar olur. İlk kopuşlar da silahlı mücadele yöntemi tartışması üzerinden olmuştur. Ve bundan sonra hareket birçok parçaya bölünmüştür. 1978 yılında Maoist eğilimli Nepal Komünist Partisi (Marksist Leninist) NKP(ML) kurulur. Bu hareket silahlı bir mücadele yürütülmesi üzerinden yola çıksa da 1990larda silahlı mücadele yerine parlamenter demokrasi yolunu seçmiştir. 1979 yılındaki halk hareketi belli haklar için mücadele yürütür ve bu mücadelenin sonucu olarak Nepal'de mutlakiyetçi monarşik yönetim 1990 yılında yıkılmıştır. Fakat mutlakiyetçi monarşik yönetimin yerine meşruti monarşik yönetim geçmiştir. Yani kral yönetimi elinde tutmaya devam eder. Buna göre bir anayasa oluşturulur. Krallık 1962 yılında resmen kaldırılmasına rağmen varlığını sürdürmeye devam etmiştir. 1990 yılında NKP kökenli partiler birleşik cephe adıyla rejime karşı kitlesel bir mücadele örgütlemek için bir araya gelirler. 1990'da çok partili sisteme geçilmesinden sonra 1991'de NKP(M) ve NKP(ML) bir araya gelerek Nepal Komünist Partisi (Birleşik Marksist Leninist) NKP (BML)'yi kurarlar. 1991 yılında seçimlere giderler. Ülkede parti içi mücadele sonucunda birçok komünist parti oluşmuştur. Bu dönemde komünist partiden ayrılıp 'Birleşik Halk Cephesi'ni kuranlar 1994 seçimlerini boykot ederek cumhuriyetin ilan edilmesini talep ederler. 'Birleşik Halk Cephesi'nden bir kesim kendilerini Nepal Komünist Partisi olarak (Maoist)- NKP(Maoist) adlandırıp illegal çalışmaya çekilirler. NKP(Maoist) bir grup olarak kopmuştur. NKP(BML) ve solun tüm renkleri partide olmasına rağmen halkın çoğunluğu yoksul olmaya devam etmiştir. Toprak dağıtımında, sosyal altyapıda bir değişiklik yaşanmamıştır. Bundan kaynaklı halk parlamenter yolu seçmiş hareketler yerine parlamenter yolu reddederek daha radikal bir muhalefet izleyen NKP-Maoist'e yönünü vermiştir. NKP-M 1995 yılında kurulmuştur.

Zemini öğrencilere dayanan bir harekettir. NKP (M)'nin temel ilkesi Marksizm-Leninizm-Maoizm'dir. Temel politik stratejisi Nepal halkını demokratik devrim yoluyla feodalizm ve emperyalizmden kurtarmaktır. Halk Savaşı'nın askeri stratejisini tam olarak bu politik stratejinin başarılmasına dayandırırlar. Sosyalizm ve komünizm sistemini oluşturmak isterler. Demokrasiyi kurmak için halk savaşı stratejisini izlerler. Köylülerin temel tabanları olması ve kırsal alanda stratejik bir halk savaşı başlatmaları Maoist olduklarını gösterir. Pratikte bu stratejinin anlamı kırsal alanda kontrolü ele geçirerek şehirleri buradan kuşatmaktır.

NKP-M, Marksizm-Leninizm ve Maoizm'e sahip çıkmaktadır ve Mao'nun (Halk Savaşı) teorisine uygun olarak Halk Savaşını uzun süreli savaş olarak yürütmüştür. Halk Savaşı başlamadan önce de halk hareketi oldukça güçlüdür. Var olan rejim halkın demokratik taleplerini yanıtlamada bütünüyle yetersiz olduğundan NKP(M) Mao Zedung'un uzun süreli halk savaşı teorisine dayanarak 13 Şubat 1996'da silahlı mücadeleyi başlatmıştır. Bu hareket daha çok entelektüel kesimden oluştuğundan silahlı mücadele yürüteceklerini duyduklarında onları ciddiye alan çok az kişidir. Fakat Nepal halkı yaşanan eşitsizlik ve çelişkilerden kaynaklı devrimci akımlara büyük ilgi duymakta ve ona doğru yönelmektedir. Bundan kaynaklı devrimcileşen kitlelerin radikalliklerini ifade edebilecek tek yer NKP-M olduğundan hızla güç kazanmıştır. Kısa bir sürede de geniş bir halk tabanına ulaşırlar. Binlerce kişinin öldüğü beş yıllık iç savaşın sonunda kırsal alanın büyük çoğunluğunda kontrol sahibi olmuşlardır. NKP-M'nin 10 bin savaşçı, 15 bin milis, 4 bin 500 yüz kadro ve 200 bin sempatizanının olduğu belirtilmektedir. Ayrıca 400 bin üyesinin olduğu aktif bir öğrenci kanatları vardır. 1996'dan 2001 yılına kadarki mücadelelerinde planlı gerilla savaşının geliştirilmesi, üs alanlarının yaratılması,

sağlamlaştırılması ve genişletilmesi çalışmalarını yürütürler. 2001 yılında NKP(M) devlet güçleriyle ateşkes ilan etme görüşmelerini yürütebilecek güce ulaşır. Ateşkes için yürütülen görüşmelerde üç temel talepleri şunlardır; geçici hükümetin kurulması, seçilmiş kişilerden oluşan bir Anayasa Komisyonu tarafından yeni bir anayasa taslağının oluşturulması, ülkede cumhuriyetin kurulmasıdır. Hükümet bu taleplere olumlu yaklaşmamıştır tersine görüşmeler sırasında siyasi ve askeri çatışmalar için hazırlık yapmıştır. Yine her zamanki sahne ile karşı karşıyayız. Tüm devlet gerçekliklerinde açığa çıkan devrimci örgütlerle zorlandıklarında masaya oturma ama bunu kendileri adına daha etkili bir saldırı için hazırlık aşaması olarak ele almalarıdır. Hiçbir zaman samimi olmamışlardır çünkü bu devletin karakterine terstir. Sadece artık yapamayacaklarından, zorlandıklarından yani devrimci mücadelenin etkisiyle masaya oturmaya mecbur olmuşlardır. Her zaman devrimciler bu bilinçle bu masada oturmalı ve karara gitmelidir. Yoksa devletlerin amacı sadece kandırmak ve yok etmektir. Bu hiçbir zaman unutulmamalıdır.

Dört ay süren bu ateşkes sürecini NKP(M) de propaganda yapmak ve örgütlemek için kullanmıştır. Her yerde kitlesel toplantılar yaparlar. Değişik kitle örgütlerine; kadın, gençlik, köylü, sendika ve ulusal azınlıklar binlerce yeni üye kazandırırlar. Bunun yanında diğer komünist örgütlerden bu örgüte yoğun bir katılım olmuştur. 2001 yılı sonlarında esas olarak kırsal alanda Devrimci Halk Meclisleri'ni kurarlar. Meclis, merkezi düzeyde genel grev ve boykot çağrıları yapmak, eski devlete karşı diyalog ve siyasi talepleri dile getirme işlerini üstlenmek; yerel düzeyde de yerel halk komiteleri üzerinde merkezi iktidarı temsil etmek şeklinde, cephe içinde politik temsil görevini üstlenir. Bütün bunlar eski devlete karşı tam tekmil bir saldırı anlamına gelmiştir. Halk Kurtuluş Ordusu'nun kongresi gerçekleştirilir. Bu kongreyle gerilla, askeri güçlerin hepsi bir komuta altında birleştirilir.

Gerilla hareketi oldukça güçlüdür. Nepal halkından oldukça güçlü bir destek alır. Halk tarafından desteklenmeyen bir gerilla hareketi yaşayamaz görüşünü benimseyerek halka yaklaşımlarını bu çerçevede belirlerler. Halk arasında da gerilla hareketini sahiplenme güçlüdür ve yoğun katılımlar olur. Yine öğrenciler arasında güçlü bir örgütlenmeleri bulunmaktadır. Öğrenci örgütlemelerinin adı ANNISU-R'dur. Bu oluşumun 125 binden fazla aktif üyesi olmuştur. Ülkenin okullarının çoğunluğunda örgütlülükleri bulunmaktadır. Şunu belirtmekte fayda vardır. Okul sayısının çok az olduğu bir ülkede bu kadar öğrencinin örgütlenmesi küçümsenecek bir durum değildir. Öğrenci örgütlenmesi ANNISU-R 1995 yılında kuruluyor. Bu örgütlenme de terörist listesine eklenir. 2001'den bu yana illegal şekilde faaliyet yürütmektedir. Çalışmaları o kadar etkilidir ki devlet bu örgütlenmeden çok rahatsız olmuştur. Halk içinde çok güçlü bir rolleri de bulunmakta ve desteklenmektedirler. Çok aktif bir şekilde mücadeleye katılmakta ve kendilerine misyon yüklemektedirler.
Kadınlar için projeleri vardır ve örgütlenmeleri güçlüdür. Aynı zamanda kadınlar tarafından çok yoğun bir katılım gerçekleşmiştir. Ve mücadelede kadın liderliğinin rolü önemli bir yer tutmaktadır. PLA'nın % 40'ı kadın gerillalardan oluşuyor. Komiserlikler ve komutanlıklar arasında ise kadın militanların oranı % 25-30 arasıdır. "Halk Savaşından önce kadın baskı altındaydı. Erkeğe bağlıydı. KP'nin önderliğinde kadın ilerleme kaydetti. Çünkü KP kadına öncelik verdi. Kadının bilinçlenmesi ve gelişmesi için çalıştı. Bu nedenle kadınla erkek şimdi eşit durumdadır. Ancak 10 yıl önce böyle değildi" diye anlatıyor kadın militanlar. Parti içinde erkek egemen bir anlayış olmadığını, yerel hükümetlerde de eşit dağılım olduğunu belirtiyorlar. Devrimci hareketin kadın açısından öneminden bahsediyorlar. Düşman eline geçenlerden kadın yoldaşların işkencelerden daha dayanıklı çıktığını vurguluyorlar.

İllegaliteye çok önem verirler. Tüm güçlerini açık etmezler, görünür kılmazlar.

ABD Nepal'deki hâkim sınıfları, özellikle de askeri alanı devrimci hareketlere karşı desteklemeye başlamıştır. Nepal hükümeti de işbirlikçi çizgide ABD çıkarlarına göre hareket etmiştir. Resmen olmasa da fiilen ülkeyi yöneten ve hakimiyet kuran ABD'dir. 2001 yılında ABD ikiz kulelere olan saldırıları bahane ederek birçok yerdeki devrimci hareketlere müdahale etmiştir. Bunlardan biri de Nepal'deki devrimci harekettir. 2001 yılında çatışmalar yoğunlaşır. NKP(M) daha önce yapmadığı askeri kışlalara saldırma, idari binalara doğrudan saldırma eylemlerini yapar. Bu saldırılar sonucunda tırlarca silah ve milyonlarca dolara el koyarlar. Bunun üzerine hükümet olağanüstü hâl ilan etmiştir. Anayasanın esasını geçersiz kılmıştır. Bu şekilde üç ay içinde gerilla gücünü imha etmeyi düşünürler. Planladıkları gibi olmayınca da devletin askeri gücü gittikçe daha da barbarlaşır. Köyleri yakıp yıkarlar, tutuklanan insanları en ağır işkencelerden geçirirler, bazılarını kaybederler, kadınlara tecavüz edilir ve yaşlı ve çocuklar kaçırılır. ABD yardım ve desteğini hem asker göndererek hem de mali olarak artırır. Birçok yerden Nepal'e silah gönderilir.

Tüm bunlara rağmen devrimci mücadeleyi engelleyememişlerdir. Saldırılar devam ederken yerel yönetimlerde Birleşik Devrimci Halk Meclisi oluşturulur, ülkenin 75 ilçesinin yarısında halk yönetimlerini oluştururlar. Bu haliyle ülkede ikili bir yönetim açığa çıkar. Çünkü 2001-2002'den itibaren ülkenin geniş kırlık ve dağlık bölgelerinde NKP(M) hakimdir ve NKP'nin denetimi altındadır ve yönetimini kendisi kurmuştur. Halk savaşının 7. yılında 2003'de kimisi toprak esasına dayalı kimisi ulusal nitelikte dokuz özerk bölge oluşturulur. Bunun üzerine krallık parlamentoyu fes eder ve başbakanın görevine son verir. Devrimin bu gelişimine karşı karşıdevrim de darbeyle yanıt vermiştir. Kral tüm anayasal kurumları ve hükümeti lağvederek mutlakıyet rejimi kurmuştur.

Halk Komiteleri'nin faaliyet gösterdiği alanlarda örgütlenme, ilçe, köy ve mezra düzeylerine ayrılmıştır. Seçimle iş başına gelme esas alınır. Halkın her kesimi komitelerde temsil edilir daha önce dışlanmış kesimlere ve kadınlara özel temsil hakkı verilmiştir. Kadınlara mirasta hak eşitliği sağlanmış, farklı kesimlerin dışlanması yasaklanmıştır. Bulundukları her yerde ana dillerinde okullar açıp çocukları eğitmektedirler. Ve çok sayıda komün ile tarım kooperatifleri oluşturmuşlardır. Her yerde halk mahkemeleri oluşturulur ve büyük bir rağbetle kabullenme açığa çıkmıştır. Yine mahkumlara dönük topluma tekrar kazandırmak için farklı projeler gerçekleştirilir. Yönetim sistemleri şu şekildedir; Yönetim sistemleri merkezi düzeyde Birleşik Devrimci Halk Meclisi bulunmakta onun altında bölgesel düzeyde ulusal ya da toprak esasına dayalı çeşitli özerk bölge yönetimleri yer almaktadır. Özerk bölgelerin altında da köy ya da mahalle birlikleri bulunmaktadır. Bütün bu düzeylerde halk temsiline dayalı yönetim organları ve halk meclisleri faaliyet göstermektedir.

Milisler biçiminde faaliyet gösteren Halk Güvenliği'nin başlıca işlevlerinden biri üs alanlarının ve çeşitli düzeylerdeki halk komitelerinin güvenliğini sağlamak, bir başka deyişle Halk Savaşı'nın kazanımlarını halk düzeyinde savunmaktır. Halk Kurtuluş Ordusu'nun (HKO) aday üyeleri statüsündeki milisler yarım zamanlı ve tam zamanlı milisler olarak ikiye ayrılmaktadır. Yani, Halk Güvenliği'nin işlevlerinden biri de HKO'ya asker sağlamaktır. Bu yüzden, bütün yerel ve ulusal özerk bölgelere, kendi alanlarında kendi milis güçlerini kurma hakkı verilmiştir. Milisler, büyük harekatlara HKO'nun destek gücü olarak katılırlar. Bundan başka, kendi bölgelerinde düzenlenen merkezi ya da yerel programların korumasını sağlar, ayrıca lojistik

destek verirler. Büyük askeri harekatlarda yaralanan HKO üyelerine güvenli bölgelerde koruma sağlamak da milislerin görevleri arasındadır. Bundan başka, yerel halka temel savunma eğitimi vermekle de sorumludurlar. Güvenlik görevlerinden başka, kamusal inşaat işlerinde de üretim gücü olarak görev alırlar. Milisler, boş zamanlarında da örgütçü olarak iş görürler.

Milisler sadece temel askeri eğitimden geçtiklerinden, gerici güçlerin kapsamlı saldırılarına karşı bölgelerini tümüyle koruma yeteneğine sahip değildir. Bununla birlikte, düşmanın küçük çaplı harekatlarına karşı yerel halkın desteğiyle etkili bir savunma örgütlerler.

Toplumun hem eğitim hem de sağlık sorunlarıyla ilgilenilmiş yeterli olmasa da alternatif sistem oluşturulmuştur. Toplumun kültürel ve sosyal alandaki değişimi için de farklı projeler oluşturulmaktadır. 2005 yılında denetim altına alıp hâkim oldukları her yerde bu sistemlerini oluşturmuşlardır.

Halk Kurtuluş Ordusu'nun giderek güçlenmesi sonucu kral hükümeti 2003 yılında tekrardan ateşkes ve barış görüşmeleri önerisinde bulunur. Bunun üzerine NKP (M)'nin ateşkes için bazı talepler öne sürer; NKP (M)'nin "terörist" olduğu yönlü tavrın geri çekilmesi, parti önderlerine yönelik tutuklama emirlerinin kaldırılması, Krallığa ait askeri güçlerin garnizonlarının 5 kilometre ötesine geçmemesi, her türlü saldırı eylemine son verilmesi gibi taleplerde bulunur. Bunun yanında barışçıl bir çözüm için askeri üç talep öne sürer; demokratik bir anayasanın oluşturulması için bir anayasa komitesinin oluşturulması, yeni anayasa oluşturuluncaya kadar ülkeyi yönetmek ve barış sürecini yönlendirmek için geçici bir hükümetin kurulması, açığa kavuşturulması ve çözülmesi gereken problemleri çözme amaçlı tüm partilerin katıldığı yuvarlak masa toplantısının yapılması söylenir. Hükümetin kendisi ateşkes önerisinde bulunmasına rağmen tartışmalarda hükümet yetkilileri bu konuları tartışmaya dahi yanaşmamışlardır. Bu sırada ABD NKP (M)'yi terörist örgütler listesine almıştır. Hükümet görüşmeler sırasında görüşmeye katılan ve onlara destek veren 21 silahsız insanı katleder. Bunun üzerine NKP(M) barış görüşmelerini bitirerek ateşkesi sonlandırır. Ve tekrardan silahlı mücadeleye başlar. (2004) 1 Şubat 2005 yılında kral basın özgürlüğüne ve hukuk düzenine son vererek askeri bir diktatörlük kurmuştur.
6 Nisan 2006'da ülke genel greve gider. Bu grev gösterilerine kitlesel katılım olur. Nepal'de 2006 yılında gerçekleşen demokratik halk hareketi ayaklanmaya dönüşür. Ayaklanma önce genel grevle başlar daha sonra krallık karşıtı ayaklanmaya dönüşür. Sokak yasağına, polisin kurşunlarına rağmen halk sokaklara çıkar ve düşmana karşı savaşır. Grevlerin 19. gününde kral geri adım atarak feshettiği parlamentoyu açma kararı alır. Kral mecburen geri adım atar. Kralın geri adım atması üzerine NKP-M de 3 aylık geçici ateşkes ilanında bulunur. Yasal hükümet ve meclis yeniden kurulur. 6 nisanda grevle başlayan ayaklanma 21 nisana kadar aralıksız sürer. Bunun üzerine geri adım atan kral yönetimi feshedilen parlamentoda bulunan yedi partinin belirleyeceği bir başbakan adayına devretmeye hazır olduğunu söyler. Kral ayrıca 2005 şubatında darbeyle geçersiz kıldığı 1990 anayasasını da yeniden geçerli kılar. Kralın darbe girişiminden sonra burjuva muhalefet güçleriyle Maoistler arasında bir ittifak oluşur. Mutlak krallığa son vermek için pakt imzalarlar. Maoistler ve yedi parlamenter parti kırdan gerilla savaşı, kentlerde kitle hareketinin yaratacağı etkiyle krallığa son vermek isterler. Bu şekilde grevle başlayıp giderek halk ayaklanmasına dönüşen olaylar gelişmiştir. Bunun yanında halk 1990'dan sonraki anayasal monarşiyi kabul etmez ve demokratik cumhuriyet talebiyle tekrardan sokaklara akar. Bu durumu diğer parti ve NKP (M)'de kabul etmemiştir. Şimdiye kadar yapılan en kitlesel sokak gösterisi olarak tarihe geçmiştir. Gösterinin yapıldığı başkent

Katmandu'nun merkezi dikenli tellerle kapatılır. Ancak halk barikatları aşarak kent merkezine girmenin yolunu bulur ve artık kraliyet istemiyoruz, cumhuriyet istiyoruz' sloganlarıyla kraliyet sarayına doğru yürüyüşe geçer. Krallık tüm imkanlarıyla kitleye saldırır ama halk kahramanca direnir ve bu eylemleriyle tarih yazarlar. (21-22-23 Nisan) Bu gösterilere 200-300 bin arasında insanın katıldığı belirtilir.

22 nisanda gerillalar da harekete geçer. Bir kasabaya yüzlerce gerillayla baskın düzenleyerek kasabada bulunan askeri üs ve polis karakolu tahrip edilmiştir. Burada kraliyet güçlerine ağır kayıplar verdirirler. Burada şunu görüyoruz. Gerilla mücadelesi ile halk kitle hareketlerinin birleşmesiyle büyük zararlar düşmana verilmektedir. Bu birleşimin sonucunda kraliyet de büyük sarsılma yaşamıştır. Tüm bunlardan sonra kral bu seferde 2002 yılında feshedilen parlamentonun yeniden kurulacağını ilan eder. Buna göre yedi parti ittifakı tarafından belirlenecek başbakanın yönetimi altında açılacak olan meclisin kralın yetkilerini belirleyecek bir anayasa hazırlanmasını önerir. Bundan sonra greve son verilmiştir. Yedi parti bunu zafer havasıyla karşılayıp kutlarlar. Ama Maoistler kralın açıklamasına ve yedi partinin tutumuna karşı çıkarlar. Aralarında imzaladıkları pakta göre kurucu meclisin toplanması ve krallığın kaderine karar vermesi şartını hatırlatırlar. Ve bu tutumu halk hareketine ihanet olarak değerlendirirler. NKP(M) koşulsuz korucu meclis seçimlerine gidene kadar yedi parti tarafından kurulan geçici hükümet ve meclise baskı yapmıştır. Ve bu talepleri gerçekleşene kadar mücadeleye devam edeceklerini söylerler.

Nepal halkı tüm baskı ve saldırılara rağmen kralın darbesini sokak eylemleri, grevler ve direnişleriyle geri püskürterek krala geri adım attırırlar. Nepal halkının örgütlülük düzeyi çok güçlüdür. Nepal halkı değişim, özgürlük ve emekleri için kanını dökmeye hazır olduğunu sayısız kez ortaya koyan bir halktır. Defalarca kitle grevlerine gitmiş, sokaklara çıkarak dev gösteriler yapmışlardır.

1996 yılında başlatılan halk savaşından bu yana Nepal topraklarının neredeyse %80'i NKP-M'nin denetimi altına girer. Eski devletin iktidarı sadece başkent ile il merkezleri ve bunları birbirine bağlayan anayollar üzerinde denetimi kalmıştır. Krala bağlı ordu çoğunlukla kışlasında kalmakta sadece ara sıra kırsal alana bazı operasyonlar düzenlemektedir. Ordunun varlığından çok bahsedemeyiz. NKP-M uluslararası, ulusal ve yerel çelişkileri stratejik bir katılık ve taktik bir esneklikle ele almayı becermiştir. Yani ideoloji, ilkeler belli ve nettir ama bunları uygularken netliği göz ardı etmeden esnek uygulama, koşullara göre yöntem belirleme vardır. Bunun yanında siyasi inisiyatifi askeri saldırının önüne koymayı bilmiştir. Eskiyi yıkarken yeniyi inşa etme faaliyetlerini yürütmüştür. Yani neyi yıkacağını neden yıkacağını bilmektedir ve bunun yerine neyi koyacağını, örgütleyip inşa edeceğini belirlemiştir. Hedeflerine göre alternatifini oluşturmuş ve programını hazırlamıştır. Toplum içinde yaşanan etnik, cinsiyetçi, bölgeci ve kast sorunlarından kaynaklanan baskı ve zulümleri ortadan kaldırmak için kararlı bir duruş sergilemiş ve bunlara karşı mücadele etmiştir. Marksizm-Leninizm-Maoizm'i Nepal'in somut koşullarını tahlil etmek için yaratıcı bir biçimde kullanmış ve kendi yerel koşullarına uyarlamıştır. Ve kendine topyekûn savaş stratejisini esas almıştır. Her yerde halk komitelerini oluşturmuştur. Yani halk savaşına bütüncül bir yaklaşımı açığa çıkarmışlardır.

Ezilen sınıflara, kastlara, milliyetlere, bölgelere ve kadınlara demokrasi tanıyan, yayılmacı devletler de dahil olmak üzere feodal ve emperyalist güçler üzerinde halk diktatörlüğü uygulayan Yeni Demokratik bir devlet modelini esas alıyorlardı. NKP-M sosyalist devletlerdeki

karşı devrimlerden ders çıkararak 2003 yılında bu gerçeklik üzerine 21. Yüzyılda demokrasinin geliştirilmesi şeklinde bir karara giderler. Devletin sonunda ortadan kaldırılıncaya(sönünceye) kadar sürekli bir biçimde demokratikleştirilmesi sorunu devleti iktidarını ele geçirmekten daha güç ve karmaşık bir mesele olduğunu dile getirirler. Bundan kaynaklı sürekli devrim esas alınmalıdır, demişlerdir.

Daha sonra yedi parti ittifakı ve NKP-M daha önceden beraber hazırladıkları 12 maddelik anlaşmayı baz alarak parlamento kralın yetkilerini sınırlar. Kralın ordu üzerindeki kontrolüne son verilir. Bundan sonra Nepal ordusuna atanacak komutanları hükümet belirleyecektir. Hükümetin ismi de 'Majestelerinin Hükümeti' yerine 'Nepal Hükümeti' olacaktır. Kralın yerine geçecek kişiyi hükümet belirleyecektir ve 170 NKP-M tutuklusu serbest bırakılır. Aynı yılın haziran ayında da NKP-M ve yedi parti ittifakı masaya oturarak kurucu meclis seçimlerini gerçekleştirmek üzere anlaşırlar. Anlaşma gereği de yedi parti ittifakı liderliğindeki hükümet, parlamento ve Maoistlerin kırsaldaki hükümetini feshedecektir. Maoistler ve yedi parti ittifakı kurucu meclis seçimlerine kadar geçici bir hükümet oluşturulacaktır2. Seçimlerin yapılmasıyla birlikte Maoistler silahlarını BM'ye teslim edecektir.

NKP-M ile Nepal Hükümeti arasında 21 Kasım 2006 yılında barış anlaşması imzalanır. Bu anlaşmaya göre; sınıf, etnisite, bölge ve cinsiyet ayrımlarıyla ilgili sorunların çözümü için devletin yeniden yapılanmaya gitmesi, rekabete dayalı çok partili demokratik sisteme, medeni özgürlüklere, temel haklara, insan haklarına, tam anlamıyla basın özgürlüğüne, hukukun üstünlüğüne ve demokratik sistemin diğer bütün norm ve değerlerine bağlılığın esas alınması, 1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve öteki uluslararası insani hukuk kanunlarına ve insan hakları değer ve ilkelerine bağlılığa uyulması, Nepal halkının her türlü korkudan uzak olarak, Kurucu Meclis seçimlerinde oy kullanmaları konusundaki temel haklarını garanti edilmesi, Demokrasi, barış, refah, ilerici bir sosyal ve ekonomik dönüşüm, bağımsızlık, bütünlük, egemenlik kavramlarını ve devletin itibarını merkeze koyarak, kurucu meclis seçiminin, serbest ve adil bir biçimde 2007 yılı Haziran ortasına kadar yapılması hususunda taraflarca bulunulan taahhütlerin uygulanması, ülkede 1996'dan beri sürmekte olan silahlı çarpışmaların sona erdiğini ve kurucu meclis aracılığıyla Nepal halkının egemenliğini, ilerici politik bir çözümü, devletin demokratik temelde yeniden yapılandırılmasını ve Nepal toplumunun sosyal, ekonomik ve kültürel dönüşümünü temin etmek amacıyla iki taraf arasında varılan mutabakata uygun olarak yeni bir barış ve ortaklık çağının başladığını ilan ederek, Nepal hükümeti ile Maoistler arasındaki ateşkesin kalıcı bir barışa dönüşmesini taahhüt ederek, Nepal hükümeti ile Nepal Komünist Partisi (Maoist) arasında aşağıdaki kapsamlı barış anlaşması imzalanır.

Barış görüşmeleri yapıldığı vakit kendilerini sadece bu sürece dayayarak hareket etmezler. Her daim silahlı mücadeleyi güçlendirip halkı da bu konuda bilinçlendirirler. Barış süreçlerinin geçici olduğunu ama mücadelenin her zaman sürdüğünü söyleyerek halkı olası her duruma hazırlarlar. Daha öncesinde de kaç kere barış görüşmeleri olup devlet talepleri karşılamadığından bozulmuştur. Her seferinde de halk hareketin yanında yer almıştır. Bundan dolayı halkın bu konuda her yönden örgütlenip hazırlanması etkilidir.

Güçlü bir gençlik örgütlemesi vardır ve hükümet bu durumdan korkuyor. Maoistlerin güçlü askeri kanadıdır aynı zamanda. Sokak eylemleri ve grevlerde güçlüdürler.

Başkan Prachanda "devrimciler, kitlelerin temel ihtiyaçlarına dayanarak sosyal devrim bilimini uygularlar. Bunu yaparlarken ilkelerde tavizsiz taktiklerde esnek olurlar. Eğer devrimci bir parti bu ideolojik ve politik kapasiteyi ortaya koyabilirse sadece görüşme masasında değil, savaş cephesinde de yenilmez durumda olur.

İlkelerde taviz vermeyen Nepalli Maoistler, taktiklerde en ileri esnekliği göstererek oldukça geniş kitleleri kendi önderliği etrafında toparlamayı başarabildiler. İlkelerde açık ve net davrandılar. Kitleleri hayal görmemeleri konusunda uyarırlarken, somut taleplerini emperyalist-gerici dünya destekli feodal aristokrat rejimin önüne koydular. Başkent Katmandu başta olmak üzere, önemli şehir ve kasabalarda düzenlenen kitle toplantılarında yüzbinlere, milyonlara hitap ettiler. Maoistler geniş kitlelere hedeflerini; hedeflere hangi yoldan varılacağını açık ve keskin bir dille anlattılar. Taktik esneklik asla stratejiyi yememiştir.

Nepal halkı, kendisini yüzyıllardır otokratik, feodal rejim altında bastıran, halkın köleleşmesine hizmet eden kast sisteminin altında boğan, eğitimden, sağlıktan ve insanca yaşam koşullarından mahrum bırakan, ülkenin yeraltı ve yer üstü kaynaklarını Hindistan yayılmacılığına ve ABD ile İngiliz emperyalizmine yağmalatan egemen sınıflara karşı ilk kez 10 yıl önce 1996'da Halk Savaşı'nın başlamasıyla ayağa kalkabilmiştir. Nepal halkı kendisini on yıllardır seçim vaatleriyle aldatan, emperyalizme ve faşist krallığa olan öfkesini sömüren NKP (BML) (Nepal Komünist Partisi- Birleşik Marksist Leninist) gibi tüm revizyonistlere karşı ilk kez 1996'da başlayan Halk Savaşı'yla dur diyebilmiştir. Ve Nepal halkı, komünist önderlik altında ilk kez bir halk olduğunun bilincine varmış, birleştiğinde ortaya çıkan gücünü görmüş ve kendisine güveni kazanmıştır. Ve en yiğit oğul ve kızlarını özgürlük kavgasına bedel vererek bugünkü aşamaya ulaşmıştır.
Bu savaşta 13 bin kişi yaşamını yitirir. 5 bin sivil kayıptır.

21 Mayıs 2006'da yedi partiden oluşan koalisyon hükümeti ile NKP-M arasında bir barış anlaşması imzalanır. 21 Kasım 2006 tarihinde vardıkları anlaşma sonucu savaşın sona erdiğini ilan ederler. Ve 11 yıllık gerilla savaşı sona erer. Buna göre Maoistler artık parlamentoda ve hükümette yer alacaklar ve silahlar BM denetimine verilecektir.

16 Aralık 2006 tarihinde ise taraflar geçici anayasa, kurucular meclisi, geçici hükümet ile silahsızlanma sürecinin detayları üzerinde anlaşmıştır. Anlaşmada, geçici anayasa ile hükümetin 15 Ocak 2007 tarihinde kurucu meclisinin onayına sunulması kararlaştırılmıştır. Aynı tarihte Birleşmiş Milletler denetiminde fiili silahsızlanma sürecine de başlanması kararlaştırılmıştır. Yapılan barış antlaşmasına göre, kurucular meclisi 330 sandalyeden oluşuyor. Buna göre kurucular meclisi 73'ü Maoistler, 48' diğer toplum kesimleri ile 209 diğer siyasi partilerin atamalarından oluşuyor. Maoistlerin 73 kişilik listelerinin üçte birini kadınlar, üçte biride azınlıklar, üçte biride sivil toplum örgütleri temsilcilerinden oluşuyor. Maoist listede cumhuriyetçiliği savunan Nepal ordusundan emekli bir generalin da bulunması dikkat çekmiştir. Maoistler kurucu meclisin kabinesinde ise 10 sandalye ile temsil edilmiştir. Taraflarca Kabul edilen geçici anayasada, Nepal Demokratik bir ülkedir tanımlaması yapılarak, Kurulacak kurucular meclisine, halk oylamasına sunulacak, nihai yeni anayasayı oluşturma yetkisi veriliyor. Yine geçici anayasada Krallığın şahsi malları hariç, Krallık denetimindeki tüm mal varlıklarının kamulaştırılması, Krallığın geleceğinin de referandumla belirlemesi yer alıyor. Kurucular Meclisi yeni anayasayı oluşturması ile Haziran 2007 de halk oylamasına sunması bekleniyor.

15 Ocak 2007 yılında kurucu meclis ilan edilir ve silahsızlanmaya başlarlar. Monarşiye son verilmediği için NKP-M Eylül 2007'de geçici hükümetten ayrılır. Hemen ardından da büyük çaplı protesto gösterileri için çağrı yaparlar. Nepal gerilla lideri, taleplerinin karşılanmaması durumunda silahlı mücadeleye tekrar dönebileceklerini söylemiştir.
Parti olarak görüşmelerden yana olduklarını belirten Prachanda, ancak amaçlarına ulaşmak için gerekirse 40 yıl daha silahlı mücadele de verebileceklerini söylemiştir.

Aralık 2007'de anlaşmaya vararak ülkede cumhuriyet ilan edilmesi kararı verilir.

Maocu gerillalar ile hükümet arasında varılan anlaşmaya göre, Nepal'de 2008 yılının ilkbaharında yapılacak genel seçimlerin ve kurucu meclisin tesisinin ardından cumhuriyet ilan edilecektir.

8- DOĞU TİMOR (OSTTİMOR)- XANANA GUSMAO

Doğu Timor ada olan bir ülkedir. Endonezya tarafından işgal edilen bir yerdir. Daha önce Portekiz sömürgesi olan Osttimor yani Doğu Timor 1974'te bağımsızlığına kavuşmuştur. 1974 yılında Portekiz Doğu Timor'dan çekilmeye karar verir. Portekiz'in geri çekilmesinden sonra ülkede bir kargaşa ortamı yaşanır ve daha sonra bir iç savaşa dönüşür. Adaya yerleşmiş olan Portekiz kökenliler UDT'yi (Timor Demokratik Birliği) kurarlar. Gusmao gibi yerli halktan gelenlerse Doğu Timor Sosyal Demokrat Partisini kurarlar. Ve savaşmaya karar verirler. Bu parti daha sonra adını FRETİLİN olarak değiştirmiştir. Fretilin kısa bir sürede yoksul halktan büyük bir destek alır. Fretilin kölelik ve ayak işlerinin layık görüldüğü yoksul insanların politik temsilcisi olarak iç savaştaki yerini almıştır.
Savaşın başlamasından yalnızca bir ay sonra 7 Aralık 1975 yılında Doğu Timor adası bu kez Endonezya ordusu tarafından işgal edilir. Bir yıl sonra da topraklarına katarlar. Endonezya iç savaşa müdahale etme bahanesiyle 25 yıl sürecek kanlı işgalini başlatır.
Doğu Timor'un ormanlık alanları vardır. Gusmao ve arkadaşları tekrardan Doğu Timor'un bağımsızlığını elde etmek için bu ormanlara dayanarak savaşmaya karar verirler. Kendilerini ormanların derinliklerinde saklayarak düşmana karşı savaşırlar. Bu şekilde gerilla savaşını başlatırlar. Endonezya ordusu da bu gerilla direnişini kırmak için her şeyi yapmaktadır; köylere baskın, köyleri yakıp-yıkma, kadınlara tecavüz etme, gözaltına alma, gizli ya da açık bir şekilde öldürmeler Endonezya ordusunun rutin işleri haline gelmiştir.
Mücadelelerini dış dünyaya duyurmak için basını iyi kullanırlar. Gusmao da mücadele içinde ilk başta Fretilin'in verdiği silahlı mücadeleyi dış dünyaya duyurmak için gazetelere yazı ve şiirler yazar. Fakat sadece yazmakla mücadele etmenin yeterli olmadığını anlar. 1978 yılının sonlarında komutan Nicolau Labato'nun pusuda öldürülmesi silahlı mücadeleye başlamasına vesile olur. Yazı yazmayı bir kenara bırakarak gerilla taktik uzmanlığı göreviyle aktif mücadeleye başlar.
Xanana Gusmao komutan Labato'nun yerini alır. Fretilin hareketinin silahlı kanadı Falintil (doğu Timor ulusal kurtuluş ordusu)'dir. Gusmao bu orduyu yönetmeye başlar. Entelektüel ve yiğit, cesur yönünü birleştirerek savaşa öncülük eder. Önemli bir özelliği kendini iyi kamuflaj etmesi yani saklayabilmesidir. Ülke içinde hareketli bir şekilde çalışma yürütmesine rağmen fark edilmemiştir. Toplu taşıma araçlarını kullanmış, rahatça dolaşmış, köylere kadar gitmiştir. Köylülerle sohbet edip onları örgütlemiştir. Çok aktif bir şekilde mücadelesini sürdürmüştür.
Xanana Gusmao 1987 yılında, Doğu Timorlu tüm sürgünlere gelecekle ilgili önemli mesajların

olduğu birer teyp kaseti gönderir. Gusmao savaşan tüm hareketlere eğer Endonezya'yı yenmek ve onu Doğu Timor'dan çıkarmak istiyorsanız yapılacak en önemli iş sivil savaşın farklı tüm gruplarının ortak bir cephede buluşup birlikte savaşması şarttır, der. Ayrıca mesajında ortak cephe oluşursa Falintil'in o andan itibaren yalnızca Fretili'nin savaşan politik kanadı değil tüm grupların ortak direniş ordusuna dönüşeceğini belirtir. Bu yeni yapılanma isteğini riskli olarak değerlendirenler de vardı. Gusmao'ya en yakın komutanlardan dahi bu birleşmeye inanmayanlar bulunmaktadır. Falintil hareketiyle UDP birbiriyle birçok kez çatışmış ve kayıplar vermişlerdir. Çatışmalarda yakalanan esirlere işkence, tecavüz edilmiştir. Fakat tüm olumsuz bakış ve değerlendirmelere rağmen tüm fraksiyonlardan Gusmao'nın teklifine olumlu yanıt verilir. Hepsi tek tek güven ve desteklerini Gusmao'ya iletir.

Gusmao 1975 yılından 1992 yılına kadar Falintil gerillalarıyla birlikte ormanda verdiği savaşla Endonezya ordusunun kâbusu olmuştur. Gusmao 1992 yılında bir yeraltı sığınağında yakalanır. Ormanların derinliklerini o kadar iyi kullanırlar ki Endonezya askerleri düşmanlarının birer hayalet olabileceğine inanmaya başlar. Hiç beklenilmeyen bir anda ortaya çıkıp askerlere büyük kayıplar vermektedirler. Geldikleri gibi ormanın karanlıklarında sır olup kayboluyorlar. Yani nerden ne zaman gelecekleri ve nerden kayboldukları bilinmiyor. Bu da düşmanlarını çok korkutuyor. Bu yönüyle doğru bir tarzla gerilla savaşını yürüttüklerini söyleyebiliriz. Endonezya ordusu yürütülen bu gerilla savaşına karşı yenilgili ruh halini yaşar altı kere Falintil'e ateşkes çağrısı yapar. Gerillanın yürüttüğü savaş karşısında büyük bir korku ve çaresizlik durumunu yaşamıştır. Ateşkes çağrılarının yanında para, mal ve toprak teklifinde de bulunurlar. Fakat gerillaların tek bir talebi vardır. Doğu Timor halkının kendi geleceğine kendisinin karar verebilmesidir.

Gusmao ülkeyi bölmek ayrı bir devlet kurmak maksadıyla isyan çıkarma ve bu isyana önderlik etme suçlarından ömür boyu hapse mahkûm edilir. Silahlı illegal ordu kurma suçundan ölüm cezasına çaptırılma gibi bir durum da olmasına rağmen bu ceza verilmez. Fakat gerilla savaşının devam etmesi, muhalefetin yükselmesi ve uluslararası baskıdan kaynaklı Suharto rejimi Gusmao'nın cezasını ömür boyu hapisten 20 yıla çevirmeye mecbur kalır. Gusmao hapisteyken BM örgütünden Suharto rejimiyle cezasına dönük görüşebileceklerine dönük iki teklif alır fakat Gusmao bu teklifleri reddeder. Hapishanede avukatları aracılığıyla sürekli açıklamalarda bulunur. Nelson Mandela ve Gusmao yaşadıkları birçok ortak yönlerden dolayı birbirlerine benzetilirler. 1997 yılında Nelson Mandela Endonezya'yı ziyaret ettiğinde Gusmao'yla da görüşür. Gusmao 1999 yılının ilk günlerinde hapishaneden göz hapsinde tutulacağı eve taşınır. 7 Eylül 1999 yılında da doğu Timor'un ülkeleri için bağımsızlığa evet dedikleri referandumdan sonra serbest bırakılır.

Osttimor'daki bağımsızlık savaşı sosyalist bir karakter taşımakta ve bölgede sosyalist bir toplum kurmayı hedeflemektedir.

Doğu Timor'da gerilla savaşının yanında halk sürekli olarak ayaklanma halinde sokaklarda direniş halindedir. Bundan kaynaklı Endonezya ordusu tarafından katledilen binlerce insan vardır. Ayaklanma olaylarında yaklaşık 200 bin kişinin katledildiği belirtiliyor. BM, Avusturya, Portekiz, ABD Endonezya'ya karşı doğu Timor'un yanında yer alırlar. Zaten Endonezya'nın kendisi de 1945 yılında kurulur. Avrupalıların Endonezya'ya ilgileri 15. ve 16. Yüzyılda baharata olan talep yüzünden başlar. 1602 yılında Hollanda doğu Hindistan şirketinin kurulması ile Endonezya'da Hollanda sömürge yönetimi başlar. Ülke 1945 tarihinde Suharno ve Dr. Hattan'ın liderliğinde bağımsızlığını ilan eder fakat 1949 yılında Hollanda'nın takımadalar üzerindeki egemenliğini devretmesiyle gerçek bağımsızlığına kavuşur. Böylece tarihte hiç olmayan bir devlet kurulmuş olur. Aslında Doğu Timor emperyalist güçler tarafından Endonezya'ya karşı bir koz olarak kullanılmıştır. Endonezya siyasi ve ekonomik kriz yaşayan bir

ülkedir. Ülke olarak bir sürü borcu vardır. Bundan kaynaklı Avrupa'ya bağımlı hale gelmiştir. Bu durumu da batılılar kullanır. Batılılar destek verme karşılığında Endonezya'dan tavizler almak isterler. Doğu Timor batılılar ve Endonezya arasında bir rekabet alanına dönüşür. Endonezya Hint okyanusu ve pasifik arasında yer alan bir adalar imparatorluğudur. Endonezya dünyanın en büyük su yolunu elinde bulundurmaktadır. Bu yönüyle de Çin'e karşı bir denge unsurudur. Doğu Timor ise bu adalar imparatorluğunun tam merkezinde yer alır. Avustralya'nın Çin ve Japonya pazarına açılan yollarını kontrol ettiği gibi petrol sahasının da merkezidir. Ticaretinin büyük bir kısmını bölge ülkelerine yapan Avustralya için doğu Timor vazgeçilmezdir. Bundan kaynaklı ekonomik olarak nüfuz alanına almak istemektedir. Desteği sadece kendi çıkarı içindir. Halbuki emperyalizm bir zamanlar Suharto'yu destekleyerek Suharno yönetimini devre dışı bırakır. Bu şekilde Suharto CIA'nın desteğiyle yönetime el koyar. Bu süreçte muhalif olan bir milyon insan katledilir. Emperyalizm o zamanlar bu katliamlara sesini çıkarmaz zaten kendisi bunun olmasını istemiştir. Çıkarı için desteklemiştir. Ama ne vakit artık bu yönetim işine yaramaz hale geldi çıkarı için kullanılmayacak duruma geldi o vakit de çok rahat bir kenara atarak bu sefer ona karşı başka bir gücü desteklemeye başlar. Çıkarları bunu gerektirir. Bu sefer Endonezya'nın yaptığı katliamları sanki insan hakları savunucusuymuşlar gibi teşhir etmeye başlar.

Endonezya birçok kültürün ve inancın yaşandığı bir yerdir. Çoğunluk Müslüman olmasına rağmen Hristiyan kesim de vardır. Endonezya'da 17 bin ada 300 dil bulunmaktadır. Nüfusun %65'i Cava adasında yaşamaktadır. Çok küçük bir kesimi Malay ırkı oluşturmaktadır. Eğer doğru bir politika yürütülmezse batılılar tarafından bu özelliği kullanılıp parçalanabilecek bir ülkedir. Emperyalist güçlerin ayaklanmalara vereceği destek Endonezya'nın parçalanmasını sağlamak ve bu şekilde kendi çıkarına göre kullanmak içindir. Bölgede Çin'e karşı tek caydırıcı güç Endonezya olduğundan batılı emperyalist güçler istikrarlı ve ekonomik yönden güçlü bir Endonezya kurmak isterler.

Referandumdan sonra bağımsızlık yanlılarına ve sivillere yönelik şiddet eylemleri gerçekleştirilir. BM bu durumu ileri sürerek bölgeye BM barış gücü olarak gelip yerleşir.

Doğu Timor 24 yıllık baskı ve zulmün ardından bağımsızlığını ilan eder ve Endonezya ordusu geri çekilir. Endonezya ekonomik krizin yanında Doğu Timor krizi ile de dünyanın siyasi gündemine oturur. Endonezya halklara karşı büyük baskı uygulayarak yanlış politikalar yürüterek büyük bedeller öder. Bu büyük bedelleri de yine kendisine müttefik gözüyle baktığı ve ekonomik krizde büyük payları olan ABD, İngiltere ve diğer batılı ülkelerdir. Nasıl ki T.C. yıllarca Misak-i Milli ve üniter devlet diyerek Kürdistan'da en ufak özgürlük direnişini kanla, baskıyla bastırma eğilimini gösterdiyse Endonezya'da çoğulcu birlik şiarıyla 200 milyon nüfuslu pasifik ve Hint okyanusu arasına sıkışmış koca bir coğrafyayı bir arada tutmayı hedefliyordu. Her yerde şu gerçekliği görmekteyiz. Hiçbir halk baskı ve zulmü kabul etmemekte ve buna karşı her daim direnmektedir. Endonezya'daki Timor adası halkı da kendilerine uygulanan baskı ve zulmü kabul etmemiş gerilla mücadelesinin yanında hem gerillanın en büyük destekçisi olmuş hem de çok aktif bir şekilde mücadelede rol oynamışlardır. Her yerde gerçekleştirdikleri ayaklanmalarla Endonezya ordusunu zorlamışlardır. Buna karşılık büyük bedelleri vermeyi göze almışlar ve bu uğurda büyük bedeller de vermişlerdir.

1998'deki Asya krizine kadar Endonezya ekonomik refahında etkisiyle gücünü küçücük adalarda toparlayıp insanları denetim altında tutabiliyordu. Ancak ekonomik kriz, iç siyaseti coğrafyayı altüst etmiştir. Ülkeyi 32 yıl boyunca diktatoryayla yöneten 78 yaşındaki Suharto üniversitelilerin baskısı sonucu istifa etmek zorunda kalır. Tabii bu istifa uzun yıllardır süren baskının bitirilmesi anlamına gelmiyordu. İlkel milliyetçilik hakimdir ve köklü bir demokrasi getirme amaçları yoktur. Üstelik Suharto'nun tek hedefi azınlık halkların hizmetine verilmeyen

ekonomik kalkınmaydı. Buna karşı çıkanlar çok büyük bir baskıyla karşı karşıya kalıyorlardı. Bu dönemden en çok etkilenen Doğu Timor olmuştur. Rejim karşıtı muhalefete hiçbir özgürlük sahası bırakılmamıştır. 1945'ten 1949'a kadar Hollandalılara karşı bağımsızlık mücadelesi veren Suharto cumhuriyetin ilan edilmesinden sonra ordu içinde topladığı apoletlilerden yararlanarak kurucu devlet başkanı Sukarno'yu devirerek yerine geçer. Bir daha da bu koltuktan inmemiştir. Suharto'nun istifasından sonra yapılan seçimlerde Yusuf Habibi iktidara gelir. Bu iktidar değişimi kendisiyle birçok gelişmeyi de getirir. En büyük gelişme ve değişim de Doğu Timor'da yaşanır. Suharto'nun enkazını kaldırmakla meşgul olan Habibi, bir yandan yıllarca sürdürülen katı politikadan uzaklaşarak Doğu Timor'da bağımsızlık referandumu vaad ederken ülke içinde de her an direnişe hazır bekleyen öğrenci hareketlerini dizginleştirmeye, Doğu Timur'un hareketine kesinlikle karşı çıkan Sukarno'nun kızı Megawati'nin muhalefet hareketine de belli güvence ve tavizler vermekle uğraşmıştır. Habibi BM ve Doğu Timor'a her türlü güvence verirken adadaki Endonezya askerlerinin gözleri önünde devlete bağlı milisler geçtikleri yerleri yakarak büyük yıkımlara sebep olmuşlardır. Her yerde can ve mal kaybına yol açmışlardır.

Endonezya kaba yöntemlerle ulusal birliği sağlamaya çalışmıştır. Halklara hiçbir zaman ekonomik refahtan pay verilmemiştir. Tersine Doğu Timor'a ait yeraltı ve yerüstü tüm zenginliklerini talan edilmiştir. Yine Endonezya yönetiminin halklar üzerinde baskısı çok fazla olmuştur. Ekonomik gücü halklar için değil halklara karşı kullanmıştır. Toplumun içinde militarizm yaygınlaştırılır toplumun bir bütün olarak askerileştirilmesi hedeflenir. Suharto devlete yönelik ayaklanmaları denetim altına almak ister. 1998'deki ekonomik krizin rejimi çökertmesiyle birlikte bu yönetimin de sonu gelir.

Fretilin kısa ve karışık bir iç savaştan sonra Doğu Timor'da 28 Kasım 1975 tarihinde bağımsızlık ilan eder. Doğu Timor'u 7 Aralık 1975 günü de Endonezya birlikleri işgal ederler. Fretilin buna yıllarca sürecek bir gerilla savaşıyla karşılık verir. Yapılan şey zora dayalı bir istiladır. Halk içinde büyük kayıplar meydana gelir. Üstünlük Cakarta yani Endonezya ordusunda olmasına rağmen direnişi bastıramamıştır. 1976 yılında Suharto Doğu Timor'u ülkenin bir eyaleti olarak ilan eder. Endonezya meclisinde milletvekili arasında ordu mensubunun yer alması mecburiyeti vardır. Ordu mensubuna ait olanlar seçim yoluyla seçilmeyip atanıyorlardı. Ordunun siyaset ve politika belirleme üzerinde etkisi çok fazladır hatta ülkedeki gelişmelere yön veren ordudur.

Gençlik ve kadın Doğu Timor'da mücadelede aktif rol alır. Falintil özgürlük savaşçıları Endonezya ordusunun yoğun operasyonlarına rağmen etkili bir gerilla gücü olur. Endonezya ve Fretilin arasındaki görüşmeler 1994 yılında başlar. Fretilin Endonezya'nın adım atması ve esir alınan liderleri Gusmao'yu serbest bırakmasıyla ateşkes ilan edeceğini belirtir. Ama bu talepleri kabul edilmez.

Doğu Timor 1999'da yapılan referandumla Endonezya'dan ayrılır. BM kontrolünde bağımsızlığını elde eder. Tam bağımsızlığını 20 Mayıs günü kazanır. 2001 yılında BM yönetimi yeni hükümete devreder.

9- KUZEY KORE

Kore günümüze kadar da Kuzey ve Güney Kore olarak ikiye bölünmüş haldedir. Kuzey Kore sosyalist ilkelere göre yönetim şeklini ve sistemini kurmuş yaşamını buna göre dizayn etmiştir. Güney Kore ise hükümeti ABD işbirlikçisi olan kapitalist sisteme göre sistemini oluşturan ve yaşamını şekillendiren bir duruma sahiptir.1950-1953 yılları arasındaki Kore savaşında Kore ikiye bölünmüştür. Ülkenin güney kısmı emperyalistlerin elinde kalırken Kuzey kısmı ise komünist ilkeleri savunan Korelilerin elinde kalmıştır.

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti 9 Ekim 1948'de kurulmuştur. Yani ABD Kore'ye saldırdığı zaman daha yeni oluşturulmuş bir sisteme sahiptir ve her yönden kendini tam örgütlemiş değildir. Kore'nin başta Sovyet olmak üzere destek veren müttefikleri bile bu işgale karşı dayanamayacaklarını düşünüyordu. Ama Kore halkı Mareşal Kim İl Sung ve Kore İşçi Partisi öncülüğünde ve farklı ülkelerdeki halkların da desteğiyle verdikleri savaşı kazanmış ve başarıya ulaşmışlardı. Bu şekilde emperyalistleri ateşkese zorlamışlardı. Kore bu savaşı verdiği sırada yoksul ve geri kalmış bir ülkedir.

Kore'nin tarihine baktığımızda aslında orta çağda pek çok alanda Avrupa'dan daha ileri bir konumdadır. Teknoloji, tıp, bilim, tarım alanlarında yine kültürel alanda çok daha gelişkindir. Ama kendini feodalizm etkisinden kurtaramadığından gerilemeye başlamıştır. Ve diğer ülkeler için potansiyel sömürge ülkesi olarak görülmüştür.

Amerika ve İngiltere emperyalizmi bir süre Kore'de hakimiyet gösterdikten sonra 1905 yılındaki Rus-Japonya savaşından sonra ABD bu bölgedeki hakimiyeti Japonlara bırakır. ABD ve Japonya arasında yapılan anlaşmayla 1905-1908 yılları arasında 'Kore'nin korunması' görevi Japonya'ya verilmiştir. Japonya, Kore'yi Asya ülkelerini boyunduruk altına almak için bir atlama taşı olarak görmüştür. Japonya Kore'nin bağımsızlığına adım adım son vererek 1910 yılında bu ülkeyi resmen sömürgesi ilan etmiştir.

Kore o dönem hanedanlık sistemiyle yönetilmektedir ve ülkeyi koruyacak pozisyonda değildir. Fakat çoğunluğu köylülerden oluşan Kore halkının hem feodalizme hem de Japon işgaline karşı direnişleri olmuştur. Japon işgaline karşı bir gönüllüler ordusu kurulur. Daha çok bireysel eylemler yapmışlardır. Birçok yetkili kişi, ABD işbirlikçisi ve diplomatlarına yönelik suikast eylemleri gerçekleştirilmiştir. Bunlar önemli eylemler olsa da sonuç alıcı olmamıştır. Çünkü tek yönlü eylemlerle sınırlı kalmıştır, caydırıcı olamamıştır. Japonya Kore'yi bir hammadde ve işgücü kaynağı, metalarını satacakları bir Pazar ve Asya kıtasında başka ülkelere yapacağı saldırılar için bir üs alanı haline getirmiştir. Bu şekilde Kore'nin dili ve kültürü yasaklanmış Japonya'nın bir parçası haline getirilmiştir.

Kore önce Japonya daha sonra da ABD'yi yenerek ülkesini kısa sürede örgütlemiş ve sistemini kurarak geliştirmiştir. Ekim devriminin etkisiyle Koreliler arasında halk gücüne dayanarak bağımsızlıklarını kazanma görüşü güçlenir. Tabii emperyalistlere dayanarak kurtuluşu esas alan bir kesim de vardır. Halkın içinde sürekli Japon işgaline karşı ayaklanmalar olmuş, direniş gelişmiştir. Bu direnişlerde Japonya'nın yönelimi çok sert olmuş ve bu ayaklanmalara katılan binlerce kişi katledilmiştir ve tutuklanmıştır. Halkın öncülük sorunu açığa çıktığından ayaklanmalarına, direnişteki ısrarlı duruşlarına rağmen buna yön verilmemiş ve kazanıma dönüşmemiştir. Daha sonra bu boşluğu Kim Hyong Jik doldurmuş ve halka dayanarak bir direniş örgütü kurmayı hedeflemiştir. Ama Japon gizli polisi bunu öğrenir ve yüz yoldaşıyla beraber hapse atar. Zindandan çıktığında da gizli ve açık olmak üzere çalışmalarına devam etmiş olsa da gördüğü işkencelerden kaynaklı bir süre sonra yaşamını kaybetmiştir. Yerine oğlu Kim İl Sung direnişi örgütleme görevini üstlenmiştir. Kim İl Sung babası sayesinde küçük yaşta devrimci hareketle tanışmıştır. Bu zor koşullar altında ekim devriminden etkilenerek Marksist-Leninist çizgide bir parti kurulur. Marksizm-Leninizm fikri Ekim devriminden sonra tüm doğu ülkelerinde etkili olmuştur. Kore'de de hızlı bir şekilde yayılmış ve çeşitli bölgelerde komünist çevreler oluşmuştur. 1925 yılında Kore komünist Partisi KKP kurulmuştur. Fakat komünistlerin birliğini sağlayamadığından, partinin kuruluşu koşullara denk gelmediğinden başarılı olamamış ve 1928 yılında kapatılmıştır. Komünistlerin birlik oluşturamamasının sebebi; Japonya'nın işgali altında bulunmaları, Japon gizli polisinin sürekli kovuşturmaları hızla yayılmasını engellemiştir. Yine parti yöneticileri halktan kopuk aydın kesimdir. Ve komünizmin tam olarak ne ifade ettiğinin farkında değillerdir. Halk tam olarak bilinçli hale getirilmediğinden bu

görüşler halkın arasında yayılıp benimsenmemiştir. Ve durum da Japonların işine yaramış, var olan boşluğu doldurarak halkın içine ajanlarını koymuşlardır.
Kim İl Sung tüm bu gerçeklikleri göz önünde bulundurarak burjuva milliyetçilere ve sahte komünistlere karşı eleştirel bir tutum alarak oluşturacağı komünist hareketi Kore halkına dayanarak kurmuştur. Yaptığı ilk iş halktan gelen militanları eğitmek olmuştur. Amacı hiçbir zaman Komintern tarafından tanınmak olmamış böyle yaklaşanlara karşı da önemli olanın halk tarafından tanınmak olduğunu söyleyerek eleştirmiştir. 17 Ekim 1926 yılında Emperyalizme Hayır Birliği EHB'yi kurar. Bununla komünist partinin temelleri atılmıştır ve Kore İşçi Partisi'nin de. Bu temeller üzerinden yükselmiştir. EHB'nin programı öncelikle Japonların yenilgiye uğratılması ve Kore'nin bağımsızlığına kavuşmasıdır. Daha sonra da sosyalizm ve komünizmin inşa edilmesi ve son olarak da sosyalist ülkelerin ortak savaşımıyla dünya emperyalizmin yenilgiye uğratılarak komünizmi tüm dünyada hâkim kılmaktır. Bu doğrultuda örgütleme çalışmaları yürütmüştür, gençleri etrafında toplamıştır. Daha sonra EHB'yi Anti-Emperyalist Gençlik Birliği ve Kore Genç Komünistler Birliği ile değiştirmiştir. Kim İl Sung'un programı açık ve gizli şekilde olmak üzere mücadeleyi bir arada yürütmektir. Bunun yanında katılanlar eğitimden geçirilecek tecrübe kazandıkça da gizli çalışmalara katılarak mücadele etmeyi esas almıştır. Kadro oluşturmayı esas almıştır.
Devrim sırasında da devrimden sonra da asıl rolü halk kitleleri oynayacaktır denilerek halkın önemi öne çıkarılmıştır. Çalışmalarını da bunun üzerinden yürütmüşlerdir. Hiçbir aşamadan geçmeden direkt iktidara gelme tarzından ziyade devrimin aşama aşama gerçekleşeceğini savunmuşlardır. Buna göre Kore devriminin ilk hedefi Japon işgaline son vermek, Kore'nin bağımsızlığını kazanmak, feodal ilişkilere son verecek demokratik bir devrimi gerçekleştirmektir. Kore devriminin ilk aşaması anti-emperyalist, anti-feodal ve demokratik karakterdedir. Amaçları sosyalist devrim ve sosyalist inşa okullarını yaratacak demokratik ve bağımsız bir ülke kurmaktır.
Pek çok mücadele biçiminin iç içe yürütülmesi gerektiğini savunmuş ve silahlı mücadelenin önemine vurgu yapmıştır. Emperyalizm doğası gereği şiddet kullandığından buna karşı ancak silahlı güçlerle mücadele edebileceklerini ifade etmiştir. Bunun üzerine 1930 yılında Japonlara karşı savaşmak üzere Kore Devrimci Ordusu KDO kurulmuştur. Bunun yanında kitleler içinde ajitasyon yapacak birimler kurulmuştur. 25 Nisan 1932 yılında da Anti-Japon Halk Ordusu AHGO kurulmuştur. Eş zamanlı olarak da Devrimci Halk Hükümetleri kurulmuştur. Bu hükümet, toprakları halka dağıtır, iş saatini azaltır, kadın-erkek eşitliğini savunur, zorunlu eğitimi uygular ve ücretsiz sağlık hizmetleri vermeye başlar. Daha sonra bu ordu 1934 yılında Kore Halk Devrimci Ordusu olarak değiştirilmiştir.
1936 yılında Anavatanın Kurtarılması Birliği AKB'yi kurularak ordu ile kitleler arasındaki bağ güçlendirilmiştir. Eylem tarzları arasında şehirdeki emperyalist güçlere karşı ani baskınlar yaparak yenilgiye uğratmaktır. Gerilla gücü 1938 sonu ve 1939 başında eksi kırk derecede yüz gün süren Çetin Yürüyüş Kore halkının Japonlara karşı verdiği mücadelede önemli bir olaydır. Bu yürüyüşte Japon ordusunun manevraları boşa çıkarılmıştır ve halkla bütünleşen gerillanın yenilemeyeceği kanıtlanmıştır.
9 Ağustos 1945 yılında Sovyetler Birliği Almanya'yı yenilgiye uğrattıktan sonra Japonya'ya savaş ilan eder. Kore Halk Devrimci Ordusu ile Kızıl Ordu birlikte Japonlara karşı savaşırlar ve 15 Ağustos 1945 yılında yenilgiye uğratırlar. Birçok yerde halk komiteleri kurulur.
Kore kendi ülkelerinde sosyalizmi kurarken diğer sosyalist ülkeleri taklit etmekten kaçınmıştır. Kolaycılıktan kaçınarak kendi gücüne dayanmıştır. Kore'nin lideri; "Bizim istediğimiz demokrasi batılı kapitalist ülkelerin demokrasisinden temelde ayrılır; ama bizim istediğimiz demokrasi sosyalist bir ülkenin körü körüne kopya edilmesinden ibaret de değildir. Bizim demokrasimiz

anti-emperyalist, anti-feodal demokratik devrim aşamasındaki Kore gerçeğine en uygun demokrasi biçimidir.” İlk hedef, sosyalizme geçişe uygun koşullara sahip zengin, güçlü ve bağımsız bir toplum yaratmaktır.

1945 yılında Japonya’nın teslim olmasından sonra ABD birlikleri Japonya’nın güneyini işgal eder. Kuzey Kore kısmında sosyalizmi hayata geçirecek olan Kuzey Kore Geçici Halk Komitesi kurulur. Bu yapı daha önceden halk içinde kurulmuş olan yerel halk komiteleri ile pek çok demokratik parti ve toplumsal örgütlerin birleşmesinden oluşmuştur.

Bu süreçten sonra halkın eğitimine çok önem verilir. Amaç ülkedeki okuma yazma oranını artırmak ve halktaki bilinç düzeyini yükseltmektir. Bir yıl içinde iki milyon insan okuma yazma öğrenmiştir.

Bağımsızlık elde edildiğinde ülke nüfusunun %80’ini köylüler oluşturmaktadır. Tüm toprak sahiplerinin toprakları köylüler arasında paylaştırılır. Sanayi kuruluşları ulusallaştırılır. Geçici hükümet 1947 yılında Halk Komitesine dönüştürülür. Zamanla sanayilerini geliştirirler.

ABD 1950 yılında yeni kurulan sosyalist devlete savaş ilan eder. Kore halkı tarafından kısa zaman içinde üretilen onca değer ABD emperyalizmi ve Türkiye de dahil olmak üzere onun maşaları tarafından yok edilir. Savaş 1950’den 1953 yılına kadar devam eder. Fakat Kore halkı direnerek bu savaşı kazanır. Ama bununla birlikte Kore ikiye bölünmüş, yıkılmış bir ülke haline gelir. Tekrardan Kore’nin ayağa kalkamayacağı düşünülür. Kimsenin bu koşullarda beklemediği ülkeyi yeniden inşa görevini zor da olsa başarmışlardır. Hem sanayiye hem de tarıma önem veren bir politika izleyerek kolektivizmi geliştirmişlerdir. Bu süreç 1958 yılına kadar devam etmiştir.

Kim İl Sung Kore’de sosyalist inşaya hızla devam etmenin sadece halkın yaşam standardını yükseltmek için değil, aynı zamanda güneydeki devrimci harekete destek olacak güçlü bir merkezin oluşturulması için zorunlu olduğunu göstermiştir. Parti içinde bu görüşe katılmayıp Kore ikiye bölünmüş ve savaş halindeyken sosyalizm inşasının yanlış olduğunu savunanlar olur. Bunlar daha çok revizyonist çizgiyi savunan kesimdir. Bu doğrultuda partiye karşı komplo girişiminde bulunurlar. Bu komplolar açığa çıkarılıp teşhir edilir. Tabii bu mücadele hemen sona ermez bir yere kadar büyük zararlar da verir ama sonunda parti bu anlayışlardan temizlenir.

Kim İl Sung, sosyalizmin temellerini sağlamlaştırmak için üç cephede birden savaşmak gerektiğini belirtmiştir: ideoloji, teknoloji ve kültür. Özellikle ideolojik mücadeleye çok önem verilir. Bu mücadeleyle hem ülkelerindeki sosyalizmi kurumlaştırarak korumak isterler hem dış saldırılara karşı halkın bilinçlendirilmesini oluşturmak isterler.

Diğer ülkelerde olduğu gibi Kore’de de ABD işbirlikçisi olan bir kesim vardır. Güney Kore kısmındaki hükümet ABD işbirlikçisi olan ve ABD doğrultusunda kurulan kapitalist bir yönetimdir.

10- JRA HÜCRE ÖRGÜTLENMESİ / JAPONYA

1967-74 dönemindeki askeri cuntanın devrilmesine neden olan bir grup öğrenci tarafından oluşturulmuştur. Bu örgüt en çok suikast eylemlerini benimsemektedir. Sıkı bir yapılanma olan hücre sistemini uygulamıştır. Hem karar veren hem de uygulayandır. Üye sayısı çok azdır. Büyüme ve sempatizan kazandırma gibi bir maksatları olmamıştır. Örgütün çekirdek kadrosu 20 kişiyi aşmayan disiplinli ve kapalı bir gruptan oluşmaktadır. İçlerinde öğretmen, gazeteci, profesör, doktor gibi aydın kesime mensup kişiler de bulunmaktadır.

Japon kızıl ordusu mensupları Ortadoğu'da üstlenmekte ve dünya çapında faaliyet göstermektedirler. Eylemlerinde silah kullanmayan JRA üyeleri yerel kaynaklarından elde ettikleri patlayıcı maddelerden el yapımı bomba imal ederek bunları kullanmaktadırlar.

11- FİLİPİNLER GERİLLA SAVAŞI

Filipin gerillalarına Huk denilmektedir. Filipinler'de komünist önderliğindeki Huk hareketi yenilgiye uğramıştır. Yenilgilerinin sebebi taktik hatalarından ve ileriye dönük yürüttükleri tahminler yani süreci doğru analiz etmeyip geleceği doğru yorumlamamadan kaynaklanmaktadır. Eğer yenilgilerinin sebeplerini sıralarsak;

-Devrimin koşullarını gerçekçi temelde ele almamışlardır. Bundan kaynaklı düşmanın içinde bulunduğu durumu her yönüyle ele alıp değerlendirme, analiz etme açığa çıkmamıştır. Ve emperyalistlerin halk üzerinde yarattığı etkiyi iyi değerlendirememişlerdir. Ortamı her yönden devrime hazır görme, halkı yanında kabul etme düşmanı da kolayca yenebileceğini sanma vardır. Halbuki devrim için devrim koşullarını, düşmanın ve halkın koşullarını, gerçekliklerini doğru analiz etme buna göre mücadele eksenini belirleme gerekmektedir. Kendini sürece hazırlayarak işe başlamayla beraber halkın ikna edilmesi örgütlenmesi gerekir. Halkın içinde bulunduğu koşullar, yaşadığı gerçeklikler doğru kavranılıp halka buna göre yaklaşım belirlenmelidir. Düşmana karşı da düşman gerçekliği göz ardı edilmeden savaş stratejisi ve taktikleri belirlenmelidir. Düşmanlarının durumunu çok zayıf olarak ele alıp yaklaşmışlardır. Halkın düşmanın reform vaatlerine kandığını fark edememişlerdir.

-Devrim için kendilerini ilan ettikten sonra parti olarak bütün güçlerini ve kadrolarını silahlı mücadele için seferber etmişlerdir. Fakat bunun yanında emperyalizme karşı birleşmiş bir cephe kurmayı öngörmemiş, geniş halk kitlelerinin de eylemleriyle katkıda bulunabilecekleri başka mücadele yolları ortaya konmamıştır. Halk aktif bir şekilde mücadele için seferber edilmemiştir, bunun örgütlenmesi yapılmamıştır. Yani halk kazanılmamıştır. Devrim silahlı mücadelenin yanında halklarla kazanılır. Devrimi yapacak olan halklardır. Eğer halkı devrime aktif katamazsan sadece silahlı mücadeleyle sonuca ulaşmak imkansızdır. Bunun yanında Amerika emperyalizmine karşı savaşan diğer güçlerle ittifak geliştirmemiştir.

-Kendine doğru yaklaşımda sorunlar açığa çıkmıştır. Durumundan razı olarak kendine çok güvenen bir durumu yaşamıştır. Bundan kaynaklı da güvenlik tedbirlerini alma gereği duymamıştır. Gizliliğe dikkat etmediklerinden kaynaklı çok rahat emperyalistlerin yönetimindeki Filipin haber alma kuruluşları tarafından yerleri tespit edilir ve tüm parti sekreterliği ile birçok önde gelen parti üyesi tutuklanır. Parti belgelerini ve haberleşmesini içine alan bütün dosyalar bu baskınlarda karşı tarafın eline geçmiş ve böylece hareketin bütün örgütlenme ve taktik hazırlıkları açığa çıkmıştır. Geride kalan önderler hareketi yaymak amacıyla yurda dağıldığı halde mücadeleyi yürütmek üzere bir merkezi organ kurma işini aylar geçtiği halde bir türlü beceremeyişler ve bunun yarattığı kopukluk ve atılganlık kaybı sonradan da kapatılamayan bir açık yaratmıştır.

- Ayrıca Filipinler'deki ulusal kurtuluş mücadelesi uluslararası müttefiklere de sahip değildi, emperyalist müdahalesine karşı, dışardan hiçbir yardım görmeden göğüs germek zorundaydı.

C- LATİN AMERİKA ÜLKELERİNDE YAŞANAN DEVRİMLER

1- ZAPATİSTALAR

Latin Amerika'da gerçekleşen devrimleri ele alacağız. İlk olarak değineceğimiz hareket de Zapatista hareketidir. Zapatista hareketi Meksika'da ortaya çıkan bir harekettir. Uzun süreli

yürütülen bir mücadele olmuştur yani mücadele zemini uzun bir zamana dayanmaktadır. Direnişinin kökleri uzun bir tarihe uzanmaktadır. Bu tarihe değinerek Zapatista hareketini daha iyi anlamış oluruz.

500 yıl yerli halk Meksika'da büyük bir baskıyla yüz yüze kalmıştır. Son 50 yılda da Amerika'nın ticaret yoluyla ve başka yollarla Meksika'ya girmesiyle baskı tamamen artmıştır. Hem 500 yıllık baskıların hem de son 50 yıllık "kalkınma"nın son bulması için çağrıda bulunmuşlar ve baskıyı ortadan kaldırmak istemişlerdir. Onlar için "Basta! Yeter!" demenin zamanı gelmiştir. Bu anlamda 20.yüzyılın büyük devrimlerden birinin de Zapataların devrimi olduğunu söyleyebiliriz. Bu devrimin tarihini iki bölüm şeklinde ele alabiliriz.

İlk başta 1876 yılıyla başlayan mücadeleye değinmek gerekiyor. 1876 yılından 1910 yılına kadar hükümette Porfirio Diaz'ın diktatörlüğü vardır. Bu devrim 1876-1910 arasında hükümeti yöneten Porfirio Diaz'ın diktatörlüğünü devirmek amacıyla başlamıştır. Bu diktatörlüğü yıkmak için bir mücadele yürütmüşlerdir. O dönemde Meksika halkının %80'i köylüdür. Tüm ülkeler bu konuda birbirine benzemektedir. Bu halk gerçekliği üzerinden de her yerde devrim yapılmıştır. Meksika ülkesi içinde bu durum geçerlidir. Çoğunluğu köylüdür ve tarımla uğraşmaktadır. Halk geçimini bu yolla sağlamaktadır. Ama çok uğraş verdikleri tarımın ürününü kendileri için kullanamazlar. Bu durum gittikçe ağırlaşır. Bunun üzerine mücadele başlamıştır. Bu devrimin öncüsü Emiliano Zapata'dır. Zapatistalar ismini öncülerinden almıştır. Emiliano Zapata köylülerden bir ordu oluşturur. O süreçte Diaz hükümetinden sonra Madero hükümeti kurulmuştur. Emiliano Zapata'nın liderliğindeki köylü ordusu Diaz'ın yerine geçen yeni Madero hükümetine karşı 1910-11'de toprak reformu için bir mücadele başlatır. Ama her iki hükümetin de politikası aynı olduğundan yaklaşımları da benzer olur. Hükümetin reforma karşı tavrı olumsuz olur. Emiliano Zapata öncülüğündeki hareketin toprak reformunu gerçekleştirmek dışında farklı bir mücadelesi olmaz. Ama dediğimiz gibi yüzyıllardır aralıksız süren bir mücadele durumu olmuştur. Üzerlerinde hep bir baskı uygulanmıştır. Örgütlenmeleri 1910-11'de Zapata öncülüğünde başlasa da tam örgütlü hale gelip mücadele etmeleri 1994 yılında olmuştur. Tabii dediğimiz gibi 1994 yılında başlayan mücadele bir temele dayanmaktadır. 1910-11'de başlayan bir mücadele vardır. 1913'te hükümete karşı darbe olur. 1913'de Madero bir ordu darbesiyle (karşı-devrim) devrilir. Devrilen Anayasacı Madero'nun güçleri ile Zapata ve Villa'nın köylü orduları 1914'te yeni rejime karşı ittifak kurarlar ve aynı yıl Zapata ve Villa'nın köylü orduları federal başkenti işgal eder. Bu ittifakın sonucunda yeni rejimi düşürürler. Hem Villa köylü ordularının hem de Zapataların toprak reformu dışında bir talepleri olmadığından hükümet üzerinde de bir istekleri olmamıştır. Bir toprak programından öte ülkeyi yönetmek için bir programa sahip değillerdir. Bir alternatif de oluşturmadıklarından geri çekilirler ve bundan kaynaklı bir boşluk doğmuştur. Bu boşluğu burjuva generaller doldurmuştur. Yeni rejimin yerine eski hükümetten darbeyle düşürülen generaller geçerek yeni hükümeti oluştururlar. Madero'nun generallerinden Carranza devlet başkanı olur ve 1917'de yeni bir burjuva anayasa ilan eder. Hükümet oluşturulduktan sonra hem Zapatalara hem de Villa köylü ordularına karşı savaş başlatırlar. Burada şunu görmek gerekir. İlk önce karşısında savaştıkları güçle daha sonra birlik oluştururlar. Bunun yanında gerçekleştirilen ittifakta alternatif de oluşturulmayınca eski sistem tekrar iktidara gelmektedir. Ve tekrardan onlara karşı bir savaş yürütmeye başlamıştır. Zapata bundan sonra iki yıl daha savaşını sürdürmüştür. 1919 yılında da Zapata bir suikastla öldürülmüştür. O dönemim işçileri bu devrime katılmazlar. Büyük bir kesimi de hükümetin yanında yer almıştır. İşçiler bu devrime bağımsız bir güç olarak katılmadıkları gibi, 1915-16'da Zapata ve Villa'nın güçlerine karşı burjuva generallerle ittifak yapmışlardır. Hem kendilerine karşı olan bir güçle ittifak kurmaları

hem bir olmamaları ve toprak reformu dışında kendilerine farklı bir hedef belirlememeleri istedikleri şeyleri başarmalarının önünde engel olmuştur. Ama mücadele burada bitmemiştir. Bildiğimiz gibi 20. yüzyılın sonlarında Sovyetler birliği yıkılır. Sovyetler birliğinin yıkılmasıyla komünizmin iflas ettiği söylenir. 20. yüzyılın totaliter güçleri, ABD ve müttefiklerince mutlak bir mağlubiyete uğratılmıştır. Dünyada yaşananlar batının zaferine işaret ediyordu. Liberal demokrasiye meydan okuyabilecek hiçbir tatminkâr alternatif yoktur görüşü hakimdir. Bu koşullarda kendini öne veren Amerika'dır ve siyaset olarak da liberal çizgi esas alınmıştır. Zaten kapitalizmin ideolojisi de liberalizmdir. Sovyetlerin yıkılmasıyla sosyalizmin başarılı olmadığı ispatlanmış oldu denilir. Sosyalizmi, komünizmi geliştirmek isteyenlerin sonu dağılmak, çürümektir. Sosyalizme karşı bu şekilde bir anti propaganda yürütülür. Zafer kazanan, başaran liberalizm olmuştur. Daha sonra da tarihin sonu geldi şeklinde tartışmalar başlar. Amerika artık bizim ideolojimiz dışında başka bir şey yoktur demek istemektedir. Bundan sonra başaracak olan ve dünyayı yönetecek olan bizim ideolojimiz ve siyasetimizdir. Bundan kaynaklı da tarihin sonu geldi demektedir.

Bu tartışmaların olduğu dönemde tekrardan Zapatistalar'ın mücadelesi başlar. 1 Ocak 1994'te Kuzey Atlantik Serbest Ticaret Antlaşması NAFTA'nın yürürlüğe girdiği gün Meksika'nın Chiapas eyaletinde Zapatistalar hem tarihin sürdüğünü hem de modernizmin hâlâ önemli olduğunu kanıtlar bir şekilde, kendi tarihlerini yazmaya muktedir olduklarını göstermek ve yaşadıkları dünyayı kendilerinin kılmak için ayaklandılar.

Bu şekilde 1994 yılında EZLN Zapatistaları olarak mücadeleye başlarlar. Bu tür tartışmaların yapıldığı bir dönemde Zapatista mücadelesinin başlaması kendi başına bir devrimdir. Çünkü her yerde sosyalizmin bittiği artık mücadelelerin olmayacağı, bundan sonra halkları yönetecek sistem liberalizm sistemidir denilen bir süreçte Zapatistalar çıkışlarıyla durumun böyle olmadığını kanıtladılar. Ayağa kalkışlarıyla tarihin sonu gelmediğini halkların mücadelesinin devam ettiğini, liberalizme karşı sonuna kadar sessiz kalmayıp mücadele edeceklerini tüm dünyaya göstermişlerdir.

Dediğimiz gibi EZLN 1994 yılında yılbaşında bir ayaklanmayla başlar. Aynı gün NAFTA (Kuzey Atlantik Serbest Ticaret Anlaşması) devreye girmiştir. Amerika bu anlaşmayla tüm Latin Amerika'da politikasını uygulamak istemektedir. Amacı Latin Amerika'da kendi çıkarlarına uygun bir ticaret ağı geliştirmektir. Bu şekilde Latin Amerika'nın var olan ürünlerini kendisi için kullanmak istemiştir. Meksika hükümeti de NAFTA anlaşmasını kabul eder. Dönemin hükümeti Amerika'nın işbirlikçisi durumundadır. Naftanın yürürlüğe girmesiyle zaten fakir olan çoğunluğu köylü olup tarımla geçimini sağlayan halk daha da fakirleşip elinde olanın da alınacağı bir duruma gelmiştir. Kaldırdıkları ürünler Amerika'nın çıkarı için kullanılmıştır. Bu anlamda NAFTA'nın devreye girdiği gün Zapataların kendini ilan etmesi tarihi bir çıkıştır. Amaçları Meksika'daki yerli halk için demokratik, özgür eşit bir yaşam kurmaktır. Bunun için ilk olarak Chiapas eyaletinde ayaklanmaya başlarlar. En çok örgütlü oldukları yer burasıdır. Chiapas Meksika'nın en zengin eyaletlerinden biridir ama yerli halk neo-liberalizm ve NAFTA'nın da bir parçası olduğu liberal devrimlerin tahakkümü altında yaşamıştır. Burada en fazla yerli halk yaşamaktadır. Amerika NAFTA' yı üzerlerinde farz eder eğer devreye sokarsa her şey ellerinden gidecektir. Bundan kaynaklı NAFTA anlaşmasını kabul etmezler. Bunu yanında var olan hükümet de ABD'ye teslim olmuştur. Tüm ülkeyi burjuva pazarına peşkeş çekmiştir. Yine ülkede gelişmekte olan burjuvazi ve yabancı pazarlar lehine politikalar uygulayan Meksika Hükümeti, Chiapas'ı bir iç sömürge olarak kullanıyor; eyaletin zenginliklerini gözü doymaz bir şekilde emerken, bölgenin insanlarını her zamankinden daha da yoksul kılıyordu. Bu konuda sonuna kadar Amerika'nın politikalarına göz yummaktadır. Halkın buna karşı bir kabullenmeyişi gelişmiştir. NAFTA devreye girince halk gittikçe

yoksullaşmakta, büyük bir sefaletin içinde yaşamaktadır. En çok çalışan, emek harcayan yerlilerdir ama açlık-sefalet ve yoksulluk içinde yaşamaktadır. Yaşamak için üzerinde çalışıp işleyecekleri topraklardan, kendi kaderlerini belirlemek için ihtiyaç duydukları özgürlükten ve demokratik süreçlerden yoksun kalmıştır. Ürünlerini ve emeklerini satarken de en temel ihtiyaçlarını alırken de sömürülüyorlar. Yerlilerin birçoğu kırsal bölgelerde doğuyor, eğitimsiz, sağlıksız ve aç bir şekilde ölüyorlardı. Tüm yerliler, tahammül edilemez bir adaletsizlik ve insan hakları ihlalleri ile karşı karşıya kalmıştır. Eğitim ve sağlık sorunları üst düzeyde yaşanmıştır. Nüfusun çoğunluğu okuma yazma bilmiyor çünkü çoğu eğitim almamış böyle bir imkanları olmamıştır. Hükümet çıkan sağlık sorunlarına da çözüm olmamıştır ya da halka böyle bir hak verilmemiştir. Meksika Hükümeti, yerlilerin her türlü talebine, baskı, sürgün, hapis, işkence ve cinayet ile karşılık vermiştir. Büyük baskılar uygulanmış hatta köylüler üzerine büyük katliamlar yapılmıştır. ABD iş birliğiyle bir anayasa yapılmıştır ve kendilerinin hazırlamadığı bir anayasanın tüm yükü yerlilerin üzerine yıkılmıştır. PRI hem kendi yasalarını ilk ihlal eden taraf olmuş; hem de en küçük bir hatadan yerlileri sorumlu tutup, onları cezalandırmıştır. Yasalar istediği gibi yerine gelmeyince anayasayı ihlal ettiniz deyip baskı uygulamıştır. Türklerde aynı şekilde yaklaşmaktadır. Kendilerine göre bir anayasa oluşturmuşlar ve halkın bu anayasaya göre hareket etmesini istiyorlar. Halk buna göre hareket etmeyince de her türlü baskı ve saldırıyı da halka karşı uygulamışlardır. Bu yönüyle Meksika halkı birçok zorluk yaşamış hatta tutuklanmış cezalandırılmışlardır. Tüm insan haklarından mahrum bırakılmışlardır.

İşte Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu (Ejercito Zapatista de Liberacion Nacional, EZLN) tüm bunlara, kendilerine NAFTA ile dayatılan liberal devrimlere ve yeni dünya düzeninin diğer yaptırımlarına karşı koymak için 1994'ün yılbaşı günü "sefiller ve mülksüzler" adına Meksika Hükümeti'ne savaş ilan etmiştir. EZLN partisi ulusların kurtuluş partisidir. Meksikalılar için demokrasi, özgürlük ve adalet isterler. Zapatista yılbaşı gecesini eylemsellikleri için her zaman bilinçli olarak seçmiştir. Çünkü yılbaşı gecesinde kutlama için büyük bir çoğunluk toplanmaktadır. Sokaklarda da daha rahat hareket etme imkanları vardır. Tüm bu imkânları kendisi için kullanmıştır. Bu şekilde yılbaşı gecesinde hükümet yetkililerinin toplandığı yerlere eylem yapmıştır. Zaten belirttiğimiz gibi çıkışları da böyle bir günde olmuştur. Tüm ülkede büyük bir değişiklik yapmayı amaçlamıştır. EZLN'nin ayaklanması Latin Amerika'da iktidarların alışık olduğu türden fococu bir isyan değildir. Yerliler yalnızca kendilerini sömüren zenginleri tasfiye edip topraklarını geri almaya çalışmıyorlardı. EZLN'nin ayaklanması, bir avuç gerilla peşine düşmüş köylülerden müteşekkil ve dağlardan inerek şehirleri işgal etmeye çalışan iktidar heveslisi bir hareket de değildir. Devlet denetimini ele geçirmeye çalışmıyordu. Sosyalist bir devlet de kurmaya çalışmıyordu. EZLN'nin amacı, Chiapas' ta ve Meksika'nın geri kalan kısmında ülkeyi temelden dönüştürecek geniş tabanlı bir sivil toplum hareketi başlatmak olmuştur. Kendi inançlarına göre bir kehaneti gerçekleştirmeye çalışıyorlardı. Yukarıdan, iktidar koltuğundan esen rüzgâra, yerden esen rüzgârla karşı koymaya çalışıyorlardı. İsyanları global pazara karşı başlatılan ilk silahlı mücadele olmuştur. Bu yüzyılda ilk kez Amerika'nın her yerde kendine ülkeleri bağımlı kılarak oluşturmak istediği global pazara karşı silahlı mücadele başlatan bir hareket olmuştur. EZLN iktidarı ele geçirip bir devrimci diktatörlük kurmayı hedeflemek yerine, adil seçimlerin düzenlenmesini ve Meksika'da gerçek bir demokratikleşme sürecinin başlatılmasını istemiştir. Zapatistalar'ın hiçbir zaman iktidarı ele geçirme amaçları olmamıştır. Var olan iktidarı yıkıp yerine yeni bir iktidar kurma istekleri olmamıştır. Var olan durumun iyileştirilmesi, adil seçimlerin yapılması, doğru bir demokrasinin kurulması, yerli halkın her yönden haklarını yaşayabilmesi ve ABD'nin onlara dayattığı NAFTA ve diğer şeyleri ortadan kaldırmak için mücadele etmiştir. EZLN'nin hedefi, bir tiranı devirmekten çok, ülkedeki insanların devrimci düşüncelerini yeniden harekete geçirmektir. Geçmiş ulusal kurtuluş

hareketlerinin, daha çok merkeziyetçilikle sonuçlanan demokratik merkeziyetçi tutumlarının ötesine geçmeye çalışan EZLN, liderleri mit haline getirilen klasik gerilla hareketlerinin çok daha ötesinde bir öneme sahiptir.

EZLN sadece silahlı mücadelenin yeterli olmadığını ifade etmiştir. EZLN'nin liderlerinden Subcommandante Marcos, artık tüfeklerinin başarmak için yeterli olmadığını, bugün yeryüzündeki baskıcı rejimlerin korkulu rüyasının bir iletişim uzmanı olduğunu ifade etmiştir. İletişim teknolojisinin potansiyel bir devrimci güç sağladığını bilen EZLN, bugüne dek kendisine kurşunlardan çok daha büyük başarılar sağlayan onlarca bildiriyi internet aracılığıyla tüm dünyaya ulaştırdığını ifade eder. Bu yönüyle EZLN hareketi interneti aktif bir mücadele aracı olarak kullanmıştır.

EZLN hareketinin üyeleri çoğunlukla Chiapas eyaletinin yerli halkından oluşmaktadır. İlk başta sayıları çok azdır. İlk 10 yıl kendilerini örgütlemişlerdir. 10 yıldan sonra güçlerini birleştirirler ve sayıları binleri bulmuştur. Kendilerini hem askeri hem ideolojik, siyasi yönden eğitirler. Yılbaşı gecelerinde şehirleri ele geçirmeyi esas alırlar. Savaşa girmeden önce iyi bir hazırlığın yapılmasına önem verirler. Yine dağlarda mevzilenirler. Bir yandan dağda savaşırken diğer yandan da şehir içinde halkı örgütlemektedirler. Şehirdeki çalışmalarının amacı halkı sokağa çıkarmaktır. Dağdaki savaşla halkı ayaklanmaya kaldırma, sokağa dökme mücadelelerinin bir parçasıdır. Halkın içinde bir örgütlemeleri her daim olmuştur.

Zapatalar da mücadele yıllarında hükümetle görüşmeler yapmıştır. Her hükümette olduğu gibi Meksika hükümeti de anlaşma için masaya oturup görüşmeler yapmakta fakat bunun yanında topyekûn yok etme saldırıları için de hazırlık yapar. Yani bir yandan masada görüşme yaparken diğer yandan arkadan nasıl ortadan kaldıracağının, mücadeleyi nasıl bitireceğinin hazırlıklarını yapmakta, planlama oluşturmaktadır. Meksika hükümeti ile Zapatistalar San Andres anlaşması yapılır. San Andres anlaşmasının ismi yerin adından gelmiştir. Bu anlaşmaya göre yerli halkların tüm haklarının tanınması, kültürlerinin kabul edilmesi ve her şeyin anayasada yasa haline getirilmesi kabul edilir. Ama hiçbir zaman uygulanmamıştır. Hükümet kendisi bu anlaşmayı yapar ama hiçbir zaman hayata geçirilmez. Uygulamanın tersine saldırıya başlamıştır. Türk devletinin bize karşı yaptıklarından çok farklı değildir. Türk devleti 3 yıl hareketimizle masada oturdu, görüşmeler yaptı. Bu görüşmelerin sonucunda bir müzakereye gidildi. Devletin kendisi de bu müzakereyi imzaladı. Ama bunu inkâr eden kabul etmeyip saldırıya geçen de hükümetin kendisi olmuştur. Bu konuda tüm devletlerin yöntemi aynıdır. Devletlerin hiçbir zaman devrimci hareketlerle anlaşma yapıp müzakereye varma gibi bir istekleri olmamıştır. Devrimci hareketlerin mücadelesi, zorlaması devleti masaya oturmaya mecbur bırakmakta, çözüm yoluna koymaktadır. Ama devlet geleneği ne zaman fırsat bulsa yine saldırmaktadır. Zapatista mücadelesinde de bu gerçekliği görmekteyiz. Türkler de bize karşı hep bu şekilde yaklaşmıştır. Meksika hükümeti de anlaşma olmasına rağmen Zapatista üzerine çok yoğun saldırılar düzenlemiştir. Zapatistalar buna karşı 1997'de dünyaca bilinen 1111 yürüyüşünü yaparlar. Diğer hareketlerle dayanışma toplantıları düzenlerler. Yine uluslararası buluşmalar düzenlerler. Bu şekilde diğer halklarla bir paylaşım, tanıma içine girmişlerdir. Bu yolla dışardan da destek almak istemişlerdir. Yine diğer yerel halklarla, diğer ülkelerin sanatçıları, aydınlarıyla, bilim insanlarıyla ilişkileri vardır. Ve bu kesimden büyük bir destek alırlar. Zapatalar diplomasiyi çok iyi kullanmıştır. 1999 yılında ülke çapında 'dayanışma toplantısı' düzenlenir. 2001 yılında Meksika'daki yerli halkın tanınmasını talep etmek üzere milyonlarca Meksikalının ve öteki ülkelerden insanların desteklediği aralarında parlamenter ve senatörlerin olduğu büyük bir kesim toplanıp hükümete karşı büyük bir yürüyüş yapmıştır. Bu yürüyüşün adı 'Yerli Saygınlığı Yürüyüşü' dür. Zapatalar hükümetin anlaşmaya göre hareket etmediğini görünce hükümetle diyaloğu kesip mücadeleye devam ederler. Madem hükümet 'San Andres' anlaşmasını kabul

etmiyor biz de tek taraflı hayata geçiririz. Bu şekilde tek taraflı 'San Andres' anlaşmalarını yerine getirmeye karar verirler. (2001-2005) Biz nasıl ki masada çözüm yolu olduğu sürece bunu esas alacağımızı bu olmazsa kendi çözüm yollarımızla yani devrimci halk savaşıyla kendi çözümümüzü yaratacağımızı söylüyorsak Zapatalar da aynı yola başvurmuştur. San Andres anlaşmalarında yerli halk için kabul edilen şeyleri hükümet kabul etmezse tek taraflı uygulayacaklarını söylemişlerdir. Bunu da savaşları ve mücadeleleriyle yaparlar. 2001-2005 yılları arasında yaklaşımları bu doğrultudadır. Özerk bölgeler oluştururlar, bu bölgelerin belediyelerini ele geçirirler. Bu bölgelerde halk kendi kendini yönetmiştir. Zapatista ordusu hiçbir zaman halkın yönetimine karışmamıştır sadece öncülük etmiştir. Halkın kendini yönetme sistemini belediye sistemi üzerinden oluştururlar. Öncülük ve denetleme dışında her şeyi halka bırakırlar. Bu sistemi kendilerine esas alırlar.

EZLN Zapatistaları savaştan ziyade her daim hükümetle diyalogla sorunu çözme arayışları olmuştur. Savaşları 12 yıl devam etmiştir. 2005 yılında legal bir partiye dönüşürler. EZLN propaganda için interneti çok iyi kullanmıştır. Düşman noktalarını basıp saldırdığında her şeylerini bıraksalar da bilgisayarlarını hiçbir zaman bırakmamışlardır. İnternet üzeri propagandaya çok önem vermiştir. EZLN bu yolla tüm dünyaya kendisini tanıtıp mücadelelerini duyurmuştur. Birçok ülkenin tanınmış sanatçıları, aydınları, bilim insanları Zapatistaya destek vermiş, dayanışma içinde olmuştur. Zapatalar bunu internet yoluyla sağlamıştır. İnternet yoluyla kendilerini her yerde tanıtırlar. Sadece silahlı mücadele yeterli değildir diyerek bunun yanında halkın örgütlenmesi, diplomasinin kullanması, propagandanın iyi yapılması, halkın içinde farklı eylemselliklerin yapılmasına önem vermiştir. Bu şekilde bir mücadele biçimini esas almıştır. Yine siyaset yoluyla sorunu çözmeye ağırlık vermiştir. Silahlı mücadelede de bu yönü öne çıkarmak istemiştir. Nasıl ki Türkler yürüttüğümüz mücadeleye terörizm, yürüttüğümüz mücadeleden kaynaklı da bize terörist demişse Zapatistalara karşı da Meksika hükümeti ve ABD yoldan çıkan insanlar, kandırılmış insanlar, Meksikalı değiller şeklinde bir yaklaşım sergilemiştir.

Talepleri şunlar olmuştur; iş gücü imkanının olması, sağlık ve eğitim sorunlarının çözülmesi, ev, toprak, gıda, konut verilmesi yine bağımsızlık, özgürlük, barış, demokrasi ve adaletin sağlanması gibi şeylerdir. Taleplerine bakınca ne kadar insanlık dışı yaşama mahkûm edildikleri görülmektedir. Bundan mahrum olduklarından talepleri en çok bu yönden gelişmiştir. Dediğimiz gibi iktidar olmaktan ziyade toplumun içinde devrimci bir zihniyet oluşturmak isterler. Toplum kendi ihtiyaçlarını kendisi karşılayabilecek duruma gelmesini isterler. Hükümeti de buna göre dönüştürmeyi esas alırlar. Hükümeti bu duruma kabul ettirmenin yöntemi halkın değişimidir derler. Karşılarında bir baskı olduğundan silahlı mücadeleyi esas almışlardır.

Mücadelenin başlamasından yedi yıl sonra 2001 yılında hükümetin değişmesiyle barış görüşmeleri olur. Yeni hükümet birçok söz verir; askeri birliklerini çekme emri vereceğini ve parlamentoya yerli haklarıyla ilgili bir bildirge sunacağına dair sözler verir. Talepleri tekrardan San Andres anlaşmasının devreye girmesidir. Barış gerçekleşirse siyasi bir örgüt olarak kalacaklarını siyasi bir partiye evrilmeyeceklerini söylerler. EZLN bu şekilde yaklaşımını belirlemiştir. O zamanın hükümeti Zapatista savaşçılarını özgürlük savaşçıları olarak tanımlar, eski hükümet için de Tiran hükümeti sıfatını kullanır. Zapatistalar'ın da içinde bulunduğu tüm siyasi tutsakların salınacağı sözü verilir. Yerli halkların haklarının verileceğini, tüm taleplerinin yerine getirileceğini söyler. Hükümetin bu sözleri vermesine rağmen 2001'den 2005'e kadar süren süreçte hükümetteki zihniyet ve yönetim şekli bir olduğundan yaklaşımda da bir farklılık olmamıştır. 2005 yılında siyasi yolla çözüm üzerine bir anlaşma olur. Daha sonra siyasi alana geçerler.

EZLN her zaman çözümün toplumun içinde olacağını söylemiştir. Yaklaşımları bu olduğundan iktidara karşı çıkarlar. Hiçbir zaman iktidarı esas almazlar.
Demokrasiyi yorumlama biçimleri şu şekildedir: demokrasinin sistemde var olan halini eleştirirler. Demokrasinin ancak halkın olduğu yerde olabileceğini ifade ederler. Birilerinin ya da bazı kurumların elinde demokrasi gerçekleşmez derler.
Tarihin sonu'nun ardından tarih sürmeye devam etmiştir. Zapatista hareketinin önemi, yalnızca EZLN'nin mücadelesiyle değil, aynı zamanda bu insanların içlerinde taşıdıkları güç ve umutla kendisini kanıtlamıştır. Zapatistalar, modern dünyada insanların kaybettikleri dünyalardan daha iyi bir dünya kurmak için gerekli güce sahip olduklarını kanıtlıyorlar. Daha derin ve radikal yenilikler sağlamak için mücadele etmişlerdir. Modern dünyada insanların, kendilerini değiştiren ve nesneleştiren dünyayı değiştirmek ve o dünyanın özneleri olmak için mücadele etme gücüne sahip olduğunu gösteriyorlar. Zapatistalar, modernizmin yarattığı hayal kırıklıklarına ve umutsuzluklara rağmen, insanlara umut kaynağı ve güç veren bir yapıya sahip olduğunu kanıtlamıştır. Amaçlarının gerçekleşebileceğini biliyorlar. Dünyanın bugüne dek bunca değişmiş olduğu gerçeği, bundan sonra da değişebileceğine dair bir kanıt teşkil etmiştir.
Zapatista ayaklanması, modern dünyada her şeyin mümkün olabileceğinin simgesidir. Zapatistalar, ölmek pahasına, cesaret ve umutla, evrensel nitelikteki isteklerini hayata geçirebilmek için, yaşadıkları dünyanın özneleri olabilmek için, bir fark yaratabilmek için, dünyayı kendilerinin kılabilmek için savaşmışlardır.

EZLN çok popüler bir hareket olmuştur. Öncüsü Marcos' un Meksikalı mı İngiliz mi olduğuna dair hala da tartışmalar var. Farklı bir felsefeleri vardır. Kendilerini öncü olarak görmezler Emiliano Zapata'nın yardımcısı olarak görürler. Bundan kaynaklı kendilerine komutan yardımcısı demişlerdir. Çok kısa bir sürede tüm dünyada tanınan bir hareket olmuştur. EZLN 1994 yılında NAFTA' ya karşı çıkmıştır. Amerikanın, büyük devletlerin çıkarı için Meksika'da ve tüm Latin Amerika ülkelerinde hem yer altı kaynaklarını kullanma hem de ucuz iş gücü olarak yararlanmak için devletlerin anlaşması olur. EZLN buna karşı refleks olarak çıkar ve kendisini ilan eder. Çok kısa bir zamanda da tanınmışlardır. Özellikle Marcos çok öne çıkar. Marcos felsefik konuşan biridir. Sosyalizm bilimini ifadelendirme biçimi farklıdır. Bundan kaynaklı herkese çekici gelmiştir ve dünyayı çok etkilemiştir. 1994'ten 2000'e kadar çok tanınmışlardır. Çok kısa bir sürede büyük bir ordu kurarlar. Ordularında kadın erkek eşitliği yüksek bir düzeydedir. Yönetimlerinin çoğunluğunu kadınlar oluşturmuştur. Çok kısa bir sürede de bir bölgeyi hakimiyetleri altına alırlar. Chiapas eyaletini ele geçirirler ve burada özerkliklerini ilan ederler. Gerillacılık yönünden de epeyce kendilerini geliştirirler. Şehirlere baskın yapma, şehirleri ele geçirmede çok inisiyatifli ve yeteneklidirler. Hem halk ayaklanmasını esas alırlar hem de gerillacılıkta kendilerini örgütlerler. Yan yana gelmezler, takım olarak hareket etmişlerdir. Komutanları yan yana gelmiş ve planlama yapmıştır. Hangi şehri nasıl kuşatacaklarını planlarlar ve görevleri belirlerler. Herkes takımını almış ve görevi doğrultusunda şehrin kuşatmasına katılmıştır. Bu şekilde şehirleri ele geçirmişlerdir. Bizim gibi eylem sırasında düzenleme yapmamışlardır. Zaten takım olarak hareket ediyorlar. Gerillacılıkta inisiyatifliler, kısa bir sürede gelişirler. Hükümeti zorladılar ve bazı anlaşmalar yaptılar. 1994 çıktılar 2005'te anlaşma yaptılar ve 2012'de de birçok kazanımları olur. Daha sonra legalleştiler. Aslında hala tam legalleşmediklerini söyleyebiliriz. Kötü bir pratik değildir. Propagandaları çok güçlüdür. Çok popüler bir harekettir. Çok çabuk meşru hale geldiler. Dünyadaki liberal demokratların sempatisi Zapatalara karşı çok çabuk gelişti çok sevildiler. Bu da onları meşrulaştırmıştır. Meksika'da Amerika'nın çıkarı çok fazladır. Amerika çıkarlarına

göre politika belirleyerek yaklaşmıştır. Zapatalar da buna karşı kendilerini çok çabuk geliştirirler. Meşru olmanın etkisi olsa da kendileri de mücadele tarzlarıyla çok etkili olmuşlardır. Bundan kaynaklı hükümetle müzakereler erken başlar.

Meksika beyazlar tarafından keşfedilip işgal edildikten sonra 500 yıl Avrupa'nın sömürge ülkesi olmuştur. Şimdiye kadar da kendini bu durumdan tam kurtarmış değildir. Meksika'da yerli halk kadar beyaz halk vardır. 500 yıl sömürge olarak yaşamıştır. Dolayısıyla Meksika'nın yerli halkı topraksızlar hareketi mücadelesini başlatır. Yerli halkın elinde hiçbir şey olmadığından bu şekilde bir hareket tarzıyla mücadeleye başlar. Meksika kendi ülkeleridir ama diğerleri gelip ülkelerini işgal edip kendilerine göre bir hükümet kurmuşlardır. Geniş yığınlar yani yerli halkın elinde hiçbir şey yoktur. Ne ekeceği bir toprak ne çalışacağı bir yer vardır. Çok fakirleşmiş bir halktır. Taleplerine bakınca çok liberal talepler olarak ele almamalıyız. Çünkü yaşadığı sorunlar bunlardır. Ellerinde ekebilecekleri toprak yoktur. Zaten hepsi köylüdür, tarımla uğraşmaktadır ama ellerinde ekecekleri toprak yok hepsi topraksızdır. Ülkeleri tümden ele geçirilmiştir. Köle statüsünde yaşamaktadırlar. Bundan kaynaklı sorunları esas olarak bu konulardadır. Amerika burada işbirlikçi bir hükümet de oluşturmuştur. Emiliano Zapata köylü isyancıları hareketinin öncüsüdür. 1880lerin sonundan 1900lerin başına kadar topraksızlar hareketine öncülük etmiştir. Epey kazanımları da olmuştur fakat suikast edilir. Daha sonra da işbirlikçi hükümet döneminde halkın yaşamında bir değişiklik olmamıştır. Bu kültür ve gelenek üzerinden 1994 yılında Marcos öncülüğünde EZLN (Meksika Ulusal Kurtuluş Ordusu) kendini örgütlemiştir. NAFTA semboliktir tüm emperyalizm politikalarına karşı kendilerini örgütlemişlerdir. Bu coğrafyada emekleri, toprakları, bedenleri üzerinde gerçekleştirilen politikalara karşı yaşamlarını, ülkelerini kurtarmak için 1994 yılında bu kültür, gelenek üzerinden çıkarlar. Halk da bu politikalara karşı direnmeye hazırdır bundan dolayı halkı da çok çabuk örgütlediler. Çok çabuk özerk bölgeler oluşturdular. Ve kısa bir sürede kendileri ve hükümet arasında bir denge oluşturdular. EZLN'nin yönettiği alanlar ile hükümetin denetimin olan alanlar oluşur, bu şekilde bir denge durumu yaşanmıştır. Hareket olarak 1992'de Botan-Behdinan savaş hükümetini ilan ettik. Botan-Behdinan bölgesi kızıl bölge olur. Bunun üzerine bir denge oluşur. Kürdistan'da kurtarılmış kızıl alanlar oluşur. Botan-Behdinan kurtarılmış kızıl alanlardır. Sarı alanlar bizle düşmanın dengede olduğu; Garzan, Orta Saha, Amed alanlarını kapsıyordu. Beyaz alanlar düşmanın içinde olduğu yerleri; Fırat'ın batısını kapsıyordu. 1992'de geldiğimiz süreç böyle bir süreçtir. Bir denge durumu oluşur. Askeri inisiyatifimiz üzerinden hükümet ilan edilir, siyasi bir gücümüz oluşur. Masa üzerinde sorunun çözümü tartışılmaya başlanır. Bunun üzerine Celal Talabani çözümün masada tartışılması için araya girer. Türkiye'nin cumhurbaşkanı anlaşmayı kabul eder. Bundan kaynaklı 1993 yılında Önderlik ilk kez ateşkes ilan etmiştir. Tüm Türk gazetecileri Şam'a gelir, Önderlikle görüşmeler yaparlar. Burada basın açıklaması gerçekleşir. Açıklamada Celal Talabani, Mesut Barzani, Kemal Burkay, Yaşar Kaya yani tüm Kürt örgütler bulunur. Aynı zamanda Türk gazeteciler M. Ali Birand, Fatih Altaylı, Can Dündar bu açıklamaya katılır. Hareket olarak savaş hükümeti ilan ettiğimizden bu sonuçlar açığa çıkmıştır. Hükümet ilan edildikten sonra seçimler olur, milletvekilleri seçilir. Yani bizde 1992'de böyle bir süreç yaşarız. 1984'te savaşımız başlar, 8 yıl sonra 1993 yılında bizde bu süreci yaşarız. Masa üzerinde sorun çözülecektir ama Turgut Özal öldürülür. NATO bu duruma müdahale etmiştir. Turgut Özal suikast edilir, bunun yanında provokasyon yapılır. Amed' de terhis olup silahsız olan 33 asker öldürülür, bu olayı hareketin üzerine atarlar. Bunu hareket içinde tasfiyeci olan devlet ajanları eliyle yaparlar. NATO Kürt sorununun çözülmesini istemiyordu. Bundan kaynaklı provokasyon yapılır Turgut Özal'ı da öldürürler. Ordu içinde Turgut Özal gibi düşünenleri de (Eşref Bitlis, Bahtiyar Aydın, Rıdvan Özden) ortadan kaldırırlar. Bu süreci bu şekilde bitirirler çünkü NATO Kürt sorununun çözülmesini istemiyordu. PKK'yle olacak bir

çözümün karşısındadır. Yoksa hareket olarak bizde bu aşamaya gelmiştik. Ama çözüm olmaması için müdahale ederler ve ‘92 güney savaşını başlatırlar. Bu yıla kadar Güney alanlarının hepsinde biz vardık PDK sadece İran’da vardır. Bu savaşı başlatarak ilan ettiğimiz hükümeti ortadan kaldırmak istediler. ‘91 yılındaki Başur serhildanına hareket öncülük etmiştir. Zaxo, Duhok buraların hepsi hareketin elindedir. 92’de Botan da Behdinan da hareketin elindedir. Bunun üzerine Botan-Behdinan hükümetini ilan edilir. EZLN’nin elinde ise Chiapas eyaleti var, özerk bölge olarak yönetmiştir. Hükümette diğer bazı yerleri yönetmektedir. Bundan kaynaklı denge durumu oluşmuştur ve bunun üzerine görüşmeler başlar. Hareketin elinde de Botan-Behdinan vardır, bu alanda hükümet ilan eder. Fakat NATO bu duruma müdahale etmiştir. ’92 eylül ayında Başur savaşı başlar. Behdinan, Xakurke, Botan hattında harekete karşı savaşırlar. Sonunda da PDK’yi getirip Behdinan’a yerleştirirler. PDK ve Türkler arasında da NATO’nun isteği üzerine bir anlaşma olur. PDK sonuna kadar PKK’ye karşı savaşması şartıyla Türkiye tarafından kabul edilmiştir. 50 yıla göre aralarında anlaşma olur ve artık PDK’nin içinde olduğu toprakları Türkler istedikleri gibi kullanabileceklerdir. Yani sadece diğer yerlerde olmamış bizim hareketimizde de benzer durumlar yaşanmıştır. 8 yılda hareket de silahlı mücadeleyle bunu başarmıştır. Hareket Kürdistan’da hakimiyeti altında kızıl alanlar oluşturmuştur, aynı zamanda hükümet oluşturmuştur. Fakat NATO müdahale etmiştir. PKK’nin Kürt sorununu çözmesi, Türkiye’nin demokratik bir ülke olması NATO’nun çıkarına göre değildir. PDK çizgisini esas alırlar ve PDK’yi getirip daha önce hareket olarak içinde olduğumuz yerlere yerleştirirler. Dolayısıyla bu süreci sabote etmişlerdir. EZLN aynı süreci Marcos öncülüğünde 94’ten 2005’e kadar yaşamıştır. Hem çok çabuk özerk bölgeler oluştururlar hem gerillacılık yönünden çok inisiyatif geliştirirler. Hem halk ayaklanmasında hem gerilla savaşında güçlüdürler. Özerk alanlar oluşturmak çok önemlidir. Örneğin Mao kırsal alanı denetimine alıp denge oluşturarak sonra stratejik saldırıya geçmiştir. Aynı zamanda şehirlerde de ayaklanma gerçekleşmiştir. EZLN de böyle yapmıştır. Bundan kaynaklı görüşmeler başlamıştır. Kendilerini tüm dünyaya tanıtırlar, meşru olurlar. Kısa bir sürede de isteklerine ulaşırlar. Şimdi de Meksika tam bağımsız olmuş diyemeyiz. Fakat EZLN hedeflediği, amaçladığı şeylere bir düzeyde ulaşmıştır. Bazı sonuçlar elde etmiştir. Sonuç alıcı bir pratik olmuştur. Hem gerillacılıkta özerk bölgeler oluşturması hem diplomasiyi kullanması ve bunun üzerinden siyaset yapması müzakereyi geliştirmesi önemlidir. EZLN’de de kaç kere müzakere bozulmuştur. Amerika, NATO yine hükümetin kendisi buna engel olmuştur. Devrimcilerle anlaşmayı demokrasinin oluşmasını istemezler. Tüm devlet çeşitlerine bu durum terstir. Fakat karşılarında bir güç oluşup mücadelede ısrar açığa çıkınca mecburen yapmışlardır. Yoksa istediklerinden yapmamışlardır. Turgut Özal da mecbur kaldığından anlaşma yapmıştır. Türkiye’nin çıkarı için böyle düşünüp ikna olmuştur. Ama bu da bazılarının çıkarına göre olmamıştır. Bundan kaynaklı suikast edilir.

EZLN hareketi sadece Meksika halkı için değil herkes için savaştığını söyler bu da sempati kazanmalarına neden olmuştur. Sisteme karşı olmuşlardır ve bu sisteme karşı savaşıyoruz mesajını tüm dünyaya verirler. Farklı inanç ve halklardan kişiler de aralarında vardır. Örgüt olarak EZLN ile ilişkilerimiz var. Marcos bir röportajında maske kullanır, neden kullandığı sorulunca; bu maskenin altında hepimiz aynıyız. Ben Kürdistan’da bir gerilla Paris banliyölerinde bir fahişe bilmem nerde bir dilenciyim vb. tüm ezilenleri temsil etmekteyim. Sadece Meksika’yı değil herkesi temsil ediyorum. Hepimiz aynı görünelim diye bu maskeyi kullanıyorum der. Kapitalist modernite karşısında kendilerini halkların, ezilenlerin, işçilerin temsilcisi olarak gören bir felsefeleri vardır. Sosyalizm için savaşmışlardır. Hem böyle bir felsefeleri var hem de propagandaları çok güçlüdür, kendilerini iyi ifade etmişlerdir. Biz Kürtler

kendimizi ifade edemiyoruz. Onlar kendilerini, felsefelerini çok iyi ifade etmişlerdir. Bundan kaynaklı çok çabuk tanınmış ve sempati oluşmuştur.

2- KÜBA DEVRİMİ (1956-59)

Gerilla fikri bu devrimle beraber büyük prestij toplar. Küba'nın ABD'nin arka bahçesi konumunda olması onu popüler kılmıştır. Bu devrim iki kişinin şahsında tüm anlatımını bulmuştur. Biri Che Guevara, diğeri Fidel Castro'dur.
Hem Fidel Castro'nun hem de Che Guevara' nın Küba devriminde büyük etkisi vardır. Devrimin öncüsü Fidel Castro'dur ama Che Guevara da sosyalist, öncü ve devrimci yönüyle ön plana çıkmıştır. Tüm devrimler tarafından tanınan kabul edilen bir devrimcidir. Öyle bir duruma gelir ki kapitalizm kendi ticari aracı olarak onu kullanır. Onun afiş ve posterlerini, resmini taşıyan tişörtleri üreten global bir sanayi sektörü doğar. Che'ye karşı çok büyük bir sempati vardır. Bunun içini boşaltmak için bu yola başvururlar. Kolyesini, şapkasını, tişörtünü yaparlar.
Devrimin ilk öncüsü Fidel Castro'dur. 1956 yılında silahlı mücadeleye başlamıştır. Direnişin başında bir askeri kışlaya saldırırlar. Bu saldırıda sert bir çatışma, saldırı gerçekleşirse direnme daha sonra da dağa çıkma kararı alırlar. Bu çatışmada Fidel Castro dışında hemen herkes öldürülmüştür. Fidel Castro ise yakalanıp yargılanmıştır. 15 yıl zindanda kalır. Fidel Castro zindandan çıktıktan sonra yürüteceği mücadelede hareketi için düşündüğü programı savunma gibi mahkemeye sunar. Mahkeme onu yargılamak ister ama mahkemelerde asıl Batista hükümeti ve Amerika'yı yargılayan Fidel Castro olmuştur. Duruşuyla, devrimciliğiyle ve yapmak istediğini dile getirmesiyle bunu gerçekleştirmiştir. Bu durumda yargılamak isteyenler yargılanmış olur. Çıktıktan sonra 26 Temmuz hareketini kurar. Zaten hareket aynı gün kurulmuştur. Bu şekilde gerilla grubunu kurar ve iki yılda bir gerilla ordusuna dönüştürmüştür. Gittikçe gerilla birliklerini büyütür. Ocak 1959'da zafer kazanarak Havana'ya girer. Amerikancı Batista rejimi yıkılır. Havana'ya girişinden birkaç gün sonra kurulan mahkemelerde Amerika ve Batista işbirlikçilerini yargılatır. O dönemde var olan rejimi kabul etmeyip Amerika'ya kaçan birçok Kübalı vardır. Amerika gelen Kübalıları örgütleyerek Küba devrimine karşı kullanmıştır. Her yerde uyguladığı taktiği burada da uygulamıştır. Küba halkını kendi işbirlikçisi haline getirip Küba'ya karşı kullanmıştır. Büyük bir ambargo Küba üzerinde uygulanır. Mecburen Fidel Castro Sovyetlere yaklaşmaktan başka çare bulmamıştır. Küba'nın ekonomisinin çoğunluğunu şeker, tütün ve sigara oluşturmaktadır. Küba'ya ambargo uygulanır. Ancak Sovyetlere yaklaşarak kendini ayakta tutmuştur. Ama tüm bunlara karşı gerilla savaşı yürütülür. Vietnam ve Çin devriminin mücadelesi çok fazla etkili olur, birçok noktada kendilerine örnek alırlar. Özellikle Vietnam gerillaya olan inancıyla zaferini ve bağımsızlığını ilan etmiştir. Bu devrimler Küba'da Fidel Castro ve Che Guevara üzerinde de etkili olmuştur. Zaten gerçekliklerine bakınca da bu görülüyor. Gerilla savaşına inanırlar ve böylece mücadeleye başlarlar. Kendinden önceki devrimleri de esas alma bunlara tecrübe olarak bakma vardır. Bizde yapabiliriz derler. Che Guevara enternasyonal yönüyle tanınmış ve öne çıkmıştır. Sadece kendi ülkesi için değil tüm ezilen ve zulüm altında olan ülkelerde bu sistemi ortadan kaldırmayı, halkları kurtarmayı amaçlamıştır. Bundan kaynaklı büyük bir sosyalist olduğunu söyleyebiliriz. Che Guevara 1967'de Bolivya'da öldürülmüştür. 30 yıl boyunca cenazesine ulaşılmaz 30 yıl sonra bulunmuştur. Che Guevara bir doktordur. İlk önce kendisi için devrimci bir doktor olmayı esas almıştır. Devrimciliği bu şekilde yapmak ister. o zaman bunu yeterli görür bu şekilde birçok şey yapacağına inanır. Hatta ilk dağa gittiğinde tüm sağlık malzemeleriyle gitmiştir. Ama sonra ikisinin bir arada yürümeyeceğine inanmıştır. Ya doktorluk ya devrimcilik diyerek sağlık çantasını bırakmıştır. Devrimci bir doktordan ziyade her yönüyle kendini devrime vermek

gerekliliğine inanmıştır. Her yönüyle yaşamını, gerçekliğini devrimciliğe göre oluşturmayı esas alır. Ve bu yaşamına yansımıştır. Küba'yla sınırlı kalmamıştır, zaten kendisi bir Arjantinlidir. Devrimciliğini tüm ezilenler adına savaşma olarak ele alır. 1960 yılların protestosunun sembolü olur. Tüm miting, protesto gösterilerinde sembol isim haline gelir. 1968 gençlik hareketinin de bir öncüsü olarak öne çıkar. 1968 kuşağının elinde ve dilinde bir slogana dönüşür. Che Guevera mülkiyetten ve paradan nefret eden biridir. Ulusal Banka'nın başına getirildiğinde parayı tasfiye etmeyi düşünmüştür. Şöyle bir sözü vardır. ''Dünyayı istiyorum ve şimdi istiyorum. Kendimize güvenerek yapabiliriz. Sosyalist devrimciler olarak şimdi durmadan mücadeleye başlayıp almalıyız.'' Sosyalist idealleri temsil ediyordu ve bu uğurda ölen büyük bir devrimcidir. Doktor olduğundan tüm Amerika'yı gezme şansı olmuştur. Bu şekilde toplumu yakından görüp tanıma şansı olmuştur. Böyle bir karara gitmesinde de bunun etkisi vardır. Halkın arasındaki açlığı, var olan hastalıkları, sefaleti, her yöndeki fakirliği görmüştür. Bu bir yoğunlaşma yaratır ve toplumu yakından tanımasına vesile olur. Dediğimiz gibi ilk önce devrimci bir doktor olarak bir şeyler yapmak istemiştir. Ama daha sonra sadece doktorlukla bu sorunlar çözülemeyeceğini fark eder. Bu baskılara karşı topyekûn bir mücadele ve birliğin olması gerektiğini görür. Silahlı bir mücadeleye gereksinim olduğunu fark eder. Ve kendine bunu esas alır ve bu şekilde mücadelede yerini almıştır. Eskiyi kaldırıp yeniyi kurmalıyız bunun içinde yeni bir insana gerek vardır diyerek yeni insanı yaratma üzerinden kendine yaklaşmıştır. Küba halkının da %70'i köylüdür. Che Guevara kırsal, köy kesimini esas alır. Tarımın çoğunluğu tütün, şekerdir. Ekonomisini bununla yürütür. Düzenli orduya karşı halkları zafere götürecek yöntem gerilla savaşıdır. Düzenli orduya karşı ancak gerilla savaşıyla mücadele edebiliriz der. Gerilla savaşı bir halk savaşıdır, bir kitle mücadelesidir. Dediğimiz gibi Vietnam'da ortaya çıkan şeyi kendine esas almıştır. Buna inanır ve böyle de yaklaşır. Yaşamının sonuna kadar da bu gerçeklik üzerinde yaşamını sürdürmüştür.

Küba devrimi tanınan, bilinen bir devrimdir. Yine Che Guevara tanınan ve kabul edilen bir isimdir.
Dört yılda devrim yapıp Amerika'yı yenerler. Şimdiye kadar da Amerika'nın ağzında olduğu halde ayakta kalmıştır. Küba'ya birçok yönden yaptırım ve ambargo devam etmektedir. Fidel Castro 50 yıl Küba'yı yönetmiştir şimdi de kardeşi yönetiyor. Tüm dünyaya ilham kaynağı olan bir devrim olmuştur. Önderlik Latin Amerika insanlığın direnen damarıdır der. Şili, Bolivya, Meksika, Venezüella ve Küba'daki devrimler buna birer örnektir. Şu anda da Latin Amerika Önderliğin fikirlerine karşı duyarlı olan bir yerdir. Önderliğin Jineoloji ve diğer görüşleri takip ediliyor. Arkadaşlar buralarda çalışma yürütmektedir. Hareketimize sempatiyle yaklaşıyorlar. Önderliğin görüşlerine açık olan bir yerdir. Birçok Latin Amerika ülkesi Heval Sara'yı manevi önderleri olarak kabul ediyor.
Küba küçük bir ada ülkesidir. Uzun bir süre Amerika işgali altında kalmıştır. Batista hükümetinin baskılarına maruz kalırlar. Öncüsü esas olarak Fidel Castro'dur ama sembol olan Che'dir. Che Arjantinlidir ve bir enternasyonal olarak devrime katılır. Che Guevara 80 kişiyle beraber Küba'ya gemiyle geçer, Küba'nın bir dağı var kendilerini bu dağa ulaştırmak isterler. Amaçları buradan gerillacılığa başlamaktır. Küba'ya gelip devrime başlamak istediklerinde içlerinden biri ajandır. Yolda pusuya düşerler. Pusuya düşmelerinde bu ajanın payı olabilir. Bu pusudan 13 kişi kendini zor bir şekilde kurtarır. Dağa kendilerini ulaştırıp çok zor koşullarda mücadeleye başlarlar. Başta imkanları çok azdır. Ama halkın büyük desteğini alırlar. Küba devriminde öncü çok önemli bir rol oynamıştır. Öncülük durumu ve örgütlemeleri güçlü olmuştur. Bundan kaynaklı kısa sürede devrim yaparlar. En büyük düşmanları olarak Amerika'yı görürler. Zaten Amerika Küba'ya büyük bir ambargo uygulamıştır. Ama devrimden sonra sistemlerini

kurmuşlardır. Şimdiye kadar da bu sistem üzerinde ayakta durmuşlardır. Fidel Castro son dönemlerde ölmüştür. Ölene kadar Küba'yı yönetmiştir. Küba yönetim sisteminde bazı yönlerden gelişme sağlamıştır. Sağlık yönünden çok gelişmiş bir ülkedir. En uzman doktorlar Küba'dan çıkmaktadır. Sistemlerini sosyalizm ideolojisine göre oluşturmuşlardır. Maaş sistemi Küba'da yoktur. Eğitim, sağlık gibi hizmetler parasız karşılanmaktadır. Küçük bir ülke olmasına rağmen Latin Amerika'da ve tüm dünyada etkili olmuştur. Küba devriminden sonra çıkan devrimci hareketler Küba devriminden ilham alırlar. Burada Che'nin yaşamını ele alabiliriz. Devrimi Küba'yla sınırlamamıştır. Devrimi tüm Latin Amerika'da geliştirmek ister. Amerika tarafından 9 Ekim 1967'de öldürülür.

Kullandıkları yöntem fococu(fukocu) yöntemdir. Yani mücadele yöntemlerinde hem gerilla tarzı hem de ayaklanma vardır. Gerillayı çok çabuk örgütleyip ayaklanmaya dönüştürmüşlerdir. Halk ayaklanmasını direkt başlatıyorlar. Buna bolivarcı devrim teorisi deniliyor. Tüm Latin Amerika'da etkilidir. Bolivar'ın kendisi Latin Amerikalı bir devrimcidir.

Yerli halk yüz yıllardır büyük bir zulüm altında yaşıyor. Meksika da Küba da Latin Amerika ülkesidir. Halkın durumu çok ağır ve kötüdür. Halkın içinde çok fazla yoksulluk yaşanıyor. Amerika her yerin ekonomisine göre yaklaşıp halkı bu yönden sömürmüştür. Örneğin Meksika'nın kahvesi Küba'nın şeker ve tütünü vardır. Bu ürünlere kendi çıkarlarına göre el koyup işletmiştir. Latin Amerika ülkelerinde kukla hükümetler kurarak bu ürünleri kapitalizm fabrikalarında işletip kendi ticaret ağını geliştirmiştir. Bu kukla hükümetler Amerika adına halkı sınırsız çalıştırmıştır. Küba'daki Batista hükümeti de böyle bir hükümettir. Amerikanın ticari çıkarı için ülkenin hammaddesini, ucuz iş gücünü kullanmıştır. Çok ağır bir sömürgecilik durumu yaşanmıştır. Bundan kaynaklı halkın durumu örgütlenmeye açık olmuştur. Latin Amerika halkında direnmeye açık bir yön her zaman olmuştur, karakterinde sömürgeciliği kabul etmeyen bir duruş vardır. Tarihlerinde sonuna kadar direnme ruhu vardır. Her zaman özgürlüklerine bağlı olmuşlardır. Fakat emekleri üzerinde çok büyük bir baskı uygulanmıştır. Bu durumdan kaynaklı halkın içinde kendilerini çok çabuk örgütlemişlerdir. Öncüleri de erkenden gelişmiştir. Gerilla öncülüğü çok çabuk halk ayaklanmasına dönüşmüştür. Şimdi de durumları böyledir. Venezüella'da muhalif başkanlarını zindana koymuşlardı halk hemen ayaklanma başlattı. Zindanı basıp öncülerini çıkardılar. Latin Amerika'da çok çabuk gerilla savaşı halk ayaklanmasına dönüşmüştür. Tabii bu rahat bir şekilde olmamıştır. Amerika'da çok örgütlü bir devlettir ve CIA iyi çalışmıştır. Küba CIA'nın arka bahçesi gibidir. Hemen hemen tüm özel savaş yöntemlerini ve istihbaratını burada geliştirmiştir. Özel savaş burada kendini iyi örgütlemiştir. Bundan kaynaklı Che Bolivya'da zorlanmıştır. Bolivya'nın durumu da Küba'dan farklı değildir. Bolivya halkının durumu da çok ağırdır. Orada da Amerika çıkarı adına Amerika'ya bağlı kukla bir hükümet kurulmuştur. Gerilla savaşında çok büyük zorlanmalar yaşamışlardır. Zaten küçük olan ülkelerdirler. Amerika fazlasıyla buralara yerleşmiştir. Kukla rejimini, ordusunu, istihbaratını geliştirmiştir. Halk üzerinde çok büyük bir baskı uygulanmıştır. Che çok uzun bir süre bir ilişkiye ulaşmaya, birini örgütlemeye çalışıyor. Erzak sıkıntısı yaşıyorlar, çok zorlanıyorlar. Amerika helikopterleri gece gündüz Che ve grubunu takip altında tutuyor. Gerilla savaşı çabuk halk ayaklanmasına dönüşüyor ama bu o kadar da rahat olmamıştır çünkü Amerika, emperyalizm kendini fazlasıyla örgütlemiştir. Büyük bir baskı vardır, Amerika rejimi ve ordusunun kendisi bu yerlerdedir. Fidel çok güçlü bir önderdir. Che Latin Amerika devriminin ruhu olarak öne çıkmıştır ama öncü, önder olan Fidel'dir. Che'nin tavrı farklıdır. Devrimden sonra Che bakan olmuştur önce ekonomi sonra dış işleri bakanlığı yapmıştır ama tüm bunları bırakmıştır, devrimciliğe devam etmiştir. Bolivya'ya gidip gerillacılık yapmayı tercih etmiştir. Bolivya'yı kurmayı esas alır çünkü tüm Latin Amerika'da devrim olmayana kadar sadece bir yerde gerçekleştirilen devrimin yeterli olmayacağına inanmıştır.

Sadece Küba'da devrimin olması yeterli görmemiştir tüm ülkelerde devrimin gerçekleşmesinin gerekliliğine inanmıştır. Buna inandığından diğer şeylere tenezzül etmemiştir. Devrimcidir ve sosyalizm için kendini feda etmiştir. Çok etkili biri olmuştur, büyük etkilemiştir. Latin Amerika'nın devrim ruhu olur ve öne çıkar. Fakat Fidel de taktik olarak gerilla mücadelesinde, sosyalizm ısrarında güçlü bir öncüdür. Sonuna kadar da bu tavrından taviz vermemiştir. Hiçbir zaman emperyalizmle uzlaşmamıştır. Diğer ülkelerde de devrim olmasından yana hep bir tavrın sahibi olmuştur. Ülkesinde büyük bir ambargonun altında olmasına rağmen sosyalizmi kurmakla birlikte yaşamı oluşturmuş, ülkesini ayakta tutmuştur. Anti propagandası da çok yapılmıştır. Halkın yaşam standartlarının yoksulluk sınırında olduğuna dair söylentiler çok olur ama Küba kendine yeten bir ülke olmuştur. Kapitalizm, burjuva biçimiyle bir yaşam standartı yoktur. Bazıları zengin bazıları fakir değildir yine sınırsız bir zenginleşme yoktur, zaten halkların da buna ihtiyacı yoktur. Mühim olan var olan şeyleri birbiriyle paylaşmaktır. Eğitim, sağlık vb. hakların olmasıdır. Bu da Küba'da vardır ve onlara yetmektedir. Fidel Castro'nun devrim esnasında da sonrasında da domuzlar körfezi çıkartmasında çoğu arkadaşı öldürülmüştür. Kendisi buradan çıkabilmek için saatlerce yerde sürünmüştür. Tüm derisi soyunur kemiğe dayanır. Ama kendini bırakmaz böyle bir kişiliktir. Sosyalizme inancı vardır. Büyük bir öncüdür zaten öncülüğü bu yaklaşımlarından gelmiştir. Sosyalizme inancı olmayan, hedefi olmayan buna kilitlenmeyen, hitabı güçlü olmayan biri öncü olamaz. Sosyalizme, kadına yaklaşımı da gösteriyor ki sosyalist bir öncüdür. Bundan kaynaklı Küba'da küçük bir ülke olmasına rağmen devrim yaptılar, Batista'yı kırıp yendiler. Gerillacılığı başlatıp çok çabuk halk ayaklanmasına dönüştürdüler. Dört yılda devrim yapmışlardır. Daha sonrasında da Amerika'nın kuşatması ve ambargosuna rağmen 50 yıl 1956'dan günümüze kadar anti-emperyalist anlayışla Amerika'ya karşı kendini ayakta tutmaktadır. Bu kadar yıl kendilerini yürütürler. Bu konuda duruşu, fikri ele alınıp değerlendirilmesi gereken bir öncüdür. Tabii gerillacılıkta ısrar edip öne çıkan Che'dir. Bizim içinde böyledir. 1967 yılının 9 ekiminde Bolivya'da komployla infaz edilmiştir. Ölümünden sonra 1968'de tüm dünya gençleri ayaklanır, bu kadar etkili biri olmuştur. 1968 gençlik devrimi başlar ve tüm dünyada gençlik kuşağı ayaklanır. Emperyalizme, faşizme, kapitalizme karşı ayaklanırlar. Aynı zamanda reel sosyalizme karşı da başkaldırırlar. Radikal devrimcilik çerçevesinde feminist, ekolojik vb. hareketler, yine ulusal kurtuluş hareketlerin hepsi bu ruhla faşizme karşı ayağa kalkarlar. Bu durum daha sonraki tüm devrimler etkiler. Türkiye, Kürdistan, Ortadoğu'da oluşan devrimci hareketler etkilenmiştir. Mısır da Filistin de etkilenmiştir. Hepsi Küba devriminden, Che'nin duruşundan etkilenmişlerdir. Bu kendisiyle beraber büyük bir inancı açığa çıkarmıştır. Çünkü Che gerillada, devrimde ısrarı ifade etmiştir. Bu da ilham kaynağı olmuştur. Bu yönüyle tüm Ortadoğu'da etkili olmuştur. Filistin'i, Türkiye'yi etkilemiştir bizim hareketimizi de Önderliği de etkilemiştir. Genel olarak Küba devriminin miraslarından biri de Che'nin Bolivya'ya gidişi olmuştur. Gerillada ısrar etmesi, devrimde ısrar etmesi bunun enternasyonal tarzda olması dünyada yeni bir ruh olarak etkilemiştir. Şimdiye kadar da devam ediyor.

Che'nin Sovyet'e eleştirileri olmuştur. Che o dönem Küba'nın ekonomi bakanıdır. Sovyet'te bir konferansa katılır. Sovyet'in ekonomi politikasına bazı eleştirileri gelişir. Sovyetlerin ekonomi politikası emperyalizmin farklı bir rengidir şeklinde bir tespitte bulunur. Küba adına gittiğinden bu durum Küba'yla Sovyet arasında bir krize neden olmuştur. Che Küba'ya dönünce Fidel Castro ile Che arasında bu tartışma konusu olmuştur. Fidel Che'nin bu duruşunu eleştirir. Aslında Che bunları kendi görüşleri olarak dile getirmiştir fakat Küba adına gittiğinden böyle anlaşılmamıştır. Dolayısıyla aralarında bir tartışma çıkar. Bu konu üzerine çok tartışma olmuş, kitap yazılmıştır. Farklı iddialar ortaya atılmıştır. Fidel Castro bu iddiaları kabul etmemiştir. Sadece eleştirip tartıştıklarını ifade eder. Che'nin Bolivya'ya gidişi bu tartışmadan sonra

olmuştur. Fidel bunun daha önce planlandığını tartışmayla alakalı olmadığını söyler. Che'nin buna inandığını söyler. Tüm Latin Amerika'da devrim yapılmasına ve Küba'nın da bu devrimleri desteklemesine inanan biri olmuştur. Che'nin zaten hazırlığı vardır hatta sahte kimliğini kendisinin yaptığını söyler. Geçiş ilişkilerini Fidel Castro ayarlamıştır. Beraber yaptıkları bir planlamadır. İkisi mücadele arkadaşı, dostturlar. Che zaten bir Fidel hayranıdır. Arkadaşlıkları çok güçlüdür. Bazıları da tersini dile getiriyor. Çok uzun süreli tartıştıklarını birbirlerini ikna etmediklerini söylüyorlar. Sovyet meselesinde görüşlerinin birbirini tutmadığını ifade ediyorlar. Önemli olan burada Che'nin tek bir ülkede devrimi yeterli görmediğidir. Che'nin kendisi Küba'nın halkı değildir. Arjantinlidir. Bir enternasyonal olarak Küba devrimine katılmıştır. Küba'da devrim olduktan sonra Bolivya'ya devrim için gidiyor. Üstündeki gerilla elbiselerini hiç çıkarmamıştır. BM'nin bir toplantısına katılıyor yine elbiseleri üzerindedir. Hiçbir zaman gerilla elbiselerini çıkarmamıştır. Gerillada ısrar eden bir tavrı olmuştur. Bakandır ama Küba adına toplantıya gittiği ülkelerde elbiselerini hiç çıkarmamıştır. Bundan kaynaklı Che gerillada ısrarın sembolüdür. Bu esas üzerine Bolivya'ya gider. Yani tavrı, duruşu farklıdır. Fidel Castro da elbiselerini hiç çıkarmamıştır. Ama Che'nin durumu farklıdır. Sanki çok farklı çelişkileri varmış gibi gösteren kapitalizmdir. Che'nin Sovyetlere eleştirileri yerindedir ve doğrudur. Önderlik de bu eleştirileri yapıyor. Sovyetlerin ekonomik politikasını sosyal emperyalizm olarak adlandırıyor. Soldan emperyalizm biçimi olarak ele alıp eleştiriyor. Eleştirileri serttir diplomatik krize neden olur. Reel sosyalizmin sonucunda ortaya çıktı ki tüm eleştirileri doğrudur. Önderlik de bu eleştirilerin hepsini yapmaktadır. Rosa Luxemburg da zamanında bu eleştirileri yapmıştır. Yani sosyalizm, komünalizm yaşanmamıştır içinde emek sömürüsü vardır. Che bunu sosyal emperyalizm olarak adlandırmıştır. İkisinin arkadaşlığında bir sorun olmamıştır. Bir konuda tartışmış olabilirler bu aralarının iyi olmadığı anlamına gelmez. Önderlik de Heval Abbas ve Heval cumayı çok eleştiriyor ama sonuna kadar da mücadele arkadaşlığı yapmışlardır. Tim bunları Fidel'i karalamak için yapıyorlar. Che örgütsüz, plansız gitti ondan da yenildi gibi bir algıyla farklı bir durum yaratmak istiyorlar. Devrimci örgütler güçlerini arkadaşlıktan alırlar. Devrimci hareketlerde arkadaşlık çok önemlidir. Sadece PKK'de değil tüm devrimlerde bu böyledir. Kapitalizm karşıtı sosyalist devrimci bir özellik de arkadaşlığa verilen önemdir. Kapitalistler çıkarları için bir araya gelirler. Sosyalistler ise bir dava, amaç için bir araya gelirler. Bunu özellikle Fidel ve Che şahsında tartışmaya koymak karşıtları tarafından karalamak için yürütülen bir özel savaştır. Gerçeklikte bir planlamadır ve o esas üzerinden Bolivya'ya gitmiştir.

3-KOLOMBİYA DEVRİMİ

Öncelikle biraz Kolombiya tarihinden bahsedip daha sonra da verdikleri mücadeleyi ele alacağız. Mücadeleleri içinde de farklı örgütler oluşmuştur. ELN, EPL, FARC bunlardan birkaçıdır. Bunların dışında M-19 ve farklı hareketler de vardır.

Kolombiya'da gerilla tarzıyla savaş sol hareketlerden önce gelişmiştir. Yani Kolombiya'da gerilla sol tarafından keşfedilmemiştir. Eskilerden beri yoksul, ezilen halk zengin, güçlü kesime karşı hep bir mücadele halinde olmuştur ve zenginlerin, güçlülerin şiddetine karşı gerilla tarzıyla savaşmak alt sınıfların bir yanıtı olmuştur. Kolombiya'da kolonicilik döneminden günümüze kadar sayısız protestolar ve isyanlar hep kanla bastırılmıştır. Bu anlamda halk arasında baskılara karşı gerillacılık tarzıyla mücadele zemini tarihsel olarak bir gerçekliğe sahiptir. Sol hareketlerle beraber örgüt haline geliyor, kendilerini sistemleştiriyorlar. Kolombiya tarihinde kolonileşme gerçekliği hep yaşanmıştır, bu kolonilere karşı başkaldırı sürekli gelişmiştir. Tabii buna karşılık hep bir saldırı, baskı, ezme durumu da her zaman

yaşanmıştır. Kolombiya böyle bir tarihi gerçekliğe sahiptir. Büyük bir kesim fakir, köleyken diğer küçük bir kesim de tüm gücü, zenginliği elinde bulunduruyor.
Kolombiya'da uzun bir süre siyasette iki parti hakimdir. Bunlar muhafazakâr ve liberal partilerdir. Bu iki parti arasında sürekli bir çatışma hali olmuştur. Fakat gerçekte yaşanan, toplumsal adaletsizlikten kaynaklanan savaşlar ile bu iki büyük partinin yöneticilerinin, alt sınıfların sömürüsündeki paylarını artırmak için yaptıkları savaşlardır. Halk bu iki parti arasındaki çatışmada büyük kayıplar vermiştir. Her iki parti de ülkenin zenginliğini, iktidarını eline geçirmek istiyor. Halk bu adaletsizliğe karşı sürekli mücadele etmiştir. Bundan kaynaklı Kolombiya devrimci örgütlerin oluşumundan önce bir gerilla zemininin olduğunu söyleyebiliriz. Halk sisteme karşı kalkışta bir mücadelede zeminine sahiptir. Toplumsal çelişkilerin bir ifadesi olarak silahlı mücadele yolu, gerilla örgütlemelerinden çok daha eskiye dayanır.
Dediğimiz gibi mücadele içerisinde farklı hareketler oluşmuştur. Kolombiya'da gerçekleşen iç savaşa değinerek bunları ele alalım. 1948-1953 yılları arasında iç savaş yaşanmıştır. Bunun yanında Kolombiya tarihinde 1000 günlük denilen bir iç savaş yaşanmıştır. Bu savaş 1897-1899 yılları arasındadır. Kolombiya'da olan iktidarlar ülkenin tüm zenginliği eline geçirmek istemiştir, bu durum kendi aralarında iktidar savaşlarının yaşanmasına neden olmuştur ve bu savaşlarda en çok etkilenen kesim halk olmuştur. Buna karşılık halkın içinde de her daim bir kabullenmeyiş gelişmiştir. Bu şekilde 1920 yılında yerli halkın, sendika hareketlerinin mücadelesi olur ama bu mücadeleleri ezilmiştir. Var olan iktidar çok sert bir yönelim gerçekleştirmiştir. Bundan sonra PSR (Devrimci Sosyalist Partiler) adıyla tüm muhalefet bir araya gelmiştir. Sendikacılar, kadın hareketleri, yerli halk, gençlik yani toplumun tüm kesimleri bu parti içinde yerini almıştır. 1928 yılında da binlerce işçi greve gider. Bu grevde yer alan işçiler tüm aileleriyle birlikte katledilir. 1948'e kadar mücadele bu şekilde devam etmiştir. 1948 yılında liberal bir politikacı, solcu olan Jorge Elicier katledilir. Bu politikacı sisteme muhalif olan biridir. Bu cinayet, Violencia (1948-53) adı verilen ve en az 200.000 kişinin yaşamına mal olan bir iç savaşa neden olur ve iç savaş tam beş yıl sürmüştür. Violencia, Kolombiya için tarihte bir dönüm noktası olmuştur. Bağımsız köylü grupları değişik bölgelerde ortaya çıkmış ve zorbaların terörüne karşı kendilerini savunmuştur. Bunlar günümüzdeki Kolombiya gerillasının ilk nüvelerini oluşturmuştur. Bu cinayet halkta biriken şeylerin artık patlamasına sebep olmuştur. Halk bu süreçte silahlanır. Bu yaşananlara karşı direnen halk olmuştur ama bu savaşı çıkarı için ele alan iki parti vardır. Bunlar siyasette hâkim olan liberal ve muhafazakâr partilerdir. Ayaklanıp savaşan, direnen, bedel veren halktır fakat çıkarı adına zaferi sahiplenerek ele geçirip hükümet kuran bu partiler olmuştur. İç savaştan sonra bu iki parti kendi aralarında anlaşma yaparak ülkenin yönetimini sırasıyla dört yılda bir yürütmeyi kabullenirler. Amaçları hükümetin ellerinde olmasıdır bu şekilde bir yol bulurlar. Buna karşılık bazı bağımsız köylüler silah bırakmayı kabul etmemiştir. Sonuna kadar var olan sisteme karşı bulundukları yerde savaşırlar. Kırsal alanlarda iktidar, kendi kendine örgütlenmiş köylülerin elindedir. Ve buralarda 'Bağımsız Cumhuriyet'ler kuruyorlar. Silahları bırakmaları için çağrı yapılır fakat bunu kabul etmemişlerdir. Bağımsız köylüler bu şekilde özerk bölgeler oluşturuyorlar. Özerk bölgeler köy köy ya da birkaç köy birleştirilerek oluşturulmuştur. Bağımsız köylülerin bu mücadelesi gerillacılığın zemini olmuştur. Bu şekilde 1960'larda kırsal alanlar, köyler 'Bağımsız Cumhuriyet' olarak örgütlenmiştir. Bunun yanında büyük kitle hareketleri oluşmuştur. O zaman PUP diye bir parti vardır. Bu partinin başkanı bir papazdır fakat sosyalisttir. Fakir, ezilen halkın yanında yer almıştır. Papaz her daim mücadele halinde olmuştur. O dönemde yüzbinlerce işçi, yoksul gecekondu halkı, köylüler, öğrenciler, demokrasi isteyen herkes muhafazakâr ve liberal partilere karşı kabullenmeyişlerini göstererek bu rejime karşı ayağa kalkmışlardır. PUP partisinin amacı bağımsız bir cumhuriyet kurmaktır. 1964'te

hükümet bağımsız bir köy olan Marquetalia köyüne saldırarak tüm köylüleri katletmiştir. Bu şekilde vahşi bir saldırı düzenlemiştir. Gizli çalışanlar mecburen kıra yönelmiştir. Papaz da tehdit edildiğinden ELN'nin ilk gerilla grubunun yanına kırsal bölgeye gitmiştir. O dönemde dağda küçük gerilla birlikleri vardır. Bu katliam 1964 yılından sonra gerilla hareketinin gelişmesine vesile olmuştur.

İki modern gerilla örgütlemesinden ilki 1964'te oluşturulmuştur. Marquetalia katliamına bir yanıt olarak, komünist partisinin etkisi altındaki birkaç köylü grubu FARC-EP'yi (Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri-Halkın Ordusu) kurmuştur. Farklı köylü grupları FARC adı altında bir olmuş ve silahlı bir güç oluşturarak mücadeleye başlamıştır.

Bu gerilla hareketlerinden biri de ELN (Ulusal Kurtuluş Ordusu) Hareketidir. En fazla Küba devriminden etkilenmiştir. Che Guevara' nın stratejisine bağlıdır ve papaz Camilo Torres'in katılımıyla büyük bir sempati kazanmıştır. 34 yıllık gibi uzun bir süre direnir ve şimdiye kadar da mücadeleleri devam ediyor.

1967 yılında dünyadaki komünist partiler ya Sovyet ya da Çin'in yanında yer almak zorundadır şeklinde tartışmalar yürütülmüştür. Bu tartışma Kolombiya'da yeni bir örgütün daha oluşmasına neden olmuştur. Bu şekilde EPL (Halk Kurtuluş Ordusu) oluşmuştur. Bu yeni örgüt, özellikle ülkenin kuzey kısmında etkin olmuştur. 1964-1970 yılları arasında arka arkaya bu hareketler oluşmuştur. Her üç grup da kırsal alanlarda örgütlenmiştir.

1970'lerde bu hareketlerin sayısı çoğalmıştır. Bu dönemde en çok öne çıkan bir hareket de M-19 hareketi olmuştur. Çok sesli, olağanüstü eylemler yapmıştır. M-19 bu yönleriyle tanınmıştır. Hükümete karşı hep savaşı öne çıkaran bir hareket olmuştur. Birçok yerde işgal eylemleri gerçekleştirmiş, elçilikleri vb. yerleri işgal etmiştir.

Farklı hareketlere bölünmeleri ve parçalanmaları halk arasında parçalılık varmış gibi görünse de 1970'lerin sonlarında bir düzeye kadar güçlü bir mücadele yürütmüşlerdir ve iktidar için gerçek bir tehdit durumuna gelmişlerdir. Öyle bir duruma gelir ki hükümet gerillayı kendisi için bir tehdit olarak görmeye başlamıştır. Buna karşılık hükümetteki iktidar da tedbir geliştirmiştir. 1977 yılında artık hem gerillayı örgütlemeyle beraber gerilla savaşı vardır hem de bunun yanında halk hep bir hareket halinde olmuştur. Halk mitingleriyle, grevleriyle, silahlı savaşıyla sürekli bir hareket halinde olmuştur, kabullenmeyişini dile getirmiştir. 1977 yılında da halk genel bir greve gitmiştir. Halk grev eylemiyle kabullenmeyişini göstermek istemiştir. Bu duruma karşı hükümet anti-terör yasasını çıkarmıştır. Hükümet bu kanunla beraber yapılan tüm miting, gösteri, protesto ve eylemleri illegalize ederek gerçekleştirilen tüm müdahaleleri meşru hale getirmek istemiştir. Polis karakollarında işkence normal hale gelmiştir. 1978-1982 yılları arasında işkence, tutuklama, katliam çok gerçekleşmiştir. Amaç devrimin üstüne çok sert gitmektir. Hem gerillayı hem de halkın mücadelesini ortadan kaldırmak istemiştir. Bu baskılara, sert yönelimlere karşı direnişte ısrar meydana gelmiştir. Direniş gittikçe her yere dağılmıştır. Bu savaşın öncülüğünü de M-19 hareketi yapmıştır. Direnişte çok fazla öne çıkmıştır. O dönemde farklı devrimler de vardır. Nikaragua o dönemde devrim yapmıştır. Salvador da iç savaş devam etmektedir. Yani aynı dönemde bazı ülkelerde savaş devam ederken bazı ülkelerde de sonuçlanmıştır. Bunların hepsi Kolombiya üzerinde de etkili olmuştur. Hükümet ne kadar etkisizleştirmek istese de bunda başarılı olamamıştır. Hükümet bu durumdan çıkış olarak gerilla ve siyasi tutuklular için genel af çıkarmıştır. Bu af yasasıyla silahlı hareketlerle görüşme yapmak istemiştir. Burada şunu görüyoruz. Hükümet gerilla hareketlerini ve halkın mücadelesini yenilgiye uğratmak için yoğun saldırı yapmış, baskı uygulamıştır. Bu saldırılarda büyük katliamlar gerçekleştirmiştir. Ama bu yöntemlerle giderek büyüyen direnişin önünü alamamıştır. Bundan kaynaklı bu sefer devrimcilerle masaya oturarak bitirme politikasını esas almıştır. Yani gerçekleştirmek istediklerini kandırma yoluyla yapmak istemiştir. Gerilla

hareketlerine haber yollayarak görüşerek sorunu masada çözmek istediğini belirtmiştir. Tüm bunlar 1984 yılında olmuştur. Bizim mücadele tarihimize yakın bir süreçtir. 1984 yılında hükümette ortaya çıkan bu değişime bazı hareketler olumlu yaklaşmamıştır. ELN hareketi ve bazı diğer sol partiler görüşmeyi kabul etmemiştir. Çünkü hükümetin bu yaklaşımla amacı radikal çizgimizi ılımlıya çekmek istemesidir diyerek karşı çıkmışlardır. Hükümet radikal savaşı ortadan kaldırmak, bazı şeyleri normalleştirmek ve var olan mücadeleyi zayıflatmak için bu görüşmeleri yapmak istemiştir. Bundan kaynaklı ELN ve bazı diğer partiler buna karşı çıkmıştır. FARC, M-19 ve EPL ise ateşkesi kabul etmiştir. Bu durum gerillanın parçalanmasında etkili olmuştur. 1984'te bu anlaşma üzerine ateşkes başlamıştır. 1989'a kadar da ateşkes devam etmiştir. Yaşananlar sonucunda ELN hareketinin dedikleri ortaya çıkmıştır. Açığa çıkan radikalliği, her yere dağılan ve etkileyen mücadeleyi hükümet baskı ve saldırılarla ortadan kaldıramadığından, önünü alamadığından bu yöntemle zayıflatmak istemiştir. Çünkü 1980'li yıllarda Kolombiya mücadelesinin kitlesi gittikçe büyümüştür. İşçiler, Hristiyanlar, feminist hareketler, siyahiler, fakir halklar mücadeleye aktif katılmış ve yeni bir kitle olarak her gün sokaklara çıkmışlardır. Bu şekilde büyük kitle hareketi oluşmuştur. Siyasi-politik örgütlenmelerini her yerde gerçekleştirmişlerdir. FARC'ın siyasi kanadı 'Yurtseverlerin Birliği'ni, EPL 'Halk Cephesi'ni oluşturmuştur. Diğer partilerin de halkın arasında siyasi yönden çabaları ve mücadeleleri gerçekleşmiştir.

Hükümet bir yandan dünya kamuoyuna barış yaptığının yansımasını verirken diğer yandan yaptığı şey ise bu mücadeleyi ortadan kaldırmak için kendini örgütlemesidir. Faşist milis örgütlerini kurmuştur. Hükümet görüşme esnasında perde arkasından da bu hareketleri yenmek için ordu dışında gizli bir şekilde faşist milisler birliğini örgütlemiştir. Sayılarının 150'den fazla olduğu söyleniyor. Bu milisler aracılığıyla her yerde katliamlar gerçekleştirmiştir. Kürdistan'da Türk devletinin eliyle oluşturulan korucu sistemi gibidir. Kolombiya hükümeti bu illegal örgütlemenin yanında askeri ittifak gerçekleştirerek içinde istihbaratı da örgütlemiştir. Bu ittifakın içinde zengin kişiler, uyuşturucu mafyaları da yer almıştır. Yani hükümet her yönden hazırlık yapmıştır diyebiliriz. Ve tüm bunları ateşkesin olduğu, çözüm için masaya oturduğu süreçte yapmıştır. Oluşturduğu faşist milis güçler günlük olarak halkı denetlemiş, farklı saldırılar gerçekleştirmiştir. Hitler de aynı şeyi yapmıştır şimdi Erdoğan da aynı şeyi yapmaktadır. Politik muhaliflerin yanında eşcinselleri, sokak çocuklarını fahişeleri, suçluları da hedeflemiş ve öldürmüştür. Tüm muhalifleri bu milisler eliyle katletmişlerdir. Bunlar JİTEM, Abdullah Çatlı'nın kurduğu kuruluşlar, mafya gibi örgütlenmelerdir. Hükümet bunların eliyle birçok kişiyi öldürtmüştür. Birçok bölgede halk, köylü bunların eliyle katledilmiştir.

Ateşkesin geçerli olduğu 1985 yılında M-19 ve EPL'nin sözcülerinin pek çoğu öldürülmüştür. Diğer taraftan ordu birlikleri ateşkes anlaşmasını bozarak gerilla kamplarına karşı saldırıya geçmiştir. Bu saldırılarda taraftarlar ve köylüler savaş bölgesinde ayrım gözetilmeksizin katledilmiştir. Bu süreçte çok sert yönelimlerden kaynaklı M-19, EPL dağılmıştır. Bu güçlerin eliyle birçok öncüleri, üyeleri öldürülmüştür. Bu saldırılarda 30 bin kişi katledilmiştir. Her yıl 20 bin kişinin bu hareketlerin eliyle katledildiği söyleniyor. En büyük katliamlar ordunun talimatıyla faşist milisler tarafından yapılmıştır. Sadece politik muhalifler değil bunların arasında köylü, sendikacı, sokak çocukları, kadınlar, eşcinseller, fahişeler ve eski suçlular da vardır. Toplumun her kesimini özellikle mücadele içindeki muhalifleri, öncüleri, yönetimleri hedef almışlardır. Aslında o dönemde EPL ve M-19 ateşkesi kabul etmiştir ama en çok da bu hareketlere yönelim olmuştur. Bu hareketlerin öncüleriyle, yönetimleri katledilmiştir. Yine görüyoruz ki hükümet barış yapıyor gibi kendisini gösterirken gerçekliğin farklı olduğu açığa çıkmıştır. Aslında gücü açığa çıkan direniş ve mücadeleyi ortadan kaldırmaya yetmediğinden barış sürecini başlatmıştır. Barış sürecini kendisini tekrardan savaşa hazırlama sürecinin

yanında bu hareketleri çürüterek zayıflatma olarak ele almıştır. Bu şekilde radikal mücadele gerçekliğini ortadan kaldırmak istemiştir.
Devrimci hareketler bu gerçekliklerin hepsi açığa çıkınca gerilla koordinasyonunu oluşturmuşlardır. Kirli savaş ve ordunun saldırıları sonuç olarak barış sürecinin sonunu getirmiştir. M-19 ve EPL ateşkesten bir yıl sonra yeniden faaliyete geçmiştir, çünkü ülkenin demokratikleştirilmesine yönelik hiçbir gerçek girişim görememişlerdir. Bunun üzerine 1985'te çoğunluğunu M-19, EPL ve ELN'nin oluşturduğu Ulusal Gerilla Koordinasyonu kurulmuştur. 1987'de FARC da bu koordinasyona dahil olmuştur. GCSB (Simon Bolivar Gerilla Koordinasyonu) adıyla mücadelelerini devam ettirmişlerdir. 1989 yılında var olan koşullarda artık ateşkesin devam edemeyeceğini görmüşlerdir. Bundan kaynaklı 1989'da ateşkes bitmiştir.
İlk olarak silahlı savaşı bırakan M-19 hareketi olmuştur. Dediğimiz gibi bu süreçte M-19 hareketine karşı çok kirli bir savaş yürütülmüştür. M-19, 1985-89 döneminde aşırı ölçüde güç kaybetmiştir. Birçok öncüsü, yönetimi ve üyesi katledilmiştir. Bu harekete karşı anti-propaganda çok yapılmıştır. Birçok liderleri tutuklanmıştır. M-19 tüm bu olanlara karşı farklı bir çıkış yapamadığından hükümetle anlaşma arayışına girmiştir. 1991'de de bu hareket silahlı savaşı tümden bırakmıştır. Bundan sonra siyasi yönden mücadelesini devam ettirmiştir. M-19'un yaşadığı bu durum devrimcilere karşı kullanılmıştır. Bu hareket silahlı mücadeleyi bırakıp siyaseten seçimlere girdiğinde %10 oy almıştır. Halk tarafından siyaseti kabul edilmiştir. Bunun üzerine sistem silahlı mücadele dönemi bitmiştir, herkes silahlı mücadeleyi bırakıp siyasete katılmalı, siyaset yoluyla mücadele yürütmelidir propagandasını yapmaya başlamıştır. Gerilla faaliyetleri sona erdirilirse toplumsal adalet gerçekleşecektir söylemini kullanmışlardır. Fakat M-19 hareketi siyasete girdikten çok kısa bir süre sonra lideri öldürülmüştür. Bu gerçekte var olan kandırılma durumu açığa çıkmıştır. Liderleri öldürülmüş ve hiçbir talepleri kabul edilmemiştir. Ne toplumda bir değişim olmuş ne halk üzerindeki baskı sonlanmış ne de kirli savaş bitmiştir. Bundan dolayı pratikte yaptıkları propagandanın tersi gerçekleşmiştir. Teslim olmalarına, silahlı mücadeleyi bırakıp siyasi mücadeleye başlamalarına rağmen iktidarların yaklaşımı ortadan kaldırma olmuştur. Bu yaşananlardan sonra bu hareketin çok fazla talepleri olmamıştır, küçük, marjinalleşmiş bir parti olarak kalmıştır. Tüm bu olanlardan kaynaklı EPL hareketi de iki parçaya bölünmüştür. İçlerinde bozulma olmuş, bazıları gerilladan kopmuştur. Gerilladan kopanlar silahlı mücadeleyi bırakır. Hatta bazıları gidip faşist milislere katılmıştır. EPL arasında böyle bir çürüme durumu yaşanmıştır. Devrimci hareketlere karşı yürütülen özel savaş bu mücadele üzerinde etkili olmuştur. Ama bir kısmı mücadelede ısrar etmiştir. Dediğimiz gibi daha sonra dört hareket bir olup birlikte mücadele yürütmüştür. Tabii büyük bir kesim silahlı mücadeleyi bırakmıştır. Bir kısmı da düşmanın çizgisine girmiştir. Bu hareketler kendi aralarında da toplantı yaparlar. Eksikliklerini tespit etmek, gerilla niye bu durumu yaşıyor konusunu belirlemek ve gerilla arasında neden bu kadar kopuş, çürüme oluştu bunu çözümlemek isterler. Anlayıp çözmek çare bulmak isterler. Bu konuda öz eleştirisel de yaklaşırlar. Gerillayı tam eğitip sürece hazırlamama, gerillaya her yönden misyon ve amaç belirlememe yine var olan koşullar için alternatif oluşturmama tespitlerini yaparlar. Tüm bunlar gerillanın içinde çürümenin olmasına neden olmuştur. Tüm bu esaslar üzerinden yine kendilerini toplamak isterler, mücadeleyi bırakma gerçekleşmemiştir. Tüm bunlara rağmen FARC da ELN de küçük bir kesim EPL de bu genel ittifak içinde mücadelelerini devam ettirmiştir. Siyaset yoluyla mücadeleyi reddetmezler ama hiçbir zaman da silahlı mücadeleyi bırakmamışlardır. Taleplerimiz gerçekleşene kadar silahlı mücadeleyi bırakmayız derler. Şimdi bize nasıl hep silahları bırakın öyle anlaşma yapalım diyorlarsa aynı şeyi bu hareketlere de dayatıyorlar. Silahı bıraktırarak anlaşma yapmak isterler. Bu baskı hep uygulanmıştır şimdiye

kadar da devam ediyor tabii devrimci hareketler bu yaklaşımı kabul etmemiştir. Amacımız silah bırakmak değildir, kimse de bizden bunu talep edemez, derler. Halk üzerindeki baskılar, var olan sorun devam ettiği sürece sonuna kadar silahlı mücadelemize devam ederiz, derler. 1991 yılında yine görüşmeler olmuştur. Ama 1993 yılında hükümetin kendisi bu görüşmeyi sonlandırmıştır. GCSB'nin düşüncesi silahlı mücadelenin şiddetin bir nedeni değil bizatihi bunun bir sonucu olduğu şeklindedir. Yani şiddet toplumsal adaletsizlikten ve oligarşinin kitle hareketlerine karşı teröründen doğmaktadır. Silahlı gruplar, bu nedenden dolayı direnişin meşru bir biçimidir. Bu durum yaşandığı sürece de silahlı mücadele devam edecektir. Bunun üzerine hükümet görüşmelerden vazgeçmiştir.

Ama gerilla gittikçe gücünü büyütmüştür. Şehir çevrelerinde gerilla cepheleri, özellikle yoksul mahallelerde halk milisleri oluşturulmuştur. Yine gerilla kendi birimlerini şehirlerde oluşturmuştur. Bunların aracılığıyla halk arasında çalışma yürütüp farklı eylemler gerçekleştirmiştir. Aynı zamanda dağın birçok yerinde alanları da tutmuştur. Hükümet gibi tuttukları alanları yönetmiştir. Özellikle FARC bu işleri yapmıştır. Özerk belediyeleri oluşturmuş, başkanlarını halk kendisi seçmiştir. Gerilla sadece öncülük ederek denetlemiştir. Diğer tüm işleri halka bırakmıştır.

1997'de gerilla yine düşmana karşı saldırılara başlamıştır. O dönemde seçimler var seçimlerin olmasını engellerler. FARC özellikle bu yaklaşımı sergilemiştir. Her yerde orduya saldırmışlar ve büyük kayıplar vermişlerdir. Şimdiye kadar da hükümete karşı mücadeleleri devam etmektedir. FARC ve ELN' nin radikal yönü öndedir. Toplumsal temellere sahip olan sosyalist örgütlerdir. Radikalliği toplumsal gerçekler tarafından belirlenmiş tarihsel bir ayaklanmadır. Bir tarihsel zeminleri vardır ve bu zemin üzerinden kendi mücadelelerini oluşturup yürütürler. FARC ve ELN 1792'den günümüze kadar kesintili de olsa ortaya çıkan köylü isyanları üzerinden inşa edilmiştir. Mesela ELN komutanı dürüstlüğüyle tanınmıştır. Mücadeleleri içinde farklı halktan insanlar da vardır. Öncüleri arasında köylüler de vardır. Her kesimden farklı halklar, köylüler, öğrenciler vardır. Şehirlerden de katılım olmuştur ve bu harekete öncülük yapmışlardır. Bir dönem şehirlerde eylem imkânı oluşmadığından gençler daha çok yönünü dağlara vermiştir. Gençlik kesiminden çok fazla katılım olmuştur. Her yerde cephe oluşturulmuştur. Hükümetin kendisi eğer 1000 belediye varsa bunun 600'ü bu örgütlerin elindedir der. Bu yerler gerillanın kontrolündedir ve gerilla buraları yönetmektedir. Gerillanın yönetim şekli bir sistem oluşturarak yönetimi halka vermesidir. Halk belediyeler yoluyla kendini yönetmektedir. Ülkenin üçte birinde hükümete karşı alternatif bir yönetim oluşturulmuştur. Çok geniş eylemler gerçekleştirmişlerdir. Haftalarca düşmanı bunla uğraştırmışlardır.

FARC ve ELN hareketi politik bir devrim için mücadele etmiştir. 1991-92 stratejik dönüm noktasından sonra gerillalar daha saldırgan harekâtlar düzenlemeye başlamıştır. 1992'den itibaren FARC'ın başkente 20-30 kilometre uzaklıktaki kentleri ele geçirmesi sık görülen bir durum olmuştur. Şehirlerin etrafını kuşatıp şehirleri ele geçirmişlerdir. Artık FARC da ELN gibi hükümetle görüşmeleri genel bir silahlı mücadeleyi terk etme temelinde değil, belirli konular üzerinde yürütmüştür. Yine FARC gizli bir kitle hareketi oluşturarak kitlelerin tepkilerini sokağa taşımaya çalışmıştır. FARC yalnızca halkın desteğiyle sosyalist bir toplum yaratabileceğine inanmıştır.

FARC ülke çapında yedi bölgeye yerleşmiştir. Bu bölgelerin her birinde cepheleri bulunmaktadır. Her cephede 300 ile 600 arasında savaşçı vardır. FARC Kolombiya'nın birçok bölgesinde varlık göstermektedir. FARC mücadeleye ilk başladığında dört yerel yönetim bölgesinde etkinken gittikçe bu sayıyı çoğaltmıştır. Ve ülkenin hemen her yerinde yerel yönetimlerde etkin duruma gelmiştir. Bazı bölgelerde sadece gerilla varlığı bulunurken bazı

bölgeler okulları, sağlık hizmetleri, halk mahkemeleri vb. ile resmen FARC tarafından idare edilmektedir. Sivil halktan büyük bir destek alır. Kırsal kesimdeki halk korunma ve dayanışma amacıyla FARC'ın denetimindeki yerleşim yerlerine göç etmektedir. FARC denetiminde askerden arındırılmış bölgeler vardır. Halkın büyük bir kesimi de bu bölgelere göç etmektedir. Toplumun her kesiminden bir tabana sahiptir. Üyelerinin ve komutanlarının %45'i kadındır.
Amerika birçok planla Kolombiya'ya müdahale etmek istemiştir hala da devam etmektedir. Amerika Latin Amerika ülkelerinde devrimci hareketleri ortadan kaldırmak için mali yardımda bulunmuştur. Kolombiya'da özellikle uyuşturucu ağını çok fazla kullanır bunun üzerinden büyük bir ticaret yapılmaktadır. Amerika devrimci hareketlere müdahale için birçok paramiliter güç oluşturmuştur. Amerika bizzat kendi askeri gücüyle devrimci hareketlere karşı savaşmıştır. Özellikle FARC'ın tabanının köylü halk kesimi olduğunu bildiğinden bu kesime yönelmiş ve halka büyük zararlar vermiştir. Bu şekilde hareketi zayıflatmak istemiştir. FARC taktik olarak dağlara çekilmiştir ya da kendini fazla belli etmeden gizlemiştir. Bu şekilde kırsal kesimdeki halkın zarar görmesini engellemek istemiştir.
Önceleri askeri operasyonlara karşı savunmacı pozisyondadır. Sonra taarruza dayalı bir gerilla hareketine evrilmiştir. Yıllar boyu devlet güçleri ve paramiliterlere karşı küçük çaplı saldırılara dayalı bilinen taktiksel yöntemleriyle hareket etmişlerdir. 2005'in ilk haftalarında başlayan eylemlerse büyük bir değişime işaret etmiştir. FARC-EP gerilla yapısını korumakla birlikte, küçük çaplı eylemlerden büyük çaplı, sürekli ve doğrudan çatışmalara yönelmiş; devlet güçlerine karşı ülkenin pek çok yerinde, iyi planlanmış eş zamanlı saldırılar düzenlemiştir.
Kolombiya ordunun ve devlet-destekli paramiliter güçlerin cezalandırılmaksızın katliam ve işkencelerini sürdürdüğü bir ülkedir. Faili belli olmayan birçok cinayet işlenmiştir özellikle sendikacılara karşı bu yapılmıştır.
FARC ile hükümet arasında 1998-2002 yılları arasında barış görüşmeleri yapılmıştır.

Talepleri; Cenevre insan haklarının yerine getirilmesi, sivil halkın korunması ve legal siyaset için ortamın oluşturulması, faşist milis güçlerinin, askeri ittifak gibi kurumlaşmaların dağıtılması, burjuva ekonomisi özelleştirmelerinin durdurulması, iş güvenliğinin oluşturulması şeklinde olmuştur.

Şimdiye kadar da bu mücadele devam etmektedir. Küçük eylemlerden başlayıp gittikçe eylemlerini büyütmüşlerdir. Eş zamanlı eylemleri fazla yapmışlardır. Bu şekilde aynı anda birçok yerde eylem geliştirirler. Bu tarzla düşmanı engellemişlerdir.
Kolombiya için en son şunları söyleyebiliriz. Tarihten gelen bir mücadele geleneği vardır. Mücadeleleri içinde ayrı örgütlenmeler oluşmuştur. Hükümet tarafından bu örgütlere karşı en üst düzeyde özel savaş yürütülmüştür. Bunun yanında baskı, saldırı, katliam uygulanmıştır. Buna karşılık sonuna kadar mücadelelerinde ısrar etme, direnme açığa çıkmıştır. Halkın arasında da bir düzeye kadar destek verme olmuştur. Biz hareket olarak en fazla FARC hareketini duymuşuzdur ve bu hareketle diyaloğumuz vardır. Ama Kolombiya'da ELN de etkili bir partidir. 1964 yılında FARC ardından ELN, 1967 yılında EPL, 1970 yılında da M-19 oluşuyor. Geçirdikleri dönemler hareketimizin geçirdiği aşamalara benzemektedir. Dönem dönem savaşmışlar dönem dönem de anlaşma halinde olmuşlardır. Gerçekleştirdikleri görüşmeler sabote olmuş, görüşme dönemlerinde birçok şey başlarına gelmiştir. En büyük katliamlar görüşme dönemlerinde meydana gelmiştir. (Son dönemde Kolombiya'da bir referandum gerçekleşti. Kolombiya halkı anlaşmayı kabul etmiyor. Düşünün Türkiye'de referandum oluyor ve Türkiye toplumu çözüm sürecini kabul etmiyor. Colombiya da böyle bir süreç yaşanıyor.)
Kolombiya uzun bir süre ispanyanın sömürgesi olarak kalmıştır. Yerli olmayan halk orada

çoktur. Çin ya da Sovyet yanlısı olmak üzerinden bu kadar farklı örgütlere bölünme gerçekleşmiştir. Türkiye solu ve örgütleri de bu gerçekliği yaşamıştır. Bazıları kendini Çine bazıları Sovyet'e yakın görmüştür. Ya da Mao'nun ya da Stalin'in yöntemini esas alma üzerinden oluşumlar meydana gelmiştir. Bu tartışmalar parçalanmanın sebebi olmuştur. Kolombiya'daki örgütlerde bu tartışmayı yapmıştır. ELN Küba'yı esas alır, EPL Sovyet Çin yanlısı tartışmasına girmiştir. Sadece FARC'ın dayandığı zemin silahlı ayaklanma kesimidir. Bu kesimleri birleştirmiştir. Bu kadar fazla örgüt vardır sonlarda birlik oluşturmuşlardır. Kolombiya üzerinde Amerikanın oyunları çok fazla olmuştur. Kolombiya, Amerika için uyuşturucu merkezidir. Devlet bir çete gibi Kolombiya'da örgütlenmiştir. Devletin yönetim şekli mafya tarzıdır. Bundan kaynaklı emperyalizm bu alandan hiç vazgeçmemiştir. Halkın kaderiyle oynayarak bu örgütlerin çalışmasını zorlu hale getirmiş, aralarına sızma yapmıştır. İçten tasfiye etme çalışmalarını yürütmüştür. Bu alanda CIA çok fazla kendini örgütlemiştir. Kolombiya bir uyuşturucu merkezi olarak emperyalizme ekonomik girdisi çok fazla olan bir ülke olmuştur. Bundan mafyatik örgütler geliştirmişlerdir. Aslında tüm ülkelerde bunu geliştirmeye başlamışlar. Türkiye şimdi mafya devleti olmuştur. Eskiden de beri bu durum olsa da şimdi yaygınlaşmıştır. Uyuşturucu trafiğinin olduğu merkez haline gelmiştir. Kolombiya'da 150 bin korucu oluşturulmuştur. Birçok mafya örgüt geliştirilmiştir. Devlet zaten mafya gibi örgütlenmiştir. İstihbarat ağı çok güçlüdür. Tüm bunlar Kolombiya'da devrimci örgütlerin çalışmasını zorlu hale getirmiştir. Halkın kendisi de çok yoksuldur. Yani Kolombiya'da mafya, istihbarat komplosu çok fazladır. Dönem dönem masa üzerinde anlaşma olsa da hükümet bu süreçlerde her zaman imha hareketini devreye sokmuştur. Bazı örgütlere sızma yapıp içerden çökertmiştir. Bu durumu ağırlaştırmıştır fakat şimdiye kadar FARC da ELN de aralıksız mücadelesini yürütüyor. Bu hareketlerin yaşadıkları süreçler bizim hareket olarak yaşadığımız süreçlere epey benzemektedir.

4-EL SALVADOR HAREKETİ

Bir Latin Amerika ülkesidir. Burada da sömürgeciliğe karşı gerilla mücadelesi yürütülmüştür. 1980 yılında gerilla hareketi, sol örgütlerin birliğiyle FMLN (Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi) kurulmuştur. 12 yıl mücadeleleri devam etmiştir. 1992 yılında hükümetle barış görüşmeleri yapıyorlar, sonuç alarak mücadeleye son vermişlerdir.

Mücadeleleri içerisinde tüm kitlesel halk hareketini birleştirmek amacıyla Devrimci Kitle Koordinasyonunu kuruyorlar. Bu koordinasyonu halk örgütlemesi için oluşturmuşlardır. Bu koordinasyonda halkın ve tüm hareketlerin temsilcileri yer alır. HBDH tarzı bir örgütlemedir. Askeri ve siyasi mücadeleyi birleştirmek istiyorlar. Bunun yanında diplomasi çalışmalarına ağırlık veriyorlar. El Salvador da öne çıkan şey diplomasidir. Tüm ülkelere diplomatlarını yollamışlardır. Bu ülkelerde bulunan elçiliklere ulaşarak içlerine kadar girmişlerdir. Bu yönden güçlü bir çalışma yürütmüşlerdir. Savaş tanımları şu şekildedir; Savaş siyasetin farklı araçlarla sürdürülmesidir. Savaşı da siyasetin bir devamı olarak görmektedirler. Siyaset de tıkanma olduğunda mücadeleye savaşla devam edildiğini belirtmişlerdir.

El Salvador'daki hükümet de diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibidir. Amerika'ya bağlı işbirlikçi bir hükümet burada da kurulmuştur. Hükümet Amerika'nın da desteğiyle halka karşı çıkarlarının gerektiği gibi yaklaşmıştır. Amerika'nın desteğiyle halka her türlü saldırıyı gerçekleştirmiştir. Amerika buraya askeri gücünü de yerleştirmiş hem askeri hem de mali olarak büyük bir destek vermiştir. Amerika hem askeri hem mali olarak en fazla desteği Latin Amerika ülkeleri arasında El Salvador hükümetine vermiştir.

El Salvador'da 1970lerde sürdürülen bir silahlı mücadele vardır ama dağınık şekildedir. Dağınık olarak silahlı eylemler yapılmıştır. Asıl savaş karakterini 1980 yılında kazanmaya başlamıştır. Mücadeleyi sadece silahlı olarak ele almamıştır, mücadelede genel bir yaklaşımı esas almıştır. Silahlı mücadelenin yanında diplomasi, örgütleme, halkın örgütlenmesi, siyasi çalışmalar ile ittifaklar kurma vb. çalışmaların da yapılması gerektiğine inanmışlardır. Bu şekilde ordunun gücünü zayıflatmayı düşünürler.1980 yılında çok sert yönelimler olmuştur. Bu yönelimler sonucunda baskı ve kayıplarda artış olur, suikastlar gelişir. Nasıl ki biz faili meçhullerden bahsediyorsak ona benzer bir süreç yaşamışlardır. İnsanlar öldürülüyor fakat failleri belli değildir. Tüm bunların gerçekleştiği süreçte tüm sol güçler bir olup FMLN hareketini kurmuşlardır. Hükümet buna karşılık bilinçli olarak toprak reformu kanunu çıkarmıştır. Mücadelenin önünü almak için bunu yapmıştır. Muhalefet de bu durumu lehine çevirerek halkın arasında kooperatif oluşturmuştur. Toprak reformuna karşılık halk arasında kooperatif çalışmalarına ağırlık verirler. Bundan kaynaklı hükümet halka karşı büyük katliamlar gerçekleştirmiştir. Yine de ülkenin önemli bir bölümüne yayılmışlardır.

Uzun süreli halk savaşı üzerine tartışmaları olmuştur. Ama bu tarz bir savaş yürütemeyeceklerini düşünürler. Cephenin sürekliliğini sağlayamadıklarından bunun olacağına inanmazlar. Etraflarında destek verecek, lojistik ihtiyacını karşılayacak hiçbir dost ülke yoktur. Çevrelerinde olan ülkeler kendilerine yardım edecek durumda değildir. Devrim gerçekleştiren ülkeler El Salvador'a uzaktır. Kendilerini dayayacakları bir arka cepheleri yoktur. Bu durum hem ülkeler bazında böyledir hem de dayanacakları dağları ve ormanlarının olmaması yönünden böyledir. Bundan kaynaklı uzun süreli halk savaşı yürütemeyiz demişlerdir. Bir kereden topyekûn bir saldırıyla başarıyı yakalamayı esas alırlar. Bu tarz bir taktik önlerine koyarlar. Buna nihai saldırı yani topyekûn saldırı demişlerdir. Bu şekilde 10 Ocak 1981 yılında nihai saldırı kararını alırlar. Bu kararla büyük saldırıya başlarlar. Cephe gerisini örgütleyemediklerinden topyekûn bir savaşla hızlı bir şekilde sonlandırmak isterler. Topyekûn saldırıyla ülkelerini kurtaracaklarına çok inanırlar. İşçiler iş yerlerinden izin alarak savaşa gelmiştir. Gelip kısa bir sürede savaşarak ülkelerini kurtaracaklarını ve geri döneceklerini düşünürler. Böyle bir yaklaşımları vardır. O anki savaş atmosferinde böyle durumlar yaşanabilmektedir. Bizde de ilk süreçlerde böyle bir algı vardır. Erken bir sürede devrim yapacağımızı düşünüyorduk. Daha parti kurulmadan önceki dönemlerde arkadaşlar kendi toplantılarında devrimin uzadığını neden yapamadıklarını tartışıyorlar. Yani oluşan atmosferle alakalıdır. Bir başlangıç saldırısıyla olacağına inanırlar ve hiç 12 yıl savaşacaklarını düşünmemişlerdir. Tabii düşündükleri gibi olmuyor, topyekûn saldırıyla istedikleri sonucu alamıyorlar. Savaş başladığında bir kereden başaramayacaklarını fark ederler. Sonra bu duruma ve koşullara göre kendini uyarlama gerçekleşmiştir. Bu mücadelede dediğimiz gibi ABD her yönüyle hükümete destek vermiş, hükümet de her yönden kendini bu savaşa hazırlamıştır. ABD askeri yardım gönderme kararı alır ve askeri operasyonlarını hızlandırır. Düzenli orduyu beş katına çıkarır. Hem hava hem de deniz gücünü devreye sokar. ABD bu hazırlıklarla beraber ayaklanmaya saldırmıştır. Hükümet bu mücadeleyi 4-5 ayda bitireceğini söyler. Nasıl ki onlar 3-4 günde ülkelerini kurtaracaklarını söylüyorlardı hükümet de bu sürede bitireceğini söyler. Bundan kaynaklı hükümet bir savaş politikası belirlememiştir. Tabii iki tarafında tahmin ettikleri çıkmamıştır. Fransa ve Meksika o zaman bir bildiri hazırlarlar. Bundan daha önce de hükümet yenemeyeceğini görünce müzakere yapmak ister. Müzakereyi Meksika aracılığıyla gerçekleştirmek isterler. Müzakere olmadan 48 saat önce ABD müdahale etmiştir. ABD hükümete müzakereden vazgeçmesini onları yenebileceklerini söylemiştir. El Salvador'u yenilgiye uğratırsak bu diğer Latin Amerika ülkeleri için de örnek olur. El Salvador'un yenilgisiyle diğer Latin Amerika ülkelerinde mücadele eden sosyalist, devrimcilere

ders vermek, El Salvador'un düşmesiyle bunu tüm dünyaya yaymak isterler. Çünkü El Salvador'un mücadelesi çok gündem olmuştur. Büyük bir heyecan yaratmıştır. Bundan kaynaklı Amerika emperyalizmi El Salvador'u yenilgiye uğratarak diğer yerdeki devrimci hareketler için de bir moralsizlik yaratmış olacaktı. Bu şekilde başarı inançlarını kaybetmiş olacaklardı. Bundan kaynaklı da Amerika müzakereye müdahale etmiştir. ABD, El Salvador için yeni bir politika oluşturmuş ve yaklaşımlarını da buna göre belirlemiştir. Fransa, Meksika bu dönemde bir bildiri yayınlarlar. El Salvador'un sorunu iç bir sorundur. Amerika'nın bu soruna karışmaması gerektiğini belirtirler. Sorunun siyaset, müzakere yoluyla çözülmesi gerektiğini söylerler. Müzakerenin de El Salvador hükümetiyle FMLN arasında olması gerektiğini belirtirler. Muhatabın bu iki taraf olması gerektiğini söylerler. Tabii Amerika bunu kendisi için tehlikeli bulmuştur. Çünkü buradaki başarı her yeri etkileyecek durumdadır. Bu dönemde tüm Latin Amerika ülkelerinde bir ayaklanma vardır. Halkı başkaldıran bir halktır, olanları kabul etmemiştir. Devrimcilerin mücadeleci bir ruhu vardır. Bu durum Amerika'yı zorlamıştır. Amerika nereye gitmişse başaramamış bu da görülmektedir. Latin Amerika ülkeleri küçük ülkelerdir, imkanları çok azdır, halkı çok fakirdir buna rağmen Amerika'nın tekniğine karşı başarmışlardır. Bu durum kendini süper güç gören, her yerde her şeyi yapabileceğini düşünen, her yere demokrasiyi, barışı kendisinin götürüp zenginleştireceğini düşünen Amerika'nın propagandaları Latin Amerika ülkelerinin direnişiyle boşa çıkmıştır. Tersine Amerikanın teşhiri yapılmıştır. Bundan kaynaklı Amerika bu direnişi kendisi için tehlikeli görmüştür. İngiltere dışında tüm Avrupa ülkeleri de yayınlanan bildirgeye katılırlar. Yine Latin Amerika, Afrika bazı Asya ülkeleri de bildirgeye katılırlar yani her yönden bir destek almışlardır. İlk başta diplomasi ve dayanışmayı aynı ele almışlardır. Sonra farkı görür ve buna göre uzman kişileri görevlendirirler. Bu anlamda El Salvador diplomasiyi çok iyi kullanmıştır. Her ülkede diplomasi yerleri, danışmanları vardır. Ülke nezdinde elçilikler görevlendirmişlerdir. Sosyalist kampın bütünü, Küba ve Nikaragua'yla ilişkileri çok iyidir ama mali desteğin büyük bölümünü batı Avrupa'dan almışlardır. Bu desteği hükümetlerden almamış, kurdukları ilişkiler üzerinden sağlamışlardır. ABD'nin devlet bakanlığına çok yakın bir yerde temsil bürolarını açmışlardır. Hatta Amerika hükümetine kadar girmişler yani ilişkilerini bu boyutta geliştirmişlerdir. O dönem dünyada kamplaşma var. Faşist ve sosyalist kamplaşmalar meydana gelmiştir. El Salvador sosyalist kamptan hem manevi hem de mali destek almıştır. Yine Batı Avrupa halkı mali olarak çok büyük bir destek vermiştir. Tüm bunları yürüttükleri diplomasi çalışması sayesinde yapmışlardır. Önderlik de sürekli böyle bir çalışmanın önemine vurgu yapmıştır. Diplomasi çalışmalarıyla mücadelemizi tüm dünyaya tanıtma ve yayma olanağı olacağı gibi büyük bir desteği de kendisiyle beraber getirir, demiştir. Şimdi bir düzeye kadar bir tanıma gelişmiştir, Önderliğin felsefesi her yeri etkilemektedir. Ama bu çalışma daha fazla güçlendirilmeli, devletlerde karar almaya götürmelidir. Bu konuda El Salvador'u kendimize örnek alabiliriz, diplomasi çalışmalarını iyi yürütmüşlerdir. El Salvador bazı üyelerini sadece diplomasi çalışması için görevlendirmiştir. Bunun yanında silah ihtiyaçlarını karşılamak, katılımı sağlamak için toplumsal ve örgütsel çalışmalar yürütmüşlerdir. Yine cephe gerisini inşa etmek için çalışmalar yürütmüşlerdir. Cephe gerisi sorununu ancak halkın, toplumun katılımıyla gerçekleştirebilirler.

Siyaset yoluyla mücadeleyi kazanmak isterler. Farklı ittifaklar da geliştirmişlerdir. Amaçları ordunun gücünü zayıflatmak, bu şekilde hükümeti zayıflatarak çözüme getirmektir. Onlarda silahlı mücadele olmadan devrimin kazanılamayacağını düşünürler. Silahlı mücadeleyle başarıya gideceklerine inançlar sonsuzdur. İlk başlarda arka cepheleri olmadığından uzun süreli halk savaşına inançları olmamıştır, ancak topyekûn savaşla başarıyı yakalayacaklarını düşünüyorlardı. Bu büyük saldırı sırasında orduya büyük zararlar verirler. Ama kesin zafere

ulaşamamışlardır. Geri çekilmeleri gerekiyor ama nereye gideceklerini bilmiyorlardı. Ancak gelişkin halk örgütlemelerinin bulunduğu alanlara çekilebilirlerdi. Halk örgütlemesinin olduğu yerlerde kuvvetlerinin tutunduklarını, erzak ve mühimmatı örgütleyebildiklerini ve halkın büyük bir iş birliği sağladıklarını görürler. Bu yönüyle bu savaşta halk da her yönüyle katılmış ve destek vermiştir. Fakat başaramadıklarında düşmanın büyük operasyonları ve saldırıları olmuş ve yerlerini bırakmak zorunda kalmışlardır. Halk da aktif katıldığından savaşçılarla beraber tüm hayvanlarıyla, eşya ve çocuklarıyla hareket etmiştir. El Salvador militanları bu durumun böyle devam edemeyeceğini görürler. Eğer halk yerinde kalırsa büyük katliamlar gerçekleşmektedir ki hükümet birçok yerde bu katliamları geliştirmiştir. Eğer onlarla beraber hareket ederse bu da çok zahmetli ve zorlayıcı olmaktadır. Halk gerillayla yürüdüğünde gürültü olmaması için çok sessiz bir şekilde yürür, bu kadar da duyarlı bir halktır. Her şeye rağmen gerilla neredeyse biz de oradayız derler. Halk gerillaya desteğini hiçbir zaman bırakmamış, gerillanın yanında yer almıştır. Bu da halkın ne kadar örgütlü olduğunu göstermektedir. Dağlarımız da ormanlarımız da yok ama dağlarımız ve ormanlarımız bizim halkımızdır derler. Topyekûn savaştan sonra taktiklerini değiştirirler. Ancak halk arasında kendimizi koruyabiliriz. Nasıl ki diğer ülkeler kendilerini dağlarına, ormanlarına dayıyorlar biz de halkımıza kendimizi dayamalıyız, derler. El Salvador için arka cephe halkın kendisi olmuştur. Şöyle bir yöntem uygulamışlardır. Halktan yerinde kalarak kendilerini hükümet ordusunun yandaşı olarak göstermelerini isterler. Halkın kendisini ordu geldiğinde orduya destek veren, yanında yer alan, gerillayı kabullenmeyen bir şekilde göstermesini isterler. Halk öyle bir inanç vermeli ki hükümet halkın kendi yanında olduğunu sanmalıdır. Bu konuda da başarılı olurlar. Hükümet halkın yanında olduğuna, gerillaya destek vermediğine inanır. Bu yöntemle halk arasında kendilerini örgütlerler hem cephane hem de lojistik ihtiyaçlarını karşılarlar.

Bu mücadelenin sonunda üç bölge oluşur. Bir bölge gerillanın denetiminde olan alandır. Bu alanlarda hükümet ne askeri ne siyasi olarak toplumun arasına girememektedir. Bu alanlara girmek istediğinde operasyonal tarzda gelip geri çekilmek zorunda kalmıştır. Düşman gelip buraya yerleşememiştir. İkinci bölge düşmanın denetiminde olan alanlardır. Gerillada buralara saldırıp eylem düzenlemiştir ama yerleşememiştir. Üçüncü bölge de tartışmalı topraklardır. Yani ne hükümetin ne de gerillanın hâkim olduğu alanlardır. İki taraf arasında dengenin olduğu alanlardır. Fakat El Salvador bu toprakları kendisi için mücadele alanına çevirmiştir. Küçük savaşçı birlikleri kurmuştur. Bu birlikler halktan gibi görünür, halk arasında yaşayıp halkı örgütlerler. Amaç gerilla örgütünü genişletip yaymaktır. Burada bu çalışmayla kendileri için büyük bir zemin oluşturmuşlardır. Zaten bu çalışmayı halkın desteğiyle yürütmüşlerdir. Her yerde istihbarat ağlarını kurarlar. Bu çalışmada yer alanlar her yerden düşmanı hareketliliği hakkında bilgi getirmiştir. Böylece düşmanın ne zaman saldıracağını önceden öğrenmişlerdir. Yine sabotaj eylemleriyle önde olan bir harekettir. Şehirde bulunabilecek malzemeleri esas alarak kendileri mayınlarını hazırlayıp sabotaj eylemleri yapmışlardır ve bunun yanında bir iki kişilik küçük birimler halinde hareket etmişlerdir. Yine kentlerde milislerini ve gerillalarını örgütlemişlerdir. Diplomasi çalışmaları sayesinde birçok farklı halkın gerçekliğini de tanıma şansları olmuştur. Farlı halkları tanıma onlar açısından bir avantaj halini almıştır. Bu durum kendi gerçekliklerini gözden geçirme açısından yine bir deneyim-tecrübe olmuştur. Destek almak için farklı güçlerle ilişki kurmuşlardır. Aynı zaman da devletlerin gerçekliklerini tanıma olanakları da olmuştur. Savaş sürdüğü sürece hükümete hep müzakereyi dayatmışlardır. Hükümeti müzakereye getirmek için mücadelede ısrarcı olmuşlardır.

ABD'de başkanlık değişimi olunca çözüm için bir müzakere önerisi hazırlarlar. Ama ABD bu çağrılarını bir zayıflık olarak ele alır. Böyle yaklaştıklarından kaynaklı El Salvador'a saldırıp yenebileceklerini düşünürler. Bu şekilde bir politika uygulamışlardır. Bu doğrultuda büyük

saldırılar planlayıp uygulamışlardır. Buna karşılık 1989'da El Salvador da büyük bir savaşa göre kendini hazırlamıştır. Buna göre büyük ve geniş bir saldırı planlaması hazırlarlar. Savaşlarında hem diyalog vardır hem bu diyaloglarda hükümetin oyalama taktiği vardır. Bu süreçlerde hükümet büyük katliamlar gerçekleştirmiştir. Diyalog gerçekleşip müzakere olmadan sorunlarımızı çözemeyiz derler. Bazı dönemler diyalog gerçekleşip birkaç kez müzakereye gitmelerine rağmen sonuç almazlar. O dönemde Nikaragua'da Sandinist partisi vardır, seçimlere girer ama seçimleri kaybederler. Nikaragua seçimleri kaybettiğinde yine bu durumu kendilerine referans alarak El Salvador'u da yenebiliriz derler. Amerika'nın yaklaşımı hep böyle olmuştur. Bunun üzerine El Salvador 1990lı yıllarda geniş kapsamlı silahlı bir saldırı başlatmıştır. Siyasi yönünden ziyade askeri yönüyle öne çıkan bir saldırıdır ve devasa zararlara yol açmıştır. Bu saldırılardan sonra mücadeleleri başarıya ulaşır ve müzakerelere başlarlar.

Müzakeredeki talepleri; devlette büyük bir reformun gerçekleşmesi, askeri diktatöryanın tasfiye olması, devletteki ve toplumdaki askeri gücün dağıtılması üzerine olmuştur. Orduya bağlı dört farklı polis örgütlemesi vardır ve bunun dağılmasını isterler. Yine 40 bin kişilik sivil savunma birlikleri oluşturulmuş Türkiye'deki bekçi sistemi tarzı bunun kaldırılmasını isterler. Halk ayaklanmaları olduğunda ayaklanmalara karşı baskı olmaması için tedbirlerin alınması, istihbarat örgütünde reformun yapılması, ordunun siyasal istihbaratta bulunmasının yasaklanması, askerin sayısının azaltılması, Milli Güvenlik'in iptal edilmesi, askeri eğitimlerde değişikliklerin yapılması, sivillerin arasında bir komisyonun oluşturulması ve bu komisyonun devrimcilere, halka karşı zulüm edenleri belirleyip temizlik operasyonunun başlatılması özellikle ordu içinde bu yapılmalıdır, yeni bir polis örgütlenmesinin kurulması ve FMLN'nin siyasi bir parti olarak kabul edilmesi taleplerinde bulunurlar. Anlaşmalarla birlikte FMLN siyasi bir partiye dönüşmüştür.

FMLN örgütünün tüm savaş boyunca politikaları müzakere yoluyla siyasal çözüme ulaşma hedefi olmuştur ve bu fikirle savaşmışlardır. Bu savaşta 80.000 insan ölmüş ve bir milyon insan ABD'ye, Kanada'ya ve komşu ülkelere göç etmiştir.

FMLN hareketi halkın eğitimine önem vermiştir. Şunu görebiliyoruz; dağları, ormanları olmamasının yanında farklı bir imkanları da yoktur fakat halka dayanarak başarmışlardır. İlk başta bu yönlü bir inançları olmamasına rağmen koşulları göz önünde bulundurarak dağları, ormanları olmasa da halkı bu konuma getirerek başaracaklarına inanmışlar ve halka dayanarak da sonuca ulaşmışlardır. Bu mücadele sonucunda hükümeti müzakere masasına oturtmuşlardır. Amerika'nın hükümete çok fazla imkân sunup yardım etmesine rağmen mücadelelerinde ısrar etmiş ve sonuca ulaşmışlardır. Halk da sonuna kadar desteğini eksik etmemiş, her koşulda gerillanın yanında yer almıştır. Amerika Meksika'da yürürlüğe koymak istediği NAFTA projesini burada da uygulamak istemiştir. El Salvador'da da bunu kabul etmeme olmuştur.

Emperyalist ülkelerinin tüm işgal projelerinde, anlaşmalarında barış ismi geçer. Barış adı altında yaptıkları şey; talan, sömürge, katliam, ölümdür. Emperyalizm, faşist hükümetler işgal hareketlerinin, ekonomik sömürgelerinin hepsinde bu anlaşmalarda barış, demokrasi, özgürlük söylemleriyle süsleyip maskelemektedirler. Bu söylemler ne kadar çoksa anlamı daha çok faşizm, emperyalizmdir, farklı sömürge hesaplarının olması demektir. NAFTA projesi-anlaşması tüm Latin Amerika ülkelerini sömürmek için Amerika ve bu ülkelerin kukla hükümetleri arasında imzalanmıştır. Amerika böylece bir anlaşmayla geldiğini söylemekte yani kendine bu yolla meşrutiyet sağlamaktadır. Derler ya minareyi kılıfına uydurmak Amerika'nın yaptığı da budur. Yani bu duruma bir hukuk uydururlar. Sanki buradaki hükümetlerin isteğine göre gelmişler gibi gösterirler. Fabrikalar kurarlar, emeği sömürürler, tüm ürünlerine el koyup kendi çıkarları için işletirler. Hükümetleri bağımsız değildir ama bu şekilde gösterip anlaşma

yaptıklarını ve buna göre hareket ettiklerini söylerler. Halbuki hepsi Amerika'nın sömürgesidir Amerika gelip işgal etmiştir. Ama tüm bunları hukuksal temellere oturtmuştur.
1980'de mücadeleye başlarlar 1992'de sonuca ulaşırlar. Görüşmelerini Amerika sabote etmek ister fakat diplomaside güçlü olduklarından dolayı İngiltere dışında tüm Avrupa ülkeleri, Afrika ve Latin ülkelerinin hepsi Amerika'ya karşı çıkar. Görüşme sürecini desteklerler. Bundan kaynaklı bu süreç Amerika'nın istediği gibi olmamıştır. Yani diplomaside epeyce etkilidirler. Biz Kürtler diplomaside fazla güçlü değiliz. Savaşta güçlüyüz ama masa üstüne gelince sorunlar yaşıyoruz. Düşmanımızda bizi hep masaya çekerek masada oyunlar, komplolar yapmak istiyor. Tüm kazanımlarımızı masa üzerinde bizden almak istemektedir. Kürdistan tarihi hep böyle olmuştur. Siyasi yönden bizi yenmek istiyorlar. Önderlik biraz bu durumu kırmıştır. Diplomaside uluslararası ilişkiler kurmuştur. Bu denge üzerinden Ortadoğu'da kalmıştır. Ortadoğu ve Kürt halkı için yeni dengeler oluşturmuştur. Var olan dengeleri kırmış ve bunları iyi kullanmıştır. Fakat şu anda diplomaside güçlü değiliz, diplomasi alanımızda sorunlar vardır. Bir türlü çıkış yapılamamıştır. Zaten komplo döneminde bizim adımıza diplomasi yapanların çoğu ajan çıkmıştır. Komplo sürecinde açığa çıktı ki bu çalışmayı yürütenler devlet istihbaratlarının denetimine girmişler, düşürülmüşlerdir. Bu çerçevede bir örgütleme vardır, arkadaşlar çalışma da yürütüyorlar fakat çok etkili değildirler. Örneğin onlar bir eylem yapıp üzerinde bu kadar yoğun diplomasi yapmışlardır. Biz Rojava'da bir devrim yaptık, DAİŞ'i yendik, normal koşullarda dünya bize karşı borçludur fakat bunu iyi işletemiyoruz. Üzerinde siyaset yapamıyoruz çünkü diplomasimiz güçlü değildir. Bu yönden sorunlarımız vardır. El Salvador askeri olarak da güçlüdür, diğer Latin Amerika ülkeleri gibi gerilla taktiğini çok çabuk halk ayaklanmasına götürmüş, özerk alanlar oluşturmuş ve bunun üzerinden siyaset yapmışlardır. Şimdi Rojava'nın hepsi bizim elimizdedir, Medya Savunma alanları elimizdedir, Kuzey Kürdistan özerk olmasa da kazanımlarımızın fazla olduğu bir yerdir; halkın örgütlenmesi, kurum çalışmaları vardır. Devletin mecburen tekrardan müzakere yaptığı bir aşamaya geliriz fakat diplomasi iyi kullanılmamıştır. Askeri kazanımlarımızı siyasete dönüştürmede, diplomasi yapmada epey sorunlarımız vardır. Kendimizi ifade sorunlarımız vardır. Tarih yazıyoruz romanlık, filmlik yaşamlar yaşıyoruz fakat bunu ifadelendirmeye gelince utanıyoruz. İfade gücü bizde zayıftır. Bu durum ajitasyon, propaganda, diplomasi alanlarına da yansıyor, burada zayıflıklar oluşuyor. Bazı yerlerde eylem yapılıyor, büyük direnişler oluyor bunun üzerinden çok iyi bir ajitasyon, propaganda yapılabilir ama sadece bir haber olarak geçmektedir. Yaratıcı değerlendirme yoktur, genel olarak ifade gücümüz azdır. Bu durum diplomasi alanına yansımada da etkilemektedir. Diplomasi sadece ifade gücü değildir, aynı zamanda ikna gücüdür. Diplomasi bir savaş alanıdır, stratejik bir savaştır, içinde taktikler vardır. Fakat bu konularda sorunlar yaşıyoruz. Biz Önderliğin düzeyini kendimizde oluşturamadık, pratikleştiremedik. Örneğin Önderlik kimle konuşmuşsa onu etkilemiştir. Sanatçılarla, akademisyenlerle, gazetecilerle, bürokratlarla, askerlerle hangi kesimle konuşmuşsa etkilemiştir, ikna etmiştir. Bizde bu tam gelişmemiştir. Bundan kaynaklı diplomasimiz biraz günlük, geçicidir. Bu da mücadelemizi zorlamaktadır, elimizi güçlendirmemektedir. El Salvadorlular nasıl başarmış bilemiyoruz ama her yerde lobileri vardır. Baş düşmanları Amerika'dır ama orada da lobileri vardır. Elçiliklere girmişlerdir. Tüm devletlerle, halk ve hareketlerle ilişkileri vardır. İlişkilerinde etkili olmuşlardır. El Salvadorlular bunu nasıl yaptı, yöntemleri neydi, askeri kazanımlarını masada nasıl bu kadar güçlü kullanabildiler, diplomasi yöntemleri neydi araştırılması gerekmektedir.
Latin Amerika ülkelerinde tarz aynıdır. Gerilla mücadelesi çok çabuk halk ayaklanmasına dönüşmüş halk erkenden silahlanmıştır. Halk gerillayla hareket etmiştir. Özerk alanları çabuk oluşturmuşlardır. Aslında Maxmur halkını dinlersek birçok gerçekliği görebiliriz. 1992 yılında

şehirlere tankları, topları yerleştirdiklerinde, evleri yıkıp köyleri yaktıklarında halk mecburen ya teslim olup korucu olacaktı ya öldürecekti ya da metropollere göç edecekti. Halk bu seçeneklerin hiçbirini de kabul etmemiş, dağa çıkmışlardır. Buradaki halk da yaşlısı çocuğu tüm ailesiyle hayvanlarıyla beraber dağa çıkmıştır. 1-2 yıl dağda arkadaşlarla yaşayan aileler vardır. Sonra hepsi arkadaşların yardımıyla Haftanin'e gelip buradan geçerek güneye gitmiş Maxmur kampını kurmuşlardır. Maxmur kampına kadar birkaç kamp değiştirmişlerdir. Bizim de bu konuda tecrübelerimiz az değildir. Yolda birçoğu ölmüş, hastalanmış, açlık, birçok zorluk yaşamışlardır. Kimse yer vermemiştir, yer veren Saddam Hüseyin olmuştur. Bizim de böyle örneklerimiz vardır. Bazı anneler çocuklarının sesi çıkmasın diye çocuklarını öldürmek zorunda kalmıştır. FMLN 10 yıllık savaş sürecinde geniş bir alanda özerk alanlar oluşturmuşlar, hükümeti anlaşmaya getirtmişlerdir. Artık sadece askeri bir güç değildir aynı zamanda siyasi, toplumsal bir güçtür. Aynı zamanda meşru olmuştur. Bu dünyayı etkilemiştir. Diplomasini, propagandasını da iyi yapınca hükümet mecburen tanımak zorunda kalmıştır. Bunun üzerine müzakereler başlamış ve sonuç almıştır.

5- MRTA (Tupac Amaru Devrimci Hareketi) / PERU

Bu örgüt 1996 aralık sonunda gerçekleştirdiği Japon büyükelçiliğinin basılması ve içinde bulunan yüzlerce kişinin rehin alınması ile gündeme oturmuştur. Rehineler arasında üst düzey yöneticiler ve elçiler de bulunmaktadır. Bu eylemle Latin Amerika'nın devrimci mücadeleleri yeniden gündeme gelmiştir. Hakkında çok az şey bilinen örgüt bu eylemiyle artık Latin Amerika'da devrimci mücadelelerin sonlandığı düşüncesinin yayıldığı bir dönemde durumun bunun tersi olduğunu kanıtlamıştır. Bilinmediklerinden eylemleriyle herkesi şaşkına uğratmışlardır.

Gerilla savaşını esas alan bir harekettir. Peru'da birçok gerilla hareketi açığa çıkmıştır. Özellikle 1960lı yıllardan sonra değişik gerilla örgütlenmeleri ortaya çıkmış ve belli süreyle gerilla savaşını yürütmüşlerdir. Peru tarihinde ilk önemli gerilla örgütlenmesi Troçkist olan Hugo Blanco tarafından 1958 yılında köylüler arasında birlikler örgütleyerek oluşturulmuştur. Amacı köylü kesimi bilinçlendirerek ülkenin söz sahibi kesimi haline getirmektir. Toprakları işgal ederek el koyma şeklinde silahlı mücadele yürütmüşlerdir. Buna paralel olarak da bölgenin kurtarılması hedeflenmiştir. Fakat örgüt çok kısa bir sürede 1962 yılında yok edilmiştir. Bu yenilgiden sonra Luis de la Puenta önderliğinde bir grup MIR (Devrimci Sol Hareket) örgütünü kurmuştur. Bu hareket Peru'da bulunan APRA (Amerikan Devrimci Halk Hareketi) örgütünün içinden çıkmıştır. Küçük burjuva sol örgütlenmesidir. Sovyetler birliğinin revizyonist çizgisini eleştirmişlerdir. Sömürge ve yarı sömürge ülkeler ile emperyalizm arasındaki çelişkileri temel olarak ele almışlardır. Küba devrimiyle Latin Amerika'da emperyalist sömürüden kurtuluşun başladığını ve tüm kıtaya yayılacağına inanmışlardır. Stratejik görüşleri; şiddete dayalı bir mücadeleyi esas almış ve devrimin kırlardan şehirlere doğru bir rota izlemesi gerektiğini savunmuşlardır. 1964 yılında gerilla savaşını örgütlemek için gizli bir şekilde çalışmaya başlamışlardır. Sömürülen kitlelerin ancak silahlı mücadele ile zafere ulaşacağına inanmışlardır. Silahlı mücadeleyi ilk başta dağlarda başlatmışlardır. Yaşadıkları bölgede And dağları vardır bu dağlara dayanmışlardır. Ülkelerinde farklı dil ve kültürlerden halklar da bulunur ve örgütlemelerini buna göre oluşturmuşlardır. Buna göre çeşitli gerilla merkezleri kurmuşlardır. Gerilla savaşı yanında parti kurulmasını esas alarak kitleleri örgütleyerek harekete geçirme, bilinçlendirme ve mücadeleye katma çalışmaları da yürütülmüştür.

1965 yılında belirlediği strateji doğrultusunda farklı bölgelerde gerilla savaşına başlamıştır. Bunlardan biri de Gueillermo Lobaton ve Velando Galvez yönetimindeki Tupac Amaru gerilla grubu Satipo bölgesinde faaliyet göstermeye başlar. Haziran 1965 yılında harekete geçen Tupac Amaru cephesi gerillaları, gerçekleştirilen sayısız çatışma ve eylemler sonrasında 1966 yılında yenilmiştir. Diğer bölgelerdeki gerilla gurupları da birçok çatışmaya girerek direnirler fakat onlarda daha sonra yenilmişlerdir.

Bu süreç içinde 1960ların başından itibaren örgütlenme faaliyeti yürüten ve 1963 yılında gerilla eylemlerine başlayıp önemli kayıplar veren ELN (Ulusal Kurtuluş Ordusu) yeniden örgütlenmeye başlamıştır. Örgütleme çalışmalarını tam olarak tamamlamamış olsa da MIR hareketinin gerilla savaşını başlatmasıyla harekete geçmiştir. Bu hareketin öncüsü Hector Bejar'dır. 9 Eylül 1965 yılında MIR ve ELN örgütleri bir araya gelerek birleşik mücadele birliğini kurarlar. Programları şöyledir; Peru halkının ulusal ve toplumsal kurtuluşu için silahlı mücadeleyi esas almaktır. Devrimci örgütlerin birliğini esas alarak eylemlerini geliştirmeyi planlarlar. İki hareket birlikte 'Ulusal Eşgüdüm Komutanlığı'nı oluştururlar. Ulusal, anti-emperyalist, demokratik halk devrimini gerçekleştirmek amaçlarıdır. Bu hedeflerine işçi-köylü ittifakıyla ulaşmayı hedeflerler ve kendinden önceki mücadeleleri mirasları olarak görüp bu mücadelelerden büyük bir güç alırlar. Bunun yanında ulusal kurtuluş için yürütülen mücadelede Peru Devriminin Birleşik Partisi'ni kurarlar. Bundan sonra harekete geçen ELN, iki aylık bir gerilla faaliyetinden sonra yenilgiye uğramıştır.

Ekim 1968'de devrimci-milliyetçi subaylar bir askeri darbeyle iktidarı ele geçirirler. Darbeyi gerçekleştirenler Küba ve Çin'i resmen tanımıştır. Eğitim ve toprak reformu gerçekleştirilir. Petrol şirketleri ulusallaştırılır. Devrimci-milliyetçi askeri cuntanın bu sol uygulamaları köylülerin ve işçilerinin örgütlemesinin gelişmesini de sağlar. 28 Ağustos 1975 yılında askeri cunta içinde darbe olur. Yeni askeri cunta Amerika ile yeniden ilişkilerini düzeltir ve IMF ile anlaşma yapar.

1984 yılında MRTA eylemlerine başlamıştır. Legal alandaki sol örgütler başarısızlığa uğrarken gerilla örgütleri gelişmeye başlamıştır. Bu tarihten itibaren gerilla eylemleri ile soldaki çatışmalar ve mücadeleler yoğunluk kazanmaya başlamıştır. MRTA şehirlerde silahlı eylemler gerçekleştirmiştir. Birçok farklı kesim ve örgütten bu harekete katılımlar gerçekleşmiştir. Aydınlık yol diye bir örgütlenme vardır. MRTA'ya karşı silahlı saldırılar gerçekleştirmiştir. Hem MRTA'nın şehirdeki eylemlerine dönük bu saldırılarını gerçekleştirmiş hem de kırsal alandaki gerillalara karşı bunu yapmış ve yüze yakın gerilla yaşamını yitirmiştir. MRTA hem şehir hem de kırsal alan gerillacılığını beraber örgütleyip geliştirmiştir. Şehir gerilla eylemleri yaygındır ve merkezi bombalama eylemleri yapmışlardır.

MRTA örgütü 17 Aralık 1996'dan 22 Nisan 1997'ye kadar tam 146 gün Japon elçiliğini ele geçirirler. Japon elçilik binasına yönelik eylemleriyle uzun yıllar sonra Latin Amerika gerilla örgütlerinin dünya çapında gündeme gelmesini sağlamıştır. Emperyalistlerin uzun bir süre gizleyip kamuoyundan saklamaya çalışsalar da Latin devrimci mücadelenin devam ettiğini göstermişlerdir. 14 MRTA gerillası bu eyleme katılır ve eylemin sonunda hepsi katledilir. 600'e yakın tutsağı esir alıp bunlardan 60 tanesini ellerinde tutup diğerlerini bırakırlar. Bu eylemlerinin temel hedefi; cezaevlerinde tutsak bulunan MRTA gerillalarının serbest bırakılmasıdır. Bu eylemleriyle uzun bir sessizlikten sonra dünya kamuoyunun gündemine oturmuşlardır. Bu eylemleriyle dünya çapında silahlı devrimci mücadelelerin yok edildiği,

geçerliliğini yitirdiği yönündeki propagandaların gerçek dışı olduğunu kanıtlamışlardır. Öncü savaşında nicelikten ziyade niteliğe önem verirler. 1984 yılından itibaren MRTA'nın izlemiş olduğu politik-askeri çizgi, kırlarda ve şehirlerde silahlı mücadelenin örgütlenmesi ve sürdürülmesi temelinde gelişmiştir. Hem kır gerillasını oluşturmuş hem de şehir gerilla savaşını sürdürmüştür. Şehirlerde sürdürülen gerilla savaşı, bir yandan kitlelerin ekonomik, demokratik ve politik istemleri yönünde sürdürülürken diğer yandan yapılan eylemlerin propagandasına yönelik bir dizi eylemi kapsar. Genellikle merkezi, zamandaş bombalama eylemleri ile politik olaylara karşı tavır ortaya koyan MRTA, kır gerillasıyla da köylü kitleleri arasında propaganda faaliyetlerini sürdürmüştür.

6- SANDİNİST GERİLLALARI / NİKARAGUA

Sandinistlerin mücadele alanı Nikaragua, ABD emperyalizminin arka bahçesi olan Latin Amerika ülkesidir. Ülke emperyalizme bağımlı, geri bıraktırılmış, kapitalizmin henüz "içselleşmediği" bir ülkedir. Modern sınıfların (Burjuvazi-işçi sınıfı) ayırıcı özellikleriyle henüz belirgin olmadığı, sınıfsal çelişkilerin netleşmediği, kendini daha çok iktidar alanında gösteren ABD emperyalizminin işbirlikçisi bir avuç azınlık dışındakilerin iktidara açıkça ve cepheden tavır aldığı bir dönemde başlatılan Nikaragua ulusal Kurtuluş savaşı, işbirlikçilerin dışında bütün sınıf ve kitlelerin desteğini almıştır. Mevcut üretim biçimi ve üretim ilişkileri, ülkenin ekonomik ve sosyal yapısı modern sınıfların ortaya çıkmasına ve modern sınıflar arasındaki mücadelenin sahnelenmesine uygun değildir. İktidar, kitlelerin gözünde yüzünü gizleyemeyecek kadar tecrit olmuştur. Artık varlığını "demokrasi ve insan hakları" demagojisi ile devam ettirmesi, ömrünü bu kavramların sahteliği ile uzatması da mümkün görünmemektedir. Bu koşullarda, mücadele programı işbirlikçilerin dışında kalan bütün sınıf ve tabakaların ekonomik, politik, siyasal ve kültürel taleplerinin bütününü oluşturacaktır. Amaç, bağımsızlığın sağlanmasıdır ve bağımlı olmanın getirdiği kıstırılmışlığın ortadan kaldırılmasıyla bütün sınıf ve tabakaların açık kimlikleriyle kendilerini ifade etmeleridir. Şu soru sorulabilir: Bu burjuvazinin programı değil midir? Evet, bu program işçi sınıfının iktidar programı değildir, ama burjuvazinin de artık ilericiliğe ihtiyacının kalmadığı bir dönemde bağımsızlığı gerçekleştirmek görevi işçi sınıfı partisinin görevidir. Amaç, kalıntıların temizlenmesi-burjuva demokratik devriminin gerçekleştirilmesi- ve sosyalizme geçişin koşullarının yaratılmasıdır. Bu nedenle program bir "kesintisiz devrim programı" olacaktır. Aynı olguyu Sovyet devriminde görmek olasıdır. Ekim devriminin programı demokratik devrim programı iken, devrimin başarısının üzerinden bir yıl bile geçmeden, bütün iktidarın Sovyetlere devredileceğine ilişkin program hayata geçirilmiştir. Nikaragua'da Sandinistlerin programı da anti kapitalizmi içermeyen, anti emperyalist bir programdır ve örgütün yapısı, yönelimi de öncelikle ülkenin emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin işgalinden kurtarılmasıdır. Bu nedenle Sandinistlerin sorunu doğru tespit etmeleri, sorunun çözümünde sınıfsal bileşenleri iyi değerlendirmeleri, mücadelenin amacının doğru saptanması ve mücadele araçlarının amaca uygun kullanımı Sandinista zaferinin başarısını sağlamıştır. Somoza diktatörlüğünün devrilmesiyle yönetimi ele alan Sandinistalar devrimin rüzgarını altı yıl arkalarına alarak, devrim artığı kontraları yenilgiye uğratmışlar, bu süre içinde yönetimde kalmışlar, ancak daha devrimin ilk yıllarında "emperyalistlerin ilgisine maruz kalan" Sandinistler bu ilginin devrim açısından "ölüm" olduğunu görememişlerdir. Bu altı yıl içinde anti emperyalist programı anti kapitalist programa dönüştürmede hiçbir adım atmamışlardır. Nitekim, henüz altı yıl bile dolmadan yapılan seçimlerde o muazzam kitle desteğini kaybetmişler ve iktidarı tekrar emperyalistlerin işbirlikçisi Chamoraya devretmek zorunda kalmışlardır. Devrim, kendini karşı devrime karşı koruyucu önlemini almamıştır. 2006 yılında

yapılan seçimlerde her ne kadar Sandinistaların adayı Ortega seçimi almayı başarmış ise de bugün Sandinistalar Emperyalist/Kapitalistler açısından artık "ehlileştirilmiş ve zararsız" birisidir. Sonuç olarak, vitrin değişmiştir, görüntü kurtarılmıştır ancak Nikaragua işçi sınıfı ve yoksul halkın desteği amacına ulaşmaktan uzak kalmıştır. Bir dönemin idolü Ortega ve Sandinistalar emperyalistlerin "demokrasi ve özgürlük" masalının öznesi olmuştur.

1979'da Sandinist gerillaları Somoza diktatörlüğünü yıkıp başkent Managuaya girerek devrimi gerçekleştirmişlerdir. Böylece işçi ve emekçilerin iktidarını kurmak için yola çıkmışlardır. Fakat aradan 20 yıl geçtikten sonra işçi ve emekçiler ile devlet arsında çok yoğun çatışmalar yaşanmaktadır. Diktatörlük yıkılıp yerine halk iktidarı kurulmasına rağmen neden bugün bunlar yaşanmaktadır?

Bu durumu anlamak için devrim öncesi ve sonrasına bakmak gerekmektedir.

Nikaragua 16. yüzyıldan beri sürekli sömürgeci ülkelerin işgaline ve egemenliklerini kurmak için sömürgecilerin kendi aralarındaki rekabetlerine sahne olmuştur. Önce İspanyol, ardından İngiliz, Fransız ve en son ABD emperyalizmi Nikaragua'yı sömürgeleştirmişlerdir. Bu rekabetten en sonunda galip çıkan ABD emperyalizmi, Nikaragua'da egemenliğini sağlayabilmek için sık sık askeri müdahalede bulunmak zorunda kalmıştır. 1925'te, artık Nikaragua'da istikrarın egemen olduğunu düşünen ABD, kuklalarını iktidara geçirerek askerlerini çekmiştir. Ancak iki ay sonra Muhafazakârlar ve Liberaller arasında mücadele yeniden kızışmış, iç savaş çıkmıştır. Amerika yeniden müdahale etmiş ve kısa süre sonra Muhafazakârlarla Liberalleri uzlaştırmıştır. Yapılan anlaşmaya göre hem Liberaller hem de hükümette bulunan Muhafazakârlar silahlarını Amerikan Deniz Kuvvetleri'ne teslim edeceklerdir. Bunun sonucunda iktidarı Liberaller ve Muhafazakârlar paylaşacaktır.

1927'de Liberal generallerin hepsi, anlaşmaya uygun olarak silahlarını Amerikan Deniz Kuvvetleri'ne verip teslim olurken, bir general bu anlaşmayı ihanet olarak kabul edip 300 adamıyla birlikte dağlara çekilerek direniş başlatmıştır. Bu general, yıllar sonra devrimi gerçekleştiren Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne adını veren Augusto Cesar Sandino'dur. Sandino, ülkedeki yabancı işgali ortadan kalkıncaya ve son Amerikan askeri de teslim olana kadar savaşacağını açıklamıştır.

Sandino, ulusalcı bir küçük burjuva devrimcisidir. Ancak sosyalizmden de etkilenmiştir. Bu nedenle örgütlenmesini daha çok işçiler ve yoksul köylüler arasında yapmış ve "yalnız işçiler ve köylüler mücadeleyi sonuna kadar sürdürecek ve zafer, onların örgütlü gücünün eseri olacaktır" demiştir. Sandino ve savaşçıları, kazandıkları zaferler sayesinde hem işçiler ve köylüler arasında hem de tüm Latin Amerika'da sempati ve destek toplamaya başlamıştır.

Sandino'yu bu şekilde yenemeyeceğini anlayan ABD, askerlerini geri çekmeye başlamış ve göstermelik seçimlerde kendi adamı olan Liberal Sacasa'yı başkan seçtirmiştir. Yeni Başkan Sacasa'nın Sandino ile anlaşma yapmasından sonra, Sandino ve savaşçıları savaşa son verirler. Savaştan sonra tarım kooperatifleri oluşturmaya başlayan Sandino, gerçekleşmesi o dönem koşulları içerisinde Nikaragua'da mümkün görünmese de emperyalistler ve işbirlikçilerinin çıkarlarına dokunan görüşleri nedeniyle, iktidar tarafından bir tehdit ve korku unsuru olarak görülmüştür. Ulusal Muhafızların şefi Anastasio Somoza Garcia'nın Başkan Sacasa'yı kışkırtmasıyla birlikte Sandino'nun ortadan kaldırılmasına karar verilmiş ve ABD elçiliğinin de ortak olduğu bir komplo düzenlenmiş, General Sandino, Başkan Sacasa'yla görüşmek üzere Başkanlık Sarayı'na davet edilmiş ve görüşmeden ayrılırken, 22 Şubat 1934'te, Ulusal Muhafızlar tarafından katledilmiştir. Böylece Sandino, egemen sınıfa, sömürücüler sınıfına güvenme ve onlarla uzlaşma hatasının bedelini yaşamıyla ödemiştir.

Burada yine ABD'nin komplolarla çıkarına göre nasıl işlerini yürüttüğünü görmekteyiz. Tehlikeli gördüğünü silahla yenemeyeceğini anlayınca anlaşmaya gider ve sonra da komployla ortadan

kaldırır. ABD her zaman komplolara başvuran bir devlet olmuştur. Tarihinde bu şekilde binlerce olay vardır.

Daha önceki ve sonraki tüm devrim deneyimleri de küçük-burjuvazinin bu siyasetinin bedelinin hep aynı trajik son olduğunu sayısız kez kanıtlamıştır. 1936'da Ulusal Muhafızların şefi Anastasio Somoza Garcia bir darbeyle başkan Sacasa'yı devirmiş ve kendisi başkan olmuştur. Baba Somoza'nın 1956'da ozan Lopez Perez tarafından öldürülmesinden sonra, büyük oğlu Luis Somoza Debayle devlet başkanlığına, küçük oğlu Anastasio Somoza da Ulusal Muhafızların başına getirilmiştir. Daha sonra 1967'de Luis'in ölümüyle birlikte küçük oğul Anastasio devlet başkanı olmuş ve 19 Temmuz 1979'da devrime kadar da Somoza ailesi ülkeyi kendi mülkleri gibi kullanıp sömürmeye başlamıştır.

"Özgür insanların generali" Sandino'nun katledilmesinden sonra Sandinist hareket dağılır. Somoza, Sandino'nun güçlü olduğu Nueva Segovia'da oluşturmaya çalıştığı tarım kooperatiflerini de dağıtır. Fakat devrimci hareketin geriye düşüşü geçicidir. Nikaragua'da gelişen kapitalizm, sınıfsal çelişkileri derinleştirmiştir. Kapitalizmin gelişmeye başlamasıyla birlikte, işçi sınıfı hareketi ve komünist hareket de gelişir. 1944'te Nikaragua Sosyalist Partisi (PSN-Partido Socialista Nicaraguense) kurulur. Fakat Somoza'ların faşist terörü altında geçen bir yılın sonunda yeraltına geçmek zorunda kalır. Nikaragua'daki devrimci hareketin göreli geri düşüşü 1960'lı yıllara kadar sürer.

1959'da Fidel Castro ve yoldaşlarının Küba'da devrimi gerçekleştirmeleri, tüm dünyada olduğu gibi Nikaragua'da da devrimcilere coşku ve moral verir. Küba Devrimi'nin verdiği bu güç ve moralle General Sandino'nun devrimci mirasını ve mücadelesini yaşatmaya karar veren devrimcilerden Carlos Fonseca Amador, Silvia Mayarga ve Thomas Borge bir araya gelerek Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni kurarlar. Daha sonra cephenin ismi FSLN (Frente Sandinista de Liberacion Nacional) olarak değiştirilir. FSLN, 1969'da açıkladığı "Tarihi Programı"nda kuruluş amacını şöyle açıklamıştır:

"FSLN düşmanlarına karşı doğrudan mücadele yoluyla siyasi iktidarı ele geçirebilecek, halkımızın geçmişte maruz kaldığı sömürü ve sefaleti ortadan kaldıracak bir toplumsal sistemi kurabilecek bir 'öncü örgüt'üne Nikaragua halkının sahip olma zorunluluğundan doğdu".

O güne kadar Somoza diktatörlüğüne karşı mücadele eden çok sayıda örgüt vardır ve FSLN bunların bir araya gelmesi sonucu oluşmuştur. Örneğin, FSLN'nin liderlerinden Carlos Fonseca Amador, önceleri Nikaragua Sosyalist Partisi üyesiyken, daha sonra gerilla hareketine katılmış, en sonu Küba'ya geçmiş ve Che'yle tanışıp 1962'de Nikaragua'ya dönmüştür. Hem Küba Devrimi'nin tüm dünyada yarattığı etki hem de liderlerinin Küba'yla temas halinde olması FSLN'nin Küba'yı örnek almasına ve stratejilerini benzer yönde belirlemelerine yol açmıştır. FSLN önderleri, Sandinoculuğu Marksizm'le harmanlayıp Marksizm'in bir sentezine ulaşmayı amaçlamışlardır. Küba Devrimi önderlerinin bunu başardığını düşündükleri için de onları örnek almaya çalışmışlardır. Ancak bu örnek almada çeşitli hatalara da düşerler. Bu hatalardan biri de devrimde burjuvazinin bir kesimi ile ittifak yapma politikasıdır. Bu kesimle yapılacak ittifakların geçici niteliği akıldan çıkarılmamalıdır. Bu ittifaklar dikkatli olunmazsa çok kötü sonuçlara da yol açabilmektedir. Çünkü burjuva sınıfı her zaman çıkarı doğrultusunda hareket edecek ve devrime de bu şekilde yaklaşacaktır. FSLN içinde iki grup oluşur. Bir grup Tercerista grubu olup FSLN içindeki en güçlü gruptur. Burjuvaziyle ittifakı savunmaktadır. Bundan kaynaklı bir diğer grup olan "proleter" (TP–Tendencia Proletaria) tarafından "oportünistlik"le, "politik güçsüzlüklerini sağda ittifak ortakları arayarak telafi etmeye çalışmak"la, "burjuvazinin politik önderliğine boyun eğmek"le ve ABD Dışişleri Bakanlığı'yla pazarlık yapmak"la suçlanmıştır.

FSLN, kapitalizme karşı değil ama Somoza ailesine karşı "muhalif burjuvazi''yle ittifak

yaparken, Küba örneğini olduğu gibi Nikaragua'ya uygulamaya çalışmıştır. Üstelik, Küba örneğini bilimsel bir yöntemle çözümlemeden, orada yapılanların aynısını Nikaragua'da yapmaya çalışarak bunu yapmıştır. Bunun sonucu olarak silaha, silahlı mücadeleye, askeri örgütlenmeye haklı ve doğru olarak ağırlık verirken; politik öncülük ve sınıfsal çelişkileri önemsememe yanlışına düşerler. FSLN önderleri şöyle düşünmüştür: eğer tüm ağırlığı silaha, silahlı mücadeleye, askeri örgütlenmeye verirlerse, devrimden sonra, Somoza'nın devrilmesinden sonra ülkedeki tek silahlı askeri güç kendileri olacaktır ve burjuvazi, alınan ekonomik-siyasi önlemlere sesini çıkaramayacak, kaderine razı olacaktır. Çünkü, "Küba'da böyle olmuştur."

Fakat FSLN önderlerinin göz ardı ettikleri bir şey vardır. Küba Devrimi'yle birlikte, uluslararası burjuvazi ve bu arada emperyalizm yeni dersler, tecrübeler kazanmıştır. Nikaragua burjuvazisi Somoza diktatörlüğünü devirmek için FSLN ile iş birliği yapıyorsa bunun tek nedeni: Somoza'yı, tek başına, FSLN'siz (yani silahsız) olarak yıkamayacağını gördüğü içindir. Aynı zamanda Nikaragua burjuvazisi, FSLN kadrolarını genç ve tecrübesiz bulmuş, bundan dolayı da FSLN'yle ittifak yaptığında politik liderliğinin tehlikeye girmiş olacağını düşünmemiştir. "Muhalif burjuvazi"nin bu planlarını ve niyetlerini FSLN önderleri de görmüş, bilmişlerdir. Ama, FSLN önderleri devrimi tehlikeye düşürecek ve kazanılmış ne varsa elden yitmesine yol açacak bu ciddi tehlikeye karşı örgütsel, sınıfsal, politik vb. önlemler almamışlardır.

FSLN de, diğer Latin Amerika devrimci örgütleri gibi önce foko teorisini denemiş, Coco ve Bokay nehri çevresi ile dağlık Pancanasan bölgesinde gerilla cephesi yaratma çabaları başarısızlığa uğramıştır. Bu başarısızlıktan dersler çıkaran FSLN, bu deneyimden sonra Çin ve diğer Asya halklarının mücadelelerinden etkilenerek "uzun süreli halk savaşı" stratejisini benimsemiştir.

Bu strateji benimsendikten sonra 70-74 yılları arası 4 yıl süreyle askeri mücadeleye ara verirler. 74 Aralığında tekrar eylemlere başlayan FSLN içerisinde görüş ayrılıkları ve bunalım ortaya çıkar. Tartışmalar 1975'te bölünmeyle sonuçlanır. FSLN içindeki "uzun süreli halk savaşı" (GPP-Guerra Popular Prologonda) görüşüne ve askeri maceracılığa karşı çıkan, proletarya içinde çalışmak ve kök salmak gerektiğini savunan "proleter" (TP-Tendencia Proletaria) eğilimli Jaime Wheelock, Carlos Nunez, Luiz Carrion önderliğinde ayrı bir grup oluştururlar. 1976'da ise Daniel ve Humberto Ortega liderliğinde, kırlardan çok şehirlerde gerilla mücadelesini savunan "üçüncü güç" veya "Tercerista"lar ayrı bir grup oluştururlar.

Terceristalar 76'da ayrı grup oluşturduktan sonra, büyük yankılar yaratan eylemler gerçekleştirmişlerdir. Özellikle şehirlerde büyük baskınlar yapıp, önemli kişileri rehin almışlar ve karşılığında birçok siyasi tutukluyu (Thomas Borge dahil) serbest bıraktırmışlardır. Bu süreçte diğer iki eğilim, yani "uzun süreli halk savaşı" grubu ile "proleter" eğilimi arka planda kalır. Halk ise FSLN'yi bir bütün olarak görmüştür ama esasında desteğinin ve sempatisinin nedeni Terceristaların sansasyonel eylemleridir. Terceristalar şehirlerde gerilla mücadelesini savunur ve büyük eylemler gerçekleştirirken, kitle mücadelesi ile gerilla mücadelesi arasındaki ilişkiyi yanlış değerlendirmiş ve kitle mücadelesini küçümseyerek, onu gerilla mücadelesi için bir destek olarak görmüşlerdir. Terceristaların liderlerinden komutan Humberto Ortega daha sonra bunu özeleştirel bir biçimde şöyle ifade etmiştir:

"Gerçek şu ki, biz her zaman kitleleri düşünmekle birlikte onları, gerilla seferberliğinin Ulusal Muhafız'a darbe indirmesini sağlayacak bir destek güç olarak gördük. Gerçekse tamamen farklıydı: Gerilla faaliyeti düşmanı ayaklanma yoluyla ezen kitleler için destek görevi gördü."

FSLN askeri eylemlerine devam ederken, Ortega'nın bu görüşleri de yavaş yavaş olgunlaşmıştır. Çünkü gerçekleştirilen bütün eylemler, ayaklanmalar vb. gerilla mücadelesi ile kitle mücadelesi arasındaki bağın nasıl kurulması gerektiği konusunda FSLN'ye büyük tecrübeler sağlamıştır. Ancak bu ve bunun gibi dersleri elde etmek, FSLN'nin o zamanki

ideolojik ve politik seviyesini göz önüne alırsak, pek de kolay olmamıştır. Somoza'ya karşı mücadelede "muhalif burjuvazi" gerçekten de çok güçlü ve radikaldir. Bunun en büyük sebebi ise, Somoza'nın ülkeyi kendi çiftliği gibi kullanması ve ailesi dışında hiçbir burjuvanın gelişmesine olanak tanımamasıdır. (Nikaragua'da 1978'de, işlenen toprakların %50'si ve sanayi işletmelerinin %40'ı Somoza'ya aitti). Bu nedenle, gelişmek ve pazardan pay almak isteyen diğer burjuva güçler; devlet aygıtını, kredileri, gümrüğü, nakliyatı, tarımı vs. denetiminde tutan Somoza'ya karşı savaşmak zorunda kalmışlardır. Dolayısıyla, FSLN'yle ittifak yapan bu "muhalif burjuvalar", ilerici ya da demokrat oldukları için değil, sömürülenlerden yana olduklarından da değil; fakat çıkarları böyle gerektirdiği için bunu yapmışlardır.

"Ancak, Nikaragua'daki politik durum onları, bayraklarının üstüne demokrasi sözcüğünü yazmaya ve kitlelere ekonomik tavizler vermeye zorlamaktadır."

Muhalif burjuvazi 1974 yılında UDEL (Demokratik kurtuluş birliği)'ni oluşturur. Burjuvaların amacı var olan kapitalist sistemi yıkmak değil, şans eşitliğinin yalnızca kapitalistler için var olduğu burjuva parlamenter sisteme kavuşmaktır. Onlar devrim değil, ekonomik-sosyal reform istemişlerdir.

Somoza, 10 Ocak 1978'de "burjuva muhalefet"in lideri konumundaki, "La Prensa" gazetesinin sahibi ve yöneticisi olan Pedro Joaguim Chamorro'yu öldürtmüştür. Cenazesine 120 bin kişi katılır. 23 Ocak'ta da "Adalet" ve "Chamorro cinayeti aydınlatılana dek ulusal grev" şiarıyla ulusal grev başlatılır.

UDEL burjuva karakterine uygun olarak, devrimci hareketi ve halk kitlelerini düzen sınırları içerisinde tutmak için çabalamıştır. Öldürülen Pedro Joaguim Chamorro da aynı amaç için çalışmıştır. FSLN ile ABD emperyalizmini uzlaştırmak ve Somoza'yı devirdikten sonra FSLN'nin tehlikesiz bir kesimiyle yeni hükümeti kurmayı hayal etmiştir. Burjuva bir hareket olan UDEL'in taktiği de budur: Düzen sınırlarını aşmadan muhalefet etmek, Somoza'yı sıkıştırmak için FSLN 'yi kullanmaktır ama öncülüğü FSLN'ye kaptırmadan bunu yapmak ister. UDEL bunu başardığında Somoza'yı devirebilecek ve sınıf olarak tüm çıkarlarını güvenceye alabilecektir. Bu nedenle 23 Ocak'ta başlatılan ulusal grevde "Şiddete Hayır", "Sivil Grev", "Barışçı Direniş", "Evde Oturun" sloganlarını hâkim kılmaya çabalamıştır. FSLN ise bu ulusal grevde başından beri doğru politika izler ve ulusal grevi bir Halk Grevi'ne dönüştürme çağrısı yapar. Bu grevle birlikte artık "muhalif burjuvazi" politik önderliğini kaybetmeye başlar. Grev, ezilen halk kitlelerinin kendi amaçları için harekete geçmesine vesile olur. İpin ucunu kaçırdığını ve önderliği FSLN'ye kaptırdığını gören burjuvazi ABD'nin de baskısıyla grevi kırar. Ancak artık çok geçtir. Ve önderlik FSLN'dedir.

FSLN grevle yoğunlaşan kitle hareketiyle birlikte faaliyetlerini hızlandırır. "Proleter ve uzun süreli halk savaşı" savunucuları fabrikalarda, okullarda, çiftlik vb. yerlerde ajitasyon-propaganda ve örgütlenme çalışmalarını yoğunlaştırırlar. Bunun sonucunda iş bırakmalar, grevler, sokak gösterileri ve çatışmalar, ayaklanmalar artmaya başlar. "Tercerista" eğilimi ise askeri eylemlerine hız verir. Garnizon basmalar, rehin almalar, kışlalara saldırılar, kamulaştırmalar vb. birbirini izler. Aslında FSLN'nin üç eğilimini de mücadeleye hız vermeye iten sebep, kitlelerdeki müthiş gelişmedir. Ulusal Grevin en önemli özelliği, bu grevi işçi sınıfı ve burjuvaların birlikte düzenliyor olmalarıdır. Bu grevle birlikte, kendi amaç ve talepleri için harekete geçmeye başlayan kitleler, sadece burjuvaziyi değil, FSLN'yi de aşmaya başlar. Kitlelerin savaşçılaşması, bazı yerlerde kendiliğinden ayaklanmaya girişmeleri, FSLN'yi önlem almaya iter. Bu önlemler, bu kitleleri pasifleştirmek ve geri çekmeye yönelik değil; doğru ve haklı olarak, onları kendi öncülüğünde, örgütlü biçimde ayaklandırmaya yöneltmek biçimindedir. Ve 9 Eylül 1978'de FSLN gerillaları Leon, Estelli, Chinandego ve Masaya gibi bazı şehirlere saldırıp halkı ayaklandırır.

Fakat Ulusal Muhafızlar bu şehirleri yoğun ateş altında tutup yerle bir ederler. Bu durum üzerine FSLN 20 Eylül'de geri çekilmek zorunda kalır. Bu ise, ayaklanan halkın katledilmesi demektir ve öyle de olur. Özellikle Leon ve Estelli'de gençlerin tümü işkenceden geçirildikten sonra katledilir. Başarısızlıkla sonuçlanan ve Nikaragua tarihine "Eylül Ayaklanması" olarak geçen bu ayaklanma sonucu 6 bin kişi hayatını kaybeder.

Eylül Ayaklanması yenilgiyle sonuçlanır, fakat FSLN bu yenilgiden gerekli dersleri çıkarmasını bilir. Burjuva güçlerle girdiği ilişkiler ve ittifaklar nedeniyle, grev konusunda yanlış bir bakış açısına sahip olan FSLN'nin aşağıya aktaracağımız sözleri, Eylül Ayaklanması'ndan gerekli dersleri çıkardığını gösterir:

"Eylül olaylarından sonra aynı anda ve aynı stratejik alanda ulus çapında kitle ayaklanmasıyla, askeri kuvvetlerimizle cepheden bir saldırıyı ve işverenlerin aktif biçimde desteklediği ya da onayladığı bir genel grevi birleştirmek gereğini anladık..."

"Bu üç etkeni aynı an ve ortamda birleştirmeseydik, zafer mümkün olmayacaktı. Ulusal grev için sayısız çağrıda bulunmakla birlikte bunlar kitlesel bir saldırıya bağlanmamıştı..."

1978'in 9 Eylül'ünde FSLN içindeki üç eğilim birleşik bir komuta yapısı oluştururlar. Bu, Somoza rejimine daha güçlü darbeler vurmak anlamına gelir, öyle de olur. 26 Mart 1979'da da bu üç eğilim örgütsel birleşme düzeyine gelir. Bu dönemde özellikle kentlerde işçi sınıfının, halk kitlelerinin eylemlerinin, genel grevlerin yoğunlaşması ve bunların gerilla eylemleriyle desteklenmesi; kırlarda gerilla faaliyetlerinin artması Somoza diktatörlüğünü iyice sıkıştırır. Somoza diktatörlüğünün hiçbir kurumu işlemez olur. Diktatörlük sadece Ulusal Muhafızlara dayanarak, zor yoluyla ayakta durmuştur. FSLN içindeki üç eğilimin birleşme düzeyine geldiği Mart ayında Nikaragua'da ikili iktidar durumu oluşur. Bir yandan semtlerde Sandinist Direniş Komiteleri (CDS-Comit'e de Defensa Sandinista), fabrikalarda sendika komiteleri ve geniş örgütlülüğe sahip diğer kitle örgütleri ikili iktidarın bir ayağını oluştururken; diğer yanda, Somoza diktatörlüğünü sadece ve sadece Ulusal Muhafızlar temsil etmiştir, çünkü işleyen başka bir kurum kalmamıştır.

Özellikle 79 Mayıs'ında sonra FSLN tüm ülkede geniş çaplı bir saldırıya girişir. Bu saldırı, sadece gerilla güçleriyle girişilen bir saldırı değil, Sandinist Cephenin tüm bileşenleri, işçi sınıfı ve halkın da katıldığı geniş bir saldırıdır. FSLN kuzey, güney ve batıda üç cephe birden açınca Ulusal Muhafızlar güçlerini buralara yığmak zorunda kalırlar ve böylece kentler bir ölçüde rahatlar. FSLN'nin 4 Haziran'daki Genel Grev çağrısıyla birlikte tüm ülkede yaşam felç olur ve başkent Managua halkı ayaklanır. Bu sefer de Ulusal Muhafızlar güçlerini Managua'ya yığmak zorunda kalırlar, böylece de kırlar biraz rahatlamış olur.

Bir yandan gerilla mücadelesi yürüten FSLN'nin öte yandan grev, işgal, gösteri vb. devrimci kitle eylemlerini örgütlemesi, kırsal alandaki gerilla mücadelesiyle şehirlerdeki devrimci kitle eylemlerinin; silahlı mücadeleyle halk ayaklanmasının diyalektik birliğinin, karşılıklı etkileşiminin ve devrimin diyalektik gelişiminin güzel bir örneğini vermiştir. Gerek kırsal alandaki gerek şehirlerdeki gerilla eylemlerinin politik kitle eylemleriyle; silahlı mücadelenin halk ayaklanmasıyla eş zamanlı gelişimi devrimin zaferinde ve karşı-devrimin yenilgisinde önemli bir rol oynamıştır.

Tüm halkın ayaklanma durumunda olduğu bu süreçte, 16 Haziran 1979'da Kosta Rika'nın San Jose kentinde Geçici Devrim Hükümeti, Nikaragua Ulusal Dirilişi Demokratik Geçici Hükümeti adıyla kurulur. Bu hükümet, yürütülen mücadelede izlenen ittifak politikaları gereği, halkın yanı sıra burjuvaların da temsilcilerinden oluşmuştur. Geçici Devrim Hükümeti'nde; On ikilerden Sergio Ramirez (üniversite profesörü), MDN lideri Alfanso Robela (zengin bir iş adamı), La Prenca gazetesinin sahibi Violetta Barrios de Chammorro (öldürülen Pedro Joaguim Chamorro'nun karısı -Chamorro ailesi Somoza'dan sonra ülkedeki en zengin ailelerden biridir)

MPU'dan Moises Hassan ve FSLN'den Daniel Ortega yer almıştır.
Geçici hükümet 12 Temmuz'da Kosta Rika'da yabancı gazetecilere programını açıklar. Geçici Hükümet'in içinde burjuvaların bulunmasından dolayı, programda özellikle ekonomi alanında alınan önlemler sınırlı tutulmuştur. Daha doğrusu 14 maddelik programda alınacak ekonomik önlemlerle ilgili hiçbir açıklama yoktur. Devrimden sonra da Somoza ailesi dışında hiçbir burjuvanın mülküne dokunulmamıştır. Özel sektör serbest bırakılmıştır. Oysa 1969'da açıklanan FSLN'nin "Tarihi Program'ında ekonomik önlemler bölümü çok daha ileri talepleri içermiştir. "Bu tarihi Program"ın ekonomik önlemler "Somoza ailesi tarafından yasadışı yollardan gasp edilmiş ve ülkenin zenginliklerini zimmete geçirme ve yağmalama yoluyla elde edilmiş mülklere, büyük topraklara, fabrikalara, işletmelere ve binalara, ulaşım araçlarına el konulması, madencilik, orman ve su kaynaklarının kullanımıyla ilgili tüm yabancı işletmelerin mülklerinin devletleştirilmesi, işletmelerin yönetiminde ve diğer el konulmuş ve devletleştirilmiş mülkler üzerinde işçi denetiminin kurulması, kolektif ulaşımın merkezileştirilmesi, tümüyle ülkenin iktisadi gelişimine hizmet edecek banka sisteminin devletleştirilmesi, bağımsız para biriminin yerleştirilmesi, Kuzey Amerika güçleri ve diğer güçler tarafından verilen yatırım mahiyetindeki borçların tanınmaması…" gibi maddeler yer alır.
FSLN'nin "Tarihi Programı" ve GDH'nin programı arasındaki farka baktığımızda, burjuva güçlerle girilen ittifakların FSLN' yi nasıl gerilettiğini ve burjuvaziye nasıl tavizler verdiğini daha net görülmektedir. Oysa durum tam tersi olmalıdır.16Temmuz 79'da devrim son aşamasına girer. Aynı gün Leon, Estelli, Metagalpa, Diriamba gibi önemli şehirler FSLN'nin eline geçer. Ancak FSLN'nin eline geçen bu şehirler, Somoza tarafından top ateşine tutularak yerle bir edilir.
17 Temmuz'da Somoza, babası Anastasio Somoza Garcia'nın mezarından kemiklerini de alarak ülkeden kaçar. Somoza'nın yerine, onun yakın akrabası olan Fransisco Urkuyo kendini Cumhurbaşkanı ilan eder ve Geçici Hükümetle görüşmeyeceğini, 1981'e kadar görevde kalacağını söylediyse de kendi can güvenliği açısından o da ülkeden kaçmayı yeğler.
19 Temmuz'da FSLN başkent Managua'yı ele geçirir. Ulusal Muhafızlar'ın bir kısmı Honduras'a kaçar, kaçamayan 7 bin Ulusal Muhafız ise tutuklanır ve silahları alındıktan sonra Kızıl Haç'a teslim edilir. FSLN, bir büyük hatayı da bu şekilde hümanistlik oynayarak yapmıştır. Halkı katleden işkencecileri enerjik bir şekilde cezalandıracağı yerde, hümanizm adına ve diplomatik yönden sıkıştırılmamak için bu işkenceci halk düşmanlarını Kızıl Haç'a teslim etmiştir.
Bu katillerin daha sonra ABD tarafından yeniden örgütlenip devrime karşı sabotaj, katliam vb. saldırılarda kullanıldığı bugün herkesin bildiği bir gerçektir. Bu saldırılarda 1985 rakamlarına göre, 11 bin Nikaragualı yaşamanı yitirmiş ve 1,3 milyar dolar maddi zarar meydana gelmiştir.
Devrimden bir gün sonra 20 Temmuz'da kurulan Ulusal Yeniden İnşa Hükümeti'nde FSLN azınlıkta olmasına rağmen, bu hükümetin yürütmesi durumunda olan 5 kişilik Ulusal Yeniden İnşa Cuntası'nda çoğunluğu ele geçirmiştir. Daha önce aktardığımız gibi, kamulaştırma işleri sadece Somoza ailesininkilere yöneldiği için, burjuvalar ve emperyalistler halen umutluydular. Zaten GDH programına "... bağımsız, bloksuz" ibaresi konmuş, böylece uluslararası sermaye ve emperyalizme gereken mesaj verilmiştir. Bütün bunların nedeni, en başından beri FSLN'nin (özellikle Tercerasta'ların) "en geniş anti-somozist cephe" adına burjuvaziyle geliştirdiği ilişkilerdir. Bu ilişkiler nedeniyledir ki, burjuva güçlere taviz üstüne taviz verilmiş, hatta devrimi sürdürmek, korumak, karşı-devrimin üzerinde dolaysız bir zor ve baskı uygulamak için halkın silahlı gücüne dayanacağı yerde; "...FSLN tüm yurttaşlara Temmuz ayında Ulusal Muhafız kışlalarından ele geçirdikleri silahları teslim etmelerini emretmiştir."
Tüm bu hatalar, burjuvaziye verilen tavizler, Nikaragua'nın bugünkü noktaya gelmesinin

sebepleridir. ABD emperyalizmi, gördüğü bu esnek tavırlar karşısında daha da umutlanmış ve devrimden sonra Nikaragua'ya 500 milyon dolar yardım yapmıştır. Ancak Sezar'ın hakkı Sezar'a; yapılan bunca hatalara rağmen, FSLN, özellikle geçiş sürecinde otoritesine ve silahlı gücüne dayanarak bazı olumlu adımlar atmış ancak bunu devam ettirememiştir. Örneğin 1980'de grev ve toprak işgalleri örgütlemeye çalışan "İşçilerin Cephesi" adlı oluşum dağıtılır. El Pueblo gazetesi yasaklanır. Yine 1980'de Devlet Konseyi'nde ayrılan MDN'nin düzenlenmek istediği bir yürüyüş yasaklanır ve MDN'nin merkezi Sandinistler tarafından dağıtılır.
Sandinistler ulusal sorunda da büyük hatalar yaparlar. Ülkede yaşayan Miskito Kızılderililerini temsil eden "Misurata" adlı örgüt devrimden iki ay sonra kurulur. Okuma-yazma kampanyası sırasında Miskito Kızılderililerine de aynı şey dayatılınca gerginlikler ortaya çıkmaya başlar. Miskito halkı kampanyayı boykot eder. Misurata, Devlet Konseyi'nde temsilcilik talebinde bulunur ve bu nedenle tüm Misurata yönetimi tutuklanır. Bundan sonra Miskitolar ülkeden göç etmeye başlar.
İçte burjuvazinin, dışta da emperyalizmin baskılarına dayanamayan ve boyun eğen Sandinistler, 1984'te seçime gitmeye karar vererek, Nikaragua Devrimi'ni yenilgiye ve çözülüşe götüren süreci başlatırlar. Gerçi 1984 seçimlerini FSLN kazanır ancak, onun seçimlere gitmeyi kabul etmesi, burjuvaziyi ve emperyalizmi iştahlandırır, umutlarını artırır. Seçimlerden sonra ABD emperyalizmi, Sandinist yönetimi iyice sıkıştırmak için ekonomik ambargoyu ve karşıdevrimciler eliyle geliştirdiği saldırıları, sabotajları iyice sıklaştırır. Bu sırada burjuvazi de muhalefetini artırarak Sandinistleri yıpratmaya devam eder. Seçimlerden sonra ekonomik kriz derinleşir. Ekonomik kriz, karşı-devrimin saldırıları ve burjuva muhalefetiyle iyice bunalan FSLN, bu süreçte sorunlara çözüm üretemeyince halk desteğini de yavaş yavaş yitirmeye başlar. Bu koşullarda 1990'da yeniden seçimlere gidilir. Burjuvazi kendi içinde güç birliği yaparak FSLN'ye karşı blok halinde seçimlere katılır ve seçimleri kazanır. Artık Nikaragua burjuvazisinin ve ABD emperyalizminin yıllardır beklediği an gelmiştir, devrimin kazanımları yavaş yavaş ortadan kaldırılmaya başlanır. Tabi ki ABD, yeni hükümete sınırsız "krediler" için kesenin ağzını açıp ambargoyu kaldırır. ABD tarafından örgütlenen ve beslenen karşı-devrimciler silahlarıyla birlikte ülkede istihdam edilmeye başlanır. FSLN'nin başta gelen komutanları ve gerillaları "faili meçhul" cinayetlerle ortadan kaldırılmaya başlanır. Ve bunun gibi birçok olumsuz gelişme '90 seçimlerinden sonra yaşanmaya başlanır.
Nikaragua Devrimi, silahla kazanılanın seçimle kaybedilmesi olarak şimdiden dünya devrim tarihine geçmiştir. Nikaragua Devrimini başaranlar, daha devrimden önce, salt anti-emperyalizm, anti-Somozizm ve ulusal bağımsızlık temelinde bir devrim düşündükleri için yanlış politikalar üretirler, yanlış ittifak güçleri seçerler. Bu küçük-burjuva düşünüş tarzı, onları burjuvaziyle ittifak yapmaya ve bu süreçten sonra da işçi sınıfı iktidarı, sosyalizmin kuruluşu, sosyalizme geçiş vb. sorunları görmezden gelmeye götürür. Sonuçta hepimizin bildiği gibi, devrimden önce yapılan hatalara devrimden sonra yapılan hataları da ekleyerek devrimi büyütmeyi, işçi sınıfı iktidarını kurmayı ve sosyalizme geçişi başaramamışlardır.
Bugün Nikaragua'da işçi, emekçiler ile devlet güçleri arasında yaşanan çatışmalar, bize henüz bu kapışmanın son raundunun oynanmadığını, tüm uzlaşma çabalarına rağmen devrimin asıl sahiplerinin onu ve kazanımlarını korumaya niyetli olduklarını gösterimektedir.

D- ORTADOĞU'DA YAŞANAN DENEYİMLER

1- HİZBULLAH ÖRGÜTÜ/ LÜBNAN

Hizbullah, öncelikle bir ulusal kurtuluş hareketi olarak, İsrail tarafından işgal edilen bölgelerin kurtuluşu için hareket eden bir örgüttür. Milliyetçi ve İslamcı bir bakış açısına sahip ulusal direniş ve kurtuluş hareketidir. Büyük "İslam aleminin" bir parçasıyız ve aşağılanan İslam dünyasının acılarını hissediyoruz. İsrail işgalinin yarattığı durum yüzünden acı çeken Arap dünyasının bir parçasıyız. Bu yüzden öncelikle ulusal kurtuluş hareketi, sonra hümanist, Arap ve İslamcı sıfatlarını sırasıyla kabul ediyoruz şeklinde kendilerini tanımlarlar.

Güney Lübnan'ın yoksulluktan mustarip Şii kitleleri arasında, 1982'de, o yıl gerçekleşen İsrail saldırısına karşı savaşmak niyetinde İran yanlısı bazı gruplar oluşmuştur. Hizbullah, bu grupların bir şemsiye örgütü olarak 1985'te ortaya çıkmıştır.

Hizbullah'ın askeri eylemlerinin büyük çoğunluğu, bu tarihten sonra, güney Lübnan'daki 22 yıllık İsrail işgaline karşı gerçekleştirilmiştir.

1983'te Lübnan'daki ABD işgal birliklerinden 241 askerin öldürülmesi eylemini yapmışlardır.

Hizbullah sadece askeri bir örgüt olmanın çok ötesindedir. Aynı zamanda, genel olarak yoksullara -Şiilerden ibaret olmayan yoksullara- hizmet eden, çok geniş bir sosyal hizmetler, okullar ve sağlık merkezleri ağı işletiyor.

Hizbullah örgütü ideolojik olarak farklı olabilir ama taktik yönden birçok şey alabileceğimiz bir örgüttür. Hizbullah örgütü inanç üzerinden kendini örgütleyen ve bölgesel misyonu olan bir harekettir. İdeolojisi ve askeri yönü güçlü olan bir harekettir. Aynı zamanda mezhepçiliğe dayanırlar. Mezhep olarak şiardırlar. Hareket, mevcut durumda bir yarı devlet konumundadır ve bölgesel çapta etkilidir. Hizbullah hareketinin İran'ın dış siyasetinin en önemli aracı olduğu, bununla bağlantılı olarak İran diplomasinin Hizbullah yoluyla yapıldığı söylenmektedir. Tabii İran bunu kabul etmemektedir. Bu bir iddiadır. Böyle bir durum olsa da kabullenmeyecekleri açıktır. Ama şu bir gerçek ki Hizbullah en büyük desteğini İran'dan almaktadır. İran'dan destek almakta ama kendi içinde başarılı bir sistem de oturtmuştur. Başarılı bir sosyal model yaratmış durumdadır. Bu şekilde toplumdan destek alabileceği bir sosyal modeli açığa çıkartmıştır.

Hizbullah'ın tüm faaliyetlerinden sorumlu bir şura meclisi vardır, bu meclis 7 kişiden oluşmaktadır. Hizbullah'ın tüm faaliyetlerinden bu 7 kişi sorumludur. Bu 7 kişi Hizbullah'ın en yetkili 200 üyesinden oluşan merkezi meclis tarafından belirlenir.

Şura Tenfiz adında yürütme aygıtları vardır; askeri ve fiili operasyonları yürütmektedirler. Beş meclisten oluşmaktadır. Yürütme meclisi eğitim, sosyal ve kültürel yönden sorumludur. Bunların dışında siyasi büro, parlamento meclisi, şer-i meclis ve cihad meclisi vardır. Bunlar üzerinden tüm çalışmalarını yürütmekteler. Dediğimiz gibi sadece askeri olarak öne çıkmıyorlar. Toplum içinde sistemlerini iyi oturtuyorlar. Bundan kaynaklı Hizbullah tuttuğu yerlerde etkili olabiliyor. Bir sistem kuruyor ve bu sistem yürüyor. Bundan kaynaklı çok güçlüdürler.

Askeri güçlerinin 65-70 bin arasında olduğu söylenmektedir. Bunların içinde 21 bini profesyonel, diğerleri de milis güçlerdir. Bu milis güçler örgütün çeşitli çalışmalarında aktiftirler. Hizbullah örgütü kendine ait birçok şeyi paylaşmamaktadır. Onlar hakkındaki birçok bilgi gizlidir. Bundan kaynaklı Hizbullah hakkında her bilgiye sahip değiliz. Gizli bir şekilde çalışmaktadırlar. Komuta yapısı ve düzenli eğitim sistemleri vardır. Askerlerini her yönden eğitiyorlar. Ne zaman gerekli olsa hemen mobilize olabilmektedirler. İsrail'le sınırları vardır. Hizbullah'a ait bir güç sınırı korumakla görevlidir. Bu güç görünür bir güç değildir. Gizlilik halinde hareket ederler ve yerleri hiçbir zaman bilinmemiştir.

Hizbullah'ın en büyük başarısı yaptığı sosyal faaliyetlerdir. Bu toplumsal faaliyetlerle topluma ulaşabiliyor. Bundan kaynaklı toplumsal faaliyetlerde çok güçlüdürler. Dışarıda Şia diasporası vardır. Bu diaspora mali olarak büyük destek vermektedir. Aldıkları bu maliyeyi de toplum için kullanmaktadırlar. Bu şekilde eğitim, sağlık ihtiyaçlarının hepsini Hizbullah üzerine almıştır.

Böyle bir politikaları vardır. Denetimlerinde havaalanı dahi vardır. Devletin toplum için yapamadıklarının hepsini Hizbullah'ın kendisi yapmaktadır. Hatta Hizbullah'ın daha fazlasını yaptığını söyleyebiliriz. Bundan kaynaklı toplum içinde en üst düzeyde kabul edilmektedirler.
Hizbullah'ın kadro yetiştirme stratejisi çok kapsamlıdır. Kadrolarını daha altı yaşında alıp eğitmektedirler. Geniş bir eğitimden geçirirler. Buna göre eğitim müfredatı oluşturmuşlardır. Farklı kurumlarda tartışmalara katmışlardır. Yaşları ilerledikçe eğitim müfredatları da değişmiştir. İlk eğitimden sonra hangi çocuk nerde yer alacak bu belirlenmiş ve çalışmaya göre seçilmişlerdir. Buna göre kamplar oluşturulmuştur ve bu kamplarda ayrı ayrı eğitimden geçirilmişlerdir. Bu eğitimin sonuçlarına göre de yerleri belirlenmiştir. Böylece çekirdekten kadro yetiştirmiş oluyorlar.
Hizbullah'ın Suriye savaşından sonra önemli bir nitelik kazandığı ve güçlendiğine dair genel bir kanaat vardır. Örgütün dört temel nitelik üzerinden neredeyse İsrail ile askeri güç dengesini sağladığı belirtilir. Bunlardan ilki istihbarattır. İkincisi siber savaşıdır. Üçüncüsü farklı çeşitlerde roketin yanlarında olduğu belirtiyor ve çok iyi kullanıyorlar. Temin etme imkanları da vardır. Dördüncüsü de de tünel savaşlarıdır. Bu dört yöntemi kullanmaktadırlar. En güçlü oldukları ve çalışma olarak önlerine koydukları alanlardır. İstihbarat çalışmaları iki çeşittir. Bunların içinde alt birimleri de vardır. Bu istihbarat örgütlerinin biri içeri yönelik diğeri ise dışa yöneliktir. Hem istihbarat topluyorlar hem de dışarıdaki istihbarata karşı çalışma yürütmektedirler. İstihbarat örgütüne bağlı operasyon birimi vardır. Bu operasyon birimi doğrudan Şura Meclisine bağlıdır ve genelde yurtdışında Şura Meclisi adına faaliyet yürütmektedir. Hizbullah'ın bir diğer istihbarat ağı ise içe yöneliktir. Bunlar da sızmalara ve iç güvenliğe karşı çalışıyorlar. Hizbullah istihbaratının en önemli özelliği İsrail gibi ülkelere sızma yapabilmesidir. Yetiştirdikleri elemanların bulundukları bölgelerin dillerini ve yaşamlarını bilmesine önem verirler. İsrail ordusuna ait bazı bedevi subayları dahi devşirdiği ortaya çıkmıştır.
Siber savaş istihbarat kurumuna bağlı özel bir birim olarak kurulmuştur. İsrail'e ait stratejik birçok noktanın bilgilerini havadan ve karadan toplamış durumdadır. Bu bilgilerle İsrail'e karşı eylem yapmaktadır. İsrail'e istihbarat için dron gönderebilmektedir. İsrail'in gönderdikleri dronları çok rahat manipüle edebilmektedir. Yani kendileri İsrail'in dron sistemine girip gerçek görüntüler yerine istedikleri görüntüleri yüklemektedirler. Sanki dron kendisi bu görüntüleri kaydetmiş gibi gösterirler. Yani İsrail dronunun sistemine girip yönlendiriyorlar. Bunu nasıl yaptıklarını hiçbir zaman paylaşmıyorlar. İsrail hava istihbaratı konusunda dünyada güçlü bir devlettir. Hizbullah'ın hem bu güce karşı kendini savunması hem de karşı atak yapması kendini güçlü kıldığını göstermektedir. Siber savaş tekniği Hizbullah'ın son yıllarda en büyük yatırımı ve kazanımı olmuş durumdadır. Siber savaşla belirledikleri yerleri roketlerle etkili vurmaktadırlar. Ellerinde teknik vardır ve bunu İsrail'e karşı etkili bir biçimde kullanmaktadırlar. Tünelleri özellikle sınırda yapıyorlar ama tam yerleri bilinmiyor. Tünellerini gizlilik içinde yapıp korumuşlardır. Ancak sınırda böyle bir altyapının olduğunu herkes kabul ediyor. Ve savaşlarını bu tüneller üzerinden yürütmüşlerdir. Lübnan-İsrail sınırının Lübnan tarafı Hizbullah'ın denetimindedir. Burada güçlü olmalarına rağmen hiçbir zaman bir Hizbullah üyesini sınırda görmek mümkün değildir. Çok gizliler, buradalar ama görünmezler. Görüntüleri var ama kendileri yok deniliyor Hizbullah için ve bu konuda başarılıdırlar.
İki şekilde yapılanmalarının olduğu söyleniyor. İlki gizli birliklerdir. Bunlar yer altında gizli bir şekilde yaşamaktadırlar ve yerleri bilinmemektedir. Hiçbir zaman kendilerini göstermezler. İkincisi ve en önemlisi de normal sivil insanlar gibi yaşama katılırlar; işçi, çoban, çiftçi vb. şeklinde hareket ederler. Bunlar ihtiyaç olduğu zaman aktifleşmektedirler. Hizbullah, askeri gücünü sivil gösterme konusunda son derece beceriklidir. Sınıra yakın yerlerde her türlü yaşam alanları kurulmuş ve bu yaşam alanları en büyük güvenlik ağı ve bariyeri olmuş durumdadır.

İsrail saldırdığı zaman görünürde Hizbullah üyesi yoktur ama saldırılara anında cevap verilmektedir. Kimler, nasıl cevap verdi bu çok bilinmiyor, tespit edemiyorlar. Hizbullah sivil halkın içinde kendilerini çok rahat gizlemektedir. Kendilerini sivil göstermede başarılı olmuşlardır. Öne çıkan şeyleri; gizlilik içinde çalışmaları, düşmana karşı tekniği etkili kullanmaları, istihbarat toplamada ve siber savaş da etkili olmaları, farklı devletlere sızma yapabilmeleri, toplum içinde toplumu yürütecek bir sistem kurmaları ve toplumdan büyük bir destek almaları ve tünel savaşı yürütmeleridir. Ve bu tünelleri savaşta çok etkili kullanmaktalar ve gizliliği iyi koruyorlar.
Lübnan'ın yarısı Hizbullah'ın elinde yani Müslümanlara aittir, diğer yarısı da Hristiyanların elindedir. Başbakan Hristiyan olunca meclis başkanı Müslüman olmaktadır. Böyle bir sistemleri vardır. Aslında Hizbullah devletin kendisidir. Lübnan'da hakimdir. Lübnan'ın Müslümanlarının çoğunluğu Şia'dır. Hizbullah Şiaların örgütlenme hareketidir. İsrail'i esas düşman olarak görmektedirler. Çünkü Lübnan üzerine Suriye ve İsrail'in savaşı olmuştur. 1982 yılında olan bu savaşa bizde dahil olduk. Bizde Lübnan halkı yanında İsrail'e karşı savaştık. 8 arkadaşımız şehit düştü, bazı arkadaşlarımız İsrail'e esir düştü. İsrail'in her daim Lübnan üzerine hesabı vardır. Lübnan önceden Suriye'ye bağlıdır. Sonradan bağımsızlaşmıştır. Suriye-İsrail, İran-İsrail arasındaki çelişkiler üzerinden Hizbullah kendini ayakta tutmaktadır. Hizbullah aslında İran'dır böyle söyleyebiliriz. İran'ın elinde hangi silah, teknik varsa Hizbullah'ın elinde de vardır. Özellikle füzedir zaten sürekli de füze saldırısı yapmaktadırlar. Hizbullah'ın imkanları fazladır çünkü Hizbullah demek İran demektir. Zaten Kasım Süleymani öldürüldüğü zaman İran'ın Kudüs güçlerinin sorumlusudur aynı zamanda Hizbullah'la da ilgilenmiştir. Kaç yıldır savaşmaktadır, havadan da karadan da İsrail'i yenmiştir. 1982 savaşında Hizbullah'ın savunduğu bir dağ vardır, İsrail bu dağı düşürememiştir. Tünel sistemini geliştirmiştir. Silahlanma yönünden İsrail'le bir denge durumundadır. Eğer İsrail'in gücü yetseydi Hizbullah'ı çoktan ortadan kaldırırdı. Silahlanmada, savaş yeteneğinde, taktikte, kendini örgütlemede İsrail'le yarış içinde olduğunu söyleyebiliriz. Bir düzeyleri vardır. İran'ın imkanları olduğu gibi kendi imkanları da vardır. Sonuçta bir bölge elindedir, Hizbullah burada esas güçtür. Halk da çok örgütlüdür. Zaten Şiaların farklı bir örgütlenmeleri vardır. Kendi içlerinde kapalı bir toplumdur. Çok fazla örgütlü olan bir toplumdur. Irak'ta da Şia var ama kaç parçadırlar, Lübnan özellikle böyledir. Irak Şialarının bir kısmı Amerika yanlısı, bir kısmı İran bir kısmı da bağımsızdırlar. Lübnan'ın da kendi aralarında sorunları vardır fakat esas olan burada Hizbullah'tır. Lübnan'da aile Hizbullah'a aittir. Çocukları altı yaşında alıp eğitiyorlar, yani hepsi Hizbullah askeridir. Her ev Hizbullah'ın bir mevziisidir. Hizbullah toplum haline gelmiştir diyebiliriz. Askeri bir güçleri vardır ama halkın kendisi Hizbullah olmuştur. Askeri bir toplumdur. Askeri olarak kendini eğiten bir toplumdur. Böyle olunca psikolojik üstünlük elinde olmuştur. Dini eğitim, motivasyon çok öndedir. Hizbullah bu motivasyonu toplum arasında oluşturmaktadır. Ekonomik gücü de bulunmaktadır. İran desteklemektedir, başka ülkelerden de destek almaktadır ama esas desteği İran'dan almaktadır. Kaç Arap ülkesi İsrail'i durduramazken Hizbullah İsrail'i durdurabilmektedir. İsrail kaç Arap ülkesine saldırabilir ama sürekli savaş halinde olmasına rağmen kolay kolay Hizbullah'a karşı saldırıyı göze alamaz. Hizbullah caydırıcı bir güçtür. Örgütlülüğüyle, disipliniyle, taktikleriyle, silahlanmasıyla, profesyonelliğiyle böyledir. Hizbullah da esas olan toplumsal örgütlenmenin çok güçlü olmasıdır. Hizbullah'ın içine kolay kolay sızma olmamıştır. Hizbullah'ın kendisi karşı istihbaratta çok güçlüdür. Ama kendisi dışarı sızmalarına, özel savaşa karşı kapalıdır. Bu konuda çok örgütlüdür. Lübnan toplumunu kendini koruyabilecek konuma getirmiştir. İsrail saldırılarına, savaşa göre öz savunma çerçevesinde örgütlenen bir toplumdur. Aile, çocuk tüm toplum örgütlendirilmiştir. Silahlı eğitimleri vardır. Taktik yönden eğitilmişlerdir. Tünel, sığınak, kendi

evlerinde korunma yönünden eğitilmişlerdir. Bundan kaynaklı savaşa göre örgütlenmiş bir toplumdur. Hizbullah'ın esas gücü buradadır. Tabii Hizbullah klasik bir örgüt değildir. Profesyonelleşmeyi kendisi için esas almıştır. Profesyonel kadroları çoktur. Aynı zamanda fedailerdir. Şia felsefesi de biraz böyledir. Fedai eylemler yapıyorlar, düşman üzerine gidiyorlar. Dinsel motivasyonda onlarda çok fazladır. Hem fedai hem uzman bir güçtür. Eğitimleri de ona göredir. Çocuklar dahil tüm toplum Hizbullah'ın felsefesi, politikası ve amacına göre eğitilmektedir. Hem kendi içinde örgütlü bir toplumdur hem de ideolojik yönden dışarının özel savaşına, saldırılarına karşı kapalı bir toplumdur. Kendilerinin bir modernitesi vardır. Kendi yaşam tarzı vardır. Bundan kaynaklı kapitalist modernite kolay kolay üzerinde etki yaratamamıştır. Kendi inançları çerçevesinde kendi modernitesini oluşturmuştur.

Hizbullah yaşadığı bölgelerde alt yapısını güçlendirmiştir. Yer üstündeki şehir kadar yer altında da bir şehir kurmuştur. Bu konuda örgütlüdürler. Toplum da buna göre eğitimlidir. Silah yönünden de hep İsrail'i tehdit etmektedir. Etkili vuruşları da olmuştur, İsrail'in başkenti Tel Aviv'e kadar roket gönderebilmektedir. Silah yönünden de kendini geliştirmiştir. Caydırıcı bir güçtür, toplumu örgütlü, toplumunu savaşa, savunmaya göre hazırlayan bir örgüttür çünkü düşmanı İsrail hemen yanı başındadır. Sadece İsrail düşmanı değildir, Şia olduklarından dolayı tüm Sünni Araplar da düşmanıdır. Hizbullah için şunu diyebiliriz; İsrail nasıl gelip Ortadoğu'nun ortasında kendini örgütlemiş, silahlandırmış, herkesi korkutacak konuma getirmişse Hizbullah da İsrail'in aynı doğrultuda karşı versiyonudur. Hizbullah da çok kalabalık bir topluma sahip değildir ama kendilerini çok iyi örgütlemişlerdir. Savaşa göre örgütlenmiş bir toplumdur. Bunun üzerinden Hizbullah esaslı bir güçtür. Ortadoğu'da herkes mecburen Hizbullah'ı göz önünde bulunduruyor, tanıyor. Sadece savaşmıyor siyasi bir güç haline gelmiştir. Zaten meşrudur, dünyada onu tanıyor. Lübnan hükümetinde de yer alıyorlar. Lübnan'ı kendi aralarında paylaşmışlardır. İki kısımdan oluşmaktadır. Ortak hükümetleri, parlamentoları vardır. Güney Kürdistanı düşünün; Süleymaniye bölgesi YNK'nin elindedir, Behdinan bölgesi PDK'nin elindedir. Ortak bir hükümet, parlamento da vardır, seçimler de oluyor. İki partinin de Kürt olmasına rağmen durum bu şekildedir. Aralarındaki fark sadece biri soran biri kurmanctır. Lübnan'da da Hristiyanlar Lübnan'ın bir bölümünü Şia Müslümanlar da bir bölümü almışlardır. Ortak hükümetleri de var fakat Hizbullah kendi bölgesinde devlettir. Buna göre toplumunu örgütlemiştir.

Hizbullah İran'ın rantı gibidir. İran'ın askeri gücü az değildir. Teknolojisiyle Amerika keşfini indirebilmektedir. Çok gelişmiş füzeler yapmaktadır. Nükleer silah üzerinde çalışmaktadır. İran'ın askeri gücü güçlüdür fakat aynı zamanda İran'da her evde İran'ın bir ajanı vardır. İstihbarat örgütü BESİC'le bunu yapmaktadır. Her zaman şunun hesabını yapmıştır; sadece askeri güçle, öncü ve militanla başarı yakalanmaz bunun yanında halkın da hazır olması gerekiyor. Besiclerini alıp eğitmektedir. Aslında ülkesi için genel bir savunma gücü oluşturmaktadır. Hizbullah'ın da 70 binlik güç içinden 21 bini profesyonel güçse 50 bini de milis güç yani öz savunmadır. Hizbullah da öz savunmaya büyük önem vermektedir. Hizbullah'ta da İran gibi besic tarzı bir örgütleme vardır. Bir yabancı hangi kılıkta giderse gitsin Hizbullah topraklarına girdiğinde hemen bilinip tanınıyor. Hakkında bilgi direkt gidiyor. Kimdir, niçin gelmiştir hepsi biliniyor. Halkı başarı, zafere göre de örgütlediklerini söyleyebiliriz. Hizbullah da halk da amaca göre yaşamını örgütlemektedir. Eğer İran'a bağlı bir güçse resmi olarak bunu kabul ederse kendini ayakta nasıl tutacaktır? Arapların arasındadır. Kendini nasıl ayakta tutmaktadır. İsrail'in yanındadır kendini nasıl ayakta tutmaktadır? Bir birlik oluşmuştur; birlik inanca, amaca bağlılıkla alakalıdır. Kürdistan'da yurtsever bir yerdir, Kürt aileleri de çocuklarını mücadeleye teslim etmektedir fakat onlarda biraz farklıdır. Daha 6 yaşında çocuklarını teslim ediyorlar, basit bir şey değildir. Aslında varlıklarını burada görmüşlerdir. Maxmur kampı gibi

bir yer ideolojik, siyasi, sosyal genel olarak PKK denetimi altındadır. PKK kampıdır, kendilerini PKK'li olarak görüyorlar. Çocukları PKK felsefesine göre eğitilmektedir. Asayiş diğer şeyler hepsi bizim elimizdedir. Biri oraya girdiğinde kampın gizli yönetiminin haberinin olması gerekir. Ama şu anda bu konuda zayıflıklar yaşanmaktadır. Halk örgütlüdür. Eskiden böyleydi. Ama şimdi o kadar gevşeme olmuş ki PDK de MİT de ajanını yollamaktadır. Aslında içerden ajanlaştırmayı geliştiriyorlar. Ve arkadaşlara karşı eylem yaptırıyorlar. Çünkü zayıflık oluşmuştur. Eskiden böyle değildi. Maxmur kampı da Lübnan gibiydi. Her ailede ne var kamp yönetimi biliyor, yabancı biri kampa girerse kamp yönetimi biliyordu. Çünkü örgütlüdür. Hizbullah da alanını böyle yapmıştır. Onların da sorunlarının, zayıflıklarının olması mümkündür. İsrail tehdidi, Şia motivasyonu onları çok canlı tutmaktadır. Sosyolojik olarak farklı motivasyonları vardır. Böyle bir toplum yaratmak mümkündür. Hizbullah da köklü düşünme vardır. Varlık-yokluk olarak ele almaktadır. İsrail ordusu içinde kendilerine ajan oluşturmaktadır. Roket atma güçleri, siber güçleri vardır. Tünel sistemleri vardır. Çağa göre nasıl ayakta kalacaklar, başaracaklar bunun hesabını yapıyorlar. En son savaşları 2006 yılında olmuştur. İsrail saldırmıştır fakat Hizbullah'ın roketleri her daim saldırılara karşı hazır pozisyonundadır. Bu saldırılarda Hizbullah öyle bir şekilde roketlerle saldırıya cevap verir ki İsrail mecburen durmak zorunda kalır. İsrail küçük bir devlettir fakat tüm dünyayı yönetmektedir. Ama Hizbullah örgütlülüğüyle İsrail'in saldırılarını durdurabilmektedir. Hizbullah gelişmelere göre kendini yenilemektedir. Her yönlü düşünme vardır. Hava sahasını, istihbaratı, vb. her şeyi düşünüyorlar. Köklü, geniş ele alma vardır. Tünel savaşlarına verdikleri önemle de İsrail'i kırmışlardır. Mesela bizim bir tepede 300-400 metre tünelimiz olsa yeterli diyoruz. Hizbullah tünelle iki tepeyi birbirine bağlamaktadır. Takviye, cephane için de tüneli bir köyden çıkarmaktadır. Bu şekilde İsrail'i kırmışlardır. Köklü düşündüklerinden ayrı ayrı kendilerini örgütlemişlerdir. Güçlerini sivil kamufle etmede çok güçlüdürler. Biz de şehir gerillacılığı dersinde bunlardan fazla bahsedip tartıştık. Bir arkadaş şehre gittiği gibi nasıl deşifre olmaktadır? Hizbullah bu konuda önemli bir örnektir. Bunlar esas olan şeylerdir. Bir yere gittiğinde oranın dilini konuşmalı, giyinmeli, oraya göre hareket etmelidir. Bunlar eğitim konusudur. Biz sivil halkın arasına gittiğimizde kendimizi tuhaf hissediyoruz. Hep arkadaşların arasında, yerimizde olmamız gerekiyor yaklaşımı vardır. Ama Hizbullah öyle bir şekilde kendini kamufle ediyor ki sınırı tutuyorlar ama Hizbullah olduğu bilinmiyor. İsrail'in arasına sızma gönderiyor ama İsrail fark etmiyor. İstihbaratı güçlüdür. Hizbullah ordusu uzun süre dağda kalıp sonra şehre giden bir güç değildir. Zaten şehir savaşımızda savaşı şehirde olanlar yürütmelidir, onlara yerel birlik denilmektedir. HPG, YJA-STAR güçleri de bazen eylem ve örgütleme çalışmaları için şehre gitmektedir. Ama asıl şehir gerillacılığını şehirde sivil yaşamı olanlar üzerinden örgütlemek, oluşturmak gerekiyor. Onları profesyonel hale getirmemiz gerekiyor. Bunun için eğitmemiz gerekiyor. Hizbullah'ın bir avantajı da budur. Amaç büyük olunca en büyük ve güçlü devleti de yenebilir, bunu başarabiliriz. Hizbullah buna bir örnektir. Onların da Maxmur gibi göçmen kampları vardır, epey Filistinli alanlarında yaşamaktadır. Göç eden, yerlerine İsraillerin gelip yerleştiği Filistinlilerin çoğunluğu Lübnan'daydı. FKÖ militanları da Lübnan'daydı, tüm aileleriyle beraber burada yaşıyorlardı. Biz Maxmur kampını örgütlemişiz, onlar tüm alanlarını örgütlemişlerdir. Bundan kaynaklı Maxmur örneğini veriyoruz. Filistinlilerle onlar iç içelerdir. Biz hep diyoruz ideolojimiz sadece Kürtler için değil tüm halklar, ezilen kesim içindir. Hizbullah belki biraz farklıdır. Hem kendini İsrail'e karşı korumaktadır bunun yanında Şia'nın yayılmasını, savunmasını yapmaktadır. Örneğin gelip Suriye'de savaşmaktadır. Şiaları koruyabilmek için nerede ihtiyaç varsa Şia politikasına göre asker, teknik, militan göndermektedir. Şia ideolojisinin savunmasını yapmaktadır. Eskiden beri Şia İran'ın denetimi altındadır. Toplum için şia'cılık çok farklı bir motivasyondur. Hem sosyolojik hem psikolojik olarak çok farklı bir

motivasyondur. Birbirlerine bağlıdırlar, Hasan-Hüseyin meselesi savaşçı bir durumu onlarda yaratmıştır, bu çok önemlidir. Bu sorunları yok anlamına gelmiyor. Şia'nın da iç sorunları epey vardır. Çok fazla cinsiyetçidirler, gerici yönleri de çoktur ama örgütlü bir toplum yaratmak için düşmanına karşı güçlü bir motivasyondur. Daişten önce 90lı yıllarda daha çok fedai yelekli, siyah elbiseli çocukları Hizbullah olarak görürdük. Hz. Ali'nin Zülfikar'ı ellerinde, alınlarında kırmızı kurdele olan fedaileri Şia olarak görürdük. Onlarla İsrail'i tehdit ediyorlardı. Kendilerine karşı olan devletleri tehdit ediyorlardı. Şimdi Hizbullah'ın merkezi Lübnan'dır. Tüm Şialar Hizbullah'ı nasıl görüyorlar; düşmana yakın en ön cephe olarak görüyorlar. Dolayısıyla tüm Şialar onu beslemektedir. Diasporadan büyük bir destek alıyorlar. Kürt halkı, PKK olarak bizim zorluğumuz nedir? Bizi destekleyen bir devlet gücü yoktur, bir devletin elinde olan imkanlardan faydalanma durumumuz yoktur. Devletin elinde olan füze vb. imkanlara ulaşma bizde çok zordur. Hizbullah bu imkanlara İran, diaspora yoluyla ulaşıyor. Bu imkanlar da onları güçlendirmektedir.
İran-İslam devrimine kadar İsrail'le İran yakındırlar, bu devrimden sonra aralarında savaş başlamıştır. Hizbullah ondan sonra oluşmuştur. Lübnan'daki Şiaları örgütlemiştir. Hizbullah aslında bir İran partisidir. İsrail'i kendine düşman olarak belirlemiş ve ona karşı savaşmaktadır.

2-TALİBAN / AFGANİSTAN

Taliban şu anda da dünyada gündemdedir. Yürüttüğü mücadele ideolojik olarak (Hizbullah için dediğimiz gibi) farklı olsa da bizim için önemli olan kullandığı taktiklerdir ve kendimize esas alacağımız da budur. Taliban ABD ile anlaşma sağladıktan sonra bunu kendisi için zafer olarak ele almaktadır. Amacı tüm ülkeyi ele geçirmekti ve şu anda da durumu böyledir. Kendine göre bir sistem kurmuştur. 18 yıl savaşmışlar ve bu 18 yılda etkili yöntemler kullandığından kaynaklı ABD en sonunda görüşmeye mecbur kalmıştır. Ve gücünü Afganistan'dan çekmiştir. Bundan kaynaklı kullandığı yöntem ve taktikleri araştırmak gerekiyor.
Yıllarca ABD ile savaştıklarından dolayı bir yerden sonra bu durum halkı olumsuz etkilemiştir. Sürekli savaş halinin olması ve yoğun bombardımanlar halkı bezdirmiştir. Daha önce ABD'yi 'kurtarıcı' olarak gören çeşitli kesimler devam eden savaş, bombardıman ve özellikle sivillerin katledilmesinden ABD'yi sorumlu görmeye başlamıştır. Kendi devletleri de halka cevap olmamıştır, halkın sorunlarını çözmede, ihtiyaçlarını karşılamada sorunlar yaşamışlardır. Halk fakirlik içinde yaşamaktadır. Yine birçok Amerika bombardımanında sivil halk katledilmiş, savaş uzun sürmüştür. Bu kadar soruna Afganistan hükümeti cevap olamayınca halk yönünü Taliban örgütüne çevirmiştir. Ya Talibancı olmuş ya da Taliban'ı kabul etmek zorunda kalmıştır.
Taliban medyayı çok iyi kullanmıştır. Ülkede öldürülen sivillerin görüntüleri, yine halk arasındaki doğal bilgi akışı, ABD ve ABD ile hareket eden kesimlere yönelik negatif algı oluşmasına sebep olmuştur. Taliban camii, düğün, sivillerin bombalandığı yerleri sürekli haber olarak kullanarak gündemde tutmuştur. Bu görüntüleri defalarca gösterirler. O kadar gösterilir ki insanlar ABD'nin ve onların işbirlikçilerinin adını bile telaffuz etmekten utanır hale gelir. Bu haberlerde sürekli sivillerin nasıl katledildiği söylenerek Amerika teşhir edilmekte, aynı zamanda her zaman halkın gündeminde olması sağlanmaktadır. Bu yöntemle şunu amaçlamışlardır; insanlara sürekli aynı gündemi takip ettirerek aklında sorular oluşturmayı hedeflerler. Neden bu saldırılar oluyor, Amerika neden saldırıyor, neden bu kadar kayıp oluşuyor şeklinde insanlarda sorgulama yaratmak istiyorlar. Bu sorularla insanlarda soruların cevabını arama arayışını geliştirmek, bununla bir algı oluşturmak ve bu algıyı da bir süre sonra kine dönüştürmek isterler. Bu algı oluştuğu an İslamiyet'i öne çıkararak algı ve kini buraya

kanalize ederler. Bununla da moral üstünlüğünü yakalamak isterler. Ve sonuçta da bütün bunlar onlarda intikam duygusunu pekiştirmektedir. İntikam duygusu da mücadele arayışına yol açınca Taliban bu yolun cevabı olmaktadır. Yaklaşımları bunun üzerinedir. Bu kanalize etmeyle halkta İslamiyet'le kazanabiliriz, bu sorunları ortadan kaldırabiliriz anlayışı yaratmışlardır. Bu şekilde moral üstünlük yaratarak halk arasında intikam duygusunu öne çıkarıp Taliban'ı seçenek haline getirmişlerdir. İntikam alabilecek tek örgüt Taliban örgütüdür algısını halk arasında oluşturmuşlardır. Bu şekilde örgütleme çalışması yürüterek medya üzerinden kendilerine bir bağlılık oluşturmuşlardır.

Hem dini hem de etnik bir yapılanmadır. Taliban hareketinin %90'ı Peştun halkıdır. Afganistan halkının yarısı Peştun halkıdır fakat Peştun halkı en fazla Pakistan'da yaşamaktadır. Afganistan'da 15 milyon Peştun halkı varken Pakistan'da 40 milyon olduğu söylenmektedir. Afganistan, Pakistan sınırında yer almaktadır. Taliban'ın Afganistan'da en güçlü olduğu bölgeler Pakistan sınırı olmuştur ve Pakistan sınırında da Peştunlar yaşamaktadır. Pakistan Taliban için arka cephe rolünü oynamıştır. Savaşçı ve üye katılımı için güçlü bir zemin oluşturmanın yanında sınır kendi kontrollerinde olduğundan Taliban için manevra ve üslenme alanı da olmuştur. Savunma ve gizlenme için önemli mevzii durumuna gelmiştir. Taliban Pakistan'da yaşayan Peştun halkını kendi mücadelesi için kullanmıştır. Burada etkilidir, çünkü kendi üyelerinin çoğunluğu da Peştun'dur. Pakistan Taliban savaşı için böyle bir mücadele alanı oluşturmuştur. Pakistan sınırı Taliban'ın elinde bulunduğundan rahat bir şekilde gidip gelebilmişlerdir.

Yürüttükleri savaşta akşamları ülkenin %60'ına hâkim olurlarken gündüz %40'ına hâkim olmuşlardır. Bazı yerlere sadece gece gidip gündüz geri çekilmişlerdir. Çünkü, mahkeme vb. devlet kurumları işlemez durumda olduğundan insanlar Taliban güçleri üzerinden yerel ve toplumsal sorunlarını çözmüşlerdir, bu durumdan kaynaklı gece hükümet güçlerinin de olduğu bazı yerleşim bölgelerine girdiklerini ama gündüz çekildiklerini veya görünmez olduklarını ifade etmişlerdir. Bazı yerlerde hem gece hem gündüz kalarak kendi denetimlerinde olan alanlar oluşturmuşlardır. Hükümete ait kurumları etkisiz hale getiren eylemler gerçekleştirmişleridir. İstihbaratı çok iyi kullanmışlardır. Devletin içine kendi kadrolarını sızdırmışlardır. Hükümetin içine sızıp parlamenter ve bakanları ajanları haline getirerek hükümet hakkındaki istihbari bilgileri almışlardır. Devletin üst makamındaki birçok kişinin Talibanla ilişkisi olduğu ve bilgi verdiği söylenmiştir.

Askeri eğitimde güçlü bir programları vardır. Yaklaşım olarak suç ve ceza sistemi vardır, eleştiri ve öz eleştiri gibi kavramlar onlar da yoktur. Taliban, üyelerini çeşitli eğitim programlarından geçirmiştir. 2006 yılına kadar genel, büyük güçlerle eğitim yapılmıştır. 2006 yılında eğitim stratejisini kökten değiştirmiştir. Savaş alanındaki tecrübelere dayanarak ve yeni savaş tekniklerini de gözeterek yeniden bir yapılanmaya gitmiştir. Eskiden 2000 kişiyi bir alana toplayıp eğitirlerken 2006 yılından itibaren eğitim biçimlerini değiştirmişlerdir. Sayı olarak küçültüp branşlaşmaya ağırlık vermişlerdir. Branşlaşmaya göre eğitim grupları oluşturularak görev alanları belirlenmiştir. Hiçbir grup birbirini görüp tanımamıştır. Örneğin intihar birimi diğer birimi görmemiştir. Eylem birimi, şehirde çalışacak birim tüm bunlar birbirinden ayrıştırılmış ve eğitimleri de buna göre verilmiştir. Büyük grupları küçültmüşlerdir. 4 ayda bir 10-20 günlük eğitimler yapılmıştır. 4 ayda bir yapılan bu eğitimlerin müfredatı ise yeni durumların tespiti ve buna karşı alınacak tedbirler şeklindedir. Taliban'da eğitim görmeden herhangi birinin görevlendirilmesi mümkün değildir. Bunun yanında küçük ve büyük yerleşim yerlerini önceden fethetmişlerdir. Yani yerleşim yerlerini önceden içerden fethetmişlerdir. Bunun için şehirlerde gizli cephane yerleri mutlaka kurulmuştur. Toplum zaten psikolojik olarak hazırlanmıştır. Şehirlere sızdırılan gruplar, gizli bir şekilde sivillerin arasına karışarak

ortamı ele geçirmek üzere hazırlamışlardır. Belirlenen planlama çerçevesinde önce içerden başlayıp ardından yıldırım taktiğiyle şehri kuşatmışlardır.
Hem kırsalda hem şehirlerde üstlenmeleri vardır ve çok sayıda yapılanmaları mevcuttur. Aynen Hizbullah ve Çeçenlerde olduğu gibi Taliban hareketi de kendini siviller içinde iyi kamuflaj eden bir örgüttür. Çok rahat bir şekilde sivillerin arasına karışıp bir olmuştur. Sivil olarak görünme şekli sadece fiziki yönden yani görüntüde görünme değildir. Bunun için özel eğitim almışlardır. Bir bölgeye gittiklerinde o bölgenin dilini, şivesini öğrenmişlerdir. O bölgenin giyim-kuşamına, kültürüne hakimlerdir. Bu yönlerden günlük yaşama adaptasyon konusunda uzmanlaşmışlardır. Yerel kadrolarını da yerel insanlardan seçmişlerdir.
Şehirlerde iki temel noktaya odaklanıyorlar. İlki istihbarat, ikincisi üye ve cephanedir. Bu odaklanma ani durumlarda kontrolü ellerine geçirmek içindir. Çalışmalarını bunlar üzerinden yürütmüşlerdir. Siviller arasındaki kamuflajlı durumlarını avantaja çevirip iyi kullanmışlardır. Sivil gibi göründüklerinden kolay kolay vurulmamışlardır. Vurulduklarında dahi bunu kendi lehlerine çevirmiş, siviller vurulmuş gibi göstererek propagandasını yapmışlardır. Onlar için üyelerinin ölümlerinden ziyade sonuç önemlidir. Bunun nasıl propagandasını yapıp kendi lehlerine çevirdikleri önemlidir. Kaybetmek bizim literatürümüzde yoktur, sloganlarıdır. Her şeyi kazanmaya dönüştürürler. Herhangi bir saldırı veya çatışmada ölmüşlerse şehit düşmüşlerdir ve bunu kazanç olarak görürler. Avantajlı, dezavantajlı tüm koşulları kendi lehlerine çevirerek propagandasını yapmışlardır.
Çocukları, yaşlı kadınları kurye olarak kullanmışlardır. Taliban hareketi de notlarını imha etmiştir. Yine notu getiren ve götüren kurye farklı kişi olmuştur. Birbirini tanıma olmaması için notu götüren cevabını getirmemiştir. Telefonu hiçbir şekilde kullanmamışlardır. Çok mecbur kaldıklarında da 3 saniyede sinyal alınmadığı kuralına göre tek kullanımlık kart kullanmışlardır. Şehirlerin dışında kırsal kesimlerde üstlenme alanları vardır. Tanınan, deşifre olanlar gidip kırsalda kalmıştır. Dağlarda yer altı sistemlerini kurmuşlardır ve yer altı sistemleri çok güçlüdür. 500 kişilik alanlar yaptıkları ve buralara ulaşım zor olduğu söylenmektedir. Asker gibi görünecek üniformaları giymemişlerdir. Araziye göre elbiselerini belirlemişlerdir. Onlara karşı da keşif kullanılmıştır. Buna karşı tedbir alıyorlar. Eğer köydelerse köylü gibi görünmeye çalışmışlardır. Şehirden dağa giden biri kontrol merkezlerinden geçmek zorundadır ve şehre ait bir şeyi kendisiyle beraber dağa götürememiştir. Kim dağa giderse bu noktaya gidip her şeyini teslim etmiş, hatta elbiselerini de burada değiştirip öylece gitmiştir. Böylece çip vb. şeylerin geçmesini engellemek istemişlerdir. Toplantı vb. şeyler için dağa gidenleri daha sıkı aramadan geçirip dikkat etmişlerdir. Farklı sızmalara karşı ve takip olmaması için bu tedbirleri almışlardır. Dağda da sabit kalmamış, sürekli hareket halinde olmuşlardır. Ve düşmanın onlara rahat ulaşamaması için çok zorlu yerleri seçmişlerdir. Koşulları zor olan ve herkesin giremeyeceği yerleri tercih etmişlerdir. Askeri disipline çok önem vermişlerdir ve bu konuda çok sert olmuşlardır. Hava teknikleri olmamıştır. Farklı yöntemlerle keşif ve savaş uçaklarına karşı tedbirler geliştirmişlerdir. Çoğunlukla tedbirlerini insana dayalı almışlardır.
Afganistan hükümetinde vilayet sistemi vardır. Bir vilayette sorun çıkınca diğer vilayet müdahale edemiyor. Bunu esas alarak Talibanlar iki vilayet arasına yerleşerek hangi vilayetten saldırı gelirse ona göre diğer vilayete geçmişlerdir. Çünkü hükümet diğer vilayet müdahale edemiyor. Hükümetin sistemi böyledir, onlarda bunu kendileri için kullanmışlardır. Hükümet Taliban'ın böyle yaptığının farkındadır, bundan kaynaklı bazen iki vilayet bir olup saldırı düzenlemiştir. Bu durumda da Taliban örgütünün etrafta şehir güçleri bulunmaktadır, şehirde saldırı olunca onlar da şehrin etrafını kuşatıp bu şekilde saldırıyı kırmaya çalışmışlardır. Ya da şehrin içindeki güç şehirde kargaşa çıkararak hükümeti bununla uğraştırıp müdahaleye zorlayarak diğer alandan uzaklaştırmıştır. Bunu taktik olarak kullanmışlardır. Dediğimiz gibi en

üst makamdan kişilerden de bilgi aldıklarından dolayı hükümetin ne zaman yöneleceğinden haberdar olup tedbir almışlardır.
İletişimde tedbiri elden bırakmamışlardır. Her muhabere sisteminde olduğu gibi şifreli konuşmaları vardır. Yine kırsalda asla telefon kullanılmamış, kullanmak suç sayılmıştır. Bunun yerine telsiz sistemleri vardır. Ve telsizle de asla karşılıklı konuşma yoktur. Telsiz kullanma sistemleri; karşıdaki telsizle bilgi verdiğinde alan kişi sadece dinlemiş cevap vermemiştir. Dinleyen daha sonra başka telsize bunun cevabını vermiştir. Bu yöntemle telsizdeki üçüncü kişi cevabı ilk kişiye aktarmıştır. Ya da sesi kaydedip cihaza aktarıp dağıtmışlardır. Bazen de telsiz yoluyla yanlış koordinat düşmana vermişlerdir.
Gece eylemleri yapan özel birimleri vardır. Dağda, şehirde, şehirle dağ arasında gece eylem yapan gruptur. Gece eylem yapanlar tamamen gizlidir, bu birim veya kişilerin sivil veya başka şekilde görünmeleri kesinlikle yasaktır. Gündüz gizli yerlerde olup sadece gece hareket etmişlerdir. Bu birim Taliban'a bağlıdır. Bu birimdekiler siyah elbise giymiştir. Yine intihar saldırısı birimi vardır. Bunlar da siyah elbise giymiştir. Üst kademe yönetimi tüm sistemi belirlemiştir. Kendi içlerinde özerktirler, üste bağlı farklı örgütler kurmuşlardır. Bu örgütler talimatlarını üstten almışlardır. Örgütün geneli askeri açıdan 8 ayrı örgüt gibi hareket etmiştir. Sosyal, toplumsal, mahkeme vb. kurumları da mevcuttur ve devlet mekanizmasından daha dinamik olmuştur ve halk içinde daha aktif çalışmışlardır.
Askeri yapılarını şu şekilde tarif etmişlerdir;
1-Nefusi Birlikleri: bunlara 'infaz birlikleri' diyorlar. Aynı zamanda istihbarat çalışması da yürütmektedirler ve gerektiğinde infaz da etmektedirler. Taliban'ın genel güçlerinin başında gelmektedir.
2- Xeybar Birliği; özel bir birliktir. Ajanlarla, ihanet eden ve yabancılarla ilgilenmiştir. Bunların gözaltı, tutuklama veya kaçırılmasıyla bu birim ilgilenmiştir. Bunların görevlendirilmesi üst yönetimce yapılmış ve üst yönetimin belirleyeceği hedeflere göre hareket etmişlerdir. Hem dağda hem şehirde üslenmesini yapıyor. Gerektiğinde sivil gerektiğinde asker olarak hareket etmiştir. Duruma göre mobilize olmuşlardır.
3-Fedai Birliği; bunlar intihar eylemleri yapıyorlar. Taliban'da öne çıkan bir şey de intihar eylemleridir. Kırsalda yer alırlar ve tüm hazırlıklarını burada yaparlar. Gerektiğinde önemli operasyonlarda da yer alırlar. Bu birimde yer alanların sivil bir yaşamı yoktur. Her yönden tüm bağlarını kopartırlar, sadece hedefleri için kendilerini hazırlarlar.
4-Hawar Birliği; bu birlik çok gizli ve önemli operasyonları yapmakla görevlidir. Direkt Taliban'a bağlıdırlar. Kısa bir sürede operasyonu planlayıp çok hızlı bir şekilde eylemi yapıp gitmeleri gerekir. Atik ve hızlı bir şekilde eylemlerini başarmaları gerekir, bu birlik 7 kişiden oluşmaktadır. Hedefleri örgütün üst yönetimi tarafından belirlenir.
5-Bedir Birliği; yerleşim yerlerinin kontrolünü yaparlar. Şehrin tüm kontrolü onların ellerindedir ve denetlemeleri gerekir. Sayıları fazladır. Yarısı şehirlerde yarısı da kırsalda üstlenmiştir. Yani şehrin otoritesi bunların elindedir.
6-Qetaye Muntezera Birlikleri; bunlara bekleme birliği denir yani sabit bir birliktir. Ne zaman ihtiyaç olursa harekete geçmektedir zaten her daim hazır olmuştur. Özellikle bir şehir ele geçirildiğinde devreye girerler.
7-Al Birlikler; Taliban'a ait özel birliklerdir. Ondan özerktirler ve hareketleri gizlidir.
8-Tandır Birlikleri; yol kesme, alan ve stratejik yerleri tutup kontrol altına almak bu birliğe bağlıdır.
Bütün bu yapılar arasındaki koordinasyonu da Taliban'ın üst yönetimi sağlamaktadır. Bu birliklerin hiçbiri birbirini tanımamaktadır. En üst yönetim sadece bilmektedir. Eğitimleri de birimlere göre yapılmaktadır.

Taliban hava tekniği olarak güçlü değildir fakat zayıf da olsa bir sistem oluşturmuştur. Bu konuda gelişme sağlamak için çabalamıştır. İstihbarat yoluyla hem kırsalda hem şehirde hem de üst makamlardan bilgi toplamıştır. Taliban başarmak için sert kurallar belirlemiş ve bu kurallara göre hareket etmiştir. Bunlara karşı ABD savaşmıştır, güçlü bir teknikle savaş açmıştır fakat Taliban buna göre epey yöntem geliştirmiştir. Bunda başarılı da olmuştur. Tedbirlerini insana dayalı geliştirmiştir. El-Kaide'nin ikiz kuleler saldırısından sonra 2001 yılında Afganistan'a müdahale olmuş, işgal edilmiştir. Afganistan şimdiye kadar Amerika'ya karşı çok ağır bir savaş yürütmüştür. Sonuçta bir anlaşmayla farklı hesaplar olsa da Amerika Afganistan'dan çıkmıştır. Taliban Afganistan'ı eline geçirmiştir. Bu Taliban'ın yürüttüğü savaşla alakalıdır. Belki her şey savaşa bağlı değildir fakat sonucu belirleyen yürüttüğü savaş olmuştur. Amerika istihbaratını çok güçlü kullanmasına rağmen başarılı olmamıştır. Taliban örgütü ilk önce Rusya'ya karşı Amerika tarafından örgütlendirilmiştir. Uzun yıllar Amerikanın yanında Rusya'ya karşı savaşmıştır. O zaman Afganistan hükümeti Rusya'yı davet etmiş, Rusya gelip Afganistan'a girmiştir. Hükümet kendini sosyalist Sovyet'e yakın görüyordu. Bu dönemde Amerika Sovyet'e karşı Taliban'ı örgütlemiştir. Uzun yıllar Rusya'ya karşı savaşmışlardır. Aslında CIA, Taliban, Amerika birbirini çok iyi tanımaktadır. Tabii birbirleriyle yoğun da savaşmışlardır. Hem Rusya ile hem de Amerika ile savaşmıştır. Her ikisinde de kazanmışlardır. Arkadaşlar bunlarla görüştüğünde bazı şeylerini paylaşıyorlar, ama her şeylerini paylaşmamışlardır. İlişkilerimiz gelişirse bazı taktikleri paylaşabiliriz diyorlar. Taliban örgütü de bazı alanları ele geçirip özerk alan ilan etmiştir. Hem dağda savaşmış hem şehirlerin denetimini ellerine almışlardır. Bazı alanlar tümden ele geçirmiş, bazı alanlarda dönüşümlü kalmıştır. Sürekli savaş halinde olmuşlardır. Dağda en çok kendilerini eğitmişlerdir. Dağda bazen savaşma durumları olsa da asıl şehirde savaşmışlardır. Sivillerin arasında savaşı yürütmüşlerdir. Amerika saldırdığında da bunu Amerika'ya karşı anti-propagandaya çevirmişlerdir. Yoğun bir savaşın içinde Afganistan hükümeti içinde kendilerini örgütlemişlerdir. Sonuçta örgütlülükleri ve eylemleriyle kazanmışlardır. Tabii zihniyet, tarz olarak gericidirler bunlar farklı konulardır. Siyasi, ideolojik konular farklıdır fakat mücadele konusunda ülkelerini Amerika hakimiyetinden kurtarmak için silahlı mücadele vermişlerdir bunu şehir savaşlarına, dağa dayanarak yapmışlardır. Kendi açımızdan sonuç çıkaracağımız yönler vardır. Branşlaşmaya önem vermiş, gruplarını küçültmüşlerdir. Afganistan uzun yıllar savaşmış bir ülkedir, bir savaş yeridir. Hatta Afganistan'a imparatorluklar mezarlığı deniliyor. Çok fazla devlet Afganistan'a savaşmaya gitmiş ve yenilmiştir. Savaşçı bir halktır, savaş yaşam tarzları olmuştur. Afganistan'da kim kaybetmişse yenilgiye uğramıştır. Rusya yenilmiştir, bu yenilgiden sonra Sovyetler yıkılmıştır. Amerika Afganistan'da yenildikten sonra Amerika'nın dünyadaki rolü zayıflamıştır. Kim Afganistan'da yenilmişse hem kendi ülkesinde hem de dünyadaki rolünde kaybedişi yaşamıştır. Afganistan herkese kaybettirmiş bir yerdir. Onlar da aryendir, savaşçıdırlar.

Propaganda da çok güçlüdür, halkı iyi örgütlemiştir. Özel savaşta da güçlü olmuştur. Amerika Afganistan'dan çıktıktan sonra Taliban Afganistan hükümeti ile savaşmamıştır, hükümet güçleri birçok yeri bırakıp kaçmıştır. Afganistan kendini kanıtlamıştır, Amerika yenilmiştir. Amerika'yı Afganistan'dan çıkartmıştır. Ülkeyi ele geçirirken fazla zorlanmamıştır, savaşmadan almıştır. Bu şekilde son darbeyi de Amerika'ya vurmuştur. Her yerde Amerika tartışma konusu olmuştur. ABD hükümete destek vermiştir. Geri çekilme kararı ile ele geçirdiği yerleri ne zaman terk edip gideceği belli değildir denilmiştir. 2021 yılında Amerika Afganistan'dan çıkmıştır. Taliban 20 yılda Amerika'yı ülkesinden çıkarmıştır.

Amerika Afganistan'ı işgal etmeden önce Sovyetler oradadır. Sovyetler Afganistan'dan çıkana kadar 1,5 milyon Afgan halkı ölmüştür. Ama davalarını bırakmamışlardır. Sovyet ilk önce 50

bin askerini getirerek Afganistan'ı işgal edeceğini düşünmüştür. Ama başaramamıştır, asker sayısını 150 bine çıkarmıştır yine olmayınca daha fazla teknik kullanmaya başlamıştır. Daha fazla bombardıman gerçekleştirmiştir. Dağlık alan olduğundan yine istedikleri etkiyi yapmamıştır. Daha sonra halkla savaşçıları birbirinden koparmak için halkı katletmişlerdir. Gerilla ve halkı birbirinden koparmak için Türklerin bizim halkımıza ve örgütümüze uyguladığı köy yakmalar, boşaltmalar, katletme şeklindeki politikayı Ruslar da Afganistan'da uygulamıştır. Hava saldırılarında birkaç ay içinde 30-35 bin sivili katletmişlerdir. Afganistan'ı zayıflatmak için yapmışlar fakat yine etkili olmamışlardır. Afganistan halkını etkilemek için helikopterlerle bomba yüklü oyuncaklar atmışlardır. Bunları alan çocuklarda bu oyuncaklar patlayarak ölüme neden olmuştur. Yani birçok vahşi yöntem denemişler ama yine de başarılı olmamışlardır. Sovyet geri çekilmek zorunda kalmıştır.

Askeri taktikleri; Sovyet Afganistan'ı işgal ettiğinde pusu taktiğini iyi kullanmışlardır. Dağları pusuya çok uygundur. Sovyet konvoyunu pusuya almış ve imha etmişlerdir. Pusu tarzı üzerinde insan yoğunlaşabilir sadece dağda değil şehirde de nasıl pusu atılır buna yoğunlaşmak lazımdır. Sonuna kadar mücadelede ısrar etmişlerdir. Amerika tarafından günde ortalama on beş hava saldırısı yapılmıştır, bu basit bir şey değildir. Biz hareket olarak ilk önce şehirlerdeydik daha sonra dağa geldiğimizde ilk süreçlerde dağ koşullarında zorlandık şimdi ise dağdayız şehre indiğimizde zorlanmalar yaşıyoruz. Taliban bu konuda esnektir. İki alanı da iyi kullanmıştır. Sovyetler saldırdığında dağa çekilip kendilerini korumuş daha sonra tekrar şehre dönmüşlerdir. Amerika saldırdığında ilk başta şehirler ellerindedir ama daha sonra dağa çekilmişlerdir. Daha sonra yavaş yavaş tekrar şehre girip ele geçirmişleridir. Disiplinde konusunda da çok güçlü bir örgüt olmuştur. Biçimlerine bakınca öyle görünmeyebilirler ama disiplin konusunda kuralları çok serttir. Telefon kullanmamış, halkın arasında kaybolmuş, siviller arasında çabuk gizlenmişlerdir. Şehirdeki hiçbir şeyi dağa götürmemişlerdir. Yanlarında hiçbir şekilde not taşımamışlardır. Not getirip götüren kurye ayrı olmuştur. Kurye çalışması yürütenler bir şey bilmemektedir. Afganistan da Vietnam gibi uzun bir süre savaşmıştır. Savaş içinde pişen bir halktır. Tüm devletleri tanımıştır; Amerika, Rusya, Fransa, İngiltere. Savaşlarının bir düzeni vardır, düzensiz bir şekilde savaşmamışlardır. Süvarileri meşhurdur. Taktik yönden zenginlerdir; şehir içinde pusu, sabotaj kullanmışlardır. Tüm bunlarla beraber inançları ve ısrarları sonucu kazanmışlardır. Dünyanın hiçbir yerinde düzenli bir ordunun gerilla savaşına karşı başarılı olduğu bir örnek görülmemiştir. Her zaman gerilla, halk hareketleri başarmıştır. Bazen uzamış, zayıflamış olabilirler ya da bir kereden sonuca ulaşamamışlardır ama sonunda sağlanan şey başarı olmuştur. Taliban örgütü disipliniyle, savaşıyla, dağ ve şehirdeki savaş tarzıyla Amerika'yı yenmiştir. Amerika Vietnam'da da yenilmiş, Irak'ta da başarılı olmamıştır. Amerika şu anda Irak'ta kim kazandı kim kaybetti üzerinden ne yaptığını çok tartışmaktadır. Afganistan'da, Latin Amerika'da her yerde yenilmiştir.

Şehir savaşında bölgenin insanını kendi bölgesine göndermek önemlidir. Bu anlamda yerellik önemlidir. Oranın yerlisi olmasa da oranın dilini, üslubunu, kültürünü öğrenmeli ve ona göre hareket etmelidir. Afganlar çok çabuk adapte olup, topluma çabuk karışmıştır. Gideceği yerin dilini, kültürünü öğrenmek için özel eğitim almışlardır. Şehir çalışmalarında yerelliğin yanında uyum sağlamak da önemlidir. İnsan toplumdan kopunca çok ayrıksı kalabilmektedir. Bakur çalışmalarına gitmeden önce Maxmur, Rojava gibi yerlerde çalışma yürütülürse iyi olabilir. Eğitim konusunda biz biraz ağır hareket ediyoruz. 4 ayda bir 10-20 gün eğitim görüyorlar. Düşmanın gerçekliğine göre kişide hem kendisini hem düşmanı inceleyerek yenilenmeyi sağlamak hedeftir. Aynı zamanda düşmanın tekniğini, yönelimini, tarzını incelemek içindir. Kendini çabuk değiştirme, adapte olma önemli bir konudur. Bizde de düşmandaki yeni gelişmeler talimat haline getirilip alanlara gönderiliyor fakat onlarda daha farklıdır. Düşmanın

gerçekliğine göre çabuk değişim sağlanıyor bu da onlar için artı olmuştur. Uyum- adaptasyon üzerine tartışmak gerekiyor. Sivil halkla bir olmuş, hiçbir şekilde militan olduğu anlaşılmamıştır. Bundan kaynaklı vurulduğunda da sivil olarak ele alınmıştır. Siviller öldürüldü üzerinden de Amerika'ya karşı tepki oluşturmuştur. Bir eyleme gittiğinde ona göre hareket etmektedir. Bizde bu şekilde değildir. Tarihi fırsat denilen eylemler açığa çıkmıştır ama biz değerlendirmemişizdir. Sırf bu anlayıştan kaynaklı bunlar yaşanmaktadır. Botan'da 2017 yılında 15 Temmuz darbesinde Süleyman soylunun Elki'ye geleceği bilgisi alınır. Burada resmi devlet töreni yapılacaktır. 1 ay önce bu istihbarat alınır ve değerlendirmesi yapılır. Bunun için bir arkadaş hazırlanır aynı zamanda bu arkadaş suikastçıdır. Fedai eylem önerisi de olan bir arkadaştır. Bu şekilde birkaç arkadaş vardır o arkadaşlar içinden bu arkadaş seçilir. Otantik bir tipi olduğundan ev kadınlarına benzemektedir, bundan kaynaklı bu eylem için uygun görülür. Eylem sırasında rextını Heval Zilan gibi bağlaması söylenir. Yine elbiselerin seçimi, biçimi olarak kendini Elki kadınlarına benzetmesi, yine kendisini nasıl yakınlaştıracağı söylenerek tüm detaylar tartışılır. Eylem yapabilmek için tarihi bir fırsattır. Bu arkadaşın kendini AKP'li gibi göstererek eyleme gitmesi kararlaştırılır. Çocuğu PKK içinde şehit düşmüş bir annenin rolünü oynayacaktır. Ama eyleme gittiği gibi yakalanmıştır. Soruşturma açılınca yardımcı olacak kişinin bu arkadaşa pantolon giydirdiği öğrenilir. Rextını de tekerlekli valize koymuş buna göre düzenek oluşturmuştur. Bu şekilde normal şehre giden otobüse bindirmiştir. Böyle valizli olan biri havaalanı otogarından gelince bu normal bir şeydir ama şehrin içinde valizle gezmek alakasız bir durumdur. Neden bir anne rolüne bürünmeyip pantolon giymiştir? Bunu yaptıran kişi sonradan ajan çıkmıştır. Bu kişi bu şekilde arkadaşı ikna etmiştir. İki sivil polis arabadan indiği gibi önüne gelip arkadaşı yakalıyorlar, çünkü öncesinde otobüse bindiği şoför şüphelenip haber veriyor. Sivil polislerde önüne gelip sana yardım edelim, sanki burada yabancısın deyince o da şaşırıp kalıyor ne yapacağını bilmiyor o esnada polisler üzerine atlayarak yakalıyorlar. Zaten özel hareketçidirler. Böyle yığınca örnek vardır. Bu tarihi bir fırsattı ama bu şekilde elimizden kaçırıyoruz. Denildiği gibi yapmış olsaydı (hamile bir kadın gibi her şeyi üstünde, yerel elbiseleri de giymiş olsaydı) başarabilirdi. Zaten o gün devlet töreni, miting vardır. Yani adapte olsaydı, o koşullara göre gitseydi başarabilirdi. Dışardan gelen birinden ziyade oranın halkı gibi gitmeliydi. Zilan Heval de askeri törenin içine gidip eylemini bu yöntemle gerçekleştirdi. Heval Bermal de Sivas'ta cumhuriyet töreninde yapacağı için eylem çarşaf giymiş kendisine hamile kadın görüntüsü vermiştir. Şüphelenip yakalandığında kadın polis olmadan beni arayamazsınız diyerek aranılmasına izin vermemiştir. Böyle olunca arama için mecburen karakola götürüyorlar. Heval Bermal de planını değiştirip karakolda eylem yapmayı kararlaştırıyor. Çok soğukkanlıdır bu şekilde karakolda kendini patlatmıştır. Eyleminde başarılı olanlar kuralları yerine getirenler, disiplinli ve yaratıcı olanlardır. Başaramayanlar adaptasyonu sağlayamamış, kuralları yerine getirememiş olanlardır. Savaşın kaderini, tarihi değiştirecek bazı planlamaların başarılı olamamasının sebebi bu durumlardan kaynaklıdır. Büyük ihtimalle onlarda da kadro sorunları olmuştur, herkes aynı düzeyde değildir. Ama başardıklarından bunları ifade ediyoruz. Disiplinli olunca, uyum sağlanınca başarılıyor. Yerelleşme bizde olmuyor, ayrıksı duruyoruz. YPS zaten yereller üzerinden yürütülen bir çalışmadır. Ama bir süre dağda kalıp daha sonra eğitip, örgütlemek için şehre giden arkadaşlar da adaptasyon sorunu oluşuyor. Bu da boşlukların oluşmasına buradan da düşmanın darbe vurmasına neden oluyor. Taliban bunda kendini geliştirmiştir. Deşifre olduğunda da dağa giderek dağı da kullanmıştır. Ama şehirleri çok kullanıp bu konuda sürekli bir yenileme de olduğundan bu bazı konularda daha esnek olmalarını sağlamıştır. Bizde de şehre giden arkadaşlara örgüt askeri elbise üzerinde kalsın dememiştir. Kendisini adapte etmesi gerektiği belirtilmiştir. Fakat adapteyi de nasıl ele almaktadır? Askeri elbiseyi çıkarıp sivil adına ne elbise giyerse adapte olacağını sanma

vardır. Bir yere gittiğimizde o bölge ne elbise giyiyorsa biz de onu giymeliyiz. Burka ise burka, galabi ise galabi giymeliyiz, biz de illaki elbisenin modern olması gerekiyor. Böyle bir yaklaşım vardır. Sivillikten ne anlıyoruz? Sadece üstümüzdeki bu elbiseleri çıkarmak değildir. O bölgeye her yönden kendini adapte etmektir. Taliban topluma çabuk karışıp uyum sağlamıştır. Bunu tartışmamız gerekmektedir. Bizim için önemli bir konudur. Bizde daha esnek olmalı, profesyonelleşmeliyiz. Farklı şeyler devreye girmemelidir. Bazı arkadaşlar anne gibi vs. giyinemem diyor. Hedefe ulaşmak için insan her şeyi yapmalıdır. Dağda da keşif için araziye en uygun renk hangisiyse onu giyiyoruz. Şehirde de bu şekilde olmalıdır. Şehirde de deşifre olmamak için onlardan biri gibi olmalıyız. Toplum içinde toplumun tarzıyla, biçimiyle, zihniyetiyle, davranışıyla kendini ne kadar bir yaparsan onlardan biri gibi görünürsün. Bu önemli bir konudur, bizim bu konuda sorunumuz vardır. Taliban bunu aştığını söylemektedir. Demek ki aşmış nerden biliyoruz? Çünkü başarmıştır. Eğitim, kural, disiplin sonucu başarmıştır. Taliban'ın kendisi için esas aldıklarını kendi açımızdan değerlendirebiliriz, tartışabiliriz. Adaptasyon, sivilleşme nedir? Sivilleşme ayrı bir şeydir, toplumla uyum sağlamak ayrı bir şeydir. Bizim tartıştığımız topluma uyum sağlamaktır. Sivilleşmeden uyumu nasıl sağlayacağız? Disiplinde, kafada, profesyonel uyum, adaptasyon nasıl olacaktır? Çoğu zaman adaptasyon adı altında sivilleşme yaşanmaktadır. Daha sonra da ailenin, sistemin etkisi altına girilerek farklı yaklaşımlar açığa çıkmaktadır. Bu şekilde çalışma yürütülmemiş oluyor. Taktik olarak kendimize neyi esas alacağız? Buna yoğunlaşma olmalıdır.

3- FİLİSTİN MÜCADELESİ

Ortadoğu'da mücadele yürüten bir ülke de Filistin'dir. Filistin mücadelesi hem verdiği mücadele açısından hem gerillacılık yönünden Ortadoğu mücadelelerini etkilemiştir. Filistin'in Kudüs şehri tarihsel olarak bilinen bir yerdir, üç tek tanrılı din içinde kutsal olan bir şehirdir; İslamiyet, Hristiyan ve Yahudilik. Davut, Süleyman peygamber tarafından ilk İbrani devleti burada kurulmuştur. Yahudiler Babil'den Kudüs'e, Roma'ya, Roma'dan da tüm dünyaya sürülmüşlerdir. Köklü bir tarihleri vardır. Her üç din arasında en eski tarihe sahip olan Yahudilerdir. İsa'nın mücadelesi de Kudüs'te başlamıştır. İsa da bir Yahudi'dir. Burada ihanete uğramış ve çarmıha gerilmiştir. Müslümanların Müslüman olmadan önce kıblesi Kudüs'tür. Bir de Muhammed'in miraca gittiği yerdir. Musa da kavmini Sina'ya getirip buradan Kudüs'e geçmiştir.

1800'lerin sonunda Yahudiler kendileri için bir ülke arayışına girmiştir. Osmanlılara da ülke yeri için teklifte bulunmuş, bunun için Osmanlıdan toprak satın almak istemiştir. Filistin o zaman Osmanlı topraklarına dahildir. Fakat bu konuda anlaşamamışlardır. Birinci dünya savaşında Osmanlı yenilip misakı milli sınırlarına çekilince Filistin de bu sınırın dışında kalır. Kaç kere Fransız ve İngilizler arasında el değiştirmiştir. Daha sonra Sckys Picot anlaşması yapılmıştır. Filistin en son İngilizlerin elinde kalmıştır, İngilizler burada manda konumundadır. Bu süreçte Yahudiler Filistin'e göçe başlamıştır, İngilizler de bunun önünü açmıştır. Yahudiler bu göçle beraber Filistin'de toprak satın almaya başlamıştır. İngilizler göç eden Yahudilerin sayısı artınca Hristiyan, Yahudi ve Müslümanlar arasında bir anlaşma imzalamak ister. Araplar bunu kabul etmezken Hristiyanlar kabul etmiştir ama Yahudileri yerli halk olarak kabul etmemişlerdir. Bu çelişki sonucunda Yahudi ve Müslümanlar arasında savaş çıkmıştır. Yahudiler bu savaşta örgütlüdür ama Müslümanlar örgütlü değildir. Yahudilerin bir hedefi, ideolojisi vardır. Müslümanlar ise dağınık haldedir. Müslümanlar arasında hem aşiret kavgası hem toprak, komşu savaşı vardır. Yani dar bir mantıkla savaşa yaklaşmaktadırlar.

Birinci dünya savaşında Yahudiler önce Almanların yanında yer almıştır. Fakat sonra İngilizlerle anlaşmışlardır. Bunun üzerine birinci dünya savaşında İngilizler savaşı kazanırken almanlar yenilmiştir. Daha sonra alman devletiyle ittifak halinde olan devletler de savaşı kaybetmişlerdir. Yahudiler taraf değiştirip İngilizlere yardım ettiğinden kaynaklı İngilizlerin başarısında rol oynamıştır. İngilizler Yahudilerin bu yardımına karşılık Avrupa Yahudilerini götürüp Filistin'e yerleştirmişlerdir. Filistin'de Yahudilerin belli bir sayısı oluşmuş bu da Yahudi ve Müslüman Arapların arasında çelişki ve savaşın başlamasına neden olmuştur. İkinci dünya savaşına kadar durum böyledir. O dönemki Müslüman ve Yahudiler arasındaki savaş 1920-1939 yılları arasındadır. Müslümanlar da Yahudiler de statü sahibi değildir. Her iki kesim de İngiliz himayesi altındadır. Ama birbirlerine karşı savaşmışlardır. Kozik savaşı tarzı cephe savaşı yürütmüşlerdir. Çoğu zaman Yahudilerin etrafı kuşatılmış ve susuz kalmışlardır. Yahudiler bu topraklara dışardan geldiğinden kaynaklı epey zorlanmışlardır. Ama zorlanmalarını kendileri için güç haline getirmesini bilen bir kavimdir. Şöyle bir realite de vardır; bir yerde çok zayıfsan eğer gücüne güvenirsen bu zayıflıktan kendine akıl çıkarırsın. Filistinlilerin şanssızlığı tüm Arap güçlerinin desteğini arkalarında sanmalarıdır. Bunun yanında Kudüs'ün de sahibidirler. Yahudilerin kuracakları sisteme karşı çok örgütlü bir mücadele yürütülmemiştir. Lokal tarzı savaş olmuştur ama örgütsel mücadele yoktur. Çelişki, savaşma durumu vardır ama savaş tarzları köylü, aşiret, mahalli savaşıdır. Yahudiler böyle değildir, savaşları planlıdır. Nereye kadar gideceklerini, nereleri alacaklarını, kimleri Avrupa'dan getireceklerini, ne kadar maliye harcayacaklarına kadar her şeyi planlamışlardır. Örgütlü olunca zamanla kendilerini motive ediyorlar. İkinci dünya savaşından sonra emperyalist devletler askeri güçle Ortadoğu'da tutunamayacaklarını görmüşlerdir. Bundan kaynaklı politika değiştirmişlerdir. Çünkü eski politika ile savaşta çok fazla masraf yapmaktadırlar. Girdikleri her yere binlerce asker götürmektedirler. Bu kendi başına masraftır. İkinci dünya savaşından sonra asker gücüyle işgal yerine kendine yakın bir hükümet kurup bu hükümet üzerinden işgal etmeyi esas almışlardır. Kukla hükümet yani manda hükümet kurmuşlardır. Güçlerini bu sistemden almışlardır. Bu arada İngilizler Filistin'den çekilmiştir. Hem Araplarla hem de Yahudilerle görüşmeler yapmıştır. Filistin'den çekilmesine rağmen var olan çelişkileri kendisi çözmek istemiştir. Bundaki amacı çıkarlarını koruyabilmektir. Ne Araplara ne de Yahudilere karşı bir hayranları vardır İngilizleri sadece çıkarları ilgilendirmektedir. Araplar Yahudileri hiçbir şekilde kabul etmemiştir. Tüm topraklar bizimdir diyorlar. Yahudiler sınırdaki toprakları almayı kabul etmişlerdir. İngiliz ve Yahudiler arasında anlaşma olmuş ama İngiliz ve Araplar arasında anlaşma gerçekleşmemiştir. Bu anlaşma üzerine 1948 yılında İsrail devleti kurulmuştur. İsrail devleti kurulduktan sonra Filistin mücadelesi sönmeye başlamıştır. İsrail devleti kurulduğunda Filistin de iki parça olmuştur. Bu parçalanma sonucunda Gazze Mısır'a bağlanmış, Batı Şeria da Ürdün'e bağlanmıştır. Her iki devlet de Kudüs'e egemen olmak istemiştir. Bu politikalarla Filistin Arapların kurbanı olmuştur. Araplar bir Filistin devletinin kurulmasını kabul etmemişlerdir. İsrail devleti kurulduktan sonra içerden kendini güç haline getirmiştir. O zaman daha gerilla sistemi gelişmemiştir. Bir dönem İsrail Gazze'ye saldırıyor. Bu saldırıda İsrail'in eline bir liste geçmiştir. Bu listede İsrail'e karşı mücadele edeceklerin isimleri vardır. Bundan sonra Sosyalizm bilinciyle kendini örgütleyen devrimciler Filistin'i terk etmek zorunda kalmıştır, çünkü Gazze her an İsrail'in kontrolü altındadır. Araplar Filistin devletinin kurulmasını istememiş ama Yahudiler devletini kurmuştur. Dediğimiz gibi Filistin iki parça olmuştur. Filistin mücadelesi sırtını Müslüman kardeşlere dayamıştır. Müslüman kardeşler Mısır'da örgütlü olan bir harekettir. Özellikle Yaser Arafat sırtını Mısır'a dayamıştır. Müslüman kardeşler ilk hedefimiz İsrail değildir, Filistin'deki kukla devleti ortadan kaldırmaktır derler.

Öncelikle Arap yönetimini ortadan kaldırıp onların yerine geçmek isterler. Bu şekilde İsrail karşısında mücadele edeceklerine inanırlar. Bu çaba da boşa çıkmıştır.
Bu dönemde bir devrimci olarak ortaya Yaser Arafat çıkmıştır, İsrail üzerinde de etki yaratmıştır. Yaser Arafat 1930 yılında Kahire'de doğmuştur. İsrail'in işgalinden sonra Mısır'a geçmiş bir dönemde Ürdün'e gidip mühendislik yapmıştır. 1948 yılında İsrail kurulduktan sonra bir dönem sistemlerini kuramamışlardır. Sonra ilk örgütleri El-Fetih'i kuruyorlar. İlk örgüt olarak El-Fetih kurulduğunda Mısır bunun karşısında FKÖ'yü kurmuştur. Bu oluşumun içinde Mısır, Suriye, Katar, Kuveyt, Irak yer almıştır. El-Fetih Filistin'i kontrol edeceğine biz kontrol edelim anlayışıyla bu örgütü kurmuşlardır. Sorumlusu da bir Suudi Arabistanlı olmuştur. Bu yönden bir mücadele yürütülmüştür. O dönemde Cezayir devrimi gerçekleşiyor. Bu devrim olunca Filistinliler de yavaş yavaş inanç oluşmaya başlamıştır. Böyle bir mücadeleyi biz de yürütebiliriz diyerek silahlı mücadeleyi başlatmayı düşünürler. Ama silahlı mücadeleyi içerden değil dışardan başlatmışlardır. Eğer içerden bir sistem oluşturulmazsa sadece dışardan hareket edilirse içerde ne oluyor bitiyor bilinmez. Ama El-Fetih hareketi hep dışarıya dayanmıştır.
Cezayir devriminden sonra Ürdün-İsrail sınırında bazı sabotaj eylemleri yapmıştır. Yine Vietnam devrimi olmuştur bu devrimler Filistinlilere güç vermiştir. İlk başta Araplara olan inançlarını koruyorlar ama sonra bu inanç ortadan kalkmıştır. 1967'de Araplarla Filistinliler arasındaki ilişki kopmuştur. İsrail Araplara karşı 6 günlük savaş yürütmüş ve bu savaşla tüm Filistin'i ele geçirmiştir. Golan tepesini Lübnan sınırına kadar, yine Sina yarımadasını ele geçirmiştir. İsrail bu savaşla tüm Arap devletlerini yenmiştir. Arap devletlerinin hepsini yenince Filistinlilerde de bir kırılma oluşur. Eğer İsrail tüm Arap devletini tek başına yenmişse ben nasıl bu güce karşı mücadele edebilirim kaygısı oluşmuştur. Bu tarihten sonra Araplar sistemlerini değiştirirler. İsrail'i ortadan kaldırıp özgür bir Filistin kurmayı amaç edinirler. Bu şekilde El-Fetih başka çabaların içine girerek gerillayı toplamaya başlar. El-Fetih'in 1948 yılına kadar sayıları 500 kişidir. Ama bu dönemde kırılma yaşanmıştır. Aslında kırılma noktaları oluşuyor. Bazı şeyler vardır oradaki durum moralini ya da kırılmanı belirleyebiliyor. 1948'de İsrail'in kuruluşu, Arapların savaşı, Filistin mücadelesi için sorun olmuştur. Sorun şudur; hep kaybettiklerini başaramadıklarını görüyorlar. İsrail ordusu küçük bir güçtür ama örgütlü olduğundan kaynaklı devletini de kurmuş, 24 Arap devletini de yenmiştir. Binlerce kişi milyonları yenip, topraklarını işgal etmiştir ve en stratejik yerleri tutmuştur. Bu savaştan sonra Yaser Arafat Ürdün'de Kerama kampındayken Ürdün El-Fetih'e saldırı düzenler. Filistin'de iki örgütlenme vardır; FKÖ Arapların elindedir, El-Fetih de Filistinlilerin elindedir. Ürdün Arap devletleri arasında en çok İngilizlere bağlı olan devlettir. 6 gün savaşlarında da iş olsun diye dışarıda kalmasın diye savaşa katılmıştır. Ürdün İngilizlerin isteği üzerine El-Fetih kamplarına saldırmıştır. İsrail kampa saldırınca epey kayıp vermiş, birçok ölüsünü burada bırakmıştır. El-Fetih bu saldırıda kamptan geri çekilmek zorunda kalmıştır ama burada direnişiyle bir destan yazmıştır. Bu direnişle beraber Filistinlilerde bizde İsrail'e karşı mücadele edebiliriz algısı oluşmuştur. Ama kamptan çıkmak zorunda kalırlar. O dönem mısırda Cemal Abdülnasır FKÖ'ye destek vermektedir. Bu süreçte Mısır devreye girerek Yaser Arafat'ı FKÖ'nün başına getirir. FKÖ'nün lideri Yaser Arafat olmuştur. İsrail Gazze'ye de Batı Şeria'ya da işgal valisi gönderiyor. FKÖ'nün de temsilcileri buralarda yer alır. Filistinliler Ürdün'den çıkmak zorunda kaldıklarında zaten örgütlü bir güç değillerdir. Yine aralarında radikal İslamcı, sosyalist, komünist, demokrat farklı kesimden insanlar vardır. Amaçları İsrail'i yok etmek olduğundan kim İsrail'e karşıysa içine almıştır. Bu örgüt bir dönem Ürdün'de mücadele etmiştir. Bazen de kendi aralarında çatışmışlardır. Dediğimiz gibi Ürdün bunların üzerine giderek saldırır. Bu şekilde Arapların arasında savaş çıkar buna Kara eylül diyorlar. Filistin ile Ürdün arasındaki savaşta çok fazla ölüm gerçekleşmiştir. Bu şekilde Filistinliler çıkmak zorunda kalmıştır. Bundan sonra Filistinliler yönünü Lübnan'a

vermiştir. Bu arada Kerama kampından sonra 500 kişilik güçleri iki yılda 15 bin kişi olmuştur. İsrail'e karşı savaşta direniş gerçekleşip güç artınca katılım da fazla olmuştur. Ürdün'de sorun çıkıp yönlerini Lübnan'a verdiklerinde Lübnan'da bazı sorunlar yaşanır; halkın evlerini talan edip halka zarar verirler. Büyük bir güçtür, 15 bin gerilla ve yanlarında aileleri de vardır. Bu kadar bir sayıyla Filistinliler gittikten sonra Lübnan'ın birden demografyası değişmiştir. Bu şekilde Lübnan'a giden güç bir savaşın da önünü açmıştır. Lübnan'da iç savaş başlar, çelişkiler yaşanır. Müslümanlarla Hristiyanlar arasında Filistinlilerle yerli Arap halkı arasında bu savaş yaşanmıştır.

1982 yılında İsrail karşısında eylemleri artmıştır, bu süreçte gerilla savaşı başlar. 1982'de Lübnan'ı işgal etmek için İsrail saldırır. Beyrut üç ay boyunca kuşatmada kaldıktan sonra İsrail'in eline geçer. Bundan sonara anlaşma yapılır, FKÖ'nün Lübnan topraklarını bırakması söylenir. Daha sonra FKÖ Libya hattına geçer. Lübnan'dan çıktıktan sonra artık Filistinlilerde İsrail'i yenme fikri ortadan kalkar, bundan sonra İsrail'le nasıl görüşebilirler arayışına girmişlerdir. Yani uzlaşma yolu ararlar. İsrail bizi kabul etse bizde onları kabul ederiz demeye başlamışlardır. İsrail sol örgütleri kendisi için tehlikeli gördüğünden kaynaklı Batı Şeria ve Gazze'de iki örgütün önünü açar; Hamas ve İslami Cihad. Hamas hangi mahallede istemişse mescit açmış, örgütlemesini yapmıştır. Hamas İsrail tarafından kurulan bir örgüttür. 1980 yılında hem radikal İslamcılara hem de Türkiye'deki İslamcılığa karşı oluşturulmuştur. Ortadoğu'daki süreç iç içe yürümektedir. O süreçte bizim mücadelemiz başlamış, Kenan Evren ortaya çıkmıştır. Hamas istediği her yerde özel okul, dershane, mescit, üniversite, cami açmıştır. Tüm örgütleme sistemleri İsrail tarafından oluşturulmuştur. Yani Hamas'ın tüm talepleri kabul edilmiştir. İsrail bu süreçte yöntemini değiştirip İslami radyo açar. Radyoda kuran okutulur, vaaz verilir, yani Müslümanları ilgilendiren şeyler verilir. FKÖ'yü dışarda tecrit etmek amacıyla içerden İslamcı grupların önü açılmıştır. Türkiye'de de aynı süreç yaşanmıştır. Önderlik yakalanana kadar İslamcılar tehlikeli görülmüştür. Daha sonra değişimler olmuştur. Aynı dönemde aynı politika uygulanmıştır. Şimdi de Hüda-par'ı meşrulaştırıp meclise koydular. Hüda-par da Kürtlerin Hamas'ıdır, önümüzü tutmak için bunu yaparlar. El-Fetih'i Hamas'la bitirirler. Bunun yanında El-Fetih de bazı yanlış şeyler yapmıştır. Mücadeleyi, devrimciliği öne çıkaracağına o da cihada dönmüştür. El-Fetih'e destek veren sosyalistler bu durumdan kaynaklı hareketten uzaklaşmıştır. İsrail'de yaşayan sosyalist, demokratlardan da Filistin'e destek verenler vardır. Cihad, Hamas ortaya çıkınca, FKÖ kaybetmemek için cihatçı bir sistem kurunca bu örgütleri de kaybetmiştir. Cihada karşı Yaser Arafat'ın yanında yer alanlar dilini gerçekçi görmeyince koparak ona karşı pozisyonda yer almışlardır. Mücadelesini sosyalizm üzerine kurduğundan öncesinde İslamcı tabanını da kaybetmiştir. Bu dönemde Hamas kendini çok güçlü bir pozisyonda görür. Silahlı mücadele bitmiştir, sınırlar da kapanmıştır. Bu süreçte intifada (Serhildan) başlar. İlk intifada 1987-1993 yılları arasında, ikinci intifada da 2000 yılından sonra başlamıştır. İntifada silahsız serhildandır, taşlı saldırıdır. İntifada başladıktan sonra İsrail artık Hamas'ı kendisi için tehlikeli görmeye başlamıştır. Bundan kaynaklı haması kontrol altına almaya başlar. Bu çerçevede başkanlarını tutuklayıp öldürmüştür. Bundan sonra bir yandan intifadanın üzerine giderek bastırmaya çalışırken diğer yandan da Arafat'a yakınlaşmaya başlar. 1987 yılında Hamas kendini ilan eder, daha öncesinde örgüt vardır ama ilan edilmemiştir. 1991 yılında da İzzettin El-Kasam tugayları olarak silahlı gücünü kurmuştur. Bu güç içerde gizli bir şekilde örgütlemesini yapar, kimse tarafından tanınmıyordur. Yani FKÖ gibi değildir. Yaser Arafat birinci körfez savaşında da süreci farklı okuyarak tarafsız kalmıştır. Bundan kaynaklı Suudi Arabistan ve Kuveyt'in tepkisini üzerine çekmiştir. Bu her iki devlet Yaser Arafat'ın bu tavrından sonra Hamas'a destek vermeye başlamıştır. Bu süreçten sonra Hamas ve İslami Cihad gelişmeye başlamıştır. Aynı zamanda Oslo süreci başlar. Batı Şeria'nın

etrafına duvar örülerek içerden tecrit edilir. Duvarına otomatik silahlar yerleştirilir. İkinci İntifada'da Gazze'ye büyük bir abluka uygulanır ve içerden silahlarla vurulur. Mısır ve Ürdün'le ilişkilerini keserler. Tüm bunlar olurken Filistin adına bir hükümet kurulur. Resmi olmasa da gayri resmi olarak Filistin iki parçadır. İsrail yayılmacı politikayla Kudüs'ü Filistinlilerden almıştır. Amerika'nın Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanıma çabaları vardır. Bunlar aşamalı bir şekilde gerçekleştirilir. Yaser Arafat öldükten sonran Mahmud Abbas'ı başa geçirirler. Mahmud Abbas ile Hamas birbirine karşıdırlar. Hamasın merkezi Türkiye'dir. (İlk başta İhvan-ı Müslim'e bağlıdır.)

Filistin'de 1987'ye kadar şehir serhıldanları ortaya çıkmamıştır. O zamana kadar bir mücadele vardır ama halk serhildana kalkmamıştır. Dediğimiz gibi İntifada da iki dönem şeklinde meydana gelmiştir. İlki 1987-93 arasında 6 yıl devam etmiştir. Bu ilk denemedir. Barikatlar kurulmuş İsrail ordusunun askerlerine karşı taşlar atılarak mücadele edilmiştir. İsrail ilk intifadaya sert bir şekilde saldırmamıştır. İkinci intifadaya yöneldiği gibi ilk intifadaya yönelmemiştir. Bu arada Hamas da halk içinde kendini örgütleme çalışmalarını yürütmüştür. Hamas gençler arasında bir ekip oluşturmuştur yine örgütün silahlı kanadını İzzettin El-Kassam adıyla oluşturmuştur. Fakat İntifada'nın ilk tecrübesinde İsrail çok fazla tutuklama yapmıştır. Hamasın liderlerini, öncülerini, gençlerini, binlerce kişiyi tutuklamıştır. Çünkü İsrail Hamas'ı kendisi örgütlediğinden kaynaklı her yönüyle tanımıştır. Bundan kaynaklı Hamaslıların tutuklanmaları çok rahat olmuştur. İsrail diğer örgütlere dönük fazla tutuklama yapamamıştır. Hamas İsrail'in eliyle örgütlemesini yaptığından dolayı hangi üyesinin nerede, ne çalışma yürüttüğünü bilmektedir. Bundan kaynaklı diğer örgütlere göre daha rahat bir şekilde tüm öncülerini tutuklamıştır. Hamas ilk kurulduğunda yer üstünde kendini örgütleyen bir güçtür. Ama daha sonra yavaş yavaş alt sistemini, örgütlemesini de kurmuştur. Şimdi tamamen yer altına çekilmiş bir örgüttür. İntifada başladığı zaman gücün bir kısmı yer altındadır ve silahlı mücadele için hazırlık yaptığı bir süreçtir. İsrail Filistin mücadelesinin üzerine çok gidip yönelince görüşmeler başlamıştır. FKÖ ile Oslo görüşmesi vb. görüşmeler gerçekleşir. Bu görüşmelerden sonra Filistin mücadelesinde Arapların desteği azalır. Filistin mücadelesi Arapların desteğine bağlı ayakta tutulan bir mücadele olmuştur. Araplar destek verdiğinde daha güçlü mücadele gerçekleşirken desteği çektiklerinde de mücadelede zayıflama gerçekleşmiştir. İsrail İntifada'nın üzerine sert bir şekilde yönelir ve bu yönelimden sonra mücadele kırılır. İlk İntifada'da yenilgi yaşanır, Hamas'ın kadrolarının çoğunluğu yakalanır. Bu süreçte bazı görüşmeler de olmuştur. İlk intifadanın yenilgisinden sonra Hamas hazırlık yapmaya devam etmiştir. İsrail'e karşı mücadele devam etmiştir. Hamas İsrail askerlerini kaçırır. Bunun üzerine İsrail Hamas'ın liderlerini bırakır. Ama bıraktığı Hamas liderlerini takibe alarak bir bir suikast etmiştir. Bu şekilde İkinci İntifada başlar, İsrail bu sefer şehirlere girer. Zırhlı araçlarla şehre girip katliamlar yapmıştır. Daha öncesinde taşlarla yürütülen İntifada bu sefer bu şekilde yürütülmemiştir. Hamas bu İntifada'da tarz değiştirerek öncü kadrolarını saklamıştır. Örgütünü gizli hale getirmiştir. Kim hamasın üyesidir artık bilinmemektedir. Ama bundan önce kim hamasın üyesiydi bilinmektedir ve bu onlar için bir gurur kaynağıydı. Açık bir şekilde toplum içinde hareket etmişlerdir. Arap dünyasından da destek almışlardır. Tüm bunlardan kaynaklı Gazze'de rahatça örgütlenmişlerdir. Fakat daha sonra Gazze, Batı Şeria kuşatılıp Arap desteği de kesilince bunun yanında öncülerinin hepsi suikast edilince Hamas tarz değiştirip yeraltına çekilmiştir. Gazze'de nasıl ki yer üstünde bir şehir varsa yeraltında da aynı şekilde bir şehir kurulur. Bundan sonra kim Hamas'ın üyesidir, özellikle İzzettin El-Kassam üyesi olduğu deşifre edilmemiştir. Ailesi bile çocuğunun Hamas üyesi olduğunu bilmemiştir. Yani Hamas örgüt sistemini var olan koşullara göre baştan değiştirmiştir. Gazze'nin toprakları bizim topraklarımız gibi değildir. Etrafı kuşatılmış bir yerdir. Kendini dayayacağı, geri çekileceği bir

yer yoktur. Bir tarafı denizdir diğer yerler İsrail kontrolündedir, bundan kaynaklı hareket imkânı yoktur. Mecburen şehir içinde mücadele etmiştir. Dron, keşif, yerel istihbarat ağı çok çok güçlüdür ve bu yöntemleri çok fazla kullanmıştır. Filistin halkı yurtseverdir, ama Hamas'ın kendini tamamen halkın içinde sakladığını söyleyemeyiz. İsrail'in yanında yer alanlar da kendi aralarında savaşanlar da vardır. Filistin örgütleri birbirine karşı da savaşmıştır. Bizde Türkiye'ye karşı sadece bir güç var ve savaşmaktadır o da PKK hareketidir. Filistin'de bu şekilde değildir. Onlarda onlarca hareket vardır. Kürtler arasında da bazı örgütler vardır, kendilerini muhalif olarak gösteriyorlar, bu farklıdır. Filistin'de muhalefet dışında savaşan, askeri güçleri olan örgütler vardır. Bu örgütler birbirine karşı savaşmış, birbirini öldürmüştür. Birbirlerine karşı hamleler yapmışlardır. 1987'de Hamas ilan edildikten bir yıl sonra Yaser Arafat resmi olarak Filistin devletini ilan etmiştir. Amerika bu ilanın üzerine sert çıkışta bulunmamıştır hatta bir süre sonra görüşme yapabiliriz demiştir. Yani bunu olumlu ele alırlar. Filistin'de iki hükümet kurulur, Hamas kendi hükümetini Yaser Arafat da kendi hükümetini kurar. Bu hükümetlerin dışardaki temsilcileri farklıdır. Kendi aralarında çelişkileri çok fazladır. Her şeye rağmen Hamas şehrin içinde kendini korumuş bir örgüttür. Gizliliği oluşturmuş, öncü kadrolarını saklamıştır. Tüm dünyada geçerli olan bir kural vardır; eğer öncü bir hareketsen sistemini gizli tutmazsan yenilirsin. Bundan kaynaklı böyle bir sistem kurmuş, yeraltı şehri oluşturmuştur. 2000 yılından sonra böyle bir sisteme geçmişlerdir. Artık aileler de kim Hamas' tır değildir bilmezler. Sadece şehit olduğu zaman bir grup Hamas üyesi cenaze töreninde kendini göstermektedir. Fakat cenaze gömüldükten sonra tekrar yeraltına çekilirler. Hamas İsrail'e karşı intihar eylemleri gerçekleştirmiştir. İsrail buna karşı tedbir alarak duvar örmüş, tel çekmiştir. İstihbaratını güçlendirmiş, göz, el taramasını çıkarmıştır. Bundan kaynaklı bir dönemden sonra fedai eylemlerini yapamaz duruma gelmişlerdir. Zaten askeri literatürde şöyle bir durum vardır; senin geliştirdiğin bir tarza karşılık karşı taraf bir tarz geliştirdiği zaman senin kullandığın tarz işlevsiz duruma gelir. Yani senin tarzına karşı yeni bir tarz geliştirilmiştir. Nasıl ki ilk İntifada'da barikat kurulduğunda İsrail de buna karşı yeni bir tarz geliştirerek intifadaya karşı savaşmış ve daha sonra da yenmiştir. Çünkü Hamas İsrail'in karşı atağına anında cevap olamadığından yenilgi yaşamıştır. Bundan sonra Hamas yeraltına çekilerek yeni bir tarz geliştirmiştir. Daha öncesinde camilerde örgütlemesini yaparken tutuklamalar olduktan sonra yer altına çekilerek halkın içinde gizli bir şekilde örgütlemeye geçilmiştir. Bunlar birbirine karşı gerçekleştirilen hamlelerdir. Sistem halk içinde hareket eden gerilla üzerinde kontrol mekanizmasını oluşturamamıştır, bu bir gerçekliktir. İsrail çok güçlüdür, Filistin'i de yenmiştir ama Hamas Gazze içinde kendini örgütlediğinden kaynaklı Hamas'ı kontrol edememiştir. 1970 yılında Gazze'yi işgal etmiş içinde kalıp valisini de atamıştır. Ama 2000 yılında Gazze'yi işgal edememiştir. Çünkü hareket artık halkın arasına karışmıştır. FKÖ böyle bir örgüt değildir. FKÖ'nün gerilla gücü dışardadır ve İsrail'e karşı dışlardan saldırı yapmaktadır. İçerde sempatizanları vardır ama içerde savaşacak, direnecek, kendini örgütleyecek bir halk oluşturmamıştır. Sadece gerillayla vurma mantığı gelişmiştir. Hamasın şansı tarz değiştirip halkın içine girmesidir. Hamasın bir lideri öldürüldüğü zaman halktan da on kişi öldürülmüş oluyordu. Bu halkta tepki oluşturmuş, örgütlemeye vesile olmuştur. Bunun yanında örgütlemesi şehirde olduğundan kaynaklı daha rahat ve çabuk kendini yurtseverlere ulaştırma imkânını yakalamıştır. Halk yanı başındadır bundan kaynaklı halkı tanıyıp takip edebilmektedir. Ama dağda olunca bu imkanlara ulaşmak zorlaşmaktadır. Belki şehirde on genç FKÖ'nün yanındadır. Böyle olunca bu sorun yaratmıştır. Halkın Hamas'a ulaşması daha rahat olmuştur. Hem daha rahat halkı örgütlemekte hem de istihbarat toplamaktadır. Peki bu kuşatma altında ihtiyaçlarını nasıl karşılamışlardır? Bir yandan İsrail kuşatmıştır bir yanları denizdir, Batı Şeria ile Gazze arasında da duvar örülerek Kudüs bu hattan koparılmıştır. Filistin toprakları üç

parçaya ayrılmıştır diyebiliriz. Batı Şeria ile Gazze birbirine bağlı olsa Ürdün, Lübnan tarafından ihtiyaçlarını karşılama imkânları vardır. Özellikle Gazze'nin lojistiği kesilmiştir. Hamas buna karşılık tünel sistemini geliştirmiştir. Tünelleri Gazze'den başlayıp Mısır'da sona ermiştir. Onlarca tünel yapıp lojistik ihtiyaçlarını bu şekilde karşılamışlardır. İsrail bu tünelleri bulup kapatınca yenisini yapmışlardır yani hep bir tünel yapımı vardır. Mısırla İsrail arasındaki anlaşmaların temel maddesi de bu tünellerin kapatılması olmuştur. İsrail kontrol edememiştir. Her iki grup öyle bir aşamaya gelir ki eskiden Yahudileri ortadan kaldırma amaçları varken daha sonra bu durum değişmiştir. İsrail artık Ortadoğu'nun bir gerçeğidir. Bu topraklar başta onlara aittir. Roma döneminde tamamen çıkarılmamış olsalar da diasporaya sürgün edilmişlerdir. Yahudiler için göç başlamıştır. Yahudiler devletleri kurulana kadar 1920'den 1950'ye kadar büyük bir mücadele vermişlerdir. Ölümle, açlıkla yüz yüze kalmıştır, sürgünden geldiklerinden dolayı yerlerini yeni yapmaya başlamışlardır. Barakalarda yaşarlar, susuz kalırlar ama mücadele etmeye devam etmişlerdir. Yahudiler içinde Siyonistler vardır, Filistin'i onlar işgal etmiştir. Yahudiler de kendi iç içinde bir değillerdir. Kendini Filistin'in sahibi görenler, gelip toprak satın alanlar vardır. Bunun yanında Siyonist, solcu olanlar, Hamas kurulmadan önce Yaser Arafat'a destek verenler vardır. Yani Yahudi toplumunu tek parça olarak düşünmemeliyiz. Yahudilerin de çok fazla örgütü vardır. Filistin'in de El-Fetih, FKÖ, Aksa Şehitler Tugayı, FKHC, İslami Cihat, Kara Eylül örgütü vardır. Her devlet bir örgütlemeden yararlanmaktadır ya da yararlanmak için kendisi bu örgütü oluşturmuştur. Türkler bile İsrail-Hamas meselesini kendi siyaseti haline getirmiştir. Şunu da söylemek lazım; biz 50 yıllık silahlı mücadeleyi uzun görüyoruz ama bazı yerler de bizim kadar hatta bazıları bizden daha uzun mücadele yürütmüşlerdir. Ama tarz konusunda değişiklikler vardır. Hamasın yürüttüğü şehir savaşlarının her ikisini de incelemek gerekiyor. İlkinde İsrail'in kontrolü olsa da ikincisinde tarz değiştirmişlerdir ve şehirde mücadelede ısrar etmişlerdir.

Ortadoğu'da iki temel köklü sorun vardır. Biri Kürt sorunudur diğeri de Filistin sorunudur. Aynı zamanda iki stratejik dava vardır; biri Kürt davasıdır PKK öncülüğünü yapıyor, diğeri de Filistin davasıdır, Yaser Arafat öncülüğünde önce El-Fetih sonra FKÖ örgütü öncülük etmiştir. Bu son yıllarda Hamas öne çıkmıştır. Özellikle 2000li yıllardan sonra bu böyledir. Fakat Filistin davası Yaser Arafat öncülüğünde El-Fetihle tanınmıştır. Kürt davası da Filistin davası da yirminci yüzyılda çok canlıdır, aktüeldir. 21.yüzyılda gittikçe Kürt davası öne çıkmıştır. Önderliğin öncülüğünde PKK ile Kürt davası öne geçmiştir. Filistin davası müzakerelerle, hamasın ortaya çıkmasıyla sıcaklığını kaybetmiştir. Ama gerçekte Filistin sorununa bir çözüm bulunmamıştır. Kenan toprakları Filistinliler, Araplar kadar belki daha fazla İbranilerin topraklarıdır. Filistinlileri Arap gibi ele almak doğru değildir. Filistinliler biraz karışık bir halktır; Aryen de vardır, Avrupa'dan gelenler semitikler de vardır. Aslında ağırlık olarak Aryen olan bir halktır. Araplaşmışlar fakat durumları, yapı ve sosyolojileri biraz farklıdır. Yani İbrani halkının gelip oraya yerleşme hakkı vardır. Çünkü oranın halkıdır. Babil, sonra Roma döneminde sürgün edilmişlerdir. Fakat Siyonizm zihniyetinden kaynaklı Yahudiler Filistin halkını yok ederek kendilerine yurt edinmeyi esas almışlardır. Siyonizm Turancılık gibidir yine Türklerdeki İttihat Terakki anlayışına sahip bir ideolojidir. İttihat Terakki Kürtlerin yokluğu üzerinden Türklerin varlığını ifade etmektedir, Siyonizm de aynı şeydir. Siyonizm de Yahudilere bir ülke yaratmak için Filistinlilerin yok edilişini bir politika haline getirmiştir. Zihniyette, felsefede sorun vardır. Siyonizm anlayışı Filistin çelişkisinin derinleşmesine neden olmuştur. Filistinlilere karşı büyük bir haksızlık yapılmıştır. Hem Arapların gururu hem insanlık vicdanı bu durumu kabul etmemiştir. Bizim hareketimiz de bu esas üzerinden Kürdistan'da Kürtler arasında, PKK mücadele çizgisinde Filistinlilerin yanında yer almıştır. Bundan kaynaklı 1982'de Filistinlilerle beraber savaşmış, şehit de vermiştir. PDK böyle değildir, başından şimdiye kadar tarafını

İsraillilerden yana belirlemiş, onların yanında yer almıştır. Hatta PDK MOSSAD'ın en fazla örgütlediği, yardım ettiği bir partidir. Böyle şekil almıştır. İki çizgi olarak Kürdistan'daki farkımız Filistin meselesinde bu yaklaşımdadır. Tüm Arap devletleri, devrimci hareketler, demokratlar ölçülerinde ne kadar samimiler Filistin davasına karşı yaklaşımlarında belli olmuştur. Ürdün İngilizlerin yanında yer almıştır. Filistin davasına en samimi yaklaşan Hafız Esad olmuştur. Filistin davasına samimi yaklaşımda öncülüğü yapan Suriye, Hafız Esad olmuştur. Tüm Arap devletlerinin yaklaşımı aynı olmamıştır. Mısır Cemal Abdulnasır döneminde Arapların birliği için Filistin davasını kendilerine sembol haline getirip esas mesele yapmışlardır. Bunun politika üzerinden mücadele yürütmüşlerdir. Arap devletleri de turnusol kâğıdı gibidir; Arap devletlerinin Filistin'e yaklaşımları bu durumdadır. Dünyada da genel olarak böyledir. Çünkü Filistin-İsrail meselesi mazlum-zalim meselesi gibidir. Kim mazlumun yanında kim zalimin yanında yer alıyor şeklinde belli bir çizgi açığa çıkmıştır. Kürdistan'da da somutlaşması oluşmuştur. Hareketimiz başından günümüze kadar mazlumun yanında yani Filistinlilerin yanında yer almıştır. Bu esas üzerinden İsrail'in Siyonizm politikasına karşı mücadele etmiş, savaşmış ve şehit vermiştir. PDK de Filistin meselesinde zalimlerin, İsrail'in yanında yer almış, günümüze kadar da durumu böyledir. Filistin meselesi Ortadoğululuk için bir ölçüdür. Filistin meselesine, davasına nasıl yaklaşıldığı önemli bir konu olmuştur. Devrimci çizgimizde bizi de çok etkilemiştir. Ezilenlerin hakkını koruma felsefimiz, bizim mazlumların yanında yer almamızı sağlamıştır. Önderlik şahsında partimizdeki devrimci tavır bizim için de esas ölçü olmuştur. Filistin'e yaklaşımımız özellikle 82 savaşında İsrail'in Lübnan'ı işgalinde Filistin kamplarının etrafını tutup kuşattığı zaman açığa çıkmıştır. En sonunda da Filistinlileri mecburen Lübnan'dan çıkarmışlardır. Fakat orada canı gönülden, şahadeti göze alarak Siyonizm'e karşı PKK şahsında savaşmak, PKK'yi Ortadoğu partisi haline getirmiştir. Filistinlilerin hatta tüm Arapların yanında PKK'nin yerini oluşturmuştur. PKK'ye karşı çok büyük bir inanç gelişmiştir. PKK'yi Ortadoğulu bir parti haline getirmede, PKK'ye karşı inanç oluşturmada etkili olan bir yön de Filistinlilerin hakkını savunma Siyonizm politikasına karşı mücadele etmesidir. Hem halkın gönlünde hem inancın büyümesinde büyük bir yer yapmıştır. Bunun yanında Ortadoğu'da mücadele imkanlarını açığa çıkarmıştır. Önderlikle Hafız Esad arasındaki ilişki yine Şam'da, Halep'te PKK'ye yer vermesinin bir yönü çıkarları içindir. Türk devletiyle çelişkileri olsa da esas olarak tüm Araplar arasında İsrail'e karşı Filistinlileri savunan, bu davada tarafını belirleyen Hafız Esat olmuştur. Önderlik de partimiz de Siyonizm'e karşı, İsrail'in işgal politikalarına karşı Filistin halkının yanında yer alarak net bir tavır sergilemiştir. Aynı zamanda mücadele edip bedel vermiştir. Bu yaklaşım Ortadoğu halkına PKK'yi kabul ettirmiştir. Suriye'de de durum bu şekildedir, bundan kaynaklı kapılarını bize açmışlardır. Hafız Esad da bu esas üzerinden bize yaklaşmıştır. Ortadoğu çelişkisinde siyaseti belirleyen hareket olarak yaklaşımımız Filistin davasında Filistin halkının mazlum halk olarak yaşadığı duruma karşı verdiği mücadele üzerinde etkili olmuştur. Son yıllarda sanki Erdoğan'la Türk devleti Filistin davası için savaşıyormuş gibi bir algı yaratılmıştır halbuki Türk devleti başından günümüze kadar İsrail'in yanında yer almıştır. Türk devleti de Siyonist bir devlet yapılanmasıdır. Siyonizm'le İttihat Terakki aynı şeydir. Bu son yıllarda Hamas şahsında bir yakınlaşma olmuştur. Çünkü Hamas Türkiye'ye yakın bir örgüttür. Emperyalistler tarafından oluşturulmuştur. Aynı zamanda İsrail ve Amerika'nın kendisi de hamasın oluşmasını onaylamıştır. El-Fetih hareketini tasfiye etmek için en fazla Hamas militanları gelip Türkiye'de eğitim görmüştür. Türkiye NATO devleti olduğundan kaynaklı bu rolü ona vermişlerdir. Yani aynı görüşe sahiptirler. Erdoğan'ın Filistin davasını sahiplenmesi Filistin halkı için değil Hamas içindir. Erdoğan Hamas'ın işbirlikçisidir. Hamas eliyle gittikçe El-Fetih'i zayıflatmışlardır zaten Yaser Arafat'ın ölümü de bu anlamda şüphelidir. El-Fetih hareketi Yaser Arafat'ın ölümünden sonra iyice zayıflamıştır. Mahmud

Abbas'ı hareketin başına getirirler fakat liberal biridir. Bu şekilde El-Fetih'in yerine Haması Filistin'e yerleştirmişlerdir. Hamasın tüm militanları da Türkiye'de eğitim gördüğünden kaynaklı Türkiye Hamas'ı sahipleniyor. Haması sahiplenmeyi Filistin'i sahiplenme şeklinde yansıtmaktadır. Halbuki Hamas İsrail'in kendisinin oluşturduğu bir partidir. Kürdistan'da da Amerika, NATO, Türkiye hepsi PDK çizgisini güçlendirip PKK'yi zayıflatmak istiyorlar. Rojava'da ENKS adıyla güneyde PDK adıyla kuzeyde PDK'ye yakın partilerle bunu yapmak istiyorlar. 1992'den bu yana bu böyledir, PKK'yi zayıflatmak için PDK'ye bu desteği vermişlerdir. Aynı politikayla İsrail kazanmıştır ama Kürdistan'da kazanamıyorlar çünkü PKK ideolojik, siyasi, askeri, politik, sosyal olarak güçlü bir partidir. Ama bununla bizi zorlamaktadırlar. Öyle bir düzeye getirirler ki hiçbir emekleri Rojava'da olmadığı halde müzakere yoluyla yarı yarıya Rojava'yı paylaşmak isterler. Nasıl ki güneyi YNK ile KDP kendi arasında paylaşmış aynı şeyi Rojava'da da yapmak isterler. Hamas çizgisi gibi PDK çizgisini üzerimizde farz kılarlar. PDK çizgisini hâkim kılmak için uluslararası komplo gerçekleştirilmiştir. PDK çizgisi de Türk devletinin, Amerikanın, NATO'nun çıkarına göre olan çizgidir. Bunların çıkarlarına göre Kürdistan'da kabul edilebilir bir siyaseti kendilerine benimsiyorlar. (pejirandın) PDK aynen Hamas gibi bir oluşumdur. Bu konuda da sonuçlar çıkarmamız gerekir. Önderlik de bizi uyarmıştır. PDK çizgisi yoluyla Kürt Hamas'ını oluşturmak istiyorlar. PDK zaten Kürt Haması'nın kendisidir. Öncesinde de böyledir ama özellikle 92'den sonra bize karşı daha somut savaşmaya başlamışlardır. Filistin'de de böyle yaparak Hamas'ı öne çıkarırlar, Hamas yoluyla İsrail Amerika tarafından makul-kabul edilebilir siyasi bir çizgi oluşturmuşlardır. Hamas kendini çok radikal göstermektedir, bu anlamda el kassam tugaylarını kurmuştur, bazen şiddetli savaşlar da olmaktadır ama Hamas geldikten sonra Filistin'in bağımsızlığı davası yok edilmiştir. El-Fetih'in temsil ettiği Filistin'in özgürlüğü davasını yok etmişlerdir. Birlikte yaşayabilecekleri liberal bir çizgi oluştururlar. Hatta hamasın çizgisi İsrail'in çıkarlarına göredir. İsrail Hamas'ı gerekçe ederek her yeri işgal etmiştir. Elindeki topraklarını çoğaltmıştır. Bunun yanında Gazze, Batı Şeria ve başka yerleri kuşatmaya almıştır. Günümüzde Kudüs'ü kendine başkent yapmıştır. Hamas politikalarıyla İsrail'in önünü açmaktadır. Politikasıyla, duruşuyla İsrail projelerini meşrulaştırmaktadır. Adım adım da bunun üzerinden sistemini örmüştür. Araplar da İsrail'e karşı birlik oluşturup Filistin'i sahiplenmezler, çoğunlukla NATO ve Amerikanın yanında yer alırlar. Bir iki devlet Filistinlilerin yanında yer almıştır. Fakat onlar da kendi çıkarlarına göre yaklaşmışlardır. Arap milliyetçiliğinin ruhunu ortaya çıkarmak için siyaset yapmışlardır. Filistin meselesi onlar için iyi bir motivasyon olmuştur, iyi bir argüman ya da araç olmuştur. Cemal Abdulnasır da Hafız Esad da böyle yaklaşmıştır. Arap milliyetçiliği üzerinden oynamışlardır. Bundan kaynaklı Filistin sorunu çözülmemiş, mücadelesi büyümemiş tersine gittikçe küçülmüş, daralmıştır. Filistin halkı çok mücadele etmiştir. Olanlar Filistin halkı için acılı bir durumu açığa çıkarmıştır. Şüphesiz İbranilerin de bu topraklarda yaşama hakkı vardır ama beraber yaşayabilmelidirler. Önderliğin günümüzde tüm Ortadoğu için söylediği Demokratik Konfederalizm projesi yani halkların birlikte yaşaması Filistin-İsrail için de geçerlidir. Bu proje Filistin-İbrani halkı için de olabilir, Filistin'in tüm zenginlikleri demokrasi, eşitlik, beraber yaşama üzerinden paylaşıla bilinir. Fakat yaşananlar bu şekilde değildir. Yahudiler kendilerine bir devlet kurmuştur; devletlerinin adını Filistinleri yok etme, kovma, çıkarma üzerinden İsrail koymuşlardır. Filistinliler şimdi dünyaya dağılmış durumdadır. Filistinlilerin çoğunluğu Ürdün, Suriye, Avrupa'ya gitmiş yani göçmen konumuna düşmüştür. Yahudiler Siyonizm zihniyeti mantığına bağlı İttihat Terakki gibi hareket etmişlerdir. Nasıl ki Türk devleti tüm Kürtleri düşmanı olarak görüp yok edemediğinden şimdi hepsini Avrupa'ya, diğer yerlere göç ettirerek yerlerine Türkleri, Arapları vb. getirip Kürdistan'a yerleştiriyorsa aynı yaklaşım Filistinlilere de gösterilmiştir. Türkler Kürdistan'ı Kürtlerden temizliyorlar, Yahudilerin yaptığı da aynı

politikadır. Birbirine çok benzemektedir, bundan kaynaklı çıkaracağımız dersler çoktur. Özellikle Kürt haması PDK çizgisi Filistin'de başarılı olmuştur. Hamas eliyle El-Fetih'i bitirmişlerdir.

Aslında bir boyutuyla hareket olarak biraz Filistinlilere borçlu olma durumumuz da vardır. 12 Eylül darbesinden sonra eğer Filistin kapılarını bize açmasaydı Helwe, Bekaa kampına gelip yerleşemeseydik bugünlere gelemezdik. Önderliğin arkadaşları oraya çekip eğitmesi, yine o süreçte yürüttüğü diğer çalışmalar Filistinliler yoluyla olmuştur. Filistinliler sadece bize yardım etmemiş, tüm Türkiye devrimcilerine hatta Avrupa devrimcilerine de yardım etmiştir. Bu devrim hareketlerinin hepsi Filistin'e gitmiş ve burada eğitim imkânı yakalamışlardır. El-Fetih'in açtığı zeminde tüm Ortadoğu, Kürdistan, Türkiye hareketleri eğitim görmüştür. Dolayısıyla yardımları olmuştur, imkanlarını bize açmışlardır. Bazı anlayışları, sorunları olabilir fakat imkanlarını açmışlardır. Dostluk ilişkisi boyutuyla yaklaşmışlardır. Onların yardımı sayesinde bir temel atabildik. Ortadoğu'da 12 Eylül darbesine karşı kendimizi ayakta tutabildik. Bu yön de çok önemlidir. Dolayısıyla Ortadoğu'daki varlığımızı, 12 Eylül darbesine karşı ayakta kalmamızı El-Fetih'e borçluyuz. Bunu hiç unutmamalıyız. Önderlik unutmamayı bir dostluk ilkesi olarak ele almaktadır. Bu da önemli bir konudur. Filistin şehir savaşlarıyla tanınmıştır. İntifada semboldür, belki çocukların ellerinde taşlarla İsrail tanklarına saldırmaları sembolize olmuştur fakat mesele sadece o değildir. Şehir savaşlarında gittikçe bir sistem yakalamışlardır. Barikat, hendek, suikast, sabotaj eylemleri gibi tarzda zenginlik oluşturmuşlardır. Sonra savaşın dozajı artarak fedai eylemlere dönüşmüştür. Ve sürekli Serhildan halinde olmuşlardır. Bu konuda Filistin tüm dünyada mücadele ölçüsüdür. Kendilerini epey örgütlemişlerdir. Kendi aralarında sorunları vardır, çok fazla parçalanarak örgüt oluşturmuşlardır. Bu örgütler birbirlerine karşı savaşmışlardır da bu durumu biz de Kürdistan'da yaşadık. Biz de Sterka Sor örgütüne karşı savaştık PDK ile savaşımız şimdiye kadar da bitmemiştir. Yine YNK ile savaştık. Belki şimdiye kadar siyasi partiler silahlı olarak bize karşı savaşmadılar ama kuzeyde ideolojik olarak bize karşı savaşmışlardır. Çünkü ideolojik farklılık vardır, bu partilerin bazıları işgalcilerin yanında yer almaktadır. Onların şahsında devrime karşı yok etme saldırıları öne çıkmıştır. Dolayısıyla PKK'nin kendisi halkını korumak için mücadeleye mecburdur ama sonuçta bir iç savaşa dönüşmektedir. Filistin de bu durumu yaşamıştır. El-Fetih ile Hamas arasında diğer örgütler arasında yaşanmıştır. Epey iç sorunları da var fakat Filistin halkı bu sorunlara rağmen örgütlü bir halktır. İsrail'e karşı tavır sahibidir. Silahlı ayaklanmanın içindedir. İntifada silahlı ayaklanmadır. İçinde barikat var, sivil mücadele var, taş atan çocuklarla sembolize edilmiştir ama aynı zamanda silahlı örgütlenme de vardır. Suikast da sabotaj da kullanılmıştır hatta dozajı çok yükselterek fedai eylemler geliştirilmiştir. Yani kendini örgütleyen bir halktır, silahlı olarak mücadele eden, savaşan bir halktır. Bu esas üzerinden düşmanları olan İsrail'i epey de zorlamışlardır. Gerillacılıkta da çok güçlüdürler. Ortadoğu'da gerillayı kendine esas alan tüm hareketler Filistin'e gidip eğitim almışlardır. Biz de hareket olarak gerillacılığı onlardan öğrendik. Onların kampında onların eğitimiyle arkadaşlar eğitilmiştir. Gerilla savaşında da Filistin önemli bir yerdir. Özellikle El-Fetih Filistin'e Ürdün, Lübnan üzerinden girmiştir. Sızma, baskın yapmışlardır, suikast tarzını kullanmışlardır. Yani vurgu yapmak istediğimiz şey PKK olarak gerillacılığı Filistin kamplarından öğrenmiş olmamızdır. Sonra Kürdistan'da gerillacılığı geliştirdik üzerine yeni şeyler ekledik. Gelişim kendi karakterimizde olmuştur bu farklı bir şeydir fakat başlangıç Filistin'dir. Yani Filistin gerilla savaşında da önemli bir yerdedir ve gerillacılığında da güçlü olmuştur. Özellikle El-Fetih şahsında bu böyledir. Hem bizim için hem de diğer devrimci hareketler için faydası olmuştur. Hatta IRA, ETA devrimcileri Filistin kamplarında eğitim görmüşlerdir. Yani sadece Ortadoğu için değil Avrupa devrimcileri için de önemli bir yer olmuştur. Filistin dağ gerillası savaşında da merkezi bir yerdedir. Herkes orada

eğitim görmüş, faydası olmuştur. Ve Filistin'den ülkesine gerillacılığı geçirmiştir. Aynı zamanda şehir savaşlarında da bir düzeyleri vardır. Bir sembol gibi de ele alınmışlardır, büyük bir rol de oynamışlardır. El-Fetih çizgisinde Filistin sorunu çözülebilirdi fakat Yaser Arafat öldükten sonra birbirlerine girerler, tüm Araplar haması destekleyip öne çıkarmıştır. Düşünün ki Kürdistan davası PKK çizgisinde değil de PDK çizgisinde çözüme ulaşmıştır. Ki 92'den beri bunu yapmaya çalışıyorlar. Filistin'de böyle olmuştur. El-Fetih çizgisinde sorunu çözebilirlerdi, askeri, siyasi güçleri de vardı. Devrimci ruhları da vardı. Fakat öncüde zayıflık yaşanmıştır, aynı zamanda tüm Araplar haması desteklemiştir dolayısıyla Hamas çizgisinde kazandırırlar. Son yıllarda mücadeleyi Hamas çizgisine kaydırırlar. İsrail çıkarına göre sorunu çözmeye çalışmışlardır. Hamas sanki İsrail'e karşıymış gibi kendisini göstermektedir. Erdoğan da böyle yapmaktadır. Hamas şahsında Filistin mücadelesine sahip çıkma Erdoğan'ı Araplar arasında tüm Arapların genel başkanı konumuna getirmiştir. Bir idol yapmıştır. Çok zalim bir insan olmasına rağmen sanki mazlumdur mazlumların hakkını savunmaktadır şeklinde bir imaj yaratılmıştır. Bu imaj üzerinden Erdoğan çok rantçılık yapmıştır. Sanki İsrail'e karşıdır görünüşüyle hem dünyada hem Ortadoğu'da epey rantçılık yapmıştır. Bu durumu kendisi için kullanmıştır. Halbuki gerçeklik böyle değildir, İsrail devletiyle ortak çıkarları vardır. Hem ekonomik hem siyasi olarak bu böyledir. Ortak bir çizgide yer almaktadır. Hamas şahsında bunu yapmaktadır. Hamas da hepsi için makul bir örgüttür. Daiş de çok radikal görünüyor ama en fazla Türkiye'nin işine gelmiştir. Amerika DAİŞ'i bahane ederek tüm Ortadoğu'yu işgal etmiştir. Tüm bunlar siyasettir. Bunlar üzerinden muğlak bir propaganda, politika yürütülmektedir. Maalesef Filistin için böyle olmuştur. Mücadele El-Fetih, demokrat cephe, devrimciler çizgisinde değil de Hamas çizgisinde şekil, karakter almıştır. Şimdi de böyle yürümektedir.

Filistin mücadelesinde büyük dersler vardır. Hem bizim hem Türkler için durum böyledir. Nasıl İsrail Filistin'e karşı bazı taktikler geliştirmişse onlar da bizim için geliştirmek istemiştir. Hamasın devreye konulduğu gibi bizde de bu durum gerçekleşmiştir. PKK halkın tabanında kabul görmüş bir harekettir. Kürt tabanı farklıdır. El-Fetih'te halk tabanında oturmuş bir örgüttür ama çoğunlukla dışarda varlık göstermiştir. Bizim hareketimizde her evden bir katılım, bir tutuklu vardır. Siyasette yer alanlar vardır. Böyle bir toplumun içine girmek kolay değildir. Süleyman Soylu Hüda-par'ı niye meclise kabul ettiğimiz 10 yıl sonra anlaşılacaktır dedi. Hüda-par bizim söyleyemediklerimizi kendini topluma kabul ettirmek için dile getirmektedir. Cumhuriyetin ilk dört maddesini bile tartışmaya koymaktadır. İlk dört maddeyi tartışmak cumhuriyeti tartışmaktır. Ama müsaade ediyorlar. Türkiye'de Hizbullah yine PDK bir bedel vermediklerinden kaynaklı kendilerini halka kabul ettirmek için bu şekilde taleplerde bulunarak halkı örgütlemektedirler. Devlet bilinçli bu söylemlerin önünü açmıştır. PKK biterse bunların ömrünün bir günlük olduğunu bilmektedir. Çünkü bu örgütlerin ipleri kendi ellerindedir. Ekonomileri, kurumları hepsi kendi elindedir. Devlet kendisi bu partileri örgütlemiştir. Bundan kaynaklı böyle bir sistemi devreye sokmuşlardır.

Yahudilerin ideolojik zeminleri çok güçlüdür. Kendilerine Nil ile Fırat arasını esas alırlar. Siyonizm bir tarikattır. Yahudiler için bir devlet kurmayı amaçlarlar. İlk önce bu meseleyi sultan Abdülhamit'le çözerek Selanik tarafına yerleşmek isterler. Birinci dünya savaşında İngiltere'yle anlaşırlar. Filistin İngilizlerin elindeyken de oraya yerleşirler. Orası da onların topraklarıdır, niye yerleşmişler diyemeyiz. Onların da bir ülkelerinin olma hakkı vardır, devlet fikri varsa devlet olma hakları vardır. Mesele bu değildir. Devletlerini kurduklarında Filistin realitesini görmezden gelmişlerdir. Filistinlileri kırıma uğratarak yerlerini yapmaya çalışmışlardır. Bu İttihat Terakki anlayışıdır ki onlar da Kürt kırımı üzerinden Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmak istediler. Bu bir Ulus-devlet zihniyetidir.

4- CEZAYİR DEVRİMİ

Sanayi devriminden sonra Avrupa'daki hammadde devletlere yetmemiştir. Çünkü bundan önce lonca teşkilatı, elle iş yapma durumu vardır bundan kaynaklı seri üretim çok fazla değildir. Böyle olunca her devletin hammaddesi ona yetmektedir. Sanayi devriminden sonra üretim çok fazla olduğundan kaynaklı hammadde yeterli olmamıştır. Devletler hammadde ihtiyacını karşılamak için kendilerine yer seçmişlerdir, ilk olarak ihtiyaçlarını en çok karşılayacakları yerlere göz dikmişlerdir. Fransa kendine yakın hattı tutmuştur. Fransa'nın karşısında Berberilerin ülkesi vardır. Arapların memleketi deniliyor fakat Arapların memleketi değildir. Arapların memleketi Arabistan hattıdır. Hatta bu hat Mısıra kadar da gitmiyor. Lübnan da Şam da Arapların hattı değildir, Berberilerin hattıdır. Fakat dilleri unutulmuştur. Bu hat dini fetihlerle Araplar tarafından işgal edilmiştir. Bundan sonra Arapların hattı olarak tanınmıştır. İlk başta İngiltere ile Cezayir arasındaki çelişkiler bu hat üzerinden başlamıştır. Cezayir bu yıllarda Fransa tarafından işgal edilmiştir. Fransa ilk önce Mısır'ı işgal etmiştir. İngiltere için Mısır'ın işgali stratejiktir. Çünkü Süveyş kanalı bu hattan geçmektedir. İngiltere de Hindistan üzerinde büyük bir sömürge gerçekleştirmiştir. Büyük imparatorluğunu Hindistan'a kadar götürmüştür. Bundan kaynaklı bu hattı Fransa'ya vermemiştir. Fransa İngiltere'ye göre küçük bir güçtür. Bundan kaynaklı Fransa İngiltere'nin fazla işine gelmeyen hatları ele geçirmiştir. Örneğin Fas, Cezayir gibi ülkeleri işgal etmiştir. Dünya devletleri güçlerine göre ülkeleri paylaşmışlardır. Cezayir işgali 1730'da başlamıştır. Fransa'nın Cezayir işgali 130 yıl devam etmiştir. 1962 yılında Cezayir bağımsızlığını ele geçirmiştir.

Fransa diğer yerler gibi Cezayir'e yaklaşmamıştır, çünkü Cezayir hemen Fransa'nın karşısında yer aldığından kaynaklı farklı bir politika uygulamıştır. Örneğin Fransa Vietnam'ı zamanı geldiğinde çıkma üzerinden işgal etmiştir. Ya da bir manda kurarak ekonomik kaynaklarını sömürmeye devam etmeyi esas almıştır. Ama Cezayir stratejisi farklıdır. İlki Cezayir'in kaynaklarını ele geçirmedir diğeri Akdeniz havzasını kontrol etmek istemektedir. Akdeniz havzasının bir tarafı Fransa bir tarafı da Cezayir'dir. Yani her iki tarafı birleştirip Cezayir'i de Fransızlaştırırsa Fransa toprakları her iki yönden Akdeniz havzasını kontrol etmiş olacaktır. Cezayir'i işgal ederek böyle bir sistem kurmuşlardır. Bundan kaynaklı Fransa burada kültürel soykırım da gerçekleştirmiştir. O zamanki sömürgecilik nasıldır; ülkeyi sömürgeleri haline getirmişleridir ama dillerini, kültürlerini yasaklamamışlardır. Ekonomik sistemlerini kurarak ekonomik sömürü gerçekleştirmişlerdir. İşbirlikçi olan hükümeti de o sistem üzerine bırakmışlardır. İşbirlikçinin kendisi de o kültürün içindedir. Sömürenler için gerekli olan ekonomidir. Mesela Türkiye soykırımı esas almıştır. Kara faşizm uygulamıştır. Sanayi devriminden sonraki işgal ekonomi sömürüsü üzerinedir ama Fransa'nın Cezayir'deki politikası farklı olmuştur. Dünyadaki mücadeleler hangi şekilde yapılmıştır üzerine düşünmek gerekir. Cezayir'in ilk mücadelesi dini mücadeledir. Şex Abdulkadir adında bir kişi vardır. İşgal başladığı gibi mücadeleyi başlatmıştır. 6 yıla yakın bu mücadele devam etmiştir. Kendilerine Zamella adında bir şehir kurarlar. Fakat bu şehrin özelliği nedir? Seyyar bir şehir olmasıdır. 200 bin üyesi vardır. Fransa başkente saldırdığı zaman, bu seyyar şehri kaldırıp başka bir yere götürmüşlerdir. Bu mücadele berberiler üzerinden yürütülmüştür. Sınıra, denize yakın şehirlerde yaşayanların hepsi Fransa'ya teslim olmuştur. Berberiler teslim olmamıştır. Cezayir özgürleşene kadar mücadelelerini devam ettirmişleridir. Dağda FNL adında bir teşkilat kurmuşlardır. Bu teşkilat sırtını Berberilere vererek berberi şehirlerinde kendisini örgütlemiştir. Berberiler göçmen bir halk olduğundan kaynaklı onlar için seyyar şehri sürekli taşımak kolay olmuştur. Berberi halkı dağlarda yaşayan bir halktır. Özgürdürler, sisteme teslim olmamışlardır. Arap sistemine de teslim olmamışlardır. Araplar gelip o hattı tutunca kendilerini

dağlara, çöllere vermişlerdir. Bu mücadele Cezayir için de güç olmuştur. İlk mücadele kırıldığı süreçte Fransa ikinci dünya savaşında Hitler tarafından işgal edilmiş, Paris düşmüştür. Bu durum o cephe için bir güç olmuştur. Bunun üzerine kendilerini örgütlemeye başlarlar. Fransa Vietnam'da yenildikten sonra Cezayirlilerde de Fransa'yı yenme inancı oluşmaya başlar. Çünkü o dönemde hem Vietnam hem Cezayir Fransa'nın sömürgesidir. Kelebek etkisi gibi bir yerde başlayan şey diğer yeri de etkilemektedir. Vietnam'da bu başarı yakalanınca FNL (ulusal kurtuluş cephesi) örgütü kurulur. Sırtını Berberilere verirler. Askeri yönden de ALN kurulur. Fransa bu süreçte Vietnam'daki tüm askerlerini Cezayir'e çekmiştir. Çünkü Cezayir'i bırakmaya niyeti yoktur. 800 bin askeri Cezayir işgali için görevlendirmiştir. Vietnam'dan da tecrübe almıştır. Vietnam'daki kontraları Cezayir'e getirip görevlendirmiştir. Bu hatta büyük bir güç oluşturulmuştur. Bu şekilde mücadele 1962 yılına kadar devam etmiştir ve Cezayir kazanmıştır. Ezilen bir halk olarak zaferi kazanmıştır ama bu sefer de iç savaş başlamıştır. Zaferden sonra bir sistem kurulur. Bazıları Troçki sistemini bazıları sosyalist sistemi, Rusya sistemini, bazıları da tek parti tek lider anlayışını savunmuştur. Sömürgecilerin elinde olup boşaltılan yerlerin, çiftliklerin nasıl paylaşılacağı tartışma konusu olmuştur. Tüm bunlar iç savaşın başlamasına neden olmuştur.

1980 yılında FİS (İslami selamet cephesi) kurulmuştur. FİS mücadelesi 1995 yılına kadar devam etmiştir. Cezayir toprakları dağ ve çöldür. Savaştıkları yerler de buralar olmuştur. Fransa 100 yıllık savaşında buraları ele geçirememiştir. Cezayirliler vur kaç taktiği uygulamışlardır. Vurduktan sonra ya dağa ya da çöle geri çekilmişlerdir. Kaynaklarını tahrip etme, çiftliklerini ortadan kaldırma taktikleri uygulamışlardır. Fransa diğer işgal ettiği yerlere sadece asker götürmüştür. Cezayir'de askerin yanında Fransa halkını da götürmüştür. Çiftlikler, yerleşim yerleri kurmuşlardır. Okul kurmuşlardır. İşgalciler Fransa'nın büyük bir nüfusunu buraya getirmiştir. Bundan kaynaklı çiftliklerin tahribi, kaçırılmaları, öldürülmeleri, şehirlerin sabote edilmesi, postanelere, paralara el konulması, tren yollarının tahrip edilmesi önemli eylemlerdir. Bu eylemlerden sonra çöllere, dağlara geri çekilmişlerdir. Kendilerini dağlara, çöllere, Berberilere dayamışlardır. Mücadele başarılı olduktan sonra en çok zarar gören de yine berberiler olmuştur. Berberiler Fransa'nın sistemini kabul etmedikleri gibi daha sonradan İslamcıların sistemlerini de kabul etmemişlerdir. Ordu adına kurulan sistemi de kabul etmemişlerdir. Çünkü özgür bir halktır. Buna karşı bir mücadele yürütmüşlerdir. Mücadelenin en güçlü temeli, dayanağı berberilerdir ama mücadeleden sonra en çok zarar görenler de berberilerdir. İnsanın beyninde mücadele fikri varsa en büyük teknik insanın kendisidir, Önderlik bunu ifade ediyor. Tekniği yenecek olan ki teknik de insanlar tarafından yapılmıştır insandır. Var olan koşullara göre insanlar mücadele yöntemlerini oluşturmuşlardır. Bunun üzerinden kendilerini örgütlemişlerdir. En güçlü devlet bile ne kadar güçlü bir teknik oluşturmuşsa da mecburen yine insana dayanmak zorundadır. Güçleri kendi öz kaynaklarıdır.

Verdikleri mücadelede kendilerini ulaştırabilecekleri bir hatları da yoktur. Sistemleri ideolojik değildir. Amaçları Fransa'yı ortadan kaldırmaktır. İslamiyet'ten güç almışlardır. Kültürlerini korumak için İslamiyet'i öne çıkarmışlardır. FİS halkı örgütlemek için bazı şeyleri açığa çıkarmıştır. Örneğin sokakta sivil Cuma namazları kıldırmıştır. Bir ara bizde bunu yaptık. Özgür camiler kurmuşlardır, bunun yanında da devletin camileri vardır. Fransa Cezayir'den çıkmış olabilir ama ardında bir kültür bırakmıştır. Fransa'nın destekçileri çok fazladır. Sanki ilk dilleri de Fransızcadır, yani en fazla bu dil kullanılmaktadır.

Bunların hepsi bizim için önemlidir. Emperyalizme, işgale karşı kurtuluş savaşı tarihinde, hepsi kazanmışlardır. Kuzey Afrika ülkeleri-Doğu Akdeniz ülkeleri 19. yüzyılda işgal edilmişlerdir. İngiltere Mısır'ı işgal etmiştir, daha sonra Libya'yı işgal etmiştir. Emperyalizme, işgale karşı amansız bir savaş yürütülmüştür. Tarihlerini araştırıp bilmeliyiz tüm bu direnişler bizi

ilgilendirmektedir. Emperyalizme, işgale karşı oluşan özgürlük tarihi bizi ilgilendirmektedir, çünkü bizde özgürlük mücadelesi yürütüyoruz. Nasıl örgütlendiler, nasıl başardılar hepsi bizi ilgilendirmektedir. Hafızamız, başarı ruhumuz oluyorlar. Kuzey Afrika ülkelerinin mücadelesi Kürdistan'dan uzak değildir. Ve mücadelelerinde de tali durumda olmamışlardır. Cezayir'in başarısı tüm dünyayı etkilemiştir. Büyük bir gündem oluşturmuştur. Fransa'nın yürüttüğü işgal de az değildir. Fransa Cezayir'i Fransa yapmak istemiştir. Sadece işgal etmek, ekonomik sömürü haline getirmek, manda gibi kendine bağlamak istememiştir. Cezayir'i Fransa yapma esası üzerinden işgal etmiştir. Bunları gerçekleştirmek için de Fransa Cezayir'de çok büyük katliamlar gerçekleştirmiştir. Binlerce kişiyi öldürüp katletmiş, işkencelerden geçirmiştir. Fransa Cezayir'de sistematik bir şekilde soykırım yürütmüştür. Sonuçta Cezayir halkı çok büyük bir zülüm altında yaşamıştır. Yine de yüz yıl savaşıp başarmışlardır. Başarıları da tüm dünyayı, ezilen halkları, kurtuluşları için mücadele eden halkları etkilemiştir ve bizim üzerimizde de çok etkili olmuştur. İlk süreçlerde arkadaşlar şiir ve yazılarında Cezayir'den çok bahsetmişlerdir. Dediğimiz gibi tüm dünyayı etkilemiştir. Doğu Akdeniz ülkelerinin toprakları çok büyüktür. Deniz ticareti ve tarıma uygundur. Petrol ve farklı yer altı maddeleri vardır. Zenginlikleri fazla olan ülkelerdir, bundan kaynaklı da emperyalizm için stratejik yerlerdir. Bundan dolayı da işgal edip sömürüleri haline getirmişlerdir ama bu ülkeler tek tek kendilerini özgürleştirmişlerdir. Libya'da Ömer muhtarın verdiği mücadele vardır, Mısır da böyledir Cezayir'de bunlardan biridir. Hem çöl savaşlarında hem de şehir savaşlarında gelişkindirler. Savaşlarında baskın, pusu, saldırı, bir kereden girip şehri basma, sabotajlama önde olmuştur. Fransa yaşama elverişli yerleri işgal edip Fransızları yerleştirmiştir. Onlarda mecburen çöllere çekilmişlerdir. Seyyar başkent yaparak savaşa bağlı olarak sürekli yer değiştirmişlerdir. Bu şekilde yıllarca savaşmışlardır; hem çöl savaşlarında atlarla, sabotaj, pusulama, ani baskınlarla savaşmış hem de şehirde sabotaj, suikastla, Serhildanla savaşmışlardır. Yahudilerdeki gettoların benzerini Fransızlar Cezayirlilere yapmışlardır. Cezayir topraklarını Cezayirlilere cehennem etmişlerdir, Cezayirliler her yere girememiştir. Bir yerden başka bir yere geçmek, alışveriş tüm bunlar sert kurallara tabii tutulmuştur. Fransa Cezayirlilere karşı çok yoğun bir şekilde işkence, ölüm, katliam uygulamıştır. Fransa şimdi kendini demokrat göstermektedir ama bunun arkasında kanlı, faşist bir tarih vardır. Fransa'nın gerçek yüzü Cezayir'de ortaya çıkmıştır. Cezayirliler işgale, emperyalizme karşı özgürlük mücadelesi yürütmüştür. Aralarında Marksistler de İslamcılar da vardır ama çoğunlukla Maksistdirler. Sömürgeciliği çok iyi çözümleyip analiz etmişlerdir. Bu konuda entelektüelliği açığa çıkarmışlardır. Sömürgecilik hangi politikalarla yürütülmektedir? Bir ülkede işgalci kimdir, nasıldır yine işgal edilen kimdir, kimliği nasıldır? Sorularıyla kişide sorgulamayı açığa çıkarmışlardır. Biz nasıl kürtlüğümüzden utandık, kaçtık? Kürt dilini, değerlerini neden küçük gördük? Türkçeyi daha iyi konuşmak için Türk gibi ya da Arap, fars gibi görünmek için gerçekliğimizden uzaklaştık. Bu nasıl bir psikolojidir, karakterdir, işgalciler bunu adım adım işgal ettiği ülkelerde nasıl oluşturmaktadır? Bunların hepsini Cezayirlilerin kitaplarından öğrendik. Bunların hepsi esas materyallerimiz olmuştur. Biz de Kürdistan'da nasıl asimile edildik, işgal edildik, kimliğimizden uzaklaştırıldık, Türk-Arap-fars olduk, bu nasıl bir ruh halidir, psikolojidir, karakterdir? Bunların çözümlemesini de Cezayirli devrimci insanların entelektüel çalışmalarına borçluyuz. Cezayirliler 100 yıllık Fransa işgalinde bu çözümlemeleri iyi geliştirmişlerdir. Kitaplar yazıp dünyaya dağıttılar. Bu tüm dünyayı çok etkilemiştir. Partinin ilk dönmelerinde biz de bu kitapları çok okuyorduk. Bu kitapların sayesinde kürtlüğümüzle, gerçekliğimizle yüzleşiyorduk, bu bizde oturtulan asimilasyonun durumuyla yüzleşme, bunları çözümleme, aşma isteği oluşmuştur. Tekrar Kürt gerçekliğimizle barış yapmışızdır. Bu çalışmaların hepsi nasıl ortaya çıkmıştır? Cezayir hem savaşmış, politika yürütmüş hem de entelektüel, ideolojik, sosyolojik çalışmalar yürütmüştür. Çünkü Fransa

Cezayir'de hem katliam gerçekleştirmiştir hem de onları Fransız yapmaya çalışmıştır. Dolayısıyla kültürlerini karalamış, küçük düşürmüşlerdir. Kendi dillerinden uzaklaşıp Fransız olmaları için Fransız edebiyatını, dilini, kültürünü, yemeklerini, elbiselerini modernitesini esas almaları istenmiştir. Bunlar gün gün nasıl geliştirilmiştir hepsini Cezayir devrimcileri çözümlemiştir. Hem kendi ülke gerçekliğinde bunu çözümlemiş hem de bu çözümlemeleri kitaplaştırıp fikir haline getirerek entelektüel, devrimci çalışma olarak dünyaya duyurmuş, dağıtmıştır. Hem savaş yönünden hem entelektüel çalışma yönünden işgalcilere, emperyalistlere karşı savaşta Cezayir önemli bir rol oynamıştır. Ve savaşı kazanmıştır. Kazandıktan sonra sosyalizm fikri ne kadar hâkim olmuştur bu farklı bir konudur. Dünyaya işgale karşı savaşta başarı mirasını bırakmışlardır hem de işgali çözümleyerek ideolojik, entelektüel bir miras bırakmışlardır. Bu mirasın diğer devrimler için faydası çok olmuştur. Cezayir'de zindanlarda çok büyük işkence ve katliamlar yapmışlardır. Bunu yapmalarını normal görme, bir görev olarak ele alma vardır. İşkence yapanlardan vicdanlarının rahat olduğunu söyleyenler vardır. Bir devlet bir ülkeyi işgal ettiğinde her şeyi yapmayı kendine hak görmektedir. Cezayir'de de Fransa bunu yapmıştır. Kendisine ait olan bir ülke değildir oranın halkı değildir ama o ülkeyi kendi ülkesi gibi ele alma, kendi gerçekliğine göre sistem kurma vardır. Cezayir'deki Fransızlar çok zengin yaşarken Cezayir halkının çoğunluğu da çöllerde çok fakir bir halde yaşamıştır. Zindanlardaki işkenceyi sadece savaşanlara karşı değil mücadeleye yardım edenlere, halka karşı da yapmışlardır. Sistematik bir şekilde bu yürütülmüştür. Cezayirli militanlar da hem çöl hem de şehirde kendilerini halk gibi göstermede başarılı olmuşlardır. Şehirlerde sokak savaşları da yürütmüşlerdir. Bunun yanında şehirlere giriş çıkışlar kontrol altında olduğundan kaynaklı kadınlar ajan olarak kullanılmış, onlarda bazı çalışmaların içinde yer almıştır. İşgale karşı zindanlarda da halk da içinde olmak üzere sonuna kadar direnme açığa çıkmıştır. Halka, kadınlara çok büyük işkenceler yapılmıştır, kadınlar tecavüz edilmiştir. Cezayir halkına karşı onurlarını kırmak, kültürlerini ortadan kaldırmak için her türlü şeyi yapmışlardır.
Dünya deneyimlerini kaç gündür görmekteyiz. Ortak birçok yön olsa da Ortadoğu'daki mücadelede farklılıklar vardır. Hem işgalciye karşı hem de işbirlikçi yerel devlete karşı bir savaş durumu vardır. İşgalciler demokrasi, barış adına gelmişlerdir. Ortadoğu'yu cahil, geri, hiçbir şey bilmeyen bir yer olarak görüyorlar. Bundan kaynaklı her şeyi yapabileceklerini sanıyorlar. Bu toprakları kendi hakları olarak görüyorlar. Bu yöntemle her şekilde Ortadoğu'ya girmektedirler. Sonuna kadar da işgali yürütmektedirler.
O dönem Ortadoğu'nun bir kısmını Fransa, bir kısmını İngiltere ya da diğer ülkeler işgal etmiştir. Şimdi de bunu ABD yapmaktadır. Buna karşı hep mücadele olmuştur. Ortadoğu'da direnme kültür haline gelmiştir. Baskılara, saldırılara rağmen, fakir bırakılıp tüm zenginliklerine el konulmuş olmasına rağmen hep direnmişlerdir ve kazanmışlardır. Avrupa tüm zenginliklerini Ortadoğu'dan götürmektedir. Bu kadar zengin ülkelerde fakir bırakılma da bir çelişkidir. Bu da Ortadoğu'da yürütülen bir politikadır. Cezayir bu konularda bir örnektir kendimize esas alabiliriz. Ortadoğu'da Türkiye uluslararası devletler tarafından kukla devleti olarak oluşturulmuştur. Ortadoğu'da Türkiye'nin hakimiyetiyle sistemlerini yürütmek istiyorlar. Bundan kaynaklı bizim Türkiye'ye karşı savaşımız ulusal güçlere karşıdır. Bize dayatılan ya da şimdi ona karşı savaştığımız şeyin aynısı tüm Ortadoğu halklarına karşı gösterilmiştir. Onlar da işkencelerden geçmiş zindanlarda kalmışlardır. Yine halk üzerinde büyük katliamlar gerçekleştirmiş, ajanlaştırmayı geliştirmişlerdir. Bizdeki korucular gibi çölü iyi tanıyanları çöle hakimiyet kurmak için yanlarına alarak bunların öncülüğüyle devrimcilerin üzerine gitmişlerdir. Karşıdaki güç ne kadar büyük olsa da bunlara karşı mücadelede, direnmede ısrar edilirse sonuç alınmaktadır. Cezayir de bu örneklerden biridir.

E- BALKANLARDA YAŞANAN DEVRİMLER

1- BULGARİSTAN

Bulgaristan tarihinde Eylül 1923 yılı ayaklanması önemli bir yer tutmaktadır. Daha sonra gelişecek olan silahlı mücadele bu dönemdeki ayaklanmadan tecrübe ve ders alarak mücadelesini geliştirmiştir.

Öncelikle 1923 eylülünü hazırlayan koşullara bakmak gerekmektedir. 1920li yıllar dünyada sosyalist etkinin doruğa ulaştığı dönemlerden biridir. Hem sosyalizm rüzgarının etkisi her yerde vardır ve Avrupa'da proletarya öne çıkmıştır hem de faşizmin ilk kıpırdanışlarının ortaya çıkmaya başladığı bir dönemdir.

1921 yılında Bulgaristan'da demokrat bir parti olan BHÇB (Bulgaristan Halk Çiftçi Birliği) iktidardadır. Daha çok küçük ve orta köylülüğün partisi konumundadır. Ülkedeki ikinci büyük parti de bünyesinde işçileri, zanaatçıları, gençliği ve öğrencileri barındıran BKP idi. BKP işçi sınıfının komünist partisidir. Buna karşılık iktidara gelmek isteyen burjuvazi sınıfı vardır fakat güçlü değillerdir. Bu kesim yani burjuvazi diğer iki partiye karşı güçlerini birleştirir. Aynı zamanda Makedonyalı faşist ve ordu içindeki gericilerden de destek alırlar. Burjuvazi güçlerini birleştirirken karşı taraf da böyle bir durum yaşanmamıştır. Fakat BKP burjuvazinin hükümet darbesi hazırlığında olduğunu fark eder ve buna göre hazırlıklara başlar. Kitleler arasında faaliyetler yürüterek bu konuda halkı bilinçlendirir, üyelerini silahlandırır ve ordu içinde devrimci hücreler kurarak burjuvazinin saldırılarına karşı kendini hazırlar. BKP'nin hedefi işçi-köylü demokratik iktidarı oluşturmaktır. Daha doğrusu işçi-köylü demokratik iktidarı proletarya iktidarına ulaşmada bir basamak olarak ele almıştır. Bu görüşe sahip olmasına rağmen BHÇB'nin köylüler üzerindeki rolünü göz ardı etmiş ve ortaklaşmayı düşünmemiştir. BHÇB de köylülerin silahlanmasına karşı çıkmıştır. Yani Bulgaristan'daki iki büyük devrimci güç burjuvazinin güçlerini birleştirdiği ve hükümet darbesine hazırlandığı bir sırada birleşik bir mücadeleyi, mücadele birliğini yanlış politikalar sonucunda yaşama geçirememiştir.

Burjuvazi ilk darbe girişiminde başarısız olur. Bunun üzerine burjuvazi 1922 yılında ikinci darbe hazırlıklarına başlar. Fakat bu girişimi de boşa çıkarılır. Ama devrimciler için tehlike bitmemiştir fakat her iki parti de bu gerçekliği görmemiştir. Birleşmeleri gereken yerde birbirlerine karşı mücadeleye başlarlar. BHÇB BKP'ye karşı mücadele edip kırsal alanda kendini örgütlemeye başlayan BKP'yi kırsal alanda etkisizleştirmeye çalışır. BKP de BHÇB'yi burjuvaziyle aynı çizgide görüp ona göre yaklaşımını belirler. Bu şekilde burjuvaziye de darbe için gerekli koşulları sunmuş olurlar. Her iki parti birbiriyle mücadele ederken burjuvazi de boş durmamış hükümet darbesine kendisini hazırlamıştır. Her şeye rağmen 1923 seçimlerinde BHÇB birinci parti BKP ikinci parti olarak seçilir. Burjuvazi ise hezimete uğrar. Burjuvazi her şeye rağmen iktidardan vazgeçmez darbe girişimlerini hızlandırır ve zorla iktidara gelmeyi önüne koyar. Burjuvazi 8 haziranı 9 hazirana bağlayan gece Makedonyalı aşırı milliyetçi ve ordudaki gerici subayların desteğiyle amacını hayata geçirir. Sofya'daki devlet dairelerini ele geçirip ciddi bir direnişle karşılaşmadan Sofya'da iktidarını ilan eder. Halk bu durumu kabul etmez ve darbecilere karşı ülkenin birçok yerinde hükümet darbesine, burjuvaziye karşı kitleler sokağa çıkarak ayaklanırlar. 11 haziranda başlayan ayaklanmaya binden fazla çiftçi ve proleter katılır. Çiftçiler ve komünistler arasında hareket birliği kurulur. Halkın her yerde ayaklanıp şehirleri ele geçirdiği böyle bir süreçte BKP tarafsız kalma kararı alarak savaşı durdurur. Bu karardan sonra ülkenin her yerinde ayaklanmacılar yenilgiye uğramaya başlar ve ardı sıra katliamlar gerçekleşir. İşçi ve köylüler adına hareket eden iki parti devrim ortamından yararlanamamış ve sokağa çıkan binlerce kişinin desteğini örgütleyip devrime kanalize edememiştir. Tersine bu

ortamı ortadan kaldıracak adımlar atılmış ve halk katliamlarla yüz yüze bırakılmıştır. Bu durumdan zayıf olan burjuvazi yararlanarak iktidara gelmiştir. Ve birçok yerde tutuklamalara, baskılara başlar.
BKP daha sonra bu durumdan ders çıkararak Eylül ayaklanmasına hazırlık yapar ve bunun da ancak silahlı olması gerektiğini savunur. BHÇB ile de görüşerek ortak bir şekilde hazırlıklara başlarlar. Ayaklanma komiteleri kurulur. Burjuvazi bu yönlü hazırlıkların olduğunu duyunca karşı saldırı için hazırlığa başlar. 12 eylülde tutuklamalara başlar. Yaklaşık 2 bin kişi tutuklanır. BKP'nin Parti kulüpleri, örgütleri kapatılır. Parti ve sendika yayınları durdurulur ve yasaklanır. Partinin merkez komitesine darbe indirmek ister fakat başarılı olmamıştır. Her yerde aynı sahneyi görmekteyiz. Kendisini tehlikede gören iktidarlar her yerde aynı yönteme başvurmaktadır. Baskı, tutuklama, yasaklar ve kapatmalar şeklinde açığa çıkmaktadır.
Tutuklamalardan sonra Sofya'da siyasi grev başlar. 22 eylülü 23'e bağlayan gecede ayaklanmanın başlaması kararı alınır. Bu karara rağmen bazı noktalarda ayaklanma erken başlar. Bazı köylerde 13 eylülde ayaklanmalar başlamış olur. Bu şekilde birçok köy ve ilçede ayaklanmalar olur ve ele geçirilir. Köy ve ilçelerde ayaklanmalar olup ele geçirilse de başta Sofya olmak üzere merkez şehirlerde büyük hazırlıklar olmasına rağmen ayaklanma gerçekleşmemiştir. Bu da ayaklanmanın etkisini zamanla azaltıp diğer yerdeki ayaklanmacıların zor durumda kalmasına neden olmuştur. Bundan kaynaklı burjuvazi büyük merkezlerde istediğini yapabilmiş ve güçlerini toplayarak rahatlıkla ayaklanmacıların üzerine yürüyebilmiştir. Güçlerini istediği yerden istediği yere aktarabiliyor, manevra yapabiliyordu. Bu şekilde ayaklanma başarısızlıkla sonuçlanır. Ayaklanma dağınık olduğundan ve her yere dağılamadığından başarısız olmuştur. Aynı zaman da bu durum saldırıdan ziyade savunmacı pozisyona geçmesine neden olmuştur. Bunların yanında sağlam bir ayaklanma önderliği kurulamamış, propaganda ve ajitasyon yetersiz kalmıştır. Milis faaliyetinin zayıf kalmış olması, aydınların örgütlenmemiş olması da başarısızlığın nedenleri arasındadır. BKP içinde bu durumdan kaynaklı karşı çıkanlar aslında tasfiyeci çizgiye kayanlar olmuştur. Bu durumdan dersler çıkarıp daha güçlü mücadeleye hazırlanmak yerine yapılanların gereksizliğinden dem vurulmuş ve parti suçlanmıştır. Ama bir kesim de doğru analizini yapıp dersler çıkararak mücadeleyi 9 Eylül 1944 tarihinde başarıya ulaştırırlar.
1923 eylül ayaklanmasından sonra 1941-44 yılları da devrimci deneyim açısından önemli yıllardır. Bu yıllar Eylül 1944 ayaklanmasına giden yıllar olmuştur. 1 Eylül 1939 yılında faşist hitler ordusunun Polonya'ya saldırmasıyla ikinci dünya savaşı başlar. Savaş emperyalistler arasındaki çelişkilerden kaynaklı meydana gelir. Bulgaristan'daki BİP Bulgaristan İşçi Partisi Sovyetlere karşı olacak bir savaşta balkanlar bloğunun sovyetler birliğinin yanında yer alması gerektiğini savunur. Bulgaristan'daki işçi partisi Sovyet yanlısı bir partidir ve onun izinden yürümektedir. Aynı zamanda Sovyet'e bağımlı hale de gelmiştir diyebiliriz. Bulgaristan'daki burjuvazi güç ise emperyalistlerin yanında yer almanın doğru olduğuna inanmıştır. Bütün hazırlığını da emperyalizm ve faşizm yanlısı politikalarına uygun olarak yerine getirmiştir. Buna karşılık BİP sanayi ve tarım işçilerini, geniş halk yığınlarını harekete geçirmiş, bütün kapitalist merkezlerde binlerce kişinin katıldığı gösteriler ve grevler örgütlemiştir. Gösteriler çok arttığından kaynaklı gösteri ve grevler yasaklanır bunlara katılanlara 8 yıla varan cezalar verilmeye başlanır. Her şeye rağmen burjuvazinin karşısında her zaman güçlü bir direniş açığa çıkmıştır bu da burjuvazinin alman emperyalizmi yanlısı politikalarını hayata geçirmesine engel olmuştur. Bu dönemde 1934 yılından beri diplomatik ilişkiler sürdürdüğü sovyetler birliği dostluk ve yardım paktı önerisinde bulunur. Bulgar hükümeti 1940 sonları 1941 başlarında gelen bu öneriyi hemen reddetme kararı alır. Ama halkın tepkisinden çekindiğinden kamuoyundan gizlemeye çalışır. Fakat BİP her yerde sovyetler birliğinin yaptığı öneriyi

açıklayan ve kamuoyuna bu öneriyi desteklemeye çağıran bildiriler dağıtır. İlk eylemler kısa sürede birçok semti ve bölgeyi etkisi altına almaya başlar. Fabrikalarda, meclis meydanlarında, köylerde gerçekleştirilen eylemler polisin onca tutuklama ve saldırılarına rağmen artmış, Bulgar hükümetini ve burjuvazisini zor durumda bırakmıştır. BİP'in bu bildirilerine birçok kesimden destek gelir özellikle işçi gençliği, üniversite gençliği destek vererek eylemler gerçekleştirir. Her yerde çok yoğun tutuklamalar olduğundan birçok sendika üyesi işçi illegal çalışmalara geçmek zorunda kalır.

1 Mart 1941'de Bulgar hükümeti Bulgaristan'ı faşist bloka katan üçler paktını açık olarak imzalar. Almanya müttefik adı altında Bulgaristan'a girer ve birçok yere askerlerini yerleştirir. Alman askerleri Bulgar askerlerinin elbiselerini giyerler. Elektrik, demiryolu, rafineri ve ulaşımın birçok merkezine el koyan alman askerleri herhangi bir anti-faşist eyleme karşı hazırlık yapıp daha baştan ülkeyi içten fethetmişlerdir. Tüm bunlar olurken Bulgar hükümeti ve burjuvazisi imzalanan anlaşmanın barışa ve sovyetler birliğinin çıkarlarına ters düşmediği yönünde halkı ikna etmeye aslında yanıltmaya çalışmıştır. Fakat BİP'in anlaşmanın özünü açığa vuran açıklamaları bu durumu engellemiştir. BİP bir yandan faşizme karşı silahlı bir mücadelenin başlamasının erken olduğunu düşünürken diğer yandan da hazırlıklarını yapmıştır. Erken bulmasının sebebi hala halkın bir kesiminde hatta işçiler arasında bile şovenizmin etkilerinin bulunuyor olmasıydı. Yine Bulgaristan Romanya ve Macaristan'da olduğu gibi askeri savaş olmadan alman faşizminin işgaline uğramıştı. Halk hala tam olarak savaşın gerçekliğiyle yüzleşmemişti. Hükümet halkta şoven duyguları ayaklandırmaya çalışıyordu. Fakat tüm bunlara rağmen halkın büyük bir çoğunluğu bu faşist propagandanın etkisine girmemiştir. Her yerde; köylerde, şehirlerde, okullarda hatta ordu içinde işgalci alman ordularına karşı tepkiler yükselmeye başlar.

BİP hitlerin faşist anlayışını diğer balkan ülkelerinde uyguladığı politikaları açığa vurmuştur. Bildiriler dağıtarak halka duyurmaya çalışmıştır. Buradaki halka yardım için çalışmalar yürütmüştür. İşçi gençler birliği RMS'de bu çalışmada aktif yer almıştır. Grev ve gösterilerin yanında işçiler arasında sabotaj eylemleri de gelişmiştir.

BİP'in 1941'in başlarında faşist hitler egemenliğinin ve Bulgar monarşist-faşist diktatörlüğünün gerçek hedef ve amaçlarını açıklama yolundaki örgütleyici ve açıklayıcı çalışmaları, kitlelerin faşizme karşı ideolojik ve siyasal olarak aydınlanmasına yol açmış ve anti-faşist mücadelenin niteliksel bir sıçrama gerektirdiği duruma hazırlık çalışması olmuştur.

Bulgaristan'daki anti-faşist mücadelede silahlı savaşa geçiş 22 Haziran 1941'de faşist hitler ordusunun sovyetler birliğine saldırmasıyla başlar. Bu saldırıdan sonra BİP merkez komitesi bir oturum düzenler. Bu oturumda askeri komisyonun oluşturulması kararı alınır. Silahlı savaşımın partizan hareketi olarak örgütlenmesine karar verilir. Geçmişinden de dersler çıkararak kendini hazırlayıp planlamalar çıkarmıştır. Bütün askeri taktik ve stratejilerini, örgütlemesini buna dayanarak belirlemiştir. Bundan kaynaklı ilk önce savaşı yeri geldiğinde silahlı halk ayaklanmasını tek merkezden yönetecek merkezi bir örgüt kurar. Buna göre örgütlemelerini yenileyerek her il komitesine askeri il komisyonlarını kurma görevi verilmiştir. Görevleri bulundukları illerde silahlı mücadeleyi örgütlemek ve yönetmek, ordu içinde illegal faaliyet yürütmek, silah temin etmek gibi birçok şeyi içermiştir. Bu çalışma tüm detaylar dikkate alınarak planlanmış kim nerde ne yapacak kimin kimi denetleyeceği her şey en ince ayrıntısına kadar belirlenmiştir. Silahlı savaş içinde silahlı birlikler ve müfrezeler oluşturulur, sabotaj eylemleri için de savaş grupları oluşturulur. Parti, emekçiler arasında sabotaj eylemlerinin yükseltilmesi, ordu içinde illegal örgütleme ve propaganda faaliyetlerinin yürütülmesi, örgütün tüm ajitasyon ve propaganda faaliyetlerine ağırlık verilmesi, tüm anti-faşist güçlerin tek bir cephede birleştirilmesi gerektiğini savunur.

Bulgaristan işçi partisi BİP silahlı mücadeleye karar verip ve silahlı mücadelenin nasıl yürütüleceğine dair hedeflerini de belirledikten kısa bir süre sonra yani üç haftalık bir sürede tüm hazırlıklarını tamamlar. Çok çabuk bir şekilde kendilerini savaş partisine dönüştürürler ve örgütlerler. Silahlı mücadele yürütme kararını almasındaki amaç Bulgaristan'ın Hitlerci işgalden ve monarşist-faşist diktatörlükten kurtarmak, halk demokrasili bir iktidar kurmak ve enternasyonal birliği oluşturmaktır.

Sosyalizm için mücadele etmeyi ve geniş halk kitlelerini içine alacak büyük bir savaşıma dönüştürmeyi hedeflemişlerdir. Artık BİP savaşı yeni örgüt ve mücadele araçlarıyla yürütmüştür. Zengin yöntemler geliştirirler, silahlı mücadeleye başladıktan bir yıl sonra vatan cephesi komitelerini oluştururlar.

Sabotaj grupları üç veya beş kişiden oluşacak şekilde oluşturulur ve aktif bir şekilde silahlı mücadele yürütürler. Bu gruplar köy ve kentlerde kurulur ve bu gruplara silahlı savaşımda deneyim sahibi sınanmış militanları alırlar. Başlıca görevleri; faşist güçlere ve onlarla ittifakta bulunan Bulgar askeri güçlerine darbeler indirmek, parti toplantılarının ve yöneticilerinin güvenliğini sağlamak, faşist işgalcilere ayrılan erzak depolarını imha etmek ve silah elde etmektir. 1941 ortalarında başlayan eylemlerde alman kurmaylarına ait komutanlık binalarının, kışlalarının ve depoların istihbaratlarının toplanıp kundaklanması, demiryolu hatlarının, trenlerin, vagonların havaya uçurulması, telefon ve her türlü haberleşme araçlarının kesilmesi, karakolların basılıp silahların ele geçirilmesi gibi birçok eylem savaş ve sabotaj gruplarınca düzenlenir. Ayrıca komünistlere karşı savaşan faşistler cezalandırılır, otomobillere bomba konulur, toplama kamplarında bulunan anti-faşistleri kaçırma girişimleri düzenlenir. Özellikle yoksul köylülerin desteğiyle almanlar için ayrılan ürünler ateşe verilir, harman makineleri ve değirmenler bozulup işlevsiz hale getirilir. Sayısız eylem düzenleyen partinin savaş ve sabotaj gruplarını işçi gençler birliği RMS'nin kentlerde ve kırlarda oluşturduğu savaş ve sabotaj grupları da büyük çaplı eylemleriyle desteklerler. 1941 ortalarından 1942 sonuna kadar polisin resmi kayıtlarına beş yüzden fazla eylem geçmiş olur.

Eylemler daha çok ulaştırma ve endüstri işletmelerinde yoğunlaştırılır. Bu eylemlere yoksul ve emekçi kesimler de katkıda bulunur. Çalışmaz duruma getirilen makinalar ve fabrikalar, bozuk ve hatalı üretilen ürünler Bulgaristan ekonomisine zarar verecek boyutlara ulaşır. Bunların yanında yoğun bir şekilde işçilerin grevleri gerçekleştirilir.

Bulgaristan'da silahlı mücadelenin başlamasından sonra en ağır basan güç partizan hareketidir. Bu hareket 24 Nisan 1941'de BİP MK Politbüro oturumundan hemen sonra başlatılır. Kısa zamanda ülkenin her yerinde oluşturulmaya başlanan bu illegal silahlı grupların birçok üyesi bulunmaktadır ve birçok il, ilçe ve köylerde oluşturulan bu gruplar 1943 sonrası kurulacak olan partizan birliklerinin temelini oluştururlar. Askeri faaliyetleriyle varlığını duyurmaya başlayan partizan birlikleri emekçilere cesaret verir, onları harekete geçirir. Aynı zamanda bu oluşum halkın silahlı savaşımının yolunu açar.

Yurtdışında sürgünde bulunanlar da savaşmak için ülkeye dönerler ve bu savaş gücünün artmasına vesile olur.

Karakol basma, silah ele geçirme, faşistleri cezalandırma, sabotaj eylemleri düzenleme gibi pek çok eylem gerçekleştiren partizan grupları aldığı pek çok yenilgiye, kadroların öldürülmesi veya yakalanmasına rağmen güçlenmeye devam etmiştir. Silahlı savaşım tecrübesini geliştiren BİP, illegaliteye daha fazla ağırlık verir, hareketin sürekliliğini sağlayıcı önlemler alır. Yoksul ve emekçi kitlelerle olan bağlarını güçlendirmeyi ihmal etmeyen parti, yok olan her partizan grubunun yerine yeni bir partizan grubu oluşturabilmiş, öldürülen ya da tutuklanan her savaşçının yeri hemen doldurulmuştur. Ancak partizan hareketi silahlı mücadelede birçok başarılar elde etmesine rağmen 1942 yılı sonuna kadar silahlı mücadelede temel bir biçim

olarak öne çıkmamıştır. Kadro sayıları partizan birliklerine göre daha azdır. Savaş ve sabotaj gruplarının eylemlerinin sayısı daha fazladır. Fakat partizan hareketi sayıca durmadan artar ve gittikçe aktifleşir. Savaşta tecrübe elde ederek halkın güvenini kazanır. Aynı zamanda alman ordusunun birçok yerde bozguna uğratılması halkta moral yaratır. Bulgar halkı BİP'in yaptığı çağrılar üzerine onun öncülüğü altında partizan hareketine katılır, büyük fedakârlıklarda bulunarak kahramanca savaşmaya başlamıştır.

BİP silahlı mücadele yürütmenin yanı sıra faşizmin başlıca silahlı gücü olan orduyu etkisiz hale getirmek, özellikle tabanında yer alan emekçi kesimden gelmiş olan askerleri devrimcilerin saflarına çekmek için çalışmalar yürütür. İlk başta illegal bir şekilde örgütlenir ve propaganda çalışmaları yürütür. Yürüttüğü propaganda ile Bulgar askerlerine, Bulgar burjuvazisinin ve devletinin şoven politikalarını anlatır, yürütülen savaşın emperyalist-kapitalist ve faşist yüzünü açıklar, böylesi bir savaşıma katılmakla ezilen kitlelerin sömürü, sefaletten ve esaretten kurtulma mücadelelerine ihanet etmiş olacakları anlatılır. Yapılan propagandanın pek çok asker üzerinde olumlu etkisi olur ve çoğu savaşa hazır olduğunu çeşitli yollarla dile getirirler.

Ordu içinde üçer kişilik illegal birlikler oluşturulur. Bu çalışmaların örgütlenmesine BİP ve RMS öncülük eder. Ordu içinde komünist yayınlar dağıtılır, asker siyasi mültecilerle karşılaştığında görmezden gelir ve emre itaatsizlik ordu içinde yaygınlaşır. Hatta askerlerin yanı sıra astsubaylar da bu faaliyetlere katılmaya başlar. Balkandaki komşu halklara da yardım ederler. Savaşmak için giden Bulgar askerleri Yugoslavya partizanlarına katılır ya da Yunanistanlılarla iş birliği içine girerler. Ordu içindeki bu gelişmeleri kendisi için tehlikeli gördüğünden faşist diktatörlükte bu durum telaş yaratır ve ordu içindeki devrimci faaliyetleri açığa çıkarmak için operasyonlar düzenler, ağır ceza yasaları çıkarır. Birçok BİP ve RMSli veya taraftarı komünistler, anti-faşist askerler tutsak alınıp işkenceden geçirilir, kurşuna dizilir, yolda idam edilir. Ancak tüm bunlar BİP'in ve RMS'nin çalışmalarına engel olmamıştır. Ordu her gittikçe hükümete bağlı olmaktan çıkan bir pozisyona gelmiştir. Yürütülen ordu içi illegal örgütlemeler ve devrimci faaliyetler Bulgar komünistlerinin ordunun bir kesimini kendi saflarına katma, böylece genel bir silahlı halk ayaklanmasında orduyu parçalama savaşına güçlü bir temel sağlamıştır.

1941-42 kış aylarında kızıl ordunun hitler ordusu karşısında elde ettiği başarılar Bulgar işçi ve emekçilerine yüksek bir moral aşılamıştır. Ancak 1942'in yaz sonlarında hitler ordusu batıda rahata kavuşmaya başlayınca bütün askeri gücünü doğu cephesine sevk eder. Bu bir zorlanma yaratsa da kitleler üzerinde kesinlikle moral bozukluğuna yol açmaz direnişlerini gittikçe büyütürler. Ve birçok yerde kızıl ordu hitlere darbe vurmaya devam eder. BİP de gençleri vatan cephesinde birleşmeye çağırır.

Bu koşullar içerisinde 17 Temmuz 1942'de yurtdışından yayın yapan radyo kanalı Vatan Cephesi'nin kurulduğunu ilan eder. Programı on iki maddeden oluşur. İlk beş maddede; Bulgaristan'ın faşist savaşa katılmasına izin verilmemesi ve işgalcilerin kovulması, emperyalist, faşist devletlere yiyecek ve hammadde satışının durdurulması ve başta sovyetler birliği olmak üzere balkan hakları ve barış yanlısı devletlerle dostluk ve dayanışma kurulmasına ilişkin konular yer alır. Son yedi maddede ise; faşizme karşı savaşta esir alınanların serbest bırakılmaları, halkın siyasi hak ve özgürlüklerinin geri verilmesi, ordunun faşizmin bir askeri gücü olmaktan çıkarılması, bütün sivil-faşist örgütlerin kapatılması, Bulgaristan'ın ve Bulgar halkının özgürlük ve bağımsızlığının sağlanması gibi maddeler yer alır.

O yıllarda Bulgaristan bilindiği gibi faşist işgal altındadır ve ülkenin egemenleri bu faşist işgalcilerle iş birliği içindedir. Sınıfsal mücadelenin başını çeken BİP, Nazi işgaline karşı çıkan, ülkesinin bağımsızlığını savunan ve savaşmak isteyen ya da savaşanlara destek vermek isteyen aydın, sanatçı, küçük-burjuva ve burjuvaların oluşturduğu geniş bir anti-faşist kesimi o koşullar içerisinde göz ardı edemezdi. Etmedi de. Bu kesimleri ve kendi güçlerini "Vatan Cephesi"

altında ve daha çok bağımsızlıkçı bir program temelinde savaşa süren BİP, zaferle birlikte sosyalizme yönelebilmek için Vatan Cephesi üzerindeki proleter hegemonyayı güçlendirme yoluna gitti. O dönem koşuları içerisinde bunun en etkin yolu ise (bugün de en geçerli yol), proletaryanın kendi bağımsız politik zor araçlarını yaratmasıdır. BİP de öyle yapar ve Vatan Cephesi içerisindeki faaliyetleri yanında, kendisinin örgütlediği Halk Kurtuluş Ordusu'nu kurar. 9 Eylül 1944'de zafer ilan edildikten sonra kurulmaya başlanan halk milislerinin ve halk ordusunun çekirdeğini de yine bu Halk Kurtuluş Ordusu oluşturmuştur.
Böylece BİP, zaferden sonra da silahlı gücü elinde bulundurarak, Vatan Cephesi Hükümeti üzerindeki proleter hegemonyasını korumuştur. Bu silahlı güç ve proleter hegemonya sayesinde BİP hem toplumsal dönüşümleri sağlamış hem de sosyalist inşayı gerçekleştirebilmiştir. BİP vatan cephesini kurma çalışmalarında birçok güçlükle karşılaşır. Orta ve küçük burjuva önlerine birçok engel çıkarır.

Yeni örgütsel düzenlemelere gidilerek parti ve RMS kadrolarının öncülüğünde başlatılan Vatan Cephesi'ni kurma çalışmaları Vatan Cephesi komisyonunun oluşturulmasıyla Eylül 1942'de başlatılır. İlk iş olarak bazı burjuva partilerin liderleri, burjuva çevreler ve aydınlarla ilişkiler kurulur. Bu ilişkiler işgal olduğundan kaynaklı kurulmak zorundadır fakat kalıcı olamayacağı vatan cephesi çalışmaları sırasında da ortaya çıkar. Burjuvazi kendi sınıf çıkarları doğrultusunda hareket ettiğinden yapılan tüm görüşmeler olumsuzlukla sonuçlanır. Bir yıl boyunca diyalog sürdürülür ilişkilenmede ısrar edilir fakat sonuç alınamayacağı görülünce bundan vazgeçilir. Parti böylece 1943 yılında bu kesim olmadan vatan cephesinin ulusal komitesini oluşturmaya karar verir. Emekçi köylü üzerinde etkin bir gücü olan BHÇB'nin iki kanadıyla da görüşmeler yapılır. Sağ kanat öneriyi reddeder. Sol kanat da ilk başta herhangi bir güç birliğine girmeye yanaşmaz fakat ısrarlı çabalar sonucu vatan cephesine katılır. Zveno adındaki bir grup ile yine küçük burjuva bir örgüt olan sosyal-demokrat partinin sol kanadı da vatan cephesine katılır. Bu çalışmaların yanında BİP'in asıl çalışması halk kitleleri ve örgütleridir. Birçok kooperatif, sendika örgütlemesi içinde yine aydın ve sanatçılar arasında vatan cephesi komiteleri oluşturulur. Bu komiteler her yerde kurulmaya başlar. Bunun yanında partinin savaş ve sabotaj grupları da eylemlerini sürdürür, partizan birlikleri genişleyip müfrezeler haline dönüşür.
1943 yılı başlarında gerçekleşen büyük Stalingrad zaferinin Bulgaristan'daki anti-faşist mücadeleye etkisi büyük olur. Doğu cephesinde Sovyet Kızıl Ordu'sunun kazandığı bu zafer cephe gerilerinde Almanlara karşı savaş yürüten tüm anti-faşist mücadelelere hız katar. Bundan dolayı Bulgaristan'da silahlı mücadelenin gittikçe artan bir şekilde yoğunlaşıp hızlanacağı bir döneme girilir. 1943 yazında partizan birlikleri gönüllülerin katılımıyla genişleyip müfrezelere dönüşür. Parti MK'si yayımladığı bir bildiride düşmanın her türlü saldırısına karşı Bulgar halkını açık savaşıma çağırır, Vatan Cephesi bayrağı altında birleşerek Alman yanlısı iktidarı alaşağı edip gerçek bir halk demokrasili iktidar kurmanın bunalımdan tek çıkış yolu olduğunu söyler. Yine BİP MK'si Ekim 1943'te yayımladığı bir genelgede tüm parti örgütlerine ve üyelerine şu görevleri yükler: "Emekçi kitlelerin Vatan Cephesi hükümetinin kurulması zorunluluğu konusunda aydınlatılması, faşist Hitler askerlerinin ülkeden kovulması için bir savaşımın kaçınılmazlığı, tüm parti, RMS, sendikal, askeri, partizan ve bunun gibi güçlerin geniş ölçüde silahlandırılıp seferber edilmeleri ve tüm devrimci halk güçlerinin Vatan Cephesi çatısı altında seferber edilip silahlandırılmaları."
Kızıl Ordu'nun Stalingrad zaferinden sonra BİP MK'sının anti-faşist güçlerin kitlesel bir ayaklanma hazırlığına girişmesi gerektiği kanısına varmasıyla birlikte, silahlı mücadelenin daha üst boyutlarda sürdürülmesi zorunluluğu pratikte kendisini dayatır. Başlangıç olarak BİP, partizan birliklerinin, işçi ve köylüleri, ordu saflarında bulunan yoksul ve devrimci güçleri

ayaklanmanın ana güçleri olarak belirler. Ayrıca daha yüksek boyutta sürdürülecek bir silahlı savaşım için yeni bir örgütsel yapı hazırlığına girişir. Ülkede merkezi on iki savaş bölgesi oluşturulur. BİP MK her bölgede askeri yönetim-kurmay, tüm kurmayların yönetimi için de genel kurmay oluşturur. Parti Merkez Komitesi siyasal olarak genel kurmayı yönetir. Bölge komitelerinin yönetimini ise BİP İl Komiteleri ve MK vekilleri üstlenir. Bu yeni yapılanan silahlı güçler, Halk Kurtuluş Ayaklanma Ordusu (HAO) adını alır. Bu, devrimci ve silahlı bir halk ayaklanmasına hazırlıkta güçlü ve önemli bir adımı ifade eder. Ayrıca BİP MK ve HAO genel kurmayı partizan müfrezeleri üzerinde önemle durur, onları silahlı halk ayaklanmasının öncüsü, ayaklanma ordusunun özü, Vatan Cephesi Halk Kurtuluş Ordusu'nun savaş organları olarak nitelendirir. MK yayımladığı bir bildirisinde partizan birliklerinin misyonu ve görevlerini açıklarken şöyle der: "Partizan birliklerinin Vatan Cephesi'nin halk güçlerini genel silahlı ayaklanmaya hazırlaması ve aktifleştirmesi çalışmalarında olduğu gibi, ayaklanmanın örgütlendirilmesi ve gerçekleştirilmesinde de birinci derecede görev yüklenmeleri gerekir."

Partizan hareketinin askeri yönetimi, 1943 yılının Mart ayına kadar BİP MK Merkez Askeri Komisyonu tarafından gerçekleştirilmiştir. Ancak bu tarihten sonra bu görevi Halk Kurtuluş Ordusu genel kurmayı üstlenmiştir. Ayaklanmaya hazırlanılması için maddi ve nesnel koşulların oluşmasını bekleyen parti, bu süre boyunca savaş grupları ve partizan birliklerinin yürüttükleri mücadele sayesinde savaş deneyimi ve becerisi elde etmiştir. Şimdi silahlı bir halk ayaklanmasının, ayaklanma yoluyla demokratik halk devrimini gerçekleştirmenin koşullarını gördükçe, partizan birliklerini Vatan Cephesi bayrağı altında geliştirip daha sonra da HAO'da birleştirme yoluna gider. O aşamaya kadarki süreyi "stratejik savunma dönemi" olarak nitelendiren BİP, silahlı bir halk ayaklanmasını örgütleme ve gerçekleştirme görevini partizan birliklerine yükleyerek, artık sadece "saldırı stratejisi''yle hareket edeceğini ilan eder. Böylece tek merkezden yönetilen hızlı ve atak silahlı saldırı grupları, silahlı mücadelede belirgin bir güç halini almıştır. Bu aynı zamanda BİP'in 1923 Eylül ayaklanmasından çıkardığı sonuçların pratikte gerçekleşmesi anlamına gelir. BİP giriştiği bütün politik ve pratik mücadelesiyle Eylül ayaklanmasının tekrarı olabilecek bir yenilgiyi yaşamamaya kararlı görünür.

Devrimin koşulları, halkın ve gençliğin devrim saflarına yoğun katılımıyla olgunlaşır, HAO büyük bir savaş gücü durumuna gelir. Partizan hareketi gelişip sağlamlaşmaya devam eder. Üstelik RMS vasıtasıyla devrimci gençlik de HAO'nun en büyük yardımcıları durumundadırlar. RMS'nin genç militanları partizan birliklerine ya da müfrezelerine katılarak veya bağlantılar kurarak, keşifçilik yaparak, istihbarat toplayarak, lojistik sağlayarak yardımcı olurlar. Silahlı savaşımda partizan hareketinin önemi kadar RMS'li devrimci gençliğin okullarda, fabrikalarda, mahallelerde ve en önemlisi de ordu içindeki devrimci faaliyetlerinin önemi büyüktür. Yine aynı şekilde savaş ve sabotaj grupları partizan hareketinin özgül koşullarından dolayı örgütsel ve askeri faaliyet yürütemediği yerlerde -ki bunlar çoğunlukla büyük kentler oluyordu-eylemler gerçekleştirirler. Sadece 1943 yılı içerisinde bin sekiz yüzün üzerinde bombalama, suikast, kundaklama ve bunun gibi eylemler yapmışlardır. Yaptıkları bu eylemler sonucu özellikle başkentte Nazi ajanları içinde korku uyandırıyor, tüm faşist güçleri kendilerini hiçbir yerde güvende hissedemeyecekleri duruma düşürmüşlerdir. Ayrıca, yoksul halkın, işçi-emekçilerin ve köylülerin gittikçe yükselen desteği partizan hareketine güç ve canlılık katar. Tüm imkanları seferber eden Bulgaristan halkı, idam cezaları, kurşuna dizmeler ve başlarının kesilip teşhir için sergilenmesi cezalarına rağmen mücadeleden yılmamışlardır. Savaşın yıkıcı etkisiyle artan sefalet ve işsizlik, kapitalist bunalımın etkisiyle katlanarak büyüdükçe emekçi halk ve işçi sınıfı BİP'in öncülüğünde Vatan Cephesi komitelerinde yer alır, kentlerde partizanların öncülüğünde mitingler ve grevler düzenler, işgaller gerçekleştirir, köylerde yine partizanlara yardım ve yataklık dahil her türlü açık desteklerini sunarlar. Öte yandan faşist ordu ise dağılmaya başlar.

Önceden devrimci saflara tek tek ya da küçük gruplar halinde katılan askerler artık büyük gruplar halinde katılmıştır. Hatta Aralık 1943'te hudut kıtası askerlerinin bir kısmı örgütlü bir şekilde Makedonya partizanları tarafına geçerek ilk asker partizan taburu olan "Hristo Botev Taburu"nu kurmuştur. Daha sonra asker-partizan sayısı artmaya başlar.

Bulgaristan'da silahlı mücadelenin geldiği aşama, devrimin maddi koşullarının gücünü ve büyüklüğünü gösterir.1944 yazına gelindiğinde Bulgaristan'da 11 partizan tugayı, 43 müfreze ve çok sayıda küçük savaş grupları silahlı mücadelenin başını çeker. Savaş ve sabotaj grupları hariç bu savaş örgütlerinde on sekiz binden fazla partizan yer alır. BİP'in yönetiminde Bulgaristan halkının kapitalizme, faşizme ve faşist işgalcilere karşı üç yıl boyunca yürüttüğü silahlı mücadele ile tarihinin en büyük ve fedakârlık sayfaları yazılmış olur. Otuz binden fazla partizan ve parti sempatizanı öldürülmüş, yüz bin savaşçı işkencelerden geçirilerek tutsak alınmış, on binlerce siyasi tutuklu kamplarda ve zindanlarda kaybedilmiştir.

İşçi sınıfının ve köylülüğün yanı sıra küçük burjuva ve aydın kesimi de içine alan Vatan Cephesi'nin, devrimin yaklaştığı günlerde sahip olduğu komite sayısı sekiz yüz civarındadır. Bu arada BİP öncülüğünde hareket eden işçi sınıfı da kendi bağımsız sınıf politikasını sürdürmeye devam eder. Yine işçi sınıfı faşist iktidarı devirmek için silahlı savaşımı yükseltir. Ancak Bulgaristan'da devrimin nesnel koşulları proletaryanın iktidarı tek başına ele geçirerek sosyalist bir devrimi gerçekleştirmesine imkân tanımamıştır. Gerek öne sürülen talepler gerekse de devrim için ayağa kalkan güçlerin sınıfsal bileşimi, gerçekleşen devrime halk devrimi karakteri verirken; proletaryanın burjuva iktidara yönelik onun devlet aygıtını parçalayarak kapitalist sistemin varlığına son vermek istemesi ona sosyalist bir yan da katmıştır. Alman faşizminin açık işgalinin yarattığı koşullar sonucu işbirlikçi olmayan bazı burjuva güçlerin devrime katılımı, devrimin bu güçlü karakterini gölgelememiştir. Nitekim, zayıf olan bu burjuva güçlerin 9 Eylül zaferinden hemen sonra devrimi yarı yolda bırakma girişimi halk güçleri tarafından anında püskürtülür. Bulgaristan devrimi tarihe, proletaryanın öncülüğünde, halkın silahlı ayaklanmasına dayanarak gerçekleşen, 1940'lı yıllarda birçok Doğu Avrupa ülkesinde de zafere ulaşan demokratik halk devrimlerinden biri olarak geçer. Ve bütün demokratik halk devrimlerinde olduğu gibi Bulgaristan'da da devrim, iktidarın proletarya ve müttefikleri tarafından ele geçirilip bir geçici devrim hükümetinin kurulmasıyla sonuçlanmıştır. Bu, demokratik devrimden sosyalist devrime kesintisiz geçişi sağlaması, ele geçirilen iktidarın merkezi, hızlı ve otoriter yöntemlerle korunması için gereken koşulları sağlamıştır. Devrimde, BİP aracılığıyla proletaryanın hegemonyası, onun sosyalist devrime doğru kesintisiz yol almasının güvencesidir. Halk ordusunun varlığı ve Vatan Cephesi içinde komünistlerin ağırlıkta olması, Vatan Cephesi hükümeti içinde kilit noktaların BİP'in elinde olması ve bu yolla tabandan eylemle tepeden eylemin birleştirilmesi, karşı-devrimci güçlerin tekrar iktidarı ele geçirmelerinin önündeki başlıca engeldir. Halk ordusu ve devrimin silahlı güçleri devrimden önce silahlı halk ayaklanmasının başlıca araçları iken, devrimden sonra, devrimci iktidarın korunmasının ve sürdürülmesinin başlıca organları olurlar.

BİP daha Temmuz 1942'de Vatan Cephesi programını ilen ederken şunları söylemiştir: "Bundan dolayı, Vatan Cephesi, en yakın mücadele aracı olarak, şimdiki halk düşmanı, Hitlerci, ihanet içindeki hükümeti düşürmeyi ve yerine gerçekten ulusal bir hükümeti kurmayı öngörmüştür." Vatan Cephesi'nin programının tamamı geniş kesimlerce kabul görürken Vatan Cephesi hükümetinin kurulmasına ilişkin propaganda da yayılmıştır. Devrimin artık iyice olgunlaştığı Ağustos 1944'te ise MK yayımladığı bir bildiriyle, tüm Parti örgütlerini, yöneticileri, üyeleri ve tüm Bulgar halkını, Vatan Cephesi hükümeti kurma hedefiyle silahlı ayaklanmaya başlamaya çağırmıştır.

Hitler faşizminin henüz güçten düşmediği ve Bulgaristan'daki işgalini tüm gücüyle sürdürdü

1942 yılında, BİP'in Geçici Devrim Hükümeti ve Cephe sorununu ele alması, bu sorunları düşünsel ve programatik düzeyde çözüme kavuşturup bunun için pratik faaliyete girişmesi, partinin uzak görüşlülüğünün ve devrimci Leninist karakterinin bir başka örneğidir. BİP, faşizmin açık işgali altında bile, devrimci durum doğar doğmaz iktidar konusundaki ciddiyetinin bir ifadesi olarak derhal Cephe ve Geçici Devrim Hükümeti sorununa el atar. Çünkü o, "aşırı muhalefet partisi" olarak kalmaya yeminli müzmin oportünistlere hiçbir bakımdan benzememiştir; burjuva egemenliği yıkmayı sözde değil gerçekte kabul etmiş bir partinin ancak bu şekilde Leninist kalabileceğini bilir.

BİP Politbürosu ve HAO Genelkurmayı işe bir ayaklanma planı hazırlayarak başlamışlardır. Ayaklanma merkezi olarak da önemli ticaret ve sanayi merkezi olan Sofya'yı seçerler. Bütün partinin birlikleri kent merkezlerine doğru harekete geçerek, bazı ordu birliklerinin desteği ile belirli yerlerde Vatan Cephesi iktidarı kurulması çalışmalarına başlarlar. Ayrıca ayaklanmanın kentlerdeki ve köylerdeki emekçilerin aktif ve kitlesel güçlü gösterileriyle, grev ve mitingleriyle desteklenmesi istenmiştir. Kısa sürede tüm parti örgütleri, Vatan Cephesi komiteleri, savaş grupları, devrimci sendikalar, gençlik ve askeri güçler hazır duruma getirilmiştir.

BİP MK'nin harekete geçme işareti vermesiyle 4 Eylül'de Adliye Sarayı önünde büyük bir gösteri düzenlenir. Ancak, ayaklanmaya hazırlık açısından gerçek dönüm noktası 5 Eylül'dür. Çünkü Sovyetler Birliği ''Sovyetler hükümeti Bulgaristan'la her türlü ilişkiyi keser ve SSCB ile savaş durumunda yalnız Bulgaristan'ın değil, çünkü aslında Bulgaristan şimdiye dek SSCB ile savaş durumundadır, fakat Sovyetler Birliği'nin de Bulgaristan'la artık savaş durumunda olduğunu bildirir''diyerek faşist Bulgaristan'a savaş ilan eder. Bu durum emekçilerin coşkuya kapılmalarına neden olur. Çünkü Kızıl Ordu'nun Bulgaristan'da bulunması demek, devrimci güçlerin silahlı halk ayaklanması çalışmaları için büyük bir destek demektir.

Aynı günün akşamı BİP MK Politbürosu ve HAO Genelkurmayı bütün askeri ve politik güçlerin aynı anda harekete geçmeleri, gösteri ve mitinglerin yanı sıra politik genel greve gitmeleri için de işaretini verir. İlk olarak Tramvay işçilerinin başlattığı grevler, kısa sürede birçok kentte grevler ilan edilmesiyle sürer. Grevlerle, gösterilerle ayağa kalkan işçiler ve emekçiler işgaller yapıyor, faşistleri cezalandırıp cezaevlerini basarak siyasi tutsakları kurtarırlar. Birçok köylerde de halk, Vatan Cephesi komitelerinin ayaklanmasından bir-iki gün önce harekete geçip, bulundukları yerdeki devlet kurumlarını ele geçirmişlerdir. Ayaklanmanın başlamasıyla birlikte, ordudaki dağılma hızlanır ve birçok asker devrimcilerin safına geçer. Elbette ki bu ayaklanmada en büyük rol partizan birliklerine aittir. Yaptıkları yüzlerce baskınla halk yığınlarına silaha sarılma cesareti vermişlerdir. Bunda, SSCB'nin HAO'ya paraşütle yolladığı silah yardımlarının da etkisi büyüktür.

Bu arada, ileride kurulacak hükümetin hangi partilerden oluşacağına da karar verilmiştir. Vatan Cephesi Ulusal Komitesi, BİP'in, hükümetin 16 bakanlıktan oluşması önerisini kabul etmiştir. Sonuçta BİP, BHÇB ve "Zveno" partilerine dörder, Sosyal Demokrat Partiye ve bağımsızlara da ikişer bakanlık verilmesi kararlaştırılmıştır.

BİP'in yönetimi tarafından yapılan tüm hazırlıklar ve Kızıl Ordu'nun Balkanlar'a doğru ilerlemesinin yarattığı elverişli koşullar sayesinde, 8 Eylül'ü 9 Eylül'e bağlayan gece başkentte ve merkezinde polis kuvvetlerinin etkisiz hale getirilerek faşist iktidara son darbenin vurulması kararlaştırılır. Düşman bir anda neye uğradığını şaşırmıştır. HAO Genel Kurmayı Sofya'daki kuvvetlerini önce askeri kurumlara, merkez postanesine ve garlara yöneltir. Sofya'da önemli yerlerin ele geçirilmesinde de bölge yollarını tutan savaş gruplarının yardımı büyüktür. Kısa sürede karakol binaları ve cephaneler ele geçirilir. İşçiler silahlandırılmış ve anında "halk milisleri" meydana getirilmiştir. O ana kadar, gizlilik içinde tutulan ayaklanma planı ve başlama saati, Vatan Cephesinin Bulgar halkına radyodan yayınladığı bir bildiriyle duyurulur yığınsal bir

halk ayaklanması için harekete geçmeleri istenir. Savaş grupları, “halk milis kuvvetleri genel kurmayı”na dönüşür, kırsal alandaki partizan birlikleri de kentlere ilerleyerek Vatan Cephesi komitelerinin iktidarı ele geçirmelerini kolaylaştırmıştır.

Kısa sürede ayaklanma tüm ülkeyi sarar. Faşist iktidarın gücü tümden kırılmıştır. Bütün devlet kurumları ele geçirilmiş, bütün iletişim ağına el konulmuş, ülkenin bütün stratejik noktaları tutulmuştur. Karşı-devrimci devlet görevlileri ve askerler, zararsız hale getirilerek tutuklanmıştır. İktidar, başında BİP’in bulunduğu Vatan Cephesi’nin eline geçmiştir. Vatan Cephesi hükümeti ilan edilir ve artık Bulgar işçi ve emekçileri büyük kahramanlıklar ve fedakarlıklar sonucu kazandıkları zaferle birlikte, sosyalizm yolunda yürümeye başlamıştır.